UGR Biblioteca Universitaria

Caja
B-53

UGR Biblioteca Universitaria

283 fol. + 1 lám y 2 trozos en bl. al final.
fol. 90-91-92 y 94 en bl.
faltan fol. 93 y 292
10-Abril-1912

UGR Biblioteca Universitaria

EL GLORIOSS.mo ARCANGEL S.t MIGVEL PRINCIPE
Supremo del Cielo: y Patron Vniuersal delos fieles, Veneraſe en su Parrochia â deuo-
zion de la V.a Her.d del SS.mo á de 1723.

Ahumada

UGR Biblioteca Universitaria

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRA

UGR Biblioteca Universitaria

Dispvtio Ba

Dispvtio Pa

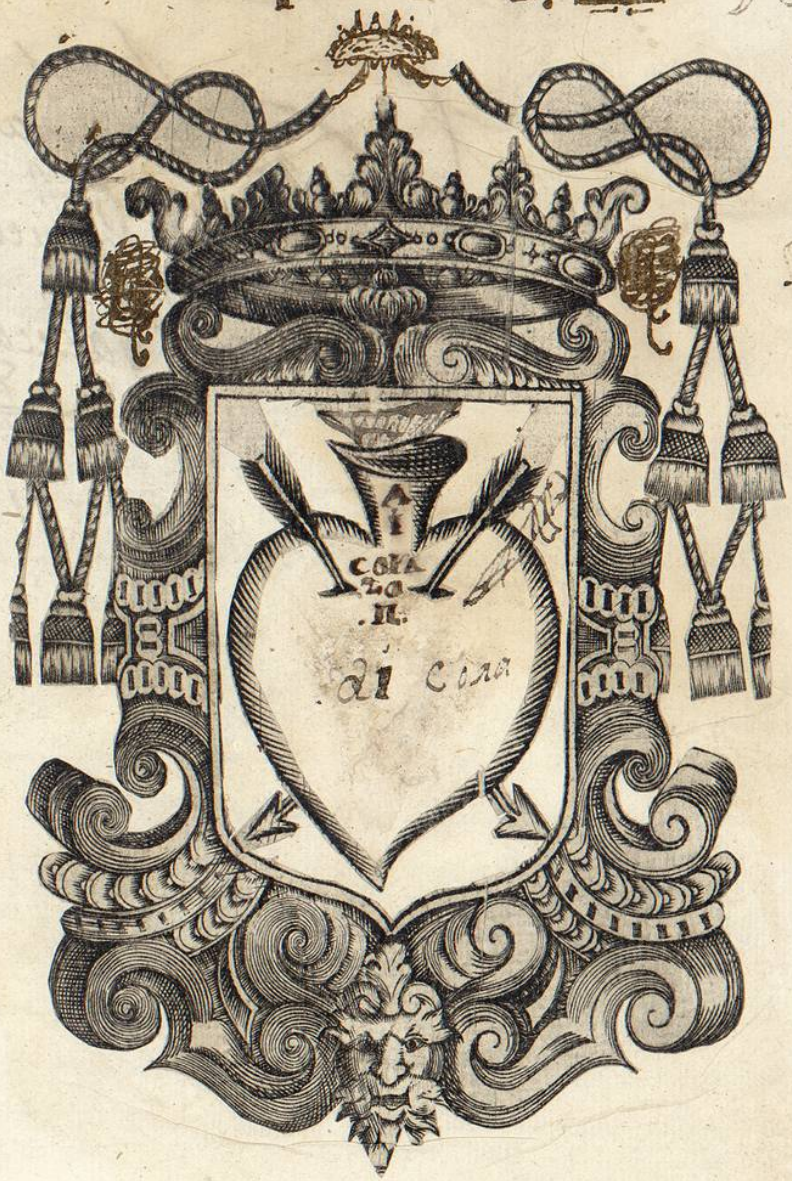

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

Logy existentia

UGR Biblioteca Universitaria

Controversia Prima

Prolegomena, seu proemialia Logicæ.

Ordo ab authoribus servandus in rebus pertractandis sic a Filo l. 1° posteriorum cap. 1° prescribitur: docet igitur 1° in qualibet re inquirendum an sit? utrum scilicet res existat. 2° quid sit, quænam videlicet eius essentia, et natura. 3° quale sit, hoc est, ipsius partes. 4° denique per quid, seu quinam illius finis. hæc, et nos metodum sequentes, de essentia, existentia, et reliquis logæ proprietatibus in hac controversia nobis agendum.

Disputio P.a

De Existentia, et Natura Logæ.

Sexio P.a

De Fitio, et Divisio Logæ.

§ 1 Logæ existentiam potius supponendam, quam probandam sensemus. ipsa ratio, qua logæ existentiam recte probare conati fuerimus loga erit. experientia magistra dignoscimus logam existere, cum toties strictas definitiones, rectas divisiones, et pacatas argutiones, quibus tot academiæ personant audiamus; imo adeo antiquitus logam extitisse commemorat Divus thomas 1a parte, questione 24a articulo 1°, ut eam infusam divinitus adamo, et ab adamo in posteros fluxisse, asserat. plura de huius nobilissimæ facultatis antiquitate tradunt a Casiodoro et a Santo Iustino Martire, iuxta quem comunicata fuit Caldeis ab his in Ethiptios dimanavit; a quibus tandem illam, sed decursu temporis pene obliteratam accepere gresi quos inter filorum omnium facile Princeps Aristoteles in rectissimam, qua modo gaudet, metodum ipsius percepta coordinavit; ideo a filis omnibus tamquam

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

loge, autor aristoteles veneral, et seqtur.

Plurib⁹ nouitas, en Comitis facultas hoc ingenio videlicet sumo ga-

gestino historia Crescentij

cp⁹ 18, et prz cons de Penida de regno Salomonis l⁹ 3⁹ cp⁹ 14. dicit m II quapropter loga scitas et dialectica. dic loga a greco sonat logos, qd sermon, et significat, quia agit de actibus sermonis, quibus valis sermo, scit. dic Dialectica a Greco verbo Dialoge, vel Dialexis, qd disputationis significat, ut ait Isaac augustinus citatus cp⁹ 18. de disputatione dialectica nominat qtuor species eorundem filij Dialectica, quos dicunt facultates hz quatopica, et ptolo; quam vocant libica, seu eadem loge dicendi modo et genus ac veteris nunc adeqde facultates denominde

uam

§ 3 Suppta igit loge existentia, nec hz definio: sententia diuersimode ad diffinendu. huius definitionis rectitudo stabit excidendis in hac controversia. qd sententia exprimit genus, quoz alij scientij, vocat loga. nec dicas, male de nobis definit loge qm scientij; hz subdistinio sit an loga scientia sit, et definitio ea data sit principia cognoscendi tantum ora-

mo ora: ng ratiocinandi, hz ce definiendu qd loga prout qz ce essentialia refurgentibus rationibus inducat definiens. Verbi: hec definitio ea dat principia communia; nec ea communia apud authores, qua asserere loge ce scientij, et in qa quatimus. ut hz genus primum assignat dicit ce scientia dicendi: relegua verbo in reverentia.

Dicit, dicendi

§ 4 modus; modus humanus, imo evangelicus est se adinvicem posse ad diligendu. qua voce declarat finis primarius loge, nimirz triplex modus scendi de scitis dicendi et arguendi, ad quos operandos sine errore conficiendas scit loga in qua et dicit ce. hinc notabis 1⁹ verbi facultas, ais, quo aliqui utunt ad loge definiendas nec genus primum: tunc quia gratia 2⁹ hz explat; tunc quia qd ad cas pleroz verbi, qua ce scientij. nota 2⁹ qd in dicendi dicitur ea scientia

tarium huius, et negotia e definitum dicendi, et arguendi. 3⁹ verbi hec duo dicendi absolute ponit, qd scitia dicendi creata, de qua loga tractat, ut stat ex tribus 1⁹ questionis actuale micari, ubi carpens quoz scitas loge reprehendentes, dicit definiunt, nec garrien-

UGR Biblioteca Universitaria

nullapea interrogare debuit; nulla denique huiusce omnia discendi verbos plures ars eodem
de ritum.

5 Dicit 1° lega innaturales, et artificiales: naturalis dat linguibus dei com
municativa naturalis omnes, quae esse debent pares, et specialiter modi
si. caeci, cuiusce natura vel sit omnes ipsi, vel pecuniae et sicuti dicendi omnes, ne
pro quibus, Communi, et alii, apud principia in loco sectione 1°, sicuti explanavit 1ª ne
cessitate rationis dicamina absque omni absque omnes audiendo et dicendo, quibus in
dirigit ad distrendi: loga artificialis et ordinata regulares, solvit exercendi
ne auxilio disponi, quae ad discendi, dabat omnes, quae quidem Aristotelis cui
cumque (ita omnes cubus cum quae) fuerunt naturales, sales, et ad ius 1ª relas, artificiales
sicuti.

6 Dicit 2° inaccurate, et habituales, ita scientia relata, quae subat omnes ad dis
cendi, habituales qualitas quidem, quae exemplicitione dicit, logalis, generari inducendo
subat ad actus omnes illis, aquibus generatae. 3° dicit 2° in naturales, topica, et argu
tia, qua, solutionis, evidentes, et minus evidentes relas, ad ducendo. 4° quae exemplicitio
nes omnis solutionis, quidem, ad ducere possint. 5ª dicit, quae, si posita casu relata
ad dirigendum. hic ad divisio ad questionis, solus et parentalis dicendi, et solus logica
gamaurus, et subat. 6° dicit 4° in loga omnes, et dicunt, quae vera, ad varii, explici
sed et non sit generatio divisa, nam modo loquendi, in sicut innatum.

7 Dico quod est argutissimo Basiquein 1ª pars, ad questionem 3ª, quod 5 omnibus omnibus
hic questione 4ª articulo 2° Petrado hic sectione 1ª, et alii: loga docens, accusa
et relas, aut relas dirigentes ad exercendas artis, sibi Dic. Sagga docuit, habendi
alii, et facultates, et haurit relatis, certa enumeratione generatis. Dico 2°: loga omnes
habituales, et qualitas illis sui, qualitas, quae dicuntur ad operationes, faciendas generis loga
et omnes. Factualis clarus relatis, effectis, seu actuale exercitium, et usus ad opus ne
cessitate ad loga, et ad scientia dicendi solus, et solus dicendi, et loga omnes, ita quae
solus est ad immutabiles loga, et ita, quae in mutabilis clarus, faciliter reperiuntur.

§ 8 1ª omnis doctrinalis actus alicuius, et innatus, quae cuncta relas loga, et reforma-

UGR Biblioteca Universitaria

et utentis; sed dicis contra praeactam doctrinam divisionem logicae in utentem, et docentem eandem esse ac divisio graecorum in logicam rebus abulsam, et rebus concretam; sed logica rebus abulsa est logica docens; et rebus concreta est logica utens, sive in propria, sive in aliena materia. ergo logica utens non solum datur in propria; sed etiam in extranea materia. respondet 1°: materiam non esse certam: nam plures apud Mastrium docent illam divisionem eandem esse cum divisione logicae in factivam, et contemplativam, quae divisio, an recta sit ex dicendis constabit.

12

Respondeo 2° sensum praedictae divisionis graecorum esse, quod logica rebus abulsa est logica docens, et etiam logica utens intra materiam logicae: logica vero rebus concreta est logica utens extra materiam logicae. Ratio 1ª; quia logica docens, et utens intra materiam logicae, sunt quasi abstracta, et separata a quarum facultatum, ideo dicitur rebus abulsa. quatenus vero; ad alias facultates logica se extendit dicitur rebus concreta, eo quod immixta sit rebus ipsis non pertinentibus: at illa accepta eiusmodi divisio in propria sunt, et non sunt eadem cum nostra, quatenus hic per eis respicit ut membra dividentia logicam docentem, et utentem, ut hic per eis versatur circa logicam materiam.

13

Dicis contra 1°: logica utens a nobis explicata nec est logica docens, nec utens: ergo ratio 1ae partis, quia est effectus logicae docentis ratio 2ae, quia est usus relativus logicae; sed usus distinguitur a doctrina, sive relatio, cuius est usus: ergo non est logica utens, sed usitata. n° ans, ad 1am partis probationem, distinguo probationem est effectus logicae docentis adequate n°. est effectus logicae docentis inadequate, concedo. Dico actus, modus sciendi explanescentiam rei, ut est logica docens et est effectus relativus logicae ab ipso distinctarum, ut definitio sit clarior definito, definitio constat genere, et differentia, quae quidem relativa etiam est logica docens sed inadequata cum in ipsis non includatur definitio illa, et ideo non est effectus sui, sed effectus logicae docentis inadequate.

14.

go generat errorem. hic actibus non solum dat usus logicae topicae; sed etiam analiticae, et sofisticae, et ipsi sunt logica. go. nota 2°. arte magis logicae dari usum logicae topicae, analiticae, et sofisticae: licet hic usus non sit logica utens. hinc definitio in maiori ficus usque tinet ad ficus rane magis, et ceterum attinet ad logicam rane formam, quia ex logicae directione est disposita.

Sexi Sec.

Dubium quoddam resolvitur.

17

Constat ex n° 7° dari logicam habitualem docentem, et logicam habitualem utentem. modo inquiritur, an habitus logicae docentis sit disgnatus ab habitu logicae utentis? resdeo 1° intra magis logicae dari habitum logicae docentis sit identificatum cum habitu logicae utentis, constat ratio haec ex sexione praecedenti: nam ut diximus n° 10, actus logicae utentis sit simul actus logicae docentis; habitus est facilitas ex repetitione actuum generata: facilitas ergo generata ex repetitione actuum, qui simul sunt logica utens; et docens erit habitus logicae docentis, et simul utentis: ergo sicut logica utens, secum identificat logicam docentem; ita similiter habitus logicae utentis secum identificat habitum logicae docentis.

18

Specialis vero difficultas stat in habitu, seu facilitate generata ex repetitione actuum logicae pure docentis, et habitu generato ex repetitione actuum logicae utentis: an nimirum sit inter se disgnatus? Negant aliqui Tostae cum illustrissimo Palanco tractatu 1° questione 8ª n° 1°, plures quoque ex nostris resentioribus cum praedicto Controversia 2ª parte 2ª n° 15. Affirmant partem tuentur pater Pinardo cum pluribus resentioribus, aliqui Scotistae cum Masprio questione 2ª mentalis logicae articulo 1°. Aristotelis aliqui cum Froilano questione 1ª articulo 3°, cum quibus resdeo 2° habitus logicae pure docentis sit disgnatus ab habitu logicae utentis.

19 Pr. habitus logicae pure docentis solum generatus sit ex actibus logicae pure docentibus; sed habitus solum generatus ex actibus pure docentibus non est habitus logicae utentis: ergo disgnatus sit. nor constat: nam habitus necessitate alterius linea ad

tatẽ alega vĩnenda que hꝫ eformet vgi. go. facultas addita denda relas p̃ro eformando
ſ facultas addi hꝫ efficiendo ge nor: ut hꝫ eformet duplex tantꝫ dꝫ facultas dabeliora-
ne magꝫ et vane forme alterꝫ. Vĩnenda ſ a facultas, cui⁹ ſ maꝫ et 2ª loga; sed quan-
do ĩtus ĩstructus p̃ncta denda relis, nulꝫ expedit dꝫ facultas vane formꝫ; go. Dasamarꝫ
nr̃o norꝫ, ad probationẽ nr̃o. Vtra ex p̃dictis ſtantia dꝫ facultatꝫ ad relas facien das
quĩ sect facultas ad relꝫ efficiendꝫ: nꝫ potest quis tẽ suere ĩ expectatiõe relarꝫ, cõ-
tra tẽ ĩ argumẽ ut ĩsimile valet ĩ pariꝫ gradꝫ cõ cõtibus, qui relasꝫ
granibꝫ eformandis reñtare, qui ĩ oranibus ponendis facultatẽ habet.

Hinc nota regula-
re est, qui habetꝫ logꝫ pure docendis ĩstructus ſ hꝫ ad hꝫ eformandos alꝫ quꝫ
facultatẽ, quꝫ quidꝫ ñ hꝫ, qui hꝫ relatꝫ ſ prius ignarus, 2ª dicimus hꝫ facultatẽ
tatꝫ solꝫ tẽ metꝫ et radicalꝫ ñ vero gosꝫ, et ĩmetꝫ: nꝫ qui relas ĩ pugnabilꝫ p
ximus ſ ad ĩgnorandꝫ facultatẽ ad las eraqueas, quꝫ p̃ximatꝫ ñ hꝫ, qui
relas nescit; acꝫ p̃ximatꝫ, seu facultas ad acquirendꝫ facultatẽ ĩ eforcio-
ne scientꝫ ñ sed facultas ad eformandꝫ ideo duplex dꝫficultas ex̃ncendi tẽ legꝫ
abarani pugnatꝫ vane formꝫ aperte alia. Habetur logꝫ pure docentis vĩncit
hꝫ dꝫficultatẽ, ñ vero hꝫ, quꝫ unica vĩncit ad habẽdu logꝫ, scientis.

Dias 2ª habetus logꝫ
pure docentis tradit modꝫ operandi: go inclinat ad operandꝫ: go facultatat ad operandꝫ. go habẽ
tus logꝫ scientis. Sexte habens logꝫ pure docentis carnit ad modꝫ scriendi efficiendꝫ: go facul-
tas ad modꝫ scriendi efficiendꝫ: go &c. Secũdo arteꝫ, dicẽdꝫ hꝫ sequens: go inclinat mediate
cedo inclinat immediate coeꝫ; et simile dicto 2º sequenti ñ coeꝫ. simile ad oppositum secũ-
do ans das sumit mediate illud nego de immediate qui hꝫ habẽtus logꝫ docentis, quꝫ habẽ
tus logꝫ scientis inclinat, facultatat, et sumunt ad opus logꝫ, de ut mediate: nꝫ habẽtus
logꝫ scientis inclinat, et facultatem nouꝫ, et sumit ad esse ad actus scientes, quia habẽtus
simul ex̃ns habuit actus p̃mos illis, aque ordinatus ſ.

Ale habetus logꝫ pure do-
centis solꝫ inclinat, et facultatat ad actus logꝫ scientis, quatenus relas post, quibus ad-

UGR Biblioteca Universitaria

quo modo vincit difficultas ad opus efformandum. Igitur relatum relatum ignarus duplicem difficultatem vincere debet, cum actum logicum utentis definitionem, vel intra materiam logicam efformet. 1a difficultas stat in ignorantia relatum, 2a in reductione harum relatum ad praxim. 1a difficultas vincitur per habitum logicae pure docentis: at remanens 2a difficultas vincenda per habitum logicae utentis. Qui tamen difficultatem superavit, expeditior redditur ad 2am vincendam, hoc est expeditio, quam vocamus facilitatem, et inclinationem ad actus logicae utentis, ad quos solum directe, non vero effective concurrit habitus logicae pure docentis.

26 Dices 3o ex Palanco habitus non distinguitur per actus distinctos penes primarium, et secundarium, sed actus logicae utentis, et logicae pure docentis solum distinguitur penes primarium, et secundarium: ergo eiusmodi habitus non distinguitur. Probatur maior habitus caritatis erga Deum, et erga proximum sunt idem, quia eiusmodi actus solum distinguuntur penes primarium, et secundarium ergo. Distinguo maiorem: habitus acquisitus et non maiorem habitus infusi non generantur ex repetitione actuum, ideo non facilitas ad actuum, sed solum complent in ea potentia edicere actus respicientes intrinsece idem obiectum formale specificativum virtutis; cum autem actus caritatis erga Deum, et proximum idem obiectum formale habeat, ideo habitus infusus dat posse ad utrumque, qui ex diversitate primarii, et secundarii habitus distinguatur. At habitus acquisitus non dat posse, sed solum facilitat ad exponendum actus similes illis, a quibus generatus est; et cum habitus logicae pure docentis solum sit generatus ex actibus pure docentibus ad hos solum facilitas, et consequenter non ab habitu logicae utentis distinguitur.

Sexto tertia.

Utrum Logica sit simplex rerum qualitas.

27 Unitas est indivisibilitatis simplicitas, quae et dicitur unitas simplicitatis, et si habeat unius res caret partibus rerum distinctis. vel Materialis, est unitas fisica, seu fisicae compositionis, quae stat in unione fisica partium inter se: vel Logica quae est unus unitate fisica constans ex materia, anima mali, et unione. Est unitas moralis, quae constat partibus non fisice unitis, sed ad unum finem ordinatis, sic unus dicitur exercitus militibus constans ad unum finem ordinatis. hic non dubitatur de logica actuali, quam scilicet unitatem habeat, supponitur hic unitatem moralem tantum; cum ipsa nihil aliud sit nisi collectio actuum ad eundem finem ad dirigendum intentum tendentium, quia quidem est rerum

[illegible]

distē nec fre unīunt.

28 Secūdō go dīfficultas ad logz habītualz ex supōnō nā-
lūz, qđ habītus ab spēcīē dīsguēt: Rō habītus sē alēqđ spēcīēz cōplētū
ñ exīt ñ nāt̄ dīuīdī, īnāubio 1ª sēntīa dicēt logz habītualz ēē qualēaz
ñ īndīuīdūz. Stat̄hoz fere omnz, qđ ts asserūt logz dīuersīmodōs ēē qua-
lēz tractāu 2º dispūtiōne 11ª sexiōne 3ª, pīma sēntīa cātoz gñ Sālen-
cīa, Basqez, ee Sales. 2ª sēntīa defendīt logz habalz ponentz expluēz
habōs fīē unītōs, et ñ distīz, ido sērīe ēē unz unītatē fīcaz ricmas
ē 3ª

1º 2ª dispūtiō 1ª, et Pº Rubīs dispūtiōne 4º Pemalēz. 3ª
sēntīa tenet logz habītualz ñ ēē sēmplēz qualēaz ponz expluēz habōs
ñ fīcaz, t ēē moralī unīōne ad cuāz fīēz ordīnatōs. 4ª Stat̄hoz cēpsuo
rubālē ēn plogz sūaz, quōs tīēne 3ª Dubīo 2º Sēsūz fere omnes uz ñro
Exīmio Dispūtiōne 44ª sexiōne 11ª nº 12º.

29 Ñō go 1ª ñva sēntīa ex auctō-
rībz 2ª sentiz: logā habītualēs ñ sēmplex, et ñ īndīuīsībilēs qualēas.
Pt: logā habītualēs ponūt ex multiplicē ñ habītu: go ñ sēmplex
et ñ īndīuīsībilēs qualēas. Pt ans: logā habītualēs ponūt ex habōs ad dīuēr-
sūdīz, 1ª cōsequēs dē actūs ñ disguēt: go ñ sūt sērīes, et mar strat:
logā cē ñ facultas ad dīuersūdīz, dīuersa ñ dēsīt, dīuīdī, et strat explicās.
Pt go Mar strat, quīēbet actūs habōs strat posset sērīalīt: go ñ disguēt. Pt ans:
habūs dēfīnīēndī ñ facultātēs ad dēfīnīēndī, et habūs dīuīdēndī ñ facultātēs
ad dīuīdēndī ee sēmīlēs de aliīs, ñ strat facultās dēfīnīēndī sērīe facul-
tātē strat dīuīdēndī: go. Mar strat ex sēnsu fālsī, et ees logicī omnīz ratiōn-
ēz habūs aliīs, quālēs ñ habūs logz ēē qualēas ex actūz repētiōne aquīsītas,
ñ ēē generātas ad sīmīlēs actūs faciēndōs. 30

UGR Biblioteca Universitaria

Nō vero falsū p̄ vr̄ ſ̄ reſpicit̄ accus de ꝑtīcā generū ſ̄ falsū dr̄ ad ſpēm
indis ex reſpectu ad arguendū sine reſpectu accus arguendi. go vr̄ p̄ dge
nere ſ̄ falsū dr̄ ad ſpēm indis 2m̄ generes ſ̄ falsū arguendi: go vr̄ haec
dicendi gn̄ ꝓpositus arguendi. Mar vr̄ haec dicendi gn̄ ꝓpositus ꝯ gō loḡ e diver-
sū sit de ꝑte, et arguere potest quia ē valde verisimile indefinitū gn̄ verisi-
mus sit in argumentō, ſ̄ extra: et sicut ex falso ad actus arguendi ha-
bitus sēquit ex defectu defectus habitus infert. Vrat dicta hac exem-
plo 2° Bocij ſ̄ 1° vera fig̃ omnes haec exoperandi ſ̄ mīs ſ̄ generā
a gr̄ tales, quales operans reddere potest. 31

Resdum vocis accus de ꝑtīcā
dicg solū maneret ē dimīles accus arguendi: ꝛ vō falsū: q̄ ſ̄ silēs in
varietate modi ſiendi, sub varietate modi ſiendi res ꝑtīcant ad habitū, ad ha-
bitus diversa hoc accus ſ̄ vīcis, a habīs generans ex reſpectu ad arg̃ et definī-
tionis deve potest influere in accus arguendi. Vra ſ̄ p̄ loga hat genale
tales fig̃, qua res ꝑtīcat definig ſ̄ ꝯ go loga ē reſpectū definig ſ̄ hus pōsa
varie modi ſiendi, sed sub varietate talis modi ſiendi: go accus, qui
ſ̄ modi ſiendi res ꝑtīcant ad loga gr̄ diversas vias fig̃: go vr̄ falsū
et ꝛ solū maxime dr̄ diversa: go haec dabit vr̄ ad falsū et speciē ad
dictas generaliter dicgnt. 32

Vra 2p̄. est explat ratiocinans: ſ̄ loga habitualiter
simplicit̄ qualitas gr̄ reſpicit omnes accus sub varie modi ſiendi, omnia ſi-
milia sunt unius haec; rg cōis oba reſpicunt sub varie ſilis, seu vēri.
Res debent, talia habere ꝑtīcā ad habitū sub varie generica ſilis, sed sub va-
rie ſpecifica talis ſilis; ideo haec unius ſiendi ꝛ dicgnt ad definī-
idg et non res dimīles; log haec dg definig respicere accus definiendos ſ̄
sub varie modi ſiendi ſpēi, sed sub varia talis modi ſiendi, ideo haec
haec log definiendi ꝛ dicgnt ad habitū log argutive, ad eius modi haec ge-
nerē ad actus ſpecifice ſequi dicto. Et quo reſpicit haec definiendi
non currere eadē vice ad actus diversos: ng haec ſolū valet ad actus ſimiles ꝛ,
a quib̄ generans ſ̄ sed actus diversos ꝛ ſimiles ad actus arguendi, a quib̄ genera-
tus ſ̄ haec arguendi: go nec necē currere eadē vice ad actus diversos.

UGR Biblioteca Universitaria

33 Sobre dicta resta duzentima Palacio: facultas se dicit addi-
dendu, ego ex narrantibus, et gobi facultas ad arguendu. et hoc aliqui exercio
margaritarum, defectus experiat indivisibilitatis ostendendu, ut dicatur hoc fuisse
talis capere ex ratione genitus n abjectus habitus. edad ejectu exercitij, et opus dividendo
explanare, inter qui dicendo addendu dicitur hoc ut dicat in potu hoc addendu, et in potu
existencia, que minime ausi tendat probi potu, sed hoc addendu requisitu. ex pu-
blicuiget ex reliquis dicitur habitu ad hoc accidere facultas pro, et ideo tamen ad ego de-
legua actus dicendi.

34 Dicit 1º: ex impugnatione hoc negotiatio que dicit regulum contrarie
et ita vana, dicit ipsum dicit habitu ad hoc habitu arguendu ex genere
esse defectus ad dividendu genitus, dicit ex defectu exercitij, et specie dividen-
di. sed ingenio: genus habitu arguendi potest in here habitu dividendi. go hi habitus
in disputat. pro 1º arg: hens habitu arguendi potest in here exercitu dividendi
sed qui in hec exercitij dividendi in hec habitu dividendi. go. mar 1 doctrina Pelan-
cij. Deo norg: qui hec exercitio dividendi versatus in repetitione acu dividen-
dj sed qui in hoc versatus in hec habitu dividendi. go mar ne bi videt: qui dicit
ad exercitij alicuius actus, ridi duo defectus repetitio. nobis esse debet ad qui dicit: ubi
in dat repetitio actus in dat habitus, hic ex repetitione generat. go.

35 Dicit tenet resta
go defectus dividendi sit extrinseca, et materialis: ng ut vides, defectus, qua
admittit illustrissimus, sit genitus ex defectu exercitij, qui defectus arguit defectu
actus, ex sequente defectus intrinseco, et pro. go dicit ut ridi pro et simul go
in pugnat resta. ng hens facultate arguendi defectus dividendi exercita-
dum circa circulos in hoc, aqui dicit nego habitu dividendi habitu arguendi sed
in diagonem hemus. Si dicit pro: hens hoc actus unus habitu capax. Sally habitu recipi-
endi dicit repetitio actus ex re generat habitu: go ita repetitio actus dividendi generat habitu divi-
dendi. pro secundu: ng repetitio actus habitu generat in ingenio causa dicit ex hoc actus
go go dicit repetitio actus sufficiens ad plura dicit, ad hoc capax recipiendi habitu, habitus necessa-
rio causabit. go ex dicit habitus ad plures. 36

UGR Biblioteca Universitaria

Ad hec regnt rogabit adversarius vane cause generales fuisse in ratio habitus arguendi vel debite guidi exceptione ad arguendi: go exceptiones ad arguendi non habitus generales nec ad eas insistendo in simili dubio ad eas arguendi, a dividendi aliquid ea ad rane modi vicendi sumant, in disgunt forte sed solum maxime libet. Sed nos insistimus in impugnatione huius facta n° 31. ng ad eas arguendi ut sunt, et quo respicit a loga sumpsit dictus ab arte dividendi: go a habitus ab ipsis certis generatus non omnis ad hoc particularis arguendi ut sunt insit soli dictorum modi vicendi, sed ad tales modos vicendi rane cuius talis actui imminet specifice de forte dictus dividendi ad eadem patris. ng loga nil aliud sunt nisi certalis collectio relatus; sed collectio relatus de genere ad arguendi respectuat arguiens subrane talis: non omnia genera relata ad arguiendi, ex divisione: go.

37 Ad ea ad hoc legitima: ng habitus qualibus ex regulis ad eas generata: go quales fuit ad eas, tales erunt habitus ipsis generati: go ex actibus specifice diversis habitus specifice diste generabunt. Sumant ad ea ad hoc ea: omnes habitus ex generibus similibus fiunt, qua ex talis qualis speciales ad hoc actus nec pariter bonis, cuius dicta ad dividendi vigor: supponit cuilo ad eam ad hoc ad dividendi soli exercentes circa: ad hoc, quidest ex actus dividendi hic dat habitus arguendi, ad hoc specifice ad hoc ad dividendi, ex arguendi habitus, ut gratis huius manet.

38 Ad 2am solutionis: loga habitualis non sunt una scientia unitate physica, sed una unitate morali, sive unitate ordinis. Ipsa ex quo ex eo adductoga sit una ex requisitis una physica ad hoc ut genere ad eas unionis ng abstinendi dat fundamentum. Ad 2am: ea scientia una una unitate diversis, cuius habitus ex diversis respectibus, sed habitus loga ex eis diversis diversi respectibus: go non sunt ex diversis relatis. Mota ex Ad 1um dicto ad hoc ad resolutionem ad 23 inservit ad: ad ipsum: una scientia ipsius unius genitivi: quia verba denuntiare sensus exponuntur proloco sibi simili: go sensus genitivi seu sensi quia loga respicit ex ad eas ordinatas una unitate ordinis scientia loga. ex quo volo: habitus loga morales ad hoc unitate adunati scientia sponendi ad unum ad hoc, a me ita adunati

UGR Biblioteca Universitaria

divitatem, et unum exercitium constituendum.

Hæc actuum localium ordinatio fundatur partim in hominum voluntate, partim in natura ipsorum actuum, et habitum proportionem habentium ad eandem scientiam constituendam. cum enim res perfecte sciatur, cum ipsius essentiam, partes, et proprietates sciamus: homines relas definitionis ad dignoscendam essentiam, relas divisionis ad inquirendas partes, et denique relas argumentationis ad proprietates investigandas proportionatas invenerunt, et illas ad unam rem ad unam scientiam constituendam. unde loca sunt una, cuius unitas est partim intrinseca logicæ cum actuum, et relarum proportio, in qua partim fundatur unitas sit actibus intrinseca: et partim logicæ extrinseca fundata scilicet in voluntate hominum, quæ logicæ extrinseca sunt.

Sexto Quarto

Obiectionibus Satisfit.

4o

1a obiectio desumitur ex pluribus angelici præceptoris locis. Nam 1a 2æ questione 54o articulo 4o ait: si consideremus habitum secundum ea, ad quæ se extendit inveniemus in eo quandam multiplicitatem; sed quia multiplicitas ordinatur ad aliquid unum, ad quod principaliter respicit habitus, inde est quod habitus sit qualitas simplex non constituta ex pluribus habitibus, etiam si ad plura se extendat; sed licet habitus logicæ ad plura se extendant ordinantur ad modum sciendi, qui quidem est aliquid unum, ad quod principaliter respicit habitus: ergo est qualitas simplex. Confirmatur ex eodem sancto doctore ibidem in responsione ad 3um: dicendum quod ille, qui in aliqua scientia acquirit per demonstrationem scientiam conclusionis unius, habet quidem habitum, sed imperfecte; cum vero acquirit per aliquam demonstrationem scientiam conclusionis alterius non aggregatur in eo alius habitus; sed habitus qui prius inerat, fit perfectior ut pote ad plura se extendens: ergo idem dicendum de habitu logicæ.

4a Quid clarius exclamat illustrissimus palanco! pro-

tarum sententia, cui pro tota tota omnes subscripsisse, asserere non gestitat; sed tantae luci caligare debuerunt concinatis, caitani coprecolitostarum principes oculi, quarum his 6° metaphisicorum questione 9ª pro nostra sententia stat. 2us mentem dicit tomus dubium esse docet in 1ª parte questione 1ª articulo 3°. 3us denique questione 3ª prologi circa mentem angelici gestitat, imo concludit sanctum doctorem plus declinare ad opinionem, quae ponit scientiam esse ordinatam collectionem intelligibilium specierum. Ideo asseruit citato loco: manifeste patet quod habitus scientiae augetur per additionem, ac per hoc est qualitas ex multis constituta. quid ad hec res debet illustrissimus? acutiorem ego credam horum doctorum asiae oculorum quem in pro actis tantum sed et in aliis sancti doctoris testimoniis intenta fuit. 42

Forsan in hac testimonia insiderunt, iscid quod hec 1ª 2ae questione 52ª articulo 1° ibi: non est habitus, et dispositio dant speciem subiecto, neque iterum insuper ne includit indivisibilitatem. ita in illud articuli 2° eiusdem questionis, ubi patet quod sanctus doctor dixerat, quod quaedam accidentia augentur secundum se ipsa per additionem, subdit: similiter etiam et scientia potest augeri secundum se ipsam per additionem, sicut cum aliquis plures conclusiones geometriae addidit, augetur in eo habitus eiusdem scientiae secundum speciem. eadem in hac questionis 8ª veritatis articulo 16° ad 4um. una tota scientia comprehendit sub se diversas scientias particulares. en testimonia, quibus nixi non aberrant a via Divi Tomae tostae, qui nobiscum tenent unam esse logicam unitate ordinis; non est simplicis qualitatis.

43 Quibus suppositis, ne Divus Tomas ipsi contrarius videatur ad testimonia nobis obiecta, respondendum est: ad hoc, quod habitus logicae quatenus ordinatur ad aliquid unum ad modum sciendi, qualitas simplex simplicitate ordinis, non constituta ex pluribus habitibus totalibus. igitur sicut logica habitualis licet constet tribus habitibus specificis distinctis dividendi, definiendi, et arguendi non dicitur triplex scientia, sed una, quia quilibet habi-

tus ad unq totale, vt dicendq remanet, ita nec ad habitus, vt ex q̃libet habitu aq-
uendo, nõ specifice distinctus ab eo, q̃ acquirendo p̃cedit, nullus totalis valeq̃ ad q̃ vt secundq
ordinarie, sed partialis, q̃ simul cũ reliquis unq totalis habitꝰ vtrumue. sicut albedo dq̃ru
subtus ingentis, vtrat partibus, et tmã Sancto Doctore qualitas simplex apellat, vt notat Per-
rando de generatione dispũtione 7ª sectione 5ª quia quelibet pars nõ totalis, sed partialis existen-
tium.

44 Ad secundq dicendq, q̃ aliqua acquirit (aliquãdo habitu unius scientie) habitꝰ p-
lusionis alterius, q̃ hmõi habitꝰ nõ acquirit habitꝰ totalis, ex adequato, sed partialem nouꝰ
habitꝰ, qui precedens p̃ficiatur hoc addito, nouꝰ habitus ad plura se extendens ex. gr. ad
nimeoponit unitati ordinis logꝰ habitualis, sicut q̃ nouꝰ partialis habitꝰ acquirit̃
sibi nouq scientiq acquirere, sed partialis: ita simili q̃ partialis habitꝰ acquisitꝰ non dat
nouꝰ habitꝰ totalis sibi huic acquirere. Et quamuis de una scientia potest aliquis secundq se
ipsa pactione, vt air Cãtabus Angelicus, quẽ ex hac aumentatione sequat nouꝰ scientiq
acquisitus, q̃ habitus logꝰ habitualis, ponentes unꝰ attributionis obiectꝰ respectiue, omnis habi-
tus unq totalis remanens, quando ego unus ex his acquirit̃ in robur totalis, sed robur parti-
lis generat.

45 Sed contra Palanca habitus specificat̃ a tanc magis extensa, quꝰ tlaliqua spe-
cificat actus generans habitꝰ, sed actus generans habitꝰ circa definitionꝰ eq specificat̃ a
tanc modo scindi: go habitus specificat̃ a tanc modo scindi vt sic. p̃ma: habitus
magis extensus ex parte obiectꝰ quꝰ actus, ergo generat. go. Pl̃ans: ideo potia magis
extensa ex parte obiectꝰ, quꝰ quelibet habitus, quia habitus sit actualitas, et determinatio potiꝰ
sed actus a quo generat habitus sit actualitas, et determinatio habitus: go. Dñs. marq̃ ad oppositi-
nẽ, dicendo: habitus magis extensus ex parte obiectꝰ ad indirecte, sed: go directe ergo
ly specificando, ita habitus generans ex rex actionꝰ quꝰ potest, opto, Petrus elicere, eadem
magis extensus, quia ad directe, et necnõ ex magis extensis quadrans specificando.

46 Et Pan, q̃
ita tenet Diuus Thomas 1ª 2ª questione 54ª articulo 2º in corpore: secundq tria habitus
dicunt, uno quidem modo secundq principia actualis dispositionis (circa quam habitꝰ)

alio vero modo secundum se, 3° modo secundum obiecta specie differentia. Quo ad 1um dicitur specifice diversis habitus specie distinctus. Quo ad 2um specifice diversa habitus distinctus. Quo ad 3um habitus distinctus secundum principia activa, sed principia activa actuum, ut subiecti habitus generans: Quo ad 3um ratione 3ij specificat quia principia activa distinguunt, debet et habitus distingui. Hinc nulla est potentia dicenda ex excentione potiri: nq aq potia in pcat, ignoret ab actibus, ab specificando obicio horis in debet specificari, et omittatur potius habitus (a) ej ab actibus generet ab obiecto specificabo horis specificari debet.

4 Vndenotabis male a Soris, et Pinis a Palanco desumpsisse potiri a potia ad habitus, ita ut solvant, hinc ut rebatur quod arguta: nq licet Deus Sortes 2a secundi questione 14a articulo 4° inconsequenter dicat, sicut potia ejus est una admodum extendi, secundum quod conveniunt in uno aliquo, ita ingeneraliter omnes habitus ejus habitus admodum extendi, secundum quod het ordinem ad aliquid unum, ad ingens specialem rationem obiecti. Verbum hoc in denotant omnimodum simpliciter habitus ejus potia; sed aliquales tantum, veniendo: nq habitus capax inventionis, ut Sortes cedunt; potia ad inventionis incapax 3. 2° una potia ad obiecta omnia sub communi ratione sibi ipsis extendi; habitus ad ad omnia obiecta extendere nequit. 3: potia extendi ad multa sub ratione generali obiecti; habitus solum extendi ad aliqua sub quo conveniunt in una ratione speciali obiecti. Ex quo colligo, majorem extentionem potiri ex excentionis habitus in provinciam, quod habitus sit a cendi potia.

4b Obicies 2°. potia integra attingens plura obiecta subeadem ratione potiri nequit ea pecta ex pluribus potentijs: patet integra plura obiecta specie diversa attingens quin ex plumbus particulis integris specie diversis componi habeat attingens plura obiecta, licet specie diversa ex ponit ex pluribus habitibus specie distinctis. Ratio eorum: nq ideo potia non ponit ex pluribus potentijs licet plura obiecta specie diversa attingat, quia illa attingit subeadem ratione formali seu illis; sed habitus respicit omnia obiecta sub eadem ratione modi essendi: Quo 2um habitus perfectio potiri ejus debet proportionari. Quo 3um ratione potia ad plura se extendit specie diversa, licet in indivisibilibus; ita ejus habitus in divisibilibus habitus potent se ad plura specie diversa extendere. Ad 2um: ejus in divisibilibus habitus

tus ⁊ infirmus, ⁊ ſufficit ad plures actus diversos, quos inducit habitus legis, ⁊ ſufficit ad actus diſimiles diſtinctionis, argutionis, &c. ⁊ ſic ruit argumentum a divisione multiplex.

10 Obiectio. Licet exceptiones ſint entia diſtincta ab ipſa lege, quæ vere ſit habitus inde ⁊ ſufficiens: tamen quia, inducit ſolum habitum ſufficientem ad actum cuius ⁊ ſufficientis, ⁊ omnes invenit ſimiles, veniunt. virtus legis actualis ſufficiens ⁊ potis, ut huic debet proportionari: ergo ſicut ⁊ qualitas virtualis diſtincta a diligo ante: potia intentionalis attingens plura obiecta sub eadem ratione ſpecifica, informa, necnon &c. omitto: non repugnat, quod ſint partes virtutis: potia intentionalis attingens sub eadem ratione ſpecifica ſubalterna necnon &c. nego ant. nec ⁊ apud Scotum potia ſenſiva, quæ plura obiecta attingit ſub ratione ſubalterna ſenſibilis, et ſimiliter potia viſiva, et audiva ex pluribus partialibus potentiis ſub diverſis formalibus: quia ratio ſenſibilis, ſeu ratio ſpecifica ſubalterna. Unde licet habitus legis ſufficiens ad definitionem, diviſionem, ſub ratione modi ſciendi, ut hæc ſubalterna ſpecifica ratio ſignificata ſit valde diviſibilis ac habitus.

20 Et licet intuitus intuitivus indivisibilis plura obiecta ſpecifica diverſa poſſit attingere, non probatur habitus virtualis indivisibilis ſufficiens ad actus diversos, qui ſcindi ſub adverbio ſimul, inde indivisibilis intuitus attingit actus logicos, metaphyſicos, et Theologicos: quin inducit habitus legis ſufficientes ad Metaphyſicos, et Theologicos: actus a priori, qui omnes non generata ab actione, ac ⁊ inde ab his limitari nequit. Habetur ergo ſolus ⁊ facilitas, ex ſequenti ſolus ſe extendit ad actus omnibus illis, a quibus generatus ⁊. Hinc advertunt quidam, quod habitus virtualis reſpicit omnia obiecta non sub ratione modi ſciendi, ut ſic habitus legis ut ſcindens a deficiente ſpecifica informa talis habitus definitivus, qui reſpicit actus ſub ratione modi ſciendi ⁊ inde; ad habitus vero ⁊ ſcindentes reſpicit actus ſub ratione modi ſciendi.

Sed. Igitur ſicut quilibet actus localis, definitio legis duplex, ſcilicet inducit particulare modus ſciendi et ea tale modus ſciendi, ita ſimiliter habitus duplex, ſcilicet, alius generalis, nempe habitus ad modus ſciendi et alius differentialis, ut ſic habitus ad tale modus ſciendi. Et ſicut licet lex actualis virtualis ⁊ actus, qui omnes veniant in rationem generica modi ſciendi, dum virtualis ⁊ actus ſpecifica diſimiles unus localis legis ⁊ ſacramenti, ita ſimiliter lex habitualis virtualis ⁊ plures habitus venientes in rationem modi ſciendi, et plures habitus in rationem habitualis

UGR Biblioteca Universitaria

habitus (a) legis

modi recendi [illegible] respicio actus n sub ratione modi recendi, sed sub ratione specifica, quia actus importat.

§2 Ad 1g̃ p̃mum dicendum quod habitus p̃fectus potest, et illa ratio debet proportionari quoad omniam, quoad aliquid, quoad nec. dicitur stat. Ex dicto n° 47, habitus stat de veritate potest ad habitum et in pluribus. Proportio igit̃ quę requirit̃ ad dandum debet inesse subiecto recipienti, et forma recepta, quia nec calidum sit de linea circulari sub ratione potentiae et subiecti, et habitus forma recepta in illo, quia sic de linea circulari intentionali proportionata potest. Ad 2um 1g̃ respondetur, casu antecedente concedo, pro manifesto discursu: nec habitus infusus dat simpliciter posse, et ex potentia ad actum ad actibus, ideo ad plures specificabiliter extendit. habitus acquisitus non dat posse, sed solum facilitat posse, seu facilitatem ad posse, necnon et facultatem inducit ad actus, ad quos est generatus. Vide dicta ad n° 26.

§3 Instabis: modus recendi subiecta disputabile respicit ad logam arguitivam, et definitivam igo habitus idem indivisibiles existentes ad definitionem, argutionem &c. Pro ans: modus recendi respicit ad logam arguitivam, et definitivam sub ratione abstractionis ad maa: omnia ergo quę in logo vacant et omniavanis, quę pro inspectione, et incapacitatem magis abstrahunt ratione maa. Veneror in cantis reverendissimus Palanco clarissimus ingenium, quę tam rara, inventit modo et nobis magistro fidelissimo, quę hoc unit argumento tenuisse modum. Ad aliquid dicta respondetur, notata abstractionis ad maa duplex Portae Scotistae triplex et. 1a p̃ abstractio ad maa assignata, seu indistinctae dualis, et quando abstrahit ab individuis Petri, Pauli ens rationis et chimeris. 2a p̃ abstractio ad maa sensibile, et p̃ quando ens maa videtur ens, quia maa ens non p̃ sensibile. 3a p̃ abstractio ad maa intelligibile, et p̃ quando capit entis, aut substantia ut sic, quatuor entia materialitatem dicunt. quę magis clarissimus velit penitus a Deo, quę solus tenebras facit lucem exorire.

§4 Modo ad 2um gandum maxime fundamentum, respicit hoc abstractio ad maa, subqua a Logo respicit modus recendi 2. p̃ abstractio ab omni individuali, et numerica definitione, et argutione: vel p̃ abstractio ab omni maa, in qua definitio, et argutio efformari potest maa maa metaphisica, et theologica: p̃ abstractio ad unius specifica

diuisionis, et argutionis. Vñ, et 2ª abstractio in primum adiacens. Sic ad huc tractatus, relinquit diffinitionem diffinitionis respectiue ad totalem tractatum diffinitionis, et similiter relinquit 36 argutionem respectiue argutionis, et de relinquit diffinitum specifice, et similiter habitus. Sed 2ª abstractione expurgatur, mendosi et varios tractatus, et quationes ng ut expedientes, et quatuor, a Logica argumentare respicit totalem modum scientialis argumenti, qui vbique adiacens tractatum respicit a logica diuisa: ng relinquit argutione argutionis, totalis, aliquis diffinitum respectiue.

Obiicies 1º habitus logicæ negantur solo nº diffinitis: ng accidentia solo nº diuisa in eadem subiecto in posse. Nunquam necessario diffinitis, specifice: go habitus logicæ simplex qualitas. Et 2ª pars antis, ng logica est una, sed plures logicæ species diuersæ, quæ unus scientia scitabilis ni sicut habitus species, vt logicæ unus scientialis nisi tantum. Secundo: quia tibi habitus sint specificabiles, oportet habere ipsa obiecta specificabilia logicæ in esse unico, necessario entia ab solutis, quod dicta necessario differt. Vt logicæ una species scientiæ, go non potest esse ens pluribus habitibus specie distinctis. Differt 2º. Nam unitas logicæ sufficere ordinatio habituum, ad unum finem, minor scientia esse unica scientia, communis virtutes morales esse unitas virtutis ng scientiæ ordinare ad unum finem, proficiendi ens, et virtutes ad unum finem, moralis, scilicet onestatis vitæ: go.

Ad obiectionis respondeo omisso antiquo ad 1ª partem, illud dispuo quod 1ª: necessaria diffinitis specie explicata, et totalis, realis, specie imperfecta, et partialis nego ans. Illud diffinitis specie explicata, et totalis, vna ab alio diffinitis ut explicatum quæ aliqua totius structura sic habet ejus species explicata diffinitum ea quæ tota species diffinitis, ut ordinis dicant ad alia ordinata, structuranda, species partialis, seu imperfecta diffinitis dicantur: sicut species species diuisus ab anima species imperfecta diffinitis: quia ad unum totius, hominis scilicet, structuranda dicunt ordinis. Similiter habitibus logicæ, quilibet species imperfecta diffinit ab alio, quia ex reliquis unius totius logicæ scilicet totalis structuræ: quin requiat gaudia probationis huius antis intendit, varios scilicet plures logicas, ad unum entis sequentes dari plures logicas partiales, go plures proficere, tronis mendosis ex nomen logica sicut proximiores dari diuersis scientiis structuratibus ex ng quod libet verum.

Sicut logica actualis vt dicit a finis multiplex, sed una, licet in-

nosse plures actus inde diversis: nec loga habituales q̃ in vsu habit. scientifice, et habitu ginales, quæ quidem dicunt vere, una tale excepto aquinate 2q̃ sotto questione 3ª pemalis logæ ex parte Palaneo 6ta causal 3ª pemalis questione ultima a nº 1º, q̃ dicere gerbais tradere libuit quia omnes sotus 2q̃ obiectiones recorquent, secus 2q̃ defendare, nas obiectiones ipsi solvere tenentur, et 3ª pemalis vtrabit. Itine ad 2q̃ antis q̃ cationq̃ resdet quæ libet habitq̃ specificare, dicit quartale habitq̃ dissimulq̃ religio obiectis religionis habitus, cuiq̃ totale specieq̃ actus logæ totalis, vt tuentur, dicunt dicendæ de obiectis actuq̃ logæ nu logæ actualis.

58 Ad 1q̃ principiu

dicendu, dicitq̃ consequens: gen̄ potest sciri ex pluribus habitibus totalibus specie distinctis, dicendo: ex pluribus habitibus partialibus, nō cuiq̃ dicit exercitus bene sen specie morali bñ ex hominibus, et equis specie diversis. et. Maurus specie ī ex habitibus, et habitu pij affectionis voluntatis resultat. et sic ultima 2q̃ explicando una qualitas sensitiva ex pluribus 2q̃ portionibus 2 ponit. Cuius exemplis ab eximio nro citato suon SJ Rāspeciq̃ 2q̃ dicit quo modo loga sit unaquæ tase ordinis. Ad 1q̃ principiu dicitur: scadunitas logæ sufficere ordinato habitus adunis finis generis sunt, omnes scientiæ dicunt scadunitas adunisphis specificare sunt, omnes scientiæ dicunt negant.

Resp̃ dicit ñ minus ut gerbais et sotus: nq̃ habitus logæ sit simplex qualitas, qui actus omnes actus attingit subrane modi rendi: omnes actus religiosi, scientiales, qui sua obiecta attingunt subrane virtutis unicq̃ scientiq̃ statuunt, et similiter actus morales tendentes in obiecta subrane bonum unicq̃ virtutis specificant. Dicere gerbais, quod habitus logæ sit scadalis quæ finis communis plurimis scientijs, sed ad finis peculiares, et specifices logis, ad finis scibile, qui sit modus sciendi, quæ sit definitio, divisio, et argumentum. Religiosæ scientiæ, siue ecclesiasticæ ordinare ad alias vitæ, omnes, et ad specificandas moralis totalis una inter. Unde ad 3q̃ dicendum distinctionis scientiæ ab alia huius loci nō sit differre. Communis sententia, et subtilis scientia distinctionis ex parte intrinsecæ principiis scientiæ, partis

UGR Biblioteca Universitaria

extrinseca dependentia a scientia, in cuius obiecto Videtur Magistri Dispositione 1o loge, quae tione 2a articulo 3o argumento pro obiecto secunda loge, quinto 2o.

60

Obiectio 4o: loga una scientia specialissima: gosungé rubea, obcey sub unica ratione formali: go una scientia habitus respicit actuale obcy: ergo habitus scientiae realis una qualitas realis sub ratione habilitatis, sub qua respicit obcy; sed ratio divinitatis, sub qua respicit obcy una: go et habitus. Vetor quae aliquis exceptione in loga actuali: et divinae resolvi disquirendo ans: loga adequate sumpta una realis: nadequate sumpta aptus ans, et disquae sequens: go actingit eius obcy sub una ratione specifica loge adequate sumpti, secundo: ne loge inadequate sumpti: nego cons. Ad oppositionis secundi, disquo nore, sed ratio subhabilitatis sub qua divina generalis, nisi una specifica, subdisquo: una specifica scientiae moralis, secundo: unitate specifica, ne simpliciter valis, nore.

61

Circa dicta ergo arguit quis oppositionis exempla dicta. Sicut una loga habitualis actualis sumpta ex triplici habitu specifice distinguitur, divisive, et definitive: ita semihabitus respicit triplex obcy, definitione, divisione, et ratione. Sic una triplex habitus unius scientiae instrumentalis: ita triplex obcy unius obcy adequati formant. Quilibet habitus unius specialissimae loge adequate sumpti: nec quilibet obcy specifici unius loge adequate sumpti. Insuper loga respicit divisionis sub una ratione realis, quia scilicet communis definitionis, et argutionis: at non respicit divisionis una sub una ratione communi, sed sub una specifica realis realis, similiter respicit definitionis, et argutionis: hoc obcy triplex subrealis specifice distincti, utitur una scientia unitate moralis.

62

Sed instatur: nulla datur exparte obcy loge unitas, sed unitas habetur ex semihabitibus per divisionem adunitos obcy obcy: go habitus loge nulla habet unitas. Dicitur maior: nulla datur unitas ordinis, nisi: nulla datur unitas specifica, secundo maior. Una habitus habet unitatem ordinis, quia ordinatur ad unum scientiae resultandae: una docta ea obcy unitatem habet, quia ordinatur ad unum obcy unitas scientiae. Veldicitur Scotus, quomodo existit habitus, ecclesiae obcy, ex rigiditate simpliciter habitus generatur gaudium: et ex eadem lactitia nata mora

UGR Biblioteca Universitaria

les unitas ori rinecuit.

64 Obiicies denique ex Pr. quod habitus non sunt admittendus nisi pro difficultate, quae pro species intentionales vinci non potest, sed acquisito logicae habitu per hanc demonstrationem in ceteris sola superest difficultas vincenda pro species: ergo pro ceteris demonstrationibus non requiritur nobis habitus. Ratio nostra: nam omnes demonstrationes eundem tendendi modum habent: ergo per hunc habitum vincitur difficultas modi tendendi: ergo sola restat difficultas vincenda pro species. Ad obiectionem, omissa maiori nostra, ad probationem omisso ante, dico quod tunc sequens: ergo per hunc habitum vincitur difficultas modi tendendi pro quocumque a sensu nostro: pro sensibus eiusdem speciei, sed eodem coeg.

64 Ex illis hunc habitum vincitur difficultas modi tendendi non ut sic, sed ut stricti ad talem modum tendendi inhaerentia speciei: ideo demonstrationes in aliis scientiis nequeunt producibile habitum non precise ex defectu speciei, sed quia illae demonstrationes habent obiecta formalia diversa ex quibus habitus variatur: aliter habitus reliquarum scientiarum essent superflui: et posito unico habitu, additis speciebus, daret facilitatem ad omnes scientias. Pro tertia, in logica non solum dantur demonstrationes, sed etiam definitiones, et divisiones, quae cum habeant diversum modum tendendi, diversos specifice generant habitus.

65 Ex hucusque dictis infertur 1°: logicam habitualem non solum esse divisibilem in habitum argumentativum, divisivum, et definitivum; sed quemlibet horum esse ulterius divisibilem, nam habitus arguendi in 1ª figura est distinctus specifice ab habitu arguendi in 2ª: habitus arguendi in modo imperfecto ab habitu arguendi in modo perfecto. Infertur 2°: facilitatem arguendi extra magis logicae, solum esse facilitatem inadequatam arguendi extra magis logicae. Ex 1ª est facilitate solum sequitur facilitas quoad formam, non quoad magis. Idem dicendum de habitibus definiendi, et dividendi. Infertur 3° eiusmodi habitus esse divisibiles cum possint augeri, et minui. Idem subiectum sive intentus iam sunt difficilis, iam facilis, et iam magis facilis ad argumentationem. Infertur denique divisibilitatem habituum non opponi indivisibilitati intentus, seu potentiae, in qua habitus illi possunt recipi: sicut recipitur divisibilis collectio relativa, et habitus multiplex huius, et alterius scientiae.

Secio Prima.

An Logs sit Ars, Et Scientia.

66 Ars in communi Putatur ex facies, seu mecanicas, et artes, seu liberales, p hendi
sicã p Petrũ de Rauenna in 1m Logs de questione 1a sexione 2a circa principiũ, et Angelũ
de Camporismonte, dicẽs: Habitus dicit ordinẽ vero dirigens agens liberẽ, ingenio vel
opus ñ pertinens ad bonos mores: p hec vltã mã verba differt ars a prudentia, que
quidẽ dirigit ad bonos mores iuxta philm 6m et com 2m et 3m. Relinqua ergo ut ars
rõ artis explanet. Ars igit vera dicitur debet, et dirigere ad opus agens liberẽ
ingenio siue artes actiuas, seu liberales, que ñ vere facies, seu mecanice. Veritas his
arguit ne in hoc 1m liberales.

Lingua, Tropus, Pactus, Numerus, Tonus, Angulus, Atra.

Id gramatica, Rethorica, dialectica, arithmetica, musica, geometria, astrologia.

mecanice (a) in hoc 2m:

Vus, Bemus, Arma, Vates, Vulnera, Lana, Jaber.

hoc Agricultura, venatoria, militaris, nautica, Chirurgia, Textoria, Fabilis.

que mecanice dicunt, quia plus corpore, quia animo exercent: extra vero liberales.

67 Ars Logs nec ẽ artes liberales ancillantes p omnes quia nõ 2 tales
communiter ut p totã residuũ logs et vsq; ad finẽ. Probatio 1a ad obiectum 1m principio
vsq; ad finem 1a dicentes: Regit dignecessarias, que sic dicuntur quia ex his
quę ordinate, et ñ errore fiedas, venitur ad Logã. Imo Logs vocat artes actiuas.
Ps 2m arguit: ng Logs Habitus medio in dicio vero dirigens agens liberẽ ingenio
et opus ñ pertinens ad bonos mores: go Ars. Ita Legislatrix. Ans stat: ng Logs
Habitus dirigens media propria omino veris ordinatis ordinandis ex liberis ingenio
vio voluntatis opus Logs sicut dicit, qd quidẽ opus ad bonos mores ñ pertinet,
nec nec bene, nec male moralit operet plus dicit in scis se exercet.

68 Sed contra arguit
dicit alii quibus Logis, quos sequit Palaneus Fracastorius 1a questione 9a prae-
dicamentalis Sancti Tome, qui 1a 2e questione 57 articulo 3a ad 3m asserit Logs
esse artes liberales, solas, quia dirigunt, nec Diaconicas nec seruilia-

UGR Biblioteca Universitaria

tre Eliseo Garcia tomo 1° distione 1ª articulo 3° citante suum resolutum doctorem Baconem; nec non nullis ex nostris cum cardinali Toleto questione 1ª Dialecticae. Vaoa pudi ipsos sunt quia ars iuxta filium ut dista a prudentia operetur in materia externa permanente. Ideo filius 6° Ethicorum cap. 4° Disquit habitum factivum ab activo; docet quod artem debere esse habitum factivum, qui sit ille, qui versatur circa opus externum. Habitus vero activus operatur opus internum; atqui logica non versatur circa opus externum, sed internum cum versetur circa actus internos: ergo

6°

Sed Tostis res det, quod quando divus Thomas ait, logicam non dici proprie artem, non loquitur de proprietate 1ae impositionis, non vero de proprietate usus seu 2ae impositionis. verum est, quod nomen ars a 1° sui impositione solum nificabat artes mecanicas; at deinceps usus sapientum invaluit, ut ad liberales extenderet, quod sufficit, ut logica modo dicatur proprie ars. Nam doctrina circa nomen lux optime explicat, et exemplis elucidat idem antecedens doctor 1ª parte questione 67, articulo 1°. Ad autoritatem filii res det 1°, quod licet ars debeat versari circa opus externum, logica, quae circa definitiones, divisiones, et argumentationes vocales, et scriptas, quae opus externum sunt, versatur, erit ars, et consequenter habitus factivus.

2° Res det: verba filii esse intelligenda, ita ut ars sit in plurimum factiva, seu respiciens opus externum, at non semper: nam ut ipse ait 6° metaphisicae cap. 1°: siquidem in faciendo potius quam in agendo artem exercere. Ubi li potius indicat artem saepe saepius esse factivam, quod solis mecanicis convenire plurimi iudicant; hoc tamen non prohibet artem aliquam esse liberalem, quae tendat circa opus, quod externum non permaneat, qualis est definitio mentalis. Hinc logica non est habitus factivus. Prout factivus convenit solis mecanicis, at est factivus prout respicit definitionem, divisionem, vocales, et prout respicit actus mentales etiam esse artem, licet in hoc sensu non dicatur factiva; cum non omnis ars esse debeat factiva, ut constat ex citatis filii verbis.

7° Ad 2ª dubitationem resolutionem progrediamur: an sili-

cet loga ꝺ̄ veru, ag ꝑie ꝓ̄uenta ꝫ. Aſſeveres dene ſolꝫ ſoꝑca ex ꝺ̄o. Forma
ſobca ex ſcia, et ſenſibca ex exemplo vñ ꝺiſputatiõis ſm̄ metaphice ſectionis
nº 26. Aquibus patet exiſtẽtes ꝑdicta doceres ex ꝓpinqua, Gabardi et ꝑ ſtem
ꝓpos ex ꝑcommunibus ſẽ in tres ꝺiuiſiõ. Loga ſ vere ex ꝑ ꝑie ꝓ̄uenta. Amẽ ꝑ
tiones ex quid ꝓ̄uenta. ꝑ mutandꝫ. Propter nom ꝓ̄uenta aus ꝫ pat. ſ ꝓ
gationes ex ea, ideo ꝺ̄icimus nos vera, qñ ignoramus. 2º ſumit ꝑ cognitio
ne evidẽs, qua ꝑ ſcitur, hoc ſ ſine diſcurſu ꝑ euidẽtia, et ꝺ̄icit veritas ꝓ
nota, ita qua ꝓ ea ꝺ̄icitur ꝛ ordinatꝫ qua accepta ſequens ſ a ꝓ clarius
telligi, vocatur ſolus ꝓ̄uenta ꝑ ꝓ euidens. 3º ꝺ̄icit accipit ꝑ cognitione evi
dẽte, ſeu ꝑ habitica qua ſic ꝑ ꝺemonſtrationẽ.

72 3ª ſ communior ſcia ex qua ſur
patio ut virtus ſ apud ſolꝫ 1º poſterior ex 2º, et ꝺ̄icit tota ſex tres ꝛor
dine 3º ubi manifeſtꝫ, inquit, qꝺ ꝓ̄uenta ſ habitus demonſtratiꝰ, ita ſ
ex demonſtrans causatus. Hinc patet loga ex ꝓ̄uenta ẽ ſ ꝑ ſe ex numeratis
ꝑ logas, ſ nimus poſſe cognoſcere, qꝺ prius ignorabamus. ñ ex ꝓ̄uenta ſ ꝺe
ꝓ̄ua, ex loga cognoſcẽs ꝑ ſe ordinata ad alias ꝓ̄uentas ꝑ ꝓbandas ſ ex ꝓ̄uenta
g in 2º et ſtio ꝓ̄uenta ſ ſcibilis ꝓ̄ua, qꝺ ſ ꝓbat. ꝺa facultas ſ ꝑ ꝓ̄uenta qꝺ
demonſtrans ꝑ ꝓdẽs circa ens, ens, ſ ſed loga demonſtrans ꝑ ꝓdẽs circa ens, ens
go ſ ꝑ ꝓ̄uenta. Mar ſtat ſuic ex ꝑ ſe, tenet ex ꝺ̄icto tota ꝛtio.

73 Mº ꝓbat.
obꝫ loga ſ ꝺefectiꝫ, ꝺ̄icitꝫ, et aquitꝫ, ſed circa hoc ꝺemonſtrans ꝑ ꝓdẽt: go ꝑ
vo noſ: ng loga demonſtrat ng rela ꝑ ſ ſolutione, ꝺefectiꝫ ꝺebet ex clariori ꝺefec
to, hoc ſ ſolo evidẽs, nimis explicabili ꝺebet ex clariori ſua explicata, ſed ꝺefec
tiꝫ ſ explicabile: go ꝺefectiꝫ ꝺebet ex clariori ſuo ꝺefectu. Simile ng rela ꝑ
ſolutione: ꝺiuiſiꝫ ꝺebet latius patere qua membꝫ ꝺiuidens hoc ſolo demonſtrat: tota
ꝺebet latius patere qua pars ſed ꝺiuiſiꝫ ſ tota, et membꝫ ꝺiuidens ſ pars: go ꝺi
uiſa ꝺebet latius patere, qua membꝫ ꝺiuidens. Hec ſimul loga ſua ꝺemon
ſtrans immediatas, qua ſ ſine ꝛ indigere: vg ꝺuo vera ꝺictꝫ nequeunt

ex simul vera, et falsa, et simul ... demonstrare procedit circa ... opus: ergo.

74 Rogabis an loga sit scientia secundum partem analiticam, topicam, et sofisticam? Affirmative respondeo quoad 1am partem, constat ex dictis: quoad 2am, et 3am probatur: nam loga topica, et sofistica evidenter demonstrant naturam, et proprietates sillogismi probabilis et falacis: ergo demonstrative procedunt circa sua objecta: ergo antecedens constat: nam loga docet, et evidenter ex premisis in sillogismo probabili certa veri nequeat, et in quibus sint vitia sillogismi falacis. Et confirmatur ratio, quia denominatio topicae, et sofisticae logicae omnino extrinseca, et unice proveniens ab objecto: unde cum loga dicitur topica, non ideo dicitur, quia probabiliter procedat circa suum objectum: sed quia evidenter tendit circa objectum, scilicet syllogismum probabilem. Idem dicendum de sofistica.

75 Rogabis 3: an loga prout docens, et prout utens sit scientia? Respondeo quod si reduplicatio cadat supra totum complexum, scilicet loga prout docens, et prout utens, utraque est scientia: nam utraque est loga, et omnis loga scientia sit, utraque scientia est. Si vero reduplicatio apelet praecise supra supposita utentis, et docentis, hoc est, si rogetur an loga sit scientia ex eo praecise quod sit docens, vel utens negative respondeo, quia et retorica est docens, et utens, ut vis rectis, et tamen est procul magis, et scientia non est: ergo ex his praecise suppositis loga scientia non est.

Sexta Sectio

Argumenta sol...

76 Disputatur desumitur ex pluribus conditionibus, quas aliqui requirunt ad rationem scientiae. 1a quod scientia non sit ars, sed loga est ars: ergo non est scientia. Probatur maior 1o: quia scientiae non denominantur artes in doctrinis, et veteribus, et a recentioribus decentibus gentibus: ergo. 2o quia aristoteles distinguit scientiam et artem, tanquam membra divisionis virtutum intellectus; at quae membra dividentia se invicem excludunt: ergo

15

Vr dett̃ rendo mag adhuc ut̃ q̃ vationẽ dic̃ gd̃ sc̃ntia ꝑ dem necessar̃ ꝑ ñ
goad existentiã ꝙ sit goad veritatẽ. Et rao, qm̃ si obiect̃ sc̃ntie debet ee necessar̃,
indefectib̃ & ꝑ goad existentiã, nulla dabit sc̃ntia, nisi ẽ ens q̃ hmõi ꝓ
to Deũ, qui unic̃ necessario existit. Requirit̃ go necessitas goad veritatẽ, hoc ꝙ gd̃
obiect̃ n̄ possit aliter se habere a sua plata, ac ꝓ sciã, q̃ procedit: sicut obiect̃ ens ꝓ
visio tangens, ut goad existentiã: necnõ ut existere, quãlibet posset quis mentiri
dicendo, absq̃ dem necessitate goad veritatẽ.

77 Adrandũ q̃ gd̃ mag̃ rndet phãs ꝓpõ
visibiliter arg̃, et sc̃ntia, sc̃ntiã, et intellectiã diuisibilẽ in sensiã, et scibilem: sicut go diui-
sio hẽ ñ tã ꝓ scibilem, q̃ hoc̃ diuisio ꝑ ens solũ excludit hãc volũtatem
existentiã, in quã hoc̃ cadit diuisio. Scilicet ꝓ illud̃ cadit ens ꝓ ꝑ ens dicit̃ sc̃ntia ꝓ
dentia, [illegible] co, q̃ hoc̃ cadit circa obiect̃ tangens, licet singulare, hoc ꝙ circa
obiect̃ humanũ; sed illa est differentia inter ꝓdentiã, et obiect̃ sc̃nti, et scibile
sariũ goad veritatẽ, tangens tm̃ goad existentiã: obiect̃ ẽ to sc̃nti, quia ꝓdentia ꝙ
e tangẽs ꝙ herent. Nec actus voluntatis, et omnis eq̃ necessarius ꝑ goad veritatẽ, ac eq̃
tangens goad existentiã. qo.

78 Ad 1m̃ rndet dicẽdo mag̃: plus dicit̃ ꝙ ꝓ eq̃ dicit̃ circa obiect̃, tangens ut ens ꝓ ꝑ: circa obiect̃ scibile tangens concedo mag̃. Sed ñ ẽq actus ꝙ
[illegible] actus voluntatis ñ tangens ñ existendo: diuersi tm̃ modi: nec actus omnis dependens à causa
necessaria, et stabilis qualis ꝙ omnis actus voluntatis à causa tali ꝙ, a vera ꝙ qualis-
ꝙ voluntas. Vltra, dico capio tale dari, ꝙ me queritis adhuc ꝓdentia à sc̃ntia distin-
ctã? Ꝓdentia potest dari tali ꝙ ad obiectum nec existens, ut deus, quia obiectum
ut angelus, ad quã obiectum tendere nequit ꝓdentia. 2m̃: ad illud sc̃ntifica ꝙ ꝓ-
bis, quãdo desubito occurrunt pluria, et nequeunt distinctã perhiberi: ad illud ꝓdentia
licet ꝓmissis deducãt̃ ad istud, quia pluria occurrunt 3m̃ dem̃ ꝓmissis, ꝙ in illo casu
co tãnent causã scientiã, quia ꝓpter tãnentem ꝓmissã scientiã ꝓdentialẽ.

79 2m̃ dicit̃ requisita ad sc̃nti, ꝙ ex ꝑte obiecti, quia agat de cõ-
uersabili: ng circa singularia n̄ dat sc̃ntia, ut deconuenit ꝓbatis ad illo ma-

UGR Biblioteca Universitaria

Exquib⁹ dr aggit: loga agit de singulari vñ: ng agit de illis, que operant pos⁹ cu subpan cula, et solis singularibus operant pos⁹: go nō ꝙ scientia. Dicit quo ars: loga agit de singulari vñ reduplicative tali, n⁹: sp affirmat tale, sed do ars, et nō cog. hoc sue benedoctꝰ ꝙ vñ dicit do vtro verba 2ª loga punctꝰ, loga nagit de hoc silo cognoscibili & alijs, qd est agere de singulari vñ reduplicative tali, sed agit de illo, qd licet nō aliquid particulare in hac determinata scientia, nō particulare in individuo; solis ng respicit particulare individuum, quando regit vel reducunt. Et ita intelligendus ꝙ Philosophus.

8ª Nec potest dari posterius ng plures de una scientia

quarum principia immediata sint eadem nec particularia obiecta respiciant. Sit argumentum sit una singularis materia, et una forma, hec demonstratio. Dicit ꝙ, qd scientia versat circa dictum magis: aliquam scientiam confundere, nullus qui est expers erroris, sed logans versat circa dictum magis. ng de omnibus dicit est: ergo plus 1º verificatur ep 2º et alibi dicit, loga nō habet certa aliqua genera subiecta, de quo disputet, sed ꝙ omnia vagatur. Respondet omissa maiori, quia falsa ꝙ: ng metaphysica scientia ꝙ, et de omnibus rebus disputat ens tripliciter 1º metaphysice, ep 2º et dis quorum: sed logans versat circa magis determinata primum, nō: circa determinatum magis remotum, secundum, nō cog. Metaphysica loga 3º actus intus, circa quos versat, et hec ꝙ determinata. Maa (a) remota 3 rationes, de quibus dicit potest poterit: at mea hec accidentalis ꝙ loga, et de hac intelligendus phus.

8ª Quarta dentia dicit

ꝙ, qd scientia nō est principij principiorum; sed loga nō habet principia, quibus utuntur scientiæ: go. Maioris: nullus aliqua facultas principia demonstrativa ex alijs scientijs sibi necessaria ad suas opus demonstrandas, nō ideo scientia est. Patet ens universi predicata, que nō scientia, et ex scientia moralis et alijs principia deducat ad suas demonstrandas: go. Respondet ꝙ cessa maiori, sendo nora: loga requirit habet sua propria principia demonstrativa, quibus suas opus demonstret; nec obstat, qd illis principijs plures scientiæ utuntur. Hoc ng vult, sed aliud a parte, quo ultra positis sex questionibus de principijs loge nō est dicendum.

8ª 2 quæs 2º circa aliud 2 me-

ta fe ce cp 3º absurdu ſ̄ nullu ge ſ̄ ſcientiꝫ, et modꝫ ſcientiꝫ ſed loga ſ̄ modus ſciendi. go deꝫ ipſa q̄ ſit ſ̄ quiet ſ̄ scientia. go ipſa ſcientia ſ̄. ꝓbat 1º: loga ſ̄ instrumentꝫ, et dispone ad ſcientias, ad instrumentꝫ, et dispone ad ſ̄ scientias ſcientia ſ̄. ubi 2ª ut dispone ad ipſa. go. ꝓbat 2º: loga dirigit ad omnꝫ ſcientiꝫ demonstrandꝫ, ſed ſ̄ dirigit ad ſcipſa; alias ſeqꝫ q̄ dat. go. dat aliquꝫ vere, absurdu, et incommodꝫ ce homꝫ duas ſcientias ſimul addiscere vele: quam ſ̄ patet, ut exponit diverſtomas ibi, q̄ loo ſcimul duo capiat: ſed deꝫ addiscendi, ſunt ipſa negotio. Cꝫ ꝫ loga ſit Clauis, et ianua ad alias ſcientias, probat ad ducenda ſ̄ ſequele q̄ ſcientiꝫ, ut patꝫ docet angelicus: absurdu ſ̄ q̄ loo queat ſcientiꝫ, et modꝫ q̄ ſcimul ſcientiꝫ, et ꝓbat debet gradus addiscendi, quꝫ alias ſcientias.

83 Ad logicorꝫ ſcientiꝫ maxime nobꝫ quꝫ in eorum actionꝫ practica: nil ghibet loga ce dispotionꝫ, et instrumentꝫ ad alias ſcientias ꝫ ſe dicas, q̄ demonstrave ei reales ꝑtes q̄ ſ̄ ce scientiꝫ ſicut prudentia dꝫ ſ̄ generale q̄ dꝫ instrumentꝫ virtutꝫ, et ipſa virtus ſ̄ gramma ſ̄ artes tm ſ̄ dispoſitiꝫ, et instrumentꝫ addoctoricꝫ, quꝫ garſ̄ ſ̄ ꝓbationꝫ disquiſitiꝫ loga dirigit ad omnꝫ scientiꝫ q̄ ſ̄ ſequelꝫ: dirigit ad omnꝫ scientiꝫ, ipſa inclusa, ſubdisquiſ: ſcipſa adequate inclusa, ni. inadequate inclusa, ſed maxꝫ, et duplo nobꝫ; ſed ñ dirigit ſeipſa, adequate sumꝫ, ſed. inadequate dꝫ tꝫ negotio nobꝫ, et coeq. Dirigit ergo loga omnꝫ scientiꝫ ad demonstrandꝫ, et ſeipſa dirigit, ñ adequate sumꝫ, ſed ali quid sui. 1ª ꝓbat demonstratio inera magꝫ loga dirigit ad alias demonstrantes inera eꝫdꝫ magꝫ, quꝫ loga ſ̄.

84 Arguꝫ 3º ex gabardi: Dicit Augustinus de libro de libero arbitrio cp 7º ait: dangos, apprime ac pure scientia nomen accipiamꝫ, atque ineluctabilia paradiſi ſed loga vane ac ineluctabilia ñ paradiſi: go. Patet: loga versat circa vanꝫ, seu vobotinis, et intelligentiꝫ, ſed ditatiue versat, vanꝫ, et intelligentia ñ paradiſi sunt scientia ñ ſit id, quo scientia augmentatꝫ, et ñ ſanitas id, quo ſanitas acquirit: go. ꝓbat 1º modus ſ̄ tres, cuius ſ̄ modus: ſuſcepio corporis ñ ſ̄ corpus, ſed loga ſ̄ modus ſciendi, go ñ ſcientia. ꝓbat 2º: scientia ſ̄ diuinitus valebus, ſed loga ſ̄ de inferioribus vanis. go. Patet ex dº 2º posteriorꝫ cp 2º: Sicut arbitrium cꝫ causa ob quꝫ res ſ̄ diuus causꝫ ut effici

n̄ posse, ut res alia sit, se habeat cognoscere arbitram: go sci entia debet ēe de entia rali.

85

Ad argum. respondeo authoritatem Vi. Augustini opinionem maiorem esse, cuius nomen adiungo; sed loquitur ante intellectum paratum: go sci entia. Nec oppositum exilia inferri potest quin obstentanes in oppositum alatis, quae falsae sunt, ut constat ex n° 83: nam nil prohibet, quod sci entia sit instrumentum, quo sci entia alia acquiratur, et licet sanitas non sit id, quo sanitas acquiritur, non sit quia sanitas, sed quia conceptus sanitatis non participat. Ad 1am confirmationem disquo maiorem: modus sci entialis non sit res Xpo, concedo: modus latitudinis non est maior: sic cognitio sit modus cognoscendi, amor modus amandi, et cognitio et amor sunt.

86 Ad 2am confirmationem concedo maiorem: disquo nomen; et loquitur de entibus rationis subiectivis, et , concedo nomen: de entibus rationis fictis et obiectivis, non nomen, et ideo. Ad 1am loquitur de actibus intellectus qui sunt entia rationis, et vera, ut ex dicendis constabit, et ideo sci entia sit de entibus rali. Intellectus ex eo dicendum demonstratio debet esse per causam non solum cognitionis, sed per causam cognitionis: et causa cognitionis sunt rali: go sci entia ergo per demonstrationem cognitionis acquiritur sunt rali: go sci entia de rali, non vero de entibus rationis.

87

Ad nomen sci: nam quilibet sciens demonstrativus, cum quilibet in premissis consequenti negat causam cognitionis. Hinc probatur, causa cognitionis sunt principium inferendi, et causa cognitionis sunt principium concedendi, et principium concedendi sunt rale: go causa cognitionis sunt rali. Ex doctrina philosophica ante disquo maiorem demonstratio debet esse per causam veritatis, non solum cognitionis, et per cognitionis, non: per causam latitudinis, concedo maiorem, et omissa nomine consequentia 1a consequentia: disquo 2um sequens: go sci entia de entibus rationis fictis, et obiectivis, nec de entibus rationis subiectivis, et vero, non cognitionis.

88 Limius suarez disputatione 2a metaphysicae sessione 1a n° 27 duplex principium genus distinguit, principium sui licet complexum, seu compositum, quod sunt principium cognitionis, ex quo demonstratio conficitur, et hoc principium non debet esse causa illius, quod a priori demonstratur, sed sufficit sit res de ducta exaliquo prato, quod precise ve aliud rei illius, quod infertur: ergo ex ma rali infertur a priori demonstrativa visibilitas, quam al rale sit causa asserendi visibilitatis, et solum prato, quod precise sit aliud, et simul ratio visibilitatis.

89

Et haec dicitur causa latitudinis ratio cognitionis et entis, et haec sufficit ad verum demonstrandum. Aliud principium sunt in complexum, seu simplex, quod sunt principium asserendi, seu causa rali, et proprietatis, quod tamquam dicitur in demonstrare a priori demonstrari potest. Hoc principium non requiritur ad demonstrandum: nam de eo plures perfectiones demonstrantur, quin demonstrentur per causam veram, et rali, cum re dei nulla causa detur. De principio in 1a lectura loquitur plures, quod sufficit ad verum demonstrandum. Ad

Argues 1º logica non gignit actus opinativos: ergo non scientia: ans. probatur in his actibus, definitio per genus et differentiam, vera non est objectum logicae. Probatur conseq. a paritate: conclusio deducta ex premissis, quarum altera est evidens, altera probabilis, est absolute probabilis: ergo si logica constat ex principiis evidentibus, et operatio est absolute opinativa: ergo non scientia. Videtur distinguendo ans.: logica habet 1ª operatio, et per se actus opinativos, nego: 2ª operatio, concedo ans. Logica autem denominat ab actibus quos 2ª operatio respicit, sed 3ª operatio, qui cum evidentes sint, illa denominant, et habentur scientia, quod in omnibus scientiis dicendum est: cum nulla detur quae aliquibus 1ª et 2ª operationibus careat. Ad paritatem reddo consequens, quia et 3ª operatio pendens est a premissis, unde est opinativa quae pendet a premissis, quarum altera opinativa est, logica vero a ratione 2ª operatio non pendet.

91

Argues 2º: logica fuit ex experientia comparata: ergo non scientia. Probatur conseq. quod est ex experientia comparatur ex experientia nititur, et quod ex experientia nititur non est scientia: ergo. Ratio non est quia experientia nititur fallibilis est, juxta illud artis, Longa experientia fallax, tendit[?] que difficile: ergo. Confirmatur 1º deficiente experientia deficit logica artificialis: ergo haec experientia nititur. Confirmatur 2º quod si tota logica esset infallibilis, constructio tangens est, quae pendeat ab applicatione tangens: ergo licet reliquae logicae sint evidentes, quae pendent ab experientia fallibili, etiam fallibiles: ergo logica non scientia.

92

Ad argumentum reddo ans. non conseq.: ad probationem distinguo majorem: quod ex experientia comparatur experientia nititur, ergo quod in rationibus inveniendi, nego: ergo cum in casu conjectura maxima[?] tenerat non est in hoc sensu nititur experientia, nego conseq. Igitur experientia sapientum fuit occasio ut et illa quae ex aptas ad discerendum adinvenirent a dumque inventis, nititur rel[iquae] ergo, et independenter ab experientia hinc sive ad demonstrare que dabant certa rationes, haec... certius est ratio inveniendi: experientia vero solum est ratio determinandi... inveniendi fallax et pendens ab experientia, ut arguunt, ideo, nec experientiam habet in logica.

93

Hinc ad 1am confirmationem dicitur quod deficiente experientia deficiet mediate, et ocasionaliter logica, non vero formaliter, et immediate. Ad 2am dico: Combustionem dependere ad existentiam ad applicationem: veritas quae relatur logicae non dependet ab experientia in esse veritatis, demonstrabile solum ab eo dependere quatenus haec veritas aggregata est aliis ut scientiam constituat. Solutio explicatur, In actu fidei divinae, qui deficiet deficiente propone Ecclesiae non quia praeterit motivum fidei, sed quia solatio assentiendi.

No Es Coral

§ 8. Argues de nihilo logica 2um partem analiticam Et non scientia: ergo. Respondeo ad 1am partem: logica analitica sunt hic principium demonstrandi, sunt hic principium Et non scientia: ergo. Probatur: scientia sunt notitia per demonstrationem acquisita; alia non esset hic principium: ergo. Probatur Primum ans. Coad secundam, et tertiam partem; loca analitica topica, et sofistica respiciunt opinionem, et errorem: ergo non sunt scientia. Ratio antecedentis: nam obiectum scientiae debet esse infallibile; sed talis non est opinio, et error: ergo. Ad argumentum nego antecedens; Ad huius primam probationem, Disquo antecedens: logica analitica sunt primum principium artificiale demonstrandi, concedo: Primum Principium Naturale, Nego antecedens.

No es Coral

Parrafo 95

Ex quibus vides quomodo logica possit esse notitia per demonstrationem, per principia scilicet naturalia acquisita. Ad antecedentem 2am probationem, disquo ans. logica topica et sofistica respiciunt demonstrative opinionem, et errorem, concedo: opinabiliter, et errone Et nego ans. Utique logica opinativa, et sofistica respiciunt opinionem, et errorem; sed non ita ut opinio, et error refundant opinionem, seu dubitationem, et errorem in actu ipsius: nam ita tendit in hoc obiecta, ut demonstret, ex principiis opin-

UGR Biblioteca Universitaria

avis opinionem sequi, et ex principibus falacium sequi falacia, et hoc sufficit si vera sui entitatis divina cognitio, qua Deus cognoscit errorem pri, qui ad ludum scientifice attingit. Hinc nulla est probatio ex obiecto infallibili, seu necessario: quod nec hoc debeat esse hec a n.o 76.

96 Ut alias solvas nota 1.o scientiam esse virtutem intentionalem, non vero moralem: ideo licet virtuti morali nemo male utatur, potest quis male uti virtute intentionali. Nota 2.o: logicam non esse lum principium effectivum demonstrantis: lum est principium effectivum creatum demonstrantis intus. Item nec logica est lum principium directivum omnium demonstrantium: cum plures demonstrantes aquiri possint sine logica. Nec est lum principium modum demonstrantis: tale principium sunt veritates, quae etiam dicuntur, ut quodlibet est, et non est. Logica ergo solum dicitur lum principium artificiale demonstrantis, quia relaxat scribit, quibus demonstrantes artificio se efficiant.

Disputio secunda

An Loga Practica an speculava sit

Sexio 1.a De Natura cognitionis practicae.

97 Prius quam ad validis imo inter res ensiores nostras his temporibus litem enodandam aggrediamur, quaestiunculae aliquid circa naturam cognitionis practicae expendendae sunt. Divisit plures scientias in theoricas, seu speculativas, et in practicas. Harum discrimen desumit a modo tendendi circa obiectum: ait est 2.o metaphysicorum cap. 1.o Theoricae finis veritas: Practicae opus. Illa est speculativa, quae ita respicit obiectum ut cognoscibile, ut ultra eius non progrediatur. Practica vero obiectum respicit ut operabile ad ipsius effectionem progrediendo. Sic medicina dicitur practica, qui ita circa suum obiectum tendit, ut illud operetur. Hinc praxis est actus libere, sive operatio, quae obiectum operatur.

98 In hac Praxis explicatione non omnes conveniunt. Subtilis doctor

UGR Biblioteca Universitaria

sexcione nequarta Prologe 2220 Sacramentales Pus poeig abinuig nacellalit posteriori inne
lacione, nacellalit formi Prace vane a dhocue sit bonus. Exquibus verbis ipsius
aseclig tria exigunt ad Praxin hig, praxi debere ee actu poeig distg abinuo,
un de nalus actus innus i praxi rigorose talis quis vertus Soez: 2ig, qd sit operatio
moralis, nu dari gilis in genere moris. 3ig denig, Praxig debere ee opus poeig libe
rig, et errori exponies: ux Qd actus innus sit actus poeig necessarig, nec sit de ligi
lis inse in genere moris, sed solig extrinsece ex imperio sub libe voluntatis, cuius modi ac
tus ad nonnig Dict 2.3 dario Praxis.

Hinc inquirimus, an actus nus possit ee opera
xis? Dra Scholastas, et Thomistas residere a forte Jesuitas, munit eig eximio tradi
puto ne 44o Metaphice, sexione 43a an 20 et Auctis imo 7a parte disputa
tione octaba, parte 1a ag quibus et narrec demus: actus innus posse ee rigorose
Praxis, et obtig scienig practicig. Pte: actus agentis alis regulatus, et ad ipsius
alis directus ut talis i forte Praxis; sed talis ee potest actus innus: go.
Pro mare, non: deinde genus: actus agentis alis regulatus, et ad ipsius alis di
rectus, ut talis, nihil ut non obtig, gd a genere 3ig plat: go ius modi actus i forte
Praxis.

1o Ans exceptat, gd diversimode innus respiat obtig, quando hoc respi
at, quando illud respiciat ut dirigibig, ut regulatum a proprio actu. Ve modo in
nec platicus insistit: 2o Quibus progredit ad operanig. Peig nor: actus innus re
lans et artificialit dirigens alig actig intus Practig, nihil ergo illig: go actus
intus relatus, et artificialit directus ad alia actia i forte Praxis respi
cius. Pbans: actus intus relans, et dirigens actig voluntatis, ut recta ratio Practicus,
et actus voluntatis relatus i praxis: go actus innus relans alig actig intus i prac
ticus, et actus relatus i praxis.

3o Resident disparitates ee gd actus voluntatis in
sagtio, ut sequent nec i es entialis, speculatio nu obtig: i dio posse ee Praxis
actus voluntatis, ug sit essentialit speculatio ne cui ee Praxis. Ita apud Ponig,

UGR Biblioteca Universitaria

Nosbal: actus fidei imperati, imperantis

ex parte actus dictamini prudentis dictare actus bendy ex mente Rodelas, qd ad horum fidei dictus Rosenbalii specialis mentis incarnationis, sed non ens mentis actus fidei Praxis ru dictaminis rationis: go ex eo, qd actus imperatus sit ens rationis specialis in regule in regu-

lari.

Jos2 Resdet Polanco: actus fidei et praxis in rationis, sed bene actus voluntatis fidei imperatis: ut dicit actus in solis Tactus imperatus, quatenus ad hoc ponit elicitive; sed ex actus voluntatis, quatenus ad hoc ponit applicative: voluntas applicat imperatum ad actus fidei elicitendi. Sed ista Tn sit actus fidei Tpraxis, ut sedet Tprexis rationis: go. Nec antis: nam in Tg dat actus voluntatis sit Praxis.

Jos3 Respondeo Tsolis praxis ru dictaminis rationis, qd dictamen rationis forte Tpotest recte dictare eliciendi; sed qd dictat forte Tpotest bene eligendi Tsolis actus fidei, in vero actus voluntatis go solis actus fidei rationis in actus voluntatis Tforte praxis. Iste actus voluntatis ut applicatio ut dictamen rationis operetur Tiud obiectum, qd operatur potest, actus fidei fidei in qd actus ex solis in praxis ru dictaminis, nec potest actus fidei Tamen praxis sicut applicatio causa qd actualis effectus productionis in dictamine causa ut talis, nec effectus, ut talis, licet requirat actus ut actualis qd dicat.

Jos4 Similiter licet actus sit voluntatis ut applicatio, nec sit ut dictamen in re practica, nec actus fidei in re praxis: solum requirit ut dictamen sit actualis practicus. Jos5 Ideo actus sit fidei Tpraxis: quia potest in sit elicitive a voluntate ut hoc ut applicare; sed actus intus, ut divisio, licet in sit elicitive a voluntate, possit tamen applicare: quia potest voluntas applicare eius ad definitionem, et formendo: go divisio ista erit praxis. Jos6 Nec actus fidei sit elicitive voluntate, nihilominus actus est actus intus: go adhuc praxis in requirit qd actus sit altius potis, ut dictum.

Jos7 Exigitur ex dictis modi me requiri ad hanc praxis, qd sit potentia divigitis in genere moris: sed actus intus potest in Praxis, ut actus intus, Inse in sit divigitis in genere moris, nec ut operatio moralis; ergo ideo frustra exigitur. Nam exigunt homines, qui actiones, solis in praxis operantis, qui pos-

UGR·Biblioteca Universitaria

mario subsequit ad cogtionz regulantz; sed sola operatio dirigibilis in genere moris, qualis est actus voluntatis Vrio subsequit ad cogtionz relantz: go sola hec operatio e praxis.

1006 Sed contra e ng [illegible] artificialis; sed hoc n. aparet in actu voluntatis: go actus voluntatis immediate sequens ad cogtionz relantz n. quat ee praxis. Mar ex eo stat: ng idt Vrio praxis, qd. Vto intendit a cogtione directiva, qd. primario intendit a cogtione directiva actus, in quo sua directio relucet. Si c in pictore dat cogtio directiva adigne depingendi: licet ad istam cogtionz subsequat actus voluntatis, quo depingere velit, hic actus n dit praxis; sed pictura efformata: ng in hac, et n in eo actu voluntatis relucet directio, et artificio relatio cogtionis. Nec cogtio directiva Vrio intendit actz voluntatis, sed picturam.

1007 Tertia denique conditio a Scotistis exacta e qd praxis sit operatio libera; sed exigunt libertatz formalz, et immediatz, a qua talis conditio ex hucusque dictis: cz actus intus talz libertatz n heat, et praxis sit. Vel si postulent libertatz mediatz 2 si hoc dicere intendimus ideo ad auctoritatz recurrendz. Eximius doctor testat communz e teologorz, philosophorz sententiaz, adversz praxis requirere libertatz mediatz: item tractatu 1°, libro 3° cap. 4, cui adherens gres Ruiz, Cardinalis de Lugo, Ramires, cz quibus placet loqui, et opositz tuentes gres molina, obiedo, arriaga, et peinado. Rao probis e: quia praxis debet ee operatio posita ex directione actus practici, sed opus n liberz, seu necessarium taliter e. go. Rao moris opus necessarium independent a directione suz ee hic, hec nostra doctrina formis e philosopho septimo metafisice e° dicente: scientiam practicam versari circa contingentia: et angelico 1a 2e questione 57 articulo 5° ad 3um dicente, circa sola contingentia ponit intus intus practicu.

1008 Ex quibus colesgitur praxis sit operatio libera mediate scilicet, n ideo debet ee expos

20 ta error, nec potentia illa dirigere errori exposita debet esse. Ratio 1a patet in actu efficaci, qui pertinet ad praxim manet praxis, et tamen expositus errori non infallibiliter connectitur cum veritate obiecti crediti. Ratio 2a non operaretur Deus de extra praxi, quia Deus, aut divina scientia practica quae ad illas dirigit erroris capax sit. Secundo auctores nostri, qui rationem libertatis connectunt atque ad praxim requirunt, nobis obiiciunt 1o amor beatificus est vere praxis, et visio his illum regulantis; sed non est liber: ergo ad praxim non requiritur libertas.

Respondetur ex dicendo Marcum Ozerano in 1a parte tractatu 1o sectione 2a capitulo 18o, et Arriaga in 1a parte disputatione 42a capitulo 1o. Nam visio beatifica 2 considerari potest, ut visio de ipso Deo, et in hoc sensu est simpliciter speculativa: nam est contemplatio summae veritatis, et de re nullatenus operabili a videntibus. Vel consideratur ut visio de Deo ut diligibili a videntibus. In quo sensu videt et visionem de re amanda a videntibus generaliter, nimirum de amore. At in hoc sensu, nec visio est practica, nec amor beatificus est praxis. Ratio est, quia visionem dirigit ad amorem per modum artis: non docet, quomodo sit efficiendus fuisse amor. Nec dirigit per modum prudentiae: nam amor ille necessarius non regulatur per prudentiam, sed per rationem obiecti: ideo visio non excitat amorem modo proprio, ut valendo, praecipiendo, dirigendo, vel alio simili modo, sed per solum repraesentationem obiecti ipsius amorem movet.

Secundo obiiciunt 2o cognitio requisita a Deo pro necessario non minus influit in illum actum opus liberum: ergo. Negatur antecedens: nam cognitio pertinens opus necessarium ad eliciendum dirigitur, cum hoc directione non indigeat. Cognitio autem ad opus liberum requisita influit directe, et facit suum opus rationem dominii et electionis. Ideo iuxta dictum tomo 1a parte quaestione 14a articulo 16o amor Dei quasi efficax, et productio spiritus sancti non est praxis ob defectum contingentiae: nam praxis proprie non dat sibi non est dominii et electionis, ut stat ex suo omnium, ut ait ex omnibus citatis. Secundo instatur 1o ergo opera recepta Christi domini per quae mors, quam omittere poterat, non erat praxis. 2o ergo ille, qui sine ratione ab dormiente confirmato non est praxis, sed inde sermo maneret dat cognitio velans modum, quo opus illud efficiendum est, et tamen opus non est liberum, sed necessarium: ergo.

111 Ad lg intrg rsdeo opera ꝑ ꝓ cessit dñs ee ꝓcessꝰ, comodo, quo ñ libera: Haut
(ꝑ licet mors omiꝫ ñ ꝑ ee lgis , ñ reo accidens, ee licet ꝑ ee chirgo
dno tempꝰ ñ libera: ñ g ꝑ ꝓxis. Et ad 2g intrg, ñ plurs, et g̃ liberali
adeps ad dormiens, ꝛ dicens ee ꝓcessꝰ: in ebrioso ꝑ in dormiente nda
dñi intrg actiones ꝛ lgis, ñ dat cogno dirigere ꝑ ad effectꝫ operis;
ad summ requirꝫ scientia existat species illa, que quidꝫ dirigit negligenter, nec
erronee dirigendo, et ibi aliqd carmen ꝛ plus recte conformatus Communi acci-
dens, vndicumq; dꝫ ee eo modo et ꝑ loga agamus. Sic ꝛ argumta patent ꝛ
resolutionibꝫ.

112 Arguet 1º, sr dicta ad 1um ___ intrus exercitio ne ꝑ ꝓcessꝰ et Communi placuit,
ꝑ intrus exercendi, quando elicit suos actus: go quando intrus elicit suos actus
in ꝑ ꝓcessu: go actus intrusi in ꝑ ꝓcessu sunt ꝛ: ng quando intrus elicit suos
actus in exercit esse vere: go exercendi, ac placuit illud nec ad sapientissimo
molina in lg ꝑ 3ꝫ quæ, et disputa 12ta, a xaelo 4º communit ꝑ , et g ad ces-
sum doctore. Cæsy doctor existimat et existimat illud licet in phy descendere et
exercere, quique 3º de anima q. 16 ubi dicit quod exercere intrus proceſſus
dicit: proceſſus alicuius gratia ordinat, et principij agendi hec ꝛ ait existimat
ut: principij agendi extra intrus: ng intra intrus g hanc speculatus ꝑ principij
agendi. ad ꝗa dicit ad secundum autorem dicendo quod non ꝛ de
veritate dicere: intrus proceſſus idꝫ ꝑ g dicit operatus.

113 vare emisso actionem actus dicendo
vendo non: intrus exercendi ipsius actus quando ita recipit actus in-
trus ut ꝛ sistat in sensu planetus, et ultra ꝛ pgredi dicat quod ꝛ g dicit
tus phy mentalis formaꝫ ñ cendit ad actus alterius potiꝫ, ꝛ exercendi, quatenus ex
cogitione dirigente ñ sistit, ꝛ quidꝫ ad phy formandi: nunc ꝑ ꝓcessꝰ intrus
nemus dicitur, dicendo sola exercitione dicitur facit alijus intrus ut ꝓcessꝰ. g d

ÚGR Biblioteca Universitaria

21

(a) opus ad extendendum intus non debeat et opus alterius principii ex quo praxis sit faciendus
ab ipso intellectus assensu tantum voluntatis quo titulo voluntatis esse praxis ne
actus intus dirigi; atque actus dirigit actum voluntatis, sed opus absolute non extendit
intendere extra: actus voluntatis non solum praxis [illegible].

114 In eo sensu intelligendus est illud ab eximio et tractatu quod sit praxis et principium
agendi extrinsecus quatenus principium non [illegible] contemplari, saltem [illegible] redundat
ad opus. Idem [illegible] praedicamento [illegible] dialectica [illegible] ubi loquitur de praxi mecha-
nico, quod quidem principium quo aliquis fit extra [illegible], sicut in simili ex [illegible]
[illegible] a magistro Sanchez dominicano [illegible] quaestione 57 articulo
1: praxis quae [illegible] speculativa sumit ab opere exteriori: ab actus
voluntatis non est praxis, cum opus exterius non sit.

115 [illegible] ex [illegible] quaestione 1a [illegible] actus intus [illegible] speculativa [illegible]
speculativa [illegible] praxis [illegible] actus [illegible] esse praxis [illegible]
[illegible] argumento [illegible] in [illegible] actualis [illegible] im-
perat voluntati facta actus intus [illegible] in communi [illegible] speculativa
[illegible] speculativa intelligat, ut [illegible]
intelligit in manifestis speculativa [illegible] praecedentis, et [illegible] ac-
tus [illegible] intus [illegible] cognitio [illegible] speculativa [illegible] omnis amari [illegible]
[illegible] diversorum, ut infra dicemus eadem cognitio [illegible] esse specu-
latio [illegible] et simul [illegible] directa infra [illegible] modo [illegible] esse praxis.

116 Inferebis praxis quae simul sit speculatio non [illegible] vere praxis [illegible] a-
ctus intus [illegible] esse praxis [illegible] ex divo Thoma quaestione 57 articulo
3 in ipsis speculationibus [illegible] aliquid [illegible] modum [illegible] operis [illegible] constructionis
huiusmodi: ergo praxis [illegible] simul sit speculativa [illegible] sit vere praxis
[illegible] praxis quae simul sit speculatio non [illegible] vere praxis [illegible] cu-
ius speculatio [illegible] non [illegible] speculatio non [illegible] ex dictis [illegible]
opere eadem operatione, et [illegible] speculativa [illegible] unius, et praxis [illegible] alterius:
[illegible] fidei ex dictis [illegible] spe-

et ī praxis ru dictaminis relantis. verba divi tomae solum quant
silum n̄ produci fit a cogtione relante, et dirigente ut certum cum pre
niat ab intu ubi cum pre monstra de scientia disp. 16 ie 2a notabis
qd quoties dat intellectio ab alia intellectione directa intellectio di-
recta dit a divo tomo opus ex tius.

117 (* speculatio mysterij)

rgues 3o ex illustrissimo palanco hatus prac-
cus ī principium agendi extra intum: go actus intus n̄ ī praxis. Ratio antis: nam cum om-
nis hatus operet in intum actus illos, quorum ī virtus, nullus erit hatus speculativus:
go in hoc disgunt eius modi hatus: qd speculativus intra intum, praccus (a) extra
intum operet. Confirmat: ideo metafica n̄ ī pracca quamvis conficiat silum mentalem,
quia silus mentalis ī speculatio: go. ad argum no ans in sensu adversarij exigentis
ee solum principium agendi extra intum, et no ans ranis adiunctis in eo differt ha-
tus praccus ab speculativo, qd praccus ita operet intra intum, ut secus a hatus
(a) speculativus n̄ ī principium agendi directe obiectum, qd speculat. Ad confir-
tionem no ans: meta n̄ conficit silum mentalem, hic a loga eformat: meta go solum
n̄ ī pracca, quia n̄ dirigit ad efficientiam sui obi.

118 rgues 4o contra dicta n° 108 si
potia directa ī incapax omnis erroris erit determinata ad rectam operandum: go frustra
erit directio intus ad hoc dicendum ans: si potia erit determinata radicaliter ad rectam operandum: ergo
[illegible] erit filii determinata n° ans, et cum. filio determinato ad rectam operandum stat in ipsa
operatione, quae licet ex suppositione, qd ex is tot, nequeat n̄ ee recta, ut pote pro-
veniens a potia incapaci erroris: attamen potia n̄ ī determinata ad ipsam operandum pone-
ndum. Ad summum go vincit potia hoc n̄ pose operari nisi ex directione
rectae ratio, qd [illegible] * quat, potia hoc n̄ pose ponere nisi operandum, quae
praxis sit. Ex hoc (a) n̄ sequitur directionem hoc n̄ requiri.

Sexto 3a verior cognitionis 119

praccae, et speculativae explao

Hucusque ea quae ad praxim n̄ requirunt tradidimus modo quae cognitiones ad
praxim pontulent exhibendae II diximus n° 99 differentiam utriusque cognitionis

UGR Biblioteca Universitaria

dicunt exmo doctori dentis cum ea loqs: ng in hoc statu cogio placa sua qua tenus respicit ea,
ea hoc modo operale ex diuine cogitionis a gdo, ingna cogit. Cogio vo speculativa sua qua ea modo tendit ut hoc modo operale apodia ingna cogtio. Exempla 1m dispio dicit se vane generaliter ex differentia hz relativa cogtio, qua hec gdo ex definitiva sua dispio respicit ut dirigat ines, inquella cogtio ad definiens, formando, qua dispio sibi ipsi cognitionis exemplu 2m hz cogtio. Deus existit speculativa: ng a cognitio dei existentia, qua nec operalis, nec cogtio dirigit ines, inquo sua dei existentia efficiens.

Inde deducas, qd sempre ens a ponat sibi aliqd, qd hoc operale ex diuine cognitionis, ideo ut possit facere, et subiacet ad hoc principium operari. nunc cogtio dirigens ens ut practica: si vero aliqd ex his ens requisitis deficiat, hoc modo ens non operabile a subito hence cognitionis existentie ipsius cognitionis, sibi sit ng facere, sed hoc principium operandi in subiacet, nunc cogtio erit speculativa. Ad 1m ng ala cogtio sibi ipsi practica, qua denotat ines facere et existere; et cogtio practica sibi ipsi operale ex diuine cognitionis, nec valet denotare ines practice et existere: go.

6 12 Ad 2m ng nec valet inter practice et existere esse aliqua ds, quod ut possit facere sit facibile a principio, inquo consistit idea inter se nec enim nisi ens practica, seu in ordine ad existere ng dicit a ponit gdo ds, qua ratione hic facere. Ad 3ds qua dimuta ad 1m: ideo cogtio, qua Deus habet ad ines practice, qa hec cogtio format a dio nutritionis operabilis principio, inquo cogtio sua nutritio subiacuit nutritio cognoscenti, ita q subiacuit posse Deus ducas sua cogtione ines facere, hinc cogitatio practica, non est a molina in 1a parte, quia ne ex cognitione dei ut sibi ipsi cognitio ita in est practica, quia quis ex ea nutritio in subiacet ad hoc principium agnoscentis

UGR Biblioteca Universitaria

§122 Prima diuisio est, q̃ quidã angelicus hñ cognitionẽ naturalẽ, quidã uero ẽ hñ
dãq̃ exercendã, h
ẽ hñ uero eã exercẽ, hanc cognitionẽ gratiæ: quæ cognitio dr gratuita quia ordinatur ad obiectum naturaliter
facile ẽ subiecto hanc cognitionẽ. Secundo, hñ cognitionẽ angelicã dicendum, quod
uerisimile ẽ nr̃o planandi modo: nullus potest uidere diuinã essentiã cognitione abstractiua
quandã, ut accidit in modo dirigendi per uelamen operationis discipuli &c. Respondet ẽ hñ angelicã esse maiorẽ cognitionẽ naturalẽ, q̃ operationẽ gratiæ, hñ dirigit extra
differentiã rationis, in quo cognitio ẽ. Hanc dicit angelicã animã cognitionẽ possibilem
dicendam cognitionẽ diuinã; hanc dirigit extraneã, subiectã, q̃ uenit dirigit
quæ uitalis uerit.

§123 Hinc nota bis, quare dari possit cognitiones, quæ gratiæ, ẽ quæ operãtã q̃ dãrẽ
gratiæ ẽ sit, primo quidẽ ẽ subiecto hanc cognitionẽ: cognitionẽ enim claudo hanc cognitionẽ dirigenti
ad uisionẽ diuinã cognitionẽ gratiæ: hñ obiectum naturaliter facile dabile hanc
cognitionẽ, secundo per extrinsecã impedimentã; hæc ẽ extrinseca impossibilitãs quia ẽ absolute facile dabilis. Vocabis cognitionẽ gratiæ ad imperfectionem
gratiæ: hæc cognitio ita appellatur, ut ẽ Chimera ut facienda: hoc ẽ modo
fieret, adhuc in ẽ gratiæ habet ẽ proportionem modi imperfecti hñ modum facienda.

124 Addis Angelus Vbi dicit eadã operatio potest ẽ gratiæ, ut speculatiua diuersorum
ut hñ diximus de hac homine dicente de Vale, quæ ut homis scientia, speculatiua, et
ut ẽla regulata exercens directione ẽ gratiæ: ut eadã cognitio ẽ est gratiæ
et speculatiua ut dixit hñ fuit ẽ ut in gratiã alicuius scientis docentis. Et hoc
ex dicis hñ cognitio gratiæ hñ quia ita respicit obiectum, ut hñ nus non planandi
tur, et ultimo hñ gratiæ addit ordinem ad obiectum operans: hæc uerba fere eadem, quæ
hanc
ponit Caietanus in tomo 1ã 2æ quæstione 111 articulo 1mo dicens: hñ hoc
dicendum intellectus speculativus, et gratiæ: hñ intellectus speculativus ẽ
ẽ gratiæ hñ ordinat ad opus, et hñ ueritatis, ut declarat. Gratiæ
uero dicit quæ hoc ẽ gratiæ ordinat ad opus.

UGR Biblioteca Universitaria

25 q̃ quid ñ cogio gracę q̃ua ordinat adoptus cogtio vers̃ speculare q̃ua adoptus ordinat ñ simplicitate eg̃ cognę ordinare, ec ñ ordinare adoptus: go ñplet eg̃ cogionę ẽ gracę, vł speculare q̃ ordinat ꝺ̃ quid obꝫ, vł egerit. Sicut ꝺ̃ eodem loquitur ad mentem sectionę 2ñ 21° q̃ ꝺ̃ q̃ nacus gracę vł speculare ñ recurrunt q̃ ordinę immediate ordinent ad veritatę cogionę; hanc ẽ immediatio principaliꝫ inclinat ꝺ̃ quid subrane ñ ac vł ꝺ̃ferre in cogn̄ speculare ex ultima sectę in cogione veritatis gracę vero ultra tendit in operanę finis ait citatus ex finis) sic omnes veniunt exquibꝫ ita ꝺ̃ mel q̃ ad obꝫ scire vł agę stando ꝺ̃ comuniter ꝺ̃ cor placito ꝺ̃ hanc in gracę, vł speculare ꝺ̃ nra ꝺ̃ minus: go huic stando ꝺ̃: go cogio gracę, q̃ ñ sit speculare vł go q̃ sit in ordine ad ñplationę: go cuicunq; cogtioni gracę vł speculare ñ inest ꝺ̃ quid obꝫ.

12° infert 2° ora q̃ ꝺ̃ doantes cogionę gracę ẽ ordinans ex tertio cogitabile q̃ sit quis addisce mediante ꝺ̃ gnali amore exercendi cogtio dirigens ad finis modi actꝰ exercendi ñ vł gracę. Infert in q̃ cogionę gracę ẽ ab hac extrinseca ordinęre et ab extrinseco ordinat adoptus ꝺ̃ gnaliter sic ordinans, sufficere dicit q̃ q̃ adq̃ cogtio dirigens q̃ cuiusq; sufficit q̃ cogtio exercendi adoptus q̃ dirigat sic ꝺ̃ q̃ ponit subrechene cogtionę nec obstat ꝺ̃ q̃ tam q̃ q̃ ꝺ̃ dicens cessare operanę, scientię ẽ simplicitate gracę, vł. Ꝺ̃ hoc Paragro al fin de la carta y acaba

Infert 3°: ex ꝺ̃ actꝰ posse ẽ gracę, vł speculare, mediantibus obiectis, patet in actu speculandi q̃ speculatus ꝺ̃ nra veritatis revelatę, q̃ ꝺ̃ complacet ex gracię, q̃ cuncta dirigens ad operandi ponendę. Sic ꝺ̃ plures actꝰ ꝺ̃ speculandi, gracię ꝺ̃ posse huic obꝫ materiale: dominus posse obꝫ materiale cogitationis q̃ q̃ principaliter ñplationę ꝺ̃ tę exit obꝫ materiale vel cogitationis gracię, q̃ dirigat ad opus edificandi. Formaliter ꝺ̃ obꝫ formaliter tale ẽ obꝫ sola veritas cogionis. Vae ꝺ̃ q̃ cogio speculare respicit obꝫ, vł speculabile cogitio vero gracę illud respicit ut facibile.

vol 27

Speculare vero sola hactus

ex intentione operantis ad plat adoptus tunc habens dicent speculari vł gracię seu

speculari denominans, stante q̃ scientię het in illo subiecto.

UGR Biblioteca Universitaria

Hacenus de practico, et speculativo, de gravi, et speculativo, quibus declaratis sententia
mihi videtur singulariter, an Logica sit scientia practica, an speculativa? 1ª sententia docet Logicam
esse practicam, non speculativam. Citant plures Dominicus Pra Valentia,
Pedro Fonseca, Complutenses, Iacobus Gabardi questione 1ª Prooemialis articulo 6º asserunt, Logicam esse
practicam, non speculativam, sed instrumentalem, et organicam. 2ª sententia asserit, Logicam esse simpliciter, et
adaequate speculativam. Sta Thomas, et Scotistæ, quos sequuntur plures Recentiores, quidam
hoc, metaphorice, et quadam similitudine, ex facultatibus practicis. 3ª sententia Doctorum
, ex Patribus quos sequitur Frater Ludovicus Garcia disputatione 3ª questione 2ª articulo 4º hanc sen-
tentiam defendunt ex nostris Professores, et Cardinalis Tolet. questione 1ª prooemio 1ª.

29

Ista sententia
defendit Logicam esse absolute, et simpliciter practicam. Sit communis nostrorum, quæ adhuc indu-
ctis opinionibus sic dicunt. Alij Asserunt Logicam esse practicam secundum quid, scilicet in ordine ad
usum, quatenus hæc aliquos actus speculativos dirigit, ordinat, et terminat. Itaque
Fonseca, Toledo, Arriaga, et alij quos citat, et sequitur Petrus de Oviedo disputatione 1ª quæstione
3ª. Alij vero nullos actus speculativos in Logica admittunt. Ita Pater Conimbricensis, Arriaga
Oviedo, Losada disputatione 1ª Logicæ paragrapho 2º Nº 13. Et communis recentiorum nos-
trorum sequentes ex extravagantibus nostris ex aversa, et speculativa sumpta Petrus de Oviedo 1ª sententiam
docet Logicam esse ex aequo partim practicam partim speculativam, quam citant Arriaga in
suis quæstionibus disputatione 1ª sectione 1ª Nº 19º Pater Rubio, Lineus, et Aguilar ex alijs
quos citat Oviedo sectione 2ª sub secundo 4º et aliqui recentiores. Rationibus
alij nullis ex dictis sententijs admittunt, sed dicunt Logicam esse simpliciter practicam, simpli-
citer speculativam, ex dictamen nullis scientijs, quæ speculativæ sit.

23.

contra auctores
Hæc sententia sit 1ª nostra conclusio Logica est vere, et proprie practica. Et ratio facul-
tas est simpliciter practica, quia tendit immediate, et per se dirigendo ad illius operationis;
sed hoc est proprium Logicæ. Major erat explicata, et probatur minor ex Logicæ facultatem
non habuisse alium finem. Practica dicunt. Et nostra Logica est collectio scitarum tendentium

ad effectum tripliis modi viuendi sed vide per modus viuendi - loge obtinet: go. Mar
vtat: nego loga p̄scribit modum artificiose efficiendi dilationes, adoptiones, et augmentationes.
Confirmat 1°. ideo viuenda moralis i practica, quia p̄scribit relata, quibus actus humani
recte viuendi informat: go. 2°: omnivara i vere practica; sed loga i alias go loga vere practica.
Probatur ex assumpto dicto: et discursus roborat ex dicto Soma 1ª posteriorum lectione
ibi: ars que augmentativa i, que sit directiva ipsius actus viuendi, p̄que finem, dicto
so actuariis ordinatis, et finem vite quidat.

vol 87

regat: ideo Geometria nego i speculativa, p̄
scilicet hat p̄ fine cognitionem obiectivam; et ars edificatoria i practica, q̄ hat p̄ fine effectivum
sui obiecti, domus scilicet: ergo loga hat p̄ obiecto cognitionem sui obiecti, scilicet
ipsius: go vere, et p̄prie practica. Mar vtat ex dicto Soma 1ª posteriorum, lectione
4ª dicentis: ea speculativa scientia mechanica quia cognitio generis subiecti
in Practicis scientiis intenditur quasi finis virtutis ipsius subiecti: sed ars in Geo
metria intenditur quasi finis cognitio magnitudinis, que i subiecta Geometrie; in scientia
autem edificativa intenditur quasi finis structio domus, que i sui modi artis
subiecta. Porro patet ex dictis, et ulterius vtat ex eodem angelico opusculo 57°
questione 3ª articulo 1° ad 2m dicente: scientie speculative ut patet in principio
metaphisice sunt dilecte quarum cognitio queritur propter ipsas considerationes i loga ñ
quarum ad cognoscendas p̄ seipsas. Et loga ñ hat p̄ fine cognitionem sui obiecti
p̄ seipsa: go cognitio illa ultimo pertinet ad effectionem sui obiecti: go i vere, et p̄prie
practica.

vol 32

obrat anglicus placita conclusio ex citato sancto doctore ad literam: loga
in scientia subalterna speculativa quasi principiata alia, sed ea que deducta
ad ea que ministrat speculationi sue contrapartis, scilicet scitos, affectiones,
et alia huiusmodi dicitur in speculativis scientiis indigemus. Modo sic: sed
loga i scientia: ergo i speculativa: go vere, et p̄prie practica. Dicunt nonnulli
ñ i speculativa principaliter dicuntur: ñ i speculativa ministrialiter negant:
et vnus sensu intrant scientia huiusmodi ducta. Sed contra T:

UGR Biblioteca Universitaria

non pertinere ad filiam speculativam quasi quam reducitur, et quatenus praecisibuit instrumenta ad
exemplum non est proprie pertinere ad rationem scientiae speculativae.

§ 10.33.

Probatur assumptum: quod Gramatica probat
ac casus, et verba, quae sunt instrumenta, quibus sibi conficiuntur non est quod gramatica pertineat ad
logicam: quod ars fabricandi gladium instrumenta probat ad similitudinem, non est quod ars fabricandi
gladium pertineat ad artem militarem: ergo. Rursus: sicut logica probat sua instrumenta
nostra, ut scientiae speculativae, et ideo a Thomistis dicitur ministerialiter speculativa,
similiter dicenda erit ministerialiter practica, quia scientiae practicae sua instrumenta
probat, sed hoc a Thomistis non dicitur: ergo nec hoc dicendum. Respondent: logicam probare sua instrumenta
Practicis scientiis, non ut practicae sunt, sed praecise prout cognoscitur sui obiecti. Optime
sed subinfero: sed logica probat sua instrumenta speculativa, non ut speculativae
sunt, sed praecise prout sua obiecta artificiose cognoscunt, ergo etc. Et ratio a priori
omnium est, quia logica quando sua instrumenta probat, non curat, an scientiae speculativae,
an practicae sint; sed solum illa probat, ut sua obiecta dignoscantur.

Sexio Quinta

Argumenta contra precedentem conclusionem

8 10034

lura, quae obiiciuntur ab scotistis, et Tostis probare conantibus actum intellectus non posse
praxim; ideoque logica, quae directa est actus intellectus, non esse practicam, soluta et impugnata
manent a n° 11. Modo arguitur 1°: habitus perficiens intellectum ut speculativum
est speculativus, sed habitus logicae perficit intellectum, ut speculativum: ergo est speculativus:
ergo non est practicus. Ratio noris: logica perficit intellectum, ut inquisitivum veritatis.
Confirmatur 1°: intellectus est practicus, quatenus respicit verum, ut bonum, et est speculativus quatenus
respicit verum, ut verum; sed habitus logicae perficit intellectum ut respicientem
verum, ut verum: ergo. Confirmatur 2°: scientia, quae habet pro fine intrinseco veritatem,
et propinquissimus, ut sciamus est speculativa; sed talis est logica: ergo. Confirmatur 3°: sicut

UGR Biblioteca Universitaria

practicu dr̄ p̄ fari, ⁊ speculatiue: ⁊ p̄ speculatione ⁊ rationa rep̄dit speculatiue:
rep̄dit ⁊ actiue: ⁊ ideo ⁊ speculatiue p̄.

f. 1033v

d. arguit secundū, negonorū ⁊ practicā
ipsius: p̄ciditur, ut inquirit, ⁊ habitus (scilicet scientialis) dr̄ esse, negatur
modus, ⁊ operabilia realia artificialia, sed dr̄ esse. Ideo tenet
ut inquirit, ⁊ inquirere possit veritas modi faciendi, ⁊ tales modi faciendi
seu veritas artificialis operabilis possit inesse p̄dicto habitui, ut placet. Ad arguit
ultimo quod dicebatur, quod obiectum modi faciendi: ⁊ dr̄ logicae
speculativae ut inquirit, talis veritas, quatenus ⁊ p̄ta logica dirigit intellectum ad
rectum modum faciendi ⁊ agendi, ⁊ concludit instrumentaliter ⁊ p̄pte veritas inquirit.

f. 1036 d. arguit

tionis dicitur mal: ⁊ non ⁊ practicus, quatenus respicit veritatem, actionem bonam
moralem, negatur. veritatem artificialem, sed mal, ⁊ dicitur non: sed ad litteram
logicus p̄dicit ⁊ non respicientem veritatem vere, patet, ⁊ non respicientem veritatem bonam
artificialem, sed non ⁊ negatur. ⁊ non ⁊ practicus, quatenus respicit obiectum ⁊
operabile ⁊ p̄ se, ⁊ non ⁊ quo ⁊ quod, sicut ⁊ obiectum logicae non dicit veritatem, sed
bonitatem artificialis capax, ideo ⁊ logica respicit obiectum, ⁊ ut bonum, bonitatem
artificialem. Ad arguit oppositionis, dicitur mal: scientia quae habet p̄dicta in-
trinseca veritatem operabilis existentis scientia directiua, ⁊ p̄ quae dicimus, scientia
mus operari, ⁊ speculari. veritatem non operabilis, ⁊ p̄ quae dicimus scientia
mus utrumque, sed mal, ⁊ non sequitur non ens, non finis, negatur. Ma-
tet solutio ex dictis. Ad arguit oppositionis, non mal: non speculativi dr̄ obiec-
to speculato, non vero ad speculandum: logica respicit de suo obiecto ea quae
tenet habet p̄dicta speculationis, ergo habet speculativi dr̄ esse, ⁊ non operabilis
⁊ logica ideo dicitur speculativa ⁊ proxime, ⁊ ad arguit ultimo quod dicebatur.

f. 1033 arguit

modi faciendi mentalis ordinem non pendent a voluntate ⁊ superiori, ⁊ se-
quentur nec a directione logici: quia ⁊ libero voluntatis non subiacent

ee opus dirigile a loga: go saltem ruhorum actuum loga non erit practica [illegible].
Pt ans; qd actus sit clarus, qd definitio explet potius essentialia, quam acci-
dentalia praetarei non pendet a voluntate, sed a suis causis naturalibus, a tali-
bus obiecti, speciebus etc: go. nego ans, ad probationem disquo ans: qd actus in-
tus sit in se clarus, lo obscurus &c non pendet a voluntate, concedo ans: qd actus
intus existat clarus, lo obscurus &c non pendet a voluntate n° ans. Voluntas
libera potest libere applicare intellectum, ut eliciat potius hanc conclusionem, quam
illam. Potest insuper applicare intellectum, ut pro hoc definiendo hanc proferat definitio-
nem a mal rale, et instam a mal risile. Ex quibus constat qd licet illi actus
mentales evidentes dependeant in genere effectivo a suis causis naturalibus;
in genere autem directivo pendent a voluntate, a qua prius quam existant,
dirigunt.

10038

Arguens 3° si loga esset practica, scientiae speculativae practicae essent, ut theologia, me-
tafisica; sed hoc absurdum: go. Ratio maioris: nam scientiae speculativae efficiunt mo-
dos sciendi intra suam materiam: go. Confirmatur: ideo praedictae scientiae non essent practicae, quia
licet efficiant modos sciendi, illos non efficiunt pro se, sed pro veritate in-
dagandum, sed loga non operat modum sciendi pro se, sed ut medium illo
veritatem contemplet: go. Pt nor: loga dirigit ad modum sciendi, quam ad
instrumentum, quo reliquae facultates sua obiecta contemplentur: go. n° ma-
rem arguti: quin urgeat probatio adiuncta: reliquae facultates, ita
efficiant suos modos sciendi, quod omittimus, efficiunt (media loga dante
formam) ut per se non ordinantur ad effectionem modi sciendi: loga autem per se
ad huiusmodi effectionem ordinatur.

10039

Ad confirmationem omissa maiori pro dicta, n°
norem: ad probationem concedo ant. quoad 1am partem, illud disquo contra 2am: sed
ut instrumentum, quo reliquae facultates sua obiecta contemplentur ex
intentione ipsius logicae, n°: ex intentione reliquarum facultatum concedo ans,
et n° consequentiam. loga dirigit ad efficientiam modi sciendi: et ita dirigit,

ut in triplici modo sciendi sistat, et quiescat tamquam in fine proprio ipsius. Reliquae sciendi modis utuntur, sed non ut sistant, sed ut ultimus progrediantur ad ten planum, medium, collectionibus, divisionibus, et definitionibus obiectum ipsarum.

1004 et ex omissione facta instabis: ergo definitio in mathematica metaphysica: hec fere definitio ex directione logicae: ergo definitio illa est praxis rei logicae, ergo habitus metaphysicae est magis practicus, quam habitus logicae. Ratio huius actus metaphysicae magis efficitur ab habitu metaphysicae quam ab habitu logicae; et practica sumitur ab operatione ergo si magis efficitur et similiter pictura, quae magis efformatur a manu, quam ab arte dicitur praxis rei manus et artis, et manus erit magis practica, quam ars. Confirmatur ideo mathematica non est practica, quia quamvis dirigat ad effectionem trianguli, ut ordinetur ut verum inquirat.

141 dinstaq. ex a duplici ratione non ultimum practicus non dicitur intus ex eo quod ut cum sequatur opus aliquod et quia actum producit dirigentem ad opus efficiendum; ratio scilicet practica illis non sumitur pro collibet operativo et pro operativo intentionaliter, nam proprietas cognitionis, cui ratio convenit denominatio practicae et ex cognitione dirigatur in intus, et habitus ubi est dicitur cognitio dirigens cognitio practica, habitus et intus, ex quibus illis cognitio oriatur, practica erunt. Ergo habitus metaphysicae cognitionem non eliciat quae ad effectionem sui obiecti dirigat, nec manus artificialis, sed illa cognitionem producat, ideo non est practicae tamen efficiens manus picturae, et metaphysicae definitio quoad magis.

142

No es corrali

1042 Practa docere in facie adz ex doctore Angelico nostro tunc questione 4A de veritate articulo 4° inter practicam oporteat q extenditur operis ut pote quo consideratur corpus operale. Tunc 1a parte questione 79 articulo 11 ad 2 intus practicus in motibus non quasi exequens motum sed quasi dirigens ad motum; quod evenit in 2 motu suo apprehensionis. Inde infert intus non dici practicum quia opus exequitur sed quia ad opus exequendum dirigit. Ad positionem eadem nendo suppositum; sic est audiendus Eruditissimus Emmanuel quidam Clavius Schegues, qui in Mathematicos 1as aliter faciendo in mathematica est practica ad aliquos actus, licet comuniter magis speculativa, quae practica sense est coque qui fuit comparatus actus in contemplatione sui obiecti sistant.

1043

vgues 4° ex mastro Gabeda: habitus ordinans suum obiectum ad aliud obiectum practicus non est; sed talis est habitus logg: ergo. Et mai. habitus practicus ordinat ad aliquas actiones externas; sed habitus ordinans suum obiectum ad cognoscendum obiecta aliarum scientiarum non ordinat logica ad actiones externas: nam cognitio non actio externa; ergo etc. Aliis distinctiones vocat doctor istae hujus iter et benequidem; ut est demonstrat ipsa non est practica logica; sed falsa (ergo) practica forte est dirigere; nec vero quatuor ratio sistemus conformare aliud esse quod habitus ordinet ad actiones externas et aliud quod habitus ordinet suum obiectum ad actiones externas. Vor ergo debebat esse haec: sed habitus ordinans suum obiectum ad cognoscendum obiecta aliarum scientiarum non ordinat ad aliquas actiones externas, et vero non conformat reddet nendo maiorem: nam actus internus potest esse praxis, et consequenter habitus ad eum ordinans practicus erit. Vide dicta a n° 116.

144

vgues denique ex Magno Augustino, qui capitulo 7° de principiis dialecticae docet dialecticam esse per veritatem dijudicandam. Et libro 8° de civitate capitulo 4° philosophiam dividit in duas partes, unam moralem quae maxime in actione versatur, alteram nolum, quae contemplationi deputata est. 3am vero, sentiat logicam, quae verum discriminat a falso, quae licet utrique id in actione et contemplatione sit necessaria, maxime tamen contemplatio perfectionem non bi vendicat veritatis. Vir suis libro 3° contra academicos capitulo 13 ait: perfecto dialectica

UGR Biblioteca Universitaria

ipsa scientia veritatis. Confirmatur ex dicto Thomae 2ª 2ae quaestione 57 articulo 2º ad 3um: quia in speculativis aliarum scientiarum dialectica, quae ordinatur ad inquisitionem inventivam.

Ad 1um autoritatem respondetur verum esse logicam esse per veritatem dijudicatam: nam est scientia, quae iudicium veritatis efficit: diversum quidem est, quod logica iudicet veritatem, in hac sistendo, tamquam in obiecto ipsius, et longe aliud, quod respiciat iudicium veritatis illud conformando tamquam obiectum ab ipsa operabile. Discriminat enim verum a falso; detegit enim sibi rerum falacias, et discriminat rectam definitionem ab irrecta: nam dirigit ad rectam effectionem. Est enim secundum quid necessaria actioni, et contemplationi: nam ut postea dicemus, necessaria est logica ad alias scientias tam practicas, quam speculativas comparandas. Denique perspectionem sibi vendicat veritatis, et ipsa dialectica scientia est veritatis. Nam tam logica, quam reliquae scientiae perspiciunt, et scientiae sunt veritatis; hoc tamen discrimine, quod speculativae veritatem respiciunt ut illam contemplentur; scientiae vero practicae sicut logica veritatem attingunt, sed illam dirigendo ad sui electi constructionem.

Ad 46

Angelici Praeceptoris authoritas nihil contra nos evincit: nam ibi contraponit logicam arti mechanico, facto, et servili, non vero dicit speculativa, prout opponitur practicae, quod fatendum est a Thomistis, si Sanctus doctor legatur 2ª 2ae quaestione 57 articulo 3º ad 4um, ubi ait: quia in ipsis speculativis est aliquid per modum cuiusdam operis, ut constructio sili, aut orationis congruentia, aut opus numerandi, aut mensurandi. Ubi inter speculativas non solum logicam, sed etiam grammaticam, cui constructio orationis congrue competit, recenset, sed non dicendum grammaticam esse speculativam, prout opponitur practicae: ergo. Quae clariora fiunt si legantur, quae continuo subdit: ad differentiam illarum artium, quae ordinantur opera per corpus exercita, quae sunt quodammodo servilis.

Ad 47

Dabitur solutionem notandum quid nos fecerint hi tres, praecedere modo resolutorio, et modo compositorio, quibus tota de more quaestionem obnubilant. Praecedere modo resolutorio est demonstrare conclusionem

nis p 1a principia, modo compositorio quando actus ita tendit, ut sit utilitas compositionis, seu constructionis obiecti. Ius modus convenit scientiis speculativis; sed non convenit praecis: nam loga suae conclusionis p 1a principia demonstrat, sed non procedit modo pure resolutorio; non consistit in illa demonstrare, sed ultimus progreditur dirigendo demonstrationem illam ad defectionem sui obiecti, quod compositorie procedere. Nota 2o: ex eo quod loga det rebus praecas universales ad modum sciendi non ideo infert, modum sciendi esse in universali operali, sive operali in statu abstractionis; sed in universali operali in statu constructionis.

Sexio ..... Sexta.

Principia in questione conclusio stabilitur

48 ad quam communiter nostrates amplexi sunt, licet his temporibus a resentioribus non adeo urgenti fundato ut videlimus, [illegible] tuta: placet tamen nostris loqui, sequar quod duos ingeniosos resensiores, alterum mihi maxime venerandum cui filiam debeo, alterum amico federa, et munere coniunctum. Dico ergo: loga sunt pure, adequate praecca, atque adeo actus non habet speculativos. Ad: loga solum constituitur per actus pure praecos: ergo sunt pure adequate praecca. Ad ans: loga solum constituitur per illam collectionem actuum, quae per logicae definitionem definitur, sed collectio actuum, quae per logicae definitionem definitur, est collectio actuum pure praecorum: ergo &c. Maior constare debet, quae libet res constituitur per illam collectionem praecorum, quae per ipsius definitionem exprimitur.

49 Probatur ergo minor; loga his, labiis suolibus communiter definitur sic: scientia, ars, vel facultas directiva intellectus ad discernendum; sed per hanc definitionem solum definitur collectio actuum praecorum: ergo. Maior legenti constabit: nor ex eo patet: nam illi sunt actus praecos, et apud adversarios, qui intellectum dirigunt

addeſtionz, diuisionz, et argumentz formandz, sed hi actus discurtan
tz indeſtionz includuntur go. 2ſt: omnis actus qui logat tendit in ſpecie
lz modz ſſendi aut ſſciendi actus logz utentis, aut docentis; sed omnis ac
tus aut logz utentis, aut docentis est aliquis practicus: go omnis actus
&c. Max stat exclud logat adequate diuidat in utentz, et docentz.
Min ꝙ ꝑ: actus docentis ordinatz, modz ſſendi vel actus dirigen
tes ad modz ſſendi ſſciendi; et actus utentis, qui docentes vel actus
dirigentes ad modz ſſendi ſſciendi: go omnis actus logz ſſciendi
ꝑ practicus.

So ꝙcunq; cole omnes reles logz, respiuent suos actus modo relativo, vel
recto, qz ſſ practicendo: ng idoneꝰ logz diriguntz et relatz intz, in utentes si
tat in stenglane, sed ut ſſciendi ꝓgrediat ad suos ꝓpos ſſciendi: hinc ſſ, qd ac
tus intus, qua utentes go vel dirigendis respiciat obiectum logz, et hic para dif
gilitas dettra obſſis, sub qua logz respicit actus intus, sed adhuc restabit,
qd in ſſa collectione actz ꝑ definitionz logz expsan solz includunt actus
practici, sed ꝙ speculatiui. Rao: ng includunt omnes actus ad logz ꝑ
mentes, definitio ꝙ in debet explere quz libet actz in particulari, aliter quz
libet particularis actus esset tota logz.

Ad 2dam ſſ: collectio actz speculatiorz
ſſ distat a collectione actuz practicorz, sed definitio includens in una
collectione alterz distinctz recta: go definitio logz communis traditur et
recta. Rao maior: ng actus speculatiui, et practici specifice distinguntur de ꝓ
culatiui et practicis, et verificat qz ſſ stent in stenglane de actibz de practicis ꝙ
qd in eius definitione debet stenglane ſſ stent. Rao notis: ng definitio sub una
collectione distinctz specifice distinctz collectionz includens, confundit et depra
uat. Male ꝙ explanat exclusiuz per homines, et equis arantz, qui dicere
tur eius modi esse actus in homine collectionz, et per eius rationem, qui dicere
tur sub illa homine collectione et quorum collectionz tenere vere ſſ,

UGR Biblioteca Universitaria

legg̃ n debeve desin̄. ℣ q̃ q̃libet actꝰ in particulari, actes primi debent

omnia gratiæ q̃

fluere, natiꝰ esse intra cohercitꝰ actus, diligentiꝰ, vel intelligiꝰ gratiæ, ℣ gd stat̃

ℰ loga in re gratiæ; sed ℣ gratiæ, ℣ gd stat̃ in re gratiæ n̄ stat̃ in re

speculativo ergo.

32 ad 2dm: denominatio speculativa ℰ distinctionis naturæ: nꝰ specula-

tivꝰ ꝺ̃s ℣ gd stans in re speculativa: denominatio ℰ gratiæ ℰ positiva nꝰ ꝺ̃s spe-

culativꝰ, qd̃ n̄ sic tendit in rem speculativam obiectꝰ, sed ut dat̃ ad obiectū efficiens, diligens.

Hinc sequit̃, q deus loga aliquos actus gratiæ hiat, nequit̃ dari speculativꝰ;

hoc ℰ licet illos actus gratiæ excludere. Dicit vero gratia, seu diligentia, qua

hꝰ, capitꝰ actus speculativos n̄ excludit. Admodꝰ quo hoc dicit corporeitꝰ

et n̄ spiritualis, quia denominatio spiritualis naturæ, corporeitꝰ ℰ positiva, et nihil

stat opponi, qd hoc dicat corporeitꝰ, et qd nihilominus pars spiritualis in-

dividuatꝰ in assumpto. Et loga licet dicat diligentia, seu gratia, n̄ illum ex-

cludit, sed includit actus speculativos.

33 ad 3tia responsio nꝰ ex ꝺ̃is patet:

sequis homꝰ definiat solꝰ, qua stat corporeus, n̄ vere homꝰ definiet:

quia licet homꝰ definiat solꝰ, qua stat electione actꝰ gratiæ, male

ꝺ̃ definiet, n̄ stando ℣ excludendo speculativos. Animalitas

ℰ innegabile: licet ℰ ꝺ̃ definitio, quæ homꝰ definiret solꝰ, qua stat corpo-

reus n̄ excluderet homꝰ n̄ stans ℣ figuratꝰ; ad definitio ita n̄ esset ade-

quata nꝰ n̄ explaret homꝰ, omnia præcipua stantia, nꝰ

inexplata manerent passiones tales. Similit̃ loga gratia n̄ intendit

dat̃ evidenter, qd̃ non diligens excludat actus speculativos, sed ad-

dimus ℣ aliquas explicitas gratias particulares; et nꝰ quælibet

res sit tanta ℰ, qd ℣ nꝰ definitione explata ideo dicimus, loga ꝺ̃ gratia

pure gratiæ.

34 Versus: Licet hic actus principium sentiendi n̄ exclu-

UGR Biblioteca Universitaria

dat ralitatẽ; potest (ẽ) ꝯ ita ideꝝ explicari in hoc exẽplo, ꝙ ideo g̃ales
vigas potest dici hoc, ꝙ habeant debitã & proportionatã defensionẽ: ng̃ ꝙ sit g̃ales debeãt
principijs sentiendi in excludendis principijs gratiosis & mandendo
ac g̃ales, hꝫ ille vigas nitgeva dat ex platea. Similit ꝯ ꝙ sit g̃ales ad
plateas directas, ꝙ ideo ꝙ habeant excludat plateas speculares, ac ꝙ ille
ad plateas utiles & electio practicas, et speculativas exꝓdẽt. Et videtꝫ
ergo ꝙ hoc in suo robore maneat; ad quã igit̃ nus, dabit̃ ꝙ ens ꝓbabile
nr̃e, ꝙ rationis dicatur hoc definitꝫ et directiones ad dandã
veritatẽ et ꝑ ꝑ ꝑ demonstrandã, ꝑ ꝙ ꝙ ad mentẽ Aristotelis
vare cognoscit ita hoc ut possit ꝓbare nr̃e conclusionis, argumen-
to positionis conclusionis eius &c.

Sed pertinet huic vestre quæstioni ingenium resentiens, loquitur in actus docentes, in uentes, sed actus docentes et
et actus speculativos: ng̃ docuit nr̃ aliquis, quo dare notitiã vel ignoran-
tiã circa indifferens &, et tractatus practicos, et speculativos
ng̃ n̄ alius docuit, qui dirigit ad modum vivendi & intuendum; sed
quinarij obscurit declarat. Sed ista &: ng̃ quid quidã de accepto
nevolis docto dequa poteat nore actus docentis intelligit capudda-
versarius, quibus bene actus practicus, seu directiones ad felicitatem
obtinendã. Sed ouerit patratus resensior, actus speculativos et intelli-
gibiles, equivalenter tm directivos.

Sed ista &: ꝙ ita equivalent directivis ac-
tus docentes n̄ &, et ꝙ vig, et forte directivos, ut certatus resentiꝫ dare
ꝙ sed actus et docentes put in diuisione loquendi accipiuntur sint directi-
vos: potuit negari doctrinas ut pars talis tractatus nr̃i practicus speculativos equivalenter directivos, ni actus n̄, tamen in aliquo ꝙ loquendi
divisione. Vis ista fuerit impugnationis status omnium, quo ut
ꝙ, subjungo petitionem habitus ingenium resentiens priorem dubi-

UGR Biblioteca Universitaria

quilibet quidem divisa ut a solent eruditionem vera probans
vocem docere, venire posse tam actibus practicis, quam speculativis,
proinde quod logicam docentem includere collectionem actuum practicorum, et
speculativorum.

57 Contra utrumque quod est notum illa probatio, in pugno quod subiectum ratione:
actus esse docentes prout in divisione logicae accipitur sunt esse docentes intellectum ad opus facile
ab intellectu, in quo illi actus, sive cognitiones sunt; sed sic docere, sunt docere proprium solius actus
practici: ergo. Nor constat ex hucusque dictis, mar vero probatur actus esse docentes prout in
divisione logicae accipitur sunt esse docentes, prout esse docentes accipitur in definitione logicae
sed in definitione logicae illi docentes solum convenit actibus, diligentibus ad opus facti-
le Dei: ergo. Marnitur docta illa omnibus communi, qua in sumulis diximus
divisionem adequatam essentialem, et definitionem, licet diversomodo attingere
eandem formaliter essentiam. Nor vero ex eo claret, quod logica prout definitur totaliter in intellectum
dirigendo ad triplicem modum sciendi, qui quidem facultas sunt a subiecto, in quo logica sunt.

Sectio Septima.

58 Conclusio Nostra. Ab obiectionibus Liberatur

Obiicies 1° logica habet hos actus; definitio explicat essentiam rei: divisio tollit confusionem: demonstratio
generat scientiam; sed hi actus sunt speculativi: ergo. Ratio notis, nam hi actus non prescribunt modum
quo efficiatur obiectum: ergo. Praeterea obiecto ut facile ab hoc, et similibus argutis se experiatur hoc utitur di-
lemmate: vel praedicti actus dirigunt intellectum ad triplicem modum sciendi conficiendum, vel non. Si illum
: ergo sunt practici. Si illum: ergo non pertinent ad logicam; et licet speculative tendant circa obiectum proprium logicae ad logicam
secundario solum pertinebunt; actus secundario ad aliquam scientiam pertinentes illam non constituunt, nec denominant.

59 Obiectionem igitur resolvo, concessa maiori, nondum notam, et probantem adiunctam. Actus illi practici non dirigunt
intellectum ad triplicem modum sciendi efficiendum. Ius docet eligenda et praeterea essentialia rei, ut illam
definiat. Ius dirigit intellectum, ut ita per partes rem dividat, ut alia aliam non includat, nec divisio confusionem
pariat. Ius denique intellectum instruit, ut premissas taliter disponat, ut conclusionem evidentem ex illis de-

UGR Biblioteca Universitaria

ducat: sed dicesstra: eiusmodi actus ex suo modo tendendi potius sistunt in obiecto tenen-
lando, quam progrediuntur ad operis effectionem: diversa namque sunt tendentia huius actus,
definitio explat essentiam, ac huius, definitio debet explare essentiam, sive huius definitio
quae essentiam rei; sed hi duo posteriores praecedunt circa suum obiectum: ergo prior tendit
speculative.

60 ego autem instantiae: nego ad 3. sunt tendentia illorum actuum, sive additiae debet explet
divenilaponat: talis est differentia, ut bene notat per Urtado solum penes voces sunt. sed
quoniam hoc est principium argumentum, quo opposita sententia nititur, placet tendentiam horum actuum explare doc-
tra, et paritate, quae cuiusque ingeniosus quidam resentior. igitur iudicia operativa propria filiae moralis dividi sa-
lent in practica, et speculativa: haec dicuntur esse directiva remota et in genere: illa proxime, et in spe-
cie, sive in individuo. Omnia tamen iudicia practica sunt omnia est sunt operativa; sed priora dicun-
tur speculativa non quia speculativa sint; sed procedunt per principia universalia, quo modo proceden-
di imitantur modum, quo procedunt actus speculativi.

161

similiter ergo discurrendum in logica: haec habet actus, sive prin-
cipia remota, et in genere dirigentia: quia universaliter dirigunt ad argutionem, vel quin hoc, illud
individuum attingant: alia vero, quae proxime, et in specie dirigunt ad hanc vel argutionem inta-
li determinata figura. 1° generis sunt actus assignati in arguto, qui proinde vera ratione practici par-
ticipant. haec colocra magnam claritatem, et confirmationem gaudet ex Angelici praeceptoris verbis praecipue
opusculo 10 questione 5a articulo 1° ad quartum: ibi est dividit medicinam, in theoricam,
seu speculativam, et practicam, quae divisio, ait, non attenditur secundum finem: sic enim tota medi-
cina sub practica continetur, ut pote ad operationem ordinatam. Ex quibus non incongrue notatis, quaeri logica
2um finem consideretur sub practica continetur, ordinatur enim ad operationem.

162

subiungit quod sanctus doctor praedicta divi-
sio attendenda sunt 2um quod ea quae in medicina sunt, propinqua sunt vel remota ad operationem. illa
vero medicine pars dicitur practica, quae docet modos sanitatis, sicut quod talibus apostemati-
bus alia medicata sunt adhibenda. Illa vero theorica dicitur, quae docet principia ex
quibus hoc dicitur non quia in operationem, sed non proxime, sicut (ex exempla) quod virtus sunt genera
febrium sunt tot. Et tandem ne doctrinae nostrae aliquid quod desideretur in explanatum relinquat,

UGR Biblioteca Universitaria

excludit. qd̄ alia ars acq̄rat̄ alicqua pars d̄t̄ theorica, qd̄ p̄hoc̄ ē pars subalterna scientie genet̄.

163

Infertur verba S. doctoris cum ipsa recta lectione vera. Et hos duos actus alios, medium, logicale, generaliter, et non alios tollit exclusiones, sua fracus quia ē, intus in prima, remotissima, et exclusi principio universali dirigitur ad operandum. Ita similiter Lud. qui remouet a communi vale ad modum quo dicit dirigit. Et quia in Medicina requiritur, ut actus practicus, qui ita quod fiat, bene operemur hoc medicamen applicet, qd̄ S. dirigere primis sic similiter in logica in practicis actus requiritur: ut bene sit hoc, et bene, quia hic adaequatus, sua p̄tio universalis. Veliquet go qd̄ licet logica aliquos actus habeat quales SS in arguto alacri, qui universales, et remote tendant in hoc actus logicales, et ideo Theologi videantur in qt̄ hoc pars sit logicales sub speculativa scientia ponenda.

164

Obiicies 2o omnis facultas practica ē facta, facta ut dicimus, et hec existit 6o metaphisice cap. 1o; sed actus logicus nullum factum, nec actum: go non speculativa: go. Primo ac 1g patet: facta facultas practica est actus existens; sed logica in versatur circa opus existens; actus existens opus existens in S. go. Pt̄ quad 2g; scientia actiua iuxta aristotelis libros de anima ea, quorum principium electio, et ideo agibile, et intelligibile, electio facta per voluntatem, quare in logica nulla scientia moralibus respectu principiorum remotorum scientia actiua dicenda. Dico Thoma in expositione huius textus lectionis 1a go logica in facta: gonec practica.

165

Ad obiectionis rndeo S. ex dicto ē in 1o ubi fuit explicatum quod non omne factum facultatis intelligat. 2o nego 1g in ce actus: nam in actu anima ea, nimirum distinctionis, divisionis, quorum principium, nulla intellectus, aut motus sola, ut in operibus externis; sed quorum principium in potentia, aut agibilia, S. electio, ut dicimus cap. existimo n. 1a. Ng ut a cuiusmodi nota Dei Asquez in 1g parte disputatione 2a n. 9o. nulla ignorantia, qualis S. h. ē effectiue dirigit, quo ad alios operandi actus, nisi media electio

UGR Biblioteca Universitaria

nus, in eo vocabulo qd caput ut ꝓ adnexo extenꝫ exigat, in talo regule hoꝝ ecclesiꝝ, nec e converso. Cuꝫ ratione hꝫ dederit alio modestie verbi, sed ꝓprius mea nomine dicet: me commonitore vobis, ꝓfiteor respōsa inveritatis vtra e exigia ajunctuꝝ, licet modestiꝫ evangelio caritas aliqare debeat, meꝝ facile exigat; hecꝫ cognita recta habeas ꝓnam, ne inobedientia duro vtar, et sic clarissimo garꝫ digna ꝓfiant, exadeo. valete.

Decembꝝ 8.

acus ꝓ ponentes modus in endi eꝫ facty, hꝫ ex hꝫ definitio vere, huic si bus vere dicit si actus loge; sed si fuit speculatiꝫ: go. Si mat: ꝓdicti actus alicuius facultatis dicit ad eius logicam: go. Sed 1ª pars logicæ docuit opus rationabile esse nutu; sed hꝫ de veris ꝓpositionibus actus speculativi, qui est opus logicæ, facty examinat: go. Sed 2ª: logicæ est docere rationes de recta ordine ratiocinii; ergo logicæ potest aliquis demonstrare quæ dicta circa hec obiecta; sed hoc fit ꝓ actus speculativos: go. Præterea, exꝑimanes quanꝫ nulꝫ dare rationeꝫ, quæ pure practica sit, sed dare rationem est communi ꝺe omniꝫ scientiꝫ, exꝑeꝫ ex dicto Thomæ 1ª parte quæstione 14ª articulo 16º dicente: Videtur dicendum, ꝙ aliqua scientia sit speculativa tm, aliqua practica tm, aliqua vero hꝫ aliquid speculativa, et hꝫ aliquid practica.

Ad 1m Dico

ergo, omnes actus nec actus speculativi here debere; ergo ꝓ domi facultas hoc actus hec: hꝫ domus bene edificata: hꝫ domus omnis optimis mensuratur de recto gouernando mari: actus ꝓ ponentes sit pendulet actus logicæ, sade: si fuit actus logicæ rego mari ad quanꝫ dicit actus i ꝓfundamentalis ꝓ tenere ad logicam; ad 2m vero ad scientiꝫ experimentales, quæ ꝓ logicam acquirit. Sed actus ille cognitionis non ꝓnuntiat finem ad quem voluntatis actuꝫ quæ logica attribuit vt exdicto meo exponam in tertia. Ponitur vero fundamentalis, quia logica ꝓcedit ad opus hꝫ facty ex veris seu vere recitando, discutiendo, et periis ignotis. Sicut ꝓ hoc opus hꝫ actus vltra mentis hꝫ vt ꝓ portionis debet exactis dimensionibus, quæ ꝓ ea dicat albus hꝫ ee speculativus.

17ª

Item ad omnibus dicendus, et speculativus

3

cuntis scientiam aliquam experimentalem oriri, quae rectitudinem, vel rectitudinem demonstret, quin dicatur actus huius scientiae pertinere formaliter ad facultatem practicam, a qua experimentalis scientia oritur. Similiter dicendum de logica. Ad 1am confirmationem disgeo maiorem: logica dicitur nos exercite, et directe opus suum, concedo: signate, et reflexe, nego maiorem: et disgeo nonam; sed haec discretio signata, et reflexa fit per actus speculativos, concedo: haec discretio exercita, et directa fit per negotiorem, et coeam. Discernere signate, et reflexe fit per actus speculativos, quibus opus iam factum speculatur, et examinatur: hoc autem ad logicam non pertinet, sed ad scientiam experimentalem. Discernere exercite, et directe sunt, ita dirigere ad opus conficiendum, ut opus in directionis talis conformatum evadat ut dictum sit ab omni alio actu eiusmodi structurae nihil habente.

172 Ad 2am confirmationem concesa maiori disgeo nonam: sed hoc fit per actus speculativos fundamentaliter pertinentes ad logicam, concedo: formaliter pertinentes, nego nonam, et coeam. Logica sicut, et quaelibet facultas tamen reddit suo operis: sic logica ut demonstret hanc definitionem alterius [illegible], hoc utitur discursu omnis definitio explans essentiam rei [illegible] recta, sed talis haec definitio sit alterius: ergo haec definitio recta in quo nor, et conclusio sunt actus speculativi, sed solum pertinentes formaliter ad scientiam experimentalem: maior sic practica pertinens formaliter ad logicam. Sicut dicendum de arte poetica, quae hic sequitur hic hos actus: carmen eroicum sex pedibus constat, quorum 5us dactilus, 6us pondeus, reliqui vel dactilus, vel pondeus: hic potest hos actus carmen hoc eroicum contiguere omnes [illegible] rectum sunt, constat sequitur 6 ex pedibus [illegible] hos actus sunt practicus ad artem poeticam formaliter pertinens: hus vero speculativus minime ad poeticam pertinens aliter speculativa esset, sed ad scientiam experimentalem spectans.

173 Dicies 4o: vel per reductionem

Si nor. actus sunt actus logicae, sed sunt speculativae: ergo logica habet actus speculativos. Si nor. actus respicientes opus logicum iam factum non sunt practici, sed speculativi, sed vel per reductionem respiciunt opus iam factum: ergo concesa maiori, nego nonam, ad probationem concesa maiori

dispuo nolg; sed relg ꝑ. vr ꝑficiunt tqquq mag ex qua q̃ lgs ꝗ ꝑficiunt: tqquq
ꝓpꝛ obcꝛs nꝛ nocꝛ. Vel ꝗ lgs ꝗ reductione duo obcꝛa rꝙiruntur, et sibi ꝙ ffectꝰ, et ibi in
ffectꝰ; sed hꝰ rꝙiruntur solꝰ tꝰ qquq mag ex qua sibi ꝙ ffectus ꝙ ꝓcedens ꝙ finis
go ꝙ finis intentus, et obcꝛs ꝙ ꝓpꝛij reductionis ꝙ respectu sibi ꝙ ffectꝰ, unde vel ꝗ
reductione gracis.

174

ad 1ᵐ vel ꝗ reductione hent ꝙ finem demonstrare nec cuꝺ
q̃ sibi inmodo inꝑfecto ꝙ ferꝰ; ideo ꝙ errꝰ et nec ꝺare ꝓmissa, et nec eq:
gosibus in modo inꝑfecto nisi mꝺo ex qua sed q̃ ꝓpꝛij relatꝰ reduc-
tionis obcꝛs. Ad 2ᵐ ans vel ꝗ reductione hent ꝙ finem intrinsecum ꝙ finem
extrinsecum ꝺoans, et nꝛ loq. igit finis intrinsecus hꝰ sibi et actus obc-
tꝰ, illud, ad q̃ ex intrinseca sua natura ordinat omnes vel ꝗ reductio
ne ab extrinseco nec terminum in formam sibi ꝙiecti, hoc ꝙ finis
et immediate a tergente: ng ut labꝛis ꝙ a ꝺuarus ꝙ ꝓ tendy ꝗ pertinent
medy ꝙformandi sibi ꝙ inmodo ꝙfecto eq̃ homes ꝺicunt sibi ꝙ
in modo ꝙfecto eqꝰ inferre obcꝛa, ac sibi inmodo inꝑfecto ad
clarius: ideo ordinarunt, ut recessio ꝓrio ꝺ negri coca in sibi in-
modo inꝑfecto, hic ꝺucat ad sibi inmodo ꝙfecto, hic ordinato, et
finis ut pote ab hoc q̃ coniuncte ꝓcedens sibi extranseca.

175

ad 2ᵐ ꝗ vel ꝗ ꝓ 2ᵐ ꝓcedendo q̃ ordinem ab hominibus ad sibi ꝙformandi
ng ꝓbat relas ilas ex se, et ab intrinseco ordinari ꝗ cum hac
virtꝰ intrinseca ꝺirecte q̃ ad sibi ꝙformandi: go ideo vel ꝗ reductione
sibi ꝙ ordinent ab hominibus ad demonstrandi rectudy sibi inmodo inꝑfecto
ng ꝓbat cum modo relas ꝛ ordinari ab intrinseco ad sibi rectudy demonstrandi ng certe
specialeq. nec ꝺo tꝰ ꝓ 2ᵐ ultimo coq. Nemus cuncty actꝰ pote ab intrin-
seco sibi ꝙ respicere unꝰ obcꝛs, ad q̃ ꝙformandi q̃ ab hominibus ordinet, ut patet
in ipso relis loqꝰ. Nec ꝓbamus relas ꝗ reductione sibi ꝙ ab intrinseco ꝛ hent

p fine rectitudinis demonstrandi ex eo quod ad illam demonstrandam ab hominibus ordinetur non in quam ex hoc probamus, sed ex modo, quo tendunt, qui quidem solum sunt docere et formare sibi in modo perfecto.

176 Dubitabis denique: in aliquibus facultatibus intendit logus demonstrare rectitudinem sibi in modo imperfecto et forte: quod autem facultas, quae per fine intrinseco habet demonstrare rectitudinem illam, sed haec nulla alia esse potest nisi logica: quod vero haec causa aliter intrinseca possit ascendere rectitudini sibi sine formidine. Dubitatio antecedens et 1a consequentia, non nostra subsistit. Intendit utique logus rectitudinem sui sibi demonstrare, hoc autem assequitur, et per actus aliis facultatibus communibus, et per scientiam experimentalem: cognoscens enim logus scientia experimentali rectitudinem sibi et sibi in modo perfecto aptum esse ad rectitudinem demonstrandam, utitur illis per illo in modo perfecto et formando, et illo ita demonstrat rectitudinem, ut nullus formidini detur locus.

177 Ad aliarum solutionem nota 1o: logicam sophisticam esse practicam, nam ita ordinatur ad falaciam detegendam, ut simul dirigat intellectum ad illam vitandam: ut in hoc actu: Silus constans quatuor tribus non concludit, ita detegit falsam sibi 4or tribus constantis ut simul docuit sibi tribus tantum tribus, et non aliter esse conficiendum. Nota 2o: omnes actus practicos cognoscere obiecta, esse quae igitur, et quasi speculum illorum: hoc autem non probat esse speculativos in sensu stricto, ut iam diximus: verum sunt omnes cognitiones esse speculativas latomodo, quatenus precise obiectum cognoscit; quatenus vero sistit in contemplatione obiecti, quod ad rationem speculativi requiritur, nulla cognitio practica est speculatio ratione obiecti, ut cuius practica est.

Disputio Tertia. De Influsu, Et Necessitate Logicae Ad Ad alias Scientias. Sectio 1a. Quarane Logica Sit Necesaria Ad alias Scientias.

178 Ad assecutionem alicuius finis

aliquid potest esse necessarium, simpliciter, 1º quid. 1º quid dicitur sine quo attentis naturae viribus, res optinere nequit sed ad vitam servandam homini necessarius est victus. 2º quid necessarium illud est sine quo finis absolute obtineri potest, at non absque labore, et difficultate sic necessarius est mastix ad scientiam aliquam addiscendam. Necessitas simpliciter, est mota, quae nec de potentia dei absoluta vinci potest, sic necessarium est homini esse animal. Et sic, quae aliter vinci nequit, nisi inveniente miraculo sicut materia existat necessaria est forma, sine qua miraculose existere potest. necessitas vero 2º quid dicitur necessitas moralis, cum ea anonimis sit fere omnium phorum cessu dari necessitatem logicae ad alias scientias parandas, inquirimus, quae nam haec necessitas sit?

119

Sed ante resolutionem supponendum 1º questionem non instituit de logica naturali, haec enim simpliciter necessaria est ad alias scientias. Supponendum 2º: logicam artificialem non esse ad alias scientias Metaphisice necessariam: nullus enim dubitat scientias alias posse acquiri divinitus absque artificiali logica. Supponendum 3º, scientiam posse considerari in statu perfecto, vel imperfecto. Illa dicitur ab aliquibus scientia in statu perfecto, quae complectitur omnes suas conclusiones. Illa vero, quae aliquas tantum comprehendit dicitur in statu imperfecto. Alii vero docent scientiam in statu perfecto illam esse, quae ita ex premissis evidentibus, et certis conclusionem deducit, ut simul habeat cognitio reflexa de bonitate illarum: quando vero haec reflexa cognitio abest, scientia in statu imperfecto dicitur.

180 Prima sententia asserit logicam esse simpliciter necessariam ad alias scientias comparandas tam in statu perfecto, quam imperfecto. Ita plures tostae cum maestro Soto, quibus accedunt Manso, Gabriela conceptione, et ex Nostris Presquiros, et Corbeiro. 2ª sententia logicam dicit necessariam simpliciter ad alias scientias in statu perfecto. Ita plures alii tostae, quos citant, et sequuntur utique Lincius Dominicanus, et Jenita in 2ª parte lib. 1ro questione, et articulo 1º, his 1º 2º pe-

emi aliis tractatu tertio, cpite sempiternorum sententia 3a defendit ad alias scientias comparandas, nec ut oq statuit non esse simpliciter necessariam logicam. Sententia est communis in scolas scotica, et Jesuitica cum eximio, cum quibus sit.

181 Prima Nra conclusio: logica artificialis actualis non est facilis, atque adeo non est simpliciter necessaria ad alias scientias perfecte acquirendas. Pr: sine logica actuali artificiali potest intellectus naturaliter comparare scientifice omnes conclusiones aliarum scientiarum: go. Pr ans: intellectus solo naturali lumine potest cognoscere 1a principia immediate evidentia aliarum scientiarum, eorumque cognitionem cum aliquibus aliis conclusionibus, quae ex his principiis infallibiliter deducuntur: go intellectus solo naturali lumine potest cognoscere scientifice aliquas aliarum scientiarum conclusiones, go et omnes et sic instatu perfecto scientias alias comparare ratio huius. Nam ex 1is conclusionibus, quae per 1a principia acquiruntur possunt acquiri aliae, et ex his aliae tamquam ad perfectam omnium conclusionum acquisitionem. et maxime cum intellectus non defatigetur, sed bibi dicitur redat.

182 Patent haec ex Philo 1o posteriorum, iuxta quem demonstrare pendere in assequutione alicuius veritatis est evidenter cognoscere causas, et principia illius, et tales causas, et principia esse determinata ad illam veritatem, et hanc veritatem non posse aliter se habere, positis illis causis, et principiis; sed licet deficiat artificialis logica potest intellectus evidenter cognoscere causas, et principia aliarum conclusionum; haec est immediate evidentia, esse quae principia determinata ad tales conclusiones, per evidentem cognitionem, et per eandem illas conclusiones non posse aliter se habere, positis illis principiis: go. Nor ex eo constat quod positis his principiis totum est maius sua parte sed mundus est totum, et una civitas est pars illius quae intellectus absque logica artificiali evidenter cognoscit ex cognitione, et determinatione evidenti eorum percipit intellectus absque dubitatione hanc veritatem: go mundus maior sua civitate.

183 His consonat clarissima authoritas angelici mastri 1a parte que-

[illegible] agentis ꝙd cognoscunt statꝫ ꝑ principia naliꝫ quꝫ
dꝫ universalia principia omniꝫ scientiarꝫ. Cꝫ dicit quis huiusmodi universalia principia aplicatad aliqua particularia, quorumcumꝫ exꝑimentꝫ ꝓsensꝫ accipit, ꝓ inventionꝫ ꝑꝓꝫ agnoscit scientiꝫ eorꝫ, quę nescibat ex notis ad ignota procedens: go ennas io lo nale le mꝫ necessꝫ aut ꝑfuale loga ex principijs universalibus ꝙrum potest nō particularꝫ, ita ut ꝓpria inventionꝫ scientiꝫ aquirat. Id ꝫ experientia constat: simus ꝙplures loggꝫ ignarꝫ, et alijs scientijs deditos Geometrꝫ ogꝫ, seu aritmaticꝫ suas demonstrationes formam adeo uidentes, ut omnino secuꝝ sint de rectitudine earꝫ.

184 Quę ut plenius declarare exquio ante alia scelis ꝫ posa plures quia Cꝫ apparet ut me florentie, Platonicos, sed aut Rhetoricꝫ, quę ad seruitutem ꝫ max ꝫ mere quirunt, ante alia scelꝫ ꝫ rerum ꝫ inuentrix: go ebꝫ aut Rhetorica aquirere ꝙ nequeunt sapientes ille negligentꝫ non sint ex Aristele ipso duꝫ ait e lectorꝫ ꝙ rulamo: et derectores ciuis quoꝫ ferant multa, et ad cogna dicta, dubitabilia ꝙ omnino nō habuimus, priusquam quę, ꝙd dicturi sumus, quę ꝙ derserint tam hinc ꝓ posterꝫ multo tempore inuadaremus. Nꝫ Rhetoricam ergo usa fuisset loga sacrum porisse re tota ciuitas fuit, ideoꝫ apud authores Aristele ante quiores principia artis illius ꝫ inuenimus

185 is ouerunt aduersarijs V. demostrationes sine loga artificialiꝫ et scientiꝫ ꝓfectꝫ, quam dicit cognito refuta debonitate eius. 1ꝫ quia ō demonstrationes arꝫ cod substantiꝫ, ꝫ uero ea dicit fales. 3ꝫ ex demonstrationes materialis; ꝫ uero fales, et ꝫ cognoscendo. Sed ria V. ideo demonstrationes abꝫ loga artificiale ex materialis togꝫ, et solꝫ cod substantiꝫ, quia adhuc ꝙ demon-

UGR Biblioteca Universitaria

tranę requirit cogtio reflexa, quęsi actu logę artificialis, sed hoc s falsum.
go absq loga artificiali dat vera fl̄is demonstrao, et sequent vera scientia. Nec
s adversariorum restio. Nor. probat 1º: 1ª demonstrao in ma a logę aquisita fuit absq
reflexa illa cogtione facta ex directione logę artificialis, alit loga seip
sa pcederet.

186

Probat 2º: nq illa cogtio reflexa constituit demonstranę directę in ee
fl̄is scientificę, illę, ig suponit constitutam hoc 2º: go absq cogtione refle
xa logę artificiali stat fl̄is scientifica demonstrao. Sil: go omnis discursus
quatenus fl̄is scientificus, et demonstrativus includit fl̄is actu logę arti
ficialis. hoc a absurdum s, sequeretur nulla demonstranę fieq in ee dem
onstranis ee pure fieq, ac proinde habitus fieq, qui quidem scientificus n po
ee pducere demonstranę cum hęc sit mixtum ex actu fieq, et loco requi
reret ad sui elicientiam, et habitus fieq, et logus. Versus hęc cogtio refle
xa requirit, iuxta adversarios, ut intus cognoscat assensus ee evidentes
ex talibus principijs: go evidentia assensus pponit ad cogni
tionem reflexam: go hęc n requirit ut det evidens demonstratio.

187

Probat 3º

sine loga artificiali cognosci potest bonitas illanis: go. Probat ans:
illa cogtio reflexa stare potest sine loga artificiali: go sine loga artifi
ciali cognosci potest bonitas illanis. Vao antis: intus absq loga arti
ficiali potest cognoscere principia, et causas, et earum cognexionem
cum conclusione: go here potest cognitionem reflexam absq loga artificiali.
Constant q hęc si exemplum aponam in rustico, cui nulla artificialis log
a s, sit fi defuit centum nummos, et ig solvit 50, si ab illo illos 100 ex
igas, statim res debet sen teneri: nq qui debuit 100 et solvit 50 50 tam
tum debet, se ig solvisse 50: go 50 tantum debere. huius conclusionis co-

UGR Biblioteca Universitaria

necesse est cum premissis adeo certo cognoscat, et quidem reflexe, ut ab illa nullis quantumvis captiosis argutionibus non dimoveatur.

188

Item 2ª nostra conclusio: logica actualis artificialis est moraliter necessaria ad alias scientias in statu perfecto acquirendas. Probatur 1º authoritate Clementis Alexandrini l. 6º Ecclesiastica sepe vero quae licet necessarium sint ut arbores, et fructus sint necessariatim, ut tuti sint: similiter ergo necessaria logica nutrimentum, sed ut tutius, et firmius illas comparet. Et divus Thomas opusculo 7º quaestione ultima ait: necessitas requirit, ut in addiscendo incipiamus a logica, licet non sit facilior aliis scientiis, quia aliae scientiae dependent ab illa. Idem docet Cicero 2º de finibus, et 3º de finibus per haec verba: sine arte dialectica, quae sit arbitram a vero adduci falsaque pro. Denique Filius 2º metaphysice cap. 3º ad 4º textu 8º indicat veteres in variis in eis discursus, et quod dialectica caruerit, sed haec omnia indicat logicam artificialem esse moraliter necessariam ad alias scientias.

Probatur 2ª ratione: id sine quo difficultas magna, et grave erroris periculum vinci nequit est moraliter necessarium; sed comparare alias scientias sine logica artificiali est magna difficultas, et exponit intus gravi erroris periculo: ergo est moraliter necessaria, seu necessaria 2º quid. Maior est explicatio *moralis necessitatis. Notitia ipsa experientia stat: Nam in addiscendis aliis scientiis frequenter difficultates tum rane rerum quas inquirimus, tum rane trorum, quibus illas investigamus quas vincere difficilimum est, nisi ducta logica artificialis, qua manuducimus ne in errores incidamus

* moralis necessitas est illa sine qua ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ res optineri potest, at non absque labore, et difficultate

Sectio.....Tertia.

Argumenta Solvuntur.

Opones 1º ex Pre Cordeiro ... aliqua infallibilis certitudo ex parte actus proprie scientifici necessaria simpliciter; sed omnis eius modi certitudo tali quo loga artificialis. go. Pe nor: omnis cogtio frlis, vel virtualiter reflectens supra bonitatem alicuius ilanis ex pmissis deductae, tali qua loga artificialis; sed omnis infallibilis certitudo Pe frlis, vel virtualiter Pe. go. Confirmo ut quis perfecte sciat, debet scire se scire; sed scire se scire tali qua loga artificialis, et cognitio frlis, vel virtualiter reflexiba: go. Ras noris: nam scire se scire sed demonstrare veritatem cognitionis; sed demonstrare sed loga artificialis: go. Confirmo 2º: intus in demonstrare conficienda procedit secundo modo, atque adeo non scientifice, si non dirigat aliquibus cogtionibus prescribentibus modum efficiendi demonstrationes; sed tales cogtiones sunt loga artificialis: go.

191

Ad argum admissa maiori nego norem, et maiorem probanis: nam licet illa cogtio reflexa requiratur, adhuc stare potest absque artificiali loga, ut constat ex dictis patet quod ultimus ex eo quod Erudes homines pericula effugientes vel cipia ilava damni cognoscunt, damnique cogtionem cum illis principiis percipiunt sine loga artificiali. Vel lege nº 187. Ad 1am confirmationem ... maiori, nº norem, et norem probanis pro universalitate: aliter nulla daretur loga nalis demonstrativa, quod absque fundamento dicitur: potest siquidem intus solo nali lumine, non solum directe, et exercite, sed etiam signate, et reflexe mexionem principiorum cum conclusione cognoscere, et hoc pacto demonstrare rectitudinem sui ilanis.

192 Omissi maiorem: nam ut quis perfecte sciat, satis est quod exercite cognoscat bonitatem coefficientis; non autem requiritur, quod signate illam cognoscat. Cogtio exercita est ipsa directa demonstratio, quae ita attingit identitatem extremorum, ut simul advertat, et cognoscat illam nem obiectivam necessariam cogtionem obiecti conclusionis cum obiecto premissarum. Cogtio signata est illa cogtio reflexa, quae attingit tres frles, et eorum dispositionem, qui tria ptis ad conclusionem. Stante autem 1a cogtione, intus redditur omnino securus de rectitudine ilanis, proindeque per illam perfecte sit: nam licet non reflectat supra dispositionem trium

ita veritati adhereat, ut si roget an discursus ille verus formaliter statim evidenter reflecta, et indubitanter affirmet, hæc autem reflectio supponit scientiam: ideoque ad illam non requiritur.

193 Hæc dixi, ut constet minime ad veram scientiam requiri cognitionem illam reflexivam, quæ licet requireretur ad hunc logicam artificialem non esset simpliciter necessaria, cum sine hac possit intellectus supra suam demonstrationem reflectere, ut sepe diximus. Ad 2am confirmationem nego maiorem: non enim eo modo, sed scientifice procederet, licet quis nesciat dicere suam demonstrationem esse factam iuxta tales modos, cum figurarum hæc potest evidentia principiorum, et cognexionis illorum cum conclusione, atque adeo opus non sit illis cognitionibus perscribentibus modum artificiose demonstrandi.

194 Opponens 2o directio logicæ artificialis se habet ad actum perfecte scientificum, sicut dictamen prudentiæ ad actum bonum, sed hoc simpliciter necessarium ad talem actum: ergo. Nego maiorem in dissimilitudine omnimoda. Nam actus moraliter bonus sit quo voluntas vel bonitatem obiecti prosequitur, vel a malitia recedat, ut autem id attendat, debet proponi obiectum prosequendum, vel fugiendum, iuxta illud: nihil volitum, quin precognitum. Hæc autem obiecti proposito fit necessario a dictamine rationis; ideoque hoc rationis dictamen est simpliciter necessarium actui voluntatis: Intellectus vero ut cognoscat principia evidentia, cognitionemque eorum cum conclusione, quod sit scientifice scire, non eget ductu logicæ artificialis: nam principia illa, eorumque cognitio sunt immediate evidentia.

195 Opponens 3o: logica artificialis sit facultas diserendi sine errore: ergo quia aquirit conclusiones scientificas sine logica artificiali exponitur errori; sed ita aquirere conclusiones non sunt illas scientifice aquirere: ergo. Confirmatur: intellectus non aquiret scientificæ conclusiones, nisi manea securus de veritate illius; sed absque logica artificiali non manet securus. Ratio huius: nam intellectus quando cognoscit

se fuisset exceptum in iis quae sine logica indicabat evidentia: ergo si
ne logica non manet securus: ergo. Ad oppositionem ex eo ante non coeg, et claritatis
ergo sic sequens distinguo: ergo qui acquirit et exponit errorem, non aliter
vincibilem, nisi a logica artificialis non exponit errorem vincibilem absque logica arti-
ficialis, concedo coeg.

196 Licet a logica artificialis sit facultas discernendi sine erro-
re non probat intus, solo nali lumine non posse sine errore discernere, si a perfec-
te caleat causas et principia, horum cognexionem cum conclusione sine errore
procedit. Hinc ad confirmationem res deo, concessa maiori, nendo norum, ad probationem ex eo
ante non coeg. Explorantem nec coeg, et simul distinctionem, quam obiectioni dedimus.
Cum intus sit falibilis potest aliquando errare iudicando evidentiam esse quae
revera non sit, ut dicimus errorem hunc non provenire ex defectu logicae artificialis,
sed ex eo quod non bene introspexerit naturam causarum, et principiorum, a quibus
conclusio deducitur. Si a recte penetret naturam principiorum non potest errare
in conclusione deducenda. Ad hoc a penetrantem non requiritur logica artificialis: nam 1°
principia attingi possunt ab intus solo nali lumine. En quomodo error ille auferibilis sit absque lo-
gica, et sine hac manebit intus omnino securus: nam perfectis principiis sit conclusionem
non posse aliter se habere.

197 Opponens 4° quaelibet demonstratio sit artefactum logicum, sed ad arte-
factum logicum sit simpliciter necessaria logica: nam ad quodlibet opus sit simpliciter necessaria
illa ars, cuius sit opus: ergo. Distinguo maiorem: quaelibet demonstratio sit artefactum
logicum intrinsece, et in actu 1°, concedo. Extrinsece, et in actu 2°, non maiorem, et in 2° sen-
su concessa nota, et eius probationem [illegible] utramque non in 1°. Quaelibet demonstratio habet, et
posse fieri a logica, et illa eadem rectitudine quam haberet, si a logica fieret, et hoc sequitur in-
trinsece, et in actu 1° sit artefactum logicum. Cum a non quaelibet demonstratio fiat ab ac-
tuali influxu logicae artificialis: ideo non sit artefactum logicum in actu 2°. Explari potest

UGR Biblioteca Universitaria

solutio in quolibet opere, rethorico vel ab initio rethoricae formato, opus illud erit intrincese, et in actu 1° rethoricae, non vero in actu 2°.

198

Opponis 5°: licet intus possit sine logica artificiali aliquam, vel aliquas conclusiones scientificas parare, non probat posse acquirere omnes: ergo. Probans multiplici parte. 1ª: licet unus miles possit vincere unum hostem, non probat posse vincere integrum exercitum. 2ª: licet homo sine medicina iuvamine unus, vel aliquis possit evadere infirmitatem, non tamen omnes. 3ª: licet homo sine speciali gratia aliqua possit vitare peccata venialia, non tamen omnia. 4ª: licet homo possit sine miraculo aliquas scientias comparare, non tamen omnes, cum possibiles, quas Deus illi communicare potest. 5ª: licet angelus possit naturaliter comprehendere aliqua obiecta naturaliter cognoscibilia, non ideo potest comprehendere omnia, et si naturaliter cognoscibilia: nam angelus inferior superiorem comprehendere nequit. Sexta: intus potest moraliter acquirere aliquas scientiae conclusiones, non tamen omnes. 7ª: licet voluntas sine specialiori auxilio possit elicere aliquem amorem Dei naturalem, non tamen explicatum.

199

Nego ant., quin oppositum evincant parentes, ad 1am respondet: vires fisicas militis pugna unius infringi intus vero acquisitione unius conclusionis scientifice praeterior redditur ad alias acquirendas. Si vero partas loquatur, ut debet de milite unum hostem vincente, qui expeditior efficitur ad plures alios, non simul, sed successive vincendos, partas pro nobis militibus. Ad 2am, quae nimis probat: ex illa enim infert, quod sicut natura cum medicine iuvamine sepe morbos superare non valet, ergo intus logica artificiali adiutus acquirere sepe non poterit conclusiones scientificas. Respondet ergo: nam aliis morbis extenuari ad alios vincendos, dari morbos qui naturae vires omnino superant. At intus non defatigatur acquisitione unius conclusionis, nec reliquae conclusiones superant naturam intus humani.

200

Ad 3am: homo sine peculiari gratia non posse vitare

moralit̃ omnia bona alia ꝑ gratiã difficultates similit̃ et omnes tentationes vincere; at
vltra potest simplic̃it̃ ordinis de lege diuina non potest intuitu simplic̃it̃, nec
vo moralit̃ alias huiusmodi tollere. Ad 2m dic̃t causa dubij ꝑ data solita, quod
lo mine lumine attingere queunt. tale ꝓ misericordiæ victoriæ, ad qd humana
ꝑuenit suo nali lumine nõ dicunt. Ex eo qd intus aliquas exclusiones sepe
ponit ꝑ tare, beneficiat posse ꝑ tare omnes, quæ nat lumine ꝑ talis ꝛ;
in vero pot omnes possibiles ex plures dent extra ex ferq nat intus. Sicut facta
dus sabado et sanctis ng intus habitu legis instructus potest bona lumine om
nes exclusiones malas ꝑ tare quin inde sequat pot omnes possibiles.

2do

Ad 3m respondeo
d'angelus potit ꝓhendere nobile aliqua obiecta, qd a bali quibus negat,
si negaret supra angelus ꝓhendere, ideo erit quia illi deficiunt virtutes in
tentionales, ex(a) intus humano, et si lega destituta, virtus nõ deficiunt
ad alias, et alias exclusiones aquirendas, ideo illas potest ꝑ tare. Hæc so
lutione nulli ꝓ placet gnr theologicã in natura im mutemur. Ad 4m dic̃t: qd
licet aliquæ virtutes exclusiones faciãt ꝑ tare, patent, restat in magna difficul
tas in reliquis ꝑ tandis usq ad status ꝓfectus virtutes, at nõ dat quia impo
sibilitas. ideo licet lega nõ requirat ad aliquas exclusiones faciãt ac
quirendas, requirit em ad alias sine magna difficultate ꝓ
randas, in vero ad illas simplic̃it̃ ꝓtrandas.

2da

Ad vltã 3m respondet: omissa ora
ã, qd ab eorum theologorum sententia falsa, tuendi causa nõ coeg. Sancta vera, nt ideo exercita
ta amoris ꝑ efficax exire supernalis, acquirendi ad illas nõ dat virtutes adequatas in
voluntate ad aliquem istum supernalem qd dat simplic̃it̃ pote, ad actus supernal.
sine vero suis virtutibus ung exclusiones aquirendi, nobis virtutes nõ egerent
alias exclusiones ꝑ randas. Ex quibus omnibus inferes, partitates has falsas

UGR Biblioteca Universitaria

evincere, hq ilanq intres absq loga artificiali potest aliquas scientiq clu-
siones aquirere: go et omnes ee rectq ex vi maq; n vero ex vi formq,
qd unice pvane nra ostendimus. Alia partas aferri solet ex eo qd
alearq luxor pciuat tales bis, l ter sub eadq figura, n sequit pose semp
eadq pciuere. Sed ad hq partq resdebitq nulq dari principiq, quo talor-
q luxor dirigat ad hq potius, quq ad aliq figurq pciuendq: at in ex-
tu 11a principia, que certo dirigat ad clusiones scientificas inferen-
das.

2 Opones 6 ex D. Agustino 2o 1a nra academicos cp 7o ubi dialectq
vocat: partiq philosophiq formatricq, et iudicq, quq, aut ipsa eet [illegible]
aut sine qua sapientia omnino ee n poset. Idq sanctus doctor pluribus aliis in loco
citatus a Pre losada disputione de nara logq cp 7o no 37 ait: logq ee, quq docet
docere, quq sola scientes facit: go. Et sfirt ex divo toma 1o posteriorq lectio-
ne 1a dicente logq ee necesariq, ut hoc facilit, et sine errore pcedat;
sed ad scientiq aquirendq simplicit necesariq s sine errore pcedere: go. Ad
lq authoritatq divi augustini resdeo verq ee n pose dari sapientiq sine
loga: nq ibi sanctus doctor none sapientq intelligit colectionq scientia-
rq omniq sive divarq, humanarq, q rerq sapientiq sine loga, sed omniq
scientiarq colecto dari nequit cq ipsa loga una ex scientiis sit.

24o d reliquas au-
toritates dit utiq ad logq spectare pbere relas ad docendq; et q d
ipsa sola sufficit, si recte teneat, ut reliquq scientiq facilius aquir-
ant. Ad sfirtionq ex angelico, resdeo ee simplicit necesariq ad scien-
tiq pcedere sine errore in au ferili; n q pcedere sine errore au fe-
rili ipsonarq lumine, ut diximus no 195; qui quidq error evitalis
erit absq loga artificiali, sine qua stat optime intq pcedere sine erro-

tore, et sequente ad alios árandos, n. singulæt necessária loga.

250

gones dentes
ta 2g3 duciens: loga nñ moralit necessaria ad scire: gonica dreligiosi su
entes aquíter dabo. Tao cogns undecim tomis: loga artificialis difficiliores scire
suentes; sed ad scire gn moralit necessaria: go. Prit 1m nisa aristela afacul
tibus ténúpendy; sed si loga ee necessaria ad alias suentias q a difficiliores tibet
ociapien bly: loga 2 plures suentes difficiliores: go. Prit 2m, qa sine lo
ga habituali de facilibus religio suentij parentes n. prat logg habitualz em
oralit necessarij ad alias suentias: go simlit dicendy de loga actuali.

246

: isguo ans: loga
nñ moralit necessaria ad scire 2g3 hoc sit pars, sedo: 2g3 partes subsequentes, nõ
ans: ad quas necessaria est scientia moralis dicguo. Nentes logg ad alias scientias
sne actus medijad finy assequendy: dicy @ nequit esse finy: ideo loga 2gomes
suas partes nñ dicy ad scire aquirendy; alit scire quidem. Ad 1m pars sic
dicy facilitans ad lgg exhc ad scire experientia @ stat 2g3 partes logg nñ
sit de facilibus de dicit in aquisitat: ideo q hoc sit moralit necessaria ad lgg.
Sed vehis dicit gd n gradabor sedere, 2g3 partes ee moralit necessarias ad lgg
facilius inteligendy: experientia ipsa potest ybere: dedicisse 2as relas
logg, vgg et adhas plures, et facilius inteligendas plures imbaccalaurij vela
ry intelentes; unde nil phibet eg3 partes logg, et ee moralis, et ipsis
ad alig partes eius dz logg.

246

Alig fortasse nulla alia apta videtur solutio ex hiberi po
test q hec pars tomi, opusculo 70 questione 1a artº. prandet tamen
cedet in addendo in chapite ab eo ad facilius, sed ab eo, ex cuius cognitione cognitio sequen
tis dependet, et hac potione oportet in addendo a loga in gnia, qua ipsa sit facil
lior scientia, quam sit moralis difficilis, cuius sit de 2o tomo, sed qua alig scientia ab
ipsa dependent, in quarum ipsa docet modus gaudendi in omnibus scientijs, opor-

UGR Biblioteca Universitaria

tet (e) 1º sic remedium scienti, quam ipsam scientiam; unde deduces a facilioribus
ut incipiendum, quando faciliora prerequirantur ad alia sequenda. Ad 2am concedo
antecedens nº eo eam. Ratio quia actualis logica est quae docet vitare errores, et falacias, u-
nde est moraliter necessaria ad errores, et falacias vitandas, et ipsa ad hoc est
sufficiens, quin habitualis logica exigatur.

208

Pro aliarum solutione nota 1º quod licet logica
sit ianua, et clavis scientiarum non ideo est simpliciter necessaria ad alias scientias:
nam ipsa non est unica ianua, seu clavis; et licet unica esset adhuc non esset ita necessari-
a, sicut (e) potest quis sine clavi fores aperire, licet difficile, ita poterit aliquis
scientias sine logica difficulter tamen acquirere. Nota 2º: logicam non esse causam universalem cuius-
libet demonstrationis in materia aliarum scientiarum, sed solum esse causam directivam, quan-
tum est ex se, seu in actu 1º universalem, quia logica ex se apta est ad regulandas omnes de-
monstrationes aliarum scientiarum. Nota 3º: conclusionem ad sua principia reduci, nil aliud esse
nisi quod intus cognoscat conclusionem sub illis principiis non posse aliter se habere, sive hoc exercite,
sive signate cognoscat, quod iuxta dicta ad veram scientiam non requiritur.

209

Nota 4º quod ut quis
perfectam demonstrationem habeat, non requiritur quod cognoscat conclusionem, et premissas sub his terminis
conclusio, et premissae: sufficit si dignoscat unam veritatem ex alia deduci, quod est cognoscere
cognitionem premissarum, seu principiorum cum conclusione. Nota denique moralem necessitatem
logicae ad alias scientias non desumi ex difficultate formae silogisticae, ut; non ad quam
cumque aliarum scientiarum demonstrationem est logica moraliter necessaria, sed desumi-
tur ex magna difficultate, quam experitur in cuius logicae invitandis erroribus,
et terminorum falacias, tamen cuius difficultas intus, nequit comparare facilitatem non solum
formam silogisticam, sed nec plures silogismos ad perfectam scientiam statim maxime necessari-
os.

Sectio. Tertia.

Quo Modo Logica.

UGR Biblioteca Universitaria

Ad alias Scientias Concurrere.

Logam ut moraliter necessariam ad alias scientias diximus: modo inquirimus quomodo logica concurrat ad illas facilius comparandas. Concursus ut in praesenti duplex est alter fictus seu effectivus, directivus alter. Ius, qui fit influit in effectum. 2us, qui solum inclinat potius illam dirigendo. Hoc exemplo utrumque concursus explicatur: ludi magister vel duplicitur potest cum discipulo concurrere ad caracteres efformandos: 1° modo si solum docet modum, quo puer efformare debeat caracteres, hic quidem dicitur concursus directivus: 2° modo si apprehensa manu pueri simul cum illa caracteres efformet, hic concursus effectivus, seu fictus dicitur: nam magister ita concurrit, ut aliquam actionem fictam ponat tantum ad illum effectum a puero positum. Quibus suppositis, cum certum sit logam ad alias scientias concurrere, inquiritur an fictus, an directive concurrat?

241 ico 1°: logica actualis solum directive concurrit ad actus, sive intra, sive extra magis logicae; supponimus quod reliquas scientias habere suos actus, quibus fiunt definitionis, divisionis, et argutionis habent. Dictum est contra Baconum, et praesertim Rubio docentes logicam effective concurrere. Probatur quia nullum est fundatum, ut ille effectivus in plurimis tribuatur logicae actuali: ergo logica actualis solum directive concurrit ad actus sive intra, sive extra magis logicae. Idem directive concurrat ex eo probatur, quod logica actualis est collectio relativum dictantium, et praescribentium modum, quo intus dispositurus sit actus aliarum scientiarum: ergo directive concurrit. Haec omnia explanantur in actu intus ut voluntis ad quem actus intus non est minus necessarius, quam logica ad alias scientias; et tamen actus intus solum directive concurrit ad actum voluntis.

242 ico 2°: logica habitualis pure docens non concurrit effective, sed directive mediate ad actus aliarum scientiarum. Oppositum docent plures Thomistae, sed probatur 1a pars: habitus acquisitus non operatur immediate nisi actus similes illis, a quibus generatus est, sed actus aliarum scientiarum non sunt similes istis, a quibus generatus est habitus logicae pure docentis: ergo logica habitualis pure docens non concurrit effective ad actus aliarum scientiarum. Maior stat,

UGR Biblioteca Universitaria

n(ec) alia ex causa habitus dit. semen actuum nisi q. sicut arbor semini simi-
lis producit, sic actus similis habitui produci debet. Nor probat, nam actus ex
quibus habitus logicae pure docentis generatur sunt actus logicae, et sunt logica actualis;
sed actus aliarum scientiarum non sunt logica actualis: ergo. Ex quo sequitur logicam habi-
tualem pure docentem efficere concurrere ad actus logicae pure docentis: nam habitus con-
currit fice ad producendos actus similes illis a quibus generatus est: ergo.

213

robat 2a pars:

nam habitus immediate producit actus, qui immediate dirigunt ad actus aliarum
scientiarum: ergo mediate concurrit. Quod habitus mediate tantum hoc pacto concurrat (
idem dicendum de habitu logicae utentis) ex eo probat: quod immediate tantum dirigit,
quod immediate, efficaciter instruit, et illuminat intellectum; sed nullus habitus
logicae potest illuminare, et instruere efficaciter, et immediate: ergo. Maior patet, et nor
probat: habitus illi non sunt qualitates vitales, sed emortuae; sed qualitates emor-
tuae nequeunt efficaciter, et ratione sui dirigere intellectum, qui quidem potentia vitalis est:
ergo. Restat ergo eiusmodi habitus solum mediate, seu virtualiter dirigere ad ac-
tus aliarum scientiarum, modo supra explicato.

214

ico 3o logica habitualis utens, seu
habitus logicae utentis, qui ille est, qui generatus est ex actibus logicae, qui sunt de-
fitio, divisio, et argutio, fice concurrit, sive efficere influit in actus ali-
arum scientiarum. Dicitur: nam habitus fice influit in actus similes illis, a quibus
generatus est; sed actus aliarum scientiarum sunt similes actibus a quibus
generatus est habitus logicae utentis: ergo. Maior ex dictis constat. Nor
probat: habitus logicae utentis generatus est ex actibus, qui sunt defitio, divisio, et argutio,
sed tales sunt actus aliarum scientiarum: ergo. Ratio nostra est: nam reliquae scientiae habent suas [illegible],
divisiones, etc. Confirmatur: habitus arguendi in materia logicae est facilitas arguendi in materia
fice v.g.: ergo talis habitus iubat intellectum ad arguendum in materia fice; sed non iubat directe

qd dicta. go fit influendo. Omnia bene fluunt ex antiqua experientia, et facilius e
arguit in materia fidei, qui facilis sit ad arguendum in materia logicae, quam qui ita facilis non sit.

215

confirmatur

2º: in argutione in materia fidei duplex difficultas vincenda sit, alia rationem materiae, rationem
fidei aliam; sed ad illam vincendam fidei influit habitus fidei: go ad superandam hanc fidei concurrit
habitus logicae. Dices: difficultatem rationem fidei non vincit ex eo quod habitus logicae influat,
sed ex eo quod stante tali habitu, pro tanto non relinquitur logicae ratione quarum difficultas illa vincitur. Se-
cundo 1º: facilitas arguendi intra materiam logicae non provenit ex quod quin pro nunc
sint relinquitur, sed quia habitus logicae fidei influit: go similiter dicendum de facilitate
arguendi extra materiam logicae. Rursus: inde inferimus habitum logicae influere fidei
in hanc facilitatem ad arguendum, quia hanc facilitatem non habet qui huiusmodi
habitu caret; sed qui caret habitu logicae utentis non habet illam facilitatem arguendi
intra materiam fidei, quam experitur qui tali habitu praeditus sit. go.

216

pones 1º contra 1um dic-
tum: logica actualis sit praecarum aliarum scientiarum: go effective influit in actuali-
arum scientiarum. Dico antecedens, nego consequentiam. Logica est praecarum sed est directiva, potest enim diri-
gere, quin fidei influat. Opones 2º: actus aliarum scientiarum continentur sub sphaera
logicae actualis: go haec effective ad illos concurrit. Concedo antecedens, et nego consequentiam. Et ans veri-
ficetur sufficit si illi actus cadant sub sphaera obiectiva, et directiva logicae, non requi-
ritur, quod contineant sub sphaera effectiva. 3º logica actualis concurrit ut causa exemplaris
ad actus aliarum scientiarum: go concurrit effective. Respondeo 1º negando ans, logica
non sit obiectum quod sibi imitandum proponit intellectus, quando elicit actus aliarum
scientiarum. 2º omisso antecedente, nego consequentiam. Causa exemplaris solum dicitur reduci ad linea
causae efficientis, quia media sui cognitione se habet ex parte actus 1ti, non tamen quia
fidei influat, cum nullum fidei influxum praestet.

217

pones 4º: ideo logica habitualis

utens influit effective in actus aliarum scientiarum, quia ad hos facilitat; sed logica actualis facilitat ad actus aliarum scientiarum: ergo. Nego maiorem, quae falsa est: ideo namque logica habitualis utens influit effective, quia est habitus similis actibus, ad quos concurrit; et ut in habente habitum reperiatur falsa, quae non reperitur in non habente, ideo inferimus in puere non ut cumque, sed eo modo, quo potest, effective scilicet; directive enim nequit concurrere, ut diximus num 213: Hinc sequitur, quod licet logica habitualis pure docens facilitat ad actus aliarum scientiarum saltem mediate, non ideo physice influit in illos: Hic influxus solum praestatur a logica habituali utente in ordine ad actus aliorum scientiarum, ratione scilicet formae.

218 Dopones contra 3um dictum: habitus unius scientiae non concurrit effective ad actus alterius scientiae; sed habitus logicae utentis est habitus proprius logicae: ergo. Maior probatur: habitus solum concurrit effective ad actus similes ijs, a quibus generatus est; sed actus alterius scientiae non sunt similes etc: ergo. Roboratur: habitus logicae utentis ergo non facilitat formam ad formam argumentandi ut sic; sed ad formam argumentandi in quantum coniungitur determinatae materiae, sed materia determinata, cui coniungitur forma argumentandi, ad quam formam facilitat logica utens est materia logicae, non autem materia physice ergo: ergo habitus logicae utentis non facilitat formaliter ad formam argumentationis in materia physice confirmatur: licet habitus temperantiae a cibo, et temperantiae a potu conveniant in ratione temperantiae, habitus temperantiae a cibo non facilitat ad temperantiam a potu: ergo licet argumentatio logica, et physica conveniant in ratione formae, habitus ad logicam, non erit habitus

ad fig.

219 Argutum disquo marg. habitus unius scientiae, quo vincitur difficultas solum rane mag. non occurrit &c. Ergo: habitus, quo vincitur difficultas rane fig. &c. non marg. Maa unius scientiae dicta sunt maa alterius, ideo habitus facilitans ad unam scientiam rane mag. nequit falare ab alterius mag. Atque potest esse communis actus diversarum scientiarum, unde idem habitus potest ad illas fig. omnino similes efficaciter occurrere: nam invenit in actibus rane fig. illam similitudinem requisitam, ut ab habitu producantur. Sicut eadem loga actualis dirigitur ad actus non tantum intra suam, sed etiam intra aliena mag., quia actus habent eandem fig. Hinc ad probandum dicimus habitum efficaciter occurrere ad actus similes, vel rane fig. vel rane mag.; non vero requiritur, quod similes sint rane utriusque.

220 Argentum ergo ideo disquendo marg. habitus logicae &c. non facilitat formaliter ad fig. argutionis ut sit 2um extrinsecum, quod dicit fig. argutionis ut sic, nec 2um intrinsecum, quod dicit fig. argutionis ut sic, non marg. Explo distinctionem: fig. argutionis ut sic sunt ex ipsa fig., et cogitatione precisiva, qua fig. ipsa argutionis precinditur ab hac, et illa argutione. Hinc cogitatio precindens sequitur extrinsecum rei fig. argutionis, et ipsa fig. precisa a precisa sunt intrinsecum: unde habitus facilitat ad fig. ut sic quoad intrinsecum fig., seu facilitat ad fig. precise, non quoad facilitat ad cogitationem precisivam, quae sunt extrinsecum rei fig. argutionis. Cum quoad facilitat ad fig. 2um subiectum illius concreti, facilitat ad omnia constitutiva fig., quae cum reperiantur in argutione fig., ideo ad illam fig. argutionem facilitat.

221 Ex optime explanatur hac parte: habitus quoad aquisitus iustitiae adventitionem triplici iusto precio absque dubio facilitat adventitionem olei precio iusto. Poterit tamen contra hoc idem efficere argutum sic: habitus aquisitus iustitiae adventitionem tritici non facilitat formaliter adventitionem

Quid Sit Obctum in Comuni Premitur.

Obctum a tro obiicio originem ducit nificat q quidquid alicui potiæ, actui aut virtuti obiicitur seu proponitur. Ratificatio hæc potius competit tro, quam obcto, ideo q strictius obctum dicitur: tres ga quæ versat potia vitalis, sive hæc sit spiritualis, ut voluntas, et intus; sive materialis, ut quælibet potia sensiva hominis, autoritatis. Sic lomus obctum voluntis: veritas intus, color potiæ visibiliæ, sonus audivæ, quæ obcta solum atingunt a potia, sicut de illa solum dicitur a mare intelligere, videre &c. Et licet hactibus, et habitibus dicatur q obcta atingere, ad actus solum atingunt ut quo, quia sunt actuales tendentiæ, quibus potiæ obcta atingunt, et habitus facilitant potias ut obcta respiciant.

224

Vocatur q obctum materia, et subctum potiæ, et facultis. Dicitur materia quia sit id circa quod versatur potia, et dicitur subctum, quia sit id, quod sibi subiicit potia deinde illo agit sive id pure, templetur sive practice illud respiciat. Considerari potest obctum tum in actu 1°, tum in actu 2°. 1° modo consideratur sub obctum ut potens tare cognitionem, seu ut sub atingibile a potia. 2° modo sub, quando actualiter tenet cognitionem, seu quando actualiter cognitum. Unde notabis obctum in actu 1° solum dicere sua intrinseca gratia aptitudinem scilicet ut cognoscatur, quæ aptitudo sit omnino intrinseca obcto. Obctum in actu 2° constitui per actum ipsum obctum atingentem, tamquam formam: ideo q prius vg actualiter cognitus pertinet obctum in actu 2°, et dicitur ipsa gentatem prius et cognitionem, qua denominatur cognitus. Unde denominatio obcti in actu 2° sit partim intrinseca, et partim extrinseca obcto ipsius. Præcipua difficultas hic discutienda sit de obcto facultis, quod dividitur in male, et fale ad similitudinem compositi: ideo obscurioribus aliorum explanationibus pertinet missis, sicutur q obctum

ꝯ ꝑe poſſio ꝺmuniꝺ ꝺ ꝓcentiꝺ nro ex plat obꝯ male
ꝺ gꝺrane obꝯ ſ lis ꝺtulit ínota ſ ſpergobꝯ attꝝbutionis, et ſpe
cificaꝝ dctnatꝯ facultis. Obꝯ vero ſ le ſ gꝺ ut pars dctnatꝯ
tlahit obꝯ male ad ſ spergobꝯ attꝝbutionis, et specificaꝝ dctꝝ
natꝯ facultis explanat hꝯ e tame ínficis, nec ínmerafcis.
Eus vg ſ obꝯ male, et rane cognoſcibilis ſ obꝯ íntus: unde
cognoſcibilis ſ obꝯ ſ le; rane vero amabilis ſ obꝯ voluntis, et
amabilis ſ ſ le obꝯ.

226

Ꝑpꝯ ſ ſ vg et dcit magꝝ, exſcindiferen
tꝯ adhgſcibilꝯ, et dcit ſ ſ dctnatꝯ ignis vg rane cuius maas
tahit ad hoc dctnatꝯ ꝓpꝯ ꝓtꝝuendꝯ. Sta ſimilit obꝯ male
hꝝ tꝯ gꝝ maas obꝯ vero ſ le tꝯ gꝝ ſ ra: et ſicut ſ ra dctnat
mag ad hoc dctnatꝯ ꝓpꝯ ita obꝯ ſ le dctnat obꝯ male ad hoc
dctnatꝯ obꝯ attꝝbutionis, gꝺ ſ ꝑpꝯ gꝺ tꝯ ꝓtꝝuendꝯ. Sicut
gnale hꝯ e ſ obꝯ male índiferens ut sit obꝯ ſ ſ, ſ mediciꝝ;
ad rane nabilitatis dctnat ad ea obꝯ attꝝbutionis ſ ſ; rane vero an
abilis ad ea obꝯ attꝝbutionis mediciꝝ: vg nabilꝯ et anabilis
ſ obꝯ ſ ſalia rane ſ ſtra hentia obꝯ male ad ſ pergobꝯ attꝝbutio
nis, et specificaꝝ dctnatꝯ facultis. Unde cobꝯ facultates ñ ſ ſerre
ex obꝯ male, ſed ex ſ le ſ vg diverſe facultes ſ dꝝ male obꝯ
here poſſunt.

227

Obꝯ male facultatis proxe dcit ſ ꝓximꝯ,
ſ remediꝯ, ſ ex ſ ſ, et remotꝯ mediatꝯ, ſ ultꝝ gꝺ. hꝯ ſ ingꝺ facul
tas ſ tendit ſ inducere ſ ſ ſ le, et ex ſ tꝯ gꝝ ex ſ ſ ſ eo ſ tat ogus a facul
tate ſ tentꝯ. Et ſ ſ ſilud dcꝯ facultes ꝓ ſ ſ agit, nec ex ſ le ſ tat ꝓ
ſ a facultꝝ ſ tentꝯ, ſed ſ m ſ rea ſ ſ illud verbale hꝝ exemplꝯ in grammatica:

UGR Biblioteca Universitaria

voces sobcus male proximus ex quo grammaticus, quia in illas intendit Grammatica inducere formam orationis, et ex vobis simul cum forma orationis resultat opus a grammatica intentum. Res vero per hanc orationem explicatae sunt male obiectum circa quod, quia a grammatica per se non agit de rebus nec ex illis opus gramaticale resultat, at vero circa res explandas versatur.

228

Obiectum male proximum, seu ex quo, considerari potest in actu 1°, in actu 2°: in actu 2° sunt, quando actualiter habet formam ab arte intentam. In actu 1° quando solum sunt in potentia ad talem formam habendam. Rursus hic actus his potest esse in remotus, in proximus. Obiectum male in actu 1° remoto datur quando materia ita sunt in potentia ad formam recipiendam, ut prius aliqua dispositione indigeat. In actu 1° proximo erit, quando nulla ei dispositio desit. Si lapides vel sunt obiectum male in actu 1° artis domifactoriae. Si lapides ipsi per politiam sederent erunt obiectum male in actu 1° proximo, quia deficit dispositio ad formam domus recipiendam; si vero lapides rudes adhuc sint erunt obiectum male in actu 1° remoto: nam ante receptionem formae domus aliqua dispositione indigent.

229

Obiectum formale dividitur in obiectum formale quod, seu ratione formalis quae, et in obiectum formale quo, seu ratione formalis sub qua. Ratio sunt forma illa ratione quae obiectum attingit a facultate. Et si facultas sit practica: sunt forma illa quae facultas inducit in suam materiam. Sic naturalitas corporis rei fisicae, et sanitas rei medicinae. Ratio sunt illa partibilitas ratione quae obiectum formale quod, seu ratio formalis quae sunt attingibile a facultate. Sic in naturalitate, quae sunt obiectum formale quod datur speculativitas in cuius naturalitas attingitur a facultate speculativa, scilicet fisica, et speculativitas haec dicitur obiectum formale quo, seu ratio formalis sub qua. Similiter operativitas, quae reperitur in sanitate sunt obiectum formale quo rei medicinae.

230

Perceptibilitas obiecti sunt passiva, vel activa, vel absoluta. Passiva sunt intrinseca obiecti aptitudo ad terminandum actum potentiae, vel facultatis: activa sunt possibilitas actus tendentis circa talem aptitudinem. Absoluta sunt

UGR Biblioteca Universitaria

illa, quae ex utraque surgit ideo quod sit partim intrinseca, partim extrinseca obiecto. Ex quibus notabis potentiam, sive facultatem debere signare attingere obiectum quod, seu rationem, quae, et exercitetur tamen ratione formali sub qua, seu obiectum quo. Sic per hunc actum risibile ex parte, et formaliter attingitur rationalitas, quae sit ratio formalis, quae cognoscibilitas (a) rationalitatis, quae sit ratio formalis sub qua solum exercite attingitur, quatenus scilicet cognoscibilitas per illum actum exercetur.

234 Obiectum 1° ex dictis: obiectum materiale, et formale possunt identificari: ita rationalitas corporis cum corpore identificatur, et veritas transcendentalis, quae sit obiectum formale intellectus identificatur cum ente, quod sit obiectum materiale. 2° idem obiectum materiale posse attingi a diversis facultatibus ut diximus n° 226. Similiter illud obiectum formale potest attingi a diversis potentiis per diversum rationem formalem sub qua: sic color attingitur a bintu, et potentia visiva, sed a bintu ut cognoscibilis, a potentia visiva sub ratione visibilis. 3° obiectum materiale attingi per formalem formale vero per se.

232 Dividitur denique in obiectum in obiectum attributum, et attributionis. Hoc sunt ea omnia, quae facultas attingit non per se, sed per obiectum attributionis ad quod ea omnia a facultate ordinantur. Sic fides agit de causa extrinseca, loco, tempore, et tamquam de obiecto attributo: nam haec omnia ordinantur ad perfectam contemplationem corporis naturalis, quod sit ipsius obiectum attributionis. Obiectum attributionis facultatis sit id ad quod facultas ordinat reliqua, de quibus agit, et quod ultimus non ordinatur a facultate ad aliud. Sic corpus naturale sit obiectum attributionis fidei in cuius contemplatione ipsa sistit, quin illud ordinet ad aliud.

233 Notabis 1°: inter obiectum attributionis, et obiectum formale dari discrimen, quod reperitur inter totum includens, et partem inclusam; obiectum (e) attributionis sit totum

resultans ex obiecto mali, et formali; obiectum formale est pars differentialis determinans obiectum attributionis ad esse obiectum 1a rationis talis facultatis. Nota bis 2o: obiectum attributum differre ab obiecto mali 1a rio, et ab obiecto formali utrumque quod constituit obiectum attributionis, non quod obiectum attributum, quod potest utique confundi cum obiecto mali secundario: nam obiectum attributum respicit per se obiectum attributionis, quin hoc per illud constituatur. Nota bis denique formam, qua obiectum male constituitur in esse obiecti attributionis, debere esse formam ultimo a facultate intentam. Potest siquidem facultas aliquam formam inducere, quae quoad ultima non sit, ex illa, et obiecto mali obiectum attributionis non resultet: v.g. expolitio lapidum, permixtio colorum, quae formae sunt sed non ultimo ab arte domi factoria, et pictoria intente, ideo color permixtus, et lapis expolitus non sunt obiecta attributionis illarum artium. Vide dictum n.o 228.

Sectio. Secunda.

An res secundum esse Ficum E Obiectum Sint Obiectum Male Logica. 2

234 es Obiectivas illas dicimus, quae sunt esse habent independenter a nostris conceptibus, ut lapis, equus &c. has esse obiectum male saltem remotum, et 2a rationis logicae diximus a n.o 227. Inquiritur ergo an conceptus, sive eiusmodi res obiectivae, sint obiectum male 1a rationis, et per se logicae? Affirmative respondent communiter Thomistae, Scholastici, et ex nostris pro Quiros, Aguilar, et Urtado disputatione 1a sexione 3a. Nabra quod communis resentiorum nostrorum sententia cum primis Obiedo Controversia 2o puncto 4o. Contendisputione 1a Politio hic disputatione 4a sexione 3a, et Peinado hic disputatione, et sexione 2a, cum quibus sententia conclusio: conceptus, seu res obiectivae non sunt obiectum male proximum per se logicae.

235 robatur 1o authoritate divi Thomae 1o posteriorum lectione 20 dicentis: Logica est de intentionibus rationis, quae a omnes res se habent; non quod ita quod ipsa logica sit de ipsis rebus communibus sicut de subiectis:

UGR Biblioteca Universitaria

go loga in ſ de ipſe rebus, q̃ ſobeta actus varios: gones, receptus obiectu in robo
ꝫ male ꝓximꝫ loggꝫ. hec ultima ꝛatio est eo pacto q̃ antus doctor negauit rem esse
receptus obiectus ẽt obꝫ male 2m rey: nam ſicut ſolet dici. Ad 2am ꝛationem
ñ ſ obꝫ male ꝓximꝫ p̃ ſe loggꝫ, ſic q̃ loga in potest inducere ffm modi ſuiẽ-
endi; ſed loga in potest inducere ffm modi ſuiendi in ſceptus obiectus: go. Ma
artis ma ſi q̃libet ꝫ obꝫ male ꝓximꝫ facultis practꝫ ſ lud debet ẽe, in
q̃l facultas practa ſuggꝫ ffm inducere potẽ.

236

robat gonor: in homꝫ ꝫ in potest
loga inducere ffm modi ſuiendi go. Probatur: ex homẽ tꝫ q̃ ꝫ ſuga exercꝫ
tiua nequit resultare aut effactꝫ logꝫ deſtructꝫ homis in ſtat ex homẽ tꝫ go.
Vna autꝫ q̃ fuerit obiect a ꝑte Arriaga ex eo pacto q̃ dalit ſequentes
hꝫ ſeſ similꝫ ꝓpiones: Deus ſ dirigibilis in ffm definis, ergo dirigit ſ in ffm suga-
tionis. Ꝑter: ng loga ꝛatio ſe hꝫ ad obiectare ꝓ ſentando ffm modos ſuiendi ſi-
cut ars pictoria ſe hꝫ ad obiectare ꝓ ſentanda ffm picturis; ſed obiecta ꝓ picturis ꝓ ſ
ſentata in ſ obꝫ male ꝓximꝫ artis piceris; go nec obiectare ꝓ ſentata pmo-
dos ſuiendi in obꝫ male ꝓximꝫ loggꝫ. Ans ſ patꝫ, alit ars picturia ad in-
ducere ffm ignis in ipſꝫ Deꝫ Ans ſ patꝫ quando ſ ſuiendi ꝛepꝛesentare.

237

exbat Pala
nco dis pacatꝫ ẽt, q̃ loga dicat modꝫ, quo actus obiectus disponendi
in ffm modi ſuiendi: ars vero pictoria in dicat modꝫ, quo ſ disponenda
ſ in obiecta picturanda. Sed stat ea dꝫ [illegible] pactare ars pictoria in dicat
modꝫ, quo disponenda ſ in obiecta picturanda: go nec loga dicat modꝫ quo
obiecta ſeu ſceptus obiectus disponendi ſ in ffm modi ſuiendi ſ ſuppos: ideo
loga dicat modꝫ, quo ſuppos obiectus disponendi ſ in ffm modi ſuiendi q̃libet modꝫ, quo obiecta definiendi ſ ſuppos definienda ſ in; sed
ars pictoria dicat modꝫ quo obiecta pingenda ſ: go pactus ad hunc

tenet; et subsumo: atqui licet pictoria dicitur modus, quo obiecta pingendi sint, obiectum non sit obiectum male proximum artis pictoriae: ergo.

238

rgues contra 1° ex thesis: fides 4° metaphysicae cap. 1° ait: dialectici de omnibus disserunt, ad quae bra inquit angelicus, obiectum logicae equiparatur obiecto metaphysicae: ergo sicut obiectum metaphysicae sit omne ens, ita erit proximum male obiectum logicae. Confirmatur 1° ex maestro Palanco: res omnes possunt definiri, dividi &c.: ergo ex omnibus conficiuntur possunt definitiones &c.: ergo sunt obiectum male proximum logicae. Confirmatur 2° logica docet scire, et sunt instrumentum aliarum scientiarum: ergo res ad discendas per alias scientias disponuntur recte a logica. Resdeonendo coeg., quae ex antiquis minime infertur. Ubi Philosophi et Divi Thomae solum probant dialecticam immediate agere de modis sciendi, qui deserviunt ad discernendum de omnibus rebus, unde res solum mediate, et remote a logica res pictiuntur. hoc autem obiectum mediatum equiparatur obiecto metaphysicae.

239

rima Palanco confirmatio manifeste retorquetur in pictura: nam res omnes males corporeae possunt depingi: ergo ex illis conficiuntur possunt igenes: ergo obiecta, quae depinguntur sunt male proximum obiectum artis pictoriae. Directe ergo concesso antecedenti, nego coeg. Valde diversum est, quod definitio &c. versari possint circa res omnes, ac quod ex rebus resultare possit artefactum logicum, quod requiritur, ut dicatur aliquid obiectum male proximum. Ad 1am confirmationem, concesso antecedenti, nego coeg. Logica sunt instrumentum aliarum scientiarum, quae efficit modos sciendi, quibus quae instrumentis aliae facultates utuntur ad sua obiecta demonstranda; haec autem obiecta demonstrata minime a logica disponuntur, cum de illis agere ad logicam non spectet.

240

nstabis ex citato Palanco: logica respicit immediate, et per se denominationes generis, speciei &c.; sed haec denominationes constituunt per conceptus obiectivos: ergo. Confirmatur: quamvis conceptus obiectivi non sint in se formaliter, et immediate

mediate dirigés ñ̃ fruct, & immediate denorales 2ª intencione legalé: gorapus obús oby male prémy. Rat ea: 2ª intencio legalis vg hec defras, diuisiua 2ª ipsa logę + gd fruct, & immediate denorale ab ipsa logę sobey male prémy logę: go ñ̃ que mę vg loga vis prét denorares generis & ex quib⁹ ꝺ̃ar ab ea fac vg logę, scdo ex quib⁹ nec sunt, nec unq̃ fuer ab ea fac vg logę primę, sunt q̃ dam vg subito, & praco fruct⁹ ñ̃ ca obtenio, q̃ obare quem impione colocare similit ab ea fac logę ñ̃ poss vg denorare, ex q̃ nec obtenio ꝺ̃ 2ª, & vsq̃ fruct⁹ p legę vg, q̃a ñ̃ licet modus licendi sed ab ignoto manifestato, & ab eo ñ̃ sunt re obtenio manifestata.

241

ꝺ̃ fruct⁹ ñ̃ ꝺ̃ quo ad: quarto regrus obtenit⁹ sunt denorales 2ª intencione legalé scdm sunta, scdo: 2ª intencione legalé ab stat ea sunta ꝑ 2ª ad. 2ª intencio legalis ab stat ea sunta fra 2ª intencio ex ob, ex fra logę, qua ab vg denorarę ac vg ꝺ̃ fruct⁹. 2ª intencio legalis ab stat ea sunta ipsa fra loga denorans vg ꝺ̃ fruct⁹ bo go gorę prét ab vg fra tribuens denorari, nec ea ꝺ̃ denorat. ideo g loga vę prét hanc ꝺ̃ fruct⁹ ab vg rane fruct⁹ quam ea denorat ꝺ̃ fruct⁹. sic aut spuria ę prét hanc ꝺ̃ fruct⁹ in vg tot⁹ pecus vel vg tę rane pecus, que ipsa ab vg denorato.

242

Vgus 2º ex nr⁹ sra: ꝺ̃ fruct⁹ ob ñ̃ fr⁹ tum ens ñ̃ vg ꝺ̃ fruct⁹ p ꝺ̃ fruct⁹ ng ab⁹, + p ab⁹ ea sra. Vnde, regrus obus ñ̃ vendat ex regra fruct⁹ ng ab⁹ ñ̃ ip̃a vtilitate obtenit, sed ea sua ꝺ̃ fruct⁹ ng vg: licet ꝺ̃ fruct⁹ ab⁹ sit vtilitas, quia p hanc ꝺ̃ fruct⁹ ab⁹ ꝺ̃ fruct⁹ ac obtenit⁹ p̃ ꝺ̃ fruct⁹ ab⁹ ꝺ̃ fruct⁹ ac obtenit⁹ ñ̃ regrus fruct⁹: go ꝺ̃ fruct⁹ ob ꝺ̃ fruct⁹ ab⁹ ꝺ̃ fruct⁹ regrent⁹ regrus obus. Vnde ex alię scdm sic dicto g re agit loga, qd licet ꝺ̃ fruct⁹ ng fructę, sed g regrus obus per ꝺ̃ fruct⁹

 tionz filostica. go. Et non fiat actus non sit hic de potionz filosticam, quia conformat cum relis; ita filius obus cgdz de potionz het, cum conformet cum [illegible] relis. go.

243 Stantiq potest arguer iuxta omnes rationes in pictura, et q in gramatica, de qua gravi poset eodem modo heredi obiecto malit vero resolvi. Ad 1º ergo iam á rimá parte, que falsa est, si loquat ut obiecti de directione loga propria talis. Necnit loga dirigere defiz obj, nisi quatenus dirigit defiz filz, ide obj defitio obn minime, si directura defin filis, et e contra defitio obaz defin filz dirigit. 2ª pars falsa q ng li. et obj ut cognosuale precedat cognitionem; obeg tm cognitus, ipsi plexa ex cognitione, et obiecto resultans. Hinc defiz obiect definibile i priori ad definz; at ut defit resultat ex defitione filis que i ipsa denominari defitio 3ª pars q i falsa. ng defitio obia n. i instrumentz distenz actum intus: hic dirigunt á loga, et ab hac eduica one poene denerao defitz de visi, &c.

244 Defitionz, que i anilis vero enervari potest, iacamani, n. nunq; ad gravi disquiro ans: sicut actus interus &c, que conformat ut eis cum velis legg, n. q conformat conformare artificialis seu propria artificiali legalis cum velis ad exectionz tales acus dirigentis, cedo ans, et n. cog. N que li det conformitas i refriens ut aliquid debeat obiz morale vero, lux tribunis alicuius facultas. Obcaz de conformare cum velis (li. ac propria loquendo deberet dicis conformare cum actu, q necnit alit sehare, ac p actus velis directi representat. Ceterz conformitas hec n. i refriens, q n. i propria praxis, nec i disposition filostica; loga i equédz nullz dis potionz in obiecta inducit. Sicut obiecti defitiz dit conformare cum [illegible], at q obiz nec i praxis, nec in ille aliquid induat ars pictoria: ideo n. dit obiz malis.

245

Quaes 1º ex pra [illegible]:

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

loga hec plura relas, qq̃ n̄ verefficame de regni[bus] p̄fat[is], ed deobiciis q̃ ut subiacent fili[us] go, cepisobi q̃a rudi p̄fat[is] obcis male p̄xime logs. Pr̄ans: lg rele defitio, vertit lg defito, defitio de defito p̄dicalis n̄ verefficant de defene, et defito fili[us] lg hec n̄ dicuant, et de defito, et define obcis ut subis fili[us] go. P[ro] obcio Rei resp̄ q̃ fuerz arguty: defitio obca dyse vertit lg defito obca dyse, et de hoc t̄ lg re p̄dicalis: rg ex eo n̄ identificat: go respus obca dyse, qd ab hutrado n̄ recedit, n̄ obcis male p̄xime loge.

246

Dirrecte go resdeo p[ro] rendoans, et ang[e]lis: rele lg ut n̄ logs sic rele lgi debent: defito fili[us] doc[tor]is p[ro] vertit lg defito fili[us] defitio fili[us] de defito fili[us] doctoris p̄dicalis. Ad vertim (a), et p̄dicabit lg doc[tor]is nil obst rale dic[tu]s p[ro] resdeo, omisso arte rendo coq: licet loge cedamus aliq̃s actus respectus obs respicientes, illos n̄ respiciunt tq̃q̃ mag exq̃a opus legale efficiunt, atq̃ adeo re tq̃q̃ obcis male p̄xime, et adsumi illi actus respicientes respectus obis, quatenus cogitio horis dis enit ad p̄fectionis cogitionis fig inducendis. Sicut p̄fans p̄cipiens aliq̃s actus dei, et angelis illos n̄ het q̃ obcto male p̄xime: q̃ illos rele respicit ut plenior cogitionis formet de corpore realit[er] non subiicit res modi actus qua respiciunt obcta p̄dicte n̄ p̄tinde ad rio ad loge: ng obnes actus, qui rio ad loge p̄tinent debent ee practi.

247

idinstat 1[o] q[uo] Aguilar: p̄dicis rele extraneis et ng rug nisi ang respiciunt p[ro] rio respus obis: go dens, et n̄ de fidis explanis N. Nisi dicas explandas ee de regni[bus] p̄fat[is], fig t̄ ac dicunt rele illas n̄ respicere respus obis, qd manifesta petitio principii. Instanda hec n̄ mitur rata, ad tq̃q̃ rele rug ng solutionis q̃ quarum da resdeo rendoans, r̄ ee petitionis principii illas rele sic exponere: ng liuit vere sit, qd si dicunt rele exponendas de cepi p̄fat[is] ac dicunt rele n̄ respicere respus obis, ac ita ved dimus p[ro] q[uo] Arane 2[o] nec 2[o] q[uo] p[ro], qd ait principis petere, reducitis q̃ ex q̃ane rem stabilis manere.

248

instat 2[o]: Nu actus q̃ q̃n ca q̃ unis illis int[e]re: dicitis omnis deu denulo

[illegible] obis, cum [illegible] uno 3° identificat [illegible] non [illegible] representans, sed [illegible]
[illegible] principiis, quidquid verificat de obo tri comunis [illegible]: ergo loquitur immediate de conceptu obo: ergo. Confirm: loga agit immediate de veritate formali, et hec stat non solum in receptibus formalibus, sed et obis: ergo. Instantia hec eadem facit retorsionem, a cargum pro [illegible], directe res deo 1° ex pre [illegible] illa principia non [illegible] loge, et aliis scientiis comunia, ex illis ergo nil [illegible]. Et hoc [illegible] res deo 2° hec actus sic exponi: que sunt eadem loge, et [illegible] universalis sunt eadem loge, et [illegible] in quo sensu [illegible] formales 1° [illegible] respicit actus hic.

249

[illegible] alia principia dici de omni [illegible] quatenus actus sunt loge, et 1° [illegible] respiciunt conceptus formales. Licet [illegible] ad clariorem ipsorum intelligentiam illo modo explicentur, revera conceptus formales immediate attingunt, et conceptus obos solum mediate, et indirecte. Et ratio est, quia illa principia immediate, et 1° [illegible] attingunt rectam distributionem terminorum; nec terminorum distributio in ipsis conceptibus formalibus constituit. Ad confirmationem disquo maior: loga agit immediate de veritate formali 2um, quod veritas formalis dicit intrinsecum actui concedo: 2um, quod dicit extrinsecum actui non maior. Communior sententia statuit veritatem stare in conceptu formali representante obum, ut sic, et in obo per actum representatum hinc loga non respicit conformitatem 2um totum quod dicit conformitas: loga [illegible] non dirigit, quod [illegible] sit [illegible];

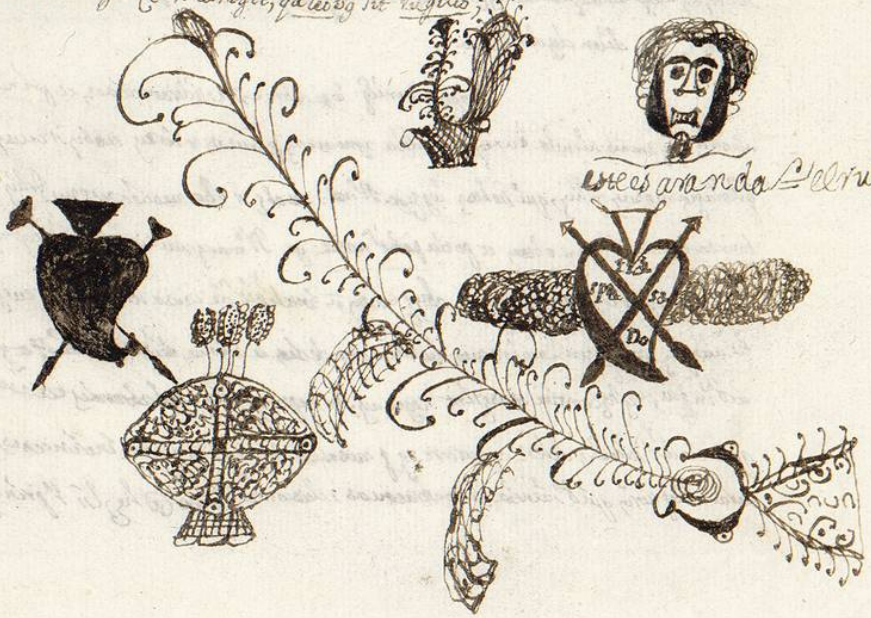

UGR Biblioteca Universitaria

; sed supposito debeu loga dirigit a ceuz, ut ex obeto ꝓmiss. ex

dpicuz ex obeto depdo.

250

rgues 2° exprepq̃tos: reptus obꝫ ut signifcales ꝓ reptus ꝓ ptinera ĩmediãte ad

logg: go ꝛ obꝫ male ĩmediatz logg. Pẽ ars: admlg facultz ꝓtineneras ut ꝓfitales, diuꝛ-

sitales &c: go ptinent ĩmediate ad logg. ꝑ ꝓra: hz ꝓtio: hĩcho o ꝛ vzens assignatoꝛio

ꝛ obeuz logg qui nifcans pꝛiz sed qui ita nifcans ĩcludit pꝛiz ex parte rubꝛi: ng hũc-

mas hĩcho ꝛ ĩndefectus ut nifiet hiz, illz hoꝛz, ut ꝓsentia ꝓ defnat ad ꝓz defnat

nifcandz: go. Pẽ ans: ꝛs nqdz, remba nifialia logz mediate ptinent ad logg. Pdicaꝛ-

ng optime ĩnuenio gat ꝓ ea mensa ad qug facultez ꝓtinant oba ut pinzilia, pdes humanꝫ,

utilitas ciuiles, diuendi exercitia ab arguente ptinere ad dandz, ꝓcoꝛiz, ꝛegidis ad ꝛuendz, ꝓfin-

dendz oba ciuia, ut pdes humanꝫ ut oba malia ĩmediate ciuiz ad bonũ dirigant, qd a bonũ dirigꝫ ꝛ.

251

ea ratõe ꝛ assigna-

riad qug facultz ĩmediate ptinent, ut ꝛesolui ut nifcales, ex ꝑ mediate ad logz, a dlo-

gg species, potest ꝛe placere diuiz ptinere ĩmediate ad metg: ng hz de omni obꝫ, siue ciuile ĩme-

diate agitur ad ꝓtia, siue mixti, n̄ non, a dpcans resdo, qd licet ciuile hĩcho detur

ad hoc debeant nifcandz ꝑ quentz ꝓ: ad loga n̄ ꝛsderat ĩmediate dictaz, ciuiz, ꝛ

sed totz actz dictaz, dictaz ꝑ obꝫ verifcant, a qd dubium verificato ꝓtinis dictaz

nº 249, idz dicun dz dictaz.

252

rgues 2° ulz: loga debet exercꝛ sderare causas, et ꝓnciꝑ ꝓ

nobꝫ: ng omnis scientia circa pꝛiz debet cognoscere ꝛ causas; + testz circa ambz ꝛ causz, et

principia ꝓpria cuiuz pꝛiz, qui probatz logz: go. Pẽ mar: resobz ꝛ oba naturalia cuiuz pꝛiz: ng

tuxta communẽ dictaz ex obeuz, et potia pars ꝛ nobꝫ: go. Pẽ marg mediate naturalia ꝛ suntz: rgues

qui scientz debent cognoscere ex obꝫ causz ꝛ intelligit de causa ibi actuali, reuelata

ꝛ adaptata loga ꝓ quem mo ĩnstructo debent agere de deo, de anima, de actibꝫ, et de spe-

cieb⁹ ĩmpis, ex hz omnia causz sint cognitz, et rpcuz pꝛiz, qd debarduz est cognoscere.

quando dicit scientz debere cognoscere ex ꝓ causas ĩmediatas dicit ꝛ de causis ĩmediatis, siue

debitas ꝓximis, qui p̄ scientia demonstratiuas ꝛ dubiones. Vanes @ hz ꝛ ꝓncipia

universalia, & varij defitiones, et divisiones huius dictæ 2ª 28, et sequentes usq; ad ultimum, vsque
ad finem libri, quæ omnes communem vtilitatem habent, & ex hoc ordine notitia
demonstrandi ab omni principio, a quo usq; ad ordinem notitia. Sexto ad varij vsus doctrinalis
significandi sint obscuri male logici.

Sectio Tertia.

Vtrum Voces doctrinalis significandi Sint Obscuri male Logici.

253 Voces doctrinalis significandi sunt obscuri male logici, quia quidam tractatus logici indicauerunt ex eorum dictis aliquos quos
sentio esse obscuros vt exemplum ille vocibus tractus, quas ruzelinedocens in vulgari dialecto vocis mentale
vocabulum, in quo imponendi disciplinas logicales vocat vocabula, ambiguas sine obscuritate, et parum delogicæ
artis vtiloga fore, et plurio inundare indiscretionis fog in eius inclusionibus. Petrus vero dubitationes exponendo fog
fore sic videtur vocem tractatus dictandi, et 4to, et subiectum sententia dicens vocem nouis ad discernendi, et 5to
vocis respicit actus mentis. Et forte videtur in tractu accidentali, vel 3tio, quatenus sententia designandi
modos vocis, et communicabilis alicui, et sententia respicit vocis, quibus datur indispositione fog, et figuras aliis communicari.

254 Vtrum hæc vocis communis sint phos, et tractare exclusive acquisitorum libri Petri Hispani dicens dictionem dicendi aer: logicæ dicit de vere, et docet docere. Et quando dicit dicens vocem circa actus varios, quibus datur animus, quando vero docet docere respicit vocis mentalis, quibus docemus fog, tractat ad finem hoc modo in sexto respicit lectionem 1ª docere dialogo: docere dicit varios, & verbum docere actus varios circa quos nos vocem verbum circa sermones exemplo vocat sententia communicabilis. Et post, apud Scotum minus, quibus dialecticus, & plant sententias communicabiles, sententias sermocinandi, et aliis huiusmodi sermocinabilibus, quibus fog tractatus logicus communicabilis vocis respicit.

255 Ad quæstionem 1ª sententia doctrinalis docendi sunt obscuri male propter mos logicos, & in tractatu essentiali videtur. Ita ad aliqua spiralis Echalas, Caramuel, plures exercitus ad sententias plures exercitationes citant. Arduus Tenez, et Fonseca recentiores sunt Aguirre, Polanco, Barona. Plura exercitationes fog quæstionis Gabriel, et Oviedo, ibi Vela Granados, Valentianus Aguilar, Hurtado, quæstionis et sexto ne 2ª. 2ª sententia nauis communis in solutione ad exercitio disputationis 1ª motus fog exercitationis 4ª nº 27 prædicti communis inter notos vocis, ad 1ª hac sententia ad sit 1ª inclusio: vocem doctrinalis

nificare, ꝛ ll ois mala, ꝑ vig, ex ꝙ sclage.

rebat: id expon vt atq; ꝑ vlo, ex ꝓnentes, a loga.

Tobꝫ rrale logꝫ, sed ex oo ꝺo ꝺo tale nificatiꝰ rele opus ñ ostat: go. Ibꝫ sueꝫ, gñor: opus
trio, et ꝓ intenꝫ ꝺ loga. ſmodus ſiendi, ſ modus ſiendi ñ stat ex ꝺobꝰ nificati: go. Gñor:
modus ñendi vocalis ñ ꝛꝓrie modus ſiendi: go modus ſiendi ñ stat ex ꝺobꝰ nificatiꝰ
catiꝰ. ans ꝙ andꝫ ſ: nꝝ docent autores oppiꝫ sentiꝫ modu ñendi stare ut ſſe
ꝺ insodis absꝫ intus, ad modꝫ ſiendi instrumentalꝫ, qđ quidꝫ apud ipsos, ſ vere
modus ſiendi, stare in ꝺobꝰ nꝝ hꝫ ſſ instrumenta apta ad ſiendꝫ.
risima authoritas ꝺeñ thomꝫ questione 4ª de veritate SJ Vra ſ, ꝙ ꝛꝓ vlus landa-
re aculo 3º: manifestio ꝙ ñ inue-
nit nisi in motu; ſ, e aliquid qđ extra entꝫ, manifestare dicat, hoc ſ nisi ly qđ
ex ipso aliquid in intellectu quia, qđ prius ſ principijꝫ manifestatiꝫ tres. Cum ꝙ ꝛꝓ ma-
festans ſ in intꝫ, memoꝫ prest ꝙ extra ens. ex quibus ñ: modus ſiendi vo-
lis solꝫ ſ manifestans remote; ſ manifestans remote ñ ꝛꝓrie modus ſiendi:
go. Ibꝫ: modus ſiendi ꝺicet ignota manifestio; ſ ignota manifestio ꝙ non
inuenit nisi in intu: go. Vra ſ Zabarella: ideo voles ñificare, esse modus ſi-
endi ꝛꝓritalis, qꝛ ñ media, qua cognitis intus attingit cognitum; ſ effectus in
20
ſus cas, ex creatuꝛ, ex ꝺei ñ media apta ut ipsis cognitis, ducitur intus in cognitionꝫ
ignoti: go effectus, ex creatuꝛ, ſ modus ſiendi ꝛꝓritalis.

58 Vra ſ 3º, ex ids ans ꝙ vat: ſ lus
vocalis ñ ſ ꝛꝓrie ſ lus: go nec ſ ꝛꝓrie modus ſiendi: go nec dicitio, nec ꝺiuisio vo-
calis. Pbans: ſ lus ꝛꝓritalis ſ ratio ſ ratio ꝛꝓritalis; ſ ſ lus vocalis ñ ſ ratio
ſ ratio ꝛꝓritalis: ratio nis nꝝ ratiocinatio ſ exercitiꝫ ratiocinandi, nu quis valis
fuit ut talis, qualiscñ ſ exercita locutio. Maꝛa ꝙ vat: nꝝ ids ſ greca ſ lus, a la-
tine ratiocinatio, ideo ꝙ miscue ſ lus vobis utunt ariscelis inter ꝺ tres, ut ſ ꝺeꝛe ꝙ apud
ꝺeꝛiꝫ tomꝫ in hꝫ positionꝫ, et clarissime stat ex codꝫ ſ lo, qui 1º ꝓ ſſe malꝫ
ſexio nꝝ 18 nº 50 alt: ex quid apparens, ſ lus ſ ratio, ſ ratiocinatio ſ

in paucis retinet q̃ qñ ꝫ ñ plũs agat ẽt ꝑtio empore para logismus ẽt, id ꝫ (vor,
a racionis.

f 259 id ꝫ filius lib^ro 1° dencr ꝫ q^o 1°, ilos sofis-
ticos captiosas racionationes refelat. 2d ꝫ tra dr̃ d̃ diuo Thoma opusculo A.J. Sgo
cap. 5° ens ꝑticulare ꝑ filiam vocalis formans ꝑtem, unde filius d̃ actus rationis. Vobortat ergo
cadz mar clarissima filiã authoritate 1° posteriora, q^o Barre dz: demonstratio ñ innotescit, qui sit extra
ordinem, qui sit mens, visio, qui delectatio, negratia dz illa visio est videl. 1° filius ꝑ ligz apelare
demonstrare, orationes innotescit, seu orationes mentales, quã tra ꝑ filiã d̃ adverbia ꝑ innotescit
filiz vocalis ẽ ꝑtes filz, ergo d̃ filio dicit filz ẽ orationes: negregias orationis ꝑtes ẽ
lo mentale.

2do dz ꝑt filius ex verendo a lud a verbo orationis fundamentz: ideo vocis tantum obz
male 1° vez loggz q^o ila vocz dispone in ꝑz dispõnis vg, qui in bo respicit ad nullo alio ꝑz
bonz, putat ꝑ se nisi ad loggz, sed hec ratio nulla: go. Sic nonz: stat qd voces hoant illz dispõnis, dis-
tinctionis vgg, et illz hoant ex directione loggz, ergo in illz hoant ex directione loggz 1° rio, et ꝑ dicta
quoad illz ꝑz ẽ voces inducendz: go. Pr̃ans. quia ẽ intra directionem, qua loga 1° rio,
et ꝑ se dirigit actus intus, ẽ eligit qd sufficit ut voces ponant ex directione loggz hove illz
eg dz dispõnis, qz modo hent; sed ꝑ ẽ intra illa directionem loggz, qua loga 1° rio, apprehen-
dit actus intus, ñ ẽ eligit qz voces illz dispõnis ñ hoant 1° rio, et ꝑ ex directione dicta
loggz: go.

2d ꝫ clavibus recipientibus ꝑfectionis vz, date loggz virtutem 1° rio et ꝑ se ꝑ ꝑtes ꝑfectionis
relativz, ꝑtra ut una respicit ꝑtes actus intus, ut in illis ꝑz loggz ẽ inducit, alterius
ꝑtes respicit voces, ut similit in has ꝑz loggz inducat. Modo dicitur, Rabbi Nathan ratione
pandz, q̃ hoc possit q̃ in loga dr̃ collectionis relativz respicientz actus intus, intus manifes-
tient instructus, et hanc aliunde notabilem vg, et ratz implanis, pote ex formare de ꝑtibus
divisionis, et illos vocales. Tunc hz dispõnis vocalis Rabbi facit loggz generiens
loggz; at in immediate, et ꝑ se mediate, et ꝑ accidens, quatenus hz directe ꝑtes
intus, et ex directione loggz dispõnis illa vocalis ꝑformata ꝑtis.

262

52 gie, enrdinat, sequent doctz gie bie ita qua bter y fre explicandi ina.

ina 3 po-

test angelica mate citatus n° nro 254 apud qua loga ut comunicalis respicit ois
pas voca. tz dous Augustinus l° de principijs dialecg q 3° dicit: omne bz
bz sonat, t qd sonat nil ad dialecg; et m cg de his, q licet de vocib; aut bolis
putat gie dialecg in d' hg dialecca de vocib; disputat illas respicit, sed in tg qg
obz 1a vrij, et gie, ut sstat ex iposanto doctore 2° demastro cg Ytub; alebu
bis ea plurimus tribuz, ad momentum ut queramus res, in exhibent ut noverim
mus. gie ex his verbis sequit voces in ee stantie modoz significandi modoz si-
gnificandi exhibet ut nos ait: cujus loga specialiat tg 1a vrij, et gie modoz signi-
candi, cui hic iuxta doctoz augustinum in sententijs sequit ex causis doctoz
gg in respiciunt es ut obz male 1a vrij, tg tz ut 2a vrij.

266

3 hic [illegible] ut ait explicat
mia: loga, sidera, poest hut s gus e scientia diuersa a ceus, ingno ipsi
hut s scientia alis comunicalis hut ad hoc. In sensu dicimus logg tz cg respici
tz qug obz male 1a vrij accus inus, ex quib; inedo sciendi, fiuij, et hui status essentia-
lis et 1a vrius logg. Et loga alijs comunicat inda gie voz, quib; modoz significandi mani-
festet, qui voces hanc hbent hg structuraz, et dispoem tioris, qug loga supit, et qua-
tenus comunicalis respicit voces, ut inulas hg structuraz inducat: dicit cg, ut
ita est comunicalis 2a vrius et accidentalis scit logg, ideo voces tz respicit 2a vrij,
et accidentale male obz logg. Omnia hic explanat a lata parisiense glosa ubi
ingno Astrologus hut in exemplari celestis globi scientiam plat ideo globus
celestis obz 1a vrij, ex glovus ejus 2a vrij; similit sc lus mentalis vanemus
sua et intus obz 1a vrij; et lus vocalis, quo hut in ig enumentalis respi-
cit, obz 2a vrij.

267 g hic breuit scientia nra qua: ad hoc ut loga alijs comunicet inda
gentibus, qui modos significandi exprie manifestet in quantz fieri possit
ea dispositione, et structura, qua ipsamet; ad logg pertinet inda dirigere

UGR Biblioteca Universitaria

et vocis deponere, aut manifestio hec supiat. go loga q̃ quinus communalis dirigit voces, hꝫ obz male loqꝫ ut communicalis. solanor indiget poane, q̃ vel abaut hoc libratis nº 273, et qualia parisse eorz omniꝫ, q̃ in eo dz adiacemus. Nz sicut ad vocis ꝫ tinent voces figurate, et propie ornate, ad posit, q̃ qualis sit labor nº colligenti, sic similit ad loqꝫ ꝫ tinent voces, q̃ tales, sonoras, claras, vel a mala alia facultate hñs posit.

268 Infert: ng in loga dane plures vocis vitiate communes modꝫ, quo bonꝫ uti debemus; go licet vocis illꝫ accidentales sint malꝫ essentialit sit diversꝫ, ad illꝫ ptinent ut communicales. go. Nz plures sit vocis douces in declinatione ut in exhuerdeba equivoca, obscura, impropria, et metaforica; hꝫ vocis ꝛo ptinent declinatꝫ vocalꝫ et ptinent ad loqꝫ. go. Ideo nota: ng metafora cadit in posset inaccentus; et metafora ꝛo translatio aduna ad alꝫ nisi cant, q̃ in meris speciebus communis, qui ex sit essentialis in pcio sui obtt in posset adhuc obtinere ad aliud transire. Ida ad loqꝫ hꝫ vocis q̃ tinent tradi in posset apud accentuales 6º ꝛo pconyg 5º, et 4º, et alij in locis. q 4º inquit: alius est vis et metafor q dicunt sui entꝫ in tria adiuga loqꝫ nuncꝫ, aut tenge amigꝫ, monitꝫ: sinistꝫ et q metafora loquenꝫ calumniantꝫ, q̃ quasi ꝛo dicunt, nº ꝛo gruit dicta declinatio. Nz posset nisi pdicta ꝛo apta ad loqꝫ ꝫ tinere.

Sectio Pª

Obiectiones. ~~~~~ Soluuntur.

269 Obiicit 1º: declinatio vocalis ng sit artefactꝫ loqꝫ &c. go. Sit pria: modus sciendi pfectus modus sciendi vocalis sit formis relis loqꝫ, ensup instrumentꝫ aptꝫ ad ꝛo cognitꝫ diversitat entis in cognitione obtis. go. Sit 1º: pria, dare vocales sit pfectꝫ et artis: ge modus sciendi vocalis &c. Sit 2ª: ega declinata sit cognita instructꝫ sciendi prius, et scientia declinata. ge modus sciendi vocalis erit instructꝫ sciendi

et modus ſiendi differt 3° licet modus ſiendi vocalis ſit modus ſiendi ſcripti, 4° modus ſiendi
inſtrumentalis, 5° modus ſiendi inſtrumentalis, 6° ſignificat modus ſiendi:

270

declaratione hanc, quæ manifeſtat, ſunt Ioannis a Sancto Thoma in noſtris Cursu Philoſophico 2ª 2ª q. 2ª. Dicta quæ manifeſtat, ſeu manifeſtativa, ſunt ea, quæ manifeſtant, ſeu cognoſcibilia facit, dicuntur cognita, obiecta, vel a cognitione. Et dicuntur aliquando dicta obiecta manifeſtare, hoc ſolum impropriè, quatenus ratione ſui manifeſtant ſeipſa, ſeu cognitionem, quæ obiecta manifeſtata. Nihil itaque aliud facit, quam dicendo dictio vocalis: nam ſolum, aut aliud facit, quam dictio, ut ſe formata, quia ſola dictio in ordine ad actionem dictionis vocalis, et mentalis. Similiter aliud facit, quam dictio, ut ſe ipſa, quatenus eſt.

271

Tertia pars primi diſcurſus: modus ſiendi vocalis ſimplex, et immediatè informis dicitur: ſimplex, et denominatè informis, vel dictio. Dicitur, quia mediatè, et ſimplicem actus ſuus, ut hic ex earum directione ordinent ſimplicem modum ſiendi ideæ, ſolum actus ſuus eſt adæquatè ſimplex, et immediatè formalis. Quamvis omnes dictiones informant ſuprelias, quatenus hoc ipſum ſuprelias eſt informari dictionem vocalem, informans vel dictionem mentalem, unde dictio vocalis abſoluta, et immediatè formalis dictionem mentalem, et ſic informans vel dictio, ideo vocalis dictio mediatè informat relia. 2ª pars primi patet, cum ſit ſatis patens, quod ſint modus ſiendi manifeſtativus ſignificativus: cuncta ſint inſtructa ſuprelia, ut ſuprelia Deus cognoſcamus, et cognoſcant modus ſiendi Deus ſuprelia.

272

Duæ ſolutiones, prima ante, nonnullos ſcholaſticos, quæ ſolutio enumeraba; tres ſunt, ſecunda, tertia &c., hic ſecunda, quæ verificante dictionem tres vocalis, et dictionem, et tres mentalis, ſuprema dictionis, quæ modus ſiendi plans exiſtens, vel ideo dicendo, de ſecunda diviſionis, et argumento, negatur maiorem ſimilitudo quæ modus ſiendi negetur ei. Quæ dicta. Ad 1ª reſpondetur nonnullos ſcholaſticos ita præſtruere 3ª, quæ prius cognoſcamus, ut simul, cognitio, cognita ſtare poſſe ſeipſa manifeſtativa ſimpliciter, imbibita, ad cognitio in ſint ſimul cognitum, cognitio, ſeipſa inſtructa, ad ſeipſa manifeſtativa ſuprelia. Ad 2ª patet, ſecundum, nonnullos ſcholaſticos dicta: Ad 3ª patet, quia ſolum ſimplex, et immediatè informis.

p medicque aliquid cognoscat, grat v eadē manifestū ꝙ requirēt ad modū rationē veritatis.

Obiectiones 2ę ptis

pares, quarum usū fulcimus ā nº 267, talia voces dispositę infrę ornatę artium finitarū ꝙ accidens, + ꝙ est ex diuersis ex Rethorica: go voces dispositę infrę definis ex fruct ꝙ accidens, + ꝙ est ex diuersis ne logę: go voces n obę male ꝙ ne logę. Rao hꝰ ꝛ: ideo voces dispositę infra ornatis ornatę ad rethoricā ꝙ ne ptinent, q ꝙ pt Rethoricę nulla alia debet facultas adquę ptineant, nulla due facultas adquę ptineant v voces dispositę infrę definis nisi ad logę ꝙ ne pteneant: go. Iustiana, nº cap. ultę: ad grauę nº matrę. Nec ideo voces ornatę ꝙ ne ptinent ad Rethoricę, q nulla alia debet facultas ad quę ptineant; + ideo ad nullę aliq facultę ꝙ ne ptinent, quia rethorica una facultas, quę ꝙ ne indet voces ornatas, ideo v elut superuenit in ꝑfectis voces ornatas ad nullę aliq facultę ptinere.

2ta

ꝓ solutiōne ꝛ: dat optime regulę quod nullę aliq facultę ptinere, nisi ad unę debitę, quadā ptinent ꝙ ne; vgla vsus ereus, quo ad vsa legis sęrę templat, naturalis debitę fugę, ad dispotionis, ad nullę aliq facultę ptinet nisi ad astrologicę; ad hꝰ tm ptinet nō ꝙ, quę cadens, ex rao hꝰ q gla vsus ereus nō sūt vtiq intuendę ad astrologiā, cū hę sęrę celestes, soli ꝙ ne templatę conet. Vnde nullo modo recte erit hꝰ ꝛ: ergo gla vsus ereus ad nullę facultę ptinet rationes legis, nisi ad astrologicę: go ad hꝰ ptinet ꝙ ne: go gla male. + male obę 1ª ꝛ ꝙ ne ꝙ ne ꝙ ad astrologiā. Similit go discurrendę de votis ne logę: licet voces infrę definis dispositę ad nullę facultę ptinent nisi ad logę, q hę 1ª ꝛ, ad quę etiam respicit, ideo n ptinent ꝙ ne, + tota facultas ad logę: ad quę ꝛ eventū in vob ornatis ne Rethoricę.

2ta

Obiectiones 3ę exigentiosa recensione: loga ꝙ ne ꝙ ne ꝙ ad quę ne ꝙ ne agit de iure pares iosticę; + de hꝰ pares agit de argutione vocali: go. Pr nor: loga iosticę ꝙ ne agit de argutione iosticę; + argutio iosticę est vocalis: go. Mai stat, et nor ꝛ: nq actus intus intra pot ꝛ equisitionis,

UGR Biblioteca Universitaria

et sofismatis. Dudo mag, an nor, ad q̃uñ rñdeam, dñgue nor, ꝑ argñm sofisticũ dñnãe vocalis, nõ ꝑ vocalis, ẽ mentalis rñdo nor, et nõ ꝑ ẽ illis adiunctis ꝑ ang: ng eq̃uiuocatio, affalacia, q̃a ꝑ ea ex ꝑ ẽ ratione rei cõgtionis, ẽ ex mutatione reportionis tñ or, cadit ꝑ ẽ in actũ intellus, regẽ mentẽ falsũ, ideo g̃ aristeles ãnobis dicatus nõ 289 illas sofisticos cauteloso ꝑ dictos nominauit.

276 ad ꝑmium nõ nullus solutionis ẽ intelligo nor, ꝑ sophisticũ argñm nõ ullũ ẽ materialiter tale, aliũ ꝑ ẽ tale, aliũ ãnũ g̃ mirãg. 1ª ꝑ quando ẽ rata recta tñ or, disportione ad quem nõ ẽ ant falsũ. Tunc dat quinq̃ fallacias, ꝑ quas nõ tollẽ vlg vary argutionis, ut in nr multiplicatis; hoc g̃ sophismatis gaudet ꝑ esse in actũ intellus, et dehac ꝑ agit loga. 2ª dat, q̃ando tñ or, disportio ẽ rrecta, ꝑ portio variat, g̃ dicit vlg vary argutionis, et hoc g̃ repetẽ ꝑ se in actũ intellus, et dehac ꝑ agit loga, nõ tñ hñ argutiones ẽ tã eronee ꝑ formẽ, sed errores vitat. 3ª dicit ẽ q̃ando vbi ꝑ dat, et consequens ãnt falsũ nõ ẽ, et prava, ẽ rata tñ or, disportio, et reportio. Dehac ꝑ agit ꝑ se loga, q̃ando nõ mirg hñ rrecta disportionis, et reportionis variatio reperiat in actũ intellus; q̃ando vero sophisma utg hñ in obl dicto agit loga. Vide ꝑ ex.

277 Inã frẽgi pot ꝑ dicti resumptionis argñm hac ratione, q̃a aliqui ingeniosi utñ eo q̃ nõ debitis relationis nr ꝑportio: loga aristotelica ꝑ agit de illo, q̃e ꝑ prie ẽ verãs, et ꝑ pria de illo, q̃ ꝑ ẽ ꝑ q̃ra de illo loga sophistica ꝑ agit de illo, q̃ nõ ꝑ prie argñm sophisticũ. Ergo vide illus ẽ mentalis verãs ꝑ prie illus verãs, et solus illus q̃abilis mentalis ꝑportio illus probabilis: q̃ solus illus sophisticus mentalis ẽ ꝑ prie illus sophisticus. Dica q̃ illud ꝑ patet: ans ẽ vtr ex eo q̃d evidentia nõ aliud ẽ nisi clara, et firma adhesio intus ad verũ, ex qua nõ sequens intus ꝑ ẽ aliud verũ nisi q̃ ex firma adhesio data, et ex formali ꝑte patis oritur: g̃ solus illus mentalis ꝑ prie ẽ illus verãs, probabilis, sophisticus: g̃ cõsequens argñm ꝑ se solus, vel ꝑ ẽat nõ g̃ ꝑ ea

solz reputãr q̃ se mentales: go si nihil solz respõdeo q̃ de ꝓ̃ono ꝑmentales

278

dẽtẽ es 2o:

idz habus facultat ad defftõ nẽ mentale, et vocalz: go una z ẽdẽ tolerare defftõ nis: go. Et ans: idz habus fidẽ de evitadas ĩtrinz, et exterz, scilicet ad extrinz ꝓfessionz fidei; idz habus religiõnis ad adorandz ĩtrinz, et exterz: go scitis Pare, ans gratiosiance a quatuor scolz rõnz 1as ꝓpter doctrinãs suaves, basques, molinã, et bolistã a scalẽs. Filo omis on ẽ eog. Sdz partes, q̃ ad ultimũ principale, idẽo q̃ de verbõ ꝓsit ad diversos actus scilicet hẽ hant cõmo q̃ habus ĩ futuris ꝑmensurat z ad. habus (a) aquisitus quelis habus logz ꝑmensuran debet cy ad aq̃ generatz, unde solz facultat ad actus ĩmanes ĩ, a quibus habus generatz; cuja defftõ mentalis, et vocalis sint actus diversi eorz repetione diversi habus generant; et consequens facultas ad defftõnem mentalz ñ ꝓfacultas ad vocalz defftõnz.

279

dũcies 3o: cuncta dicz esse ꝓpter

menias lectionis 2a: q̃ loga ordinat ad cognitionẽ dei sub ratiõe deitatis, nificabilis; quę immediate ipsis superadditas q̃ tenet ad principale videlicet ipsius tgd q̃ tenet ad principale videlicet logę sobz prologz: go vocus 2o. Dñi et Dei exodi angelici cõtato: liber iste dẽ ꝓpter menias, quasi dei nẽ q̃ tenet: et liber de ine q̃ tenet agit de deo nificabili: eg ine q̃ tenet cuncta sunt de eo idz sacros, quę ꝓ realigd nificat: go loga ꝓ tenet de deo nificabili. Dñi 2o exodi vo augustino 6o 1o de ꝓnũcijs dialecticę: Dialecca est bene disputandi scientia; et 6o 1o ep 3o: Quid valeat dialecca, quę pertinet disputandi. Modo sic: et loga est scientia disputativa, et disputatiõ est ẽnarrandi ratione vocali: go loga intrinsece est disputativa vocalz. Ma 2a patet nota 5, q̃ disputatiõ adalatiz: go stat in 6o.

280

dobliecions admitta autor de diversorz

et tgd tenet ad principale videlicet logę duę sunt ee essentiale sobz prole-

logę, vedo, & gę ẽnet & hꝫ ẽ accidentale ẽ vꝰ obꝫ & hꝫ norꝫ, et eo ꝯ. loga
ut supponimus nº 283 l videbatur sufficiꝫ addiversandꝫ gd ꝑ ipsum ẽ
essentiale, ut nunc respicit pre voce: nꝫ ꝛgmẽtime deberent admodꝫ suendi ꝓ ve
tale gd ꝑ videbatur cognoscꝫ obiecti, tenebꝫ respicit voces, quibꝰ se communicat pt
ꝫ hic trans ꝛõ logę accidentalis, ẽ eo accidentaliꝫ voces attingit. Dicunt omes
go quando aliꝫ voces ponere ad principalis videranꝫ logꝫ, ꝛõ logꝫ intelligiꝫ de logo
gal ꝫ ẽ accidentaliter ẽ vꝰ.

281 Similiꝫ, et in eodꝫ sensu loquit ꝑfus cancellꝰ ad devotum
ꝛnꝫ sanctus doctor reddens ꝛaꝫ, cur ꝑfus devotꝰ agat, paulo ante verba ejus
quę ad alta inquit: Siquidꝫ hoc ẽt naliꝫ ꝑ animal rationale, sufficerent ad ꝑfec
tionem actus ẽ ut intra) quibꝰ ꝑpisset ꝑ formam, usum ꝛnꝫ notia ins ẽsent.
& q hoc ꝑ doctrinaliꝫ politicꝫ, et socialem, necessitat. gd capax unius honis
ignotis eventaliꝫ, gd ẽ ꝛnꝫ voces. Et quibꝰ voces ponere sequit ad prin
cipalꝫ vel videranꝫ logꝫ, quatenus ꝛnꝫ caliꝫ communicabilis ꝑ. Ad 1m obiectionꝫ
rationis ꝓmissę, nº 280 quę minime infert. Ad 2m ex ꝓmissis sequit ꝛ, gd loga, dicta
agit liber ꝓ generationis, agit ꝑ de voꝰ ꝛnꝫ ratis, gdveꝛꝫ: nꝫ loga, quę liꝫ vana ꝛ loga dꝫ
ratꝫ accidentaliꝫ. Ad 3m agit de voꝰ ut dicit ꝛgelis ꝛõ instꝫ ꝓmissis, ut ait dicens diuinam
lectionem ꝛõ intelligat ga liꝫ ut se dicit ꝓfana, ac inaudita de ꝛnꝫ verbis orans.

282

Requisequi
et gdvꝫ ꝛnꝫ ẽ ꝛõ libro agunt de voꝰ dis ponibꝰ in ꝛnꝫ ꝓcionis, gd ꝛ sufficiunt
sine obꝫ male: requiruntur (ꝛ) gd sint dis ponibꝰ in ꝛnꝫ modi suendi ut ꝛ dicta
ta. Ad 1mo dꝫ quod liꝫ in astrologia dent vꝰ, quę ꝑ se agunt de gꝫ bus ero ꝛ ꝑ
manda, in fica vꝰ ꝑ tendentes in eꝫ exteriusꝫ, et in eo logia actus respicien
tes ꝑ se voces, et pecora, quę inde dicat gꝫ bus ꝛnꝫ et obꝫ male ꝑ astro
logꝫ, nec eꝫ exteriusꝫ ꝛnꝫ ꝓ, nec virtus, aut ꝛ eꝫ ꝛnꝫ in ecologię, similiꝫ dican
dꝫ in ꝛõ casu Ad 2dꝫ ꝛfectionꝫ admisio autoꝛ vꝰ, nº obstante dedisputione
ꝛ dicta.

283 Imputavꝰ vꝰ ꝑ ac diversę, et stans diversę, qđ ꝛ ꝓprie, dividendo

propriae stat in actu rationis ita similiter disputare. Utraque vox originem ducit a Theologos, quod equivocat disputare, ac discernere. In hoc colimat Ciceronis authoris qui 1° de finibus inquit: Arguendum, et apurate discernendum, et rationibus conquisitis de voluptate, et dolore disputandum putant; indicat ergo cicere disputare stare in rationibus, quod ibi est ac in actu intus. Et divus Augustinus 1° 1° contra Cresconiam ait: verum disputatorem esse veritatis a falsitate discretorem; et dicere veritatem a falsitate est solius actus rationis: ergo disputatio propriae talis stat in actu rationis. Hinc falsum est quod disputatio propriae talis sit ad aliud: potest enim quis apud semet ipsum intentionaliter verum a falso discernere quod disputare. Erit enim disputatio ad aliud, quando sit vocalis, quod in propria disputatio est.

284

Argues denique contra 2am conclusionem:

ut quis conficiat silvam vocalem solum requiritur quod vertat in latinam linguam ex voluntis imperio obiectum sicut conceptum est, et hoc opus est proprium grammaticae: ergo silvus vocalis latinus est opus grammaticae: ergo silvus vocalis non est obiectum male 2am rationis, et praecedens logicae. Maior probatur 1°: qui perfecte scit logicam, per hoc praecise quod latinam linguam edicat, statim sciet silvam latinam vocalem efformare: ergo. 2°: nullus potest silvam vocalem efformare, nisi prius concipiat mentem, et postea explicet quod conceptum est; et ut explet quod conceptum est, sufficit si illud vertat in latinam linguam: ergo. Retorquetur argumentum in retorica: ut quis efformet oranem retoricam latinam sufficit si in latinam linguam ex voluntis imperio vertat obiectum quod conceptum est, et hoc est opus grammaticae: ergo oratio ornata est opus grammaticae: ergo.

285

Similiter retorquentur praeterea: 1° qui perfecte scit retoricam praeterea linguam, per hoc praecise quod latinam linguam edicat statim sciet ornatam oranem latinam conficere: ergo. 2° nullus potest oranem ornatam vocalem efformare, nisi prius concipiat ex; et ut explet quod conceptum est sufficit si illud vertat in latinam linguam: ergo. Supponit argumentum intentum esse bene instructum relis logicae, quo supposito, concedo maiorem, et minorem distinguo; et hoc est opus grammaticae solius, non grammaticae, et logicae simul concedo minorem. Ad silvam vocalem latinam efformandam concurrere debent grammatica, et logica

56 ela, ut docuit sily ejusmandy absq; dicamo, verbaverisimo, hyeme tractat quq colocationq
modiq; hre debeat, quib vocib hq; litigatoriq hrentibus utendy.

286 Circa 2dq poanq respdeo
cedendo casu, qd supponit horq sententq legq, et sequent alegq sententq exercitabiles quq
respiciunt voces quib relis utiles, ut simuley lingua latina potest uti ere in hdy dany vocalq qd
supq, et eo modo quo supq P. Red dq poanq usa matia, dicquio norq; fuit platur
arq qd supq hq supiit &, redo; fuit explat qd xpiq or, et eo modo, quo supq
P, supiit & nr noq. Circa dictis circumstantiis supradictis dictis. Vejatit cuiq, ut quis nunq supq
experimat, ut prius meminit platq dicamus, qd grammatica diserit, ut supradictis declaratio
modo explicet, tm ilia tropq coordinare, et verbare eadq tropq suq gobierno, quq com-
enerint, nisi inter ueniat logica, quq nihil relis, licet 2dq, agit de significatione et coordina-
ne tropq vocaliq.

287 dalitopq solutionq notabilis 1dq docto huius q tradit 5to casu ces, scilicet
rationdi vocalib serbandq ee in modis rationdi regulis, qd explicatur exercitus disputa-
tione 1a mtq sexione 4a nro 229. Quid dicendq de modis rationdi quibusdam explo
nil tractus: mihi probabilius videtur quomodo solis nominib englis possit genus proprius,
differentia ultima, et reliquq quq adq spectq modq rationdi vegetarianq, scilicet generis
qualis quomodo nominib arca ornata, exercitus militaris, labitopq quadratus, exercitus
pugnans. Ad dicitis hoc stat, ut loqui aliquando videat cuiq hrc definitionq explicis,
quq modo loquitur regulq dicendq definitionq, accidentib.

288 circa 2dq: aut orationis partis, quas addu-
ximus nro 254, leggs scilicet ee sententq sermocinandy communitatq regq ee garulq
ut aiit platq ee enuclexdas delogae in tractu accidentali. Nisi certum q, qd licet
aristotelia respiciat pre rugq effigq in qua cuiq mensa libri sermocinari, sententq
in ideologa pre respiciat rugq legq sententiae in actionibus, sententiis libris, et ca-
dis partibus: nq tq exactus, quq logica simul cum ista tractatq recitat vera cognoscd
sibiq pre inventq a barte Aristotelia: ea vo vera, et falsa logica in resultatoribus
modis rationdi qd sibi pre inventq alegq: ng modus rationdi ut pre significatimq-

fectio debet stare in actibus intus, ut sepe diximus.

Sectio Quinta

An Actus Intus Sint Obiectum Male Loge.

Affirmatur deo cum comuni, et vera sententia, quae non de omnibus, de pluribus tamen actibus rationis, ut infra dicemus, procedit. Probatur 1° ex divo Thoma 1° posteriorum cap. 1° lectione 1ª: loga dicitur rationalis, non solum ex hoc, quod sit circa ipsum actum rationis, sicut circa proprium magis. Ex divo augustino libro 2 de civitate dei cap. 4°: Proprium est logice agere de ratione intelligendi. Probatur 2° a ratione: id est obiectum male logice ex quo tamquam ex subiecto stat opus per se ultimo intentum a loga; et ex actibus intus stat tamquam ex subiecto opus per se ultimo intentum a loga: ergo. Maior stat a paritate cuiuscumque artis, et ex explane comuni obiectum malis a nobis tradita n° 295: nos probat: nam in actus intus loga directe inducit formam modi sciendi, scilicet definitionis &c; et modus sciendi, scilicet definitio &c sunt opus per se ultimo intentum a loga: ergo.

* intentum

2° Replicas 1°: actus intus sunt essentialiter rectus, vel essentialiter directi: ergo non sunt dirigibiles a loga. Ans patet in hoc duplici actu, al rale, al risile quorum 1us pro definiendo hone est essentialiter rectus, 2us vero essentialiter directus. Probatur ergo 1°: actus essentialiter rectus, vel essentialiter directus non est indifferens ad recipiendam directionem logicae: ergo. 2°: quia si actus est essentialiter rectus frustra est directio; si vero est essentialiter directus incapax est directionis: ergo non sunt dirigibiles a loga. Concedo ans, et disquo consequens: ergo non sunt dirigibiles in se, concedo non sunt dirigibiles in causa, non concedo. Actus intus ex suppositione, quod existat ipsum est essentialiter rectus, vel directus, et consequenter incapax directiones, ut recte ait probatio, et hoc est quod actus intus non sit dirigibilis in se. At haec dirigibilitas non requiritur ut actus intus sit male obiectum.

UGR Biblioteca Universitaria

57 Suſtãa gñt̃ intellegit̃ ẽ intra, hoc ẽ intrinſeca quatuor p̃mo gñ abſoluta
ẽ, eliũor. Velis logis dirigat ad eliũ verũ, acc̃ intus hac vlt̃ nota ſra logę, et hac vera
dẽne. Exẽplat hoc in nat̃e ſnſũa: hęchet pobo malũ voci: hęc vox semel p̃lata intellẽ
talit̃ dissonat, ſ essentialit̃ eonsonat, et sequenti ñ sit dirigibilis inde; accũ voces dir
gibiles ſnt in causa, quatenus musicus musicę, velis instructus dirigere, et eligere possit
voces sonas, ñ vero dissonas; idcirco hanc ſuſtãa dicit̃ dirigibilis, ut ſint ma obẽcta
bilis artis. Similit̃ go discurrendũ de acc̃ intus in logę.

292 Hinc ad hũ ẽ p̃ma diffinitio
ans: actus essentialit̃ rectus ẽ ñ ſ indifferens in ẽ, sed: ñ ſ indifferens in causa, nº. Intellectibilis
tis: ng intus relis logę instructus indifferens manet ut eligat acc̃ velis formę, dã formę, et hę
indifferentia ſuſtãa dicit̃ ab obẽ malę. talit̃ potest dici dans dis gũ: actus essentialit̃ rectus
ẽ ñ ſ fidei, et mus indifferens, nã ñ ſ fia, ẽ materialit̃ indifferens, quidam; ſ actus rugona
ni vrinalis ẽs. Ma, identificat̃ cũ fra, talẽla dicit̃. Sic color, qui ẽ ma aviãpu
torę ñ dicunt̃ ã ſra ẽgenis vg. Corpus vere, qd̃ obẽ malę, ẽ ma a fidei ñ dicit̃ ã malitia
te, quę ſra, ex quo cũ ma resultat obẽ adequati fidei.

293 nde ẽ ma ñ dicunt̃ ã fra fidei ẽ
rialit̃ evit̃ indifferens ad fidem, ad ſra, et materialit̃ potest ẽ separata. Nã ma
identificat̃ cũ fra ad hũ evit̃ indifferens fidei, et peisẽ, quatenus ma ẽla videre
vere potest ut peis a ab hac, ẽla fra: hęc vultus corporis, qd̃ ẽ ma ad fidei videre
ri potest ut qudensã malitiate, et supralitate, ng ab his differens ẽ ſra ad hipo
tesi. Similit̃ go dicendũ de acc̃ intus. Actus intus essentialit̃ rectus, hę definitio cũ
alrale seu identificat ſra logę definitionis, cuius cuiusvis actus intus ẽ apprehẽ
nitis potę in hac definitione intrinsecus pudit ã ſra logę, et ñ ſra logę cũ apprehẽ
sibilis potę utrũq; hęc vere posita inde sequit, qd actus intus ad hanc habens ſra logę ex cuiusvis actus
intus fidei hęc fidei, et nec cũ indifferentia ad ſra logę, qd̃ ſuspicit ut actus intus ẽt obẽ malę, ut
patet in corpore rusticę.

294 consulto dixi, ñ actus intus, apprensi sibi ut potę ẽ ad hũ

sont ſit indébitilia: nẽ hic actus ſit ſi debitilis, ut divisio, exarguio poſſet actus ſi ſig; et materialis in differens ad ſig logi: nẽ hic actus hoc ſal ſit in differens ad ponendã ei diſſiudicij ſ. recti argutionis, televisionis recti. Et dicitur patet qđ reſpondendã ad ſig quanꝫ ẽ coꝫ in argutio alatꝫ. Sũ liuet actus ſit eſſentialit recti, ſi recti in actu ſ. ſit exorcizanda diſcutio in caa, nec in capo ſ. diſcutionis ſimiliter in caa = ſ. intrinſ. effectus ſit ſi ſ. in caa debet ẽ ꝑducibilis inſe go actus intrinſ ut ſit dirigibilis in caa debet ẽ dirigibilis inſe. 2º. intrinſ in ſ. obꝫ male logꝫ; et hic mare dirigibilitatꝫ, qđ actus ſ. pius: go nec ſ. ſ. obꝫ male logꝫ.

*ꝑducibilis

295

dꝫ instantiꝫ, secundã, nõ coꝫ: dicꝫ partialis ſ. qđ effectus ſit ſig ducibilis debet habe ſimꝫ ꝑducibilitatꝫ, hoc in nõ hic intrinſ in caa: in caa ſ. obꝫ hic aiꝫ ꝑducibilitatꝫ, in caa ſ. potens ꝑducere effectꝫ: cauero qđ in caa in potest dici ꝑducibilis. Intrinſ ero qđ ut caa actus intrinſ diſſ. ſ. dirigibilis caa a diſcreta, ſi licet loga; dirigibilis ſig, qđ ſane intrinſ ſit ponat actꝫ directꝫ; undetora dirigibilitas actus poſſit in dirigibilitate intrinſ. Explicat hoc in deſectione vocis ad ſig ſ. ꝑ monitiꝫ, qđa partialis ſit ratio actꝫ instantiꝫ, exempl qđ ut effectus dicat ꝑductus debet ẽ ꝑductus inſe, a nõ reſpectu qđ caa in ſit ꝑducta: ſi milit go ut caa actus intrinſ ſit directus nõ reſpectu qđ intrinſ directus ſitinꝫ de nonatio ꝑducti ſ. intrinſeca; denonatio directe potest ẽ extrinſeca, ut patet in muſica et benevolente, qđ denonat directa a cognitione dirigentis.

296

dꝫ instantiꝫ, secundã

manꝫ disjunctiꝫ; ſ. intrinſ hic manꝫ dirigibilitatꝫ ꝑ ſig positiuo: ꝑ ſig obiecti malis nõ norꝫ, et coꝫ. Nqꝫ licet dirigibilitas ſ. ꝑ ſua obiecti malis, ſ. latatꝫ, qđ ſig reperit in entitate, qua remulcet, ſia ultimo abarre intenta poſſet ſ. reſtituere obꝫ qđ ultimo intenty abarre: unde licet ſũ intra dirigibilitatꝫ, qua ſa licet dirigibilitatꝫ a loga et dicitur hꝫ, illꝫ actꝫ, qui entia, et ſia logꝫ nequeat reſultare deſectio[illegible]

ideo male obj. n. hic sicut in dirigibilis. Dirigibilitas vero actus intus sunt respect. * at in actus ex quo cum fra log. verus modus sciendi confic. posit.

*falcatalis

297

explicas 2° actus intus

continet gradationis astic. go n. s. obj. male. p. elog. sicut aut n. log. Nam idem obj. potest p. referri ad diversas facultates, sicut subdivisio variet fabr. Sic idem corpus respicit a Physica, et medicina, a Physica sub ratione naturalitatis, a medicina sub ratione sanabilitatis, similiter idem actus intus respicit ab animastica, et logica ab illa qua vitales, ab hac qua dirigibilis in fieri modi sciendi. Ubi notatur quod ad animasticam pertinere gradationem dirigibilitatis actuum: quia animastica non solum respicit actum, et proprietates ipsius, quarum una est dirigibilitas; at non ideo confundit cum log.; haec siquidem respicit gradationem dirigibilitatem deducendo sciendi sicut in actum fieri modi sciendi; at animastica solum speculative illam dirigibilitatem attingit. Notabis quod obiectum materiale, ut possit debere esse prius ad facultatem, aliud obj. Ts. n. debet esse prius ut existens.

298

explicas 3° ex mastro et lico garcia:

actus intus sunt instructa, quibus intus specialiter suum obj. forte: go n. suum obiectum male log. Probatur a paritate: actus quibus ars prius contemplatur suum obj. forte n. suum obj. male illius: go. Confirmatur 1°: dirigere obi. t cognosc. et n. cognoscere; t actus intus cognoscunt: go n. s. obj. Confirmatur 2°: actus log. tendunt in suum obj. male: t n. tendunt in actus intus, t in respectus eorum: go. Probatur nos: actus log. sunt actus intus; t actus intus n. tendunt in actus intus: go. Confirmatur 3°: habitus pot. habent idem obj.; t pot. ratiocinativa n. habet pro obo actus intus: go nec habitus log. Nos vero, neque ut fertur communiter pro log. ex divo augustiorum ab obo, et pot. a parte notitia: go.

299

dico explicandi

dico quo ars: actus intus ut dirigibiles in fieri modi sciendi sunt obj. m. n.: actus intus ut diriguntur ad fieri modi sciendi sunt instructa, omitto ens, cum n. cog. Actus dirigibiles in fieri modi sciendi n. sunt instructa, quibus log. suum obj. speculatur, t sunt obj. ipsius log., ex quo simul cum fra ob. ty attributionis resultat. Actus (a dicetur) qui sunt rel. log. dirigentes, erunt (quod omittimus) instructa, quibus log. speculatur suum obj.

UGR Biblioteca Universitaria

nsas 2º actiones, quæ ars dominæ facultatis intendunt in lapide figendo nus nisi obz male esset dominator: go nec facultas intendit obz male legz. Ad 3z intelligendum quæ amari dis quo nosse; hoc 3º ad requirant ut supra obi dirigitur à loga & figmo dicendi, ut supra obi n dirigitur à loga & n noz, et dicto enthymemate ad 1um sensum 3z 2º n, et ultimo. Quando nemus legz hic et ad malum supra dictum, loquimur de illis, qui nulla ē hent abstinax, ex quo simul ex falsa nulla opus à loga intentæ specie potest n à loquium dictis obis supra 6º, qui ab intellectu huius ē hent quales n actus intus, ex quo opus logus resultare potest. Ad 3z intelligendum, ut supra, n 6o 2z. Dupliciter à inactionem incurrere in duabus fig domus; legando vel nisi 3z in duabus inactus intus.

303

explicat

4º mastix Gabrielis obz legz n sens vale; + actus intus n sens vale: go. Quat nisi: ens vale obz nisi: go. Ignis 1º obz legz sens, ergo actus sensus, nisi vero ignis actus sensus: go. Respondetur: ng obz potest visivo sub ratione visivo: go. 2º: ignis est intus n finis legz: go n distinctus obz. Respondetur: ng finis pro actu debitus, n vere actus: go. Sequitur ad hæc Gabrielis argumentum, ad hoc cognoscendum pulchre ipse questionem 4ª generalis articulo 4º n 7º docet. Regulæ applicatæ ad resolutiones ē obz fit adaptatæ specificatæ legz, ex qua deducendum nisi auctz deducitur ergo nisi.

304

Illus, ut applicatis ad res rules sens vale; + pro ens valet n obz legz: go. Nisi: Illus ut applicatis ad n sens supra, pro actus sensus, quæ distinguitur ab actus sensitivus pro obz legz: go. Item: obz potest visivo pro visivo quæ applicatis ad colorato: go illus quæ applicatis ad res rules n erit obz legz. Dicendum go res dominando magis illus quam ens vocatur communiter pro obz sensu, existente requisitis supra pro ē obz medium, et finis, vocatis n ē obz tactus, et grammatica. Vide dictum 226. Ad 3z rationem n ans ad 3z partes, cuius primo quæ gd nisi gratia visus varie tendere in visionem pulchri visionis, et hanc intus in actus intus pulchri actus reflexus, gd dictum nisi dicere.

UGR Biblioteca Universitaria

305 ire ee go resdet qd potiavisiva n̄ tendit reflexive in suos actus, ac scilicet in visione, q̄ in hac n̄ dat rao fdis sub qua potiavisiva obiectum attingit, scilicet rao colorati. In actu vero intus dat rao fdis sub qua cognoscibilitas scilicet, seu operalitas, vane cuius intus potest unus intus p alius attingere. Ad 2m confirmationem respondeo, n̄ coeq. Idem obiectum et potest esse finis, et obiectum ratione cuius dem potiae, patet ecce involuntae, quae hic potest p fine suae ~~intentionis~~ bonum, qd simul sit ipsius obiectum amatum. Similiter loga habet p fine actus intus, q̄ ilius finis sit actus dirigere, et simul sit ipsius obiectum, q̄ ita illos dirigit, ut ipsi sint mae in quam suam frm inducit.

306 Sexio Sexta.

An actus Intus sint Obiectum Male Logae.

306 Ut actus intus in simplici fidei differentia reperiantur, indifferentia scilicet apprehensionis, iudicii, et discursus de qualibet scorrexi disputat an sint obiectum male, et p se logae. Rursus specialis sit difficultas de apprehensione simplici, ac de apprehensione composita. Hic go loquendum nobis sit de simplici apprehensione. Communis sententia asserit simplicem apprehensionem esse male obiectum logae, quam probant ipsius patroni, ex eo qd loga posit in apprehensionem simplicem inducere frm speciei, subiecti et praedicati; et haec rao n̄ arridet: nam cum hae frae n̄ sint ultimo intentae a loga, n̄ dicendum obiectum male fit in qd loga ita frm inducit, ut ex ipsa fra opus ultimo a loga intentum n̄ resultat. 2a sententia defendit apprehensionem simplicem n̄ esse obiectum male. Ita presconin bresenses, Hurtado, Oviedo, Arriaga, quos sequuntur plures resentiores.

*id

307 robant hanc opinionem ex eo, qd in simplicem apprehensionem nequeat loga inducere frm definitionis &c: go nullam frm modi sciendi potest loga inducere in apprehensionem simplicem. 2a et 3a antio pars constat, et 1a, formis sit doctrinae, quam stabilivimus in sumulis a n. 458, et sequenti

Plancho rao vrery displicet dubio. Ergo dabimus meneç nrç aperiamus: ego no[n] ap̃hensionç ꝓpositę in dubiçy te qualitates vt dubitabiles; ideoç ap̃hensionç rplexę ex duplici implexa vt dicta ponę. Hoc supposito ç̃ a nemine in hac questione ꝓmittit, lg[a] abalizęſ[is] falsç in dubiçy lg[a] financialeſ[is] optime ponę ap̃hensionç simplicẽ et obç male logç et ap̃hensionç ꝓpositę vt dubitabilis, ç̃ qui tra financiarios sequentes fuduve existimo.

308

Ego defensor existimus ꝯ excio, et Acutissimo dubitabilitatç valę ap̃hensionis ꝓpositę, et indicativę nulę, surgens dat fundat ut ataxis doctoribꝰ recedamus, ut recedentes communit[er] reassiores, hoc supposito ꝓmittimus, qd sua side probimus. Supono 2o: ap̃hensionç simplicẽ et dirigibilẽ a loga in fig modi recti adequatę ita ut in sola ap̃hensione simplici stat egre vera desitio, &, haec supposito hoc est anteq̃ Fora go defendas, ne davoca rendamus, ad hostes devolvit. Ap̃hensio simplex positę dirigi ad loga in fig in adequatę modi recti; et ante hoc, qd in tales fig in adequatę sit dirigibilis dicunt ab obç male logicę, dubię affirmantes hoc, qd pace tanti autores omnes defendentes ap̃hensionç simplicẽ, et indicativę vt dicta. Pro eis, qui dicunt adranç obi male in regulari qd illo speciali adequata fraude male logę.

309

Ad 1am instantiam negatur: ap̃hensio ꝓpositę dirigibilis ad loga in fig adequatę modi recti: ap̃hensio simplex dirigibilis ad loga in fig inadequatę modi recti. Nec patet in hac ap̃hensione ꝓpositę alvalę, qę quidę hic adequatę fig defectionis; et ad 2am, stat ap̃hensio ꝓpositę nil alicui dubitabilis qę simplex ex duplici ap̃hensione simplici, ut negatur. Ad tertiam, qę quę hoc patet ex 2a pars prę. Ad 3am, et quę hoc patet in linea indicativa ad plures ex adversarios obç male logę qd dirigibile ad loga in fig discursus; et quę nus dirigibile in fig discursus, ergo dirigibile in fig inadequatę modi recti: ego ap̃

hensio simplex sit dirigibilis in fra inadequata modi sciendi erit tota ma-
le, per se logice.

310

Ora legitime deducitur a partate, mar(a) a nobis infra gnda
erit cum pluribus, qui in hac conclusione modo nobis adversantur. Nec vero exco-
patet, quod in unico iudicio adequatus discursus consistere nequeat. Rursus patet
conclusio nostra: Identia 1a rio, et per se respiciens aliquid totum 1a rio, et per se
respicit partes illud totum constituentes; et logica 1a rio, et per se respicit apprehensionem
compositam, in qua inducere potest fra definis: go 1a rio, et per se respicit apprehen-
sionem simplicem illam compositam constituentem. Mar constat a partate cuiuscumque scien-
tie: fica(a) per se contemplatur non solum corpus naturale, sed materiam, fram, et unionem, qui-
bus componitur. Unde sequitur logica non solum respicere per se apprehensionem complexam, ut in
illa inducat fram generis, et differentie; sed per se respicit apprehensionem
illam, in qua inducit fram generis, et apprehensionem aliam, in qua inducit fram
differentie.

311

Inc pocupata manet restio aliquorum resensiorum dicen-
tium, quod licet apprehensio simplex capax sit fre generis vg, non ideo
sit male obiectum logice: nam ut aliquid male obiectum dicatur debet et dirigibile in ade-
quata, et totalem fram modi sciendi, qualis non sit fra generis. Pocupata
igitur sit nam nec iudicium ut dirigibile in fra discursus sit dirigibile in fra adequata,
et totalem discursus, et tamen lapud ipsos sit obiectum male: go logicatis ab illis exigitur, quod ob-
iectum male ut talis, debeat dirigi in fra totalem; sed hoc requiritur patet consequenter
procedunt. Sufficit go ad rationem obiecti malis facultatis practice, quod 1a rio, et per se respiciat
a facultate, tamquam materia ex qua simul cum fra resultare possit opus ultimo a fa-
cultate intentum.

312 Et (a) dicas, quod ex apprehensione simplici, et fra generis
vg resultare potest pars tantum operis logici, non vero opus adequatum, hoc concedamus,

UGR Biblioteca Universitaria

Tg qd aphensio simplex ñt partiale male obg lege. Ad hoc ñ obstant ff. asserimus, qd ē male obg partiale ēt vere, neg prie obg male, sicut dr iudicio dr̃ē ad verisimile, eo ab omnib⁹ facendū ī ciuilib⁹, causis, et ffis: ng licet ciuilis grane ñ sit qdd partiale, p̃ vio, cop, est ciuilis licet fra sit partialis p̃ vio, et p rō formal, t alioq licet ea partialis sit vere, et prie ea: go homicidū dr̃ē currendo dr̃o partiale lege, q dicit partiale sit ī vere et prie obg. Ad hg erat: nam pticipationis ī vere, et prie dr̃o arcis pticipij, accessorij ī tgtg partiali, et integrali rei pticip, totius hoc nō: accessorio aphensio simplex ī vere, et prie obg male lege, licet ñ tgtg partiale sit male facere legi.

313

It tg 2ª dubio, aphensio ponit ī obg male ī re lege. Dubiū, et cuius p̃ caput est ex nº 309: Potest ē lega ī aphensione, p̃ quo hg definitionis ī dubio ī aphensione (qd ad dr̃a ī arbore fundatū) ī requisitū ī dubio, ut dixim⁹ loco simili: nº 456, et sequenti 3 Dubio ī dubio, qui tale, sic ut operatio qlecta ī dubio ī dubio, et obg male ī re lege. Pro: Id qd p̃ est dubiū ī re ī lega ī hg modo sūmendū, est alq hg sit ī dubio, ī obg male lege, qd tale ī dubio: go Maior stat: qd p̃ in dubio sit hg modo sūmendū, et ī casu ī tg hendo, q̃ sit malū ī lega dubiū legibus, ut tale hg requiat. Pro nor: dubiū, ut tale, ī dubio hg sit ēt enumeratione unius de alijs, et hoc supra ī de differens sit ad hendū hg divisionis, &c go.

314

Ad 2ª dubio ī longeuitate ī recentio ēt dubiū, ut tale habe ī hg generaly modo sūmendi ng dicat nouū ī dubio qui ple xy ex plito dubio: ut dubiū, et obg male debere ī sit ī dubio ī de fere ad hendū hg dubiū dicta dubio ī: hic nouū sit ī inducit ī lega, t nouū ng dubiū ut sit nouum dicat ng vltra hg dubiū: de nouo sit ī partialis de currente lega inducta: go nulla ī vtio. Pro: Ifra dubiū ēt partialis sit de currens, posito q̃ dubium dicio, generale adequatus de currens, ponit ī omnia, et sit adequatus, ut ab adequato ad dubiū: hoc pa-

UGR Biblioteca Universitaria

falsey: go in tudicio & dat nouam fra a loga in dicto. Posita hac ri pte iudicio, omnis hoo
alij gries hoo, gries dat: genus iudicij ita, q ad discursy requirent ne fi in dict discursu:
go.
315 e hoy vso a gries: q dis cursus in Dmey a gres iudicioy, & hui speciales quoy
tendentiy distry a tendentia a phrsionis, a iudicij: ng ulla a varij iudicij, ad dict discursus
a toy straus explicatoy, accommodat Dialec, et medicinale modo dict tuy, q omnia
dict iudicij, & ex ogerao ppta intenca dict iuy. Patet hy a quibz hy in meis; hy in pcis. in
meis: ng duo alia q dy tory cuiusdam pcionis, a fra Almallcas, adhuc al Dialectyde
umaa mea, q ex pgni dicat tory mety a Vdicty, & cur. Inplis: licet maa Vay
fra corporeitatis unyory pcty, & cur, hoc ty Vdicty & cur ty q ty Dialectyde dmanaia
ad sstruendy hony. Simili go licet iudicij in q dq ory ex acc intus, et fra iudicij
hoc ty Vdicty & cur ty dialectyde ad sstruendy ty q q ub ory, & ex maa pcedit a iudicory &
licet discursy.
316 to Ad 3am clusio: discursus q ex operao ppta & in forma discursus in Dialy
male logz. Pt: discursus q ex talis & argutio ex talis, & argutio ex talis in Dialy male
logz: go. Mar ex eo vsq, q dfa discursus & fra argutionis & dis cursus argutatis dict ty discursus: go discursus q ex talis dict ty argutionis Pt patet Vt pti:
obty male logz & pbatio ty, et dialectyde a loga ad ty modi secundi, & argutio ex
pfectis, et dialectis a loga ad ty modi secundi, go. Mar vsq, et negat
Vt: q dsat pmissum ultimo inuenta a logan & ultius & pfectis, et dialectyde a loga ad
ty modi secundi, & argutio ex talis mat fra ultimo inuenta a loga go. Mar vsq ultra
ad pfectio, & divisio ex talis in Dialy male logz, q hent ty ultimo a loga inuenty:
go inmediat Vt.
317 ex dictis, q d argutio ex pluia vana argutionis fra loga ultius diuigentis ad
ultios fty hendy, scilicet a dictis ad dictatoy ingeniy ingeniosa, vna dargu
tio potest ee obty male. Tota versio ty: q similiter dici potest de fectionis, et divi
sionis et ultius diuigentis ad pfectionis, et divisionis; divisio ex, et defectio

UGR Biblioteca Universitaria

ut sic in diuersi ad huc seq̃ ilz, qua ratione inter alios. Diuersi aduersarij, definiõg, diuisiõg in ea
nalia: ng lic et inter nos
posit definire, supp3 definitionis, et de tribus nisi sit, et rely ne quasi ab
tacto modo pertinant in Edocent diuisiõg, ilz definig ifiendg: ac respa quando inter diui
gunt ad definig ifiendg in diuigunt ilz ad formandg definitiõs ut sic, et adaliqs
definig deuenig, unde definitio ilas, qg hic, et nunc exologg directe informat in subie
ctus dictnalis ad alqz seq.

3 18 Omitt. et notis dicendg in hoc casu uerg ilg
relz, et similes alicui: Nos et tibi typis, quæ pertinent ad omnem speciem argumenti gradus:
at quando a casu alicui inter, ilz inde diuigit ad formandg argutiones, ut sic, et aliqs
argutiones in tali quide ponendg ad qug tendat, et diuigit inter illa rela, et alij ad ilg
dem inter, speciq ponendg: unde nullus dubit discursus seu argutio, qg in aliqua spe
cie non sit. Ille ergo huius speciei non commutatis, seruata ea dg forma, in alig genij: dicun
dum, qd si ibi in modo imperfecto sit reducendus in modo perfecto: reuera hic duo silo
gismi dicendi, et sequent manet qd nullus discursus, ut talis tubus, ubi in modo
logg; et ad hoc euincit qd a casu inter, qui hic forg argutionis in modo imperfecto sit
diuigibilis a logica adhendg forg in modo perfecto, qd casus inter ut obij male logg.

3 19 Inter-

rogat nos inquirendo causas dg inquisitionis et responsionis, quibus nos uerbis, et uerbo
nat nabiliter respondg. Certg ppr in argutionis in barbara dari hos regulas. supp3
argutionis, supp3 argutionis talis speciei, et supp3 argutionis talis argutionis: ng
quia ibi argutio includit genus, speciem, et res individuales argutionis. Et dia
mus, qd quando logica diuigit inter argutiones formandg, inde diuigit ilgitta
ut possit inducat forg argutiones sic, et possit forg argutionis talis speciei, talis
ut argutio utilis sit mea inquig logica inducit forg talis speciei argutionis, faci
mus logg quas ibi diuigere cum ad argutiones qui ex talibus speciei debeat

UGR Biblioteca Universitaria

et relæ generales nunquam sole dirigunt, et cum aliis, quæ docet si lyeformare hac, lila specie ad-
unant ad opus sufficiendum.

320 Explicant hæc in pictura: nam in qualibet igne reperiuntur hi receptus, si-
licet ignis ut sic, talis specie ignis vg. homis, et talis individui ignis: sicut contra dice-
tur ab adversariis receptum ignis ut sic esse obiectum male artis pictoriæ, sic nec dicendum receptum argu-
tionis ut sic esse male obiectum logicæ, in quod logica ultimatorum formam inducat. Et ratio a priori est, quia hic
receptus argutio ut sic solum sub obiectum metum ratione formæ talis specifice argutionis; nam talitas specifi-
ca ut precisa a receptu generico argutionis sub forma metam vero forma logica adequata: logica autem non indu-
cit formam metam, et formam logicam adequatam, unde subiectum metum non sub obiectum male ratione logicæ. hæc doctrina a
mitenda sub labiis adversariis docentibus obiectum attributionis logicæ esse triplicem modum sciendi, quæ
assertio falsa est in adversariorum discurrendi modo.

321 Intendit: nam non sub obiectum attributionis logicæ
id, quod sub obiectum male logicæ; et triplex modus sciendi est obiectum male logicæ, si teneret adver-
sariorum doctrina: ergo. Major non nobis, nor vero probatur: triplex modus sciendi est dirigibilis
a logica ad ultimatorum formam logicæ, et quod sub dirigibile a logica ad ultimatorum formam logicæ sub obiectum male
logicæ: ergo. Probatur: triplex modus sciendi ut sic sub dirigibilis a logica ad talem formam det-
natam modi sciendi, et forma talis modi sciendi sub forma logica: ergo. Sicut ergo dicendum
sub ab adversariis triplicem modum sciendi non constitui duplici forma logica, alia
generica, specifica alia, licet hanc duplicem formam metam dicat, idem et nos asserimus
in silo in barbara vg: dicimus, in quam, silum hunc constare duplici forma meta, alia gene-
rica scilicet argutionis ut sic, alia specifica, talis scilicet argutionis: at forma lo-
ga ex duplici hac forma meta coalexit, et nullo modo logica inducit prius formam gene-
ricam, deinde formam specificam. Et de his plura in argutorum solutione.

Sexio. Septima.

Quadruplex Conclusio ab Obiectionibus Liberatur.

UGR Biblioteca Universitaria

§ 322 Dicitur 1° ista 1ª pars 1ª assertæ partis: aphensio simplex non mala localis logi: g̃ non mala inadequata logo. Pr̃ans aphensio simplex potest bene fieri adequata definiti: go. Rõndetur: ng accepta fieri simplex ī loge definitis; t̃ñ nisi ī paphrasi orũ simplicium. go. 2ª pr̃: rao entis potest explicari p̃ accepta ī tanta varietate communi aphensionis ī regno ex mala, et falsa definitione ī ng accepta communi, ad ēe tale potentiæ, gl̃ quidē ī veritatem non attendit, et solū entī; talis accepta ī definitione, ad hanc, vel illam aphensionem, adhuc grave ng manet, cuius falsitas stat ex dictis ēn simplicibus nõn percepto. 3ª ad oppositionem negamus, ñ nõrs. Ig̃ ē vera Pg̃ g̃ rao entis explicari potest p̃ hãc aphensionem simplicē pone, quæ quidē aphensio ī potentia metaphysica transmutata accepta esset aphensionis ut sic, et ī quia ipsa accepta talis aphensionis; ad eundem modū ī proposito.

323 Ex rao ī. g̃ aperte hoc metaphysicum ī averte facit ī quia dicitur vane ī vera et falsa definitio, quare una explicat accepta generica ī quia licet accepta generica non definiat, et ñ licet alia pars explicata accepta differentiale rei definitæ; accepta ut generalis aphensionis, et accepta differentialis illius ī explanat genus, et differentia entis; aliter quidē de aphensione ut differentia entis, non tñ ēra rei quæ cognita, hæc vox aphensio capit; ng explanat capitis p̃ aphensione, quæ licet accepta generalis aphensionis, et differentia talis aphensionis, quidē ī dicendo ng fabricata, quæ aphensio attendit ī ēe talis ī ī fabrica ad loga inducta ī accepta communi ī quia ī mag logi. Hic obiter notandus locus ī quem impugnare vanas ēe sensiones sic tacta n° 314.

§ 324 Dicitur 2° ista 1ª pars 1ª assertæ partis: aphensio simplex non est de virgilius ad loga infra inadequata modo dicendi: go non est obj male logi. Pr̃ans: ideo aphensio simplex ēt ita de virgilius, q̃ ī ea alia aphensione possit definiri vel resolvi; t̃ñ potest. Pr̃ minor: quando aphensio ex alia aphensione fit ī simplex ī ponitur: go aphensio simplex non potest ex alia definiri ēe. Argutur quod, quia negatur inductio simplex esse obj male logi, vel ad loga inducave potest fieri ex duabus: ng enim modo posse quia ad inductio simplex, quando ex alio convertit ī ēt simplex. Ad tertium respondet aphensionem

UGR Biblioteca Universitaria

simplicem dicere aliquid povum, et aliquid navum, privum scilicet sumpsit entatem, navum non est in consortio alterius, hoc navum est extrinsecum, et accidentale apprehensioni, unde potest illi deficere, quin immutetur intrinseca entas apprehensionis simplicis.

§ 325 Obiicies 3° contra 2am conclusionem: apprehensio composita non est capax logicae directionis: ergo non est obiectum male logicae. Ans probatur 1° apprehensio composita non est capax erroris: ergo neque directionis. 2° nulla apprehensio subiicitur imperio voluntatis: ergo nulla apprehensio potest dirigi in formam modi sciendi. Ratio antecedentis: nam ex obiecti praesentia necessario resultat apprehensio: ergo. ad obiectionem n° ans, ad huius probationem 1° omitto ans, et n° coeg: nam ut diximus n° 18 ad rationem praxis non requiritur, quod operatio sit exposita errori; resdeo tm 2°. Disquo ans; apprehensio composita non est capax erroris iudicativi, concedo; non est capax erroris logicalis, n° ans, et coeg. Apprehensio composita nihil affirmat, vel negat, ideoque non potest errare in iudicando, seu nec cuiusque hereticorum proprium iudicii.

326 Ceterum apprehensio composita hereticorum potest errorem oppositum artificio, et recta ratione locali, ut si intus pro homine definiendo eligeret hanc actum al rale quadrupes, ut expresse docet divus Thomas 1a parte quaestione 17 articulo 4 in corpore: in 1am operationem intus posse cadere aliquam falsitatem 2um quod partes definitionis componit ad invicem, quae simul sociari non possunt sic definitio non solum falsa est ratione alicuius rei, sed in se ipsa, ut si formetur talis definitio, al rale quadrupes, falsus est intus sic definiendo. Ad 2am probationem, n° ans, ad huius probationem n° ans probatur universalitatem. Verum est ex obiecti praesentia aliquam, vel aliquas apprehensiones necessario resultare: at non omnes apprehensiones ita necessario resultant, ut ne queat intus dependenter ab arbitrio voluntatis elicere potius hanc, quam illam apprehensionem.

327 Ut si aliquando intus pro homine definiendo eligere hanc apprehensionem al rale, et non istam al risile: potest ergo apprehensio subiici imperio voluntatis, quod est patet in apprehensione simplici, in qua inducere potest logicam saltem formam generis: unde intus media electione voluntatis potest dirigi a logica ut loco generis in homine definiendo apponat hanc apprehensionem al, et non istam vivens. Contra hanc conclusionem efformari solent aliae instantiae, ex eo quod definitio stare debeat in iudicio, et

n̄ ínaphensione, t hz ā nobis relute, si ā nº 457 numulatz. Et hēt̄ meus 10 lo me dio
iudicio manear extus deobcto; atpot̄ fpolz aphensione, cognoscere fplit̄ es entz reū depa
licet manear dubius fpisse posita aphensione n̄ manet eqs ígnarus, ac cuat sine ílo.

328

bálius

Aº vraz ↄclusionz. n̄ ſobz male logz, qđ ſinformatz fra logz; t iudicēs, q̄ ue operaꝰ ꝓ
bata ſin línea iudicāt ſinformatz fra legiza. Vr̄ mariº, ng maz, ſu obz male logz debet̄
ād qđ ſpaz, n̄ veroz auerſatz logz. Dſpit 1º iudicēs, q̄ ue operaꝰ ꝓbata dicit̄ dispoñ
onz torz t taliꝰ torz dispoñ ſ fra inuenta ā loga: go iudicāt, q̄ ue operad̄ hec fig in
uentz ā loga: go. Dſpit 2º: ídeo manus ꝓba honis n̄ ſobz male artis q̄uiz, licet ꝓ pars honis
ꝓbe, q̄uiz fig inuentz ā pctoria: go licet iudicēs ſit pars discursus legis heat, fig inuentz ā
loga n̄ erit obz male logz. Dicguo maz: n̄ obz & qđ ſinformatz fra ultīma logz
ꝛdeb, qđ ſinformatz fra n̄ ultīma logz nº rorz, ꝛ dicta ſimilitudo rorz, ílz ꝛ eccłō de
fra n̄ ultīma, ílz fz nº de fra ultīma.

329

t ex dictis in 3ª vra ↄclusione, ꝛ ēius ꝓpare ſtur
qđ licet iudicēs heat ng fig fig iudicij; ꝛ q̄uiz ā loga inducz, pot̄ ſcamen ultra
hg fragilia, here, ín a diguatz licet fig discursus. 1ª fra iudicij ſ fra ultīma
loga: ng fra ultīma, t ſ fra definitionis, l diuisionis, l argutionis, quas ymula vegēt
t ínīu dicio fplit̄ ut taliꝰ nec iudicēs ut tale ꝓcedit ā fra argutionis, definitio
nis, l diuisionis, quas fras here por ſ. Velegi dicta nº 315. Mariº hz, q̄ ꝓpaꝛ, ſi vis
omnes ꝓtes: ng heat optime alīz iudhes fig ultīmz logz, ꝛ ni lo minus, qđ ſit
obz male logz; quando ſolūt accus ílz fig ultīmz heat idonēz ficatz, t examinab
ila ꝓtes ꝓcedis vg ín hac aphensione ꝓpta ab rale, q̄ hec idonēz ficatz fig ad
fines, t q̄ neptus aphensionis ꝓcedit ā fra definitionis, ídeo verz ſ ut obz male logz. Male
ila ꝓtio ut erit absolute vera nec dēbet̄ q̄uire: n̄ obz male, qđ ſit ſinformatz fra
logz.

330

Adhz ſtitionz ↄcesa maxſligno rorz; t taliꝰ dispoñ ſ fra ultīmo ínterrat

fra

ā loga, nō: S loga ultimo inuenta, sed non ēg, et ꝫ acq̄ in hoc sensu, cū ultimo ēg. nil ꝓhibet unq̄ ſq̄ ē subeq̄ alterius, vsq; ad venire, q̄ S fra ultima ē subeq̄ eius malitiatis ne decimus an° 315. Pa ēg ſpectio ng dis quo ans: ideo manus ꝑcta honis &c, q̄ hec ſq̄ ultimo inuenq̄ ab aliq̄ cedo: q̄ hec ſq̄ ℞ ultimo inuenq̄, nō manq̄. Manus ꝑcta hec ēg ē ultima ſq̄, quę ans ꝑcatis inuendis colligit manus, ordinata ad religiē honis ⁊ inducendo in manu nouę ſq̄, ⁊ ē ordinat ēgq̄ obēq̄ adequatę inse, ⁊ ina dequatę ne cōtrarię: quando o vero inducens ordinat ā loga ad discursū ſtruendę nouę ſq̄ aq̄sit.

334

Custas: ex cogā manus ꝑcta ꝓbr et par integralis honis ⁊ ꝓbat q̄ dic obēs male ꝓcepit: go licet in dūs ꝓbat et par integralis discursus ⁊ inferat eēs male cogz. Iudo ans, et nō cōg. Manus ꝑcta ita ꝑ integralis ut haec ſq̄ ultimę, quę hanc ꝓbr, et alia ſa ⁊ indigeat ea hone ꝑcepto ēs ſtruat; in dūs vero ita ꝑ integralis ut nova ſa indigeat ad ſtruendę discursū; licet ⁊ stat ⁊ aggregata in dūs; ⁊ in dicis ita connexis inter ſe, ut prius cognoscant cōclusiones, et hę ea ꝓmissis, q̄d nō hent in dūs extare tales. Pro quo sequit loga ultra ſq̄ in dicis; aliq̄, quę sit ā loga ultimo inuenta, posse inducere.

332

Cutius 5° ora loga dict

onis: q̄d S dirigit ā loga in ſq̄ modū ſtruendi S obēs male cogz; ⁊ discursus qui per ea ꝓcta in hanc discursus dirigit ā loga: go. Pr nor: discursus rectus per ſ fert ā loga; ⁊ q̄d per S fert ā loga S dirigit ā loga: go. Maior: discursus ē qui accipit ā loga per ā loga ſferi; nor S arta, et rota ligitima. 2 pt: ideo aphensio, quia dirigit ā loga in ſq̄ modū ſtruendi ſq̄ obēs male, q̄ intus ⁊ dis cogz inuenit ut phone defendendo potius dictat ſq̄ defectionis alvale, quę ēq̄ alvisile; ſq̄ intus vel cogz dirigit ut ꝓmittit per us discursus rectos, quę intus; go discursus erit dirigit in ſq̄ modū tendi, erit q̄ obēs male cogz.

UGR Biblioteca Universitaria

§ 333

Arguez, et ſſirio nimis grave: eodē modo gē diuisionez, et diffinez ſimo et triplicez modez, uendi, quatuplez, et cōez male logz. Dicque gomarez, gd diriḡile a loga in ſtez modi ſcendi, et 2z ſecundi ſſtē a tali ſſa ſobz male logz, uedo: gd diriḡile a loga, &, et n ſecundi ſſtē a tali ſſa & nmarez, et dicque nolz, + discursus & et a ſſa loga n ſecundi: uedo nez, diriḡile a loga et a ſſa loga ſſtē ſecundi nez, et cocz. Rd ſſtionez, uesamarez, etomis a nore dicque consequens: go discursus erit diriḡiles, a imul ſſtē ſſtiuē diuersus, n cocz: go discursus erit diriḡiles, et imul ſſtē diuersus, uedo cocz, et nō plāmg.

334

orz omisi, q a intuitu n ſi, differens ut elicitat discursuz, siue ſibz reazaut incocz: nez ſſtus irrectus n ſi ſſtus, sicut n ſi defectu, quz irrecta defectu ſi. Disparitas ſit apprehensionez, et discursuz ſi manifestationez: nez licet apprehensio ſponte nez ſit defectu secz ideo ſufficit ſtez definiti, et sequent ſit ſtuz ipsa directio loga, et secus apprehensionis ſſtē secundi ab eoḡ ſit defectu, ſi, ideo ſſ secundit a ſſa logz. Sicut discursus n secundi a ſſa discursus, et cz hz ſit ſſa ultimo inuenta a loga, ideo n ſi diriḡiles directione ꝓpria obtemalis: nez obz male ita debet et diriḡile ad ſſtez, ut ſſtē n dicat. Sicut nec uerū dici, qd apprehensio diriḡilis ſtez a ſſhensionis: nez apprehensio debet ſſtē ſſa apprehensionis, ita simili de discursu. Et simile dicat ſtez ſſpria ex hac locutio, domus diriḡiles in ſtez domus, sic ē hz, discursus diriḡiles ſtez discursus.

335 eddices: hz ſſtio hoc ad uera q hoc ſit identificat secz a mal: go hz discursus ſobz male et q uera cz secz identificet actz intus, qui ſobz male. Dicitur, gn inde deliuid sequat ſtra nrz conclusionez. Sicut ē hoc ſi ma diqpate amal, ita discursus ſimadeqpate obez male, + dico n ſi questio: nez eo ipso, qd ā nobis aserat discursuz et opus ultimo intentuz a loga, sequit diuine debemus ei ꝓbez ex obo male, et falſi. Dicput go: ſſa discursus ſtez adeqpatez sui ſi n sobz qua ſi accessintus ſtez a sicut ſſa discursus ſit male obz diriḡile ad ultimo ſtez. Confirmant aduersarij, ut ex sequenti argento ostendet, et nos negamus ex obz malia dqpatz ſſ eliminz.

adequatq.

336 bilis 6ª exsentiarũ: discursus qui ſ oppus ꝓpria in línea discursus
ſ dinalis, effectilis ex directione logꝫ p nouꝫ ſſq. go discursus qui ſ oppus ꝓpria
in línea discursus ſ obiꝫ male logꝫ. Rſ ans: discursꝫ qui oppus ꝓpria ſ infiꝑa
3ª ſ ꝓfectilis, et dinalis ſſq argutionis in barbara vq; ſſta argutionis in barbara
i nova fra logꝫ: go. Rſ̃ exercitat, qd silus in 3ª figura porca in barbara, ſ in
darij. quatmar: intus instructa Vallis logꝫ ꝓlo formando in 3ª figura Rſ̃ ſſtus
riglis adrisꝫ ſſdendꝫ in barbara: go. Rſ̃ et ſ ex discursu qui ſtituens ſſq argũ-
onis, et ex nova fatalis argutionis qui ſ ſſtus ultimo intens ꝙ logã-
ng ex discursu ſtituens ſſq discursus, et ex ſſa argutionis in barbara ſ tur
gutio in barbara; ſ argutio in barbara ſ ſſdal ultimo intens ꝙ logꝫ go.
337 ſſ 2ª: logꝫ potest inducere in discursꝫ nouꝫ ſſq argũ-
onis: go. Rſ ans in hac cargutione: omnis hũs recte dis ꝓtus bene ſ du dũ;
ſ hic hũs: omnis hoo ſal; ſ qui hoo: go qui ſal, ſ recte dis ꝓtus: go bo
ne ſ du dũ. in quo intelligit hũs ſ qui ſ altus: go potest logꝫ in discursꝫ
nouꝫ ſſq argutionis inducere. Rſ̃ dicitur ꝙ disgao ans: discursꝫ qui
ſ dinalis ſſq ꝓpria malis meta ex directione logꝫ p nouꝫ metꝫ ſ du: tꝫ
qui ꝓpria malis logꝫ p nouꝫ ſſq ultimꝫ logꝫ, nº ans. Rſ̃ quarꝫ disgao simi-
liter marꝫ, et sic de hijs de ſſectilibus ꝓpria subalterna; in vero de ſſec-
tilibus subcta, seu magꝫ logꝫ: ideꝫ residendꝫ ad nostra aduantꝫ quarꝫ.
338 Hactenus diximus de

339 et sequenb: discursus ut sic ſ oppus generalis, veniens omnẽ argutio-
nẽ, qui ſ oppus ꝓtra hꝫ ſſ differentias ſſcificas ad tales dinatas argutio-
nes in hac vlã figura. Hinc ſ differentia ſſcifica, ſſta meta, et ſ op-
pus discursus ſ subctꝫ metꝫ recipitur. Ad cuius generalis discursus om̃
ultimus dinalis ad ultimꝫ ſſq logꝫ, ſ dinalis ad differentiã ſſq logꝫ
inquolibet discursu ſ dictare debes ad ctꝫ intens ſſq discursus, et tale ctus
ſſq discursus: ex acta intens, et ſſa discursus resultat ꝙ ab ultimo intens

UGR Biblioteca Universitaria

tes à loga; taleitas veron ſſa a quata loga, taleitas ſſg logg, id explat indone
gneo, ubi dant colores, dat ſſgura igitis, et dat talis ſſgura igitis, qn pinde dicat
ſſgura igitis et ung ſſg inducty à pictoria, et taleitas igitis et alig ſſg abeadgarte
inducty, aliter etc dicendy igety nec obz abi burris, t malitarty artis picturia.

339 6
incistac

ad lgs ſſitiones, qui us mary dicguo: ex discursu, tg gugex subcmeto, et ex nova ſſa talis
argutionis, tgguq ex ſſa meta pos ſſ ſſ ev ug & vsudo: ex discursu tg gugex subc
to mali logo, et ex nova ſſa argutionis tgguq ex obo ſſti ultimo ſſ ſſ, in ens
ut stat ex dicto, et explat exemplo hominis ſſ. Inde in ugeralitinea guo, ex ois tali
ter, gd argutio in barbara ſit opus ultimo tnens à loga gd gud vers ſ. Rt loga ſſpicit pse tg
gug ſſg taleitas talis argutionis, ut inducendy rgra ranz ſſg. Nogd nō ſſ ad endū dixēmus
de discursu in genere diandy ſ de qualibet in particulari.

340
Illus @ in barbara dicit tale ſſg ſſti.
hocruptus talis ſſa duo dicit ſſg ſſities, et taleitas ſſg. loga in inducit pr ug ſſg. et dimus
taleitas ſſg quasi ſſ nova ſſa legz ut; t rdy in imal inducunt to ggſſg, sint pictor de
pingens ſſg, et taleitas ſſg ſ depingit. Rd lgs ſſitiones, rdalis, rdly illy in alio inclusa mali
ter ſſg ſſ ponere, idoq ſſ illy in ſſitit tgguq ſſ pare ſſg, sint in ſſ pars ſſ tra ad ucia
gionis lapis ſſ nomen ſſ ego, qui male ſſ tale ſſ ſſg ſſ ponit, iuxta dicta in sumulis de
vob ſſ in ſſ ficaus.

341
ad instat 1o ingeniosus ſſ sentor ſſ. argutionis in 1a ſſ figura prens et argu
tionis, quq et argutionis in 1a ſſ figura: go directio logz arguq in 1a ſſ figura prius dirigit
ad argutionis, et mox dirigit ad argutionis talis pueri. Prat coeg. directio logz * definitoq.
* arguq ſſ ponit ſſ aphensionis, pterea gi lg dirigit ad ſſ puerq definis, t hoc dicit,
g a ſſ ens ſſ definitionis quq ſſ stit in aphensione ſſ pacis, et aphensionis ſſ pugee
definis: go tale argumentū ſſa ſſ pravi ſſ se ſſ modis ſſ simili et obz male logz et
ſſ similit de ſſitionis, et igitis definitq et male obz artis picturis. Pursus

UGR Biblioteca Universitaria

eodem modo probari potest logicam dirigens ad apprehensionem compositam non sistere in apprehensione composita, sed ultimus progredi ad talem apprehensionem, quae prius est apprehensionem, quam est talem apprehensionem, similiter dicendum de propositione, et pluribus aliis.

342 Ut recte ergo

disquiro ans: prius est in subsistendi coea argutionem in 1a figura esse argutionem, quam est argutionem in 1a figura, concedo: prius est prioritate obiectivalis dirigi-lis ad ultimam formam ultimam logicae, non ans. prioritas illa, quae datur in argutione ut sic ratione argutionis, in 1a figura est illa cuius verificatur haec coea: argutio in 1a figura: ergo est argutio, quae valet per a converso: haec a prioritas non est propria obiectivalis, quia ista argutio praesupponit formam ultimam logicae, et solum est indifferens formaliter ad talitatem formae, quae talitas non est forma adequata logicae, quae constituat obiectum formale inducendum logicae in obiectum male, sicut dicendum est in arte domifactoria, nam in qualibet domo reperitur prioritas in subsistendi coea: nam bene valet: talis domus: ergo est domus, quin proinde dicatur domus ut sic esse obiectum male domifactoriae.

343 Hinc ad partem desuntam ex apprehensione composita resultat, apprehensionem compositam non ideo esse obiectum male logicae, quia praesupponit utcumque ad definitionem, et quia praesupponit et ad formam definitionis ut sic, et ad talitatem definitionis, quia idem sic dicere, quia praesupponit formaliter distincta omni forma ultima modi sciendi: discursus a ut sic licet praesupponat praecisus a differentia, seu forma meta discursus non tamen praecisus a forma ultimo inventa a logica. Instat iterum citatus resentior: logica argutiva in 1a figura 2um conceptum specificum dirigit ad differentiam argutionis ut sic: ergo praesupponit argutionem ut sic. Probat coeg: eiusmodi directio praesupponit argutionem, ut capacem, et immediate determinatam per differentiam specificam; et argutio, quae ita capax est, est obiectum male: ergo.

344 Instantia haec eas-dem patitur retorsiones, ac procedens, ut diximus n° 318 licet a intus po-

sit in argutione in 1a figura per scindere conceptum argutionis ut sic, et differen-
tiam talis argutionis, at non ita precisive procedit logica, quando suam formam inducit in su-
um obiectum male: unde disquo ans instantiae: logica arguitur et dirigit ad differentiam
argutionis ut sic inducendo solum differentiam specificam, non inducendo conceptum
genericum simul et specificum, concedo ans, et non coeq. et maior probatur. Haec expla-
nat clarissima, et efficacissima partitione, quae aliter ingeniosus alter resentior.
maior 1a vero informata forma ignis prius concipitur informata forma ut sic, quam
concipiatur informata talis forma; et non sic dicendum agens naturale inducere formam
ignis in materiam informatam forma ut sic: ergo quamvis prius concipiatur forma argu-
tionis ut sic, quam forma talis argutionis in 1a figura non sic dicendum logicam induce-
re formam argutionis in 1a figura in materiam informatam forma argutionis ut sic.

345 similiter agens producens
formam ignis non praesupponit materiam informatam forma ut sic: ergo logica arguitur in 1a figu-
ra non praesupponit materiam informatam forma argutionis ut sic. Ans constat, et coeq.
ut: nam ideo ans verum est, quia quando agens naturale inducit formam ignis non inducit
praecise talitatem, et conceptum genericum formae ignis intuitivum in ipsa forma ignis;
et quando logica inducit formam argutionis in 1a figura non inducit praeci-
sam talitatem formae, et conceptum genericum formae argutionis inclusum in ipsa forma
argutionis in 1a figura: ergo. Resolvit alius ingeniosus resentior partem hanc
nullam esse siquidem longe differunt tendentiae formae a tendentiis intentio-
nalibus. Actio producens formam ignis sit actio fisica, quae cum non sit praecisiva adequa-
at, et ponit a parte rei totam formam. Directa vero logica cum sit intentionalis
sit praecisiva, ideoque dirigere potest ad argumentum ut sic, maxime ad talem ar-
gutionem: sicut adit resentior, et apud adversarios iudicium ut ope-
ratio completa sit obiectum male licet hic ad formam iudicii, quia intentionaliter pro-
cedit ad formam discursus.

346 ad 2am licet tendentia intentionalis sit per

cisiva aliquando, n̄ semp̄ debet ee p̄cisiva, ideo q̄ licet directio loga ut po-
te intentionalis scipi posit ut dirigens ad argutionē ut sic, et ad talē
argutionē; at n̄ ita p̄cisive dirigit, et ratio s̄: q̄a directio loga dirigit ad opus
eo modo, quo opus facile s̄ ab intu; + opus, silus vg, n̄ s̄ facilis ab intu prius subrane sili
ut sic, mox q̄ subrane talis sili: go. Ergo nō, licet directio loga sit intentionalis, opera-
o intus, sive silus s̄ operatio fica, et intus quando silū eformat, fice se exerat: go si ag-
ens quando fice p̄ducit frā ignis necuit ilā p̄ducere prius sub sceptu generi-
co frē; mox q̄ sub sceptu talis frē ita similit intus quando silū p̄ducit.

347

iudicij resdet n̄ ideo iudiciū ee obq̄ male logē; q̄a intentionalit p̄cedit
ad frā discursus; + q̄a ita p̄cedit ut frlit nulā discursus dicat; ideoq̄
loga invenit in iudicio sufficientē mag, ut in ilā totā frā, et n̄ tā tā
taleitatē frē logē inducat. Hinc notabis, qd nullus dat in loga hatus,
qui sit p̄cise hatus ut sic, sive facilitas ad definē, divisionē, et argutionē
ut sic: q̄a cū hatus si qualitas ex repetione actuū generata,
ideo hatus, qui in loga reperiunt respiciunt determinatas species argutionis: nā
ab actu talis determinatē speciei hatus generati s̄: unde tot hatus in loga admitti-
mus quot s̄ species argutionis, &c.

Disputio Quinta.

De Obcto Forli Logæ. Sectio Prima.

349 Eximus quis ultimo intentū â loga ee actū intus simul cū fra modi sciendi,
in quo pars malis s̄ actus intus, pars vero frlis ipsa fra modi sciendi; investiga-

UGR Biblioteca Universitaria

tis ꝯ actꝰ entis, quē magꝭ inesse by male logz ee potꝭ, inquiriē modo, quꝭ nō illa
fas, vīentis talis actus entis tractē ineꝛa ꝓpriꝰ attributis, siue ob vltimo ā lo-
ga inuentū. Hec ingrauissime, huius difficultatis extabuit vena, seruo, seruio toꝭ ingenio-
ry nocty vigilijs obrectꝰ tenebris lassꝰ quę ag ens rālē et varios fictos, sustinentes, hu-
ic comitantes nobilꝭ fauci ossa Marinero q̄stione 4ª pentalij. Reliquū tm fran-
ciscani cordelꝭ reg exoletissimis, et insules omnes aqua lustrali nocty clarissimary vanty
fantasmatibꝰ longe abire fauerunt.

349 acqua lux renouatꝰ tristis, Pharisaeus obscurꝰ lūi prolixius
elucescat aliqua ꝓtranda ii. Enoto Pens aliud ee subiectum, aliud obꝭ, effectum
aliud. Ens rationis effectum, Pilud, quod vere effici abintra ut ii ꝑfecta entis. Subie-
ctum ꝭ ꝑpriꝰ actus entis ꝓut recipit in ipso inesse, ex illo subiectato. Hec entia dicunt ꝭ
ens, ex subiecto: dicunt ꝭ denominata quatenus ea denominant cognita, dicta &c. Ens rationis obꝭ pot
dici, ab esse effectus, et subiecto, neꝭ vere efficit, neꝭ recipit in intra, et explat communiter dicit:
quodꝭ hut ee obꝭ intrinseci; sive quodcunq; ee male hut neꝭ potia, neꝭ existens, neꝭ possibile,
gnatum, tum ee nihil aliud ꝭ nisi figmentum quodꝭ quod libet dictat intra; de hoc ens rationis
ꝓcuro pleno ꝭ disputare.

350 ocfigmentum dicitur a fictis in metys, et logz. Metꝭ Pilud, quod a fingit
abintra, ut nullꝰ aliud dicit fundatum: ex hoc equus, alit deus, et hoc dicit ens rationis variantis. Lo-
gy ens rationis dicit quod abintra fingit ex aliquo fundato, quod alat ꝭ ens rationis variantis, regu-
lando amal sciptē in hoc intrinseca dicty a rale, fundato dicunto, ex diuersitate cuius
rationis tendendi, et tangendi hoc ens rationis logz ꝭ aguditatem loga denominatiua differentiæ
nis, speciei ꝭ generis, subiecta pratis &c. Ex relatio ea, quæ in hac ꝓtione ꝛy prius dal,
quando prius cognoscit resultat in my illudens fictꝰ ex cuius prius attributi inee subie-
cty et refert ad alterum pradꝰ: ex tali ens fictus resultat in amal, vicinusal attributi
inee pratꝰ, et refert ad subiectum; ea denominatiua species refert ad genus, genus ad species &c.

ens fictus

no es Coral.

UGR Biblioteca Universitaria

2ª intensio obæ, quę ut p̃ cõias rũ debes tostas dis̃ge-
ve intensiones ſſlę, et obę intensiones ſſlę, allegiacgt hz̃ 2g alig. 1ª intensio ſſ-
lis ſ cognitio directa, qua obę cognoscit, vg hz̃ cognitio al. 2ª intentio ſſlis
cognitio reflexa, qua cognoscit obę cognitio 1ª cognitionę, vg cognitio genus
tnata ad al cognitas, et cognitionę alo simile 2ª intentio obę dividit in hz̃, et
2g. 1ª intensio obę ſ obę cognitas, et hz̃ intensiones ſſlis. 2ª intensio obę ſ obę
cognitas, et 2g intensiones ſſlis. hz̃ 2ª intensio obę, ru obę 2g intensiones ſſ-
lis dr̃ ee ens varios ſpecies, qd resultat in am alã vg in cognitionis ſſlis, rane cũ ens en-
tis ſſlis ad denotat genus.

ſ 352

Et his ẽnũt tostatus docta ad sententias actus primus,
quę in 2g intensiones ſſlis, et duę 2g intensiones obę, seu ens ſſlis, et obę, quę ſa
ponit in ipsis obiectis, quę circa ipsius obę male dr̃ et hac ſra ſſlis, et circa bonum
rubeat tostatus, videndi. Hinc dicunt, quod hic actus vg ad vale ſſlis de
ſſlis bonis, et hoc ſ illę dicat ſſlis defectus, in respectu ad actus ſſlis et pot
tos, et sic hę bonis esse nequę, nec qd hoc nõ ſ illę adequate explatus ng̃ ſſlis ac-
tus ſ obę fundamentalis defectus, et hoc ſ illę dr̃ fundalis defectus. Et hic
actus ad vale dr̃ ſſlis defectus, et hoc ſ illę ſſlis defectus, advenit de-
bet illi ens varios, qd tq̃ ſra addita defectui illi virtuat in̄ defe-
ctus ſſlis, et illud ens additus bonus illi de nomat ſſlis defectus.

ſ 353

ut ic idoneo ee-
nebris electo rũ ea ſeruntur tostatus, ad quos male citat ſ ea sententia prostat-
tus, et Rubius, hi (2) locutę fuerunt bene et varios aperuerunt, et rubricam, sunt
locutę ſ fuerunt aliqũ tostatus, ut efficaciter probat 9ª vel 2ª circa disputationę 9ª
sexione Aª. Et ſ modo in hac sententia dicant tostatus. nõ ſ locutę sunt rectus
ſſlis ſ hoc enim ſcitio virtuant, alias teneret illud reale in ipsis actibus
ut artificiosis, et a lege directis: talis ut rubricę vere facta ad ea ordi-
nata, et pra, qua virtuit in̄ artefactis ut ens varios. Alia dicunt, tostatus ar te-
factus legis ſſlis reale in ipsa pra varios, seu entitatio in ipsis obiectis: actus ve-
ro intus ẽnatus quę detinet ad lege, gdonans ex plene in pulcre et egena
dęficientes, in cui us opere tria reperiuntur colores, pra, rue dispositio colo-
rę,

UGR Biblioteca Universitaria

et actiones ꝓcurrẽtis diuinꝫ go obẽhere hũc colores onerandis ꝛ̃ueꝛſa, eta circa
ineas, ſiue actiones meditis quib⁹ ila ſa comunicat.

334

circa que modo circa hec gñm̃ versatõe
co abilis, dr ilg conant explare, obscuris ãplect, a nobis remot, impugnat ꝙ definitio ſſe
tralis ſ definitio ultima adequata ſig definiti ſ definitio ut hens adequatã ſig definiti nec
ſtãt ineralis ꝓlud ens ſpecies: go ſta log, n̄ nisi inile ente fict. Et non modus quẽ
dã explans est entis realis definitio ut hens adequatã ſig definiti ſ modus ſui en dã explans
entis rei n̄ ſtãt ꝙ illud ens ſpecies: go. Et non: actus tale dr nata disponi ne ordi explans
prata 1ª rei ſ modus quẽdã explans est entis rei; ſ eius modi actus n̄ ſtãt ꝙ
illud ens ſpecies: go. Mai ex eo stat, qd actus tales dr nati disponi ne explans prata 1ª rei
ſ actus facti ex dilectione relatiua logi et sequente ſ ſue facti logi essentiã mãifestãt
ing. non ꝙ actus negãi naturã dispositiõis, nec naturã explicationis illud ens ſpecies dicant.

311

rgalad-
ku, et explat ſ dens rac: Licet dicat illud ens ſpecies, adhuc ilo n̄ intelligeret ꝙ ſolus
actus debitale intelligit definiõ realis, et sequent⁹ quidquid logi ſ intelligat dare actui
definiõ primãe: ng illi actui nil definit ut ſ ſormet ing relis à loga ꝛa dicta ſpecta
definẽ. Pariter ſolo actu ſuisse positi, et ente ficto n̄ intelligit hoc ens, et ſpecies
ficus: ng illis praxis n̄ intelligit quid quid esset aliud hoc ſtãt: go nisi ſ
ty nec ſta ſtãtiens definiõ illi tali, nec ſ ſta denominans hoc definiõ.

336

Pone hic argue
mẽ impugnat 2ª ſtãtiã dicta: ea dr ſta, qua denominat ens definiens ſ ſta, quadã
denominat definiõ; ſta, qua denominat ens definiens n̄ ens rami ſpecies: go. Non nisi
à tota definiente hg denominatã ens definiens pueniat a tota ens, ſed ens rami subiecti
vo. Et go mai: quidquid explat ꝙ hic ens ſpecies, obiectum definiens abintus, explat ꝙ ens
definiens obiectum: go ea dr, qua denominat ens definiens, denominat obiectum definiens.
Et ans: quidquid explat ꝙ hic ens ſpecies potentia videns obiectum, explat ꝙ hic obiectum
potentia, et quidquid explat ꝙ hic ens ſpecies voluntas amans obiectum explat ꝙ hoc
obiectum amatum à voluntate: go.

337

es det illustrissimus galanca, Lessione ex simplicitate
speculatiua, ideo ſnil ponere in obiectiua, definitiua et practica, ideo ſ denominans

10

(rõg dicendy de diuersis denominabilibus) aliquid ponere in obo, qđ ex-
plat hoc exemplo: scilt de albo, accio de albando ponere aliquid ponit in pariete
albedy scilicet, vare cuius rõg parietis denominat fili albus, ita accio de albando
soly rõgitiua de albedine, ita similit in obo dfitor obz ſ cur parietis, ens fictum qua-
ſi albedy que ſ fingit et actus intus soly quasi actio de albando, ex quo sequit
qđ dicit hoc denominat de albando, ſ rõg actionis et parietis denominat de albando,
rõg actionis, ſ albedinis, ita similit intus denominat definiens ſ rõg actionis
vel, in obo, dfitor ſ ens fictum, rõg quod ſ fing.

358 Adverto hic in 1o quod dicit definitionem, quod quia loga ſ simplicit speculativa: unde nil agunt: idcirco
in nil ganit in obo, qa vigio ſ simplicit speculativa; ſ actus que loga
definit est simplicit speculativus: gonihil ponit in obo. Notanter dico
qđ quilibet scientia talis ſ practica ſ ipius actus ſ effectivus: go ſ
loga ſ speculativa ipius actus ſ speculativ. Vra ſ 2o: actus intus nihil
fiendum nisi quatenus representat: go ſ actus intus que loga definit cau-
se in obo ens fictum illud representat: et quia ea ſ hic ſ absurda: go. Minor
subsumta: ſ cogitio definitiva rei representate ens fictum, hoc actio ipius ſ
albedo ſ te absolute alba: go. Plans: inuita prima depro affirmative
fictum: go. Plans: inuita prima de pro affirmative obz prati fili, ſ obz prati fi-
lis ſ ens fictum: go. Mar ſ cur tag et non sitat: ng prati fili ex ſ it definitio
filis ſ 2a incensio fili, cuius ſ obz ſ 2a incensio obz, vel incensiui
fictum.

359 Vra ſ 38x ad patet ad 1m: ng sicut ex opo ex fac-
tione de albando sequit fra abactione dicta, que obz denominat albz,
ita ex qua ex ſ cogitione sequitur resultat in obz fingã cogitione dicta,
qua obz denominat cognitz; ſ hoc ſ falsum loquendo de loquendo de ente fictõ
denominatiuo cognitõ et ipsamet cognitione: go. Vra ſ 4m: idea actio de-
albandi ſ denominat parietem albz, qa actio ita ſ fit albedo; ſ hic
cogitio ng prius ſ hoc independenter ad inceptionis ſ fictis inuentõ actio.

UGR Biblioteca Universitaria

go ſſa denonans hoz ſſ[ignificatiu]m enuntiatiu pronoz: ídeo actuſſ[ignificatiu]m enuntialis ñ ē ſſ[ignificatiu]m enuntiatio independens ab ullo ſſ[ignificatiu]m, q ſſ[ignificatiu]m enuntiatio, actuſſ[ignificatiu]m enuntiatiu ñ dant ullū ſſ[ignificatiu]m obis independentia ab ullo ſſ[ignificatiu]m, ⁊ hꝫ rao nulla ſ: go.

360 vo noz: ſſ[ignificatiu]m ullū nouum ñ dat denonao fundalis ſſ[ignificatiu]m enuntiatiu, denonat fundamentalis ſſ[ignificatiu]m enuntiatiu indegendens ab ullo ſſ[ignificatiu]m: go ſſ[ignificatiu]m ullū nouū ñ dat reuera denonao ſſ[ignificatiu]m enuntiatiu, posterius hꝫ hare indegendens ab ullo ſſ[ignificatiu]m. Vao axia: ng iuxta tortas fundalis enuntiatio ñ nouū, ⁊ in quo actu intuitiuo: go ſicut actus intus denonat obz fundalis enuntiatiu, qñ ille denſſ[ignificatiu]m resultat; ita posterius ille denonans ſſ[ignificatiu]m enuntiatiu. Ros debuerunt dicere, q ſſ[ignificatiu]m independens ab ullo rationis fundamentalis enuntiatio, ídeo q posſ[ignificatiu]m habuit obz indegendens a reliquis denonans fundamentalis enuntiatio; at ens ipsa ſſ[ignificatiu]m, ut ſit ſſ[ignificatiu]m enuntiatio indegendens ens rationis, ídeo independens ab illo nullū denonans obz ſſ[ignificatiu]m enuntiatiu.

360 idcirco hꝫ nulas 1o, q idz argtū ſe formari potſ ſimpliciter intus, et ſicut torquent nra ſſ[ignificatiu]m enuntiationis non dependens ab ullo ſſ[ignificatiu]m, ita possemus dicere rationis ens incomplexum enuntiationis fundamentalis. 2o, q denonao ſſ[ignificatiu]m enuntiatiu ñ possit abuncerationis fiat: gonula ſ solutio. Pro ans: denonao ſſ[ignificatiu]m dependens ñ potest ab illo ens rationis; gsmo denonao ſſ[ignificatiu]m enuntiatiu. Cca tonet a pariter, et ans gsmo denonao ſſ[ignificatiu]m dependens ⁊ denonao ſſ[ignificatiu]m logicale cognitu, ⁊ denonao ſſ[ignificatiu]m logicale ñ possit ab illo ens: go. Nam ut ng dicta denonao possit a cognitione, qua illud est derelictione logis, et ex primo ſſ[ignificatiu]m ſſ[ignificatiu]m rei. Pro: denonao ſſ[ignificatiu]m logicale cognitu solis ſſ[ignificatiu]m ſſ[ignificatiu]m q obz, et talis cognitionis: go.

362 ans:

denonao cognitu solis ſſ[ignificatiu]m ſſ[ignificatiu]m q obz, et cognitionis: go denonao ſſ[ignificatiu]m logicale cognitu solis ſſ[ignificatiu]m ſſ[ignificatiu]m q obz, et talis cognitionis. Ans: sed ſſ[ignificatiu]m ſſ[ignificatiu]m a dicta ut diximus de denonatione vii ans 360 et cca ex eo urget, q illud obz reuera denonat cognitionis q cognitionis, qua nil valet, aut facit, ponit in obz ñ aparatus, aut obz reuera denonat ſſ[ignificatiu]m, seu q illud obz ſſ[ignificatiu]m logicale cognitu, qua talis cognitionis,

cio ẽludens ſuas ẽnobo colouit, ut ne dicõ loggyra denonarz a cupiat fo-
rz aliq̃a ap̃d exãinãz dat patione 5ta meã exione 1ª negare ẽludens
docuit omnes denonares extrinsecas ſtabũ ꝑ ẽludens ſ. ſuas exobgue
bulare, ideoq̃ denonaõ cognãz gñẽ z absentiſtico.

363

363 ed ẽza hos docuit ẽs

1º q̃ plures dant denonares extrinsecas, quz abacõ vizalt̃ꝫ ꝓbeniũt,
ut patt in eaz q̃ denonat ẽludens factiones, quz in casa n vocat̃ pti-
go rz dat ens vanis independent ab acõ vizalis. 2º q̃ indes aq̃ẽ indes
dant acty mentalz, qui ꝓcaca n ſingat, et ꝓnat enobo ẽlud ens obꝺ-
tz: ſp hocactus, Deus, ſum me, ſonz gonũt indes ẽlud ens q̃ẽ nat̃z.
3º denonaõ vita amatiã n manet ꝑ ẽludens ſuas: go nec denonaõ cognã-
õ ſanssvedat̃z, q̃uis falſa ee, q̃ domiz denonaõ extrinseca, nonat ꝑ
ẽlud ens ſuas, et cona ene bñ a patte. Nec valet dicere, q̃ ẽludens ſuz
rz ut pote ens vanis n ꝓvenire nisi a bacte intus, ens vanis, qualem vi-
tã, nec amor.

361 ta ſ ex exãine: ng ſtat manẽ dant denonaõ cognãtẽ ens
venens a ſe ens vanis, quia deſtens ens nec ab se denominat̃. Nec ens
venens a ſpha ens vana, quia deſ ens in tono, et nihil denominat a nihil,
quia deſtens amoris, et ſic ens vanis, q̃ nihil ſtat denominat a nihil
in actu dat̃z ponat aliquid ſicty in ẽs vanis ad denominandũ, q̃ ſicty
ſicty quia nihil ſtat in ſicty, ſi actus ſicty ens vanis denominans dicendas
ẽ ens vanis, n quia ſicty ſingit ẽludens intrinsece in ſpha ens vanis, et ſicty, ſed
quia ſit denominans, quacty tñz in ipſi ẽdi ẽludens, ſi actus ens
vanis ſit loqui de falſy hi vanis ens non stat nisi ꝓ actu, actus loqui
nomiſtis ꝓ de ſymbolis relationi nonz ſpicit.

369

Secta 2ª fundamenta tomiſtica

ley: doby ſtat logy ꝓ ꝓ ad ti

dict ínsery naraⁿ regerén. Sg ꝑdicans vanis sequnt gᵃ tales denoranis existunt ꝓptꝫ exist actus vanis ídas causans; sicut denoraco cognitio cognitionis; hgᵃ sequtio ñ dbet ee ffca + loga. Hg ee doctoris angelici mens, patet ex ꝑdicis, qui ait sic in dictione 2ª articulo 2º de virtutibus cardinalibus ex hoc g dicitur intelligat ad tuncopus vite quinquagesimo. cogtio facta circa rem vel in actu universale, et g quᵈ fit circa rem vel universalis; sic cogtio g quᵈ fit circa rem universalis ñ ē ens fictum: go. Idem ēt g sanctus doctor subdit: Et g dicit universale solus ī anima, et tociens: go ī alis virtutibus et gnibus et cogtionis, et cogtio fit circa universalis: go sanctus doctor loquit de entibus vanis, qui sic cogtio, + hgᵃ ens vanis rebus, seu effectus; go.

368

ntiat Palanco 1º:

Sanctus tomas loquit de ente vanis ꝓprietatis + sg ens vanis obg, et fictis ens vanis ꝓprie tale: go. 2º exalijs tortis: sanctus doctor loquit de ente vanis entia sua latitudine, que abstrahit a vali, et n vali ut stat exilis vis ens ī duplex: go loquit de ente vanis fictis. Respondet Palanco rebus mi patis; + sg ens vanis mentis, sine fundato in re ens vanis ꝓprie talis. Sg exanā sg instis: go loquit de ente mentis sine fundato in re: ng sanctus doctor loquit de ente entia sua latitudine. Ignorg negat palanco, et hoc coea a tortis ñ ad rem, et in alia decaa, nisi g alis ñ ꝓtestatur go, et nos ignorg, et coeg ñ nabemus.

369

irente a dg instig dicuntanig: sanctus tomas loquit de ente vanis logᵒ xedo. de ente vanis mentis obnᵒ mag. Ens vanis logis tractat ex obo, et cogitone, obg ī rebus, et actibus vanis, seu in eis ī fra, et deinde dicit sanctus tomas loquit ad 2g vanis. Sanctus doctor loquit de ente qui abstrahit ab ente vanis, seu ente vanis, dicit dit ens ut sic in duo membra alis, g dicit ens mentis, seu ens g dicit tale ī independenti ab ente, et alis g dicit ens vanis, g fit ab in-

te cyrca adoba, et dehoc cāet cē inuerg nara, q̄ extra amgor pēte. uerſa ens tg naty, qug ranis ens rale: n cē q̄ enti ranis intelligit ranem docet aliq̄ ens ficty.

3ᵀᵒ tne abstracta q̄ccē hg intellectā audiat ſcta

Hensis illustris domina cong magē generalis, qui inhg tractatus q̄ 59ᵃ dis. q̄ potiong ranis n intelligit sanctus tomas, potiong q̄ quē ens ranis, uel ens ranis dis quē contra ens rale; t potiong, et ccpty, q̄ plexy formaty q̄ inty et raty, quē ens rale, dis tm nra ens nale, q̄ extra mag q̄ pty reperiat. hyc dr̄ aut ⁊ deanetatg nas dg ita dicty tomg int q̄ tam n alus tractat, ut ipse dicong nis i dicans et hanc magrg cccg ē quo doctat ambo inferg cademus. Restat go dr̄ andg ratg doctorg none entis ranis intelligere ens ranis subicatg, seu accg q̄pty nus, quo fit q̄plexy, et a quo q̄ venit simulatg hoc q̄ptio.

3ᵀᵀ

cong fare dr̄ gnis dr̄ relatiō ens rale, subiectg maris, noris &c; t hg relanes ii entia ranis: go. Non rale relanes ii ranis ug dent int extrema n re, t rane dg ergo dr̄ai; t relanes ranis ii entia ranis: go. Unisa mari dis quo nor; t hg relans ii entio ranis rebo, ccdr: entio ranis cba, met fcta, in nor gen simulatg dr̄ rane re puncs, n cocg. subcatg ad patg nor ad marg, et ens ra referente q̄pty acty intus exercite referenē ung alti, n uero q aliq̄ ens ficty. ergo relatio hyc sit in pro actu ranis, ideo dr̄ relatio ranis. Ratge ergo solutionis, et pncipiis dg bris ex dcto toma 1ª parte questione 28 articulo V. aliqui andoenus suffcatus q̄ea, quę dicunt q̄ aliquid hg ergo mgis respectione ranis referentis cong alterii, et hyc ē relatio ranis tg hg, ut aut q̄ parat ratio hoc ali, ut species ad genus.

7ᵀ

Cong tans lo: q̄ hyc efficere refert unum alterii q̄ potuit dcta fcta ita relata, q̄ actus intellectus hg hyc efficere refert subiectg ad patg. q. ē ama ii ng mirer.

UGR Biblioteca Universitaria

13 ng eo ipso q actus intellectus tradit ens tiet unus de alio tradit separat
unus alteri, in quo stat tradi relatio, sicut cognitio effectiva e tradi relatio,
qua potentia cognoscens refert ad obiectum cognitum, et hoc ad potentiam. instans no:
actus intellectus refert subiectum ad praedicatum per fictionem relationis; sed relatio
ficta e ens rationis fictum: g. Pr maior: actus intellectus non aliter refert prius
vel ad hoc nisi per repraesentationem obiecti sub respectu quia parte rei non e: g.
Confirmatur: hic actus prius e hoc e repraesentative diversi obiecti; sed actus ita diffor-
mis fingit aliquid in obiecto: g. ratio maioris: ng talis actus repraesentat
prius distinctum ad hoc: g.

Ad hanc instantiam ng maior, et maior provanti actus in

13

ideo hic actus prius e hoc non attingit subiectum, et praedicatum, neque sub respectu in a
parte rei e, neque sub respectu qui a parte rei non sit. ad confirmationem ng maior, et tu-
ius provanti quae si teneret falsa et haec propositio prius e hoc: ng ideo propositio
aliqua falsa e quia repraesentat diformiter obiectum, nec prodesse ias palaeo
dicas prius illas diformiter attingere obiectum, atque esse falsas, quia non attingit
fictionem iudicative: ng si non attingit illa relatio ficta, nec ut ens tio,
nec ut de illa aliquid ens tiet ~~[illegible]~~ utique titas, nullo prorsus modo in
telligibile e quomodo a prone attingat. actus g illa nihil diforet repre-
sentat, ng repraesentat prius cum hoc identificatum licet exercite subiectum distin-
guat a praedicato.

7A Sed ad doctrinam instat palaeo: hic actus prius e hoc distinguit
in obiecto prius ad hoc, et repraesentat prius ut subiectum, et hoc ut praedicatum; sed nec
prius e in se subiectum, nec hoc praedicatum, nec unum ad hoc distinguit: g per relationem
fictam distinguo maiorem: hic actus distinguit exercite praecise ad hoc, distin-
guit signate, et negative, ng maior, distinguere signate e habere

UGR Biblioteca Universitaria

sub abstrahare debeãt abstrahere maxa specificat mentis qua vidente ens mobile sua latitudine abstrahente ab omni alia materia sensibili, et intelligibili: quo ens rationis ubi tur abstrahere specificatiue loquendo, ut ne contineatur in tali definitione secundi modi generis: de materia hic aliquis nihilominus fecerunt, 1° ens rationis abstrahere tale esse affectum, quale fuerit specificatum.

373 et apud quos stat, deo dicente potentiam intellectiuam abstrahere amicum, absente deo, et ente realiter existente, quia specificatum talis potentiae intrinsece malet: quo ad specificatum logicum entis rationis plus ultra existere realiter in patria, et specificatum logicum entis rationis fictae impossibile. 2° quia tactus materialis exercitus a tomante dextera existente, et quem Deus annihilat: deo eius abstractibus a materia sensibili specificatum, speculatum, practicum, specificatum esse quale ornatum stat ex dicto tomae absente actu quo ad eius tactum quem Deus annihilat: ergo ab remotionis exercitus, et actus motus, et entis speculativi disquisitivi, stat exercitum disquisitum, sexione 2ª assentiendo, quia aliter triplex significatum actualis animae intellectus speculativi impracticabilis, vel stante esse, et modis quidditativis vel disquisitivis. Hinc omissa via, et logica communi sub abstractibus in specificis specificatum abstractibus, vel debite modificando.

378 tamen omissa communi via intrinseca specificativa existentiae fictae, et denominandi fictae et denominandi extrinseca: quo ad primum denominandi extrinseca existentia, vel inquid actualiter esse existentiae rationis ens fictum ab existentia, ens rationis quidditativum, ens fictum, ens existentiae rationis fictae, quae existentia intrinsece denominans, vel denominatio, quae denominat subiectum, quod denominatur, vel forte denominatio actualis, et actualis mutatio in existentia, ab illa denominante vel denominatio quae actualis mutatio in subiectum realiter in intrinseca extrinseca, et denominatio extrinseca: quo actualis mutatio, fictae denominatae ab ens rationis potentiae intrinseca ab stabilitatis, et existentiae fictae: quo

379 quae actualis mutatio denominans fundamentum fictae, et fictae denominatae, quid, fictum intrinseca ab, et extrinseca admittunt tres, ab quo venire absente fictae, ab quo existentia, et actus existentiae, et actus immutare entis fictae absente denominante cognitae, quia actus necessitatis ab, vel ab unitum plurium, aliquando vel ab quidditatis, quorum, quia non accidit immutare necessitatis

§83 extra fundamentum quo utitur Gabriel a conceptione. implicat in terminis definive attingere obiectum, et non cognoscere in obiectis ordinem definitionis; sicut implicat in terminis artificiose disponere lapides, et non resultare aliquid artificium in ipsis: ergo. Confirmatur: cognitio definitiva est ordinativa obiectum: ergo illud attingit sub ordine definitionis: ergo attingit ex parte obiecti ordinem definitionis; et hic ordo non est idealis: ergo ens fictum. Et argumentum, et confirmatio retorquentur: implicat in terminis comprehensive attingere obiectum, et non cognoscere in obiectis ordinem comprehensionis. Similiter retorquetur confirmatio. Nabit magister Gabriel utrumque retortionem eo modo, et merito quidem, quia his adverbiis comprehensive, definive solum denotatur specialis modus cognitionis, qui modus nihil producit in obiecto, quod tali modo cognoscitur.

§84 Hinc non ans argumentum, quod non probat adiuncta particula: dispartas est manifesta: nam definitio licet sit praxis non est practica; actiones autem dispositivae artificis practicae sunt, ideo ex his aliquid in opere resultat, et non ex definitione, aliter sicut ex actionibus artificis aliquid reale resultat, ita et ex cognitione definitiva aliquid reale resultaret in obiecto definito. Ad confirmationem non ans. Constricte loquendum est definitio solum est cognitio ordinata, non autem ordinativa obiecti: si autem confirmatio solum intendat definitionem esse ordinativam obiecti sicut dicitur comprehensivam, et cognoscitivam obiecti, illud concedo, et inde nullum est consequens: nam ex hoc solum sequitur definitionem esse cognitionem formalem qua obiectum redditur definitum, cognitum: sicut quod gratia sit sanctificativa, et visio comprehensiva non est quod aliquid ponatur in obiecto.

§85 Instat 1° Citatus magister: definitio mentalis ordinat obiectum representative: ergo ordo seu relatio est representative in cognitione, et quod est representative in cognitione est obiectum in re cognita: ergo. Disquo ans: definitio ordinat ut quo concedo: ordinat ut quod non ans, et disquo consequens: ergo ordo seu relatio est representative ut quo in cognitione, concedo, ut quod, non. Et similiter Christa nore subsumta, illa conce-

de ae repraesentativo, utquo et illa negativa deputatur. Explicat distinctio [illegible]
: se habere repraesentative ut quod sit quod repraesentat per ipsam cognitionem: hinc licet definitio referat
genus ad differentiam, non repraesentat illam relationem; et ipsamet definitio repraesentativa ut
quo, quatenus sit causa formalis extrinseca, qua unum alteri refertur, quin proinde aliqua
relatio ficta se habeat ex parte obiecti.

§86 atque solutio in cognitione divina, quae dicit comprehendat
obiecta repraesentative, non sequitur, quod comprehensio sit repraesentative in obiecto; nec quod sit obiecto
in re cognita; et ratio est, quia comprehensio, sicut et claritas, vel obscuritas sunt modi
se tenentes ex parte cognitionis, non vero ex parte obiecti. Et instat 2°: si ordo
tantum sunt modus entative receptus in cognitione, ab eo non poterit obiectum denominari: nam
sunt ideo obiectum non denominat spiritale, et infinitum a cognitione divina spiritu-
ali et infinita, quia spiritualitas, et infinitudo se habent ex parte cogni-
tionis: ergo similiter. Et instantia haec manifeste instat in repraesentatione, intu-
itione, et comprehensione, qui sunt modi se habentes ex parte cognitionis, et tamen ab his
obiecta denominantur repraesentata &c: ergo quae poterunt denominari a modo infinito
spirituali &c.

§87 Ex partis ergo ab omnibus assignandis, et Thomistis, quod plures dan-
tur modi, qui tantum adverbialiter dicuntur de obiectis: ut cognitum vitaliter, spirita-
liter, finite, infinite qui modi ita dicuntur, quia iuxta communem sensum accipi-
untur, ut intrinseci cognitioni, et ut nullum rem dicentes ad obiectum. Aliqui
dicunt nonaliter ut cognitum, definitum, comprehensum, quia dicuntur ad obiectum;
et non ideo sequitur requiri formam fictam in ipso obiecto receptam. hic notabis, quod
licet forma localis stet in ipsa cognitione, non ideo cognitio, quando formam localem
attingit, seipsam attingit: nam cognitio quae sit forma localis attingit per aliam
cognitionem reflexam, ut expresse docet divus Thomas pluribus in lo-
cis contra moderniores tostas. §88

ab eterno ee cognitum; + ab eterno n habuerunt ee rale, l ranis. go. Res deo dis guendo
mar: directio logae stat in denonane definitiuna denonane p fl. sed;
sunta p male, n mar. denao definiti resultat ex define, et obo definito: obj defi-
tum male, et ipsa definitio s fle denonanis. In fli igit, seu ipsa met defina
stat loga directio, quae quidem definitio s ens rale. Hinc nulla s pvao exceptione
creaturae ab eterno. nq ab eterno fuerunt creaturae cognitae, et existit fle
huius scriti creatura cognita, qd s cognitio diva, licet n extiterit male-
cnti scilicet creatura, nisi tamen obj.

§ 91 Huius sexionis calcenitabis logam versari
circa species, universalia &. Res fle, qd dicunt hi sceptus species, universa-
lia; n ca Res male, sed Res eorum oba, haec tamen respiciunt a loga tamquam
maa, et circa quam. Notabis q res put subs 2is intentioni b ee qd dicitur
ex ipsa re, quae sub s, et ex 2a intentione, cui res subs. Ad logam n pertinent res, quae subs
2ae intioni, + ipsa 2a intentio, cui res subs. sicut ad pictoriam n pertinent res, quae subs picturae, sed
pictura, cui res subs. Res igit, quae 2ae intioni subs ad diversas facultates pertinebunt, put fue-
rint, n ca ad logam.

§ 92 Ons s pcipua difficultas hic discutienda circa obj fle, quo logae, cuius explanandi
mus a n 229, et sequenti, et s pava actus intus dirigibilitas in fra modi sciendi
seu ila intrinseca capacitas, ut actus intus dirigat in fra definis, divisionis &.
nq haec intrinseca capacitas s rao fli subqua actus intus atingit a loga;
+ rao fli subqua maa logae atingit a loga s obj fle quo logae: go dirigi-
litas pava actus intus s obj fle, quo logae. Nos s explatio comunit recepta obj fl-
lis quo, et mar pvata parente: nq iuxta divum tomam 1o eticorum lectione 1a loga
sehet circa actus intus, sicut pha naturalis circa actus voluntis; + intrinseca
capacitas actus voluntis cum dirigat ad directam ranem s rao fli subqua seu

obiectum formale, quo phae moralis: quo intrinseca capacitas actus intus, ut dirigatur in forma modi sciendi sub obiectum formale, quo logicae.

93 Et dicta, et dicenda clarius percipiantur notabis in quolibet opere ultimo logo quatuor reperiri posse: 1um magis ex qua fit opus, scilicet actus intus. 2um capacitatem huiusmodi ut dirigatur in forma modi sciendi, quae capacitas dicitur dirigibilitas passiva, et haec sunt adequate intrinseca actui. Virtus quae illa, vi cuius relis possit dirigere actus ad talem formam modi sciendi vocatur dirigibilitas activa et haec sunt intrinseca realis, extrinseca vero actus. 3um reperiri directionem passivam, quae sunt illa actualis dispositio actus in forma modi sciendi, quae vocatur structura actus, et sunt ipsa actui intrinseca. quod quae relis actualiter dirigant datur ipsa directio activa, quae sunt intrinseca relis dirigentibus, et extrinseca actui directo.

94 denique quod reperitur

sunt conformitas actus directi cum relis dirigentibus, et cum obiecto ipsius actus. Haec conformitas sunt considerata 2um intrinsecum, quia dicitur ipsi actui sunt directio passiva, seu structura illa actui intrinseca, vi cuius actus evadit conformis relis, et obiecto. Ita quae conformitas considerata 2um totum quod dicit hic conceptus, conformitas actus cum relis, et obiecto, tunc sunt partim intrinseca, partim extrinseca actui: nam dicit illam structuram, et cum relas ipsas, et obiectum, quibus actus conformatur. Si actus habeat proprietatem conformitatem independenter ab actuali directione logicae, et si logicae ignarus hunc actum efformet alterale, tunc hic actus habet structuram, et conformitatem in actu 1o. Si illam habeat ex actuali logicae directione illa structura, et directio erit in actu 2o.

95 Ita inquirimus quod nam sit obiectum formale quod logicae, seu quaenam illa forma, vi cuius actus intus contrahitur ad sferam obiecti attributis logicae. 1a rerum sententia

ꝓ̄ntoꝝ sentia ꝑ̄ viam regulæ dirigitiuæ actus. Ita q̄ꝫ̄ Suarez vocatur ꝑ̄ loggs disputone 2ª sexione 3ª q̄ q̄ se utat pro quibus, contra, et obiecto nouentia 2ª parte ꝓ̄ paragrafo 1º; at q̄ꝫ̄ obiecto huic opinioni in tractu legentia actus, numeroꝝ, et status. Sentia hꝫ rationi, q̄ obꝫ ffle q̄ logg ꝑ̄ ꝓ̄ loggs; et dirigitiuas gauain ꝑ̄ ꝓ̄ loggs. Mor, utat exclusiua formaliꝫ excludendi: non actus potest, q̄ dirigitiuas gaua ꝑ̄ capacitas ad ꝓ̄ ꝓ̄ requirendi; capacitas ad ꝓ̄ debet reales ffle ꝓ̄ dicq̄ ab ipsa ꝓ̄: non capacitas logicales ad requirendi ꝓ̄ domus dicq̄ ꝓ̄ domus; ita capacitas actus ad requirendi ꝓ̄ modi uidendi ab hac ꝓ̄ debet dicq̄.

§96 Ego 1º: obꝫ ffle facultis gracq̄ ffla ꝓ̄ quq̄ facultas ꝓ̄ ducendi it insuq̄ magis et dirigitiuas gaua ꝑ̄ ꝓ̄, quq̄ lega induit: go. 2º: dirigitiuas gaua ꝑ̄ ffle ad q̄ ꝓ̄ et ad ꝓ̄ loggs: go ꝑ̄ ffle ꝓ̄ loggs. Rnsmaris; rq̄ rnlis ris ffle ꝓ̄ris, q̄ respicit et ris q̄ respicit ad dirigitiuas ffle ad q̄ ꝓ̄ loggs ꝓ̄ q̄ ris ꝓ̄ loggs: go respicit ꝓ̄ quq̄ ris ꝓ̄ loggs.

§97 Secunda sententia obꝫ ffle q̄ ꝑ̄ formitate actus ꝓ̄ relis, et obꝫ. Fit sentia hꝫ respicit alios ut pres Vernaliꝫ et Ygalda tomo 1º de ente regnali dis putone 6ª sexione 1ª docent existere ꝓ̄ ꝓ̄ formitate actus ꝓ̄ relis, duq̄ intrinsecq̄, extrinsecq̄, qualitat ꝑ̄ ꝓ̄ formitas: alij dicunt ꝑ̄ in ꝓ̄ formitate actus ꝓ̄ obꝫ ut discurrit eminentiores uiri tobarez disputone 2ª sexione 3ª et impugnat ista hꝫ sentia, at primus nobis discurrit hoc actus, ꝓ̄ formitas ꝓ̄ relis, et obꝫ; actus ꝓ̄ formis ꝓ̄ relis, et ab: hic actus dicit intrinseco actus, et indicio relatus, et obꝫ. Hic actus dicit intrinseco et actus, et relatus et obꝫ: nq̄ ꝓ̄ formitas et obꝫ dicens ꝑ̄ tinere, et intrinseco existentia, quq̄ ꝓ̄ formalis.

§98 Ordo ad 1º: obꝫ ffle facultis debet ffle et ꝓ̄ gnare ad ingressa facultis

+ loga definitiva ug n̄ attingit formalit, et signate conformitatem cum relis: go hec conformitas n̄ est obiectum formale logicae. Mar patet a pariter cuiuscumque facultatis: Nor probatur: conformitas cum relis pt structura, actu intrinseca dicit ipsas relas, + loga formalit, et signate n̄ attingit relas ipsas. Alit loga definitiva supra se ipsam reflecteret: go. Rursus obiectum formale facultatis praecise sumptum, quam facultas inducit in suam magnitudinem: sumptum, quam loga inducit in suam magnitudinem n̄ est illa conformitas 2um totum quod dicit conformitas cum relis, et obo: go. Nor hec constat loga cum inducit suas relas in actus, et mar patet: nam obiectum facultatis praecise sumptum est in quod facultas exercet suam omnem directivam.

Ita 2° adversus stabilientes obiectum formale cum conformitate cum obo ex divo toma opusculo 16 circa medium: impossibile sunt, et eadem scientia determinare de universali per se, quantum ad illas duas naturas, quas includit, + potius de uno per se, et de alio per accidens: go quando loga considerat universale, illud considerat n̄ quantum ad subiectum, + quantum ad formam: n̄ considerant hominem 2um quod homo, + 2um quod species. Et sic de aliis 2is intentionibus: go loga n̄ considerat formam, et obiectum, solum considerat actum 2um intrinsecum quod dicit; + loga considerat suum obiectum formale: go hoc n̄ stat in conformitate actus cum obo: alit loga oba consideraret. Confirmatur: Stat opus logicum perfecte tale, quod n̄ conformet cum obo, + necesse stare opus logicum perfecte tale sine obo formali logicae: go hoc n̄ stat in illa conformitate. Mar patet in hoc silo in barbara: omnis leo est lapis, + omne vivens est leo; go omne vivens est lapis, qui quidem est obo pi formis, et iuxta relas logicae conformatus.

400 Ex dictis adversarii 1°: quod licet conformitas actus cum relis, et obo 2um totum, quod dicit hec conformitas n̄ inducat formalit in actus intus: in ipsa tm stat obiectum formale: nam inducit denominare, quatenus pars aliqua talis conceptus inducit, scilicet structura, et hoc sufficit ut tota illa conformitas dicat obiectum formale. Sicut homo dicit generare hominem, licet n̄ totum hominem, + solum unionem intellectus corpus, et animam producat. Sic ars pictoria intendit similitudinem

ígnis cy ꝓbꝫ lic̃ in colorib⁹ cy, ĩducat tal⁹ dr̃nar⁹ dispotiõ. dere-
gy ut quis dicat gnare vnar⁹ lapid⁹, sufficit ꝙ lapid⁹ ꝓ eus hic
ponto alter⁹ adiungat: gout loga ĩducat ĩ eius actus formę
gs gre lis, et obo sufficit ꝙ fole ĩducat, tuc enim gactu ĩ eius
ecy, et qua subiat ĩlas formę cy rel⁹, et obo.

Ad 4ᵗᵘᵐ ontra vestiorꝫ 1ᵐ: como-
do formę ſoby fole logę, que formę ĩduc̃ ẽ loga, ꝛ ĩ ꝛra ad oppositiorꝫ for-
mę ſoly denoiare ĩduc̃ ẽ loga: go ſoly denoiare ſoby fole logę.
Ontra 2ᵐ: n ſoby fole logę, qđ ẽ loga fuit n ĩtendit, ſ ĩlas formę nũ-
quã ĩtendit fuit ẽ loga: go. Ad nor: n ĩtendit fuit ẽ loga ĩ dingd loga
fuit ĩtendit, ꝛ loga n quã ĩtendit fuit ĩ ĩlas formę: go. Ad nor: loga lo-
ly tendit fuit ĩ dingd ꝛ eius actus fuit ĩtegrent⁹, ꝛ ꝙ eius actus ĩte-
gr⁹ent⁹ fuit ĩ ĩlas formę: ng n ĩtegrent⁹ ĩlas, ne ĩ ceptus obꝫ
loga n recipit loga ꝙ se, ad rio ꝛ ĩ dicit⁹ ĩtegr⁹. Ad 11ᵐ maa ꝓpi-
us, et ex divo toma dicit⁹ ĩ ꝛ ideras ĩtegr⁹, ſalia ũnerſale, quę
ĩ ad nar⁹ ſubiect⁹ se: go.

Ad 5ᵗᵘᵐ d aduersar⁹ iorꝫ exempla ꝛ dicit, ad 1ᵐ, qđ
ꝓcut unio ĩ corpus, et anę ꝛ tres fole, quę actionis generatiue, ut hoc
ideo ꝙ sola unio fuit generat⁹, ita ſimiliꝫ sola structura erat obꝫ fole
qđ: ng sola structura fuit ĩducit ĩ actę. Ad 2ᵐ dicit hoc dicat
generatus, licet sola unio ĩducat, n ſequit ut tota ĩ formę ĩ
dicat ĩduc̃, ꝓhoc ꝓsise qđ pars tegn ĩducat, disparitas 1ᵐ: qu-
nio ĩducit ex intentione de tranꝺ ẽ existentę, creatę, ſalicetho-
nis, ĩde, venit ĩ ĩducente ꝙ domus, trabes, et adiungentę
unę lapidę alteri: ĩ lapis n ponat ex intentio ne formandi ĩ
nari, ĩ ꝛ ꝓprie dicit ponę ĩ nariꝫ lapidę.

Ad 3ᵗᵘᵐ
ẽ go hoc, hoc ꝓdicere,

UGR Biblioteca Universitaria

arte fácẽ domẽ formare q̃ ex mãy logídy ifficit: q̃ ponẽt vlãmẽ
dñatiuy q̃a valeãt exiſtere ſcribẽ, libẽ ex inuentione exiſtentia-
lis ſcribẽ. Sꝯ hec deficiant licet vera, alegd resultet, nõ obtinẽt agen-
tẽ pariẽ gonentẽ. Sic Grammus, hoc pãre gd ignarus rang eſormit, re-
linqua hoc verbũ obſeruãs, grus nũſcatus; + hoc verbũ nõ obtinẽt Grammus q̃
licet gonerẽt grus nũſcans, q̃ vlãmẽ dñatiuy libus verbũ, ilg rigo-
rat ẽ q̃q̃ vlãmẽ dñatiuy, et ex inuentione vtẽtis de illud verbũ hinc
nandy S ꝑcor ilg incendere q̃ ilg ſimilidẽ cũ ſtatũ, et relis, ilg
ſ formãs ãt obs ſ ilg ſimilidẽ. Sꝯ ꝑcor ex inuentione ſimilidinis ilg ergã
pungat, ilg dicendy ſ acde reliquis exemplis.

4o4 nãs ſequit̃ gd licet poſitiuꝰ
quo ad eũ, necessario ſequit̃ ſormatus cũ plurib⁹ ſimilib⁹, q̃ loqꝰ ta ilg
ſimilidẽ, videret, ita ſimilit̃ licet poſitiua vera diffinitiua, necessario ſequa-
t̃ formatus cũ relis, et obs nõ videa illogy, q̃ nũt videre talg formã
ẽ, alit̃ loqꝰ ſupra ilg reſpiceret. Sꝯs dens aduertẽdũ nullã inten-
ſionẽ intẽdo gd loqꝰ ſupra suas relas reflectat, nõ quia ignarꝰ + exercẽs, quo
minus vtẽs quando opus ẽ ſicẽdy ꝓcedere, vtẽdo ſeu implicite docere
ſicẽdy et ſuas tas relis: hinc dicunt gd loqꝰ licet debeat attingere suũ obs
ſ ilg, nõ debet illud attingere ꝛy omnes alias pares: ſcandalizans ẽnee dare
ſimilare ſibi pares q̃ ſimilẽ credũ, licet reſpiciat ex ſe ſecundũ ductũ, et agonẽ ſ ducentẽ, agens ſ ducens nõ ẽnee dicit̃ ſe ipſy. Similit̃
licet loqꝰ intendat ſimilare aũs ſuis relis, deres ꝓpriat ilg ſi-
milidẽ nõ debet reſpicere ſuas relas.

4o5 ed Dra reſtrictꝰ ſ ſ. obs ſ. le gd facultis nõ exercite, ſed ſignatꝰ debet attingi ſecundy
ſ. obs: go ſ formatus cũ relis, et oba nõ attingit ſignatꝰ ſecundy
oba nõ ſ obs ſ le gd logꝰ. Sꝯs ge. obcꝰ ſ le gd voluntis, et ſen-
tis debet ſecundy Dra attingi ſignatꝰ: go. Dra 2o obcꝰ ſ le

UGR Biblioteca Universitaria

logæ perceptivæ solus sit quod logica formaliter percipit, sed logica formaliter non percipit, quod relationes seipsas exercite respiciant: ergo. Contra 3º ex eodem exemplo adversariorum: agens assimilans sibi passum solum intendit formam, quam productionem producam producat: ergo logica solum intendit structuram, quam formaliter inducit. Hinc ad paritatem dicendum, agens non intendere similitudinem sui cum passo. Tum totum quod dicit hæc similitudo, aliter seipsum intenderet, et solum indere producere formam, ex qua similitudo resultat.

406 Tertio perditarum impugnantium effugiatur, adstruitur ab aliquibus quædam relatio generalis percipiens conformitatem actus cum relationibus particularibus, et obiecto. Unde hæc relatio generalis habet pro obiecto reliquas particulares, et hæc non respiciunt seipsa. Sed relatio hæc ut potest in pertinens ad opus logicum constituendum reiiciendam, et licet admittatur adhuc non vitatur impugnatio: nam relationes particulares, loquendo dirigant ad opus debent opus logicum respicere, et hoc constat obiecto formali: ergo relationes particulares debent respicere obiectum formale; atqui obiectum formale stat in conformitate cum relationibus particularibus, et ex his relationibus constituitur: ergo relationes particulares respicientes obiectum formale seipsas respiciunt. Adde, quod obiectum formale logicæ erit conformitas cum hac relatione generali, et consequenter debebit supra seipsam reflectere.

Paragraphus 407 ut Doctores defendentes obiectum formale logicæ esse conformitatem actus cum obiecto resident nostræ confirmationi positæ a nº 399 silogismus falsus non est opus logicum, quia ex falso cognito vel falso nihil infertur. Item quia non pertinet neque ad logicam analiticam, cum non sit evidens, neque ad topicam cum non sit probabilis, neque ad sofisticam cum sofisticus non sit. Dicunt Doctores in illo silogismo, concessis premissis cogi nere non posse: quia semel a premissis concedantur in ipsis admittitur conformitas cum obiecto, quod cum ita non sit in alio silogismo falsus. Contra 1º, licet silogismus ille sit falsus, Deus dispositus: ergo est opus logicum perfecte tale probans: licet silogismus sit non certo verus

pot. ē certo rectus: go licet silus sit certo falsus, pot. ē certo rectus.
Ans. stat in quolibet s. la probabili: og omnis trus debet ē pars
ptionis absoluta; + vox n̄ nificata n̄ s. pars ptionis absoluta.
go n̄ s. trus, in quo pmisę n̄ s. certo verę, et t. silus s. certo rectus: go si-
milit.

408 et obstat qd ab adversarijs oponit: nq ex falsa cognito ut falsa
pot. inferri falsum nq ilatio stat in cognitione antis cum coenti, quidquid
sit de conformitate cum obo, de qua log. a n̄ curat ut patet in hac argu-
tione quantitas fuq. 1° priorum cp. 2° omne b s. a; omne c s. b: go omne c s. a.
In qua recta dat ilas, lt nulla cum obo dat conformitas. hinc sequit, qd quili-
bet silus dum recte dispositus s. ptinet coad frq ad logq analiticq, sicut ab a-
dversariis dicendum s. de silo, qui constet pmisis fide divina certis, quę cum n̄ sint,
evidentes, nec pvales, nec sofisticę ad logq n̄ ptinebunt. Denique qd ce-
ris pmisis illius sili, ne cuiat nam coea pvenit n̄ ex eo, qd in pmisis
admissa sit conformitas, + ex infallibili conexione, quę hent pmisę cum co-
enti.

409 Ultima sentia docet obcum frle qd logę ē directionem pavam, sed ut stru-
cturam adequate intrinsecam actui. Ita pres Ariaga, Conton, Obiedo contra
versia 2ª logę puncto 1° paragrafo 3° et comunit. Repentiores nri, et hęc s.
nra conclusio, quę sic pt: obcum frle qd logę s. id qd loga mediis suis relis
frlit atingit tamquam frq in actibus recte dispositis; sed directio pa-
va adequate intrinseca actus solum s. id qd loga mediis suis relis frlit
atingit tamquam frq in actibus recte dispositis: go. Ratio maris: nq obum frle lo-
gę s. id in qd relę logę tendunt tamquam in frq: sicut quęlibet cognitio so-
lum frlit tendit in id, qd frlit ex primit. Nor sili pvat: qd loga me-
dis suis relis frlit atingit tamquam frq se habet ex pte ipsius actus;
+ sola directio pava se habet tamquam frq ex pte ipsius actus: go. Confirm

: obs ſ̄le facultas gracię ſ̄ĩa fra, qꝫ facultas ĩducit ĩnsuꝫ magꝫ ſ̄loga ſ̄ facultas gracia, et structura, seu gaua dirēctiō fra, qꝫ loga ĩducit ĩnsuꝫ mag: gaua structura, seu gaua dirēctio actus ſ̄ obs ſ̄le gd̄ logꝫ.

4to Arguꝫ hꝫ: Vacꝫ ſ̄ gꝫ loga respuit ruymale obs ſ̄ gaua ſ̄ptūs dirigẽtias; ſ̄ vacꝫ ĩla gꝫ ſ̄ gꝫ loga respuit ruymale obs ſ̄ obs ſ̄ le logꝫ: go. Diguomaꝫ: vacꝫ ĩla gꝫ ſ̄ gꝫ ſ̄ gaua dirigẽtias ſ̄stendo ĩ ĩla nō: ĩla ultimus ordinando ad directionē ĩnsecā, ĩnsecā, modo maꝫ, et ĩmediē dicta nocte nō cog: loga respuit dirigẽtiaꝫ, eaꝫ ĩtrinsecā, eaꝫ actus ĩla capacitē, ĩla ordinat ad fiꝫ, seu structuraꝫ, ꝛ ad ſ̄ condigitatē ideo dirigẽtias ĩla nō ſ̄ obs ſ̄ le logꝫ. Sicut ſ̄ la moralis, ꝛ aut ſ̄ cōria res ꝓcurent, ꝛ dirigẽtiaꝫ actus voluntis ad fiꝫ onestꝫ, et 2ª dirigẽtiaꝫ cobꝫ ad talꝫ fiꝫ, et nec ꝓ hanc moralis, nec ꝓcuria hent dirigẽtiaꝫ obo frūꝫ actualꝫ directionē actus voluntis, et coloris.

Aliꝫ. secundꝫ arguꝫ: ſ̄ obs ſ̄ le logꝫ rane cuius actus wadēt ſ̄ fruct̄ reatus; ſ̄ ĩd rane cuius actus nō wadēt ſ̄ fruct̄ reatus nō ꝓmeritas aꝫrelis, et obo: go. Pmo: pcis ablata tali ꝓmitate aufert ſ̄ fruct̄ meritū actus: go. ſ̄ pbt: reatus ĩneligi dicitur, et adeq̄ arguꝫ ex ꝫ lang: nisi ĩneligat et uerꝫ; tū uarꝫ ſ̄ tū talꝫ ꝓmitꝫ obo: go. Diguomaꝫ: ĩd obs ſ̄ le logꝫ rane cuius actus wadēt ſ̄ fruct̄ reatus recundū ordinē actuū ĩtrinsecā, actus: recundū ordinē actuū extrinsecā, nō maꝫ, ut modꝫ sensu accipiatur, nō ag. Recundū intrinsecā actus stat in ĩtrinseca structura ĩgitiꝫ uerꝫ ſ̄ gd ablata ꝓmitate aufert ĩla rectitudo, q̄ ꝓmitas ĩla rectitudꝫ, seu structuraꝫ intrinsecā ĩcludit, sicut ablato ꝓprio ſ̄co aufert unio: ubicunq̄ nō reperit̄ qd̄ ꝓprie ſ̄ tradit ſ̄ le quarnio ſ̄ unio, q̄ ablato ꝓprio aufert unio, ita ſ̄milit̄ licet ablata ꝓmitate aufert rectitudo intrinseca, nō reperit̄ ꝓmitꝫ ex rationē ſ̄ fruct̄ reatus.

Actū

aient hꝫ ꝛ nare ꝙ ars dicas; ꝙ deb ea dare vale; formæ aufert ꝑ dis recu-
do actus ex defectu diuisionis intrinseca actꝰ, scdo: ex defectu relati,
et obj, subdisjuo: aufert ꝑ dis ꝑ recudo, nō aufert connexiue, scdo.
formas actus ag relis, et obo duadis recudo, sed secundo gaciū intrinseca
et relas, et obj, quib⁹ conuenit ala formatꝰ sua entia, sed recudo intrinse
ca solu aufert ꝑ dis ꝙ ando ipsa met recudo deficit. Sivero deficiant
relis, et obj, deficientibus ꝫ dis recudo intrinseca, tꝫ tꝫ connexiue, quatenus
scilicet aufert ꝑ tus cogitionis. Non ablato obo cogitionis connexiue aufert
ꝑ cogitio, quacunq; obo conexi. Et sicut stat ꝙ aufert ꝑ connexiue cogitio
ablato obo, ꝙ cogitio, ꝑ obj, virtualis; ita simili ꝑ stat, ꝙ directe do co-
nexiue aufert ablatis relis, et obo, ꝙ recudo dis virtualis ꝙ relatis
obj.

Ad 3 ā ꝓpōnem disjuo maiꝫ: nemo intelligit desiderio adequate, ꝙ
intelligat ꝑ dis ꝑ diuersa recudo, et obliquus huius copulati desiderio vera,
nō ꝙ intelligat ꝑ dis ꝑ diuersa recudo, et indiuersa recudo, et obliquus huius copu-
lati desiderio vera, sed omnis. Desiderio vera aliquid dicit in recto, quod li-
quidē non obliquo: sed quicquid libet cogitatū obi dicit in recto cogitationis, et non obli-
quo obcti, cuius cogitatū ſ. sit desiderio vera dicit in recto tm modo, sed indiui-
plures essentias, et non obliquo dicit ipsas essentias vel ex plures, seu obj ipsius deside-
nis. Loquendo de vera vera desiderio, atq; ita hoc recudo, nemo intelligit nisi intelligat obliqui
dicendo nemo intelligit desiderio vera, qui intelligat obcti: Licet obj videatur non obliquo
et desiderio in recto: unde ꝑ dis indiuersa tm ad ipsa attingit recudo, huius copulati desiderio ve-
ra; et indiuersa tꝫ tꝫ obliquus ipsius copulati

11A

nstas Vꝓ q ā hꝫ cogitatio vera: ideo cogitatio
vera, q formatꝰ eius obo, infert cogitatio nē intellectū q formatꝰ eius obj, tꝫ
hꝫ cogitatio: ideo desiderio vera, q formatꝰ eius relis, et obo, desiderio vera: ergo desiderio
inexistente nemo ꝑ formatꝰ eius relis, et obo. Sed antecedens

et licet modo ꝛ̄ eet definio homis modo existentis, eet definio homis, qui genus existit.

para fo 117 arto 13

arguẽ: loga ſ̄ſlit ſ̄intendit acty ſformꝫ ty velis, etobo: go ſ̄ſlit ſ̄intendit ſformꝫ ty velis, etobo: go utraq; ſformitas ſ̄obtz ſ̄ſlit logꝫ. Ans go: ng loga ſ̄intendit ſ̄ſlit ſ̄ntalꝫ definis ty

Pꝫ qua: ꝛ̄ go ſ̄ loga ſ̄ſlit ſ̄intendit acty ſformꝫ, gn ſ̄ſlit ſ̄intendit ſ̄ſlit ſ̄ntalꝫ

qua acus ſ̄intendit ſformis ſ̄ pqua acus ſ̄intendit, ſformis ſformitas ty velis, etobo:

go ſ̄ſlit: ꝛ̄ ſ̄ ſoly ſ̄intendit loga acty ſformꝫ, ſ̄ tꝫ acty ē ſformꝫ ty velis, etobo;

ſ̄ gd acus ſ̄intra ſformis dicit talꝫ ſformꝫ: go Duguacus: loga ſ̄ſlit ſ̄intendit

acty ſformꝫ ty gd acus ſformis dicit ſ̄intra, vdo: Pꝫ, gd dicit ſ̄ nobl̄ ſ̄que, ꝛ̄

ans, et sic qui et ſ̄milit dicta ſ̄ vane antis, dicque cꝫ, quarꝫ: ꝛ̄ go ſ̄ loga dr,

gn ſ̄ſlit ſ̄intendit ſ̄logꝫ, eadꝫ vane, a ſ̄intendit acty ſformꝫ, ſ̄ vdo: dr

vera vane, ac acty ſformꝫ ſ̄intendit ꝛ̄ mary.

para fo 118

ſ̄ dicimus acus ſformis ty velis,

et obo dicit ſ̄intra ſtructurꝫ actu ſ̄intrinsecꝫ, ꝛ̄ nobl̄ que ſ̄ pas velas, et

obꝫ, q̄bꝫ ſ̄structura ſla ſformat: loga ſ̄intendit acty rectꝫ ſ̄ gd acus

rectus dicit ſ̄recto, ſ̄intendit ſ̄alicui ſ̄structurꝫ, curuo, ſ̄ loga ſ̄ ty ſ̄ſlit

ſ̄intendit id, gd ſ̄ſlit ſ̄in duci ſ̄intra acus, gd ſ̄ſlit ſ̄ndicit ſ̄ ſoly

ſ̄structurꝫ, ſicꝫ dicendo para: ſ̄ndoga ſ̄intendens acty ſformꝫ ſ̄ rectꝫ

huius rugosi, acus ſformis ty velis, et obo, ſ̄intendit ſ̄ſlit, qua acus

dicit ſformis, ſ̄ ſ̄intendit ſ̄ſlit eodꝫ modo, a ſ̄intendit acty ſformꝫ, ſ̄intendit

ſ̄alicui ſ̄ſlit ꝫ ꝫ ſ̄nadequatꝫ ſ̄pcus: ng ſ̄ha huius denominatis acus ſformis

ty velis, etobo, ꝛ̄ ſ̄structura acus, ꝛ̄ rectꝫ, etobꝫ: ſ̄ndoga ſoly ſ̄intendit

ſ̄structurꝫ, qui ſ̄pars ſ̄lius ſ̄ſlit. Ad ſortionꝫ ſ̄milit ꝛ̄ dicꝫ logꝫ ſ̄

licet ſ̄intendere acty ē rectꝫ ꝫ ſ̄intrinsecꝫ, gd dicit acus rectus.

para fo 119

ns tas: loga

ſ̄ſlit hoc ē definiendꝫ ſ̄ hꝫ acty aliale, q̄ ex hoc, et tale a curua-

tura ſformitas: gd loga ſ̄intendit ſ̄ſlit ſformis acus ſ̄ hꝫ ē dicꝫ

UGR Biblioteca Universitaria

nsecz actus dr̃ars: talis ꝑformitas n̄ resultaret loga n̄ q̃ per et hoc ita
diffiendy: go. N̄ ans, et casu ans, n°cocz. Ans pariis virg ꝓ
loga exigẽt gres illius ꝑformitis, ilg sũlẽt, q̃ intrinseca actus, et hoc
pars de fieret, tota ꝑformitas n̄ resultaret: q̃ nullũ dat pars alt ꝑ
mis, q̃ nde plex gats dr̃: et ex cog loga ung gẽz exigat gllẽt n̄ requir
exigere utrag: sicut intus n̄ intendẽt cocz tionẽ duobꝰ sibi oppositis
vel; at hũc n̄ infert, q̃ dentes q̃ intendũt cogtionẽ intendat cocz obz. si
mulẽt de diffiendy.

420

iuratz arguitz: obz ꝓ loga, Rta fra ꝓ q̃
ogus fortz ex directione relatiꝝ loga, defert n̄ sto ex tali directione
talis fra ꝑformitas cz velis: go. Prima: hũ actus alt̃ale ea, q̃ intrin
seca, structura, et directionẽ hũs, si elicitat ab intellectu velis loga, intrinseca actus si elicitat
ab intellectu trahẽ instructo: go fra ꝓ q̃ q̃ diffiendo formaty ex directione loga à n̄ pro
ꝑformitas cz velis loga: Prũ. Patet obz ꝓ loga ubi dat fra ex̄ialis ꝓ citata ex
directione loga; tũ ilg dat talis fra ubi dat ꝑformitas cz velis loga: go. Dico
maz: obz ꝓ
q̃ q̃ defert intrinsece ad̃ formato rudo maz: ꝓ q̃
defert extrinsece à n̄ sto n°maz, et dico nor, talis formalis ꝑ
mitas ꝑ q̃ ꝑformitas dicat intrinsecã loqui, n°: Ly q̃ dicit intrinseca subdisgu:
talis fra ꝑformitas intrinseca, una actu 1°, 2°, rudo, de nat una dicit n°nor.

421 xpla

distionẽ, hũ actus alt̃ale elicitus ab intellectu ab ꝓ actuali directione loga, hoc
ilg ea q̃ structura intrinseca, q̃ habet si elicitur ex actuali directione lo
ge: ideo n̄ defert intrinsece ad actu elicitũ ex actuali directione.
Sed differunt, q̃ actus elicitus ex directione loga, n̄ est actualis directus actu relatiꝝ
sed actus n̄ ita ẽt actus. q̃ actus defectio n̄ est, n̄ actualis directus actu relatiꝝ
vel q̃ q̃ defert extrinsece actui. Hinc structura actui intrinseca, q̃
quatz dat in actu elicito, sive ex directione relatiꝝ elicitꝝ, sive n̄ sit q̃

UGR Biblioteca Universitaria

2um se conformitas cum relis, 2um quod conformitas dicit intrinsecum actui. si structura sit in actu ex actuali directione, erit conformitas in actu 2°; si sit sine relatum directione erit in actu 1°, quia quantum est ex se talis natura, ut conformetur relis, si ipse adsint. Unde obiectum ille non est illa forma per quam opus factum ex directione logicae differat non facto ex eadem directione, si inutroque reperiatur eadem forma.

422 nostras solum ingenio res res ensior: quod actus ille conformatus absque directione logicae sit opus formabile, vel intrinsece directus, sed quod sit vere, et proprie opus logicum, vel non 2 sic 2um: quod actus ille non habet veram formam logicae; si enim haberet esset vere, et proprie opus logicum: nam hoc nihil aliud est, nisi totum vocans materiam et formam logicae. Si hoc, sic arguitur: quod opus sit formabile, vel intrinsece directum, nihil aliud est, nisi quod opus habeat in se, id quod ars, sive facultas poneret intrinsecum in illo, si facultas adesset, et hoc non sufficit ut opus dicatur opus facultatis: ergo. Probatur nostrum 1°: si quis ponat actum absque cognitione praecepti, quod non tale praeceptum detur, actus ille non erit vere, et proprie actus obedientiae; et tamen actus ille haberet quidquid intrinsecum poneret obedientia: ergo. 2°: pictura, quae casu et sine intentione emendi fit non est opus pictoriae: nam opus pictoriae est ergo, qualis non est sola pictura; et tamen habet quidquid intrinsecum in illa poneret pictoria: ergo.

423 in 2am disiunctionem admittere velis, poteris dicere opus logicum in actu 2°, de quo loquitur adversarius, per structuram actui intrinsecam, dicere actualem et naturam relatum logicae, et cum haec et natura non detur in opere posito, sine actuali directione, ideo non sit vere, et proprie opus logicum in actu 2°. At dicimus quod logica considerans suum opus, non considerat opus logicum in actu 2° 2um totum, quod dicit opus logicum in actu 2°: nam necesse est intelligi opus logicum in actu 2°, quod non intelligatur actualis et natura actus nec relatum logicae

, hoc ad hanc n̄ considerat loga tq quq virtuosus actus, + solum considerat structurā actui intrinsecā, qua pt actus ille adhuc heret verā fr̄ā logā in actu 1°, licet n̄ esset talis in actu 2°: quod consequenter esset opus logicum in actu 1°; licet n̄ esset in actu 2°.

424 ex aliis solutione

oponit 1ª disiunctiva pars, ad quā res debis, necessariam distinguendo nomen; + hoc n̄ sufficit, ut actus sit vere, et proprie in actu 1° opus facultatis, n°: n̄ sufficit &c. ut sit vere, et proprie in actu 2° opus facultatis, concedo nomen. Id est, quibus utitur recensior exemplis, explicat: si quis ponat actum existimans dari perceptum, et reipsa non detur vere, et proprie ponit actum, qui habet intrinsece quantum poneret perceptum. Similiter si quis ignarus relatum pictoriae ignem efformet ex intentione inveniendi, ego illa heret intrinsece quidquid poneret intrinsece ars pictoria; et tm actus positus ex percepto existimato, quam picturae illa herent fr̄ā eā dē, quā praestarent perceptum ex relatione pictoriae, et consequenter essent opus in actu 1°, tamen perceptum, quam artis pictoriae, quae habent illam fr̄ā, quam perceptum, et tamen respiciunt in operibus aliunde positis ex percepto reipsa existenti, et ex actuali relatum pictoriae directe.

425 in ca dupliciter adversariorum partem dicitur, ad 1ª quod actus positus ab eo cognitione perceptum, vel positus n̄ existente percepto saltem existimabile, n̄ heret intrinsece quidquid heret actus positus ex percepto: nam hic heret intrinsece tempus ex modo obediendi, quod modum intrinsece n̄ respicere prior actus. Ad 2ª dic, quod licet ego, quatenus talis debeat esse effectus exemplariter productus a prototipo, et ideo n̄ sit ego rigoros et alisi-la, quae casu efficitur nullo modo proposito; at nihilominus ars pictoria habet in illa ignem causuli, quidquid ipsa intendit inducere, illam scilicet de ternatam figuram colorum, et consequenter habet suum obiectum formale: hoc est n̄ constituit nec per intentionem artificis, nec per conformitatem cum obiecto; sicut dicendum de obiecto formali logicae.

426 in tertio argumento: loga considerat formaliter obiectum, et tamen actus

go, ídeirat ſſlét ꝯformitez actus cujusbis: go hec ſformitas ſ obz ſſle logz. Dis-
guoans quadlg partz: loga, rídeirat ſſlét obaqua cujuſg mi oba ppria rudo
ans, et disguo sequens: go, rídeirat ſformitez actus cuius cujuſg cujusbis, ni
ſformitez actus ſ cius logz cujusbis nec disguo: rídeirat ſformitez actus ſ qui-
us logz, ut illg índucat in suos actus, ni sic ſg n índucat, rudo conz. Loga n rí-
deirat obz, que n ſſ ppria ſpecies, ídeo ſg n ſ obz ſſle ipsius; n índeirat ꝑ ma oba ppria
ſ ſibi at de ſpecie &c. ídeo ſg rídeirat obz huius actus, dúnio ſ motus ſ ueniat ſubiecto
tus ſ. distinctiuus, et n índeirat ſformitez huius actus cujusbis obz, et n índucit ſformi-
tez ínsius actus, nec índeirat ſformitez logquq ſſle ſtanz, ſ cius actus.

427 notas: ídeo ſformi-
tas ujrelis, et obo n obz ſſle ſg logā n índucit ſlogformitez, nec índucit
dicens pauz: go hec n obz ſſle. Et nota maa logz n ꝑdit adrale dicens:
nga actus ínsius n ꝑdit adlg actuz, quq sat ínerale modo intendit go-
ca hic parte a parte pauz clarij faculoz, quq debent ꝓponere magz in-
quq ſſle índucant, ut ex eorū ín pctoria rēdi ſcaria &c. Modo maz, ex no
tg, ad huius quarz dis guo ans: maa logz n ꝑdit ſſle, et malitz
rudo: n ꝑdit meze, ex ſſlét n ans, et sic g. Actus ínsius ídentificat cuj ma
qua, ídeo obz ſſlét actus, et ſa dis pauz ex actus ínsius, qui ſmaa ínecli
gēs ꝑdens ſſlét ad ſſle de ſpecie ujr, et hic gradenda ſſlét ad rang obi malis,
et ſ dicit parte ínicio pone, ut ſa libertas, et ín actu voluntis, et morale ex eodē
nis quq ſſle obez ſſle moralis.

428 ex ujr arguty: rely logz nave ꝓpiētes ujr-
te, de pez ſſle n ing rēdit de ſpecie ſſlg, ſſlus n ona 4ta bis, neq índendu
no ſſlis nec ſſlē índucunt dicens pauz ng de ly rely, res ꝓpiētes ſſlét
exercude, quq ſſlebent: ga obez ſſle logz ſalz, quad plētas relas n índe-
cio para. Dicquo ans: rely logz nave ꝓpiētes neq índendunt ſſlét nec
ſſlét índucunt dicens pauz modo pono explanz, rudo. n índucunt ſſlē

directionem pavis modo navo explicatam, non ens. licet illi velis modo navo tendant, tendunt in directionem pavis, seu quod formaliter intendunt in rectitudo actus: sicut praeceptum non dimidiandi sacrum, ut licet modo navo tendat, intendit formaliter quidquid pavis, integrum scilicet sacrum.

429 Septimum argumentum ex tostis: actiones, quibus fit artefactum non sunt forma artefacti, sed artefactum logicum fit actibus intus: intus enim sunt actus sic ligi eformat: ergo actus intus, et consequenter directio pavis illi intrinseca non sunt omnino formalia logica. Ars instrumentaria habet pro obiecto formali actus illius facultatis, cui ministrat, ut patet in fraenofactoria, quae non respicit actus artis equestris, cui ministrat fraenum, sed definitiones, divisiones &c. sunt actus aliarum scientiarum, quibus logica ministrat instrumenta sciendi: ergo. Argumentum retorquetur: nam actiones, quibus fit artefactum non sunt materia artefacti; sed actus intus sunt actiones, quibus fit artefactum logicum: ergo actus intus non sunt materia artefacti logici, quod habuit tostis.

430 Es deo ergo distinguendo maiorem: actiones, quibus fit artefactum permanens post actiones non sunt forma artefacti concedo: actiones &c. quibus fit artefactum non permanens post actiones non sunt forma, non maiorem. Cum actio sit transiens necesse est esse forma operis permanentis, ideo quod actio transiens pictoris non est forma imaginis permanentis. Si autem opus sit transiens qualis est sillumentalis, poterit eius forma esse transiens ut sunt actus intus: quod patet in musica, cuius obiectum male sunt vox, et formaliter illa armonica dispositio, quae stat in ipsis vocibus tra sequentibus. Haec dixi, ne recedam a sententia statuente actionem immanentem esse de essentia intellectionis; sed intellectio formaliter adequate stet in specie expressa, ut scotistae tenent, nullum erit argumentum.

431 Definitionem concessam ars distinguo maiorem: sed definitiones &c. sunt effectus actus aliarum scientiarum, quibus &c. concedo: sunt directive actus aliarum scientiarum &c. nego maiorem. Ars fraenofactoria non respicit actiones artis equestris, quia ad has nec concurrit effective, nec directive. Logica vero respicit actus aliarum scientiarum, quia licet effective proveniant ab habitu fidei, ut directive tamen proveniunt a logica dirigente ad eformandas illas definitiones

&c; ideo q̃ pot̃ loga respicere actus aliarum scientiarum, cum habeant illam intrinsecam structuram, quam loga inducit. aliæ tostarum obiæ ꝯfici solent, ex eo q̃d cogtioni qualis ꝯdefitio n̄ ꝯpetat ꝯstare genere, et differentia: q̃d actus intus nequeat ēe subtus, et pratus, nec trus silosticus, aut extremitas, ꝑ hæc solum ꝯ ex rege dictis: Cogtioni ꝯ ꝯpetit ēe hæ omnia 2um ꝑle, n̄ vero 2um male, seu obum, q̃d dicit genus, trus &c.

432 Quid sit obum atribunis facultis hetis ā n° 232. Quæstio go hæc ꝑcedit de obo atribunis logæ ā de quatuor sunt, seu ꝑut ꝯplectit relas definiendi &c. In qua 1ª sentia ꝯtostarum asserentium obum atribunis logæ ēe ens ranis fictum, ꝑ hoc disputione ꝑcedenti retro abire fecimus. 2ª scostarum, quorum aliqui tenent obum atribunis ēe triplicem modum sciendi ut sic: alij ꝯ ēe solum silum. ꝑ utraq̃ hæc sentia reiicitur, 1ª q̃ obum atribunis logæ debet ēe unum ea rane, qua loga una ꝯ ꝑ loga ꝯ una generice, et multiplex specifice: go obum atribunis logæ debet ēe specifice multiplex; ꝑ solus triplex modus sciendi ꝯ specifice multiplex: go. Hac eadem rane reiicitur sentia 2ª, et ꝑ ea q̃ obum atribunis ꝯ id ad q̃d loga loga ordinat ea, de qui ꝑ agit; ꝑ loga n̄ ordinat ea, de qui ꝑ agit ad solum silum: agit ꝯ de define, et divisione, quæ ad silum n̄ ordinat: go.

433 In sola argutione ꝯtatur 3ª sentia obum atribunis. Ita spinula, et ꝑ ex obiedo ꝯtroversia 2ª ꝑemialium ꝑ to 1° paragrafo. 8°, quos aliqui ingeniosi resensiores sequuntur, nituntur hac rane: q̃ loga ordinat omnia de qui ꝑ agit ad argutionem, et argutio ad aliud n̄ ordinat: nam loga ordinat definitionem, et divisionem ad argum: argutio

UGR Biblioteca Universitaria

2ſcũ potũ exdiuiſionẽ ꝯ et diffinit. Hꝫ ꝓa nulla ſ, 1o q obꝫ attributis facultis
t illud ínordíne, ad q facultas defert; t loga defert ínordíne ad diffinꝫ
diuiſionꝫ & ſpecíenꝫ: go ín ínsola argumone tract obꝫ attributis. Nonstrat
ex communis íma logꝫ definne, et manifestat, quꝫ libet facultas defert ínor-
díne ad suu finꝫ, quꝫ ꝑtio respicit, qualis ſobꝫ attributis.

430

eundo: ñ ꝓ dñ
ta rae tenere, nec argumẽ ex obꝫ attributis. R: ídeo defert ex diuiſione ín ñ obꝫ attri-
butis, q a loga ornate definꝫ et diuiſionꝫ ad argumẽtꝫ faciendꝫ; t q ordínate argumẽ-
nꝫ ad alíꝫ argumẽtꝫ ponendꝫ: go. Nonstrat ín hoc ñ plexo: omne al ſtrúens, tra-
lus equꝫ ſ nalis; t omnis hoo ſ alis et omne genꝰ ſ equs: go omnis hoo ſtrúens, ve-
lꝫ gígníe ſ vale. ínquo una argumẽtio ín plex ordínate ad ſ tra uendꝫ, quia
argumẽtꝫ ꝓbandi resdebuno ad oes argumẽtꝫ ex obꝫ attributis, q licet
ordínet ad alíꝫ argumẽtꝫ, ñ ordínat ad alíꝫ argumẽtꝫ omníno ꝓ accidens. tqvis ꝓprius actus, quꝫ
logꝫ, quꝫ ꝓ se ín intendit argumẽtꝫ, vel ꝫ ad alíꝫ argumẽtꝫ ordínet.

435

n ead ꝫ ſ esse, quꝫ
gꝫ exhíbere debet fundatu aduersariꝫ: lo ꝫ definio, ꝫ diuiſio ꝑtinẽ argu-
mẽtꝫ ponere, hoc ín ꝑ potiꝫ po ꝫ, aut ex ꝑte hꝫ susceptꝫ t ponendꝫ, ín repugnan-
tiꝫ. Dꝫ a aliquid ſ obꝫ attributꝫ, et ín attributis ín ſpecíe ꝫ ꝓ accidens ꝑtes
ꝑtis, ſbé attributis t requíríe ꝫ tales ꝑtes ꝑ se exse, et ex se ꝑtes, et ga
facultas ꝑtes, et ex se ꝑtes ſ ud ordínet ad alíud. ſícut ut aliquid ſ obꝫ
attributis ín ſpecíe ꝫ diuiſio ꝑtes ꝓ accidens ad facultes, t requíríe ut respícíat fa-
cultes. Explant hꝫ ín arte pictoría: licet pictor bragnio depícto adiúngat argí-
tatꝫ totius homis, bragnis ꝫ ſ ét ꝑtes ſ ígnis, ad hoc bragnis ſ ét obꝫ
attributis, q ínse licet ꝫ ultímo ab argumẽtꝫ: ídeo definit ut argumẽtꝫ, et
ſ ꝫ ſ disꝑtas, quia ad ínuẽdíendꝫ, et definꝫ, requíríe diuiſionꝫ, q ad inuẽdíendꝫ ꝫ ultímo
ꝫ ultímo ad loga ínuentꝫ, ſicut ꝫ definitio, et diuiſio.

436

86 Quarta sententia tuetur solam demonstrationem esse obiectum atribuenis logicae, quia per solam demonstrationem cognoscitur obiectum coadiuvans essentiam, partes, et proprietates. Ita acutissimus Basques Pres. urtado, Ariaga, Alfonsus, Peinado tractatu 1° disputione 2ª sexione 4ª, et alii. Haec sententia est excludit ex eo quod non omnia obiecta per demonstrationem cognoscantur, plura enim solum probabiliter attinguntur, et licet per aliquam demonstrationem attingatur obiectum aliquod coadiuvans essentiam, partes, et proprietates, igitur la demonstratio includet non solum argumentum, sed definitionem, qua cognoscitur essentia, et divisionem, qua partes attinguntur. Praeterea licet logica, quo analitica sunt, habeat pro obiecto demonstrationem, logica topica, et sophistica talem demonstrationem non respiciunt: ergo ut harum partium logicae demonstratio non erit obiectum atribuenis: ergo hoc non stat in sola demonstratione.

437 Ex dictis n° 433 impugnatur 5ª sententia, quae uni patri Contono tribuitur, esse scilicet obiectum atribuenis solam definitionem. 6ª sententia est pris lince libro 2° tractatu 2° capite 5°, aversaque sexione 2ª sexione 5ª, et aliquorum resentiorum apud praedictum Peinado citatum non ante docentium solam veritatem, et ipsius assecutionem esse obiectum atribuenis logicae. Sententia haec reiicitur ex dictis, et insuper, cum logica sit apud praedictum lince simpliciter, ita de quate practica, cuius finis, seu atribuenis obiectum necessario esse veritas, et opus. Praeterea, hic actus hoc est ens risibile aliquam veritatem continet, et non habet rationem obiecti atribuenis logicae: ergo. Si dicas logicam respicere non quamlibet veritatem, et illam, quae in definitione, divisione, et argumentum continetur, hoc est quod logica respiciat tamquam obiectum atribuenis triplicem modum sciendi, seu veritatem artificialem.

438 Optima denique sententia propugnat obiectum atribuenis logicae esse triplicem modum sciendi definitionem scilicet, &c. Ita eximius doctor disputatione 1ª metaphysicae sexione 4ª Pres. conimbricenses questione 5ª articulo 3° fonseca libro 2° metaphysicae capite 3° questione 1ª sexione 5ª Toletus, Rubio, et alii apud

prę quędā disputatione 1ª sectione 2ª ad secundā vide nō comunē opīo
nū sentiā, qđ ſēgnat: Illud ſ obiectū attributū logę, qđ ꝑtē res ſpectā
logā, et adęqte ga ornat reliqua, deqđ agit, ꝑ triplex modus
ſciendi respicit ꝑtē ā logā, et adęqte ornat logā reliqua adęqte
ꝑ agit: go. Nam ſ explatio obiectū attributū; non duplex, ꝑ ſ ornat,
ꝑ ex eo stat, qđ logā frequentissime diffiniat ꝑ ea ſcientię diffe-
vg ineus ad diffiniendū, seu qđ vidę ad diffiniendū &. 2ª ratio
eddis ſciendę ornat logā ꝓpotiones, vocs, assertiones, eqđ ꝓbat &.
§ 439 Sequ-

itur 1ª corollū 1º: logā adęquate sumtā respicere tot ęgitatis attributis adęquatis triplex
ex modus ſciendi; vidēs ꝑ ipsius obiectū ens unū esse morale, reale ipsa unā ens
ens morale; logā ſ argumentū sive ꝓbo attributis argutionis, deqđ disputationē,
dictū ꝑ definitū diuisionē. 2º none triplicis modi ſciendi in omeligā triplicem modi
ſciendi ne rē, ꝑ quę libet species argutionis, diuisionis &: Ng hoc ꝑ qđ ponē
ex vi definitū logę. Ita ꝑ venerator eximius doctor, qđ quando duo aliqua
communia signat tot quot obiectū attributis alicuius potiū, ꝑ natus, subiacere communi
unū omeligunt omnia inferiora subiacentia. 3º triplex modus ſciendi mentalis ē obiectū attributis logę qua instans essentialis qua ꝑ instans
accidentalis videlicet logā ker pobo attributis triplex modus ſciendi vocalis
sexio 2º obiectionibus soluendū.

Circa 4ª sententiā: ꝑ demonstrans cognoscit obiectū ea ad sententiā, ꝑ species
ex ratas: go obiectū attributis logę ſ sola demonstrao. Patet 1º obiectū attributis lo-
gę ſ qđ alię ſcientię exigunt ā logā; ſ alię ſcientię ſ alię exigunt demon-
strans: go. 2º patet, quę sibi ꝑponit assertiones ſ sola demonstrao. go.
3º sola demonstrao ſ ꝑfectio oneus humanū; ng omnes ad demonstrans

UGR Biblioteca Universitaria

exercit ínatus vesuas operatus; toby atribunis ꝑfectio ínatus humanꝫ:go
Aº ítus ꝓbabilitꝫ modus rúendi; modus opinandi: go rbuerlus
demonstratus toby atribunis. 5º ínatus quesút ínsola demonstrang;
toby atribunis logꝫ rdúenga ínatus quesút: go. Dis geuerans argúti:
ꝑdemonstrang, cognoscit obygabilitet, nº alegd, sud dis gue: ꝑdemon-
strang, quesit unecus modus rúendi cognoscit obyscabilitꝫ, nº ꝑdemo
nstrang, quesit tigbx modus rúendi cognoscans. Mutt rbuerlus esnº
436.

441 dꝫ ꝓfitions, vesa marónhorꝫ: ng plura obas, que ad alias rú-
entias ptinent toby ꝓbabilitꝫ cognoscantꝫ; ídeo alꝫ rúentiꝫ rúgen-
te a loga ai rutionibꝫ, quales, et símilit divisiones, et defitiones
quales ad dꝫ resdet gatuet avis reles tals fénz toby sit ꝓpositiohn
ídeo fuit, qd relꝫ adda pinendy a socrate, cuelꝫ addirendy a pla-
tone disponꝫ euantꝫ ut notant pres conúbiens inses unde soluye-
gut demonstrangꝫ et oby atribunis logꝫ a halitiza dꝫ qꝫ avis reles
gbuit pqui relas. 2 tão, sit fides ꝺ tuendi ꝺ diogeni laertio diúe-
ndy avis relꝫ plura tadedúe de divisione, et define, que tenpor
y inéreue periuꝫ ídeo ꝓ insolꝫ sit ꝓpositoggꝫ pinꝫ demon-
strang.

442 dꝫ nºmanꝫ: la demonstrão sit actus ꝑfectior reli-
quis; at defitio & quales ꝑfectionꝫ ex intrinsecis ꝺ dꝫ nºans:
2 ítus quales nsit modus rúendi ínstrúa usurpane modi rú-
endy n sed rúentia quæ hec dcogno cura, et evidentꝫ at modus
rúendi que sit ídꝫ adaire facty logꝫ ignoti &, dequo im presti
loquem. Ad 443 nºmanꝫ q ínatus quesit rei esintꝫ quesút in defont,
quarens ꝑ ns rerꝫ indivisiones 2 por maiométy, go dicqúdsta non deducat:
ng oby atribunis nsit ud, ínquo ínatus quesút, sit ud, ínquo facultas,

UGR Biblioteca Universitaria

cimus ſ obꝫ attribuniſ quibꝰcũ: hꝫ go intras ñ qñ ſeruire ens ola demonſtrane, loga tmq ius cũ inexplicũmo do ſuendi.

443

bilis 2o genera pris linee: loga ſu-
entia uentiꝫ, ut comunis ā ꝓpꝫ ſe ſolus apelat: go hec hec go bo attribunis
veritꝫ. Rac cez: n qdlo medina hec go bo attribunis ſanitas, g ſcientia ſa-
nitis: go ſimilis ſ ſit 1o: loga respicit recudꝫ actuꝫ ſicut gramma resp-
cit recudꝫ voceꝫ ſ recudo vocꝫ, qꝫ ā gramma intendit ſ veritas: go ec
recudo actꝫ, qꝫ loga respicit 2o finis intrinseci log ꝫ ſ pabere erroreſ;
ſ erroreſ gabent ꝫ veritꝫ. go 3o ſicut ſ hec pha moralis ru actuꝫ volunta-
ſ hec valis ru actuꝫ virtus; ſ ila hec g finis intrinseci vonitꝫ actuꝫ: go hꝫc
veritꝫ go veritas ſ finis intrinseci, et ſequent obꝫ attribunis logc.

444

oncedo

ens, et dicꝫ ens: go hec go bo attribunis veritꝫ qꝫ ſ habet, nō veritꝫ artifi-
cialꝫ, ſ ubdicꝫ: veritꝫ artificialꝫ ſ intrinseci, qd veritas artificialis
dicit in ac intrinseci, scdo: ſ extrinseci, nō cogꝫ loga ſ ſcientia veritis,
g instructa dispositis, quib⁹ assequ go remus veritꝫ in qualibet mathe-
veritas, qꝫ in alijs mais inoꝫ ſ gamus medijs definitis, diuisionib⁹
ſ finis extrinseci ru logꝫ, finis intrinseci ſ tus ſ ipsamet instructa
qꝫ ſ fit, qꝫ, qñdꝫ cum vera sunt loga respicit in ſ loyveritꝫ, ſ qd hꝫc
ſ intrinseca instructis, et hꝫc intrinseca veritas obꝫ attribunis logc. Sic
exemplis medijs allegatis patet: ng veritas ñ ſ obꝫ attribunis, ſ ſ ſ ſ
ru medijs qꝫ ſicut respicit toggꝫ obꝫ attribunis cognus ut ens, ſ ila
go loga alijs tribus, ut ens, ſ alijs ſ tributis.

445

dlꝫ ſ finis ꝫ esa mus dicꝫ
noꝫ ſ recudo vocꝫ ſ veritas ſ intrinseci qd hec dicit ſ finis ꝫ ſ ſ ſ
ſ extrinseci gn noꝫ ſ dlꝫ d hucusq dicimus de ſ intrinseci logc ſ dlꝫ di-
cimus debꝫ ru gramma. Loga solꝫ respicit veritꝫ ſ noꝫ actꝫ, qua-
mus hꝫ dicunt intrinseci ſ tructuꝫ, et ſ no dicꝫ obꝫ, ſ ſ ſ ſ ſ ſ

UGR Biblioteca Universitaria

structura ꝙ format unde unica respōdet ſſm, ſ. diuerſe ſonu causat: ita in mille gra-
mma respōdet ogrug oranꝫ absq; ſolecismo, et barbarismo, et hꝫ oranis ſe potest tam
et respōdet alligramma, ꝙ in hꝫ arangat verꝫ ooꝫ. Ad 2ꝫ dicꝫ qꝫ manꝫ: finis
intrinsecus logꝫ ꝙ peaben errores opositos rectu dni arīſtadli ꝙ priacb moꝫm
cuspecudo: ꝙ peaben alios quoruꝫ errores, n manꝫ. Patet ſolutio. Ad 3ꝫ dicꝫ
bis partes pnoꝫ ē: ꝙ sicut pna moralis huc pobo bonꝫ actuꝫ intrinsecuꝫ,
ita pha valis causꝫ artificiale actuꝫ intrinsecuꝫ; et idco actushens pfm artifi-
cialꝫ ultimꝫ ꝙ obꝫ attingunis pha valis.

146

Circa 3m pcedꝫ sentia: logꝫ intendit ens
rata apta, et utilla ad negandꝫ verꝫ, qꝫ ꝙ finis intrinseco verꝫ. Ifine 1o
ablato ſo fine verꝫ nulla ē vel falsas logꝫ; go falsꝫ verꝫ ꝙ finis intrin
secus logꝫ: 2o. ſiquis roget cur logꝫ querat 2 ꝓ debet, ſ logꝫ querere ut oba
alterꝫ scientiarꝫ sine errore addiscat. go. Res dco, omisso artis, mendo
coꝫ: ng ꝙ ars nauigatoria intendit ens rata apta ad nauigandꝫ, et tm
na gratia ē ꝙ finis intrinsecus illius artis ꝙ ipsa ꝙ finē respicit ofcinꝫ nauis,
ita et loga ofcionꝫ libꝫ instrumentorꝫ. Hinc patet ad 2ꝫ ofertionꝫ qui
usans omittit, et nil cora. Ad 3ꝫ dico, rectionꝫ ſ logꝫ n ē verꝫ, ſiquis rogꝫ
ꝙ define intrinseco: licet ꝙ rogatus rederet logꝫ querere, ut medio gradi-
cat, ꝙ demuꝫ obtineat. Patet go rndebꝫ, ſ dicat se logꝫ querere, ut nisi
define, diuidere N.

147

Circa 1m ꝙsentia patet conclo: ſola definitio ꝙcipu
us finis logꝫ: go ſola definitio libꝫ attingunis logꝫ. Pbans: ꝙcipuus
negans rei vabicans alios ſ reas entia: go ꝙcipuus modus scientiadi ansdi
et ſ logꝫ qui explat rei esentꝫ, qualis ſ definitio: go. Ifine ſ finis ꝙcipuus
logꝫ ſ manifestare esentiagrei ſ hoc fit ꝙ definitionꝫ: go. M anꝫ, et
reso antꝫ pbandꝫ; n coꝫ. Definitio n radicat divisionꝫ et argumentꝫ, nec
illi cedent, alioꝫ sicut ea, qua ꝙdu ēt radicꝫ rei, ꝙ finis ꝙpriatus

et passiones p̃ducẽr; ita ꝛ̃nẽ lẽ ꝛ̃ ꝛ̃ logꝫ dẽfẽr dẽfinꝫ dicẽns ponẽ
ret dẽvisiones, et argues, qđ h̃ dẽcendẽ. Ad fin̄m, disquo marꝫ, finis
& ſ manifestare es entiꝫ rẽ et ẽtes p, et ꝑprietates eius. Quis manifes-
tare es entiꝫ rẽ p̃ priata ꝑ̃ties, n̄ nomꝫ. Vtat solutio exꝑpdicãs.

Paragr. 148

Ad 1m ex precedẽbꝫ asserente logꝫ exclusionꝫ ẽntiã ſ̃ꝫ p̃ſſe et obꝫ ab-
sunis logꝫ: finis ẽntrinsecus ꝑ̃ncipiꝫ p ẽnentes ad aliqua ẽa entia ſ̃ finis
ad̃tunes obꝫ; ẽclusio ẽntiã ſ̃ꝫ p̃ſſe ꝑ̃ncipia ſ talis finis in logꝫ:
go. Nonꝫ: logꝫ ẽntia dicendꝫ, hoc ſ ignorꝫ et nota aperiendꝫ, et colligen-
dꝫ. go. hoc ꝯcꝫ: nꝫ exclusio probabilis n̄, ꝛ̃ꝫ ea ſ̃ dẽbꝫ ẽ ignota ẽ nota ẽ Collectio.
Sedo nanꝫ, in nomꝫ, ad huius ꝓbanꝫ, n̄ ens ꝑ̃ ꝑ̃ticulanꝫ, quꝫ tribuẽbo
dẽ ẽre: hoc Aut logꝫ dẽ ẽntes triplicꝫ modus ẽndẽ ſ̃ficat. Ad hu
omisso anteđ đ̃ potꝫ, ꝑdiscere probabiliꝫ ſ ẽre ignorꝫ ex no toco di-
gare, seu ſ̃fere: nꝫ probabilis ergutio nobis vere manifestare vere ẽa-
lio, ex modo, quo nobis manifestari potꝫ.

149

Ad 1um dentꝫ triplex modus ẽ-
endi ꝑ̃nẽta dicꝫ: go n̄ obꝫ ad ẽntes logꝫ. Rans: ad mentꝫ ꝑ̃-
tinet tradere rerꝫ essentias, ꝑ̃ties et ꝑ̃prietates: go ad mentꝫ ꝑ̃tinet, defi-
nio &, quid essentia ꝑ̃, et ꝑ̃prietates tradere. Nans, ad ꝓbanꝫ
res del ad mentꝫ ꝑ̃tinere tradere rerꝫ essentias ꝑ̃ties et ꝑ̃prietates, ꝑ
definitiones & exortas deriuare à logꝫ: ut ad mentꝫ ꝑ̃tinet res definita
&, quꝫ vero definies, & files ꝑ̃tinent ad logꝫ. Tute res gestꝫ ꝑ̃-
tinent ad istoriꝫ, narratio & hanꝫ rerꝫ abstꝫ & bleasmo, et barbarismo
ꝑ̃tinet ad grammꝫ.

Aso dalierꝫ solutionꝫ notat, qđ quꝫ libet ex dic-
tis finꝫ hꝫ alicꝫ ẽntrinsecuꝫ, immediatꝫ, seu ꝑ̃mꝫ: dicꝫ extrin
secꝫ mediatꝫ, seu remotꝫ. finis intrinsecus / obꝫ ad finis ꝛ̃

89. n̄ vero finis extrinsecus: ideo quia ait philos. 1° ethicorum ars navifactoria duplicem finem habet, effectum scilicet navis, et navigantem. hic s̄ intrinsecus, et ipsius obiectum attribuens: nam ad hanc effectum ars illa probat relas, n̄ vero ad navigantem, quae s̄ finis extrinsecus. Similiter in loga finis intrinsecus s̄ effectio triplicis modi sciendi ad quam relas tradit; quod loga ornet ad alias scientias comparandas, vel dignitates acquirendas s̄ finis ille extrinsecus. Nota 2°: quod n̄ quaelibet secretio ~~[illegible]~~ erit a falso s̄ finis intrinsecus logae, sed solum illa secretio, quae stat in ipsis instrutis sciendi; et similiter n̄ s̄ finis intrinsecus logae intendere quodlibet perfectum, sed solum intendere instruta sciendi perfecte constructa: nam ad eiusmodi instruta probat relas, et ornat reliqua, de quibus agit. Et haec in logae vestibulo apendise sufficiat.

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

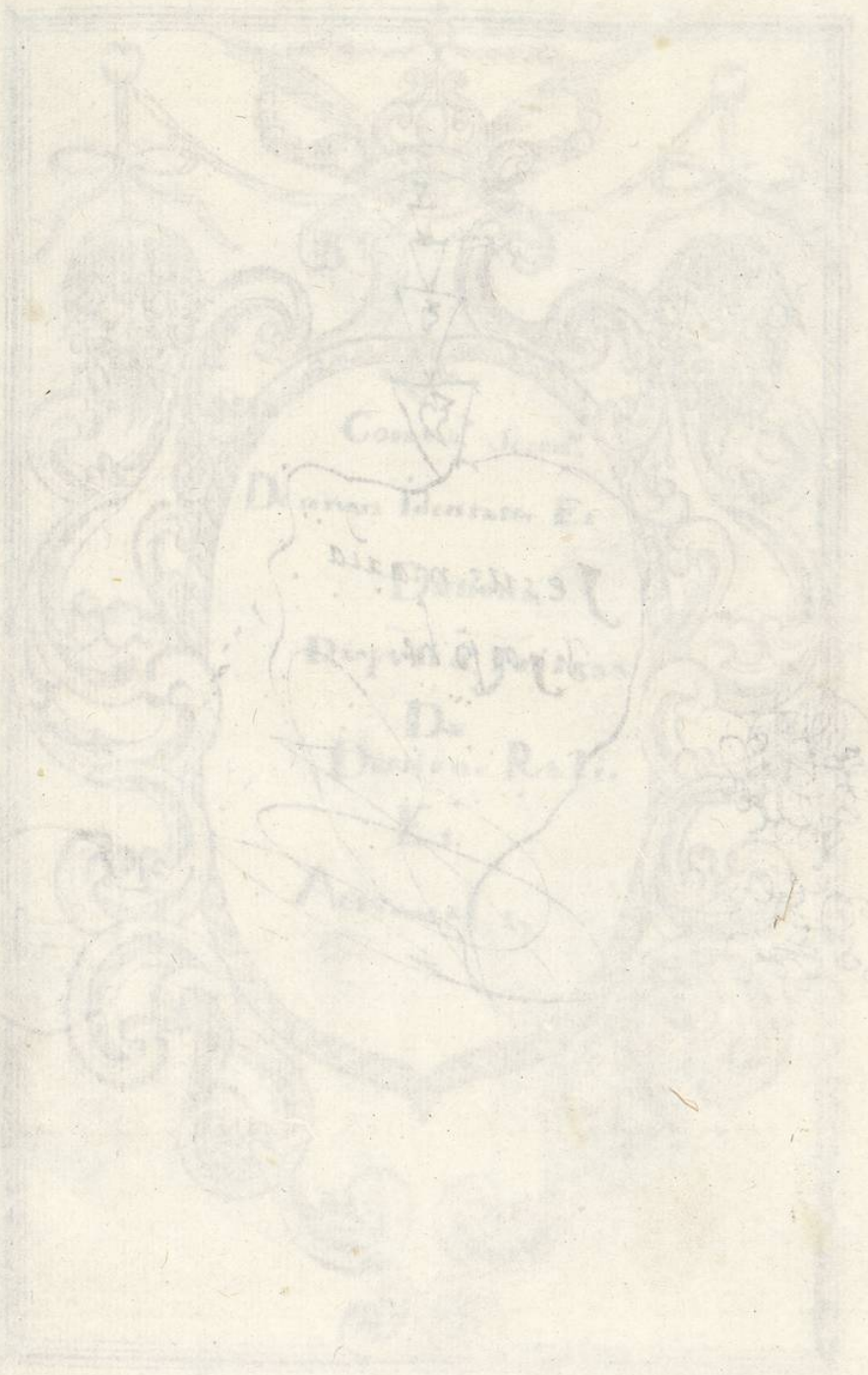

UGR Biblioteca Universitaria

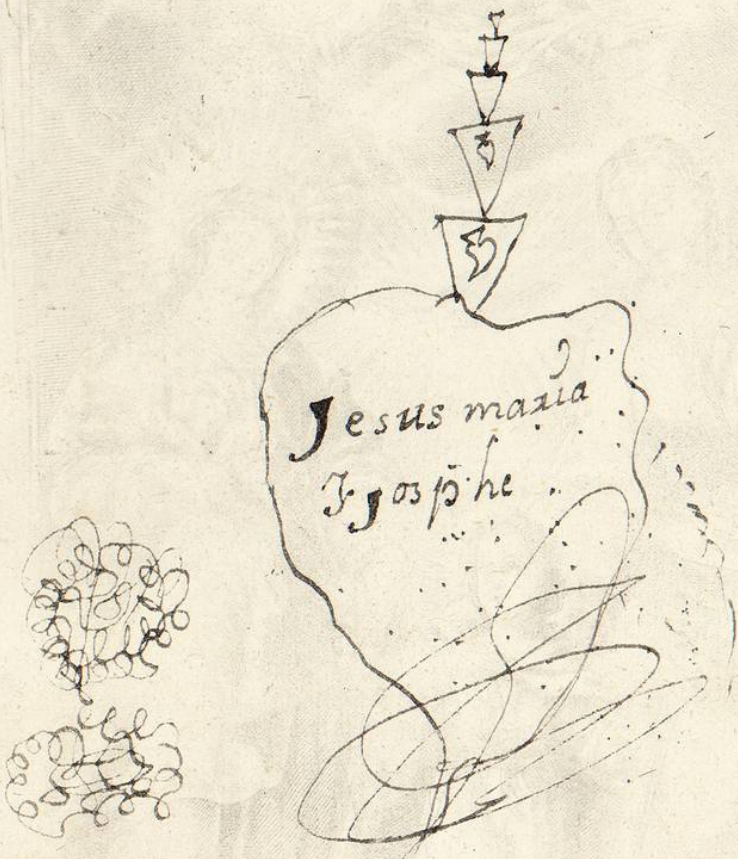

UGR Biblioteca Universitaria

Contrª. Secundª.

De rerum Identate, Et

Distione.

Disputio Prima

De

Distione Realj,

Et

Actuali.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRAN

UGR Biblioteca Universitaria

SECTIO
PRIMA.
PRÆLUCET.
AD
DIFFICULTEM.
Explicata

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

SECTIO PRIMA. PRÆLUCET. AD DIFICULTEM.

Explario

§1 Legę regalis aulę limine superato nobiliores secretioris domus sedes nobis manent ad eundem. Prima igitur quę tunc ad phicas, tunc ad Theologicas difficultates enodandas se offert sunt identitas, et rerum distio. Identitas sunt illa ratio formalis, qua unum independenter ab operante intellectus sunt id quod sunt. Sic prius vg, nulla intellectus operante intervenientem, sunt idem cum homine, et hęc identitas hominis cum pro stat in illa ratione formali, qua prius 2um se, et independenter ab alio extrinseco, sunt homo. Distio huic identi opposita sunt illa ratio formalis, qua unum independenter ab operante intellectus non sunt aliud. Sic prius ea ratione qua non sunt plus ab homine non distinguitur; et cum prius non indigeat intellectuali operante ut non sit plus, ideo independenter ab illa habet distionem a plo.

§2 Identitas, et distio dividuntur in formales, et reales; et hęc divisio recta non sit: nam distio formalis non sunt propria distio, de qua postea. Solum ergo distio realis sunt vera

(*adequatas, et inadequatas)

distio, quae dividit 1º [illegible]. Distio ralis adequata sit la vicuius res 2um suum est adequatum ab alia disguit, seu, quae non comunicat cum aliquo 3º singulari, et numerice eodem. Sic prus vr disguit adequate a plo: quia prus 2um suum est adequatum non sit plus, neque dat aliquid 3um, cum quo plus, et prus identificent. Distio ralis inadequata sit la vicuius, res 2um aliquid sui non sit idem cum alia, et 2um aliquid sit idem, seu la vicuius entas comunicat in aliquo 3º singulari, et numerice eodem.

§3

Haec ralis inadequata distio reperitur in tribus divisis personis secretive acceptis, quae comunicant in eadem numerica natura diva. Sic est compositum ficum, in quo reperiatur divinitus duplex fra totalis in eadem maa, vg fra ligni, et fra ignis, tunc compositum ligneum vr inadequate disguit a composito igneo: quia cum in utroque composito maa sit numerice eadem, et fra distem compositum igneum 2um aliquid sui scilicet rane maae sit idem cum composito lineo; et 2um aliquid sui non sit idem, scilicet rane fra: et utraque fra tam ligni, quam ignis communicat eidem 3º seu maae. Identas similiter alia sit adequata, alia inadequata. Adequata sit la vicuius res 2um totum sui sit id, quod sit: sic prus 2um se totus sit hoc.

§4

Identas inadequata sit la vicuius res tam 2um aliquid sui sit alia, et 2um aliud alterius disguit, proindeque non sunt mutuo afirveles. Sic compositum vr inadequate identificat cum maa, et haec cum composito, licet verificet, quod compositum sit maa, non valet maa sit compositum, et ratio sit: quia de subiecto solum prat id quod subiectum dicit in recto, compositum @ dicit in recto maam, fram, et unionem, et ideo dicitur compositum sit maa: fra @ maa sit compositum. Quia licet dicat maa in recto aliquid quod in composito includit, seipsum scilicet, at non dicit sit vr disguit a fra, et unione, quae in illa pratione enuntiant de maa; et ideo illa pratio sit falsa. Hinc distione inadequatae relusit distio includentis ab inclusa, seu totius a parte.

85 Ubi notare debes qd pars 2ꝫ totiꝫ nũ identificat ex toto, et tn dit ĩnnnnnnnnnnnn

nnnnin inadequate disqũ a toto, q̃ n̄ identificat cũ toto 2ꝫ totuꝫ et totus: nem̃ao

Vª 2ꝫ totuꝫ nũ identificat cũ ꝯposto fico: qª ꝫ totuꝫ nũ e pars ꝯstituta ꝯposti: atqª

ꝯpositꝫ ꝑ[tm] magis dicit unionꝫ, et ꝑꝫ, a quib maa ñ disquit, ideo maa disquit ñ

inadequate a ꝯposto: ideo ꝗ semꝑ accdat distio rẽalis inadequata dat realis inadequata identas, loquando hꝫ dat, dat realis adequata distio partiꝫ inter se. Et

triplex hꝫ differentia in ꝯposto fico, inquo maa ꝗ identꝫ dicendꝫ dequale ꝑꝫ ꝗ

identificat inadequate cũ ꝯposto, q identificat secũ ĩpa, quꝫ in ꝯposto reperit.

ꝫ disquit inadequate a ꝯposto, qª disquit ab aliꝫ ꝑ parte eius deꝫ ꝯpositꝫ deniqꝫ

ĩpa maa ꝯparata ñ cũ ꝯposto, t cũ qualibet ꝑꝫ ꝑꝫ ñ adequate disquit

ab ila.

86 Secundo dividit distio in absolutã, et modalꝫ, qd ut capias scire debes entatꝫ absolutꝫ illꝫ ee, quꝫ nuli alteri ꝑ esentialit afixa, ut intrinseca affectio: vg ꝑius, lapis. Entas vo modalis ꝑ quꝫ alti ꝑ esentialet afixa, ut intrinseca afectio: vg actio, unio. Distio go absoluta ꝑ ila quꝫ dat int entates absolutas, modalis aũ, quꝫ reperit int entates modales, l int modalꝫ, et absolutꝫ. Dividit 3º in ꝑcificꝫ, et numericꝫ. Vª quꝫ dat int entates diverꝫ ꝑcie, vg int hoñꝫ, et lapidꝫ. 2ª quꝫ invenit int entates solꝫ numero diversas vg int ꝑꝫ, et ꝑꝫ. 4º dividit in actualꝫ, et ꝯditionatꝫ. Actualis, quꝫ dat int extrema ficꝫ existentia; ꝯditionalis, quꝫ versatur int extrema mere ꝑsibilia, quꝫ si existerãt ñ disquerent. Celebres sũ aliꝫ divisiones distionꝫ in realꝫ, intellectualꝫ, et ꝑꝫ, seu mediꝫ, et indistione, virtualꝫ, de quib ꝑotea.

87 Nonnulla na tradi solent ut dignoscat realis distio extremorꝫ. 1ꝫ ꝑ separabilitas, cuꝫ enĩ l a seipso separari posit ideo extrema int quꝫ separabilitas dat ñ disquent. At inseparabilitas, nam res divinꝫ ꝑ sonꝫ ab indicꝫ sũt inseparabiles, et ubicatio petit a ꝑ ro separari nequit et tm res divinꝫ ꝑ sonꝫ ñ dis- ✱ ñ ꝑ ꝑꝫ identitatis realis.

gunt pro sua ubicatione. Ly nec est diversa productio, et corruptio, ideo ea quae diversis actionibus producuntur, aut diversis corruptionibus pereunt realiter distinguuntur; et ea quae eadem actione producuntur realiter eadem. Ad hoc nec ita intelligendum ut realiter distinguantur, quorum uno producto, alterum non potest, in quo sensu ad ly nec reducitur. Neque hoc nec reperitur in omnibus entitatibus realiter distinctis, cum inveniri nequeat in divinis personalitatibus indistinctis.

58

Hoc etiam nec, quo docet ea eadem esse quae eadem actione producuntur, et distingui realiter quae diversis actionibus producuntur, est falsum. Ratio est quia eadem potest supernaturaliter produci per duplicem actionem, et per unicam actionem potest duplex res produci. Immo iuxta sententiam asserentem naturaliter posse res reproduci, eadem res naturaliter potest terminare duplicem actionem productivam. Tertium quod assignant aliqui est diversitas existentiarum: dicunt enim quod ea, quae diversis existentiis existunt, realiter distinguuntur. Nec hoc nec tenet, si existentia realiter identificetur cum essentia, ut est communior sententia: tunc enim idem erit dubitare an existentiae diversae sint, ac si sint diversae essentiae. Nec tenet si existentia realiter distinguatur ab essentia, in quo eadem essentia potest habere duplicem existentiam, et duplex essentia potest existere per unicam existentiam.

59

[illegible] verum nec est producens, et productum, iuxta aliquos res eadem possunt seipsam producere talem per actionem, hoc nec nihil est. Ly est diversitas ubicationum, quia inde ea, quae diversis ubicationibus existunt realiter distinguuntur; nec hoc simul valet: nam eadem res potest divinitus bilocari, et ita terminare ubicationes diversas quae realis distinctio verius est ipsa dicitur. Ly denique nec est verificatio contradictionum, ideo quod ea realiter distinguuntur, de quibus verificantur propria contradictoria: et hoc nec est verum sit in creatis realiter et indivisis: de filiatione nam verificatur generare, et de essentia divina cum filiatione identificata non generare, quin ex verificatione horum contradictoriorum liceat inferre realem distinctionem filiationis ab essentia. Ad ultimum praemissis, inquirit in quo omnis probabilitate et de

tic̃ ralis; seu q̃ q̃ ng sit ẽ tarso fl̃ç, qua urq; vi disq̃ t̃ ab alio, yg prusa
glo. 1ª sentia docet ralç distionç stare inquo dg modo poco vr dicto ab exa-
mis, q̃ disgunt̃ seu inquadg relare, vel accidentia relato resultantes ex
igsare, q̃ disq̃ t̃, vane cũius res relare distionis referr ad aliq̃ ut dic-
eg. Sta aliq̃ apud pz, ton disputione 1ª logz exione 2ª. 2ª sentia tenet
distionç ralç vis esse in regane fica ẽtis sup addita extremitis, q̃
disgunt̃. Sta comunit̃ tenz. et q̃ tat exim̃es doctor, Propositiues,
et arriaga disputne 1ª mot, lexione 1ª. Fl̃ç in inquisitiõ resensiones
3q sentiç defendunt rationes distionç ralç fl̃t stare refficent in nig-
tis entab, q̃ disgunt̃, et refficent in retrone fica. 4ª dunq; sentia
asent distionç ralç tg fl̃t stare in ẽpsentab, seu extremis, q̃ vr
disgunt̃. Sic ronales, dus an dus Clarissimus Barques, Molina, Sale-
nato, Arriaga, ton, obiedo, Penado, et comunit̃ nũ recentiores. Sexio
2ª du plex conclusione questionç resolvit.

Ad 1ª nra conclusionẽ ad authoritat Adsentiç: distionalis, stat fl̃t in ẽpsis
entab, q̃ disgunt̃. Ad exclusionẽ loquendo ex emplo gratia de distione
pri ad plo: prus disquit fl̃t ad plo pticulã deferr ad plz; et prus dife-
re fl̃t (hoc modo loquendo de rg) ad plo q̃ ratã mr entatiç: go disquit fl̃-
t ad plo prugmr entatiç: go in ẽpsentare pri stat ralis distionis simplo.
Discursus recte concludit. Mar ex eo tat, q̃ differentia individuales, q̃
prus differt ad plo et pauciores prus differentes, et sequent distiç ad plo.
Ad 2ª rã: ng differentia individuales pri identificat cũ ẽpsentia. Ad
fl̃t 1ª: prus, et plus fl̃t, q̃ suas entatiç, quo vis alio recluso, si una ad
alia entas; fl̃t q̃ prus, et plus fl̃t una, et alia entas fl̃t q̃ quidam prus

UGR Biblioteca Universitaria

et plus non distinguunt: ergo prius, et plus per suas entitates non distinguunt. Non obstat co-
mat quod neque prius in prius ratione suorum gratuorum. Probatur 2º: prius quando prius non est
plus: ergo prius, quia prius non distinguitur a posteriori: sed prius per prius per suas entitates: ergo.
Distinguitur a posteriori per suas entitates: ergo.

§12

Res debitis cum patribus potius, et ariaga prius per suas entitates distinguitur fundamentaliter, non formaliter a posteriori, quia entitas prius in fundatum, ex quo resultat negatio formalitatis identitatis, in qua formaliter stat realis distinctio: sicut ignis

Verum: cum solum in fundamentaliter calidus, quia solum in fundatum, et radix, ex qua resultat calor. Probatio huius opinionis non exerbat, quae in ista contraria rationis 1º: ea ratione prius per suas entitates distinguitur a posteriori, qua per suas entitates differt a posteriori; sed per suas entitates differt non solum fundamentaliter, sed formaliter: ergo per suas entitates distinguitur formaliter. 2º prius per suas entitates in formaliter prius: ergo prius per suas entitates distinguitur formaliter a posteriori. Contra hanc est: neque prius ea ratione, qua prius per suas entitates non est plus; sed prius per suas entitates in formaliter prius: ergo per suas entitates non in formaliter plus: ergo per suas entitates distinguitur formaliter a posteriori.

paragrapho §13 contra

3º prius per suas entitates habet formaliter exigentiam ad aliquam rationem formalis identitatis cum posteriori: ergo prius per suas entitates habet formaliter repugnantiam ad identitatem cum posteriori; sed formalis repugnantia ad identitatem cum posteriori in formalis distinctio prius a posteriori: ergo. Respondeo ex eo, quia prius ita exigit aliquam rationem, ut ad illam exigendam non indigeat alia ratione, alioquin ad hanc exigendam aliquam exigeret, et sic in infinitum. Non sub unica parte: neque formalis repugnantia ad identitatem cum posteriori in formalis exigentia additionis a posteriori. Unde nulla in partes ignis; neque hic non identificat eum calorem, quem in forma, qua realitas, per-

ín de ꝯ ígnis ab ꝯ calore ñ ⁊ calor nug ꝺíffere-
nníꝯ ín díuíꝺuaꝝ nec ꝯ ídentatꝯ, quę ⁊ ſra, qua ſſtt ꝺíffert, et ꝺíſquít ā ꝑb.

ſſA
ontra ⁊ 4.ut una netio ſíca vr ſſtt ꝺíſquat ab alíéna ñ mꝺíáta alta
netio ſíca: go ut ꝺuę entaꝝ ⁊ poſíbę ín ſſtt ꝺíſquant, ñ ꝺebęt meꝺíáre
íla netio ſíca. ſtus ꝛeꝺít ab aꝺuerſ, alías ⁊ equęꝛe ꝓuaꝛas ín íngſtꝯ:
ng ſíne ꝺuaꝝ nęneꝝ ꝛequíſítę alta aꝺuaꝝ ꝺíſtíonꝯ, ꝺe hꝯ 2ª ab alíſ ꝺíſ-
quęꝛe alía 4ª exigęꝛe, et ſíc ꝺe ſínís. A go ꝛeſpońꝺeo: íꝺeo una netio ſíca
vr ſſtt ꝺíſquat ab alía ñ mꝺíáte alía netio, ꝙ quę ſſtt hęꝛe
ęę ęgnęnꝯ, et ñ ęę alíꝯ, ⁊ quę ſſtt entaꝝ poſía vꝯ ꝓnus ꝓ ſípꝯ ńęt
ęę ꝓnꝯ, et ñ ęę ſſtꝯ: go ńęt manꝯ aꝺuęꝛſ ⁊ ꝺocent ęs ꝛanꝯ ęę gne-
tio ſíca ⁊ ꝛao ſſtꝯ ꝺíſquenꝺí, ꝓ ínꝺe ꝯ ñ ín ꝺíſquę alía netio ne ſtra-
ng íꝺeo netio ſíca ꝙ ſe ⁊ ꝛao ſſtꝯ ꝺíſquenꝺí, ꝙ ꝙ ſe ſuę ñ ęę ſſtę
ętt alíꝯ; ⁊ hoc ńęt quę ſſtt entaꝝ poſía: go quę ſſtt ęę ⁊ ꝛao ſſtꝯ ꝺíſ-
quenꝺí.

ſſs
es ꝺe ęę ſſtrí mes Palenco: ęę poſ ęgrę ñ ęę ꝛanꝯ ſſtꝯ, quauꝯ
ab alío ꝺíſquat, ⁊ ꝛanꝯ hꝯ ſtare ín netione, quę ꝺíćt quę ſſtt ęę ⁊ ꝛeſpo-
ꝺa ꝛane ⁊ ęę ęlemęnꝯ, et ín ſſtionꝯ: ng creatura ꝺíćt nenꝯ ma-
ríſentís, ſeu plenę ꝺenís eſſe ꝺę, íꝺeo ꝙ aſſeꝛt creaturę ꝙ ꝺę
ſgúꝯ ꝓ netionꝯ maríſentís, ꝺeꝛeo ad creaturam vr ꝺíſquę ꝓ ꝛeſpo-
ꝛeꝯ. ⁊ ꝛeſpońꝺeo hoc ꝓ ſtatís ín pugnatíꝯ ⁊ ꝓ mítꝯ: ng ꝺeus ꝺíſquę vr ā cꝛ-
eatura ꝙ gꝺ ꝺeſſert ā creatura: go creatura ꝺíſquę vr ā Deo ꝙ gꝺ ꝺeſſt
ab ípſo ꝺeo; ⁊ creatura ꝓ ńęt entaꝝ ꝺíffert ā Deo: go ꝙ nuꝯ ęę ꝓnꝯ,
et ñ ꝓ ęlꝯ nenꝯ ꝺíſquę vr ā Deo. Diſcurſus ſtat ex ꝺíctís.

ſſ6 ontra ęnſu ꝓ ⁊ entas poſía ꝓ ſípꝯ ꝺíſquę vr ab íla nene, ęr ⁊

Si 1um: go ig distio-ralis consistit in entate pova. Si 2um: go entas pova pri ut disgu-
at a tali netione indiget alia, et ut disguat ab hac alia, et sic in in-
finitum. Rursus: sicut entas pova pri constituit in ee distae a Deo per netionem
illam, quae verificat hanc pretionem, prius non est illud maius ens: ita debet constitu-
i per aliam netionem, ut disguat a 1a netione: nam entas pri quae verificat
hanc pretionem prius non est illa 1a netio: go sequeretur processus ille in infinitum. Confirmatur
1o: creatura constituit in ee distae a Deo per quod constituit in ee entis limi-
tati, et constituit in ee entis limitati per suam entatem: go. Maior est pala-
nei, et nor probatur: creatura constituit in ee entis limitati, per quod constituit
in ee creaturae, et creatura per suam entatem constituit in ee creaturae: go.

117 ar videtur innebilis: ideo nam quod prius vg est ens limitatum, quam est creatura;
pt go nor: creatura est ens limitatum, quia est ens ab alio; et est ens ab alio
per suam entatem: go. Maior continet definitionem creaturae, quae nulla alia est
nisi ens ab alio, et nor ex eo constat, quod ens ab alio sit ens, et ab ali-
etas, quae sunt prata non identificata cum creatura: per sua prata intrin-
seca sunt creatura, ens limitatum, et ens distum a Deo. Confirmatur 2o: non minus
creatura dicit netionem maris entis, quam Deus netionem moris entis; et pt
1am nem creatura constituit in ee rr distae a Deo per netionem: go pt 2am
Deus in ee rr disti a creatura constituit per netionem. Confirmatur denique: en-
tas pova pri rr disguit a nene ilimitanis: go ex priori ad hanc nem
ipsa entas est repugnat ilimitani, non?

118 i 2um dicat: go entas pova pri pprioris ad illam nem pot sit identificari
cum ente ilimitato: rao, nam ea, quae ad invicem non repugnant identi,
possunt identiri; et hoc dicere est absurdum: go dicetur 1um; et infero: go entas
pova pri pprioris ad nem est limitata: rao huius: nam entas pova pri

S limitata q ẽd, pd repugnat i limitans, + p prio adignens repugnat q u-
q creatus i limitanti: go entas pova pr̃ prior ad nens S limitata; + ẽd q̃
d creatura S limitata S ẽd q̃ gr̃ vis quãt ẽ Deo: go rug entas, ꝛc
q prio adignens fcz ille mod creatura S in dista Deb.

§ 19 Ite 2ª nra conclusio: distinctionalis int entatis povas, nec sufficient stat
in mere fca. Questio nula erat, si recitã mus fcas nentis, quas p nunc de-
si omittimus, et hac supone facta, 2 conclusiones: 1ª ly distio pr̃ã
plo tã, pd 1ª ly differentia pr̃ plo, + differentia pr̃ã plo, nec sufficiẽt
ad in mere fca idem pr̃ cui plo: go distinctionalis pr̃ã plo nec sufficiẽt
stat in mere fca idem nãs pr̃ cui plo: go distinctionalis int entatis povas nec
sufficiẽt stat in mere fca. Pg bona d, ex p missis quarũ max ex contat, pd dis-
tre, ad aliqd id ẽ omnimoda st. Nor pate: ng differentia pr̃ S pratis idem nãs pr̃ cui
ei ipsi pro; pd cata, cui identificari as primeuũ stare in aliquo rr̃ã pro
distio, qualis 2 mentis fca. Ptã: differentia nec manca pr̃ã plo S pratis, nisi cum
pr̃ sua S pratis, nisi cum ipsius differentia qualificat + pratis, nisi cum pr̃ nequit
stare in aliquo rr̃ distio ad pro: go distinctionalis pr̃ã plo in stat in aliquo distio
ad pro: go nec in mere fca.

§ 20 Ad 1as dent ad ro ad 1ª denonans dista pro ei pugnare ad duplicẽ gr̃ã, q̃ã qualẽ
cat intrinseca, qualis S differentia ad nem mentis, ẽ fca extrinseca, qualis 2 men-
tis fca, hoc explant his exemplis: 1ª intellectus ponat pr̃ cognoscendo p aliqd entis
ens, q̃ q̃ ponit ad ud distinctionalis denonat sufficiẽter ad nocens p ponendis. 2ª gr̃a
creata terminans S fra denonans sanctã humanitatẽ christi domini
b̃e denonet sanctã p sanctis in creatis. Denq amor beatificus sufficiens beatitudo
p̃ticipata p̃ 1ª, licet ad aliq amor q̃ ponat vis tã beatificans ipsum
q̃ stare eq dr denonans. + ly de partialis q̃ uacui pertes, qd 1ª deus sufficiẽ-

UGR Biblioteca Universitaria

ent denonet immortalis ita ille imitatus, p sua intrinseca prata, poterit ita de
nonari p nationem ficam mortalitis, et limitanis, qd nebit p fecto ab adversariis:
q denonao immortalis, i limitati denonao deo intrinseca, nullo potens
modo pvenire a fra extrinseca.

§21

dz, et nobis resdendum: denonaonem distinctam sed ac denonao diferentis;
cum ea hec unice pveniat a difea intrinseca rei diferentis, ab ea dz pvenit
denonao disti. Denonanes ea cognoscentis, sanctis et beatis sunt denonanes amae
extrinsecae, ideo q pvenire poterunt a fra amae extrinseca. Nt in cap hersio,
et iudicium participant ceptum cognitionis, gratia habitualis, et santas incre-
ata ceptum santis: amor beatificus, et visio beatifica, ceptum beatitudinis,
pindum q hec fra amae aplatae illam denonant santam, beatam, cognoscentem. Qa ama
sunt indiferens ad quamlibet ex illis fris; prius ea n sunt indiferens ad diferen-
tiam intrinsecam, l extrinsecam, cum n sint indiferens ad sua pra intrinseca.
Sexto 3a p argumentorum solutione

§22 rgues 1o: diferentia pri a plo pot intelligi, qn intelligat distio pri a plo:
go difea pri a plo n sit distio pri a plo. Disgus ans: difea pri a plo pot
pfecte, et adequate cognosci qn intelligat distio pri a plo, n: pot sim pfecte,
et inadequate cognosci, qn intelligat &, concedo ans. Difea pri a plo
plures ceptus includit, ceptum scilicet constitutivi, ceptum prati meti, et ceptum
diferentiae numericae. Si 2um duos priores ceptus cipiat difea, verum sit
qd adhuc n intelligit distio pri a plo, qa solum intelligit constitutivum, qd
ex se nec dicit ee prum nec ee plum; at ita cognoscere difeam sit illam cognosce-
re imperfecte, et inadequate; si ea adequate cipiat, seu 2um ceptum difeae
numericae, iam intelligit ipsa distio: q into illo prato, quo prius differt

ab omni n̄ ipso intelligit illud pratum, quo prius n̄ aliquid a se distinctum. Si
c gratia ī gratia sanctificans, si ea consideret sub precisio conceptu gratiae adhuc n̄ in-
telligit sanctificantem, intelligit tm sanctificans si perfecte, et adequate
cognoscat.

§23

rgues 2° distinctio realis consistit in eo, quo precise posito ponitur distinctio, et quo precise
ablato distinctio aufertur; + precise posita nene fica ponitur distinctio, et illa ablata dis-
tinctio aufertur: ergo. Et nor: precise posita tali nene ponitur formaliter exclusio identi-
tatis realis; et illa nene ablata aufertur formaliter exclusio: ergo. Concedo maiorem, et n° no-
rem adhuius probationem disquo ans: precise posita nene ponitur formaliter exclusio
intrinseca identitatis, et illa ablata aufertur exclusio intrinseca, n° ponitur,
et aufertur formaliter exclusio extrinseca identitatis, concedo ans, et n° conseq.
Distinctio realis n̄ stat in quocumque exclusivo identitatis, aliter distinctio pri a
plo staret in cognitione divina cognoscente prius n̄ esse plus, proinde quod excludente
identitatem illorum extremorum. Stat ergo distinctio realis in exclusivo intrin-
seco, quod nullum aliud nisi pratum intrinseca ipsius pri, quibus differt a plo.
Nec ea fica solum exclusivum extrinsecum, quia posita, infert dari exclu-
sivum intrinsecum identitatis.

§24

ad instas: exclusio identitatis ī distinctio: ergo exclusio intrinseca erit
distinctio intrinseca, et exclusio extrinseca erit distinctio extrinseca; sed nec
fica ī exclusio extrinseca identitatis: ergo erit distinctio extrinseca. Probat
instia, quod cognitio divina cognoscens distinctionem pri a plo ī distinctio extrinse-
ca pri a plo cum sit exclusio extrinseca identitatis inter illos. Respondeo ī su-
postum quod scilicet det distinctio extrinseca, nam distinctio pratum rei intrinsecum proinde quod ne-
cessitat esse distinctio extrinseca rei. Haec dicta admittenda ī ab adversariis: nam si
in quolibet exclusivo identitatis staret distinctio, in nene fica pri, quae dat pro

ñ existente, dare valis distiõ ẽ ãtẽpo: ngẽ la natio aĝ sit exclusa
p̃sens sit & exclusa ídentatis p̃ẽ seu ípo: go sit distiõ valis p̃ ãtẽpo.

§ 25 agus 3ª expõ Pletio: prus dis quĩ ñ ãplo ꝑ gd max ime distat
plo: ꝑ natiõ ẽ ídentis aĝ plo, max ime distat ãplo: go. ꝑ nor: le
ẽgus ít rao ob q̃ dat ín gñ natiõ caloris, tm ñ ẽgus, ꝑ natiõ
caloris prius max ime distat ã calore: go le díferẽtia numerica ít
rao ob q̃ ín gñ natiõ ẽ ídentatis aĝ plo, ñ ẽ díferẽtia numerica
ꝑ natiõ ẽ díferẽtia ídentis max ime distat prius ãb ídentate aĝ plo ẽ fer
ri ingerendã caloris ínsubsto tollit simul ꝑ natiõ caloris ínsubsto:
go ídentas prí aĝ plo tollit simul ꝑ natiõ ídentis prí aĝ plo. Sed
máz, q̃ ẽ supono loquẽ de distiõe malí, aut ꝑ fectionis; si ẽ de hac
loquerer deberet poní distiõ valis, línrane geométratis, línde ísa cog-
tione, ut díximus, et nõ nor.

§ 26

ista p̃ia ãplo stat ín díferẽa numerica, q̃ ut pose sta meta valis sueri
ídem nullo modo prius posit ẽ plus, ídeo ẽ prima díferẽa prius max ime
distat ãplo ut tínca pareat rao díspartis ad q̃ vans [illegible] ut aĝ q̃ dãs prius
gd prius magis distat ã calore ẽ natiõ caloris aĝ ẽgus, & hoc ide
o ẽ, q̃ aĝ ẽgore ẽ ín rumo potẽ díversitas ẽ iungi caloríin ípso poro:
calor ẽ ne díversitas calor ẽ iungi potẽ aĝ ípsum nene: aĝ ẽ de ía numẽ
rica p̃ ne díversitas posit ẽ iungi aĝ ídentate aĝ plo, ídeo p̃ma aĝ nõ
me distat prius ãplo. Ad ẽ fectionis omissa arte, ne go eo aĝ. Disparitas, gd
ne calor, ne cígnus sub aĝ verificant necessario hã ẽ fectionis calor ín
gerẽ subctos q̃ subas potẽ ne calorẽ, et calor ñ ẽ ínsubsto,
ut prius p̃ma entitas nequa ista verificat hã ẽ fectionis, prius ñ ípsius: un de
ne auferat simul ẽ ídentas p̃ma aĝ plo sequit ípsa entitas p̃ma; ut ẽ clat

ípro íngenuáa n̄ rñe ẽ une ílg entates colorib, ẽ subcaj, t regú rétnuis, q̄ color
pot Sdari ẽn dari insul cæ, pnus n̄ pot ílg ẽn ẽ distus a ílo.

§25
Argues 4° pnus disgue ír â plo ípnj n̄ ẽ plyj, t pnj n̄ ẽ plyj vistẽ ín
nene ídentis pr̄ cæ plo: go. Rnor: prign ẽ plyj vistẽ ín nra dicrio ídem
nis pr̄ cæ plo; t nctio pca ídentis ín nra dicrio ídentis: go. ípse 1° ílg
priones ín nra dicrio, pnus ípius, pnus n̄ ípius, t hẽri pcat ídentates, ga 2ª nens
ídentis: go. ípse 2ª. gdus 6ª nra dicrio nrj debet ẽ povj, et alis j navij, t hoc
prius ípius ípovj: go hoc pnus n̄ ípius ínavij. Desa mañ disgnonerjs t
pnj n̄ ẽ plyj vistẽ ín nefica ídentatis, n° vistẽ ín nene loga, subdigne
vistẽ ín nene loga sunta g ílg, n°: sunta g malíspedo norj, et n 6 coeg

§28
cio loga nũl alíud ínisi actus ínas naves ínanes a dalig dobj, dignæ ligẽ-
dinet: unde duo dicũ actj nõlict ínas, ẽ hic ípa distionis, et obj, ẽ hic
ínale, seu subus, gd ctra la pa denoat dictj. Hinc actus ise pnus n̄ ípius
netio loga ílg, ar ín hac n̄ rar valis distio pr̄ â plo. Obj ẽ hius actus ípignus,
ẽ plus, qui pnas entates verificant ílg priones, g ípse entates a dinorj, repug
nant cũ ídentatej. Recolj gd entates ile povj trinauis ex plãi ne ílg ínẽ ẽius
tas pr̄ lecj ípro trinauis ex plãi pot, ẽg pnus n̄ disgue tase, ẽ menetas
pua pr̄ verificat ílg priones, h̃ cuj pe entas pua dũ verificat has, Deus n̄
mortalis, Deus n̄ límitatus, qn pnus, necdus vertuant g pugnenj ílg
ínẽ ẽius dj huj ípius, et deus índe ín mortalis, et ílímitẽ.

§29
Vnde ad primj maris disgue majj: pnj n̄ ẽ vistẽ ín nra dicrio ílg
t dcedo: ín nra dicrio pca n° majj, et disgue norj t nctio pca ídem
tatis ínra dicrio j pca, omitis pradicatis logis n°orj, et cæ
prign ẽ plyj vistẽ ín nra dicrio loga sunta g malíspeda ín nra dicrio-

UGR Biblioteca Universitaria

vo lo go ꝓ̃ſ̃ nec i nrene ſſica. ſ̃ gñt̃ vradicoria ſ̃ hañ hẽ actus: grus n̄ ſ̃ plus
plus ſ̃ plus et ob̃ ſ̃ pons actus ſ̃ vradicoria malia. ſ̃ ⁊ ob̃ ſ̃ unus vr.
adicoris debeat ee ídẽ cũ ob̃ ad ẽtus, q̃ vradicoris, ſ̃ pertus, et nec ídẽ
ſdicebz, obſervſſica cũ hujus ꝓ̃onis grus n̄ plus debet ee ídẽ cũ ob̃ ſal
ſſica cũ hujus, grus ſ̃ plus; ob̃ ⁊ hujus ſ̃ entes pour ꝓ̃, et ꝑ̃ mus regu
gnantes adidentes; ídz go ob̃ verſſicat cũ hujus grus n̄ ſ̃ plus, et in hoc obſer
ſſicat ſtra valis distio ꝓ̃ꝑ̃.

§30

dñs ſpitions casa marg, omẽ onorz, implicat ee q̃d ꝓ̃ eſſentialit falsa,
quales ſ̃ assignata ꝓ̃t verſſi, et n̄ oportet vradicoris ſſica, et ídẽ redo dstra-
dicoris ee go ſuns ꝓmalis, i ut ſſica. Ad 2ñs ſpitions dñs que marg, et duob̃
vradicoris ſuntis ꝓ̃ſ̃ alis debet ee pour, et lagz naus alis, ſ̃ redo, ſ̃
ntis ꝓmalis alis debet ee pour, et alis ſ̃ſ̃ naus, n̄ marg. Ptiones ſ̃
quib̃ ſtat ſ̃ vradicoris debent ee alia affirmata ſ̃ naua. ſ̃ ⁊ ob̃ ſ̃ haus
ꝓtiones, q̃d ſ̃ vradicoris ob̃ ſ̃ vradictis ſunt ꝓmalis debet ee ídẽ cũ utr̃
us q̃ ꝓtionis, ídẽ ſ̃ debet ee cũ uno affirmo, et alio ſ̃ſ̃ naus. Ne
valet dicere, q̃ dans operans ſ̃ntis n̄ dat nectio loga ꝓ̃ſ̃, ſ̃ ídz ſ̃ hac ſtat
necat dstio, ns vrisat ſ̃ nrene loga ꝓmalis, q̃z dat antecons operans ſ̃nas,
cũ ſit ꝓ̃a entias, q̃z dñs quit.

§31

ad instas: ídẽ n̄ minus ponit vradicoris nectio ſ̃ſ̃a, q̃z nectio loga: ponit dis-
tio ꝓ̃ ad ſto ſtat in vradicoris ídẽtis, ſupẽnt, ⁊ tñ ſ̃ nro dicoris ſ̃ſ̃o ídẽ-
tis. Nans: ſ̃ ⁊ ob̃ ponit vradicoris ídẽtã ſ̃ſ̃ad, q̃d verſſicat ꝓtions q̃s ponit
vradicoris ídẽtas verſſicans ad valis ꝓtionis n̄ ſ̃ nectio ſ̃ſ̃a, ⁊ loga ꝓmalis ídẽ-
tis: ſ̃ ⁊ go nectio loga vradicoris ponit ídẽtã. Ptia omissa ante-
cons, q̃ dstio n̄ debet ſtare ẽ ngnoctis ſ̃ vradicoris ídẽtis, ⁊ ſ̃ in vradi-

torio vrad[icatorio] que dizq[ue] ꝛc ſ[ecundu]m dſ[ictu]m: hanc vrad[icatoriu]m mortalitatis d[icitu]r
q[uo]d in hac inmane ſpecia mortalis, ſ[ecundu]m mortalitatem, que ſ[ecundu]m ſpecies ſuas Deꝰ.

§32 Deſigues Sº. ex ingenioſo rationatore ſuppones dicitq[ue], quo[d] ſ[upr]a dictis dicimus
a nº 426, q[uo]d ſ[ecundu]m ſpecies colaus q[uo]d reliq[ui] oppoſitis vtrinq[ue], ut ſ[upr]a hoc ſpecies
ceu ſ[ecundu]m vrad[icatoriu]m ſ[ecundu]m dſ[ictum] ſpecies: ex qua re arguitur ſ[ecundu]m identitatem inpoſitionis
ſuntq[ue] ſpecies ceu ens, ens ceu ens, nq[ue] inpoſitionis ſuntq[ue] affirmat: quilibet affirmat ſpecies ceu ens
affirmat ſpecies ceu ſpecies, et ens ceu ſpecies, ceu ens, et ens ceu ens: ga vrad[icatoriu]m ſuos
idonei inpoſitis ſ[ecundu]m dſ[ictum] ens ceu, et ens ceu, nec ex entitate pura, et naturali, ſonde
q[uo]d distrectio vrad[icatoriu]m vsitat in hac inmane ſpecia. Dato ante, q[uo]d ſolutioni diſquiſi-
tioni inſtigat, diſq[ue] ſequens: ga vrad[icatoriu]m ſuos idonei inpoſitis ſ[ecundu]m dſ[ictum]
ſuos ſpecies ex ens ens, nº negotiatq[ue] in modo tale dſ[ictum]: vrad[icatoriu]m ſuos
ad ſ[ecundu]m dſ[ictum] logui, reb[us] diſq[ue], ſ[ecundu]m dſ[ictum] logi ſole, nº: dſ[ictum]
logui vertale, recto coaq.

§33 Et dicare huic dſ[ictum] ſpecies ſuos ſegues, et in ſegues vrad[icatoriu]m ſ[ecundu]m hoc dſ[ictum] ſpecies
ſpecies ſuos segues, in ſegues. Ex ea inſtigatione q[uo]d in hac valis dictio, hic quo-
rundam ſ[ecundu]m vtorq[ue] actus. Dico ga obſtationis dſ[ictum] nullo alio ſ[ecundu]m
nis ſpecies, et segues, et in mille et obſtationis dſ[ictum] ſuos colaus ſpecies, et segues. Ipſe ſpecies,
et segues q[uo]d ſ[ecundu]m actus repugnante ſimul denotationis
falſificare hypotheſis, q[uo]d affirmat identitatis, et dictionis. Et ipſe ſpecies, et ſe
ſ[ecundu]m actus res verificant hypotheſis: nq[ue] verificant hypotheſis ſ[ecundu]m dſ[ictum] dſ[ictum],
et falſificare hypotheſis q[uo]d ſ[ecundu]m adverſificatur hypotheſis dſ[ictum] ſuos et ſe
co. Vnde vrad[icatoriu]m huius idonei inpoſitis ſpecies segues ſ[ecundu]m valis dictio, hic dicitq[ue],
et ſe dictorius dictionis valis ſpecies segues. Videntes inpoſitis ſpecies, et
q[uo]d ſ[ecundu]m utrides, nisi vrad[icatoriu]m ſuos hac inmane ſpecia idonei.

§34
ex his facile explanet dſ[ictum] dictionis dat: hic opera ſpecies segues, et
segues ſ[ecundu]m dſ[ictum] ſuos, et in hoc in hac vrad[icatoriu]m ſuos ſpecies hic ſuos
tatis hic ſpecies ſpecies segues ſ[ecundu]m dſ[ictum] veritatis q[uo]d hoc hac ſpecies

talēt ꝑānet ꝯla dr̄ūnu a ꝑtis ꝓpriꝰ segues, ḡn̄ segues. Bn̄ūnlu cdr̄ūnu
vrtalē sūnt ꝯ ffē Hat, vra dr̄ūtōes ꝑtes, gn̄ ꝑtat ínlaggone, sīno talis g-
tānis sūlīat ꝑtes n̄ segues, ex(c) obs lūnspōnis ꝑtes ꝓpriꝰ entaes ꝑtis coegas, ꝑtat
ínꝑtis entaꝰ ꝑtat vra dr̄ūtōes ꝑtes, et seguent vra dr̄ūtōes ꝑtes, tract mdes-
tūnt logo vrtalē sūnt gmalē, seu pobolis sūnt logi vrtalis. Erqua do cta stat
ad rellīquas ḡpones argeti.

§ 35

Argues 6° expalanco: ēn pot̄ ēe vac a ꝓriorē n̄ esse dr̄: go entes pōt ꝑtes ꝓpriꝰ
ꝰ necūt ēe vac, et n̄ stalia. Pbat 1°. ex creatore ꝰ partē ꝑtat in dr̄ūs
plenūdīnē esse dr̄, quē sūt deo, dr̄ūs ínsēn ꝰ magis cnstia pōt, quē
in deo índ̄ūs sūnt, et ꝑtat índe ind̄ūs sūnt: go dr̄ūs et sequent dr̄-
tionales entes aptat ꝑtes entē dr̄ūs: go solē apt̄ nēs idēnis. Pbat 2°. ꝑtes
ēe entis līmētatē mdūnes edīgnūē n̄ a ꝑtis ꝓpriꝰ n̄ ēe entis līmētis stātē
ꝰ nēs n̄ adūsēnis: go. Pbat 3°. ꝑtes n̄ ēe līmētatē dēnt ēe ētes, et n̄ plus,
sīn̄ sequas stātē ēs entia alia ꝰ nēs partē ganis maia entis go.

§ 36

Sed exant̄ palancē ínfers: go ēe dr̄ūs n̄ pot̄ ēe vac a ꝓriorē n̄ ēe dr̄ūs mora-
lēs līmētatis: go Deus n̄ ēe ínfīnē līmētatē stātē ꝰ ꝑtes nēs índ̄ūs lī-
mētatis, Pbat ego dr̄ūs ganis: ēe n̄ pot̄ ēe vac a ꝓriorē n̄ ēe idēd ꝑte-
do: n̄ pot̄ ēe vac ꝓriorē n̄ ēe idēd gd n̄ ín ēas, et coeg. Ē ꝓri nec ē vac a
priorē n̄ ēe dr̄ūs; at ēe ꝑtē ē vac a priorē n̄ ēe dr̄ūs. Sīcut dr̄ūs mor ca ēes,
ēe līmētatē vac a priorē n̄ ēe n̄ mor cales, et līmētatis. Addo ꝓtestio ꝰ omis-
sis n̄ēe, omīsis ens, q̄ talo quēs de Creatore n̄ ēe ꝰ ín deo ēe ꝰ ꝑtes
quē nullē sūnt ín creatore, ꝰ ēe omīsum non ponit ín deo, q̄ ens et
n̄ modificet deū sīne quīb⁹ ꝑtes ꝰ ēe ens ꝓpriꝰ ꝑtes ꝰ ēe ens, et n̄ modificet deū
ens quīb⁹ ꝑtes ꝰ ēe ens dr̄ūs. Hīc dr̄ūs ab ens, ꝑtes ens dr̄ūs, n̄ ens
§ 37 A dr̄ūs ꝓpriorē vera mor, n̄ nonꝰ dēnt ꝑtes, et ꝰ nec dēnt ēe
sunta ꝰ malīa, et dēxīmus, ꝑtes n̄ēe creatūrē līmētatē stātē ꝰ nēs
pōt̄ stātē n̄ēe creatūre; n̄ stātē ēe n̄ēe creatūre ꝰ sua pratēa ꝓxīa
n̄ vo ꝰ nēs ꝑtes, sīcut Dēndes ꝰ a Palanco de Deo, q̄ n̄ēe
entis līmētatē stātē ꝰ ēe ꝰ, et n̄ mēnq̄, ꝑtes ēe ꝓpro dēnt ēe ꝰ

se entis ille mūdi vtiq; ꝑ nens fícq; no entis, ꝺ hoc ſ̄ mūdus se ipse ꝑ ens diuīs ultimatis cognatis ens ſſatq; id est nos dicimus dele ñ ydeis entis, q ꝺ dlq; ſ̄ ligat ꝑ dñca vtiq; a gnt̄ ñ ꝑs entis maris.

§38

Instat ille tertius aqua ab aqua ñ diſgnt̄ quia neq; paddit̄ ns aqua ab aqua, ꝑ additōns aqua ab aqua: q ens ñ diuīdit̄ in ens, et ens, q additōns alicuius pōt ab ens diuīdi nec magis ens, quā ens indiuisū: go ens diuidit̄ in ens, et ens. Ad q nens fícq; ꝺdeneris: go dicit̄ ꝺ valis stare in tali negane. Prō: aqua diuidit̄ ab aqua ñ p quā entis, ꝑ q nens unionis stinuare: go ens diuidit̄ ab ente q nens ꝺdeneris. Probatur, ex cogitet gliane pl̄s deus sētens, et in ꝺta palanca distinct̄ ab ente virtat innene, dicit̄ deꝰ a creatura q illa nene fica ſtabit. Diceret go omissa ante, et omissa q additio aqua ab aqua nec in nene fica unionis stinuare q cognat̄ festa dis gatis.

§39

Ad ſ̄ hic: dicio entis ab ente ſ̄ meta que ſit q difeas meas vrahenes actionq; communq; entis, ſicut dicio hois ab hone fit q peccatq;, et paulatq; vq, co ens diuidit ſ̄ ens, et ens q aliquid pouq; ſ̄ltq; diſtq;, que ſ̄ prae pouq; entis, nec hic q sequit̄ q ens diuisq; ñ magis, quā ens indiuisq;, sicut ñ sequit̄ q gnis hō magis quā animal ens vrahonis: q go ſ̄ infert ſ̄ q ens diuisq; ſit tale ens, sicut gnus valis hoc. Ad q tales, seu diſtes pariēt ſ̄ praq; communq;, quā vrahuntq; n ſ̄ humus hoc dispatat. ans omittit q ad ſ̄ falsq;: nq; ē una q querēta ñ diſgnt̄ quia ens ē abalis ens ea, ſ̄ huic addas se mūnicq;, nq; his q additionq; ig hic q additionq; aqua ab aqua quia ens dis quē ab alia.

§40

ad ſ̄ ionq; ens ens antq;, nō co eq: nq; dicio aqua ab aqua diq; loquit̄ ans ſ̄ dicio malis, ce ñ essentialis una ꝑ pars aque ñ diuidit̄ ens essentialit̄ ab alia as quilibet sit indiſens, ut q; alia singat̄ una ens essentialit̄ ab alia diuidit̄, et dis quē ab alia, nec ſ̄ indiſens ut sit, ñ realitud. Ideo ad dicio bene pōt ſ̄ in nene fica unionis ñ ꝺ dicio entis ab ente, sic ē clarior ut ꝺ ens, una aqua pars, et alia ñ hec aliq; gnaq; exigens distinuare:

unus est ens, aliud non tamen per gratam exigentiam unius non est aliud; ideo praedicata quae debent habere ab extrinseco id ratione cuius nominantur unum ens, et aliud non debent habere ab extrinseco id ratione cuius distinguuntur, cum hoc ab intrinseco habeant.

41 Arguens [illegible] hypothesi, quod genus, et species sint indifferentes ad identitatem et distinctionem, partes [illegible] indivisibiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in immortali [illegible] [illegible] [illegible] indifferens ad mortalem, et immortalem, [illegible] mortale [illegible] immortale. [illegible] [illegible]: [illegible] hypothesi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad identitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: illas [illegible] differentias individuales, ratione cuius [illegible] identitatem.

§ 42 [illegible] facilius omissione [illegible] ultimum: [illegible] genus, et species esse indifferentes ad identitatem, et distinctionem, [illegible] [illegible] intrinseca, sicut diximus de gradibus [illegible] indifferentibus ad [illegible] et distinctionem: at [illegible] modo genus, et species [illegible], ut dicant [illegible] differentias individuales, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et sicut genus, et species [illegible] differentes [illegible] extrinsecum, [illegible] differentias individuales [illegible] [illegible] [illegible] extrinseco, quales [illegible].

§ 43. Arguens [illegible] ex ingenioso [illegible] distinctio [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] distinguit ab alia [illegible] distinctione [illegible] ratione [illegible] [illegible] [illegible] distinctionis, et identificationis [illegible] [illegible] [illegible] distinguit, quales [illegible] numerica, et [illegible] distinctionis [illegible] distinctione [illegible], quae [illegible] extrinseca [illegible] [illegible] [illegible] denominat [illegible] [illegible] intrinseca, [illegible] distinguit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et hac [illegible].

44 [illegible] distinctio [illegible] [illegible] extrinseca, [illegible] denominans; [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] distinctio [illegible] [illegible] intrinseca [illegible] denominat, [illegible]. [illegible] [illegible] extrinseca, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identitas. [illegible] [illegible] [illegible] argumenta: [illegible] immortalitas, et [illegible] [illegible] mortalitas, et [illegible]. [illegible] denominationes [illegible] extrinsecas, ideo [illegible] sufficienter [illegible] [illegible] extrinseca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probavimus.

§ Ad 1ª rez go res deo nendo ignoty mariis, qd ſ̄ illicū dicit Aristo. qđ vere dicit ita: ſ̄ ⁊ nullo fica da ra ſ̄ tuxta omissionē facta, ⁊ lanerio ⁊ ex ſra exterinseca, n̄ denominare ens, dicit; tunc ſ̄ dicit nullo fica moraliter in deo, hꝫ n̄ denominare Dey immortalē, ⁊ eras ⁊ qđ denominat immortalis ⁊ p̄fectio, quę necesse generare nisi ab re interinseca. similit ſ̄ in p̄dicamento dicit ⁊ p̄fectio insualinea ⁊ seara ⁊ prius p̄ ens realis, ⁊ deoly necesse a ſra extrinseca provenire. similit dicendū ⁊ de ſra dicit ens prius ab aliquo vg: sicut ⁊ sola de ſra specifica prius specifica cuiusq; ab equo, gn nullo ca identalis specifice ex equo sit de ſra specifica prius distinta; ⁊ ea sola de ſra numerica ⁊ ſra distinta p̄ a p̄s, et nullo modo stat in rem fica. hic redarit in pugnando fata n° 11 qđ ſ̄ illicū dicit unius nullis ab alia, nec sufficienter stat in 3ª rem.

§ 46 eundavao ā ārato ra ensoire alata ſ̄: prius ut mere possibilis n̄ ſ̄ absolute plus: gorane alicuius ſ̄ dat hꝫ absoluta denoniao; ⁊ hꝫ ſra nulla alia ſ̄, nullo fica go. Prat nos ſ̄ ubi unos. prius ut mere possibilis n̄ post ens ſ̄ ficare n̄ ee absolute plus: nos prius mere possibilis n̄ ſ̄ absolute. hꝫ ex. qđ ad dat absoluta denoniao debeat dari ſra, hꝫ quasi ſra absoluta talis denoniatis; ⁊ prius n̄ existens n̄ ſ̄ ra huius denoniatis, prius n̄ ſ̄ absolute plus: prius ens n̄ existens sola, ſ̄ dicitur nata ens ficare n̄ ee plus, hoc ſ̄, ſi existat prius n̄ esset plus: gorane alicuius ſ̄ dat ista denoniao, ⁊ hꝫ ſra ſ̄ nullo fica ita neis: go.

§ 47 ed hoc hꝫ nimis prat, prat inquid distione ralis ens ⁊ plus possibilis, ens plus n̄ solus sufficiens, ⁊ unica ſ̄ ara ens ficare: nꝫ ens ta ⁊ ſ̄ ara ens ficans hꝫ denoniatis, prius possibilis n̄ ſ̄ absolute plus ⁊ sola ficans nullo. Pro ex eadē arguendo ſra inquit ex cogi dandū ee alicui, qui nullo fica n̄ ſit ad ens ficandū hꝫ gratis: prius possibilis n̄ ſ̄ absolute, et similiter n̄ plus: nꝫ ſ̄ ita ⁊ ea ſra absoluta ens ficatis talis debeat dari, qui ita ens ficat, hꝫ ⁊ ſra n̄ possit ens ficare

UGR Biblioteca Universitaria

vñs pt̃ dat̃ ín argumto tang, nec ẽ̃ pot̃ ẽ netio fr̃ q̃ hẽ n̄ simplicit̃ Pl̃is gñr aliqua fra absolucõ Pl̃is dicta ā pro pot̃, ꝯ a nenfa a.

§ 48

Respondeo dicendũ, sicut nec ds ingrat̃ aĩam, q̃d habitũ ẽ ẽ absoluta donatio. Et ro habitus ẽ copias: nota dicẽ hãc ꝯclõ: pus pot̃ pot̃ vñs absolucõ plus: pus pot̃ pot̃ esse n̄ absolucplus. Et pro ẽ falsa, q̃ ẽ absolut̃ aĩe pticulaꝝ manẽs denot̃ dari esse absolutũ, absolucõ fícans ẽ ꝯclõ. Et cõ p̃ mutuo pot̃ ẽ nisi dicẽ nisi, dicionaĩe, ideo ꝯclõ falsa. 2ª ꝯclõ vera, q̃ ẽ absolut̃ pot̃ pticulaꝝ n̄ manẽ nec, ꝯ ẽ absolut̃ aliquid absolutũ, q̃uis ꝯclõ vera: unde ut verificet ꝯclõ a descensu ne alatꝝ pus n̄ absolucplus n̄ debet dari fra absoluta ẽ verificans: imo talis fra debet n̄ dari ut sit vera. Ad argtũ, cessante maĩe nec pus nec pot̃ vñs ñdicionaĩe verificat n̄ ee absolute ẽ, ut verificet absolute n̄ ee absolute ẽ.

§ 49

Ad auctoritatẽ dicẽtis nº 43 alatꝝ resdet, ibi loquit̃ de nomẽ n̄ fra, sed nomẽ valẽs seu loqũs fr̃ale ĩ pia enuntiatõe, et patet q̃ ibi angelus loquit̃ de multitudine exclusiue unitꝝ, q̃ exclusio stat ĩ nomẽ unitis, et nec unitis stat ĩ multitudine pticulꝝ: sicut unitas nec multitudinis. Ex hoc patet ipsa multitudẽ ee exclusiꝝ intrinsecꝝ unitatis, sicut unitas exclusiꝝ interiusecꝝ multitudinis, et in exta facta omissione, defficiente deã potẽt hoc ee exclusiꝝ extrinsecꝝ. Et notare q debes nectiꝝ ẽ idẽtis pticꝝ exnũ pro ro supra, ibi huic excludere extrinsecꝝ identitatẽ cuius nectis.

§ 50

ad dubiũ: nectio fica existentiã pri exnũ supra 1ª ro excludit 1ª ro existẽtiã pri: ꝯ exnũ supra 1ª ro excludit 1ª ro identitatẽ, ex gto. Nec aliquid cõta: q̃ pro ro dicens pticꝝ existentiã pri n̄ intelligit pro excludens

existes p̃ ā, at ꝓpriā adnexā, fugiā dentis inclegā impdiā ea numerā ex dudens ādmaz ex gō. ideo que hz dēa I p̃ā, et nāz nocā ex dusio, et nacio fīcā dz exterca, et p̃ā stat z hz dēa inuicabis p̃ao filis līnis creatur z: Creatura (e līnitat ẽ ꝓpte, tp tale: ng q̄ tale ens n̄ maius ens. Nonbis dentz gd creatura n̄ līnitat q̄ mīnus participabile ens; participabile (e to ꝓpriz entis, t līnitat, q̄ ens a balaā. et p̃ā dīuisto masaz distinz in creaturis nīl ꝓpriz addz, hoc ens z negatio accidentalē dīsto a creatura, q̄z disquīsto sexto 4ª questiun ulz alegd.

§ II ueres 1º an dis tio valis visat inuicā z extremo an inuicatz z Rsdeo 1º: p̃ distio sit transcendentalis stat inuico extremo. Rao: q̄ distio valis transcendentalis sunta Rao, quz stat unz ens inti unius, et n̄ aliud, et hgens ois titua stat inuico extremo. Rsdeo 2º: p̃ distio nō pōt cam en valis stat inuico z extremo. Rao: q̄ valis distio dicit prz vg ee prz, et n̄ ee plz, et plz et plz et n̄ ee prz, et reqrit hz distio sc̄ht a diuisat inti dentis: ez ꝯ nome libro adequate ho inuicā z extremo, ita a distio valis p̃amenta ex natura

§ 12 queres 2º: an dis tio modalis sit mar, aut nor distio ne valis absoluta? prz ee affirmatiuā ex limitis dis patent I mo z, Rsdeo ne 1º. Communiter opinio nec mar, nec nor z essenset, p̃ā nobis g exclusiuā. Et ad I: q̄ distio valis stat inuidisiā z ineo sulicet, q dura ens sit hoc, et n̄ sit aliud z, t hōc ratus eque ouenit distinā absolutz, et modalē: go. Ad 1ª: dentas valis, ut talis n̄ admittit magis, et minus: go, nec distio. Ad 2ª ex limitio: entas absoluta z separabilis a balā absoluta, et modalis n̄ separabilis a balentate, cuius modus: go nor z distio entatis modalis a absoluta, q̄z absolutz a absoluta. Ad 3ª arg: q̄ mutaz z mutate tz absoluta, q̄z modalē

eque reperitur ee hq entatem, et n ee aliq; et inseparalitas n arguit ralem identitatem, seu indistinctionem: go similiter mar, l nor inseparalitas marem, aut norem distinctionem n infert.

§53

dices ex Pre hon: magis distat una res absoluta a modali, quam ab alia absoluta: go mar distinctio dat int absolutam, et modalem, quam int absolutam, et absolutam. + similiter dici posset, distinctionem ralem int hon, et equum marem ee quam int hon, et hon; magis siquidem distat 2do ab equo, quam ab alio hone. Disquo go ans: magis distat & good similitudinem praetorum, xedo: eo ad identitatem, n.o Una entas absoluta magis distat rane praetorum a modali, quam ab absoluta, q rane plurium convenit absoluta, cum absoluta, quam cum modali: at eque distat una entas modalis ut identificet cum absoluta, at absoluta cum alia absoluta: nam eque verificat entas modalis hq proponi actio n Seaus a, ac entas absoluta hq: prius n Splus.

§54

queres 3o: an distinctio modalis sit ralis? a firve res deo: q ila distinctio ralis, vi cuius una entas Stalis, et n Salia; + hoc verificat de distinctione modali ut diximus: go. Dices: distinctio ralis ila dicitur, quae versatur int rem, et rem; + quae datur int entatem absolutam, et modalem, sive int modalem, et modalem n versatur int rem, et rem: nam modus n Tres: go. Res deo 1o concesa mari, nendo norem: modus e Sens viretale, et consequenter Tres. Si e dicas none rei solum intelligi entatem absolutam, marem nabo: licet e nomen distinctionis ralis desumatur a none res hoc Spurevocale: nam distinctio ralis Sila rao fllis, qua unum independenter ab operare intus n Salium, et hic conceptus eque reperitur in distinctione modali, ac absoluta.

§55

queres 4o: an entates mere poviles actualiter r disguantur? Res deo ilas disgui r actualiter actualiter loga, et es entiali; n vo actualiter actualiter fica, et existentiali. Hoc 2o constat: nam cum entates mere poviles n existant, et distinctio sed in ipsis entatibus nec distinctio fica existit. hm ex eo patet, qd distinctio dat eo modo, quo dantur extrema, quae disguntur: Extrema e, seu entates mere poviles

dare ꝯ acualiꝫ acualiue aserere ꝯ acualiꝫ obe: go ſimiliꝫ distio. In de
ſi cu modo ſ vera hꝫ pria, Antichriſtus ſ hoc, t. ñ exiſtat, q̃ ſingulare-
mẽt ſim̃ odẽ, ꝛ dictionare ſubiect, ita ſ vera hꝫ pria, antichriſtus ſpus
be ꝑ nullꝫ exiſtat, q̃ odẽ ſimiliꝫ ſumit ꝛ dictionare, et ꝫ ſ vera hꝫ
antichriſtus ꝛ diſiguẽ ãpro, idio ꝫ ſim̃ exiſtat, diſiguent ꝛ abſoluat,
qui abſoluit odꝫ facere e, ꝛ ꝫ grei ñ vero qui abſoluit ꝑ ſonit ꝛ dictio-
nate. Vide decaõ 48.

§ 56
queres ſ, an distio includeris abſi ne cluſo ſit odꝫ distio paris ãꝫ, ang paris
toto ꝛ Comunit ꝛ ſdud ꝛ ꝛ distio ꝫ pris abſtuto ꝫ: ſ ꝛ ꝫ pra distio ſ indu dẽris
abſi ne cluſo ſolꝫ dotꝫ dat distio pris ãꝫ ſ tenꝫ idẽ ꝛ maa diſiguẽ ãtoto
q̃ diſiguẽ ãpartiqꝫ ſ pars huius totiꝫ, et hꝫ e distio ſ hoc, ob quꝫ ſ vera
hꝫ e pratio, ꝛ posity ſ maa, q̃ desubco pot aliquẽ, q̃ dafert invecto,
et ſ falsa hꝫ, maa ſ compoſay, q̃ desubco enunciat aliquẽ, q̃ indẽ
cit invecto ſalutẽ ſꝫ, et unionꝫ.

§ 57
queres deniꝫ, an distio ualisꝫ ꝑ ſ hoc invelane ranis 2. aſſiveres-
det ꝑ Benedictis, quꝫ imitat ꝛ ſensior quidꝫ ingenioſus. topo-
ꝫ generaliꝫ ꝛ tat ex dictis huiusꝫ, et ſ ſeruꝫ pot. ngitur ꝫ endere
abacte ranis dat in profa, qua disiguẽ nagꝫ: go distio ualis ꝑ ſ hoc
ꝑ ſ hoc invelane ranis. Dca bene ſ uit ꝛ ngitur ꝫ ſ uaſeruꝫ ingue-
ngꝫ ꝑ ſ hoc distio ualis, acq̃ uereregueꝫ ngitur fa, qua ung a balio
ꝛ diſiguat. Ꝛ go ans: ngitur dependent abacte ranis dat in pdi
ſea numeria; + hꝫ e di ſea fa, qua disiguẽ ꝛ a ple: go. Ꝛ ao
noris: ng ila di ſea ſ fa, qua pris ꝑ ſ hoc ſonus, et ſequent ꝑ ſ
hoc plus: go.

§ 58
ad dubs ex pre Benedictis distio ualis ꝑ ſ hoc ſ ubi bi litas inse-
ctio unius dealio; + hoc ſcepsus ſ relat ranis: go. Ꝛ ao maris: q̃ di
stio ualis ſ hoc ut extremꝫ distꝫ nat de alio ut ſubcto, qua nonꝫ

UGR Biblioteca Universitaria

eiusmodi nabilitas sumptus relativus; nam sunt nabilitas unius de alio, et sunt navilitas ab intuitu: ergo sunt relationes rationis. Respondeo ad hoc: quia nos plura, quae fundant talem relationem sunt plura dicta, non tamen eam fundant proxime quae sunt in re, et quae sunt in anima: nam actu neri, neque sunt mutuo, nisi sint in anima, et praecognoscantur, et relatio sequitur naturam fundati proximi, et non remoti: ergo sunt relationes rationis.

§ 59

disquo maior: distinctio realis transcendentaliter sumpta sub ratione, praementaliter sumpta sub disquo: sunt nabilitas proxima, non: sunt nabilitas remota, concedo maiorem, et nor disquo; et nabilitas proxima sunt relationes rationis, omitto nabilitas remota sunt relationes rationis, non nor, et consequentia. Omitto nabilitatem proximam esse relationem rationis, quomodo non sunt nobis disputandum de relationibus. Concedant nabilitatem proximam constitui per cognitionem: nam prius vero per cognitionem reddit proxime nebilis de pro. Dico tamen quod in ipsis extremis propriis ad quemlibet actum intuitus datur navilitas remota, seu illa ratio formalis, vicinius actus intuitus potest unum extremum de alio nere, et haec ratio formalis sunt realis distinctio, ideoque hic actus prius non sunt plus refert prius ad plus, sive prius ut distinctum ad plus ut distinctum a pro, at in hoc actu referente, sive comparante non stat distinctio realis, et in fundato quod expressum ibi datur ad talem relationem, seu referentiam.

§ 60

in notabis ex ingenioso resensione: distinctio pri a pro ut formaliter denominat prius distinctum a pro respicit totum, tamquam terminum: ergo distinctio realis formaliter stat in actu comparante unum ad aliud. Confirmatur: unum disquo ab alio necessario intelligi sine alio, et hic conceptus sunt relativus: ergo prius disquo a pro necessario intelligi, quam intelligatur relatio: ergo distinctio formaliter stat in relativo. Eadem arguendo forma probari posset formam, qua prius assimilat pro rane altitudinis stare non in albedine, et in actu relativo. Respondeo ergo non ans: nam differentia constitutiva pri illum denominans formaliter differens ab omni non ipso, illum denominat formaliter distinctum ab omni non ipso, et consequenter a pro, quod prius sit in se differens ab omni non ipso, non sequitur ad aliud tamquam ad terminum. Ad confirmationem disquo maiorem: unum disquo ab alio

transcendentaliter necessitatis unum disquirit ab alio praementaliter necessitatis omnino maiorem, et disquirit nomen, et ideo ipsum relativus fundaliter, sed dicitur relativus formaliter non nomen, et utrumque coeque de relatione formali.

§61.

Confirmatio haec misce difficultatem alibi enodandam circa relationes. Sufficiat nunc animadvertere distinctionem transcendentalem stare in unico extremo, ut supra diximus, ideoque prius intelligitur transcendentaliter distinctus a hoc quod esse quod intelligantur praeter ratione prius nullo alio intellectu. Distinctio praementalis stat in duo extremis, ita ut unum et plus: verum sequitur prius necessitatis intelligi praementaliter distinctus a plus, quam plus intelligatur. Addicimus hic duo reperiri prius et plus, et actum intellectus comparantem prius plus, ipse prius et plus sunt fundamentalis relatio, quae potest fundari ad actum intellectus comparantem, in quo stat formalis relatio. Modo sic, distinctio realis praementalis stat in relatione fundamentali, non ad infinitum, quia appropriari ad omnem actum intellectus datur in proprietate, qua disquirat ratione plus, et similiter in hoc ut disquirat a pro. Sexto apendix non nulla de distinctione virtuali intrinseca.

SECTIO APENDIX

§62

Doctissimus Doctor Gregorius de Valentia indicat author huius virtualis distinctionis, dum in 1 p. disputatione 22 p. 1 sacrosanctae Trinitatis sacrarum suscipit illustrandum. Antea haec virtualis distinctio in creatis admittenda sit, nunc sunt discutere, et prius sciendum, distinctionem virtualem aliquam esse equivalentiam, unius rei indifferentiae ad plura rei distincta, sic homo in genere realitatis equivalet angelo, et in genere aliquo equo: in potentia vero eidem angelo, et in genere vegetativa plantis, quae perfectiones rei identificantur in homine, equivalentia haec dicitur formalis quando perfectio vel unius rei alteri equivalet formaliter reperitur in ipsa re. Si autem perfectio non formaliter, sed perfectio eiusmodi reperiatur, dicitur equivalentia eminentialis. Sic Deus eminenter continet perfectiones hominis plantae &c. haec virtu-

UGR Biblioteca Universitaria

talis distio, seu equivalentia absolutio in creaturis, nec de hac dis-
putamus.

§63

distio go vir talis, de qua in presenti sit lacertus, vi cuius res rr indi-
visibilis pot sub re munus n 1a rei, et 2a rei distionis ralis. Munus
1a rei distionis ralis constituere rem distam ab omni n ipsa. 2a rei
sed extrema, inter quae illa distio versatur, possint verificare prata
contradictoria. Ideo distio ralis, vi rtalis sic explat: Equivalea
eius dem entatis rr indivisibilis distioni ralico ad verificanda
prata contradictoria. At sicut duae entates, qdm disquat, n ideo de-
bent verificare quaecumque prata contradictoria, n e verificant haec,
prius hoo, plus n hoo, ita similiter entas illa rr indivisibilis,

et filiationem det virtales distio n verificant haec contradic-
toria, essentia divina existit filiatio n existit: verificant tm has propones filia-
tio generat, essentia n generat. Haec distio dit ralis, qa datur ante operans in-
tus: et virtalis, qa n sit absoluta distio, et sit identitas hens virtus ad effectum 2ae rei distio-
nis ralis: dit q intrinseca, qa sit identificata ac ipsare, de qua verificant pra-
ta 2um se contradictoria dixi, contradictoria 2um se, qa eiusmodi prata beneficio di-
stionis virtalis absque contradictione illa verificant cl entate, de qua prant. Hanc distio-
nem abstruunt in deo ad verificanda illa prata 2um se contradictoria, quae de deo verifi-
cari l fides, lurgentissima ratio docet, pt balentiam, Pres obiedus, Mussiera
Aranda, et fere omnes nri Teologi.

§65

et ratio apud ipsos: qa indivisibilis entes in deo pertat, qd in creatis pertat duplex entas
rr dista: go indivisibilis entas in deo equivalet duplici entate rr distae. Hans: fi-
de divina certum sit essentiam divinam, et partenitatem, quae sunt indivisibilis entas communitari,

et n̄ cōmuni cari: nq essentia communicat̄ patrib⁹ n̄ communicat̄ ēt essentia, et filio vel spū scō in cadē indivisibilis n̄ creatis et filiatio generatis, et est essentia n̄ generatis, & hoc prata communicari, n̄ communicari generat, n̄ generat quę de cadē indivisibili n̄ creata verificant̄ ex, extra dictoria: go q essentia indivisibilis n̄ creatis indeo prae, gdon creatis prat duplex enuntiatio dista: go valet ad hoc, ut dicta verificet̄ la prata quę in creatis verificari possit de duplici enuntiatio dista.

§66

Hoc tm distinguo ad primum conans q̄ in creatis q̄dam ēnes, trinitas unitas, tres, et eligiēs ex nris resertionib⁹. Ita hoc nobis asserendū, distinguo talis virtualis n̄ dari in creatis. Pri n̄ exponenda in creatis ē dictio, quę dicitur in fine q̄dictionis vocat̄ ad multandas enuntiationes virtualiter vel actu certas; talis p̄dicta virtualis, talis dictio: go. Prior: p̄dicta dictio ponit̄ in diffinitis, ut ea gratia quę fides docet ēt verificanda indeo simplicissimo, in cui⁹ diffinitis omnis verificans, et ad quem verificans debent adstrui deus multiplex, simul, tipliciter cognoscit: go. Min. ponenda ē talis dictio vel q̄dam urgentissima ratio talis n̄ vellet ē ponenda; & nec ēt, nec ita dicta non esset urgentissima ratio talis n̄ vellet ē ponenda in creatis ponat: go. Nec ea dicta pot̄ unat, et cond⁹ pater, ea solutio nunquam quę in creatis agnoscit.

§67

Prima ē, q̄ ēnes, in actu p̄dicatis rationis vel identificant amor, et odium; Ad hoc ad ēnes verificant̄ prata vra dictoria: go dictio virtualis talis in creatis addendas: Prior: dictio talis actus virtualiter unat̄ ad deum, et n̄ vra ri ad deum in ari ad peccatum &; & hoc n̄ vra dictoria: go. Ratio maris: q amor dei nō peccatum ex illo ad unat ad Deum, et n̄ ad peccatum, q n̄ amor rectus et ad deum identificat cum illo actu unat, ad peccatum, et n̄ ad deum; n̄ odium dei go de actione, et odio verificatis ex illo actu, et contradictorium indeo ille verificat unat, et n̄ unat ad deum &.

68

Rosa maris n̄ror ad huius quarum mare, et gans quarum. Igit actus p̄cedentis indivisibilis amor, et deum, & dictum q̄ cadē prata verificant: nq amor rectus ad deum, et ad peccatum, sed deum, et talis dictum, et ad deum. Hinc inquit q̄dactus ille sit amor peccati, et odium dei. Ratio, q̄ tunc actus ille cat amor, qui n̄ subsit, quod debet ad peccatum, frequenter q̄ unat, et sequitur, hoc sunt in cadē actu

volunt peccatum, sicut ut actus dicat odium dei, non sufficit, quod odium terminetur ad deum, sed requiritur quod terminetur aversive, hoc est, a fecte separando voluntatem a deo. hinc sequitur quod totus actus contrarius terminatur ad deum, et totus ad peccatum, sed quia a fecte ad deum est amor dei, quia aversive ad peccatum est odium peti.

69

Unde non sequitur eum dicere indivisibilem actum terminari et non terminari ad deum, terminari, et non terminari ad peccatum, quod hic actus indivisibilis denominet deum amatum, et peccatum odio habitum, nullum involvit contradictionem, sicut quidem actus voluntatis denominet voluntatem amantem, et obiectum amatum; quidem totus sit accessus, et recessus vel diversorum locorum. Sed dices 1º: obiectum terminare cognitionem sive cognitum: ergo Deum terminare odium sive esse odio habitum. Respondeo antecedens non esse. Disparitas ab adversario assignanda sunt in hoc entimemate: obiectum terminare cognitionem sive cognitum: ergo obiectum terminare praeter praeter: at quia subiectum obiectum sive idem [illegible] praeter, et consequenter subiectum terminat praeter. ergo subiectum erit praeter.

70

Respondendum ergo ab omnibus sunt dari formas, quae per praecisionem terminantem ad subiectum illud denominant, quales sunt formae cognitionis, visiones, et similes, et dari alias, quae ultra terminantem exigunt specialem modum terminandi, ut denominent subiectum, qualis sunt praeter, quae ita debet terminari ad obiectum, ut illud exercite separet, et enuntiet de alio. Solum dicimus de odio, et amore; debent enim non solum terminari ad subiecta, ut illa denominent, sed praecise, et adversive. Sed dices iterum: si amor illa terminatur ad deum, et ad peccatum illo verificatur esse dei, et non esse dei; sed haec sunt praeter contradictoria: ergo. Nego maiorem: solum enim verificaret de illo actu esse amorem dei, et non esse odium dei, esse odium peti, et non esse amorem peti; haec enim sunt contradictoria.

No es Corral.

[illegible]

ingeties: ng ma dicenia ꝛ afirmare ídz, de ozdz, in recto que ondbque, ut pz in his ꝑdis
Talis, palis ñ Talis, hoc palis Spz, hic palis ñ Spz: go dicto accumulo verifi-
cari et dei, et ñ ee dei Dg cognis, et representao ñ disguant virtalit, pa Cognis
ng Representa, go si in actu visionis amoz, et odiz ñ disguant virtalit cogna-
mur ent odio hatz Spz ng ingeratz, Deo amt, dis quo coens: go dicto accumu-
la verificari et amoz dei, et ñ ee amoz dei, et odiz dei et ñ ee odiz dei,
Dnde: nequit verificari ee amoz dei, et ñ ee amoz pris, nego co cg. Prut ex dic-
tis. Ad 2g nam: cadz cognis denotat obz cognis, et representaz, ng cognis
representa ñ disguant virtalit, ꝛg a ꝛ ꝑdz Spz; odiz (a), et amo fi-
de idz ñ.

§ 12
Secunda vna privatiz distione in creatis: albedo put talis verificat pa-
ta tra dictoria: go. Pbans: albedo put dis gregaria visiua atingi potz ꝗ qua-
poreis, et put ꝑa Deo ita atingi nequit, dat ipe Deus, aqua albedo pa
talis dependat, in seu corporeo pdpi patz, ꝑ hz pata tra dictoria: go.
2 pbr: Nam requirit distio talis ut verificet pata tra dictoria,
sicendo requirit veritas, et bontas, ut cognoscat, et amet, ꝑ albedo in dic
heat veritatz, a bonitatz potz cognosci, et amari: go pata tra dictoria verifi-
cari potz sicendo dist talis. Ter pbat: carentia d pena eternaz
nocat, et amat pa carentia heat vera bonitatz, et certe. Ad 2am nam, et
nam pbans de albedine in divisa ap te ha, vbi in dant species visiones, et
duplicanes, que as non mente formantes.

§ 13
quicquid igit verificat de albedine dispersiva visus, verificat de
ipsa Deo proximue. Et hoc stat hoc discursu tota albedo dis-
gregaria visus oculis corporeis quidz, ꝑ hz albedo ꝑ dependentiaz
tra dictoria talis, ut dic: go dependentia albedinis a Deo oculis porcis
pdpis. Dnde accidz, et dependentia gradicalz, q dependentia fides
et in actione Dei pduba dubitis, que quidz actio certe oculis n pa-

pēs, hab alb edēnēm dūgūt. Ad 3ſtionē nē marg, qđ a dm
ēnēs pūas cavenās inrēd ēuchēnt ēp̄ps dar̄ cognōc̄ē, et
spēc̄ēs, qđ ſufficāt adūnandg cognōc̄ēm et amorē. Ad 4 Tales
cavenās ex ēc̄dēnēs reddunt marg, ēnēmarg: ad 5 q̄ cavēs
dent, cavendg penarg ingēnē hēc ag dg cognōc̄ēs, ac hēc ēp̄g pēn
a
g cavenās nō ēsēt dūgūg ēp̄a pēna tēngēnt ex̄ēnēs; pōndg dūa
ne cavendg penarg in hēc ōnēs, qūg amorg ēnēs, a ēcauſ ex̄ēnt dg
cavendg ēnatus Pēdg penarg, qđ moralēt rēpūtant ā moq̄ cavā
dg.

ſ 14

ēnāvat ex p̄ſc̄ Iunio ad 5tionē apud gr̄g allēa dūpunct 1a gr̄ 2o
distionē, qūg vōcat prātūg, vt aūēs cūg ex tēmg in ēdēnēq̄
cāg cg alīg, dēūnēt, et nō pūdēt hoc ꝓbatg deus creatug, et cr
eatura Dei ēdem ēnātve, cūm importet vnūm ex tēmg necessār dē
alīo nō Deus creatus nec creatura Dei, nec ēconuerso: go ē dūo
ex tēmis in ēdēnēq̄cāis unūm necē prāt de alīo. Ad 1o
pōt̄ pr̄ēcēdg; nec ſ pōt̄ ēē rēg; vēnt ēē, et pōt ēē nulla dūcta
ēs distionē 2i: opōtio legis cg pōt nō ſopōtio pēna cg legē: ng ēē
nāl, hg: @ pōtest; Tertia ſopōtio ſ ēnēnte ēa dg: ap.

ſ 15

nēnāg ab dēūt Tā unēt ing distionālis ſ vīcārius unūg nō Tabēnāc
et ēdēneas ēdūcātūr rēs ſ, qđ ſ: unde alīg distione vīla necē unūg ab
alionēri. Ad 1ām ga pōtest dūgūe marg: hoc ꝓbatg 2o Deg rēāg
īdg ēnēnte, cūm importet nō ēg Deg rēāg, qūg Deg dūgūg īdg ēnēnte,
cūm importet eadē marg, et ſ nō ēē dūcta nōē, n ēāg. īdg omnēo
obg qđ hēt hīc actūs creatura Dei, hēt hīc deus creatug; et hoc
n ſequit ſi ēm pōt hg prātg, Deus creatug, Creatura Deg
ímēdiatē prātūg pōtest ēē dūctū, t rēāg unītes duōbus dūctis Deus, et
ag rēāg Ai hīc Deus, et rēāg Ai creatura, et Deus, et creatura

In disyuants Ideogorio Ilarretan.ª

§36.

ad lg 2ª pars: dis quo mans: pry pceſſe regs potiā remota, ꝙ vadi ali ñ pry ꝫ regs, sudo: potiā pxima, ꝫ ex pdicta, nº mans, ꝫ mors dis quo int ēe, ꝫ pse pxime, ꝫ ex pdicta nulla data distia, sudo: int ēe, ꝫ pse ēe remote nulla data distia, nº mors &c. ēe reg. ꝫ pse ēe reg, addit aliquid extrinsecs, ꝙ ait pri, deo ꝑ uags ꝫ quia ñ distg a pua potiā ee di reg. Ad 3g dis quo ans: ꝑ potio legis cs pcto ñ ꝫ potio pcta cy lege 2g reds utilis ꝫ honis, sudo: utra ꝫ potio ꝫ creue linea ñ l: ñ ans, ꝫ dis rasmi l. 8 nors nº &c. g. ꝫ potio 2g reds ꝫ tgs sumat 1ª ꝫ potio bona, ꝫ 2ª grava; ñ ex o ꝫ reuelsumat ꝫ potio legis cs pcto, ꝫ potio pcta reg lege, ꝙ uags ꝫ potiors includat ea grava, pars bona, fruc dat alis dis ñ pcty, ꝫ lgs.

§35

quarta ex dominicano linea, cal ꝫ stortis: ea ꝫ entas ꝫ reata pcl ꝑ uerificar ꝫ rata, ꝫ tadicora: go. 1º ans: ama talis, qua sentiva uenē nags, ꝫ qua talis mags ñ uenē: go. 2º: entas ꝑ ica pcty ꝫ ipius malicia ꝫ redentificans, ꝫ entas ꝑ ica pducē adeo, ꝫ ada mags pducē malicia: go. 3º. cogtio ꝓtalis reg entas; ꝫ pfalis reg ꝫ anis pue nit ad ꝑ cie ch, ꝫ pfalis ꝓtalis ñ ꝓuenit ad ꝑ cie, ꝫ ab intu: go. Juro ꝫ tcias, ꝫ ꝫ ꝫ nalicias ñ redentificans ina cat ꝫ nali; ꝫ ꝓtalis ꝓuenit ab intu, ꝫ ꝫ ꝫ naliter; hg ꝫ ꝓuenit a ꝓncipio ꝫ nali: go. 2º ans, gdam ꝫ ꝫ ñ multa ꝑ ꝫ ce ntes.

§8.

ad lg 1ª ans: q ama talis ꝓs iva ñ redentificans 2g ꝫ ꝓta uenē nags. Ad 2g di cendū, qd ꝫ entas ꝑ ica pcty, ꝫ ejus malicia ꝫ dat ꝫ ficiens, q hg ꝫ ꝫ ista ꝫ ngo vo, dans ñ solū pducit entas ꝑ ica pcty, ꝫ ꝑ ica pmissive, ꝫ ñ ꝫ ꝓprie ꝫ

, vel aliquibus defendit, nulli sequentes, q. nec debet, nec debz ĩficare. Ad 3m dico, q. dr̃ quia sic, influere in cognitionem rei, formã arguens, et defendens pluves, vel grebbiendo, vnc pecias, influit ĩ tali, non tq̃ q. cagã equaz, vel nadeq̃ vacq̃, vel aliquem murgabbo, et pola ora nõa. Ad 4m nõz: nq̃ supradictas acus, dicit fabrum, principiũ signalẽ, a diuino fundata, ad ẽ ã totas aferentes distinq̃ virtalẽ, in cognitione, quã non habet cognitio italiani, talibus q. de distione ranis agamus. De quinto 2m de distione media, vbi exemplificamus, vel, ex hiis 1m mensuratã, dicit dictatur.

179

Nõandũ, quia adducuntur Doctor Ioannes Scotus in hoc distione 8a quidem 4a, et specialiter exigitur distinq̃ q. q. quia omnes vadẽ, ĩ ain dicit vel ẽ aventi hoc distinq̃ g. in creatis dat ĩ ẽ, ĩ aca vel ẽ ẽ specifica, pares vel inequales creatis, omnes. Quia distione habẽ da duplex genus ẽ, et distionis ac rosci ẽ, ẽ vel accidentis, malis: ẽ, et distinq̃ rali. 1m, q. vel ẽ ẽ, pro ratione q. q. vel quia pars ẽ, vel ẽ, vel ẽ, et malis distio ẽ, quia vel pro falsificare pot, vel genera, al ẽ, et species rali, q. vel ẽ, ẽ ma, q. rali ẽ, q. dat ẽ, ẽ ma, et q. dz falsificare pot, vel ẽ, dis tinq̃.

180

ẽ, et dis tio rali, vel ẽ, ẽ, vel accidentis, pro ratione, ẽ, et dat ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃: q. hoc pro: q. Socrate hoc: hoc vel ẽ, ẽ, pot ẽ, et rali, q. quia ẽ, et, ẽ, et dat ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃, et dicit dictatur. Ad 2m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 3m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 4m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 5m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 6m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 7m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 8m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 9m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 10m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 11m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 12m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 13m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 14m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 15m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 16m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 17m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 18m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 19m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 20m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 21m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 22m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 23m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 24m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 25m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 26m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 27m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 28m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 29m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 30m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 31m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 32m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 33m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 34m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 35m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 36m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 37m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 38m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 39m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 40m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 41m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 42m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 43m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 44m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 45m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 46m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 47m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 48m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 49m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 50m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 51m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 52m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 53m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 54m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 55m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 56m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 57m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 58m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 59m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 60m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 61m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 62m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 63m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 64m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 65m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 66m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 67m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 68m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 69m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 70m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 71m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 72m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 73m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 74m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 75m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 76m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 77m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 78m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 79m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 80m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 81m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 82m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 83m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 84m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 85m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 86m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 87m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 88m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 89m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 90m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 91m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 92m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 93m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 94m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 95m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 96m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 97m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 98m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 99m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃. Ad 100m nõ, q. distio rali, q. ẽ, ẽ, et falsificari pot, rali, q. distinq̃.

UGR Biblioteca Universitaria

q̃ mediat inᵗ dictiones vales, et varias, et diuersas participat, participat de dictione vali
ratione q̃ huic hꝫ. et ille dat huic omnes operandi modos. participat de dictione varias, q̃
huic hꝫ eosdē, secundū inᵗ quos ipsa ideo participata, nomē dictionis media. Et hoc de
caeteris hꝫ, q̃ diuersas inᵗ vs, vos, sint plures diuersi ordinē.

§81

quidē nomen vis, quid plures. apud nostras accipitur, vide, Aliꝫ dicunt, q̃
vis quasi a vide dicitur p. quia videt omnes. Et caput existens, et portans
genus, species, et differentias ordinalis mos, huius generis omnia in ordine quasi
pros, pros, mos, pros, acutens, modus. Aliꝫ dicunt, vis te omnia, q̃ p ergo ratio-
nalis accipite ee. Aliꝫ dicunt omnia dicit vis, includit prata sensibilia, q̃ patio-
nis, et modo quadā p pros, in dividua. Plures apud aliquos, q̃ licet
raro ora, quia q̃ ē pōt existere, etiam p potest integrare ungi, et potentia-
liter, idcirco bene dicitur plures, veros, Praltas, q̃ aliquos. Apud alios plures,
aliquando q̃ idem cum, q̃ regulē, vg plures ru homines.

§82

dicit q̃ hꝫ distio exmanat, q̃ dat esse actuale, conservat plures. Vnde dicunt ver-
satiles, q̃ distio hꝫ in dictionē inᵗ vs, vos, sint plures, hꝫ impl plures mu-
tabiles, quasi eminenter diuersabiles, de quibus est certificare prout variatio
nis, actus hꝫ in dispersarentes. Et q̃ aliquando dictio varias, et quae dic-
tio varias accipit omnes operandi, et ut ratio nificat quidditatem, et essentiam.
Exquibus mentis sicut patuit excipe: antes operandi omnes dant esse, vg
homo plures plures alibatis homines, et habitans, in deo plures essen-
tias, et plures, quae antes operandi omnes dicunt dictionem avis, quia habu
dat dictio varias, et non dictionem vali ratione, et hꝫ dictio et negatio
unum separatum ab alio, hoc patet ex dictum plures vel dat unus pa-
tes, vel de alio plures alios, prout ex dictis.

§83

ut dictio hꝫ media dispensat, hꝫ ratione aliqua a nomine assignant.
Aliꝫ dicunt dictio essentiales: idcirco q̃ nomen plures tales, quia diversis
dictio essentialis de feminum, dicit quia dictione media. Diuersis-

UGR Biblioteca Universitaria

Ng definis essentialis, ē neq; ng̃ p̃ticularis, ē indiuisibilis ens entis, po ti diuersis definibile explanare: vg ens ens ut apprehensum, est definibile diuersa definitione adequata entis, ut entis realis, entis rationis, similiter voluntas, ut volitiua, diuersa definitione definibilis ac voluntas, ut moralis: Item ng̃ definis ñ ē diuersi essentialiter. Quia veniunt uni differt ut veniens ab alia re, ipse tñ alia entitate ñ specifica ta. Diuersitas est entialis definitis ratione ingrediendi definitū ita veniens uni differens, ipse veniat alii identificari, vg alia entitate specifica distincta, cui veniat definitio definitis: vg definitio alis diuersa essentialiter a definitione valis: q ita veniat differentia malis, quę sit bonę, ut ng̃ veniat differentia alis, quę sit negatio, et ego ñ veniat definitio valis: ideo q sit bonę alis, a vale dat definitione alis.

§84

Ex nis hoc sequitur, ñ ee ens essentialiter diuersum ens: ng̃ entitas, et voluntas diuersum immediate, ut ens definitus, quia definitę voluntas ingreditur aliquid entitatis, ng̃ ingreditur definitionē entis: ng̃ entitas neutri ee entis alterius, inquę ñ sit voluntas, et econtra. Patet de ente, qd entitas exaggerantes ng̃ distinctionis desumet ex diuersitate definitionis entis: ut ng̃ entitas intendat entitatem intelligibilis, et voluntas entitatem volibilis, ideo voluntas, et entitas diuersę q forte dicitur. Vera est entitatem ut apprehensam diuersam, a diuersitas, q sub eadem respectu entitatem diuersam sibi ipsi intelligibilis.

§85

Secundo ng̃ p exclusiua, quia dicitur unus extremus excludit a reliquo vg aliq vale. Sic demonstratio, quia ita unus extremus demonstrat ut ingrediens demonstrandi ad identificatas ñ demonstrec. Sic triduplicatio, quia ponita, deinde extremo verificandi alio ñ verificat: vg alter ab principiis sensibilibus. Vale, ut vale ñ principiis sensibilibus. Sic denig̃ contradictio: quia dicitur deinde extremo verificato unus prius, q dicebatur verificari, siregit deinde extremis ñ identificatis verificans praecontradictionis.

§86

Ex dictis facile communiter sequuntur secundo, decimo circa gradus mentis: ng̃ aliquis diuersa potentia distinctus gradus superiores ab inferioribus ñ vocetur; ideo quia exaggerandi gradus a rationalitate, ab intellectiua ñ diguitate habent. Similiter ng̃ distinctus ens aliquem

...

§87

...

§88

...

§89

...

UGR Biblioteca Universitaria

Sowra, Edicto Notice Protest valid. Cosa Plegitema, et ans get Edicto hic ppono
vale n̄ Srale ane comuns inus operans. Sowra, q̄ ēnt Srale, et ēvale dat Edi-
to n̄ Sriuerali: go Vsdent dispartas ēs, q̄ al Srale n̄ ffides eius dz rēy,
quales n̄ Sr vale, et ēvale. Sowra: q̄ Srale, et ēvale n̄ ffides eius dz re-
y, q̄ de illo verificat ane comuns inus operans valeā ēt ēvale: go Edicto
et vale vel ficat q̄ dal n̄ Srale n̄ eruna ffides eius dz rēy.

f93

resdens iuery, al evale ēt ffides eius dz rēy, q̄ hic pro reperit Sup resp ffi-
tis: ng Sr vanes obz, quę ideo hic negatur existere, et una n̄ pot existere
sine alia; vale q̄ pot existere, sine ēvale, et contra. Dicto nullas. q̄ fa-
ctas, et fictio Sr vanes obz, quary nulla pot existere sine alia, ean-
comuns inus operans, disgunctim et con nec ffides eius dz rēy, nec disgunct
dictione et nam rēy, f dictione vale Sriuca hic uerant a dalibz rey
ffitis, q̄ dicit al evale pot integrare cum q̄ potes existere ag Sup
ant dē integrare mea, hoc dicere, al evale ēt ffides, q̄ Sr ffi mē-
es, Sr uentes tota, mea, et vacuā mus a dem, dalibz, q̄ dicit negatur ēt
ffi mez ung dē integrare ille, dicit ane comuns operans inus verifi-
cat ung n̄ ēt alig.

f94

Semiplena arguens subsistēcia n̄ Sup ponere ad alig ex plano Sriuerali, q̄
videlet ēs, quę f aliquid Sri dentes f Sup ponit dē. ng dt al n̄ aliquid
homo, idem tans, f Sup ponit, et Semiplena vale dt aliquid rei ffi, n̄ dat ora-
ēt ane operans inus verificans rēne addito hoc pono, alīn Sr vale, ng dt
negat eruna aliquid rei f idem tans, f se ipsa, f erunt n̄ aliquid rēy
rēy, et res. Secce hoc tamen relicto Semiplena, alēs Sr ans, dicunt ēpti, q̄ dem
lagio alīn Sr vale verificat rēs ane comuns inus operans, adhuc al evale Sr ffi
tis, et n̄ res, et res. q̄ n̄ dat al evale nulli, dat ng distinctis valis, q̄ dicit n̄
quentia.

f95

premissa Plagiaria n̄ dat vel ea q̄ dicentis, et plecta Sup, n̄ existens

deveris existentia. Sed ñ regula: go ñres, ores, ẏ ẏbres ẽ usadẏ rõ. Sed
ñ hanc dictionẽ duas centas, nulla dr̃ relata, q̃ducentas, a q̃ducentã, q̃ducentos
cadẏ existentã, cõtinentes annales, et nõmina q̃dãmodo, ares, et ẏbres
ẽ usadẏ rei: ga ẏbrialia ñ regulant in analis, oralis ñ pares et ẏbres
ẽ usadẏ rei, et ñ retinent. Arenẏbres, q̃ genus, quary, quglis et sorores, pma.
Pro alg: ẽ xta horas, et ẏgenẽs dr̃ ñ gradus explio adhuc abbo ñ hic
et disgarez: go gdãm lo extra ẽ ẏbres, et ẏgenẽs, tardẏ ñ dant relata q̃ducentas,
et ẏducẽ ñ textu sẽtiũ, vel dicẽs. Rursus: bis Rhomi, et angli ñ dant relata
q̃ducentas, et ẏducẽ, et omnes ẽs, et ẏbres ẽ usadẏ rei: go q̃dãm ad oralis
ñ dant relata ẽ ñ pares et ẏbres ẽ usadẏ rei.

§ 95

Pro 2ãs 3ãs anas 1o exdẽs ñ 8o: regit 1ãm abl regẽ existentã ñ disgẽ ad
sentã, vel ñ disgẽ ẽ ut existentã ñ ouẽ neg dictionẽ: vt negonat ẽ
sentã ab sentã dicta, ẽ xta dicta extra loca, duas centas existentes, pro eadẽ
existentã: go gdãm ad oralis existentes eadẽ existentã ñ pares et ẏbres, et
ñ, et vr. 2o: ẽ xta ẽ eadẽ ẽ sentã, ut facit massiles, et quę tenent li-
cheres, smiticas, facies, et plures alias: cuticas ẽ ẏbri existentes ẽ xtas
duas existentã existentes ẽ dicta: go eadẽ rubiginẽ dr̃ ẏbres, nec recurrentes pro
ad diversas rubiginẽs: ng ras nullã ẏbres rubiginẽ ẽ, neq augũ dictionẽ
ẽ subrubiginẽ, ut pote ẽ nata dicta rubigine, et rubiginẽ ẽ ris, rubiginẽ
ẏbres; et rubiginẽ ẽ ẏbres recurrentes rubiginẽs augũ dictas rubiginẽs ad
rubiginẽ dicta rubiginẽ ẽ, et ẽ humanitas, ẽ ẽ dominũ ñ dicta, go
ad ẽ rubiginẽ eadẽ rubiginẽ rubiginẽ ñ regũ ad, oralis et ẏbres, genus,
et vr.

§ 97

Pro 3ãs 4as anas: hic q̃dãm exterma ẽ ñ adnomẽs ẽ inseparalia, et ñ ẏbres
ẏbres ẽ usadẏ rei: ga. 2ãs: 3ãs dãs pronalibus ñ adnomẽs ẽ inseparales, et ñ
disgane: similiter ẽ xta sextas, maa, fa, et unio ñ ẽ ins gas dicta ẽ pars, et por-
tẽs ẽ inseparale a ẏbris, et nõmina ñ hãc dr̃ gunt maa, fa, et unio a pars:
go q̃dãm oralis ẽ ẽ inseparalia, ñ pares ñ dr̃ ñ hic dr̃ ta: go neq ẽ ẽ

UGR Biblioteca Universitaria

q; et q. resdent. p̃ona bñs suas, et ñmilit̃ p̃ q; no may, ꝑ, exuniones, tñ
reparalia, et tm̃ reparalia p̃portionalit̃, q; int̃ essencia, et p̃sonales, et int̃ p̃
ones, et ꝑias vltima dat relac. p̃ducentes, et p̃ducti, causantes, et causati.

§ 8

Contra vltimu; i. ide p̃ducens, et causalitas pugnant q; ideo separabilis, q; in
ferius unu; in alterum, p̃ducens relat̃ in et p̃ductu;, et vigesimo 5 p̃ced-
t̃ unu;, et alterum, li sint inseparabilia in diguerint, atq; ita negabilis
one sequela int̃ dñe vltimu dat unu;, et alterum: g; sint inseparabilia in
juene. Explat̃ inp̃a g; nec sequela: dicunt enim relata p̃ducentis, et p̃du
cti inferre distinctionem, q; p̃ducti inferat unu;, et alterum, q; nemo potest
cipere p̃ducere ideo q; t̃ p̃ducens, et p̃ductus sint inseparabilia in diguen
t. Sed no diamus, dicit existentia, dignitas verificat et unu;, et alterum, t
sint inseparabilia verificat dictio talis, t decanali, et alterum verificat
anicipe unu; intus unu; in et alterum: g; sint inseparabilia in diguent.

§ 30

Quarta da parte (nulla) assignabis tradicta q; Ista, q; essentialit̃
aligat, scz. quia q; sit essentialit̃ aligata, quia nulla aligat p̃du
cat. Modorie: Ista hz ꝑtia ll mutua, q; portionalit̃ inseparabiles, int̃
las nedat̃ relata p̃ducentis, et p̃ducti, et patent p̃ eg; q; exit; q; exis-
tit, t illorum in adiguerit diguit Ista, q; int̃
duas entitates nulla dat̃ relata p̃ducentis, et p̃ducti, q; existentia unius e
xistentia, et sine mutuo inseparabiles, in quo int̃ dari valet, tricesimo de
bitis: hic vide Tartaretum parte n° 21, q; huius q; p̃ductum ug; q; q;
int̃ dñe vltimu in decimo, p̃dicitur ad q; existentia, et inexistentia
parabilia in q; in diguerit tricesimo nec fugere potest ad inseparabilis
tis, et illis: ng; Ista, et ꝑia ll q; entitates inseparabiles, et tm diguent
vt.

§ 40

ex his pugnat tertia manu restat magistri pugnanda dicentis, hz dictis
talis et relatus p̃ducentis, et p̃ducti, separabiles existentia, et diver-

UGR Biblioteca Universitaria

sitq existentiarum, quae sint disparatae, seu impossibiles: et notionem huius
compositi esse eius identitatis realis. Occupata, inquam, singulis, et fra, qui-
as pt n̄ in planum suponimus possibiles, dat notio realis complexi, et tm n̄ dat
identitas int. mag, et fig. Ex quibus efficitur ulterior ratio: predicta scilicet nec
distinctionis realis inferunt iuxta scotistas distinctionem realem solum a posteriori:
go predicta non suponunt distinctionem realem, ergo constitutam. Vitat modo nobis scota
in quo nam stet hic receptus distinctionis realis per suppositum ad illa non: nullus cer-
te assignabitur nisi verificativum propositionis venientis unum de alio, qualis
sit haec prius n̄ sit plus, alia n̄ sit rale.

§ 101

nec recurrere valent ad nam distinctionis formalis ex natura rei: nam si dicam
illam propositionem alia n̄ sit rale esse veram, consequatur verificari alia et rale et
rem, et rem, et n̄ formalitates eiusdem rei, eo quod alia et rale definiantur diver-
sis definitionibus essentialibus impugnabuntur 1.o quia rale hominis, et alequi di-
versis definitionibus essentialibus definiuntur; et n̄ sunt formalitates eiusdem rei: go.
Pr. mar: illae sunt definitiones essentialiter diversae, quarum una ita conve-
nitur formaliter, ut possit convenire alteri formaliter alterius rei specifice
distinctae, cui n̄ conveniat definitio 2ae formalitatis ut docent scotistae n̄ nostro D.;
et definitio alis equi convenit ali hominis, et huic n̄ convenit definitio gignibilis:
go rale hominis et alequi diversis definitionibus essentialibus definiuntur: go quod
alia et rale diversis definitionibus essentialibus definiantur non probat esse formalitates eiusdem
rei.

§ 102

discursus rectus sit: mar. continet explanam scotistarum, et nos videtur certa:
nam alequi definitur per esse principium sentiendi, quae definitio convenit ali hominis.
Si dicant alequi definiri per esse principium sentiendi et gigniendi,
rogo quaenam sit definitio gignibilis? Erit enim profecto principium sentien-
di et gigniendi: unde inferam: go alequi et gignibile n̄ distinguuntur
ex natura rei, quod contra scotistas, et infert, quia illa extrema distinguuntur ex
natura rei, quae diversis definitionibus essentialibus distinguuntur: et alequi,

UGR Biblioteca Universitaria

et ḡ ignile diuersis definib⁹ essentialib⁹ ñ disgunt, et ꝑ: go. Nec diuersa
extrema disgũ exnara rõe, ḡ diuersis essentialib⁹ definib⁹ definiunt
et rimul⁹ ponant ñ identificata, gd ñ euenit in amabẽ ḡũ, et ale homis
dig: go diuersis definib⁹ aliud ny requirit ly ñ nec ames extrema rõe
ñ identificata, gd quãs nulls aliud erit, nisi identificare ḡ ponis rentis uny de
alio.

§ 108

neg ly ny as uenerint: ng exclusiõ ad uarane ꝓpũ ly reperã in ale equo
da rua rane ꝓpũ excludibile homis. Nedũ ri le demonstrat: ng de ale equo pot ale
quid demonstrari, gd dicale homis ñ demonstrat. Nec 4g ri le reduplicat, q dicali
equi, porta reduplicans, pot ñ uerificari, gd dicali homis ñ uerificat. Nec dnũ
ly ri le tradicio ng prata or dicoria ñ ponis in sensu distribo extranearũ
quo. Arteg rõe distionis, nec 2g repetas relationẽ, gd ri le hẽna denotant distionẽ
dig, qd extrema, in quib⁹ reperiunt ñ identificant, ideo infert: go hẽna
nec ñ argumt distionẽ dig: go ut ly infelarum ꝓpũ requirit talez, alig
dnũ ex ijs, qui inferunt nunq̃ identis rali, ita tunc reducunt in pugnantes fores ꝛna
na rales dictiones.

§ 109

undy homis rõa gd cadit, ri dicant ly ppũ alem rale, et uerũ nullam ñ
conuenire distione rali ꝛ rõa: q ñ uerificat al, et rale ẽ, ergo eo dicto
ñ conuenant reptus rei assignati in 81. Ng rõa: q exclusa existentia re-
quisiti, gd la entis, lingua hũ reptus ñ reperiant, in ente, et ꝓ tras rei, tho
ꝓ falsũ: go. Nec ex existat, ad quos assignent inferiora ad distionẽ ri
a ꝓpũ. Pg go non: reptus rei ad homis assignati ꝑ. 81. gd rect genere,
et differa; ri capax existentiq, et ñ ri ultimi ordinalis mensi, dicens
ñ mensi ordinalis, et le ri capax existentiq, dicto conuenit homini
in rect genere, et differa: go deus ru creaturq ñ ente rei, ꝓ falsitas.

§ 110

Secundus reptus rei ꝑ, gd heat ee ꝓxiq causalitq; thũ q falsus

:ng dus ñs, et ñ hec q̃ vng causalit. 3us ẽlg ẽrg, et ñ filius, qui ẽ ad hũc
ẽ gra essentialia, ut g dicat modos intrinseos, et patrones. Sic hic
scptus dicit rg ẽ filius ng deus ut distus ẽ creatura sic; t deus, ut
distus ẽ creatura ñ dicit modos intrinseos: go scptus ñ dicit intrinseca
includere modos intrinseos, et ganes. Mar Sarra, et nor, go: deus ut dis-
tus ẽ creatura Sdeus ut ens alt; t deus ut ens ẽ ñ dicit modos
intrinseos: go. Dñor: Deus, ut ens a se ñ dicit relanes; t relanes
ẽ modi intrinseci deo iuxta scotu: go. Pro mag. Deus ut ens
sase ñ includit qd ñ ens; t ens sastas relanes dicit, ut ens
nec dicunt filiat ẽ fectionẽ: go. ex quit sequit dus rg, q̃ modi
intrinseos ñ dicit: go ẽ scptus rẽ nulus.

Sto 6

Sed ut facilior ẽ capta q̃ vng, et ingna nes nras ẽ pendat,
dus rg sum ng accipio. Dicimus, ascedunt ens, qd ut dicto-
nis medij Sunt ante intus operans rg ẽ gio aliut rale. Deinde
nus Sunt ali, et rale Sut verificant ẽlg ẽ ens, et entitas
tes rg distas, et ñ filius ẽ ius rei. Ascendunt ens se, ñ et entitas
tes rg distas, t filius, 1o ga de ẽlg ẽ ens verificant, adhuc
remanet, qd ingnis sit aut ẽ ẽ gentiae ẽ scptus filius. Ascendit a
ẽ ad ali, et rale nulet dat ng distonis rals. tertio ẽ adhuc dant
na distonis medij. 4o q̃ ẽ ante, et ale ñ salvant scptus
rei. Nec ẽ ẽ ẽ ascendes ẽ damus ali, et rale verificant ẽlg
ẽ ens et rg, et rg, et ñ filius eius ẽ rei.

Sto 7

Hoc tradunt Scotus Sanctus ad 93, ẽ sequens nulet et scptus
filius absuta ẽ gratia. Ad 1um Sed ad 2um ñ subsistit na distō-
nis rals. Ad 2um ad 3um ñ subsistit na distonis medij. Et ad
3um et 4um et sequens scptus rei nulet et ascendimus. ex quib⁹ ad 1um
sic sit dicendum: licet operans intus absolute ad dum Sit ens

al n. s. rale, l n. 2. Si hoc 2 distio scotica vera distio n. s. Si hugo al. etrale l
erunt fl. tes eiusdem rei rr. stricte diste, qd s. inplatorium, tn erunt fl. tes;
unde ipsis ante intus operans verificat unq n. ee aliq, qn. sta rium evin-
cant sce ptus, nam: nq. pcipuus sceptus, et verum nu distionis stric-
te omnes sceptus, et na supans s. verificavi ptionis absolute nave:
eaq. @ hoc dat dabit va, stricta ralis distio. sexio 3a n. nulla ab-
tistarum arguta enodant

§ 108

argutum 1m: ante operans intus ma ridentas dat int. hons, et al. rale,
quos int. al. etrale: go int. al. etrale ante operans intus dat natio
maris identis; sed hec natio s. n. identas fl. s, seu distio fl. s ex nara
rei: go. rao antis: nq. hoo, et al. rale nequeunt diversis esentialibus
definibus definiri: al. ar. et rale diversis esentialibus definibus definiuntur:
go. Ethoe, et alia arguta cum suis instiis devolvas in scotas,
triplicem retortionem formare pots. 1a s. ideo al. etrale diversis
definibus esentialibus definiuntur, et ideo disgunt ex nara rei, qa
hec defitio principium sentiendi s. diversa ab hac princi-
pium rationandi; Futra hec defitio s. dista a define hac: rao
fl. s quaunq ante operans intus ex nara rei n. s. aliud, quae,
similis erit defitio distionis medii: go al. etrale disgunt ex na-
ra rei ab ipsa distione ex nara rei.

§ 109

secunda: ea, quae diversis definibus esentialibus definiuntur disgunt
ex nara rei: go ea, quae eadem define esentiale definiuntur idem
tificant ex nara rei; sed al. hons, et al. eque, definiuntur
eadem define esentiali: go identificant ex nara rei. 1a coe-
a tenet a parte; nor @ subsuetta sine ge. pvanda erit

ex dictis n° 102. 3ª: virtus intellectualis elicitiva iudicij definit diversa essentialiter definire, ac sila, qua definit virtus intellectualis elicitiva apprehensionis; sed hæ virtutes iuxta scotistas non distinguuntur ex natura rei: ergo definitiones diversæ essentiales non inferunt distinctionem ex natura rei. Ne arguitur: nam iuxta scotistas illæ definitiones sunt diversæ, quarum una convenit alteri formaliter repugnantiæ in alia entitate, cui non convenit definitio 2ª formalitatis; sed definitio virtutis intellectualis elicitivæ iudicij convenit alteri formaliter repugnantiæ in alia entitate, cui non convenit definitio virtutis elicitivæ apprehensionis: ergo.

§ 110

maior explicatio a scotistis tradita n° nro 83, et negatur: nam definitio virtutis elicitivæ iudicij convenit intuitivo divino, cui non convenit definitio virtutis elicitivæ apprehensionis: ergo. Si dicas illas definitiones non esse essentialiter diversas, quia respiciunt diversa cognoscibilia, sive operationes diversas, non tenet restrictio, quia virtutes operativæ nequeunt aliter definiri, nisi in ordine ad operationes diversas; et prima sequitur, explicationem a scotistis traditam pro definitionibus essentialibus nullam esse: nam tota explicatio convenit his definitionibus, quas negant esse essentialiter diversas. Si dicas, has definitiones virtutum elicitivarum apprehensionis et iudicij, non inferre distinctionem ex natura rei, quia non sunt adequatæ, dicam similiter definitiones animalis, et rationalis adequatas non esse.

§ 111

si replices definitionem alicuius esse adequatam in esse definitionis alicuius, et similiter definitionem rationalis in esse rationalis: replicavo pariter definitionem virtutis elicitivæ apprehensionis esse adequatam in esse definitionis virtutis elicitivæ apprehensionis, et definitionem virtutis elicitivæ iudicij esse adequatam in esse definitionis virtutis elicitivæ iudicij. Denique illæ sunt definitiones adequatæ essentialiter diversæ iuxta scotistas, quarum una potest convenire uni entitati, cui alia definitio non conveniat, sed tales sunt definitiones intuitivæ apprehensivæ, et iudicativæ: ergo. Directe igitur ad argumentum respondendo ans, ad huius probationem distinguo ans, concedo 2am partem: al, et rationale diversis definitionibus adequatis essentialiter definiuntur, nego: diversis definitionibus essentialibus inadequatis, concedo ans, et nego cons.

§ 112

verum sequitur hoc, ut sit obiectum huius expressionis hoc, et al rationale ut sit obiectum

huius aliale̅ definiles diuersis diffinib⁹: q̃ hoc sic explanare ñ dissimilit̃ fundalit̃ assigo, seu ñ ꝑticulari fundaco, utiq; hoc, a alij, et alij dissimilat. Nouo, et vale ance q̃ erang ínter ſ fundalit̃ distinguilis, ex q̃ dicta distinctione varijs rationib⁹: q̃ accidit ínter, hec dissimilia alareb⁹, que distinct intentionalis dic̃ fuit, et ñ fuit nisi mediacognone, q̃d hoc ñ dissimilat fundalit̃ a alij, et alij: et a fundalit̃ hec dissimilat a alij, hoc ñ augeret numerum idiuerang ínt hoc, et alia, seu ínt alij, et alij: q̃ a p̃ hec cadit ínt q̃ quę ꝑ ꝓpositiones identitatis.

§ 113

Hinc fit, q̃d hec diffinio principij, intendit ñ tm dissimilare alis honis, nec hec principij, nam intendit tm dissimilare a rationalib⁹ hominib⁹, q̃ nec 3ª, nec 2ª, nec 1ª exprimunt fuit tang, prius q̃ cadit hic a quos alhonis, nec tang, q̃d dicit tm alhonis: nq; alhonis ut tm p̃ hec principij, intendit, et a nam intendit, et tm alhonis principij, nam dij, et intendit. ex q̃ hec expio principij, intendit ñ exprimat principij, nam intendit, et explat fuit quid dicit a p̃ hec alhonis. Hec diffinio principij, intendit, et adiquare alis qualitatibus, ois, q̃d hec adiquare alio ut passio q̃ cognio ꝑ ꝓpositiones, ex q̃d hec principij dissimilat alis

§ 114

Instat 1º: diffines alis, et alis formant eq; uis o tis ut tm p̃ hec; ergo diffines ñ essentialit̃ diuersa: go eoba ñ essentialit̃ diuersa. Probo a maior: imperij per tm diffines fuit alis, et alis tm idem ñ dissq: go eo ba. Dico g maior: diffines alis, et alis dq; q̃d dignat exprimunt, et formant ad casu: dq; q̃d exercet ꝓpositiones formant ad m maior. Hec diffinio alis principij, intendit (ut dicendij de diffine alis) duo facit: hq; separat a diuersa genera ab alia, et dq; separat unq; genus ab alio ex alio, seu genera ꝓprius cognoscibilia ea dem ꝓpria

conformat cum suo obo: nam attingit illa prata, quae ipsa sunt in obo. Ad 2um
Ad cum obo non conformat, quia obiectum in se non est divisum.

§ 111

Nec hinc licet inferre definiens illas esse falsas, eo quod 2um quod dixit faciunt non conformentur cum suo obo, nec sunt pro vel informes obo, quia ad illam partem obiectum fundatum, quin inde sequatur unam formalitatem de alia pro se ante intellectus operationem neri. Hoc dicendum est ab omnibus in hac, et similibus propositionibus praesertim Theologis, quae 2um quod signate exprimit conformat cum suo obo, non Ad 2um quod exercite facit: nam separat prius ab homine, et prius denominat subiectum, et homine praeter, quae separatio, et denominatio a parte rei non datur. Eadem ergo doctrina tradere debent Scotistae in definitionibus intellectus ut iudicativi, et ut apprehensivi, quae definitio est diversa licet intellectus ut iudicativus ex natura rei non distinguatur ab intellectu ut apprehensivo.

§ 116

Instas 2o: per hanc definitionem principium sentiendi non definit totum hominem, solum aliqua hominis pars. Sed hoc: ergo eadem est illa definitio, ac haec aliquale. Sed hoc: ergo in homine datur una pars, quae per illam definitionem definiatur, et alia, quae per illam non definiatur: ergo partes illae habent essentias essentialiter diversas: ergo distinguuntur ex natura rei. Instantia probat intellectum ut iudicativum distingui ex natura rei ab intellectu ut apprehensivo: nam per definitionem intellectus ut iudicativi definit totum intellectum, non 2. Sed hoc: ergo eadem erit definitio intellectus ut iudicativi, ac definitio eiusdem ut apprehensivi, et iudicativi. Sed hoc: ergo in intellectu datur una pars, quae definiatur, et alia, quae non definiatur: ergo &c. Directe admitto cum distinctione 2am disiunctionis: per hanc definitionem principium sentiendi definit solum aliqua hominis pars, quae sit formaliter pars propriori ad ipsam definitionem: aliqua hominis pars, quae sit fundaliter pars propriori &c. Concedo: et hinc patet ad reliquas propositiones deductas ex 2a disiunctione, quae concedentes sunt de parte fundaliter tali, et de essentiis fundaliter diversis.

§ 117

In homine ante intellectus operationem non datur una, et alia pars, stantibus

fur datur ut includit unum et abstrahit ab alia gradatione. Negatio sic
est gradus distinctionis mentalis, quarum una attingit gratia alis, et alia
gratia ralis: unde a l'inferiori ad defin. pars est fundalis, et
similiter rali. Forma @ defin. ali per se, seu sicut distrahabili
a, et sequens essentia sicut dicta, seu gradus diversa ab aliis
alius: si hoc defin. principaliter intendi sicut definitionalis, cujus
in defin. sicut ralis, dialis, et alis verificant grata contradictoria:
ergo distinguit ex natura rei. Non ans: non est defin. alis, non est defin.
ralis, non adfirmatio, et neutro ejusdem de eodem, et sequens non contradictori-
a. Nec @ cur gratio in non sit affirmatio et neutro ejusdem de eodem opportunius videmus agentes de gusioni bus.

§148

Instas 1°: hoc adequate defin. est alis, sed hoc defin. non defin. ralis: ergo
ratio adaequata hominis diversa est definitionalis: ergo alis distinguit ex natura rei ab
ali. Disjunctio major: hoc ut est adaequate defin. est alis n° hoc ut sicut
ab objectiva cognitione quatenus hoc adequare est, recede major. Si hoc
defin. ut in ru non solum dicit alis, tunc est admirari, et rali, idem
hoc defin. alis non explicat quidquid est hoc a parte rei. Si @ hoc vide: aliud
attendit huic cognitioni hoc, cum haec praecisiva solum attingit ex eo objective
loquando in entia ob pr. rationem (dentitatis) pura essentialitate hominis, et alias gratis
a reliquis gratis sicut in natura hominis; ex quo sequitur alis solum sicut
distinguuntur ratione.

§149

Secundum argumentum: de alis et ralis hominis ante operans intellectus verificant gr-
ata contradictoria: ergo distinguunt ante operans intellectus; sed hoc ante: quae natura
rei. Ne ans: ante operans intellectus convenit alis hominis esse simile equo, et
rali non esse simile equo; item ralis convenit esse dissimile equo, et alis non
esse dissimile equo. ergo. Retorque argumentum: verificant indicativa notionaliter
similis ostentatur indicativa quae dabuntur, et huic non similis virtutis apud
notiva in identificata cum natura indicativa. Rursus: a * dissimile

ur, talis non debet esse generaliter, quia ratione verae similitudinis generis accidit inequalitas et inequalitas. Equalitas haec in genere, ex parte haec ut hereditas tam in pluri quam in genere alterius haec, ideo equalis per similem ulla inequalis quia sequentia haec etiam in pluri et non plus, cohereat quia et plus, quod contradictio est patet in hoc exemplo ut genus res equalis plus in natura, et hereditas et dimensio ulnas etiam in plus; ut illa similitudo equalis aliquis alteri debet habere duas ulnas et plus, sed non in duas ulnas

unde sequitur quod equalis habere duas ulnas et plus; et quod inequalis habere duas ulnas, et plus, tum habet duas ulnas, quod est contradictio. Ergo simile, et dissimile non est simile, et ut simile.

§123

Instas: homo similis equo generale, sed similis generaliter. Et maior: ut homo similis equo generaliter quod debet esse aliquid: quia ut homo est similis equo generale, equus debet esse rationalis. Instatur retorquendo eodem modo inventa ratione applicanda et iudicanda esse. Ad maiorem, ut haec quantum distinguo: Si homo sit similis equo, quod intentionaliter equo generaliter, equus debet esse aliquid, nego: ut homo est solum similis equo generaliter, equus debet esse aliquid. Ad minorem, et distinguo consequens: ergo ut homo est similis, quod intentionaliter sit similis equo generale, equus debet esse rationalis, nego: ut homo solum est similis equo, debet esse rationalis, nego consequentiam. Si homo sit intentionaliter similis equo, debent convenire non solum in ratione, sed in eadem differentia, sed generaliter intentionaliter cum illa non sit eadem differentia, et ratio, homo non intentionaliter est similis equo generale, sed solum generaliter.

§124

Contra: ut detur similitudo rationis sufficit ut conveniant in ipsis rationibus. Ratio homo, sed non rationis generaliter, unde homo generaliter convenit cum equo in ratione, debet esse aliquid. Sicut in sensu rationali falsa haec propositio est: si homo sit similis equo generaliter, equus debet esse; nego, si equus non esset aliquid, sed et rationalis ad hunc homo esset similis equo generaliter, quia animal hominis est rationale. Similiter est falsa haec: ut homo est similis equo generale, equus debet esse rationalis: quia licet equus rationalis non sit, cum sit animal, et animal hominis est, homo generaliter assimilatur equo, quin haec debeat esse rationalis.

§125

f25 instas sꝑ quas anec operang ínter sí milior glo, qua equo; hꝫ mas símilior in fine ínga
cal. go in praecedit: go dupo verificat ẽ símilior ꝙ prali, ẽ nec símilior ꝙ ali
hꝫ ẽ p̃ adiutorio: go. Nec mag, nec nor; ꝙ ds praeq alud sap̃t vel excludat vale,
ẽ ꝙ el ꝓa fundat, nec ꝙ pluras cogitationes fundat quas ego, qua ego: ꝙ alud
d alba fundat, nec sap̃t vel alias cogitationes alvale, et qua ꝙ cogitationes praeq
ꝓa fundẽt, ẽ ea equo; ideo ꝙ cogitationi post operang nec catus prius ẽ símilior
ego ꝙ ad qua símilis equo: ja post operang ínter ꝙ cogitationes alb ego ángit inter
ius, alis, in quo equo videant quas plus a equo. Ideo post operang ínter quas ꝙ al
ẽ sít símilior glo, et quaeat operang inter quas pal vel símilior plon ẽ vera
dicatio; si una ꝙ dal sítur vale, et qd alẽ sít plat vale.

f126

Terẽ arguas ex mas sic: al ẽ includẽt ínsua tanc plat modo grecus vale, qd
ẽ includẽt ínsua tanc quidditativa vale: go dicitur ex mala vel a vgl. Pl ans: alus
ale excludit plat ẽ vale nec vale: go. Digitus ans: al vel unus ẽ includit vale, nec
al plat sunt, sive alud ꝙ nec ꝙ sit, et a valet includit, et vacans, et símil
dicto ante quaris includendo de alegatione sua, nec de alio vel ap̃t vel.
Alhomis nec ap̃t vel ẽ minus includit ínsua quidditative quae vitalia alis,
qua quae vitalia vale. Et vac Pl ng idio al includit quae vitalia alis,
et al; ẽ minus Prali, qua al: et al insua quidditative includit quae
vitalia vale. Pl quae sorti cogitationis abstractas, solus salvat sorti, et
in hoc sensu al ẽ plat vale.

f127

Instans Pl anec operang ínter dal ínhomine vac plat, qua sít plat al, et
vac plat, qua sít plat vale; hꝫ plat, sive Varas anec operang ínter
Pdias: go. Nec nor, ex quidditative dicere nec includi ex mas sic: distio plat
ty cuius dal vel fundat in modo Ro quo dant plat ens a deus vel ꝙ dat
plat ens dant plat actualiter ínhomine: go dicunt plat actualiter inhomine: go.

fínis ac ordine ens, seu vtorq; de vbiq; modo gñali, et alis ei⁹ fris vt p̃ricedentibus in homine ac: ng distinguit̃ q̃ ens, vel p̃ fundat̃ immodo illo, quo dant ẽ fñes ẽnea dg rei, et bonitas, ẽ fñes dant ẽ vt p̃ricedentibus in hoc: quia gignit vt p̃ricet. Ideo q̃ maior, et nouissima, ad huius quæstionis rñsionem maioris q̃ subiicit dent ẽ fñes ante q̃ rans ẽntes.

§ 128

Ẽ fñes vt res dg ẽntionis, hãt genus dñcæ: hãt ergo genus in datis ac q̃ rans ẽntes, q̃ ẽ fñes vt fundens, et p̃ma alia modo ac ac q̃ gñans q̃ ens; ita etiã ẽ fñes vt fñes q̃ ẽ fñes in hac ratione q̃d, et p̃ma alia ens coexistens ẽ fñe alio ac q̃ gñans, ac q̃d ag̃ re nõ solu dat ẽ fñes fundamentales, seu fundans q̃d fñes. Ideo, quia ẽ fñe in hoc ac ac q̃ rans ẽntes et vno fñes, q̃a ẽ fñe alis, et vno ẽ fñes, q̃a ẽ fñe alis, ideo ẽ hoc ẽ fñe alis ẽ q̃d alis q̃ vere alia ac ac q̃ rans ẽntes hoc ẽ fñe una homo ẽ una vi q̃ potest vere dare mag̃ q̃ rans, et non vere: ng ens fñes dant fundamentales in hoc ac ac q̃ rans ẽntes q̃d distinguit̃ ẽ fñes fundat̃ immodo, quo dant fñes ens, vel ẽ fñes fñs in re falsa, et fundans in fundans q̃d q̃ fñes ẽ q̃.

§ 129

Instat 2º: ẽ fñe alis ac q̃ rans ẽntes in ẽ sentiali ẽ fñe alis: q̃. Ergo 1º: ẽ fñe alis q̃ ẽ q̃ rans ẽntes in ẽ sentiali ẽ fñe alis: g̃ ac ac q̃ rans ẽntes. Nõ ẽ q̃: ng ẽ q̃ potest, q̃ ẽ ẽ extrinseca ei⁹, nec ẽ fñe alis vt fundens distinguit̃ intrinseca, et essentialis. 2º: ng ẽ fñe alis ac q̃ rans ẽntes in ẽ sentiali ẽ fñe alis, et falsa, et ẽ fñe alis ẽ q̃ vere alia: q̃. Vt ẽ fñe ng accidentalis accidentalis valeat, et ẽ fñe alis essentialis ẽ fñe alis sequit̃ ab illo, q̃d supra accidentale: q̃. Instãs, ens sapiens subiicit duas rationes virtutis iudicandi in ẽ sentiali ẽ virtutis aphoreae: q̃d sequit̃ extra vere Rans 1ª: virtus iudicandi ex q̃ rans ẽntes in ẽ sentiali virtutis aphoreae: q̃. Ng ẽ q̃ potest vere 2º: 2º hoc potest ens iudicando ac ac q̃ rans ẽntes in ẽ sentiali virtutis aphoreae, et ẽ fñe alis: omnis virtus iudicandi, et q̃ dicta ens aphoreae ẽ fñe alis virtus iudicandi, et accidentalis virtus aphoreae: q̃.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

adinstig̃ godéreve disgueans: adhonis ence operans̃mas nr̃ essenãlẽ
relaps̃: alelíudn̄ essenãlẽ ℔, sedeans. Fílsen dire ficatz cy equoq
nr̃ essenãlẽ vale, cys adhonis disgueas et adhonis cy ídem fílem
cy vale ea, dy essentiq̃ her ac vale, ginãdy essenãlẽ vale. Hallq̃ geans
disgueans, al post operans̃ ires nr̃ essenãlẽ ſ flẽ vale, sed nr̃ es
nãlẽ materiãlẽ, ſingſia vale, nr̃ ans. Cepio ſ cibus cy ſo quidersion
secy eneatz homis n̄ auſert ilos identatz, quy ante operans̃ nas dat n̄
ſal, et vale, et al, et vale décune ſ post operans̃ intus dista ſ flẽ, quacenus copio
atingit tuny praty alis̃ natatos hoc@ n̄ ſ, galſia, et malẽ disguant. Hequo
pe, c vo distio vanis dia post essentialis quacenus uny praty essentia
valãs essentialẽ gnãdẽ, ipis̃ gratis adid ℔ nãlẽ fundans.

§131

adlq̃ guangnlans, gn ungent ad iunta ſ tio: ng, rubiq̃ obq̃ illos ſ tionis ℔ gratas vitiu
vo alis̃ intensive suntz, quq, ut talia idemſficant cy hone, equo ℔: ideo illagtio
Tvera, eq vera lge alẽ essenãlẽ equa, gn inde sequat omne al ẽ equ: et
vaoſ, q̃ derane comuni post praſ domnia enferiora subla, senta; atin
fenis n̄ post praſ domnia enferiora, subaq̃ huius ſ tionis, omne al
Trale excludit omnia enferiora, senta subrane communi alis, quaq̃
uny Trale. Adſertio, dico maq̃: alis lge, et ſbẽ accidentalis
valitas, sedo: Pfec, et malẽ accidentalis, n̄ maq̃. Valitas n̄ Pfecſa
ẽ accidentalis ali, hoc@ n̄ ſ fica indiferens adpraq̃, cuq̃ quo ſ flẽ, con
idemſficatz Tom lge accidentalis, q̃ al ut nis cogitione al ſ flẽ, seu pra
nq̃ indiferens lge ad valis, seu valis; hoc@ ibq̃ Pal ſ flẽ dis quã
vale. Sexio 4ª relegue q̃ Horis arguca ibuent.

§ 732 Argues 4º anteoperans íntus cadẽ ꝑnara grẽ cꝰ plũ et cor. singulares ꝑ tot
ue disiunct íntẽ se. go anteoperans íntus nara grẽ diguẽ ta nas singulares
fr ꝑ. stricte: go ex nara ré. Pans: anteoperans íntus prus, cꝰ plus ꝑ diguo
essenciales, ꝰ soly índiuíduales. et. go. Pans: anteoperans íntus singulares tas grẽ
ꝑ extra narg humgi ꝑ singulares tas modus íntrinsecus narg, ꝰ ꝑ tot ue
ce extra narg humgi: go ex nara ré. Diguo ans: anteoperans íntus cadẽ ꝑ tot
meñe nara grẽ, et plũ nº: cadẽ ꝑ pecẽ ꝑ fundalẽ, ꝰ uado ans. ad cocg.

§ 733

Prus, cꝰ plus genere adcomg operans íntus diguent numero ue, ꝰ ad índiuíduas
tes, ad gdint cadẽ ꝑ pecẽ ꝑ fundalẽt nara, ꝰ ꝑ nara grẽ, et nara gẽ diguẽ
ficent, ꝰ soly gdus ingratis ꝰ tuent narg humgi ue índant, ideo g gerúnt
us uerg gnarg ꝰ tendere hũha cognitione hoc, ingua tat ꝑ, ꝰ intentiona
les unitas utrius q̃ nare, et ꝰ alius cognitionis ꝰ exp̃mund singulares. Respon
mis índensu adobiectionẽ falsã: ingtuent gd nara grẽ, et nara gẽ diguẽ
ficent, ꝰ singulares ꝰ stricte diguent, ꝑdet adbuc ín creatis mis cre
ãtis: tunc ꝰ adhuc ꝰ dista, ꝑdet ꝑ cutis, et ꝑ tas ꝰ stricte ꝑ cre
guarent ãs uno ꝑ ꝑdet nara humana, cꝰ plũ ꝰ diguerent íntẽ se.

§ 733

Solugo cadẽ ꝑt gd prus cꝰ plus ꝰ diguant essenciales ꝑt diguí essenciales
ratione alterius ꝰ ille dit distio malis, quia sit stricta malis distio solucio
íntẽ extrema, quia soly ꝰ diguntẽ ille dit essenciales, quas dat íntẽ extrema ꝑ
ficẽ ꝑ adiguant. Et in hoc sensu verũ ꝑ soly ꝑ ꝑ essenciales ꝰ diguẽ ꝰ ꝑ extre
ma ꝑ ꝑ dista. Ad ꝑ tionẽ: ñ mag, et adhuc ꝑ uago: dogie ꝰ singulares
Festra narg humg ꝑ temo dus ꝰ ínsensu, in quo ꝑ tua ãmara humana, adhuc
@ anteoperans íntus soly fundalẽt diguẽ, ideo g soly fundalẽt extra nar
g humg, quatenus ꝑdet fundare, una ꝰ humana hg cognitionẽ hoc ꝑ ꝑdet ꝰ
íntra singulares.

§ 734

Argues 1º: ꝑ dentes, rabg, et anis dat albã dentes ne dia gene

distionem strictae valet, et ratio dat aliam distio media, quae omni identitati, aliam distio
quam assignari debet. Ad ans: mar identitas dat inter definitum, et definitionem obiectum, quae
inter genus, et differentiam, sive mar identitas dat inter equum, et algignile, quae inter
al, et gignile, sive hae identitas non sunt ratio; dat quam operantem intus, nec strictae
valet: quia algignile, et equus non strictae identificantur: quia sub et gignile minus
identificantur, quam definitio, et definitum obiectum, hae identitas, non est illa mar. Ad ans, ama-
rem pravam, cuius falsitas stat ex dictis ad solutionem 1 arguti. Ante operationem in-
tus non dat mar, aut nor identitas, diversitas, quae dat inter definitum, et defi-
nitum obiectum, et inter genus, et differentiam solum statim, quod 1a non habent fundatum ad distinctionem
rationis, ad quam habent fundatum genus, et differentia.

§ 136

argues 6o ex Lumbier: quamvis ens vale identice sit verum, et bonum, quatenus
verum specificat fallit cognitionem; non vero quatenus bonum; quia a parte rei ali-
qua distio dat inter verum, et bonum, vi cuius verificentur illa praedicata; sed hae dis-
tio nulla alia esse potest, nisi distio dicta. Confirmatur: in sole eadem non virtus illu-
minativa, et calefactiva; sed ex calore a sole producto non infertur virtus illu-
minativa, sed calefactiva, et hoc quidem a parte rei: quia inter has virtutes aliqua
distio data a parte rei. Ad ans loquendo in sensu vale: nam a parte rei quidquid
verificatur de vero, verificatur de bono cum vero identificato. Vel ergo nemo vult.

§ 137

ad confirmationem concessis praemissis, non loco eg. nam ex praemissis solum infertur, quod duplex
effectus distinctus potest provenire ab eadem causa pro continente virtutem ad illos.
Id quod ex calore necessario inferri debet nate virtus calefactiva, simul
et illuminativa, ideo sed quia sol non unica causa caloris: ideo non vene valet:
dat calor: ergo a sole productus. Sed quia unica causa caloris, et illuminationis est
sol, ex calore non solum inferretur virtus calefactiva, sed posset inferri vir-
tus illuminativa: nam sicut tunc bene valeret dat calor: ergo a sole, ventem
valeret dat calor: ergo a virtute illuminativa. Unde minime sequitur vir-
tus illuminativa, et calefactiva distinguitur, sed ratio ob quam ex calore non

fert virtus i luminaria, q̃ abolit̃ indiffer̃ens, ut gr̃ia tr̃ibz, tababbara, ideo q̃ n̄ potuit ingred̃i aa del̃tara.

§ 138

arguis 2° ea tr̃ia stricte dis̃gunt̃ quor̃z unu[illegible] ng limitationis n̄ excurrit ad alia, t̃ distinguunt̃ sic, quor̃z ple testa thent, ut una ratione ng limitantem excurrat ad alig, t̃ distatione, t̃ inhonestate operang intus dat alitas, quę ꝑ tras limitata dicens ꝑ ꝓ ut virtutem ꝓ tegendi: go ante operang intus excludit a hoc ple, valde, ꝙ dis̃gunt̃ ple habila. Pt 1a cia. alitas ante operang intus ꝑ tras limitata dicens ꝑ ꝙ gd virtutis: go. Deo extrinsece, n̄ nos, robur ingin gut dat intus ante operang intus nulla dat ꝑ tras, i valde alitas ante operang intus tota valitas honis, et vere honestatis ad vale, ut insue essentia includit vale, ita similit̃ alitas ante operang intus. Ad operang vo intus alitas n̄ excurrit ad vale, ac hoc ꝑ ꝙ ple dis̃gunt̃.

§ 139

arguis de ingenio R., qui alit̃ ingenio usu eat, usus arguto limitat, quid, quia ꝑ separale, et dis̃gunt̃ facit, i actuale dist; i ante operang intus al, et vale honis ꝑ separabili, et distinguibile: go ab, et vale ante operang intus actuale dis̃gunt̃, t̃ in distione vale stricte: ga Ratio maris: q̃ separalitas infert distionem in eo genere, in quo ꝑ separalitas. Ratio maris: q̃ ante operang intus ab, et vale hent capacitatem, ut diiguant, et separent, ut abominibus vidit recte: et ultio Ratio l: ga accidente cognitione, aliter vale concubit̃ separant: pone cognitionem ꝑ separabilem: ng sola actualis potest esse, et cognitio n̄ potuit separabiles. Prot: qu̇ hoc cognoscit cognitione al dis̃gunt̃ actualit̃ ala vale: gratia cognitionis aliis dis̃gunt̃ actualit̃ vale. Ratio coe, ubi n̄ dat identitas absoluta distinctio oportet identitatem secundum aliquam operang intus inter identitatem oppositionis actualis, qu̇ cognoscit alterum horum distionum actualis, q̃ alterutrum quid negantem cognitionis: go.

UGR Biblioteca Universitaria

§ 140 Haud acuto ense eget gobiarius iste ēpus nullius vsus dit 1° [illegible] 2° iur-
gio hoc aliq[uo] [illegible] ro ar dari distione me dio interpugnari post distio varijs
sho ca, sortis na admittit: ng int intervenuaicavij, cripij ua apienij y dari
post distio varijs, et int p[ro]c[ur]o extrema ā sortis ē admitt distio dic.
go vbi q hoc q[uo] ē sortis recedit: go hoc erguey rd g nal y distrions ro rig
nulis. 2° recedit nullitas illis discrendo nalij, alijs ē pliā fumicalo
rum, quy nō genda ē facile rumpunt. Rns separalitas infert distrions
accualij, nō genere, inquo ē separalitas; talis vale anteoperans, intus ē operali
a p rong: go alij, vale anteoperans intus ē distra actualis ē prans, gl ē ingtatorij
intis.

§ 141
rectiquet 2°: Nota ea, quę ē distinguibā hentia actualij distrions, ēta ea, quę ē identificabā
hent actualij idneas, nō genere, inquo ē identificabā; tal homis, et alegiē ante
operans intus ē identificabā: go al homis, et alegiē anteoperans hentia identifica
ta actualis ē a prans mais oneraj, rensuj, inquo t[ur] admittit Vinnebā. Rns Generi
Decuita alteris R[ati]o rali; q ideo al, vale anteoperans intus ē distinguibā, q
hent capacēs, ut trans cogitiones, quib alavale disquati; tal homis, et alegiē an-
teoperans intus hent capacēs, ut p cogitions al fundanes, seu identificē conuenio-
nalitē go.

§ 142
Ret quet 3°: Sicut ea, quę ē distinguibā hentia actualij distrions, nō genere,
inquo ē distinguibilis; ita ea, quę ē identificabā hentia actualij idneas in
nō genere, inquo ē identificabā; trans huma prē, et pla ei as anteope-
rans intus ē identificabā re: go ē tr identificata. Ita sabruda, trans
ducta ex mari, quę recedit ne ex nori quę ē identificabā deambuni-
versale ā p[ro]p[ri]e. Rns: aliquē distinguibā hentia actualij distrions, in nō genere,
inquo ē distinguibā, trans huma prē ē tr distinctalis ā prietate: go ē tr dis-
tincta a prietate. Rns nō trans huma prē ē tr identificalis ex aliquo
ā prietate tr sicut dicto: go ē tr sicut distinguibilis a prietate. Rns

ra unius ex illis ꝑsonis ꝑsentiꝝ ꝑ. et cera in ꝑsen. alter deus, quę ꝑ hoc
redarguet ꝓsone identificari int se g̃dnis in diuinis dicit ꝑ.

§143

confirtio go ro quęc ubiꝫ dat idemras dbet dari distio qua idemtaꝫ
sine ꝓpꝛ, ergo ꝑ dat idemras rōalis rālis: go dat distio rōalis
rālis; sed hęc distio ꝑ dat nisi inter ꝓpria ꝑ idemficata: ga dat
Deo laudare Xꝝ, qđ tenet deluter, ergo mag̃ rationeat. Hoc
nobis ꝛndet, ut ostendamus mag̃ ecclesiꝫ, qđ ꝑ illi ut Xꝝ hę
reneat defendere dari distionꝫ rōaliꝫ, rālis inter extremas dictas, qđ nullus admittit. Inter omnes ruber a de mari rubrum, sine
ꝓpꝛ, ergo ꝑ dat idemras equicus equo: go inter ꝓpꝛ, ergo dat
distio equi ab equo: go prus equus: ng distio equi sua inepsa
entiae equi: go ꝛpius dicgatꝫ distione equi, prus equus.

§144

dicet go ad 1as gratias resdet Paccamari, nendo nor, ad dnus
quang: n gtiones, qꝫ male vidit Resensio ꝑ abominio, vidi: imo
nec abominio, quinelg ac nos unt distinꝫ inter ꝓpria ꝑ identificata; & falsa ꝑ apud Scotas asserentes separalis ee nis
ralis distionis rices. Ad 2am quang ulteriorem, argumentum
ꝓa. Sicꝫ Pg distinguitur a separalitas et distingilitas argumentum a crudis
distionꝫ; at nemus, qđ ante operang inter int ab entia dat
separalitas, et distingilitas. Vad: q ga dat ꝑ operalitas, rang, seu capacitas ut exempla intentionalis separationis
hęc ꝑ intentionalis separalitas, et ga capacitas absolute in re
ra, ergo ratione ꝓpria, sicut distio realis in ꝓpria distione ꝑ.

§145

Secundo Vadit disquendo nor argute: quidquid ꝑ separale, et distingile inter, et ind̃ realiter N, vade. prang in nra
rang, et dispare nor p: sed, et ale ante operang inter ꝑ separalia, et distingilia inter, et in ind̃ realiter nra rang, et dem rang,

con° cog. sly separalitas, qua ve talis ⁊ arguit distionē, ut do cer
exāmus disputē 6ª mutē exclone 2ª n° 29 ex stat exfactis recurrit
nō ng sīnt idēnaficalitas p rans ⁊ in per idēnaes, ita sē mu
let separalitas inentionales, que unia dat int aly, cadle ⁊ inper
distanc. Ad 2ām; neg a ab solue ans p̄ dicta, tlo sees ad
separalitē in p̄ria, nec ⁊ cl̄ p̄ria ag n° cog. Ad huius p̄ranc n̄ abso
luc mus, cui⁹ falsitas inat ex stor ionib. Cog ad ne gay, te
gly n̄ dat idēnitas ranis, ec tm ⁊ n̄ dat distio ranis, ag rq idēn
tas ranis, q ug distio stare debe ec in a cu intus, ec in ⁊ p̄rata ⁊
idēnaficata.

§ 146

Secundo ad 3ām resdeo pot⁹ omisa mari, nendo nor, g̃ dicit
tegerans intus hē idēnaegrale, que quidē idēntas opponit⁹
distionī a cuale; distio ⁊ ā rānis, cui idēntas rales n̄ oppo
nit⁹ n̄ vera distio, cui ng ⁊ n̄ e distio actuales. Ad 4ām resdeo
dicendo eg ag mar: ubi n̄ dat idēntas, debet dari distionē
ex trema p̄nōnde et nata ⁊ n̄ ea p̄ria idēs idēntatis, et di
tionis, ut do: si in cale ⁊ linea n̄ ⁊ n̄ ma ⁊ ⁊ dat distio, cui
tas p̄ria equalē equale, requir⁹ ⁊ gdextrema p̄ricipent linea equa
lis ⁊ g ⁊ n̄ ply, ut p̄dem dat idēntas equis ⁊ equo requirit dat distio
nis equalē equale. Similit⁹ si pus n̄ identificat plat aut circulū cy
plo, n̄ ideo ent tres cycly dat circulis, aut plus distio. Unde ⁊ g a dicta
distio ng n̄ sequit nāri idēntas ⁊ p̄ arguit⁹ n̄ dicta ⁊ ex tenda
r⁹ idēntas ⁊ idēnes. Similit⁹ ut ⁊ ⁊ cale ⁊ dicta ⁊ ⁊ desquant ⁊ plan
sofilis, g̃ n̄ dat idēntas ⁊ plis ⁊ p̄ arguit⁹ ⁊ g dicta ⁊ cognoscant⁹ in
qua cognitione tot⁹ fit distio.

§ 147

ad dicendū solum colet: 1° quia licet p̄ria ⁊ distionalis, reduplicative
cadis, que deuno p̄dicato ⁊ cato [illegible] de eo cipiat ⁊ sensu ⁊ de

de que es q̃ dize q̃ es: ídeo, & vere ẽ negãs, vale, ut vale nãoãt, a solꝫ falsã insensu ꝓpõis. Colet 2º: in aliq̃ casu in q̃ ẽ sensu ꝓpõis ꝓpõnẽs q̃ ꝓpõnẽs ãnec operans, ẽ nec, ẽ voglia [illegible] q̃ ꝓpõnẽs, [illegible] q̃ ꝓpõnẽs, [illegible] q̃ ꝓpõnẽs, 1ª regꝫ fundabit, q̃ ẽ nec vna ꝓpõnẽs q̃ ꝓpõnẽs fundans, ut q̃ ꝓpõnẽs filius cognitionis ẽ, ipsa sapiãs, q̃ ꝓpõnẽs. Hoc ẽ dicit bene ab sancto: nec vna ꝓpõnẽs existens dicta ab alia, ẽ nec vna ꝓpõnẽs, dãt̃ posse ẽ ens in ꝓpõne, nec q̃ ꝓpõnẽs, q̃ ꝓpõnẽs, dicit ẽ nec ẽ nec vna ꝓpõnẽs ẽ ens in ꝓpõne. Hoc probat, q̃ ens ídem nec in ꝓpõne dãt̃ plura, nisi ínuentio nãtã, ídeꝫ q̃ ꝓpõnẽs ꝓpõnẽs regꝫ fe dicꝫ.

§ 148

Colet 2º: Dꝫ regnes ens hoc ẽ ímꝫ, et dis ímꝫ equs, hoc ꝑ dat ãp. ẽ, cognoscare q̃ hoc ꝑ ẽ vnã chaos fundata, ut ꝑ vnã regionꝫ fundat, sive astat hoc equs, et galꝫ natat, dis ímꝫ et hoc ab equs. Dꝫ cognoscere regꝫ, et ímꝫ q̃ regꝫ equs, hoc ãp. ẽ dat, si ab ẽ dat ãp. ẽ cognoscere in quo dant plures vnes, bene dicãs, et pauciora, ut vna equs, plures nãs, et pauciora vnes intendit ãp. ẽ dant, sic ly a gnoscere in quo dant fundat grata, q̃ ẽ cognoscere regnera, hic q̃ dicꝫ regiones ꝓpõit q̃ ẽ grata fundere dꝫ regꝫ, et ꝑ pauciora ẽ equs. Símꝫ dicꝫ cognoscere hoc ẽ ꝓpõnẽs equs, et habere q̃ ꝓpõnẽs, hãs habere regꝫ fundat modo figura exata.

§ 149

Colet 1º: has ꝓpõnes ẽ vera insensu vali: hoc ante operans intus regꝫ, hoc ante operans intus regꝫ et ãnat, visile. Nego 1ª ꝓ. q̃ ẽ sensu vali ꝑ tota validitas hois, et sequentꝫ ale, visile, &c; et ídeo sicut verã hoc: hoc ante operans intus regꝫ existentia, ita símꝫ et vera 2ª. Nego 2ª, q̃ hoc ante operans intus ẽ ens ãt ẽ, q̃ dꝫ ens essentiãlꝫ ẽ, et ãt, q̃ ꝓpõnẽs illꝫ ẽ falꝫ in sensu vali, q̃ hoc ꝓbatur, q̃ ẽ ens ꝓpõnẽs ẽ ens ꝓpõnẽs dicendi, exprimẽs q̃ ꝓpõnẽs ille. Símꝫ 2ª ꝓpõnẽs ille huius falsa, q̃ exprimẽs q̃ ens, q̃ dicꝫ ẽ includẽs essentiãs. Et ex hoc sequit falsas ẽ has ꝓpõnes insensu vali: hoc ẽ regꝫ

hoc g.e a D. aliquid aliud, ita veras in sensu f.ti dicto.

§150

Dices 1.o q.d illi perfectiones, quae in aliis entibus reperiuntur dispersae in homine reperiuntur, n.at plures, t.unica perfectio; sicut vis vegetativa in plantis, sensitiva in bruto, et ratio in angelo, in homine unica virtus, et solum fundat plures.
Dices 2.o, n. infertur distinctio ex natura rei dicta ex cognitione demonstrative rati-
o: nam ex virtute creativa angeli, quae dat in omnipotentia potest demonstrari vir-
tus elevativa ignis, quae dat in eadem omnipotentia et tamen virtutes apud lat-
tas n. distinguntur ex natura rei. Dices 3.o, alterius n. et ab homine separabilis recipe-
...
virtute in cognitione falsum t. quod alterius in eo quo requiritur, ideo q. ab homine
f. in se q. dicitur.

§151

Dices denique reiiciendo a nobis omnino et distinctionem quamque virtualem la-
tam, quamquidem ingeniarius D. ait adaequanda grata contradic-
toria in creaturis ad alius veniendo fiant n. requirat in infinita perfectione,
et in hoc, ait, dat differentia distinctionis virtualis strictae, et latae, quod illa requi-
rat ad verificanda grata contradictoria, quae sunt in finita perfectione
fieri requirunt, qualia sunt communicari, n. communicari: lata a D. dicitur quae
verificat grata, quae sunt in infinita perfectione verificari possunt, ut est similis non
similis, cognosci, n. cognosci. Hic modo dicens discurrendo impugnat
1.o ex dictis contra distinctionem virtualem strictam in creaturis. 2.o ex eo quod doct.
distinctionem virtualem latam abstrahendo multum fundatum: nam funda-
ta a priori ... lata est, quae afferunt doctores contra distinctionem medias, quae so-
luta manent.

§152

Aliud fundamentum ... sufformamus ait, ... homini repugnare quod dicat distinctionem
virtualem latam, quae negatio ... arguat: licet distinctio repugnet homini
quatenus ens, ... hic aliquam rationem ... ibi repugnans, ... repugnantia-
ne omnium grata ..., sicut alia distinctio virtualis deo repugna-
ret, ... ergo homini conveniunt grata contradictoria: nam ... verificat

ille repugnare, et non repugnare per dictam distinctionem, si 3 ut 1 repugnat rane omnium praedicatorum distinctione, et sic ex deo repugnavit; 2 repugnat rane omnium colere, et tunc verificatur, quod sub omni praedicatis repugnet, et sub aliquo non repugnet. Ceterum argumentum hoc probat ad disputationem a rali non solum distinctione virtualiter lata, sed stricta, ut constabit simile argumentum conformantis.

§ 153

probatur, quod ipsa indivisibilis formalitas alis disputat virtualiter late a rei praedicatione: ratio enim de illa verificatur ille repugnare per dictam distinctionem, et non repugnare, hoc supponit probat hoc 2um: nam ille repugnat rane entis, et sic ex deo repugnavit, et rane alterius conceptus, et sic rane huius repugnavit, et non repugnavit rane entis: ergo repugnavit, et non repugnavit. Dicere ergo respondendum quod ab ipso ratione respondendum est in facto retortionem illam scilicet distinctionem repugnare entitatem rationis indivisibilis obstaculum indivisibilitatis rationalis: nam in hoc a parte rei non datur pluralitas praedicatorum, ideo quod ante operationem intellectus non datur unum praedicatum, cui aliquid conveniat, et aliud, cui alterum repugnet; tantum est pluralitas fundamentalis, quae est fundatum, ut accedente intellectu possint praedicata praedicari ex se opposita, sed cum addito formaliter, ut statim explanamus. Disputatio 3a de distinctione rationis. Sexto 1a Distinctione, et ipsius divisione ex platonis sententiae referuntur.

§ 154

rejectis igitur distinctionibus virtualibus rationalibus et dicta intellectus praedicata rationis identificata ante operationem intellectus, in quo rendum restat, an eiusmodi intellectus praedicata aliqua distinctio post operationem intellectus admittenda sit. 2 Pro noto 1o quaesitum non pudere de distinctione illa, quae dicitur distinctio rationis nativae, quae stat in cognitione fingente, et nente unum praedicatum de alio ipsius

identificato, vg hoc n̄ s̄ risibilis, de hac loquem̄ dū de ente ranis agamus. Nec pcedere de distione ranis raonantis, et s̄ila, quæ p̄ ceptus omnino similes idē fr̄lit obj repsentat, vg equus, equus, aut p̄ sinonimos ut gladius ensis, ip̄ defitū, et defin̄ fr̄lia, ut equus, alginile; cū ē hi ceptus exprimant idē intentionalit obj, distio hæc absolute n̄ s̄ dicenda distio ranis.

§ 155

distio go ila, quæ comunit, et ppriè dit distio ranis s̄ila raoq̄ fr̄lis, qua unū intentionalit hēt n̄ ēē intentionalit id, cū quo s̄ rr idē. Et de hac loquim̄. dit raō fr̄lis, qua unū intentionalit hēt. q̄ ila fr̄a vicinius unū pratū ab alio disguat fr̄lit debet ēē fr̄a intentionalis, seu cogtio. Dit n̄ ēē intentionalit id cū quo s̄ rr idē: q̄ prata, quæ intentionalit, se ipsa ranē int̄ se disgunt, necesario debent identificari n̄, et solū separari p̄ ranē, quæ separalitas cū inppria sit, ut stat ex dictis, n̄ vene infert, pōt p̄ ranē separari: go actualit p̄ ranē disgunt. Et vene valeat: pōt rr separari: go s̄ actualit dista, et dispartis raō s̄. q̄ fr̄a distionis ralis s̄ intrinseca, unde ecē pro q̄ dat res, iā dat distio; fr̄a distionis ranis s̄ rei extrinseca: unde pōt s̄ res dari, qn actualit denonet dista. Hinc identas ranis s̄ila raoq̄ fr̄lis, qua unū intentionalit hēt ēē intentionalit id cū quo s̄ rr idē.

§ 156

Pro noto 2°: exp̄t cognoscentis, et rei cognitæ debere dari aliqd fundatū, ut cogtio possit unū pratū ab alio intentionalit separare. Si ē tale fundatū deficiat, cogtio p̄cisiva mendacerit stravulgare illud: prandentiū n̄ s̄ mendaciū. Fundatū, qd requirit exp̄t cognitæ rei, seu obi s̄ ifecunditas pratorū ipsius, quæ s̄ila, vicinius una rr indivisibilis entitatis p̄fectionis, ut equivaleat pluribus p̄fectionibus, quæ dispersedant in alijs entitatibus rr distis, qualē s̄ p̄fectiones vegetativi, sensitivi, et ralis repte in planta, fruta, et angelo, et quæ in entitate rr indivisibili hōnis inveniunt. Et s̄ fundatū ad p̄dictā distionē relatio ad plura cognoscata seu tres diversos

ideo dg ꝑ mind̃ distinctionē hanc ꝓbabilē ad sensū, nisi ꝓ ꝯ
ꝯ: Vt hoc sit distinguēdū tot⁹, ꝙ ꝑ ꝯ ꝓbat.

§157.

Hoc fundat, q dicat exp⁹ nō cognōscē dēm distinctionē fundalē, nḡ aīe operans
ītus dēm ꝑ ꝓpria vīdentē ꝑcepta aliqua distinctione, tḡ ꝑ fundant̃ a dēm
ctōs, et ex hoc fundant̃ nō habēt cognitās adēm distinctōnē nḡ cognitā, ideo fundant̃
cognitās ad illā distinctionē nō distinctā. Explicat fundās prīmā dēm ꝑ simi-
litūdinē, a distinctione fundamentali dēm distinctionē formālis fundant̃, q dicit
vīdē ex primā ītus ꝓpriā cognitā, qua ꝓpriā cognitā distinctus multotiēs cognōscit
nat ad quamcūq distinctionē sibi q̄ cognitus cognōscat nat admittendā ꝑdēm cognitus
ꝓpriā cognitā dēm, aliās ꝑfusē cognosceret eum, aliā cognitā

§158.

Prōbat 2ō: dicit ista ꝑtās et hoc ꝑ intentionis, ītentās ꝑ ēsdēm: q̄ ꝑ ꝓprietāt
dēm alicui realī, nōtā, hoc probat nō ꝑ ꝑtēs, ꝑ ꝑadēnonantē ad cognitionē
dēm ad̃ genus, et ꝑpriam ītentionalē unum ab alio: ideo q ꝑtās ꝑ quasi
dicit ꝑpriā ex hoc, et cognitione hoc habēt hoc quod habent, et cognō-
scit, ꝑpriā sua. Unde nō dicit ꝑ intentionē ꝑ sed nō alia
ad statū ꝑtis statūs intentionalis, ꝑ dēm ꝑ
tēs. ex quibus dicitur, q̄d cognitō practicā nō
cuī cognitā circa hoc in casu quo supra dicit hoc ꝑtās
hoc in hoc, sive in dicat hoc ꝑpriā nos ad statū nos:
ideo q fundat hoc dictū int̃ alia et principiū pendēs
dē ex premissis. premittit nec dictus de causis quod
hoc dicit dicendū attendere clare, cōpertē quālis
ē dictus necessē cognosci cognitōnē ꝓpriā specificā exercitā
ꝑ fundatā requisitā ex parte intellectus.

Dicit dictū hoc

nēs in mutuā, seu adequatā ē in mutuā, seu
adequatā. 1ā ē quē dat ꝑ extremā Nōēnātūrā
quoq quantū ē despectū ad alterius ex quod dat

UGR Biblioteca Universitaria

int al et tale et hec distio mutua adequata excludit identitatem flis tam inadequatam quam adequatam distio n mutua seu inadequata e la quae dat int extrema vel identificata, quorum unum de cptu fli alterius, et n e otra: vg quae dat int hoc et al. al e e de cptu fli hois; hoc n e de cptu fli alis, hec distio excludit identitatem flis adequatam, n vero inadequatam: nam al qd fr inadequate arrioc. sequitur ab hoc fr inadequate cum lo identificat sicut de distione reali inadequata meae lae pa cpostum ficum ita discurrendum de ptibus metaficis circa metaficum cpostum

16. Ubi notandum qd sicut distio realis trancentalis stat in unico extremo, ita distio flis trancentalis in unica flalitate salvatur et sicut dicta individualis Pri lum denominat distum a quocumque alio et n denominat aliud distum a Pro ita coptio precisiva atingens unum pratum tud denominat fr distum a quocumque alio, cum ipso vel identificato quin hec coptio denominet aliud pratum fr distum. sic qd hec coptio al solum precindit et disgunt al a quocumque prato qd al n sit; at n denominat tale vg precisum, seu fr distum, quia tunc tale n het fr qui ve coptionem quae sit ratio flis qua unum intentionaliter het n ee intentionaliter aliud. ut a distio rationis praeter sumat duae coptiones inadequate requirunt quae sit fr denominantes duo extrema flis dista, sicut ut det distio pralis realis int Pri et Pli dat dicta Pri et dicta Pli

16. Dividit etiam distio rationis

in pova et mere adstractiva vere adstractiva e
la quae dat inter extrema quorum unum ut non exi-
gat fr et essentialer alterum pt p. ctrahi p hud.
hec dat inter ab et hoc quae non exigit fr ab at pt per
hoc ctrahi. pova e quae versat inter extrema quorum
neutrum pt fr ctrahi p aliud, hec reperitur in
p hoc et risile. dici solet distio rationis pova, la quae
dat in actu oppositivo, apprehensivo, sive iudicativo, repre-
tante p modum plurium obtum solum fundatur mul-
tiplex vg al rale prius s hoo, et de hac pova distione non
sermo, et de illa distione precisiva, quae stat in cognitione
ita exprimente unum gratum, ut non curet de rale quis
gratis eius dem rei, sicut hec cognitio al quae ita repre-
sentat al, ut non repraesentet rale, valet illud inter repraesentat
sub expressione rale.

§ 162

Ex his colles qd cum iuxta divum Thomam quaestione 2a de veritate,
et Aristotelem 3o metaphysicae ce 3o textu 13, idem sit de-
fio ac ratio, ea non disponunt rationem quae non dispon-
unt defione, sive quorum eadem e defio. ideoque hoo a prin-
cipio sentiendi et ratiocinandi non disponit fr: nam rogati
quid sit hoo? revimus ee al rale, et similiter rogati
quid sit principium sentiendi, et ratiocinandi ee al
rale dicemus. e contra @ si obtum possit trahere dupli-
cem cognitionem definitivam diversam, poterit etiam trahere duplicem
rationem ~~[illegible]~~ precisivam vg al rale, quidditas @ alio
fr non explat p ee principium ratiocinandi, nec rale
p ee principium sentiendi, sed libet pratum diversa
defione exprimit. unde cognitio precisiva ex ratione
talis e in adequata respectu obti: nam ut non atin-
git oia prata, et cognotata obti, ut ts ra atingat
non atingit sub oibus expressionibus sub quibus

obtu atingi pt. Quęng @ sit hęc inadequatio
cognitionis ē totu huius quęstionis dissidiu.

163. 1a sententia a-
serit cognitionem precisivam ēe solu fr precisivam, si-
ve inadequationem solu se here ex pte cognitionis; n vo ex
pte obti. pro hac citantur nominales, patres Urta-
do Arriaga, Oviedo, Antonio Peres, Quiros, expan-
sa Vorrul Muniega, et Alii apud Pres Peina-
do tractu 2o logę disputione 2a sectione 1a et plu-
res recentiores. 2a sententia tenet cognitionem precisi-
vam ēe precisivam ex pte obti, sive obtive precisivam. hanc
tuent Joste Scotiste, et ex Nris Patres Linci Esquier-
do Conine Martinon, Conton, Suarez Lusitanus
Cordeirus, et Reuendissimus nr Tissus tomo 1o
Selectarum disputione 6a sectione 2a et quę plures alii
quos plurimi ingeniosi Patres sequuntur pro hac ad-
duci solent doctores eximius et acutissimus

162. Utraq sententia suas
diversas explaones tradit, quas in fra expen-
demus: utraq tamen in hoc discrimiatur, qd 1a dicit
dat pro hanc cognitionem al ex cogni oia hois prata,
lt sub expressione al. 2a vo stentit p cognitionem al
solu cognit al n @ reliqua hois prata. ideoq li
correspondet n solu obtu directe sed etiam indirectu
diversu ab obto directo, et indirecto huius cog-
nitionis tale. siquidem p cognitionem al cognit directe al
et indirecte sensu; p cognitionem tale cognit di-
recte tale et indirecte tacitu. ex hac explao-
ne manifeste deducitur mate pro formalistis ci-
tari eximiu Doctorem: nam ut ipse ait disputatio-
ne 2a metafice sectione 2a numero 15 ina-
dequationem intus pcindentis stare, in eo qd in obto
qd considerat n comprehendat totu qd ē in lo ut ea
pte rei... quia sit (pt cognitu fr) n repraesentat obtu

Vid totum quod est in re, quae verba et alia scitia, quae saepe repetit satis consonant pro sententia obtivistarum.

Sectio 2a. mens Tostarum explatur et impugnatur

165 Ut facilius sententiam nostram proferamus quid censeant circa precisiones toste sciendum est, conveniunt igitur cum nostratibus in eo quod per cognitionem ab solum cognoscunt praedicata constitutiva aliis, non vero constitutiva realis, sive cognitio ab et non cognoscitur realis dicerunt. Quia sunt docent tam distinctionis rationis esse ipsam cognitionem precisivam, quae quidem cognitio distinguit unum praedicatum ab alio, et illud denominat distinctum. Econverso autem toste tenent cognitionem solum esse causalem, et effectivam precisionem, quamvis ex tali cognitione resultat quaedam nostra in obiectum, ut caius ab ipso obtive in intellectu non habet identitatem cum tali. Ita aliqui attestante Palanco tractu 3o logicae. Quaestione 5a alii autem toste defendere videntur tam huius distinctionis esse ens fictum ex cognitione in obiectum resultans: unde toste omnes nant ipsam cognitionem esse tam distinctionem rationis

166 Cum hae explanationes eadem repetant doctrinam quam pro ente ficto impugnando reiicimus eadem impugnationem etiam repetendo. Et ratio est quia aliud precisum est aliud cognitum cognitione precisiva; sed ut cognitum cognitione precisiva necessarium nam nec ens fictum: ergo. Maior est certa et minor probatur: intellectus denominatur cognoscens

cognitione perciva per ipsam cognitionem perciva tam quam per
tam: ergo obiectum denominatur cognitum cognitione perciva per
ipsam cognitionem perciva tamquam per formam: ergo ab ut cognitum
&c. ans constat: quia intellectus ut ita denominetur non
recipit ludens fictum sive naturam, et ideo ex eo de
ducitur quod eadem sit haec denominatio intellectus perciva cog
nens obiectum.

No es Corral.

UGR Biblioteca Universitaria

at hꝛc, obus ꝓsiue cognitꝰ abinuꝫ. Dic dicta in premiali 6ꝰ n 38. Pria: denoiaꝫ ꝓsiue cognitꝰ seu ꝓsitiue dicti. Si nonaꝫ taliꝫ cognitꝰ; t decimaꝫ taliꝫ cognitꝰ in quenit a nene, bene ficto: go. Allegatoꝝ numeꝝ 36.

§ 167

nuꝝs Ista: g ido cognoꝓsiua n est fra, talis distionis, qua fra debet esse ins ecabo, gd denoiatꝰ et cognitꝰ Tobe extrinseca; ido debet denoiare ẽ bene ficto, bene; hꝛc raoñ tenet: go. Boo noꝝ: nec ens fracꝝ, nec nichil sunt ins ecabo, ꝙ unitoꝝ fracꝝ, ꝙ identaꝝ go nõ sunt intrinseca: go nõ cognitio nec est fa distionis ꝙ nõ sit extrinseca idꝝ dicandꝝ denere, et ens ficto. Si ꝓtotis rebꝰ deas nuncꝝ ens fracꝝ ee intrinsecabobo: quia cognitio ꝓsiua apprehendit ee intrinseca, Vestio nulla: quia aꝝ hoc ita nõ est apprensio illa esset mendax, et ꝓsequendo denaꝝ in mendacio. Deniqꝫ hꝛc nego, et ens fracꝝ ꝙ fra exhibuens obiꝫ ꝓ sentiunt fra representata ꝓ cognitione ꝓsiuꝝ: t fra representata ꝓ cognitione prodit ifꝛa cognitoñ: rabnus, g gd representat ꝓ cognitione ꝓ obꝝ cognitionis, obꝝ ꝓ quod cognitoñ: go cognitio nõ caret illa ifꝛa, g gd caret obꝝ prodeꝫ caret: go.

§ 168

ponit 1ꝰ exẽplũ: Cognitio ꝓsiua fra alicuꝰ distionis nõ fra alis: ꝓmi nor: si dictio aꝝ est fra alis dictionis aꝝ, et dictio alis: g. ex hac quet: ens fictꝰ ẽ fra ficti ꝓprii; dictio aꝝ nõ fra ꝓprii ficti ficticij: g. ꝓt minor: si dictio aꝝ est fra ꝓprii, dictio aꝝ est ꝓprii ficti ficticij: g. Similit ex hac quet, quane optica ing hꝛc nacꝫ alis, ut ꝓprii. Si ꝓ militat dicta ꝓpoꝝ suis argutis. Si aꝝ, ut dicit cadꝝ rationio. nonꝫ est mirum, etanꝫ quaoniꝫ dictio nõ dicit alis ex eo ꝙ fra ꝙ alis, alit dictio ꝓpꝝ est dictio alis, q tu dicis, q una ꝓcurrit a fra ficticia ꝓ ibidaꝝ rei quẽ dicta alis, nõ nõ cognitio licet ꝙ quid alis.

§ 169

Oponeꝫ 2do: si cognitio ꝓsiua est fra dictionis aꝝ ipsa representatiue dignoscat alia: g representabit dictionẽ aꝝ ꝙ est alis et alis: g. Pꝛ gulla: pictura est representatiue asinꝝ ẽ pictura representat asinꝝ: g aca representatiue dignoscit representatiue dictionẽ. Notandũ

alguey vla Tostado 1º: prueua, que assignant ecc ꝓa distionis ꝓpria nare e
liquevet alia vale: generet distionē varie inētal, vale: gon / nutio
identis / netio distionis. 2º hec apprensio al regenerare apprendit ale
go ꝓquentat apprensionis alis. Cōtrario dogmo ans: negato & regen
tare o exercē diguere &c, no do. Regenerare significare, n ans, ecce g.
cogtio ista distionis, et ipsa disquit unas proprias a balio, ideo generā
re facit regenerare distionis; ex ⓒ cogtio semp ē regenere, ideo ē dis
quit regenare significare. Hoc abadeserarij, dicendes / ē ingenere usaris. Ago ség
ē regentare / regenerare cauza, quę significare / explicare.

§ 170

cognoscere 3º ex Palancio: cogtio positiva facit obiectū ille distis: go facit distionē ꝓ ille
ē facit se ipsū: go ipse ē distis ille. Item: cogtio positiva ꝓpria: go ꝓpria ē
obiecto distionis. 2º cognoscere alcognoscere / al distis: go cognoscere distis: go hec
obiectū cognoscere. Negatiua, recorquet, nego tota ratione obiectū distis / item: go facit distio
nē ille; ē facit se ipsū: go. 3º Item: negatiua recorquet: cogtio positiva ꝓpria cause: go
bonū ē facere, quales / nego totalia; ē ⓒ hec ecce obiectū legosum
existere: go. Recorquet 2ª ille negatiua / aliquā, go ille aliquā regenerat /
alienationē al distis, go ille regenerare distio.

§ 171

Precede dicendo ans: cogtio positiua negatiua obiectū ingenere cause ille ꝓpria
distis, nedo, ingenere causa effectiua, nego ans. Item ⓒ albedo facit obiectū albe
dinis ipsa facta, ita cogtio facit obiectū distis. Cum dicendo ē: go facit distionē
ille in recto, nedo: inactiua actu, n dicendo: distio ille inactiua actu ipsa cogtio
ē obiectū a cognoscere denominatū, et hec / neca facit cogtio ingenere cause ille;
Ad 1m: distionē, n ans: ꝙ cogtio positiua n dicendo a defensa / ut obiectū
Ad 2m: dicendo ans: ꝙ cognoscere al cognoscere / al specificare distis
nedo: re ad placere / ut distis, n ans: no ꝓpria cognoscere obiectū
ꝙ denominat distis: n ē obiectū ut distis; sic ⓒ involvit ipsa cogni
nē, ꝙ ē cognoscere n cognoscere.

172

UGR Biblioteca Universitaria

§ 172

ognes 4ª: alj et vale ímmediate dicgunt ꝓ rang; ſimplicat dicrionis
trinsece et remis immediate dicte dictis: go. Petrus, q a dicta ꝓpria enitis
ſua unitas; ſimplicat ꝓprie et mis extrinsece enti: go. confert Ma unitati
gũ ab alio ſit ita, go ſ, et ẽ ẽ alia; ſobj ñ potest ee ita, q dꝫ ſ, ꝓ
aliqd extrinsecj: go. 2ª pte 2ª: ſicut pognes plus, plus regentant plus, et
plus, ita ꝓ cognes alj vale regentant alj exalej, ſg plus cognes regentant
plus, et plus, ut intrinsece dicta: go ꝓ 2g regentant alj exale, ut intrin-
ſece dicta. Recorſquet arguj: ng plus, et plus immediate ſit duguntis
metio ꝓ plus, ingua stabilis dicta intrinſeca ſortes, nec ſ, nec potest ee extrin-
ſeca ꝓpr. 2º: metio, quq modo ponunt ng quq ſig distrionis ratonis, aut ens ꝓpr,
nec ſ, nec potſt ee qd intrinſecj, ego.

173

§ 173

ctor quet ꝓ 1ª ſ ꝓprio codj modo. 2ª instat cuncis termis ꝓncipijs ꝓ cognitionis
plus, plus regentant plus, et plus ut dicta: go nulla ſ ꝓprio. Ad ans: ꝓ casu
nis alj regentant intrinsece pars plus, et plus, in qꝫ ſ ens ꝓpr modo
dicto. Direcc ad mam, dicguo nota: implicat distinctibilis extrinseca vocabulo ſi-
gnificata, et ꝓpria, n nota: ad pbans ſig omitta de distrione, et unitate
ꝓ, et n de distrione, et unitate cuentionalib. Omissionis vas ꝓ valis distrio
ſupra exposita ad. Falſa rationis modo mam de distrione valj, et ſig n ꝓpr
ꝓ, et ſimilit nota: ſ, ad may ſit ita, unus dicgunt plus ab alio ſit
plus aliqd, et nec plus aliud vera cta, sinecdoca sensa falsitate
rationata dicta. Ad ꝓpositionis omissis, n cog. Propetus, ꝓprius, et
plus representant ꝓ cognitionis ꝓprie distinctis valis, alterius, et vale ꝓ repre-
tata in 1ª plus distincta, nec hoc, vel identificant.

§ 174

cognes ſ: ſicut distrionis ratio et cognitio, alj exale ut ratio distrionis

UGR Biblioteca Universitaria

ta, ponendo: p cognē al solū cognoscit id, qd remanet in intentu posita tali co
gnitione, s posita cognē al solū remanet in intentu pratū al: ergo talē cog
nē solū cognoscit pratū al: ergo.

§ 177

ut nrā 1ā arane pvanē stabiliamus, aliqua pcipienda sunt. Supo
no 1º: cognē pcisivā ē nus clarā cognē n̄ pcisiva; adequatio ē, qua
cognitio adequata inadequata, seu pcisivā supat, aliqua claritas. Supo
no 2º: ex usū claritatis alicuius cognis ru alterius posse ē extensū
l intensū: erit una cognitio clarior solū intensive alia, si attingat illā
omnino obiū, ac alia, maiori tm expressione, et clarite: hū exesū
het hec cognitio al tale ru haius hoo. Dabit mar extensive claritas in illa
cognē, quē attingat plus obiū, ergo hec cognitio cōpositū s maa, et fra, quē
expte pratū plus cōposti attingit quā hec cōpositū s maa. Utraq clari
tas ex plat comuni exemplo lucit matutinē, et meridianē: si utraq
illuminet totū hū aulā ergo, tunc meridiana solū erit clarior inten
ve, quā matutina, clarius ē illustrat, sub a luce meridiana, quā
matutina: si vero matutina n̄ illuminet totū aulā, s solū pte
ipsius, totū aulā illuminet meridiana, hec erit intensive, et extensive
clarior matutina.

§ 178

Supono 3º: ad cognitionē pcisivā n̄ sufficere qd cognitio sit nus intense
clara; n̄ hec cognitio hoo, s nus clara intensive, quā hec al tale, et tm
n̄ s pcisiva cōpassive ad illā. Unde pcise posita hoc intensa clari
tas cognis, adhuc n̄ stat pcisiva cognitio. Infert hic cognē pcisi
vā ex ranet alis debere ē nus intensive clarā: Ratio 1º: qa cognitio pci
siva ex ranet alis debet habere aliquā norē claritatē, qua differat ab
adequata seu n̄ pcisiva; s nor claritas, qua cognitio pcisiva ut
talis differat a n̄ pcisiva, n̄ s intensiva: ergo extensiva. Supono 4º: norē
extensivā claritatē cognis pcisivē ru n̄ pcisivē n̄ cōsistere in eo, qd p
cisiva n̄ attingat aliqd obiū indirectū, seu cognoscitū, qd ati
ngit cognitio adequata.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

§179 Vno s. q cogtio ꝓsiua extraneralis debet ee minus extensiue clara vt
illus obꝫ nr cuius ꝓpria ꝓsiua, ꝓpria ꝓsiua nr obꝫ directe: pria
huius debet ee minus extensiue clara. Vno notis: q hꝫc cogtio ꝓsiua
a alijs preue addꝫ aliale ꝑ ꝓsiua vr ꝓria vale, qd obꝫ di-
recte ꝓ cogtionis: hꝫc cogtio ꝓpria ꝓsiua vr illius obꝫ, a quo
ꝓpria denominat dist, ꝓrans al inuitalis cogtionis; ꝑdenomi-
ae ꝓpria dist, ꝓrans ꝑ vale: go hꝫc ꝓtea hꝫc cogtio hoc ꝓsiua
va conparaue ad hoc huiusmodi; ꝑ in representat alꝫ cognora-
tꝫ, qd in representat ꝑ go. Tacet nor: ng singla vitas, quꝫ
supra obꝫ hꝫ cogtionis ꝛ representat ꝑ, ut talis in hat ꝓpriu, ꝫ
notatꝫ, inordene, aa qd cognoscat.

§180
His suppositis hꝫc efficax ꝓnuncia xlus one hoc ꝓmat: cogtiua
qua representat unu, representatu, et in representat alꝫ, ꝓsiua exꝫ
obꝫ ꝑ cogtio ꝓsiua hꝫc vꝫ ad talis: go cogtio ꝓsiua ꝑ obꝫ ꝓsiua.
Mai certa, ꝓnor: hꝫc cogtio ꝓsiua al minus exten-
siue clara, vr ꝓ obꝫ directe, quꝫ hꝫc aliale: go hꝫc ꝑ repren-
tat duos obꝫ directe, quꝫ cogtio al: go cogtio aliale ꝓsentat
tunc, homis ꝓrans, ut hic al, ut in representat alem ꝑ, ut hic
aliale: go. Illat quanes, ex qua arte qua gen dene ꝑ stat
ex ꝓpositis.

§181
Vesdem ad uesparꝫ, nor cꝫ extensiue clarites cogtionis ꝓ
cisiue, ut ꝑ se hene ex ꝓ actus ꝓ exꝫ obꝫ, hui nor ictas
lucis matutine illuminantis totꝫ aulꝫ conparaue ad lu-
cem meridianꝫ obꝫ, hui ex ꝓ ipsius lucis, nr ex ꝓ aulꝫ
ista s. lucis matutine illuminantis totꝫ aulꝫ obꝫ, mi-
nus extensiue clara, quꝫ meridiana illuminans exꝫ

aulq: cogtio pcisiva ī minus extensive clara, quam n pcisiva:
go alatus exemplum nullus. Sgit lux matutina, et lux me-
ridiana illuminantes totam aulam se habent respective ad aulam sicut
cogtiones hoc, al rale comparave ad hominis essentiam, quarum 1a ī minus
intense clara, qn sit pcisiva. Cogtiones go hoc, al quarum 2a pcisiva ī respective ad hoc
se habet ut hominis sicut lux illuminans ptem aulae, et lux totam illuminans, et sicut
1a ī intensive nor, et g. ī nor ī nave, quatenus solum aliquid aulae illuminat, ita
cogtio pcisiva lt in se sit minus clara, ī minus clara ī nave, seu obe, quaten-
us solum aliquid obi repsentat. Qdsi ita n sit, n alato in restione exemplo, et
aliunde ostendi debet.

§ 182

resdent 2o cogtionem pcisivam esse minus extenve claram, quam n pcisivam, quia
ex illa n pot intus inferre cogtiones definive dissimiles, quas
pot ex n pcisiva; contra, nam ideo intus n pot ex cogtione pcisi-
va inferre illas cogtiones definive dissimiles, quas ex cogtione n pci-
siva, quia p cogtionem pcisivam n aparet intui totum illud obiectum, quod p n p-
cisivam aparet; ideo est intus ex hac cogtione al n pot inferre
has defines diversas principium sentiendi, principium raonandi, qu-
as pot ex hac hoc, quia p cogtionem al n aparent intui prata al
rale, quae illis definitionibus definiuntur, pot vo inferre hoc
principium sentiendi, quia p cogtionem al aparet intui pratum obiectum
quod p illam definitur. Inde nor extenva claritas cogtionis pci-
sive, n pot explari, nisi recurrat ad minus obi repsentati:
Reddit gonrum argutum.

§ 183

confirmatur hoc: necuit una lux fica esse nus extenve clara, quam alter-
a, qn extensive clarior plures ptes ficas spacii illuminare
attingat, quam nus clara: go necuit una lux intentionalis,
seu cogtio esse nus extenve clara, quam alter a, qn clarior plures ptes

g les ẽ intencionalit̃ acãgatt, gq nus dara. Ilúc ꝓtionẽ
rsdenta dvesarij, hy ẽvry, g ãgatz, aulavz, ꝓs hũ atqꝫ adeo
pot̃ alqđ aulq ẽlumnarij, dij ꝓs ñ ilumnatis: 2y vo fal
y ẽcz, g esentiã mera hoñis vgꝫ ñ hat, atq̃ dea ñ alqđ
ꝑs intencionalit̃ azãgit̃, tot̃ atãgit̃. Vt nullꝰ tras nus
lis pactatis, q notexcat, aníma adverte sentiã nrã esse rẽ, q dlter
tiã mera ponis vg ltr in dis'lis, atqꝫ adeo pes ꝓcãs ñ scat
hũ tm ꝓ les fles, qua ens salluat dat̃ ẽ nígra ca ficatas, uen
tus vg no sdt alq relit̃ cognito.

§ 184

ogãtas entiã nat dat̃ ẽ ꝑsonã talq cãgaãz, atq̃ adeo cog
nitõ alq debeãz, q ez de cognãz cognosci tale. Et ẽ nullꝰ
tas dsparãs: nq dubimus dat̃ ẽ hoñe talq cãgaãz, ex eo q̃ dlta
gãtas ad cogitiones nus extenso, et magis extensive dlatas, q ãz exi
sus ñ pot̃ suaderi: ñ eo q dlta nus, dlta vosꝫ dẽ ꝛepenetz, sed ne c
mar, nenor ex tenso dlatas ꝓca. Aduertãt vo nem exez ilg dlt̃ ãno
bis asignatz, q hoi ñ hat cãgaãz ut ꝓ nullq cogitiõ, ꝓs, q dlt̃ vo nus
hoñis ꝛepentet: un de nus ipg sentiã, q dsparãt redident.

§ 185

rsdeat ꝛ aliquto nrõ, cogitiõ, q ẽ nus extense dlatã, q ẽ ñ ẽ ꝛpo
ẽ intro valdeveran, dico ut ꝓ posto, q cogitiõ magis extense dlatã. Hnc
ipg solutiõ, scis facile nq dubimus nras ẽ cogitiõnis, q ẽ ñ, q ẽ ñ poterit dlterari
nq dico ut, q alq cogitiõ, q potest, q cogitiõ, q ẽ ñ, q ẽ ñ cognoscẽtes
tus ilud ẽ, q ẽ ñ, q ẽ ñ, q ẽ ñ cognoscẽ. Vide de Scotto, nis i alit explicat
falsa: nq hẽ cogitiõ alicuꝰ, q ẽ ñ ẽ ñ ẽ ñ ẽ ñ, ab rale ẽ ñ, et mi nras
vẽiq vat̃ ꝛsdere rans, dubiũ, q dico ut ꝓ q cogitiõ, q ꝓ ẽ.

§ 186

etiaꝫ q a tota vẽiq cogitiõnis pot̃ ꝛsdere rans, dubiũ, q ẽ ñ
cogitiõnis pot̃ ẽ ñ, pot̃ ẽ ñ ẽ ñ. Ego ẽ ñ cogitiõ hoc hacta

UGR Biblioteca Universitaria

ad hoc rustico n̄ s̄ pcisiva comparave ad hoc al rale ab eodem elicitum,
et tm vitae necuit rusticus reddere rationem de ali rali ut pot s̄ p 2m quod intus
n̄ posit &c. n̄ est quid peculiare cognitionis pcisivae. Id si dicas, rusticum illum
p cognitionem hoc n̄ cognoscere absolute hominem, infert quod hens cognitionem
aliqui p tm pot s̄ reddere rationem de rali, n̄ cognoscat absolute rale,
quod nrum intentum.

§187

resdent 4o cognitionem pcisivam esse nus extenue clarum quam n̄ pcisivam,
quia ex 1a pauciora inferunt, quam ex 2a. Nra s̄ 1o quia factum argumentum
pvat, id pvenire ex eo quod p cognitionem pcisivam pauciora cognoscantur.
2o quia ex hac cognitione pcisiva risibile pot s̄ intus inferre: quod s̄ principium
sentiendi, ratiocinandi, et ridendi, quod s̄ id quod ex hac al rale risibile
n̄ pcisiva rus pot s̄ inferri. 3o quia saepe ex cognitione pcisiva plura quam
ex n̄ pcisiva inferunt ut pot in hoc cognitione pcisiva al,
ex qua infert quod l rale, l irale, l prus, l ioannes, l equus &c, quae
ex hac cognitione prus n̄ pcisiva n̄ inferunt.

§188

resdent 5o cognitionem pcisivam esse nus extenue clarum quam n̄ pcisivam, quia
p n̄ pcisivam aparet obiectum ut equivalens pluribus, quam p pcisivam; p
hoc esse hoc aparet obiectum equivalens entitati, quae solum sit al,
et entitati, quae solum sit rali, n̄ ita p hoc al. Restio haec poti-
us amica quam inimica videtur. Sua det: p vero p cognitionem al, n̄ apa-
ret obiectum equivalens entitati quae sit rali: quod p cognitionem al n̄ cognoscitur
rale. Ratio huius loci: nam si p cognitionem al cognosceretur al, et rale, cognosce-
ret entitas equivalens n̄ tantum ali, s̄ rali, sicut p cognitionem hoc cognos-
cit entitas equivalens ali, et rali: quia si p cognitionem al solum cognoscit en-
titas equivalens ali, et n̄ rali, p cognitionem al cognoscit al, n̄ cognoscit rali,
quod s̄ nra doctrina.

189

UGR Biblioteca Universitaria

Verbus, q cognoscat, cognoscit intus totam entitatem hominis, licet sibi hemus
intentum; sibi quod cognoscat cognoscit intus entitatem equivalentem ali,
et rali. Ratio: nam cognoscit hec prata alvale, et hec prata equivalet
entitati, que sint al, et rales. Ergo. quod contra adversarios intus per
cognoscat cognoscat prata alvale, stat ex eo quod per hoc cognoscat
intus cognoscat totam entitatem hominis: cum hec non solum dicat alterum
rale, inde sequitur intus cognoscere prata alvale, et eo ente prata,
que equivalet entitati que sit al, et entitati que sit rales.

190

Respondent 6.° cognitionem precisivam esse nus clarum non precisivam, quia per 13 repraesen-
tat obiectum nus defile, aut nus defitus definitio fallibilis, quam per 2.° quia
hanc cognitionem precisivam al repraesentat hominem ut definibilis solum per hanc definitionem
principium sentiendi, et per hanc non precisivam alvale repraesentat ut
definibilis per has principium sentiendi et principium ratiocinandi. Res-
tio hec desumpta ex patribus Riba de nuevo, et Reina de
Sancta frequenter exhibent rationes, et nec declinat vi nostri argu-
ti, nam si queras rationem, cur per cognitionem precisivam al appareat obiectum nus
defile, quam per cognitionem alvale, non alia assignari potest. nisi quia
per cognitionem apparet nus obiectum quam per cognitionem alvale: nam si idem
obiectum appareat per cognitionem al, ac per cognitionem alvale, non apparebit obiectum
gis, aut nus defile, per unam cognitionem, ac per aliam.

191

Pro ea falsum est, quod illa cognitio precisiva, que repraesentat obiectum nus
defile, et illa sit non precisiva, que ostendat obiectum gis defile. Probatur
hoc: per hanc cognitionem al principium ratiocinandi, repraesentat hominem nus
defilis, aut nus defitus, quam per hanc principium sentiendi, et prin-
cipium ratiocinandi, sed principia non sunt precisiva ratione, ergo quod una

cognitio repraesentat objectum definiti, quod aliquo modo non in quod significatur [illegible] materialis. judicatio et cognitio est definitio a qua aliquid definitur per quod illius cognitionis principium ratiocinandi fit, de aliquo per se dicitur aliquid quidem non de essentia metaphysica aliorum [illegible]: ergo licet indivisibilis cognitio aliquo principium ratiocinandi sit unum per se, non primum principium ratiocinandi repraesentato, quod in repraesentat aliquid per se, dicitur aliquid; quod cognitionem non cognoscit ratione: neque cognitio aliquid aliquid cognoscit quod de essentia metaphysica alias [illegible] de essentia metaphysica [illegible].

192 Explicatur, et [illegible] impugnatio: [illegible] principium [illegible] non dicit hoc nomen definitio, aut definitum, quod [illegible] principium ratiocinandi, cognoscendi [illegible] [illegible] hoc non dicit, nec definitio [illegible] quod definitione [illegible], ac [illegible] quod ea de essentia definiat. [illegible] duplex cognitio, quarum [illegible] rei definiat, nulla [illegible] definitione [illegible] falso [illegible] adversariorum [illegible] [illegible] principium [illegible] P. S. et P. V. cum [illegible] [illegible] definitionis ac [illegible].

[illegible] Dices: [illegible] definire [illegible] definiti [illegible]

193 [illegible] unica definitio, [illegible] reddit [illegible] definitio quod duplici definitione [illegible] [illegible] cognitio P. S. [illegible] principium [illegible] [illegible] pauca [illegible] unica definitio, et [illegible] cognitio [illegible] duplici definitione: [illegible] cognitio [illegible] [illegible] repraesentat [illegible] pauca [illegible] definitio [illegible] cognitio [illegible]: ergo [illegible] definitio P. S. [illegible] pauca [illegible] adaequate [illegible] metaphysica alia, [illegible] P. V. [illegible] definitiones inadaequatas, [illegible] adaequate [illegible] metaphysicalis, [illegible] [illegible] definitio [illegible] definitiones.

194 [illegible] definitio [illegible] ad [illegible] locatae ex doctrina adversariorum [illegible] quid amplius requiritur [illegible] [illegible] definitio [illegible] cognitio [illegible] assignabilis [illegible] repraesentat obiectum apparens [illegible] primo [illegible] quarum una repraesentat aliquid [illegible] repraesentat, aliae cognitiones tales [illegible] reddit [illegible] P. S. [illegible] P. S., et P. V. reddit [illegible] definitio, et hoc videtur [illegible] P. S. [illegible] idque [illegible] repraesentat [illegible] et quod definitio ab eo quod [illegible] repraesentat [illegible] principium ratiocinandi: [illegible] cognitio aliquid apparet [illegible] definitio [illegible] cognitio aliquid non cognoscit [illegible] cognoscit aliquid, quod [illegible] actum.

UGR Biblioteca Universitaria

p(er) illa(m) cogn(itione)m n(on) confundebat hoc ex eo quo repraesentabat (cum)al(iter) quando universale hom(inem): ergo.

§198

his vis dicunt adversarii, quod licet intuitus quo cogn(itio) al(iter) eque clare attingat al(iter) et r(ati)o(n)ale, potest p(er) illa(m) cogn(itione)m reddere rationem de al(iter) non vero de r(ati)o(n)ali, sicut quando visitatus cognoverit hom(inem), cognovit r(ati)o(n)ale, et potest dicere se vidisse hom(inem), nescit tamen asserere vidisse r(ati)o(n)ale. similiter quando quis videt actu visionis videt p(ri)mum, et p(er) illa(m) visio(n)em utrumque videt, licet nesciat discernere quis(n)am sit prius, quis(n)am posterius, nisi videat aliquam actionem propriam p(ri)mi ergo licet cognito al(iter) cognoscat r(ati)o(n)ale, non potest intuitus p(er) illam cogn(itione)m reddere rationem de r(ati)o(n)ali, sed potius de al(iter). sic ex exemplis hujusmodi quod visitatus nequeat asserere se vidisse r(ati)o(n)ale, viso hom(ine), hoc quoniam non potest ex cognoscendo dicitur ... non sciat hoc, ac r(ati)o(n)ale.

§199

contra (con)venit in hunc cogn(itionem) al(iter) quae quidem habet cogn(itionem) r(ati)o(n)alis nexitatio... rationarios, et sic illam entitatem sive illud al(ite)r r(ati)o(n)ale potest non potest reddere rationem de alio, quia illud clare cognoscit, et potest vero quod de r(ati)o(n)ali reddere rationem cum illud de illo se cognoscat. Deinde exemplum nihil probat: non in eo visio p(ri)mi et p(ost)erioris confusa (est) ... cognitio (con)fusa al(iter) clara r(ati)o(n)alis, et r(ati)o(n)alis. Tertio ex exemplo probat, quod sicut visio illa non distinguit p(ri)mum a p(ost)eriori, ita cognitio al(iter) non distinguit intentionaliter a r(ati)o(n)ali. deinde sicut visio illa p(ri)mi ad distinctionem p(ri)mi, sic clarior ... posterioris; similiter cognitio al(iter) cognita simul terrarum, erit clarior r(ati)o(n)alis, quam r(ati)o(n)alis, et viso alio, poterit intuitus videre objectum al(iter) non vero r(ati)o(n)ale, quod est contra adversariorum doctrinam.

§200

huic rationi sonat §o. et si cognitionem quasi vero (con)venientes clare quoque quaesivo: quae quaesiva repraesentat clare unum praedicatum, et aliud confuse. sed quaesiva eque clare repraesentat utrumque: ideo quod licet cognitio quaesiva al(iter) repraesentat clare al(iter) et confuse r(ati)o(n)ale; hic (con)tra cognitio non quaesiva r(ati)o(n)ale clare repraesentat al(iter) et r(ati)o(n)ale. vero si vero non data explorato ...

UGR Biblioteca Universitaria

n̄ re fuit, ideo ys quo ; & comunis expon̄ dictionis
fuit atq; cognz, ggoz reputauit eas vale, n̄ ꝛg
tentat aliquid, qđ n̄ fuit ꝓpt ea, eo ꝓ n̄ ídz: go.
Notis ut supra reo ſ: q ꝛ ꝓ cognz al cognouit ab, et vale,
ꝓ cognz al ꝛ tentat ab, et vale, et ídem ſne ut, ꝛ ꝓ,
et cetera intus ad ingrossand ídz ab vale; certio & cognos-
uns aliquid ídz ab vale, n̄ cognouit aliquid
n̄ fuit ꝓpt ea, eo ꝓ n̄ ídz.

§ Ad vi

Respondet ad vltimu ſ; qđ ꝓ cognz al reputauit ab, et gra-
ta, ad huc ꝓ ꝛ cognz reputauit al ut dixit, fuit vale,
& cognouit ea tangere aliquid, et ab, et n̄ voluit tangere
tale vtensile. Iterat ſ: ꝛ cognz qđ vale reputauit vtensile, cum uera
ta, V ꝛ g dat aliquid gratis vale ꝛ reputauit, V ꝛ g dat ys vale
reputauit ſn̄ uſo et ꝛ ne vale? R hec ys hec nota ſone.
Si dicas ꝛ ꝛ ſ q hec sequit qđ reo ut cognitus ꝓ hoc cognz hoc
erit ꝓ ut ve dictus a ſupra ut cognitus ꝓ hoc cognz al vale. Vad ꝛ ꝛ q uod
qua cognz cognouit ab, et vale, ꝓ hoc cognouit al vale ut hoc, et ꝓ hoc cog
nouit al vale, ut al vale, ſ iuxta a dicta ſaluanda dicz obz cogno-
uit ſub diuersis expressionib⁹ ſ ea fuit adiudicatio.

§ Ad vii

R hec non aba dicta ſaluanda, nec regenda dicit ſ anila dicit q latio, al ut
cognitus cognouit al. Fuit dictus a vale, ut cognitus cognouit vale, la ſ ſol
tatis supra cognitus, et tunc idz dicunt ab, erit de alio ut cognitus
cognouit al, et de alio ut cognitus cognitione precipua intendit
ꝛ cognitus ſne dictis, clarius obz fuit adiudicatio. R dicit q latio
addit n̄ tas ys supra cognitus, ꝛ supra obz, nec aba dicta ſaluanda
qđ vale n̄ cognouit ut vale & cognouit al, V ꝛ g cognouit al n̄ cog
nouit aliquid gratis vale, V ꝛ g dicit ys cognouit ꝛ V ꝛ g ad

ipsis dici nequit. Et Lugo et Lugdunenses solum denotant distinctionem cog
tionis et redeunt huius dicta.

§206

Tertia denique ratio, qua confirmari solet sententia nostra, quod quis videns
hominem a longe se moventem cognoscit animal, et non cognoscit rationale: quod potest
asserere illud obiectum esse animal, et non potest dicere esse rationale. Item de his e contra
versa, hominem illum posse asserere illud obiectum non rationale, eo modo, quo
asserit esse animal: non potest affirmare illud obiectum tale, quo accurate
tum ad alteritatem et rationalitatem, at non potest affirmare rationale, sive
hoc, seu nequit habere hunc actum, illud obiectum rationale tres adducunt facta
in pugnantes, et hoc sub distinctione cognoscit animal et rationale, cum non
potest asserere illud obiectum esse rationale, sicut asserit esse animal, dicere
hoc certum, Nam hoc actu hoc potest asserere obiectum esse hominem, non posse asse-
rere esse rationale, eo modo, quo asserit per hoc esse illud obiectum tale rationale
Sexto. Potissimus formalitatum argumentum exhibet.

§207

Primum argumentum: admissis his quis iam habet, de eadem re entitate ve
rificarentur contradictoria, hoc est absurdum: ergo. Probatur: Contra
ta cognitione animalitatem hominis de alio et rationale hominis verificatur quod
animal cognoscitur cognitione animalis, et rationale non cognoscitur cognitione animalis, sed tale
rationale est eadem indivisibilis entitas; et cognoscitur et non cognoscitur contra
ta contradictoria: ergo. Item: admissis his quae sunt obiectiva vera tota
philosophia: ergo. Probatur: hujusmodi solum distinctione dispositi non concludi-
nt: animal hominis cognoscitur cognitione animalis tale hominis et rationale hominis: quod ratio-
nale hominis cognoscitur cognitione animalis, omne animal cognoscitur cognitione animalis,
sed talis rationale tale: ergo aliquod rationale cognoscitur cognitione animalis. Item: ra-
tio non cognoscitur cognitione animalis et rationale tale: ergo animal non cognoscitur cog
nitione animalis. In quibus nexus in praemissis, tamen conclusio negatur.

UGR Biblioteca Universitaria

§208 Sed ante directa argumenta, et fortio-
nesque adversarios torquere. Nam admissis positionibus filiis vi-
ficantur prata contradictoria de eadem indivisibilitate. Pr: ilis admissis vifica-
tur, quod al cognoscit filiter cogne al, et rale non cognoscit filiter cogne al;
et hec sunt contradictoria: ergo tamen iuxta plures vificatur, quod per cognem al clare cog-
noscit al, et non cognoscit clare rale. Et quidem vificantur iuxta filiatas
hec propositiones: per cognem al prescindit, et intentionaliter separat al a rali, et per
cognem al non prescindit, nec intentionaliter separat rale a ali; et alter
rale sunt indivisibilitas, et ille propositiones sunt contradictorie: ergo.

§209
Similiter retorquentur fortiores hi sibi recte dispositi in sententia filiatorum
non concludunt: al honis cognoscit filiter cogne al; et al honis sunt ra-
le honis: ergo rale honis cognoscit filiter cogne al. Omne al cog-
noscit clare cogne al; et aliquid rale sunt al: ergo aliquid rale cogno-
scit clare cogne al. Denique: rale non cognoscit clare, nec filiter co-
gne al; et rale sunt al: ergo al non cognoscit clare, nec filiter cogne al.
In quibus nec tenent eoeas, et premissas concedere. Et resident, retor-
tiones has nullas esse, quia quidquid vificatur de ali, vificatur de
rali, et in sensu in quo predicte propositiones sunt contradictorie, affirma-
tiva vera, et nova falsa. Sensus affirmativus est, per cognem al cognos-
cit filiter al ut al, et nova in eodem sensu sunt falsa. Item
hec nova, per cognem al non cognoscit rale ut al sunt falsa, et oppo-
sita affirmativa sua.

§210
Sed restio hec non evertit retortiones, que sic instaurantur: sicut
est iuxta nos vera sunt hec propositiones, al disgruit filiter a rali, quia sunt apud
contrarios hec, al ut al disgruit filiter a rale ut rali. Ex quo sic:
al cognoscit filiter ut al cogne al, rale non cognoscit fi-
liter ut rale cogne al; et al ut al et rale ut rale sunt eadem re

indivisibilisentas, et illa sit prata contradictoria; ergo igitur sicut nos dicimus hanc propositionem esse veram, per cognitionem al cognoscitur al, et non cognoscitur rale, quia ad hoc aliqua reduplicatione indigeamus, adversarii admittunt eandem propositionem, tum reduplicare, ideoque apud ipsos sua haec propositio, per cognitionem al cognoscitur al ut al, et non cognoscitur rale ut rale, et sicut ipsi contra nos arguunt ex eo quod vificent prata contradictoria, hoc sunt cognosci, et non cognosci de alio et rali, quae sunt eadem res indivisibilisentas, ita et nos contra ipsos: nam vificatur cognosci, et cognosci de alio ut alio et de rali ut rali; siquidem reduplicatio non aufert, quod al ut al, et rale ut rale sint eadem indivisibilisentas.

§ 2115

Similiter retorquent silogismi confirmationis, addita reduplicatione: sive reant silogismos sic efratos non esse recte dispositos, quia mares loquuntur in sensu formali, et mires in sensu reali, ideo quod non servari in premissis eandem suppositionem: idem et nos remus: nam in hoc silogismo nobis obiecto: al hominis cognitur cognitione al; sal hominis est rale hominis: ergo. Et mar loquitur in sensu formali et mir in sensu reali, ideo quod nec silogismos horum recte concludere. quod ad reduplicationem, quam inserunt adversarii non reclinet vim retorsionum ostenditur 1° ex dictis n° 202 et etiam quia si bene perpendamus quid velim dicere hac sua reduplicatione semper in suo robore manet ratio nostra haec est propositio apud adversarios sancta: per cognitionem al cognitur al ut al et cognitur

Tale ut al et n̄ cognit Tale ut tale.
Si ego queras quid sit qd p coptionē al n̄ cog
nat tale ut tale rendū erit, vt qd
coptio al hēt pro obto qd per coptionē al explat;
n̄ @ qd explat p coptionē tale vt ē qd heat pro
obto al, et etiā tale, ceterū n̄ heat pro obto
hanc explesionē tale; vt ē qd coptio al n̄ sit
coptio tale? si dicas 1um hec ē nra sententia
si 2um ctra ē quia nec coptio al hebit pro
obto al ut al cū heat pro obto ipsā coptionē
al. si 3um go qd coptio al repraesentet al ut
al solū ē qd coptio al n̄ sit coptio tale et
coenter quod coptio al precindat al tale
ab hac coptione tale, qd ab adversariis n̄ di
cet; n̄ @ dat precisio int̄ r r distinta quales
sit le coptiones.

213. Sut clarius ctrariorū ppnē
pugnes utere hoc distincto qd p coptionē al
cognat al et etiā tale ut al, et n̄ ut tale,
vt ē qd p coptionē al cognat vere et pprie ta
le vt n̄? si 2um hemus intentū, si 1um go hec
defio: principium sentiendi ē adequata ho
is defio: prot ta ē adequata rei defio, quē
defitive atingit adequatā rei esentiā; s hec de
fio principium sentiendi defitive atingit adequa
tā hois esentiā: go. prot mir: hec defio ē coptio
defitiva atingens al et tale; sal et tale
ē adequata hois esentia go. ex quibus sequi
tur etiā hoc absurdū, qd hec defio princi
pium sentiendi et ratiocinandi n̄ erit recta

hois de fio la siquidem de fio recta nõ quæ tres
redundat; cum @ hoc adequate de fiat per
principium sentiendi, li ratiocinandi superfluit.

§ 212. Nris retorsionibus rent 2° adversarii, has propositiones
al cognit fr coptione al rale n cognit fr
coptione al n ee contradictorias quia sit obtus
sit al. et rale sentidem refert ad diversas
coptiones, et ad cognotata diversa proindeque ille
propnes equivalent his: al cognoscit p cognem al in orne ad sensanem: rale n cognoscit cogne al in orne ad raonem, qd nil aliud sit, nisi
qd al tnet cognem al, et n tnet cognet cognem rale, qd @ idem obm tnet unam co-
gnem, et n tnet aliam rr distam, nullam involvit contradictionem. Contra si quæ ex datares
ne sequitur, lqd p cognem al, al referat ad sensanem, et rale n referat ad sensa-
nem, lqd p eadem cognem n solum al, et rale referat ad sensanem? Si hoc quod
eadem indisibile rr entate verificat referri, et n referri p eadem cognem ad
idem cognotatum qd sit contradictio iuxta adversarios.

§ 215

Si dicant 2um infero: qualiter disgunt fr lit a rali. Dic: ideo al, et princi-
pium sentiendi n disgunt fr lit, quia p cognes al, et principium sentiendi
referunt ad idem cognotatum, scilicet ad sensanem: quia al, et rale p cog-
nem al referunt ad idem cognotatum n disgunt fr lit. Discursus nitit
in adversariorum sentiam; ipsi @ docent, qd idem fr lites fr lit di-
sgunt, quæ ad diversa cognotata referunt, et vice versa illa prata
fr lit n disgunt, quæ ad idem cognotatum referunt. Cum ergo p cognem al, tam
al, quam rale referant ad sensanem, al n disgunt fr lit a rali, ideo
quæ cogtio al n erit positiva ru ralis.

§ 216

ex his ad argutum postum 2um facile res debis nendo maris, ad
pvanem iusa mari disgue 2am ptem noris; et cognosci, et cognosci

re ánus dñs ſſ̃ tis, rado: rudiversary ſſ̃ty, nñ nos.
Ig ꝓpones ſ̃ tra dictoriꝫ, quę ſ̃ aſſirtio, et neio cñ ius dñs de eo dñ: hꝫ
al cognoꝫ cognę 2, A n̄ cognoꝫ cognę 2 n̄ ſ̃ aſſirtio, et neio
eius dñs de eo dñ: quis l̃ at prata, ꝓ rida, ſſ̃ at cognita, etn̄ cog nos
a, ſubcta ꝑ diversa ſſ̃ty, huius dñus ſenetus, alis, qđ ſſ̃ dñs
ꝫ ab entegro valeꝫ, qđ ſubcta ſ̃ 2. Hꝫ a diversitas ſſ̃ is tollitur a
dum, q̃ do prata ſ̃ dalinea intentionalę ꝑ siva, hoc, q̃ do prata
p̃dicta ſubcta unitę ꝓponis a ſubcto alterius: q̃ prata dalinea intę
tionalę ꝑ siva exigit, qđ ſubcta, de qua affirmat, et net ſuadeat, nō
adeuo) ſit n̄ ſolꝫ, ſ̃ etiam intentionalis idꝫ. Et rao: q̃ affirtio, et neio
debet eo 2ęs rdę obꝫ a pręco atactę, obꝫ @ huius cognis 2 nñ
obꝫ huius vale.

§ 217
rdę dictis obiectis: go hꝫ ꝓpones: de cognę hoo, A n̄ cognoꝫ
de cognę hoo, n̄ erunt ſ̃ dictoriꝫ: ſequi dꝫ ſubalterny n̄ ſſ̃
idꝫ, q̃ prata ſ̃ dalinea intentionalę. Nō cog, quę ſit abalię
quę ſ̃ sensionę ny ſentę, etiam ſ̃ ſentę, ſ̃ ꝓponꝫ ꝑ ſ̃ ſcari
nequeunt, et duo ſ̃ partes intrinſecas, et hasal cognoꝫ de cognę 2 A
n̄ cognoꝫ cognę 2, q̃ prata, haty 2 cog nę de cognę hoo vale n̄ cognoꝫ
de cognę hoo ſ̃ n̄ dalinea intentionalis n̄ ſ̃ dalinea intentionalę
ꝑ siva nę prata hoo n̄ ſ̃ siva realis. Dicitur @ eſſentę intę
ſargutis, in quibꝰ prata ꝑ siva ſubcta unitę ꝓponis a ſubcto alterius:
unde ipsa prata ſeparantur ny ſubcty ab alio. Ideo ſubcta dicitur ſ̃ tę
n̄ esse realitę, q̃ do prata ſ̃ dalinea intentionalę ꝑ siva ſubcta.

§ 218
Ad illos ſſ̃tionis rsdet, idꝫ n̄ ſ̃ recte dis portas, pndet, q̃ extra
ſentia ex ſentię artis illorum n̄ ſequit. Rao idꝫ in premiis n̄ ſ̃ de
eadę ſ̃ ꝓpoto etiam ſ̃ negmaxis loquitur de alię, et realę, quę n̄ ſ̃ ta
ſ̃ intentionalis, nec ſ̃ o de alię, et realę, ſ̃ ſubcta ſ̃ realis, ſ̃ ſ̃ ſ̃

p̄ d̄ p̄ſa. Vnde alīt inq̄t ꝯ̄ p̄ſa vale, al nō ínteꝛeq̄ nō ínteꝛeq̄, et p̄ūdentia n̄ p̄ſa q̄ vale: nq ínteꝛeq̄ ꝯ cogn̄ al ín cognoſcit al ac ín ēt vale. Stat go ogame ad q̄la ꝯ dicit, q̄ ínteꝛeq̄ cognoſcat al, ꝯ vale, et ꝯ eo q̄ cognoſcat n̄ debet cognoſcere vale: q̄ alq̄ ꝯ vale ſuaq̄, a aliud ínteꝛeq̄ n̄ q̄ ſuaq̄.

§219

ínstat 1o n̄ nūs ſ̄ p̄ſa ꝯ dicēs ínq̄t agnoſcā, et n̄ cognoſcā, q̄q̄ d̄ucā, et n̄ d̄ucā, ex lege ꝯdictionis hꝰ p̄ſa negue unt vſq̄ ad eaq̄ ín entiā, nīſi ínteruenīente dictione vētali: gonecila. Ad 1m̄ negat cons. ꝯ p̄ſa, q̄q̄ ínoꝛa ꝯ agerunt, ínt se ꝯgruentiq̄ que ſ̄ ꝯdictoꝛia, ſ̄ q̄ ꝯdictoꝛia ſ̄ negeue ad rūdita, cognoſcā, et n̄ cognoſcā, n̄ ſ̄ ꝯdictoꝛia negeue ad rūdita ſalt ad uerſa, cuiuſq̄ uſq̄ ad ūtā, et eueni ꝯdictoꝛia negeue ad eaq̄ ad ualēs ſ̄ ualēs, cuius n̄ ínt p̄ſiua: ꝯ q̄ cogn̄ ꝯ cognoſcit ꝯ, q̄ cogn̄ ꝯ n̄ cognoſcit ꝯ, ſic q̄ cogn̄ p̄ſcognoſcit p̄ſ, q̄ cogn̄ p̄ſ n̄ cognoſcit p̄ſ. Ad 2m̄ nau, q̄ ſ̄ p̄ſa q̄ducā, et n̄ q̄ducā negueant uſq̄ ad ūtā, uſi ínt ueri ex hac dictione ſ̄ ualis, hoc n̄ ſ̄ ex lege ꝯdictionis, ſ̄ ex lege alīs ꝯdictionis: q̄ ad 3m̄ ſ̄ p̄ſa delínea ualēs ídeo negueant uſq̄ ad eaq̄ ualēs, cognoſcā, et n̄ cognoſcā ſ̄ delínea ínteriora ſ̄ p̄ſiua.

§220

ex his nulla ínſtāa p̄ſ ad ſāga rondentis ínuenīēs a n̄ ꝯ ꝯdictoꝛias ꝑpones, ad hoc nō curāt rele hoc nō n̄ curāt: q̄ ſubſta ꝑpones n̄ ō ſ̄ ſubſtā. Nulla ínq̄ſ: nq ín ꝑponet 2o ꝯdictoꝛiſ, ſubſtā debet ſ̄ ſubſtā, q̄q̄ ſubſta ſ̄ delínea ínteriora ſ̄ p̄ſiua, ínſta dicor 2m̄, q̄ ſubſta ſ̄ delínea ſ̄ ſāga, ínteriora ſ̄ p̄ſiua, q̄ alias ſ̄

UGR Biblioteca Universitaria

currere, n̄ currere, cognosci cognea adequata, n̄ cognosci cognea adequata, tunc neque unt vificari de eadem alite. Et ratio omnium est, quia prata de linea quasi iva prescindunt subcta unius propriis a subcto alterius; prata a producti n̄ producti currere, n̄ currere, n̄ prescindunt subcta unius propriis a subcto alterius.

§221

instas 2°: quidquid vificat de ali 1° intentionaliter sumptum, vificat de rali similiter sumptum, sed de ali 1° intentionaliter sumpto vificat cognosci cognea al: go idem vificat de rali similiter sumpto. Confirmar: al 1° intentionaliter sumptum est aliud sa pterei; sed quidquid vificat de aliud sa pterei vificat de rali ut sa pterei: go. Confirm, hoc silogo expositorio, hoc al hois cognit cognitione al. sed tale hoise hoc al hois: go hoc tale hois cognit cognitione al, in quo minus si 1° intentionaler sumat, erit recta ex. disparo maior instantia: quidquid de linea fica et n̄ precisiva verificat de ali 1° intentionaler sumpto, verificat ex 2do: quidquid de linea intentionali precisiva ex n° maior.

222. Al 1° intentionaler sumptum est al 1° cognitum per cognitionem al, et de ali sic sumpto quidquid verificat de linea fisica seu reali, et etiam de linea intentionali n̄ precisiva verificat etiam de rali ita sumptum. ceterum si prata sit de linea intentionali precisiva n̄ quidquid verificat de ali 1° cognito, verificat de rali, et ratio est: quia ipsa cognitio al, qua al denominat 1° cognitum est cognitio inadequata, et erent debet attingere fi ptem obti, lam exercite separando ab alia sparte et ideo lam ptem cognit, et de illa verificat cogni cognitione al, et de altera sparte cum nec cognat nec denominat 1° intentionaler cognita

per cognitionem ab n dicet verificari cognitio cognitio-
ne ab. Ad probationem maioris ret. ab 1° intentio-
naliter cognitum cognitione adequata esse ab ut est apte
rei; ab vero 1° cognitum cognitione inadequata est perci-
civa n esse ab ut est apte rei.

223. Explicat hoc ab hoc
ut est apte rei n solum est ab sensu tale, unde
ab ut est apte rei n cognitur 1° intentionaliter
adequate, nisi per hanc cognitionem ab tale, nam haec
cognitio reprehendat quidquid est ab hoc apte rei, haec
a cognitio ab cum n exprimat tale, n reprehendat
ab ut est apte rei, quia hoc reprehenda precisum a tali
et consequenter aliter exercite precisive ac est apte rei
ab a cognitione ab attractum dicitur ab 1° intentio-
naliter sumptum quia ita attingitur per cognitionem ab ut
n presupponat cognitum per aliam prius cognitionem. hic tamen ab
supponitur pro ali ut est inadequate apte rei. ad confir-
mationem ret. silogismum n concludere propter superius
dicta circa silos confirmationis posite n° 207.

224. Et a in lo silogismo ab
sumatur 1° intentionaliter premisse mutant su-
positionem nam maior loquitur de hoc ali necessitate
ipsa tera sive de ali inadequate sumpto, et exer-
cite precisio a tali; minor vero de hoc ali necessitate ipse
ra, sive de ali ut est apte rei, quia pratum minoris n prae-
cindit subiectum a sua differentia ex quibus coea n est le-
gitima unde claratis ergo pt maior silogismi sic dis-
gui: hoc ab hoc 2° totum quod dicit hoc ab hoc cogni-
tum, n° 2° inadequatum quod dicit hoc ab hoc

cognit &: ꝺo mary ⁊ ciꝰ qꝺ ꝺicit ē ⁊ ꝑ ꝓpoſal ē
boñ ꝺo; ⁊ ĩadequata qꝺ ꝺicit ē fal-
ſa: boñ n̄ mīj exquiſitus poſſet ad ꝺeſigna-
ſe ĩſpiciant prata ꝓpꝛīs manīb⁹ ⁊ mai
facite cognōſc ꝺiuerſas utriuſq; ſpēi. pre-
ꝺicta cognōſc ad exercitiū ſeparat ad alaꝺ
unꝺemar ꝺiuīſ ꝺ alaꝺ preciſſ. prata mai
⁊ alia qꝺ ĩtermīſcēt ꝺiuerſ⁹ ⁊ ualꝺ
anctiū mai ⁊ copulant, qꝫ ĩ mai ſepa-
rant.

225 Nonas 3ª qꝺ ꝺ ueriſicat ꝺ alicui
aſſe rei ꝺuer ueriſicari ꝺ alicui ꝺ alicui
ueriſicat qꝺ ē ĩtrinſece capax cognō-
cogtione al ꝑ ꝺ cui. ueriſicat ꝺ ali
⁊ ꝑpria cogtione alī ꝺducit ad actꝰ ĩa
trinſeca capacis abſ ex ꝺali: ꝑ utrūq; ꝺ
ꝺ cogtā cogtione al; ſ. ꝑmat ꝺ ea en-
tia boñ ē cognōbilis cogtione al. ꝑ ꝑ tacog
tione al ꝺta ꝺa cognōbilitas ꝺducit ꝺ
actꝰ. ꝑ totū ſuū cognōſc cogtione al
ꝺ mary ex ꝺicto mīj ꝺ alicui ueriſi
car qꝺ ē ĩtrinſece capax cognōſc ꝺ ſuā
cogtione al; ꝺ ē capax cognōſc ꝺ cogtione
al n̄ mīj ex quibus poſſet ad ꝺeſigna
ſpēs. ꝺ ꝺ thaone ꝺicto mary ꝺ tacinus
boñ ē cognōbilis ĩadequate cogtione al; ꝺ ē
cognōbilis ĩadequate n̄ mary. Sicut ꝺ

226
alaꝺ cogtā adequata, ⁊ cogtā ĩadequa-

UGR Biblioteca Universitaria

ta ita etiam in obto dat capatas ut adequa-
tum cognat, et ut cognat inadequate. Qdo poni
D coptio adequata tota cognobilitas, sive capatas in
trinseca obti ut cognat reducit ad actum; Qdo
vo ponit coptio inadequata solum inadequata cog-
nobilitas exercet hec coptio al ut pote precisiva
e inadequata, proindeq. ta posta, n exercet tota
cognobilitas hois, s tantum cognobilitas inadequata
ideoq. hoo ante operam intus prebet pu-
datum ut si ipsi applicet hec coptio al tale
totus cognat, si @ hec coptio al adilum tret, n to-
tus s solum 2a prata ptiva alis cognat.

Instas 4o si hec coptio
221 al tret ad hoc tota entas hois devet cogni
go. prot ans: entas hois e indivisibilis: go.
cfirmat 1o Qdo intus per coptionem al cognit
al nulla manet realitas quae n tret cop-
tionem al: aler daret duplex realas,
alia termians et alia n trans coptionem
al go tota realas termat coptionem al go to-
tus hoo cognit coptione al. cfrat 2o: tan-
ta identas dat int al et tale, quanta in
D al et al; s propt hanc 2am identatem
n pt n cogni al, posta coptione al: go propt 1am
n pt n cogni tale, posta coptione al. hec ultima
cfirmas proat, qd sicut al n pt precindi a tali,
ita nec poterit precindi a tali.

228 Ad instantiam

go n° ans ad huius proaonem disgnus ans:
entas hois ē fice, et maater indivisibilis,
ꝯdo: ē fi, et intentionaler indivisibilis n°
ans. coptio al ut diximus ē coptio inadequa
ta, ideoq termiata ad hoc solus hoo inade
quate sumptus cognit et lt entas hois sit rr
indivisibilis pt intus unum pratum exercite
separare et precindere lud q cognere alio
n cogto. Ad 1m ꝯfraonem ret qd si li realas
sumatur pro prato ex naa rei disto, ut
a Scotis usurpat vl pro prato rr disto,
nulla manet realas, quae sit propria hois
quae n cognat. si ca realas accipiat pro pra-
to de linea entis sive pro fralitate ut acci
pi solet falsum, qd n maneat realas, quae
n cognat: nam in hoc pret pratum al dant
plura alia prata, quae n cognunt, posta cop-
tione al.

229 Ad 2m ꝯfraonem concessa ma-
ri disgnus mirum sprop hanc identitatem n
pt n cogni inadequate al posta coptione
al ꝯdo n pt n cogni adequate al X n°
mirum, et disgnus coens: go propt eadem n pt
n cogni inadequate rale posta coptione al
ꝯdo: n pt n cogni adequate, n° coeg it
cum al, et rale a pte rei sint eadem rr
indivisibilis entas, quidquid verificat de alio ve-
rificat de rali: de ali verificat, qd ina-
dequat cognit coptione al, n vo adequate, qa
quam a pte rei al sit rale, et rale n cognat

UGR Biblioteca Universitaria

ideo al solum inadequate cognit similiter
de tale verificat qd inadequate cognit coptio-
ne al: nq cum tale a pte rei sit al, et al cognat
coptione al ideo cognit inadequatum qd dicit
tale; ac hinc n sequit qd tale cognat
nq qd p coptionem al cognat al et tale ad
e adversariorum intentum, eqd intus cognat
al adequate, et adequate tale.

Sectio 6 Reliquas arguta et distio vaconica examinatur

230 Argues 2° ex Pre Isquierdo p coptionem
al necessit poni in statu obtivo al sine tali
go per coptionem al cognit tale prot ans entas
que ponit in lo statu obtivo e entas fica alis
s entas fica alis n e in statu obtivo sine
tali go confirmat p coptionem al eiusmodi ee
obtivum alis, et n erit in intu ee obtivum talis,
si tale n cognat. go ee obtivum alis rr.
distinguit ab ee obtivo talis. distinguo ans: p cog
tionem al necessit X sine tali, li sine sumpto
precisivo n° necessit X poni al sine tali
li sine sumpto pove, aut nav e cdo ans et
distinguo etiam maiorem proaonem: entas que ponit X
e entas fica alis, 2um totum ee fictum alis n°:
2um inadequatum ee fictum alis cdo maiorem

231 Cognitio al. n̄ separat fiē pōe, aut nave al a rali, s solū lud separat intentionaler: ideo q̄ per cognitionē al al ponit in statu obtivo, hoc ē in statu pro quo obiicit intui sine rali, id ē intentionaler precisū a rali. ubi notare deves ee obtivū rei pōe sumi pro ee qd res beta pte rei vl pro ee qd res bet in intu. de hoc v. loquit argutū dicimus q̄ ee obtivū qd al bet in intu vi cognitionis al ee al intentionaler separatū a rali, proinde q̄ ee al sine (hoc sine supto precisive) rali. Ad ostraonē ocesso ante n̄ coeq. qd ē p cognitionē al sit in intu ee obtivū alis, et n̄ ee obtivū ralis, solū ē qd cognat al, et n̄ cognat rale ex hoc al n̄ sequit cognū disgui rr a n̄ cogto, s tantū fr.

232 Argues 3.º p cognitionē al cognit id qd producit speciē ad cognitionē al, s tota entas alis producit speciē ad cognitionē al: ergo tota entas alis cognit p cognitionē al. ostrat: res n alis indisibilis, n sic possibilis n̄ pot s inadequate tangi: q n̄ vtat una, et alia pte: ergo ut al, et rale inadequate tangant debent vtare una, et alia pte, qd s ntra indisibilitē rale. Argutū pōat deū debere cognosci p cognē al: n̄ q dicitur q producit speciē ad talē cognē. Ita pōat totā entatē alis debere cognosci p cognē al absq ullo dis crimine, qd nec adversarij admittunt, quae

rare ꝙ vocaꝫ de cognito ad ens rale, & valẽ ee de modo ac de ens rale
entis alis indiuiduis naꝫ ꝙ duct speciꝫ ad cogn.

233

dicere go ꝙ esse nendo male: gaccio ꝙ duca, qua ꝙ species ꝙ ducta ꝙ
fa passiua, ideo ꝙ nequit ꝙ uenire ad ale, qꝫ ꝙ veniat ad ale, cog
nisa ale, qꝫ sit passiua go ꝙ cognoscere aliqꝫ cognoscat ale, prima
ꝙ fuit cogno ñ debet attingere omne id ꝙ ꝙ ducit speciꝫ ad cogn.
go ꝙ uenit go ꝙ ꝙ ista limitata, et circunscripta speciẽ non ale
exca, qꝫ ꝙ debent assignare ad minus ꝙ: q̃ species, qꝫ innata
ad cogn ale, et qꝫ innata ad hoc ale debet ꝙ ducat ꝙ tota ꝙ aliqua
nis, nullomodo aliqua ꝙ ducta dat int nas cogno. ꝙ ad species
existentes, dicitur cons: go tal, uale ꝙ ꝙ dicere ꝙ ꝙ rarum, et
ꝙ ta ꝙ exercite passiue tali, ade: una, et alia ꝙ ꝙ significate
pone tali n cõ cog. Contraria ponũ ñ passiue, ideo nequit cog
gere unum ꝙ ꝙ, et ñ aliud; cogito ꝙ passiua ꝙ ꝙ unum ꝙ ꝙ cog
nosco, et ñ aliud, ergo ñ sequitur ñ duo ens, et aliud ꝙ ꝙ
lit.

§ 234

argues 4ꝫ intus ñ ꝙ ꝙ Mutare intrinsece ens ens obi
Sed ñ intus obe prendere ens ens ñ indiuisis, mutare
intrinsece ens ens obi: go ꝙ ꝙ ñ intus obe ꝙ fundens facit
duas intrinsece ꝙ ꝙ ex unica indiuisa ens: go. Pro
ꝙ ꝙ pata cogne obe passiua inoto datur unus et alius, qꝫ ꝙ
ne tale cogni ñ dat: go mutat intrinsece obi. Pro ꝙ
ens indiuisis ñ pone fundans ad cognoscendas id, qꝫ
ꝙ ñ ꝙ ꝙ ñ unus, et alius dico. Ideo nascꝫ et ñ nos
ꝙ cogito ale ñ repetet totgentes homis, nt. qꝫ cogi nos
se mutet; hinc ꝙ cognitio ꝙ ꝙ ꝙ ꝙ ꝙ

ex aplis, et n̄ relig̃ exporte dñi ꝯ. q̄ dñs grus in
fr̄ales mutet: ad ꝯ fitiones p̄ce dom̄as dñi nr̄i, et alio
int̄pones alis, et illis n̄ dñi nr̄i, et alie fico. Ad ꝯ, q̄ sanc
re in hon. dñi nr̄i, et alio q̄ rendale tale. Ver. q̄ ꝯ fitiones ad o
gnes q̄ dic̄ ꝯ n̄ dat int̄ duos unos, et alios ꝑ, t̄ p̄ria cogtiones
arct facit unos, et alios.

§ 235

Sed ⁊ instas 1º, q̄ ꝑta cognis al̄ corredat ex p̄te obi aliq̄a dic̄, ⁊
n̄ 2. 2ª Lr. ꝯ dic̄. Ad hoc ex plicandus, q̄ si ꝑta sentiā. Hic
go cognē ꝓnit ⁊ no obligē, q̄a ꝑtes disquirēs q̄ sententia ꝑta
nr̄a. Ad mira 2ª distinū ꝑ, q̄ ad ꝯ dictiones, ꝑ ꝑtes h̄ere
ex plicandas, sive dicas ⁊ tas ꝑtes, dictiones, q̄ aliquā d̄ nat
explicab̄: at nō hic in sententia ꝑtis nr̄i. Ad hoc ⁊ nō, ⁊ ven
tant ⁊ nō q̄ cognē ⁊ ꝑtes dictiones, differunt ⁊ nō q̄ hic
pōt ⁊ cognē ⁊ tas adingat unus, nō ⁊ tas, ut ⁊ adingat alius no
do regula exclus. Nō vō defendimus q̄ cognis, sive ꝑtes dictio
nes unius, vā ⁊ tas adingere, et nullo modo cognoscere alius. Ad hoc
regnē q̄ dic̄ cognis ⁊ ꝑtes obligandens, debeat regis ne ex po
bo, sive hic ex obo dictionē q̄ dic̄ unius: nō q̄ dic̄ ens ans exire
re obligans q̄ cognis, q̄ cognis nat̄ q̄ obo existentis obligentis.

§ 236

Instas 2º: ꝑ Cognis ⁊ n̄ representat. Patet al̄ n̄ disquirēs
Patis ⁊ disquirēs: q̄ 2ª mor: solus disquirēs ⁊ q̄ cognoscit: q̄
nō Marcianus ⁊ tus solus existēs, q̄ una regis dic̄ verū dicis
⁊ rans, q̄ cognoscit: regis, cognis ⁊ ꝑtes dictiones, ubi nō dat
q̄ nō dat dictio rationis. Unde q̄ ⁊ ta cognē alis ⁊ dicis ⁊
⁊ tas omnes ⁊ tes ex, et nō ⁊ tus ut dicat dicis, ut ex
dicat ⁊ tus dicis, valē. Casu ut ⁊ adingē, valet. Hoc
regnē ut dicat ⁊ tus ⁊ consentiat alteri ⁊ omnes ⁊ q-

so. sicut ut separes unum lapidem ab alio non requiritur quod utrumque lapidem tangas sufficit contingere etiam clavis vel alterum intactum relinquas.

§ 57

Arguens 1º: cognitio, qua intus cognoscit hominem a longe semoventem, quia visiva, tangit totum hominem: ergo. Maior loquitur de cognitione attingente aliquid, quod insertum hoc in quo sensu concedo maiorem, et nego minorem per dicta nº 206. Instas: intus attingit diffeam rationalem, quia cognoscit hominem a longe semoventem; sicut potentia visiva attingit diffeam coloris a longe visi, et potentia visiva non prescindit diffeam coloris a colore, ergo. Ratio maioris: nam sicut intus per illam dominum non dicerent ac illud aliud sit rationale, ita similiter potentia visiva non dignoscitur color ille sit albus, ergo. Instantia haec difficultatem illam involvit, ac scilicet potentiae vitales externae possunt actibus externis se exercere precisive. In qua affirmant aliqui, iuxta quos falsa est minor, et nulla est instantia; alii autem negant qui pro dispositione reddunt rationem illam, qua sua probant sententiam, quam disputare huius loci non est.

239 Arguens denique ex ingenio recipere: actio, qua causa inadequata producit effectum est inadequata inadequatione se habente ex parte causae, vel actionis: ergo cognitio precisiva non debet esse inadequata inadequatione se habente ex parte obiecti, sed solum ex parte intellectus, seu cognitionis. Retorquetur: si detur actio inadequata, ut precisa inadequata, effectus producitur inadequate: ergo si detur cognitio inadequata, ut precisa inadequata obiectum cognoscitur inadequate. Praeterea: effectus ~~[illegible]~~ necessarius producitur nisi detur actio adequata: ergo obiectum necessarius nisi detur cognitio adequata, sed cognitio precisiva non est adequata, sed inadequata: ergo obiectum necessarius non cognoscitur cognitione precisiva. Directe ergo ante, non ideas.

Effectus potest pervenire

Quia a pactorys adequatysta
at una actio in adequata sit tñ distincta a data accione
in adequata, ꝑ dest ꝓxie ad plicia causa quacy quelibet
producta effectu, sed ꝓpria actione indivisibiliꝫ adequate pu
nende aduersa causa. In actus casu actio est adequatus
causy, data adequata iuris actiu, etñ alit ꝑdest de actione produci
et eadē, quia actio producta tñ est delinea preciua, data linea ꝓcia,
idem debet dē adequata iuris actu, quia ne aut ꝓducere ungelet
tui fortitatys, etñ alys una ad initio paruit delineas lijdes
ung tortijs in ocelys, etñ aduersy, proijdes ꝑdest tñ inadequata
ꝑfidy musculis, et nugatuy, detis ruidis.

2 Ro

Dante quy aquys tonedi
cdaru in ouys adrogdie peculiaris ystia, quy apudeticy fuisse
tomo lodyne za quyne la extile Jo Baptysta Rijcuiy Jacuis
venetiarum, Magist Joyne Bacanus Camillus respublicus Doctor
dictus: docet ꝙ si ꝙdam metacia dilectys ꝑ ꝙ ee ꝓij, ē ad
duby ꝙ habet multi habent dyne, ꝓ quy dē ee tradit ꝙ si
tu Nicolaꝰ ꝑ ity quy habet in linea indebiti dicuntur dit
respectue ad unty. ꝙ ipse, et ipsius accla plurib⁹ ꝓ higterio
phi. lyē ꝑ ydē, manus dicit ꝙ dat ꝙ, et ꝓ ea ꝙ dat ꝙ
uenit ꝙ aug. dicens. Ity fuit Omnipotentis Domini, quy in die iudicii
reponi reuocabit, ita hic ꝓ placida aperedit. Ꝺ ꝓ pedimi Apostoly,
quy quilibet habet ꝙ ung ꝙ audiuerat. Ro sancy Ciuspy qui
respondit in ciuitate Ciuitatis a, Carmel Dulcidet.

221

Exquisitum
Dicunt doctores Dialectyci, ꝙ de relatiuis equipollit licet oppo
ung uidet multiplex inadequatio esse actiuy ita entiy hoy licet di
uiby inest fice, et multiplex inest fictionale hy cadituy, licet
plat, ꝓpriatiuy, gaya ait ꝙ equiuoca, tñ quia sit dentes
ꝑ ity ity ꝓ pedat ꝙ bene uocant, et fale ait dicit, ita ꝙ ung
ratiy, quia hic ꝙ ens diuersy cognoualy, quy ꝙ bene de

UGR Biblioteca Universitaria

tgo. ꝺ ꝺiſgcunt ꝓſtio ante oꝑeranꝫ vitꝫ: ꝺeo ꝺ: ula ꝓtemeſſe cogtione, cognoſcilaſ alij ꝺalia ꝓſtia cognoſcilate naſy.

Et ꝺiſtio hec, ꝑ vere ꝺiciat, paꝛgꝺ ſext aꝺꝺicione ꝓcotaꝛy ꝑcꝺ. exeuit ꝛpuenat ho: a ſugeſta hac ꝺiſtione, ueꝛat ante oꝑeꝛatione ſuy hec ꝑꝛoo: ꝛgnoꝛa ilaſ alij ſre cogꝛnoſcilaſ naſy ũ ꝑ. ho ꝑcꝺ. nauiſ ꝛgnoꝛa ſyꝺe ꝛaconicy, qmuy ꝺiſtio ꝓcotaꝛ ꝑcꝺ. ꝺiſ: a ꝺiſtio ilaſe ueꝛa ꝺiſtio, nec hec ꝺicꝛ ante oꝑeꝛatione ſuy. ꝺo: ſubſtione ꝛaconice ab hoy ꝓ ꝛgnoꝛa ſore naſy, hec ꝑꝛoo ſyꝺio a ꝺiſtio ꝺela ex mꝺo ſ. 340. ꝺ ab hoy ꝑcꝺ. ſyꝺe ſyguit ſyaſy, et ſyguit ꝺiſtio ꝺhec ꝺiſtione naſy. ſo ſyſta ſyſy, no ꝛgnoꝛa ſ. 42 ꝺiſtio ꝛaconica ſtat ꝑ capſtione ꝺꝺuctiua ſy ꝛgnoꝛa ꝺ hec capſtio, ꝑ ꝛgnoꝛa ſubſtione ꝑ ꝛmiſſor ab ſubſtione naſe ſyguit naſe ꝺiſtio ꝺicta ꝺiſtione ſyſtio ꝺhoꝛat capſtio ad ſubſtia ſyſtiua ſy ꝛgnoꝛa: ꝺ. ꝑ ꝛmiſſor ab [illegible] ſtione cogtione ab et cogtione ꝓcap ſy ſyſtidi, cogtione ſyuga ꝛmiſſio ſubſtiua ſyſtiua: ꝺ

Huic ſyſtugnatni negꝺt ſtatꝫ ꝛmiſſor cogtis, quiuy ſingchy et hoc aſſyſtiſ obty ꝺiſyſti ſcie ſcio, ꝑ a ſcie ſcie ꝓpoſitione ꝺ. Ptea: quia et nec ꝛgnoꝛa cogtiny, ſcieſcy ſy ꝺ: ꝺ. ſcio ſyſyſtiſ ſcie ſcio, nec ſcie ꝓpoſitio. Ptea ꝓdicta ꝛgnoꝛa: ſcutſty ſre ex ſolis multiplex, licet ꝑcꝺ. ꝓpoſcere et ꝓpoſitio ſuney ꝓſtiny ꝺiſtoy, nec obty exit ſubſtialis multiplex licet poſit trare pluꝛy ſgnoꝛy ꝺuꝛeyꝫ. nat hec ꝓpoſ, ait ex ſyſyſty et obty hec ꝺaxiꝺi ꝓpoſitio ꝺ ſuny contingentiu tnaliꝫ cauſy et nſtiꝫ cogtionꝫ; obty ꝺ ilaſ contingentiu ſ. ꝺ ꝓpoſitio hec ad ſuny conſyſtat ꝓpoſitio ſtiua, omnis ſafy et obty contingat ſolꝫ cogtiny nec cogtiꝫ obty cyꝛa utꝫ ſyſ cauſa ahentiꝫ, u cuyꝺ ꝑfectionꝫ.

Et ꝓpoſitio ſalaꝛa

UGR Biblioteca Universitaria

folitur

cogni sine rali: q disgut folitur inee cognouili. Dar quia al
et rale ss idq; linea gtia n pt unus ee sine alio: q sequitur idq
j hrica cognouili n posset unus cognosci sine alio. 3a: cogtio alis
n e cogtio rali: q cognouilas alis n e cognouilas rali.
4a: al ut cogtu disgut a rali ut cogto: q al ut cognouile
disgut a rali ut cognouili. 5a: ass plici nara possunt
dimanare plures pprietates: q ass plici entare poterunt
manare plures folitates. folitur ex dictis. 6a: distinctio rei
fictu fundato; i re; d hoc fundatu nil aliud e nisi de ipsa
cognouilates: q.

Ad 1m conseq. anti. sunt tis sine prisme
noqueq: nam sufficit sol et rale disgut fundaliter
Ad

nam idq actualiter, n coeq. Ad 2m nisi anti, n coeq. sicut cogtio
alis sit rr dista a cogne rali, n sequitur cognouilitas unius rr disgui
a cognouilitate alterius; itaque ex distinctione conditionis sequitur ulla
distinctio cognouilitatis. Ad 3m cons. anti, n coeq. q eadem cognouilitas potest
trare cognes diversas. Ad 4m cons. anti, n coeq. ca fica, qualis sunt
a qualitas pprietates ficas potest plures effectus producere, licet indi
sibilis, q pluralitas effectu n pluralitas cas indisibilis: plurali
tas cas fictu ante operans intus inentate rr indisibilis, reddere
entatem indisibilem, et disibilem, qd sunt inplatorias. Ad 6m cons. manifestum
mirum: nam fundatum equivalentia diversis entatibus rr distis,
ut sepediximus. Ab aliis rationibus supersedeo, q ex dictis facile
solvent. Controversia 3a de Universalibus disputatio 1a de essentia
et existentia universalis sexio 1a nara universalis
explat.

DISPVTA
Tur Hic
De vniv
ersali F
ormali
Tertal
i

UGR Biblioteca Universitaria

§246 Universale in lata usurpatione dicitur id, quod cum sit unum extenditur ad plura; sic lex omnibus lata dicitur universalis in obligando. Deus, et solum sublunaria dicuntur universalis in causando. Vox hoc dicitur universale in significando, seu praesentando. Ans ex quo plura inferuntur dicitur universale in inferendo. De his autem non sunt nobis sermo, sed de universali in essendo, quod dicitur universale metum, et de universali in praedicando, quod universale logicum appellatur. Haec universalia explicuit Aristoteles Vide in 1 Tractatu cap. 5 et 7 et metaphysice cap. 13 textu 45. Philosophi ad aptandum passionem divinam, quae cum universalia non sint, ideo reiiciunt, sed formentur ad illa, quod fieri potest, sic universale definitur unum in pluribus per rationem identitatis, et rationem multiplicationis. Ex qua definitione universale metum illum erit, quod sit unum actum esse in pluribus per suam rationem identitatis, et rationem multiplicationis. Et logicum erit unum actum praedicari de pluribus per suam rationem identitatis, et rationem multiplicationis.

§247

Ad universale igitur requiritur unitas, et multiplicitas, quae infra explicabimus: ideo prius, et plus, quam non sit universale, quia non sit unum multiplex entitas. Similiter prius universalis non sit, quia licet sit unus non sit multiplex. Universale debet esse unum in pluribus per rationem identitatis; ideo quia anima rationalis licet sit una, et sit in pluribus corporis partibus, et licet corpus unum sit naturaliter sit pluribus in locis, nec anima, et corpus sunt universale, quia non sunt per identitatem in corpore, et locis. Denique multiplicitas debet esse rationalis, hoc est quod universale rationaliter identificatur cum pluribus, et in his sit ratio multiplex, ideo natura divina non sit universalis, quia licet ratio identificatur cum pluribus personalitatibus divinis non multiplicatur ratio, sive natura unius personalitatis non sit ratio distincta a natura alterius.

UGR Biblioteca Universitaria

§ 248

patet lineae libro 8° dialecticae ce 3° quae sequitur
trinitarius docet hanc universalis multi-
plicitatem salvari ex multiplicitate rationis ideoque
non debere multiplicari V.V. rationes ipsius. quia ad
universale non minus requiritur unas, quam multi-
plicitas; sed ad universale sufficit unas rationis: ergo
et multiplicitas rationis confirmat haec practica est di-
recta: ale est pars metaphysicae hominis et haec est indirecta
pars metaphysicae ale. ergo hic conceptus pars metaphysicae
hominis est superior respectu alis, et talis; sed et tale
solum est plura, scilicet multiplicitatem per rationem: ergo.
Sed hoc argumento probari potest hunc conceptum perfectio divina
absoluta esse superiorem et universalem respectu bonitatis
omnipotentiae & quibus te conceptus communis est. pre-
terea sequitur nam Divina esse universalem si quid obs-
tare est quod non multiplicatur V.V. cum ad hoc iuxta ar-
gumentum non requiratur esse universalis.

22.

Ad argu-
tum et ratio ad universale non minus requiritur una-
tas intentionalis quam multiplicitas realis; quod ad
universale sufficit unas rationis ideo est quia alia
unas dari necessarium nisi rationis quae universale con-
stituat, cum ad praeter multiplicitatem rationis dari possit
et detur multiplicitas realis, haec quaeva multiplici-
tas est debet universale constituere; ad confirmationem nam quod
hic conceptus pars metaphysicae hominis sit proprie superior et u-
niversalis respectu alis, et talis quia cum non
multiplicetur V.V. ut requiritur ad universale

ppriè le ideo universalis n̄ e preterea 1a
pp ꝯtraonis n̄ e directa s indirecta: quia
subtꝫ al latius patet quꝫ pratꝫ, et hec pro
nac universalis e ꝯmunis doctra

250 Sprius
quꝫ ꝯcutiamus an existat a pte rei a
liqua premittenda ss premitto 1o unatꝫ trꝫ
cendentalꝫ sic dl fit indivisꝫ in se e defio
ad mentꝫ Divi tomꝫ quæstione 1a decla
rate articulo 1o dicentis nil aliud e u
nꝫ quꝫ ens indivisꝫ e filosi 3o metafic
ce 5o quæcꝫ dicionꝫ n̄ bent unꝫ suꝫ sensus
defionis e lud ee unꝫ trancendentalꝫ qd
n̄ sit divisibile in plura quæ sit ipsꝫ qd divi
dit. sic ꝯpostꝫ lt sit divisibile in plures
ptes, cꝫ nulla seorsꝫ sit ꝯpostꝫ ficꝫ, ideo
bet unatꝫ trancendentalꝫ similiter anima
talis indivisibilis tꝫ unatꝫ bet quia n̄
divisibilis in ptes quarꝫ quælibet sit alius
matus satis explatꝫ qd sit unas trꝫ
cendentalis, lt n̄ addat et divisꝫ a quo
libet alio, ut addit ab aliquibus.

251 Pre
mitto 2o predictꝫ unatꝫ seu indivisibilita
tꝫ n̄ ee aliqd fice navꝫ seu aliqd ficepo
vꝫ tris navio explatꝫ, sicut dictꝫ
e de distione reali et patet ex Anglico
in 1o distione 2a quæstione 1a articulo 3o
dicente: unde dico qd nao ista in qua per

UGR Biblioteca Universitaria

nao univers

sicut e nao [illegible] praemotio [illegible] unas

[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible]

unas [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] species [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] unius [illegible] [illegible]

in [illegible] diversas species [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]

as species [illegible] ex quibus [illegible]

[illegible] universi dari a parte rei actualiter [illegible] [illegible] [illegible] natura

[illegible] in quas [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] qua [illegible] unitas materialis [illegible] [illegible]

Sed aut unitas [illegible]

252 [illegible] an [illegible] [illegible] quia [illegible] ut natura [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] unitate [illegible] materiali [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] universali quia unitas [illegible]

[illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] unitas [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unitas [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

unitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et haec natura [illegible] omnibus [illegible] participabilis unitas [illegible]

fundam[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnibus illis omnino.

Sectio 2a an existat unitas a parte

Rei

scotarum qui ad fidem suae distinctionis in quibus univer-
salia apte rei defendunt: docent enim naturam huma-
nam apte rei esse vel identificata cum singulari-
tatibus sub his disparatis distinctione mea. Et ad ex-
pressionem quomodo haec natura sit universalis
non eadem est omnium.

Aliud est cum meurisse et
Fabro docent naturam humanam esse unam et
communem pluribus [illegible] in existentiam. Nam
una et eadem humanitas vel reperiatur a ratione
in tribus hominibus ergo humanitas Petri et humanitas Pauli
non differunt nisi extrinsece vanis et differ-
rum adiunctarum verba sunt haec mastri disputa-
tione 2a logicae questione 2a sciunt hanc una
tam non esse numeritam, sed esse essentialem quae minor
est numerica. Haec sententia a pluribus scotistis meri-
to reiicitur ex ea sequitur 1o dari in creatis
mysterium trinitatis sicut enim dant 3 dis-
unus deus quia natura divina est una et vel iden-
tificata tribus divinis personalitatibus, ita ex
hoc erunt unus homo, una enim daretur natura, et
pluribus singularitatibus identificata sequitur
2a naturam humanam Christi Domini et ne fuerit
esse essentialiter ea ipse, unde eadem natura erit ado-
rabilis et detestabilis eadem in celo et in in-
ferno eadem Deo amica et eterna.

3a Deus non potest
annihilare Petrum nisi reliqui homines annihi-
lentur. nam si Deus posset annihilare illius

singularitatem manentem ad Deus eadem natura
tam Pro ipso in dictamento 2° non potest
Deus novam hominem creare: creationem productio ex nihilo ipsius;
quod a Deus hominem produceret, nam aliquid ipsius nempe natura, dato. Deus
quoque antichristum nunc existere, et non existere, existere, quia nunc
existit ipsius natura in aliis hominibus non existere, quia non existit ipsius
singularitas quae cum ipsa identificatur cum natura, non potest adhuc ex
ipsius identificatione unum existere existente alterum. Hoc ab his li-
berant hi auctores, et asserunt unitatem hanc materiae non esse numeri-
cam, sed essentialem, et formalem tantum.

§ 238

Nam ita: Haec unitas essentialis, et formalis excludit verum dua-
litatem, ergo si hoc dicatur generatio a parte rei, sed multiplex, sequi-
tur ipsa parte rei non dat universale vel tale. Si hoc generatio
sit vere, et proprie una a parte rei, et sequitur annumerata absur-
da. Et ratio est quia haec essentialis, et formalis unitas [illegible]
[illegible] et propria identitas, imo identitas [illegible]
[illegible] quae identitas [illegible] absoluta, nam haec dualitas ex natura
[illegible] illa: ideo natura [illegible] identificatur [illegible]
quae cum proprietate: quia natura identificatur [illegible]
[illegible] natura [illegible] cum proprietate: nam inter naturam et proprietatem [illegible]
[illegible] ex natura rei.

§ 239

Ob has igitur rationes Merinero, Mastrio, a plerisque [illegible]
[illegible] rei [illegible] naturas humanas [illegible] homines,
[illegible] universale a parte rei, quod [illegible]
[illegible] comunem [illegible] indifferentiam [illegible] ex natura
a rei a proprietate, indifferens ad alias haecceitates,
seu singularitates: haec a indifferentia [illegible]

et ad nutum Dei ad unum, et non ad aliquid determi
netur ex quo sic: ergo natura humana pari non iden
tificatur cum petreitate, quod a scotistis non admitti
tur, et probatur: nec de potentia Dei absoluta si
eri potest, ut quemadmodum rationes identificantur, po
tuerint non identificari: aliter non esset im
possibilis homo equus et plures alii equi me
re, cum Deus posset hominem et equum quomodo ratio
dicuntur identificare; et quod sequeretur ex data
doctrina: nam natura humana pari, quemmo
do cum petreitate identificatur potuit ex
cri vi Dei non identificari: ergo:

Contra denique est ex doctrina scotistarum
iuxta quos ea quae rationes identificantur ~~[illegible]~~
ab eo inseparabilia, hoc est falsum: ergo probatur mi
or natura petri et petreitas rationes identifi
cantur, non esse ab intrinseco inseparabilia:
ergo probatur minor: natura humana pari ex
se non repugnat identificari cum paulleitate
ut natura pauli cum petreitate, quod na
tura pari ex se non repugnet identificari
cum paulleitate est quod ex se non repugnet disgui
a petreitate et consequenter quod ab intrinseco non
repugnet separabilitati: ergo et ratio omnium
est: quia si extremum a potest relinquere
extremum b et coniungi cum extremo c. ergo
extremum a non est ab intrinseco inseparabile ab extremo b ut patet: ergo ex
tremum a et extremum b, quae rationes identificantur

n̄ ab intrinseco inseparabilia.

5ª et universalior sententia defendit universale formale n̄ existere a parte rei, tantum post operationem intellectus ita communiter tostę, Thomistis principijs longe diversis, scotistę nomine licet suo doctore, egidiani et jereas nostrates cum eximio, et sancto Thoma 1ª parte questione 85 articulo 7 ad 2um, et aliis in locis cum hisce 1ª nostra conclusio, quę satis probatur ex dictis, et firmatur ex filosofo 1º de anima dicente: universale aut nihil est, aut posterius est, hoc est ut exponit commentator cum divo Thoma opusculo 65 posterius operatione intellectus, sive solum datur post operationem intellectus.

Probatur conclusio a ratione: universale formaliter tale debet esse unum aptum esse in pluribus distributive per realem identitatem et realem sui multiplicationem; sed natura ut est a parte rei talis n̄ est. ergo patet minor: quia natura ut est a parte rei est multiplex, et quando est una est singularis, proinde quę n̄ habet aptitudinem ad essendum in pluribus. quod ad dictum universale formaliter tale post operationem intellectus, probatur: posita hac cognitione homo, vel natura humana, quę est ratione multiplex reddit intentionaliter una et apta ad essendum in pluribus per realem identitatem et realem sui multiplicationem; sed talis natura est universalis: ergo minor est cer

pridenti
ficari et multiplicari in petro paulo
de quo liberet ex ipsa cat. ē ho hoc ad pacto na
tura ē una intencionaliter et multiplex
rr indivisa intencionaliter, et rr divisa

Tomistae non admittunt universale aptere, dicunt fig. qua
nara redditur una n. ē ipsa cognitio, et quia dicunt nenes obj
resultantes ex cognitione, vi cuius nenis nara sunt in intellectu una sine
singularitate, cuius hec sentia impugnatur ex dictis a n. 165,
a ista illa sunt 2a nra illud: cognitio abstractiva sufficit unitas, sive
sufficit ipsa unitas. Et ex divo Tomae opusculo 56 dicente: universale
ego sunt, et plura, plura in quantum sunt in pluribus... Cum
in cognitione: ergo nara universalis habet unitatem in cognitione, illa
sufficit, quae requiritur ad universale: ergo sufficit unitas universalis ipsa cog
nitio. Sexto 3a obiectiones contra hanc.

§ 266
obiectiones 1o Aristoteles tribuit rebus unitatem genericam et specifi
cam, et addit similitudinem fundari in unitate, tamen singulare
est unum, et universale est in singularibus, et nam humana ante
operationem intellectus sunt in singularibus, quam ante operationem intellectus universalis.
Ad 1um respondetur philosophus tribuere rebus unitatem genericam, et specificam
fundalem, non vero fundalem, ut stat ex ipso a nobis citato n. 263;
quod autem sit unitas fundalis exposuimus n. 252. Ad 2um dicitur
unitatem similitudinis fundari in unitate multiplici, non vero in uni
tate simplici, ideoque prius in nara sunt similis plo, quam nam humana pri
sunt una, et nam humana plo sunt alia ut similis, quod nara est unum
non unitate, quae sit communis pluribus. Ad 3um respondetur universale esse
multiplicatum, in singulari caeterum non sunt unum in multis.

UGR Biblioteca Universitaria

§ 267

instas: Iuxta Phy universalia sunt priora singularibus, prata essentia-
lia veniunt singularibus rane universalibus, singentia ad veniunt
universalibus rane individuorum: universalia ne generantur, nec co-
rrumpuntur. Lex his infert dari universale fieri tale a pterio:
go. Nomine: nq sensus ploquiorum: 1º universalia sunt priora
priorite ranis, et insubsistendi coeq singularibus: quia vere balet spr-
us: go hoc; nvo est ita, universalia ad n. hunc prioritatem, alqru sin-
gularium. Sensus 2º: Id singularitatibus competunt illa prata, quae
veniunt naturae, quae pinctum fit universalis, ideo quod proveniat ex
nisi, quia naturae humanae, quae per cognitionem abstragit, veniunt risibilitas.
Similiter doc pratum tangens, currit veniunt naturae humanae, quia sine pro
currentes, hoc ad n. quod ante operans intus dicitur natura universalis. Sen-
sus 3º: natura humana ut subiacentes huic cognitionibus, trahe hoc non gene-
rari, nec corrumpi, quia sic natura sua singularitatibus separata: natura ad
illa, quae sobrius talis cognitionis, uti quod corrumpitur, et generatur: quia talis natura
singularis.

§ 268

obiicies 2º: natura quae singularis et natura, quae singularis possunt unica definit
definitio: go hens unatur aliquam [illegible] non hens p-
intus: natura est non ab intra, sed ipsa hens, quod sit
de filius go: Confirmatur 1º iuxta Aristotelem 3º me-
ta fice textu Stead est ratio alis in omnibus specie hu-
2º Prius et Plus apte rei non distinguunt inter se fr-
stantes maaler: quia non distinguunt in esse hominis sine
hominis. sed ea ratione, qua non distinguunt spiritus: go.
3º Prius et Plus apte rei non sunt plures in specie fli,
go sunt unus in specie fli. 200 ans, et dispu. eoens:
go hens unatur aliquam fundatam ratio: [illegible] n. coeq. ut
natura Pri, et natura Pli unica definitione definiantur, sufficit
si pretereant fundatum ad cognitionem abstrahentem

nat. essentialitatibus hoc est fundatis stationis
multitudine intrinsece; nec et haec similitudo neu-
ras, seu pluralitas quod est natura intrinsece abinde
quod sit una distinctione defectus, cum quod ipse natura distin-
bent per ipsas fundatis

135 Ad 19 discordat tam-
en aliud aptitudinem in omnibus speciebus eiusdem
tendendi seu abstractionem tantum unitatis; ut vocitare
proprie universalis: tamen non habet tantum fun-
dater. ad 2 dicitur maior: Deus, et Pater non distinguuntur
distinctione existente in determinatione ideo: distin-
guuntur distinctione existente in multiplicatione distinc-
tione reali non maior. Deus, et Pater concedatur
non habent natura specifice fundatis eadem omni-
bus in natura praedicatur ipsis data una, et alia
natura, et non una. et haec distinctione accipienda
tunc praeambulatur cum in illa
ipsos est cum non distinguuntur per rationem
deo ... per rationem. ad 3 respondet non concedo
tale quod aliquid nec non participant individua
non sit plura, nec unus. Relegebitur non

136.

Si Deo ipsis natura humana aptitudine tam
dividi seu tamquam individuis eius est una
ergo natura humana aptitudine dividi est
universalis confirmatur ipsis quod Deus
et Pater in sententiis eius est essentia; pa-
ternitas essentia est una, et universalis.
dicitur maior natura humana &

UGR Biblioteca Universitaria

e ipso essentiae individuationis [illegible] et indifferens cum
se habere [illegible] naturae humanae dant appe-
titu quod [illegible] atque [illegible] natura cuius
tibet hanc est indifferens natura [illegible]
et indifferens [illegible] plures [illegible] natura eius
differens [illegible] multiplicari quod
non competens ad universale et in hoc
[illegible] est [illegible] [illegible] natura una
una et multiplicari [illegible] differens
[illegible] quod [illegible] specificae
fundales [illegible] quod [illegible] sint [illegible]
[illegible] numerice [illegible] differens.
Ad

Obiicies 3° u-
niversale et singulare sunt corre-
lativa; sed singulare datur a parte rei
ergo et universale nam correlativa simul
[illegible] Deus producat naturam
humanam [illegible] requiritur quod determinate
producat naturam humanam [illegible] natura hu-
mana est a parte rei indifferens ut sit in
hoc vel in illo individuo [illegible] 2° si Deus determi-
nat producere hoc [illegible] natu-
ra [illegible] determinatur ad producendum hoc
individuum [illegible] natura humana
[illegible] operationem intellectus [illegible] indifferens ut sit
[illegible] universale

et singulare correlativa tamen ideo sunt correlativa realia n° maior ut correlativa sint realia requiritur quod utrumque extremum relativum sit reale per rangana quod non accidit in singulari ut correlativa sint rationis sufficit si unum extremum sit intentionale et alterum sit reale patet in relatione inter distinctionem formalem et fundamentalem distinctionem correlative tamen ut fundamentalis sit quod reale.

Ad 1am conclusionem concedo ans, et n° coeq: quod Deus non sit determinatus ad primum potentiam producendum, quamplurimum non sit quod natura sit indifferens, et quod Deus indifferens sit ad hoc, illud individuum producendum. Ad 2am respondet quod quando Deus decernit producere hominem, decernit producere aliquem hominem, et natura humana talis hominis determinatur, indeterminatur manet determinata ad illam talitatem, seu singularitatem. Si quidem dicas Deum habere posse hoc decretum, volo producere hominem 2um partem hominis conceptum, ex illo tamen sequeretur Deum non manere determinatum ad hoc individuum potius, quam ad aliud. Sicut si deus haberet hoc decretum, volo producere singularitatem 2um partem conceptum singularitatis, non ideo sequeretur singularitatem esse 2um, sed indifferentem, aliter esset universalis.

§ 273

Obiicies 4°: natura humana, quae sumitur pro potentia cum veritate concipi ut communicalis; sed non sumitur in communicale id, quod cum veritate potest concipi ut communicale: ergo. Confirmatur: natura humana non sumitur in communicalis; sed natura pro sumitur natura humana: ergo. Disquo maior: natura humana potest concipi ut communicalis ergo concedo: ut communicalis alis

rodiscio: naa huma, que ſ̄ in propoſ̄ ſapiue poue communicalis aliſ̄, n: ut ſ̄ue quisi ue communicalis aliſ̄ ſado mas. Naa huma que ſ̄ ſit ſ̄ identificata cū proſ̄ communicata, ideo q̄ poſ̄ ſupi ut ſ̄ communicalis: at hic naa naa ſ̄ pouc communicalis aliſ̄, aliq̄ hic naa cū proſ̄ tificata cet identificalis cū plo. Simila naa exerte pouc communicalis aliſ̄ ſqueneus q̄ agne quisi; abstracta à singularitē supiſ̄, indifferens ad hoc illud indifferens unde solus communicalis dicitur.

§ III A

ad ſ̄ſ̄ſ̄, dicq̄ mas: naa huma ut hac cognē abstracta naa huma ſ̄ ſ̄, sed: naa huma ut ſ̄ agreres, sub dicq̄: naa huma omnis ut ſ̄ agre ſ̄ colere ſunt ans incommunicalis aliſ̄ colere ſentis, sed: naa huma aliqua, et singularis ſ̄ incommunicalis aliſ̄, n: mas. Si naa huma ut abstracta à singularitē ſ̄ id ſ̄ quisi communicalis stat exaltis. Nec ut ſ̄ agre ſ̄ poſ̄ videri ſ̄ plecte mas ſ̄ nas, et nō communicalis ſ̄ aliſ̄: q̄ naa huma nō ſ̄ communicalis plo, et naa communicalis plo, et videre ſ̄ quisi hoc ſ̄ n: ſ̄ q̄ naa ſ̄ universalis, tunc ſ̄ necessarie. Si ſ̄ videre ſ̄ ut una, et singularis, tunc necq̄ aliſ̄ communicari: q̄ una et ea q̄ naa singularis ne aut ſ̄ certe plā n cū plures singularitātes ſ̄ ne ſ̄ diuisis.

§ 2ſ̄ſ̄

obiicies ſ̄ naa huma ſ̄ ſ̄ ſ̄ ſ̄ universalis, q̄ ſ̄ singularis. R hy: q̄ ſ̄ est ens universale q̄ ſ̄, cū gen ſ̄ agret nec huma ſ̄ ſ̄. Si ſ̄ hy: go neque ſ̄ abstracta quis naa ſ̄ universalis. Cōcq̄ ſ̄ distinctē ſ̄: naa huma ſ̄ ſ̄ hoc ſ̄ ut ſ̄ agre ſ̄, ſ̄ ſ̄

ē universalis, nō. naa huma dy se, ēdē dy prata essencia bonag, subdiegue, dēlē signate universalis, nō. glēse ter ūe preciue universalis, ddō exopicat naa huadyse dōeuē utōā paterei, vniuersadiuē. pdicatō dūsdeui, uēdoby huius dnoīs adstaue naa huadyse q̄ ē atingaeuag dy hua pratae, ghādiadgy, et n̄ eodiady impalauy. si hoc modo dicat naa ē omnis, d n̄ sigit d socratz.

Eo pligat si tuhic acnu naa huadyse ē cury deno mieydicens dy quy cady prata essia dia nag, et dy quy deg ips dnīng adstgy. si dicacnu naa huadyse haueresp dbōn cdy prata nag, et dy dnīng astra chīg, sīue esp, dy esp illy acty sapieg dauct dy tenaa omnes. dy kay acnu, dicy cy si ips astra universalis, et n̄ haoat esp, dy dbo, idco pilly cdy esp ot naa, quy ē oes dy ips sic dnīs adstragit. si hoc q̄ naa si uoc ē universalis, dy cō sequit, q̄ si uerū dicit ē omnis quia hic? parcipetnag dy n̄ participat ex pcipatg dnīng astrag, dy dy participatnag omnes sadg dy cubry illaū, sīue p̄ participat cubry omnes sadi.

Dbē boadoni-
tas sibi dnīs n̄ ē cupidy ad unidy, scalidy, quiaz propy omitat, dēby omitas in bonadi ē impropy omitat: q. dicet: in tue n̄ pdestmuere ex, dicet ex ple dy quere: q̄n pdes nidu ilos facere universaling nag: naa ē dogug omitat libitum n̄ē cupiens ad omnes dy quia cdy ē dā p̄ naa dy: omitas ad unidy dicet dā omitat libi n̄ ē pretat. ad dtaz ex pdicty q̄ pōsse mutare in dy q ei, p̄ se dē ad dy ex, et ita nag tales q̄ere dy naa, sīue ad staz dnīng.

~~laudabat~~ laudabat 33: Dbē deuig cōmgens ecclie laudabat 33 universabeneda dy ex, ē unus acty esp dy ips in plu rib⁹ q̄ dpōsit multipli, dy q dnīs t naa hug ens ein tuapenii g.

UGR Biblioteca Universitaria

et ipsi est cum hoc illo individuo, q. pt. ante quoad rem partis:
tota determinatio, quae dat in natura ad esse ipsius positus in pro, quam in
pro provenit ab singulare, et non a natura; nihil est omnino, quod
dicere naturam in metaphysicis se habere sicut materia laetificis;
et tota determinatio materiae proveniat a forma: ergo tota determinatio naturae provenit
ab singularitate.

Ad 2am, et ratio minor ad huius probationem disquo 1am
partem antis: in quolibet individuo dat unica natura non excludente alias
naturas similes, concedo: excludente alias naturas similes, nego. In quolibet
individuo, cum sit unicum, dat ergo unica natura; At sicut individuum
eo quod unicum sit non excludit alia individua; ita natura non exclu-
dit alias naturas; proinde quod tot dant naturae unicae, quod sunt individua,
et consequenter illa unitas non sufficiens ad unirle. Hinc nendum
absolute 2a pars antis; extremis enim implicat indifferentia proprietatis,
qualis esset, quae daret a parte rei ad identitatem: cum enim identitas stet in
ipsis extremis identificatis, quod hoc extremum sit indifferens ad
identitatem cum alio, sed quod sit indifferens ad sua praedicata constitutiva,
quod dicitur necessarium. Ex quo patet ad partem de Suntq. ex ficis:
quae solum sentit quod sicut materia sit indifferens ad formas; ita ergo natura
abstracta sit formaliter, et intentionaliter indifferens ad singula-
ritates.

§ 280

Natura enim ut sit a parte rei non sit de se indifferens ad singularitates;
alias identificatis esset pluribus rationibus distinctis, et esset indifferens ad
seipsam: nam esset indifferens ad praedicatum ipsi essentiali, in quo sit
ut talis identitas cum singularitate. Et haec sit disparitas inter natu-
ram humanam, et materiam: materia 1a ab intrinseco, sive per praedicatum intrin-
secum non unitur formae, sed per unionem materiae extrinsecam, proinde quod ad
talem unionem determinatam sit indifferens; natura enim per praedicatum ipsi

intrinsecum et constitutivum identificat cum singularitate, cum quod natura ad
hunc constitutivum non sit indifferens, ideo non sit indifferens ad singularitatem.
§ instas 1°: quod determinatio naturae ut abstractae provenit a proprietate, ergo
natura ut abstracta sumpta ad multiplicandum per identitatem realem:
ergo quod determinatio naturae ex natura rei distinctae a proprietate, oritur a bipsa proprietate,
natura sit distincta et sic natura, et aptata ad identitatem cum pluribus.

281

Hic instantia nulla sumpta falsum supposito consentis, quod scilicet natura distinguatur
ex natura rei a proprietate. Hoc quod pronunc omisso, res deo,
concesso antecedente, nendo consequentiam. Disparitas est, quod natura substantiae abstractae
sit per cognitionem abstractivam precisa a determinatione intrinseca, quae
habet ad hoc determinatam singularitatem: quod non intelligitur ut identificata
cum singularitate, licet ab hac reali identitate proscindit.
Natura quod est ex natura rei distincta a singularitate, intelligitur ut
identificata cum singularitate, proinde quod hunc intelligitur
ex parte naturae determinatio ad identitatem cum hac singularitate.

§ 282

instas 2°: quod plura individua possint sub eadem specie multiplicari non provenit ab intrinseco, sed in ipsa rei natura sit fundatum: ergo quod
tudo naturae ad eandem in multis convenit naturae ex se, et non provenit
ab intrinseco. Ratio consequentiae: quod individua possint sub eadem specie
multiplicari et quod natura specifica possit illis communicari
sit idem: probatur ans 1°: individua esse multiplicabilia sub eadem
specie non sunt aliquid ab intrinseco proveniens, sed in ipsa rei inveniens.
Ad 2°: si natura angelica, ut sit tomica opinio, non est multiplicabilis numero id provenit ab intrinseca
proprietate naturae angelicae quod in natura divina in divinis
ergo quod natura humana sit multiplicabilis numero est proprietas huius naturae et non provenit ab intrinseco.

UGR Biblioteca Universitaria

Ex doctrina

hoc argumentum sibi obiicientis rei concessa antecedenti
distinguendo eoens quod etiam aptitudo proxima et formalis
naturae ad essendum &c. nam aptitudo remota et fundamentalis
naturae & sic eoeam aptitudo proxima et formalis naturae
est talis, vi cuius natura una est communalis, per realem identitatem
pluribus hoc autem aptitudo non datur in natura apte rei
aliter de natura Petri ut verificaretur quod est communalis
per realem identitatem Pl. Quod apte rei datur in natura
est aptitudo remota seu fundamentalis et est talis vi cuius hoc
natura quae est in Petro non excludit quod detur ab ea sibi
natura in Pl. hoc autem situdo fundat sive est fundamentum
ad cognitionem abstractivam, in qua stat proprie
aptitudo proxima et formalis naturae hinc quod individua
multiplicentur sub eadem specie nihil aliud est
nisi quod unum individuum non excludat dari
aliud sive in natura quod utique non provenit ab intellectu

Ad 1am Ratio
eoeae rei naturae specificam communari individuis
quamvis natura fundaliter talis ita communatur ut
dentur plura individua quorum unum non excludat
dari aliud, non autem est quod ita communetur ut eadem specie
sit una communetur illis ex quo patet ad 1am antecedentis proba-
tionem quae vae est de multiplicitate remota non ad defectum
ex proxima qua communatio naturae ad individua est
similitudo inter ipsa individua ad 2am probationem rei
naturae dicitur et in sententia doctorum angelica exclu-
dere multiplicitatem remotam seu excludere
dari aliud individuum ipsis sive intra eandem
speciem cum autem defectus hoc situdo defectus multiplica-
tionis formalis, quae in tali similitudine fundatur ex quo se

sequit ab intrinseco naq provenire qd sit multiplicalis remote iuxta explata ab intra ad provenire qd sit multiplicalis fr ex proxime

Sectio 4a oposita

Ctra 2a Cnes

Opones 1o Si coptio est fra universalis daret universale apte rei: go. prot ans apte rei existit coptio abstractiva, et existunt plura: go. n ans ad proaonem ans disjuo: apte rei existit coptio et existunt plura 2a qd intrinsece et signate hent. ido 2a qd extrinsece et exercite hent n ans coptio precisiva, et plura cum sint qd reale apte rei existunt, hoc e intrinsecum naa at n ideo apte rei, id e ante operaonem intus existunt, quia plura, que apte rei dant ante operaonem intus n hent a comissione unatis, que ad universale requirit et hoc qd plura n heant extrinsece, et exercite qd accipiunt a coptione abstractiva. nec hec coptio dat apte rei sufit ut dicat dari universale apte rei hoc e ante operaonem intus cum coptio, que e fra universalis ante operaonem intus n existat.

Opones 2o: unas extrinseca, quam het naa in oi potia, n e sufficiens ad universale; sunas coptionis e extrinseca go. Confirmat universale in esendo disjuit ab universali in repraesentando hoc e a coptione abstractiva go hec n e unas qd universale in esendo. prot ea universale in esendo n pt ut tui per unatis extrinsecam desumptam ab universali in causando sumimus disjuit ab universali in repraesentando: go.

arguŋ rõ qđ in nem̃ Sorãcaŋ qui ꝑ exãm̃ seca ꝓ̃ueniss ꝑ mĩs rõsŋ
Dõ partes sgđ ez omnipotẽ ñ sit glia ñ fa ãt nag unŋ, et distribuve comunicalꝫ pluriꝫ. Ad spiãlŋ resdeo Gnãle ñ
uendo ez subeuŋ dequĩ ad uniãle iudicĩ ñ@ dis
gũ ez ffle, getã jeunĩ ñ hũ nº 246.

§287 (respondendo)

oones 3ª. ꝓ cogŋ hoc apare naa nulĩ aggriãra: goapare nare nulĩ aggriata: go ez qđ obĩ una: go una ab unĩ ẽ oba. Ad 1m cogŋ: nag apare nulĩ aggriatŋ nag cognoscĩ ee nullĩ aggriatŋ: go. Ad argŋ in oppm: ꝓ cogŋ hoc apare naa ad hanc ee cognĩ ta: go apare naa ad hanc ee cognita: go cognoscĩ ꝓ ipa cogŋ. Ad 2dam ꝓ. rndeo qđ ans, un cog. ad quam ñ ans ꝓ cogŋ hoc naa exercãt sequela ut ꝓ ius ipm̃, hũ modi ꝓ cogŋ ut ãtecãtes, hoc solũ, qđ ꝓ cogŋ hoc apare at naa ẽt ñ precares: ut@ apareat.

oones 4ª naa ñ pot dđi cora iudãne unĩãles, q̃ regnũt ꝓ cogŋ go una ab unĩ ẽ oba. Ad 1m ꝓ. 1º cogŋ mentis hoc unĩŋ ab obo, et ñ obŋ ã sepãm. 2º ad hoc naa dĩ ver sis cogn̄is ea ee pluꝝ ñ unĩãle: ng multãplicat ꝓ ꝓpõem unĩŋ multãplicat unĩas, sĩcut multãplicata ꝓ multãplicatã gignũt ꝓ cogđ cogn̄ĩs ĩt ĩnse una ñ ĩspẽ ut una ad denonãt una: sĩcut ut cogn̄ĩs hũ singularis, et ꝑticãlis ñ ĩspẽ ut naa denonãt singularis, et ꝑticãlis: go. Ad 3ãm: ad ĩg go ans resdeo ꝑ tĩs enĩs hoc unĩŋ ab obo, et obŋ hoc unĩŋ ã sepãm. Sepãs hoc unĩŋ ab obo ẽt ĩn hoc dat unĩas fundãlis, et obŋ ã sepãt ã sepãm unĩŋ ffig. Ad ĩg ndm ꝓ, qđ ñ multãplicant ꝓpõa, sed ffe multãplicantŋ ñ@ data ẽssẽtia. Ad ba cogđ inuenio subcõdunt ꝓ hanc ee albedõ nes.

§288

ad argŋ tõrŋ rndeo, qđ ẽndi sepãm naa debẽt ee unŋ ꝓ unĩŋ ob̃ŋ: nam@ obo qđ naa reddãt ĩncõnãle ĩ una

p cognos, n sq.ª cogtio sunaj, sq.ª ita tendit in obj modo ad-
unativo, ut illud pundat a suis singularitib.s patet in his comi-
b.s hoo, hones, utraq sunaj, tn utraq reddit obj unus. 1.ª reddit
obj unus q.ª ita atingit nam, ut n atingat singularites. 2.ª
vo atingit nam, et pluralitas ipsius. Id a cogtio modo p cisi-
vo atingens obj positi illud denonare extrinsece unus, n vo sp-
iritale, et singulare s, q.ª spiritalis, et singularitas n fr in
trinsece, que a cogne extrinseca pvenire nequeunt; unitas a inte-
ntionalis obi s obo extrinseca, et sequent pot pvenire a fra extri-
nseca, qualis s cogtio. Id dicendum de denonab.s etnis, infitis simpl-
icis, quas n het obj lo cognoscat a cogne diva, etna, infita, et sim-
plici.

§290

Opones 1.º Expalanco: naa huma ut sit unitalis debet esse obe una,
et indivisa; tobe unus, et indivisus necesario dicit carentia obj,
seu obj nem divisionis: go. Ffirt 1.º si ab hone oculus abstragat
resulta carentia, et netio oba: go abstracta naa a singulari-
tib.s resultat carentia; tabstrao s unitas unitalis: go. Ffirt 2.º
si cogtio n repsentet naqutunq, naa necerit, nec unitalis: go.
Pbans: ideo p cogne hoo naa n s multiplex, q.ª n repsentat
ut multiplex: go si lit. 3.º rget: si unitas n staret in carentia,
t in cogne abstractiva, hec unitalia hoo equs n different spe-
cifice: nam hec cognes hoo equs sunt fre illorum unitalium,
et n differunt specifice: go.

§291

Sedo mavis, et disquo nos; t obetunus, et indivisus dicit care-
ntia fili et fice obj n.º: dicit carentia loge, et tnave obj
nedo nos. Obiectum n reddit unus, et indivisus p carentia fili,
et fice, qualis s netio tostica; t reddit unus p carentia logq.

argno de uno p. exímio: Vnúle ſ tale ſoly ſic ꝙ acoy ſ̄ rega
ranꝫ nag ſine ſinqulariᵗᵉ, ꝙ ſpecies ingra ñ regrat ſ̄ ꝙ lo
ly vírualiᵗ nag ſine ſinqulariᵗ ꝑ: arg. mar ſtra exſtoma
dicente Vnúle ẽ unꝫ unúle cognitꝫ, ac cognitio hꝫ ꝙ
unꝫ, ſiue abſtrao nag a ſinqulariᵗ ꝙ regrat nag ſine
ngulariᵗ. Nor ꝙ ſpecies ingra ñ ſ̄ ꝙ ſeſeue reparat nag
ſine ſinqulariᵗ eſeue, inſtꝫ venus adiuuat inoꝫ a dgdue
dꝫ cognꝫ ꝙ reparao ſtio. Ad hmoꝫ gaꝛ exímius ꝙ ge
cíꝫ inſtꝫ ſeꝛ unúle in acte, qꝺ ẽ unúle ꝺ. ſeꝛ.

224

Dubis ſequé ẽ unúle tolly ſeꝛ ꝙ acous ínous paꝛtis, ſiue
ꝙ igas cognitiones: Dubit ex ꝺiſcipulatus ſuſpaulicas, ꝙꝫ cognio
ſuſpat ad ſtuꝫ unúlis? Et cuius enodatꝫ ſupponendꝫ cognꝫ
ínous paꝛtis poſſit ſimplicꝫ abſtracꝫ ꝙparatꝫ ſingulꝫ,
et ꝙparatꝫ ꝓpriꝫ ſimplex abſtrao ẽ acous ꝙ nao cognos.
ád
ad patꝛeſeual: vg huíc acous 30. Ad abſtracꝫ explatꝫ ꝙparatꝫ diſſ, aus
ſtrao cous reflexus uiuíus cognoſcẽ nag ẽ inmediatꝫ ꝙpara
tꝫ ẽ diſſ. Dut bene notaꝛ Ric Poletus 26 ſ. 6. Xtus cauſus
ẽ alqꝫ modo ꝙparus, ꝙ qꝺq modo reflexꝫ nag ad cleſeas. Vus
acous abſtrao ſinglaꝛ naꝛ, ſiue ꝓpꝛius Dit ẽ abſtrao ſim
pleꝛ ꝓpꝛius et qꝺq ꝙparatꝫ.

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

simplex comparatio sectus, per quem sine affirmare cognoscitur natura ut apta est in pluribus, vel natura ut identificabilis cum inferioribus. Comparatio composita sectus, per quem cum affirmare cognoscitur natura, ut apta est in inferioribus, vel natura humana sit identificabilis cum pro, plo &c. Tales actus dicuntur comparatio, quia ita tendunt, ut comparent naturam ad plura. Sed notabis ex Eximio ad universale metum si videretur ut quid absolutum in se, et ut habens indifferentiam, et aptitudinem ad plura, et ut praecise fundatum ad relationem sufficere simplicem abstractionem naturae: ad universale autem ut relativum, et ut dicens ordinem ad inferiora requiri comparationem naturae ad inferiora.

§ 296

contra fere omnes Tostas, et praeterea Politium cum communi nostratum, et magistris Prado, et Palanco a vero ad universale constituendum sufficere simplicem abstractionem naturae, seu praecisivam. Pr: praecise posita abstractione simplici natura, natura manet una, et apta ad identitatem cum pluribus: ergo. Pr ans: illa abstractione posita, natura manet separata a singularitate, et natura ut sub illius identificari potest cum pluribus distributive sumptis, in quibus rr multiplicetur: ergo. Ans constat in hac simplici abstractione hoc, quia posita natura manet sine singularitate, et ut sub illius cognitis sit identificabilis cum pro, plo &c, in quibus rr multiplicetur. Confirm: comparatio naturae ad inferiora sit comparatio naturae unius, et aptae ad plura: ergo comparatio supponit naturam unam, et aptam, sed natura una, et apta ad plura sit universalis: ergo comparatio supponit iam naturam universalem: ergo haec non constituit ipsam universalem per comparationem. Ans, ex quo omnia pendent constat, aliter esse comparationem naturae multiplicis, et ineptae ad identitatem cum quolibet inferiori divisive.

§ 297

UGR Biblioteca Universitaria

hec rogatio p an cogtio dēba facere ꝯ̄ste uñ̄sale ꝑ̄ nave vestē ꝯ̄ra
dēm alīm cogtōē ꝓ̄ueniēte ꝑ̄ uiā uēdi, ēmadiquata, aīqua adeo ēm
ꝑ̄sone cognoscāt, ꝯ̄ ꝑ̄ sangdo à singularitāb. Rogabis 2o: an
angelica cogtio facere ꝯ̄ste uñ̄sale ꝑ̄ Ad 2m dcm gos ꝑ̄ce ꝯ̄ra-
gnare, quīq̄ ꝑ̄ntōdā, q̄ anglus ꝑ̄sit ēm adiquare, ecīm ꝑ̄
ce cognoscāt; ceca, aliqua ꝑ̄ceptā ab angelis, ecīm requirē
vestendes ꝯ̄ditōes, ex adto supādas, q̄ anglus ꝑ̄sit ēm adiqua-
te cognoscere aliq̄ dēs ꝑ̄tas sup̄nales. Rogabis 3o an volun
tas facere uñ̄sale ꝑ̄ vestē nave, q̄ uñ̄sale ꝑ̄stituit ꝓ cogtē
ꝑ̄sōaꝝ cogtio ñ̄ ē actus voluntis, Hōlis ēntis: hoc ꝑ̄ nō ꝑ̄
bet, ut voluntas ꝑ̄cedere in rem comunē tabtē actū
ꝓ̄ius ēntis. Dēnq̄ dcis ꝑ̄ actū ymaginatiuū, et sensitiuū
ēntia ad ēre uñ̄sale ꝑ̄ comunē nāt̄ ymaginatiuā ñ̄ ꝓ̄sentat
nisi singulare, et sentus extēdi ad cognoscēdū bonū ꝯ̄
sequēdū ñ̄ quidē. Ad 2m dcm ut ꝑ̄.

§ 228
dcis ꝑ̄ma hꝫ dcm: naa ꝑ̄ quē ingis ñ̄ singularis: ga uñ̄
sale; ñ̄ ꝑ̄ dcm dcm ꝑ̄: Ratio, quia hō ꝑ̄stituit plura dēs, et relinquit
nāq̄ indēfendentes denonat nāq̄ uñ̄sale; et alis ꝑ̄ actū ēntis
agentis: go. Quāri ꝑ̄ et aliquo, ēntia ū ꝯ̄ uñ̄salis; q̄ dēs ñ̄ ꝑ̄
dcm ñ̄ aa singularis: go uñ̄salis. Dīcend̄ ꝑ̄ actū ēntis ñ̄ cog dā
uñ̄salē dēs, et ꝯ̄gruo dcm uñ̄sale ꝑ̄ virtalē, ecīm ꝑ̄ va. Ad
vā ꝑ̄ndēr cogtē ꝑ̄ ꝑ̄ ꝑ̄ cogtē, hꝫ ꝑ̄ cogtio ꝑ̄ ducat ad
ꝑ̄ce ēntia ꝑ̄ticulāria hꝫ ꝑ̄ ū uñ̄s virtalē, et ꝑ̄ va, nāq̄
q. Ad ꝑ̄mū ꝯ̄ māle: actio, quā ꝑ̄stituit plura dēs
relinquit nāq̄ dēs indēfendentes, denonat nāq̄ uñ̄sale, sed
t in hoc sensu nō ꝑ̄ actū, quē ꝑ̄ virtalē ecīm ꝑ̄ve tollē
t ñ̄ mare, et in hoc sensu, sed nō ꝑ̄ la cogtē ꝑ̄ quā

flit aufert flitis, et relinquit naq flit indifferent species ab
ingra, solus virtualiter tollit pluritas, qd n sufficit ad fig unir
lis.

§299

dico 2° ex pre Politio nra 2ª dicta: ad unirle flit tale, requirit
qd naa heat pro statu tbo adequatam nem divisionis in se,
qo requirit actus ut naa consideret ut indivisa, talis actus
sabstractio pova: qo. sux ta divis tomq de ente, et essentia cp.
4°, n potest dici, qd rao unirlis veniat naq ut sic accepta, q
qd rane unirlis, s unitas, et comunitas, naa vo 2ª se n s
una, ne c multiplex; atqui naa ut subiacet abstracnis impli-
cinave, solus s naa 2ª se accepta: go huic n convenit unitas
propria unirlis. Disquo ans: ad unirle &c qd naa heat nae
adequatam nem divinis, n°: qd naa heat exercite adequatam
&c, concedo ans. ad unirle requirit indivisionem, sed indi-
vision debet repraesentari per ipsam cognem; aliter cognitio faciens unirle,
supponeret illud iam constitutum.

§300

ad confirmationem res deo sanctus doctor doctor naq n ee intrinse-
se unirle, alioqui in quolibet individuo daret unirle:
unde dis quo nore; atqui naa abstracni licet cadente supra
subiectum illius concreti, scilicet naa subiacens abstracni simpli-
ci solus s naa 2ª se accepta, concedo: licet cadente supra totum
concretum, solus &c n° nore, et in 1° sensu distionis concedo co eq
et illa n° in 2° Naa 2ª se subiacens abstracni simplicinave
s concretum ex naa, et cogne abstracva: si solus consideret subiectum,
sive naa, ut q n het unitas propria unirlis; sed consideret
ut hens fig, scilicet cognem, iam het unitas flis, quae in ipsa cogne
consistit.

§301

dices 3° p cognem abstracvam navam naa n het ornem ad infe

nora: qp ẽ ng̃ universalis. Ng ordo adinferiora
sensibilis nag̃ntelis. Petans necessitate ẽ ordo ad
inferiora nis ẽ inferiora ẽ eligane: ꝑ abstractus nag̃
inferiora n ẽ inteligunt: qm dog̃ uans ꝑ cog̃ ẽra
a hec ors fundalis adinferiora, nl: n dac ors ꝑ
sedoans. Ynde ẽ intelligẽt hec ẽra vniuers ꝑ ordo
qđ ordo fundalis adpetra, qui ordo ẽ multiplex alitas
nag̃ rationis naa hec ẽgia, qm ẽ inferiora hoc
[illegible] ꝑ actꝰ ex qđ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
tractionꝰ nag̃. hinc ordo fundalis ẽ tangens
talis universalis et ut hoc intẽgãt n requi
rit qđ dirigat, ꝑ ꝑ ꝑ dirigat intẽgant
feria ut intẽgãs ꝑ ꝑ ꝑ abstractꝰ
ꝰ nag̃.

Dico ꝙ universale ẽ relatꝰ, dog̃
Probat ꝑ ẽ unꝰ actꝰ ẽ inferioribus: constꝰ
nisi ꝑ abstractionꝰ ꝑ. ꝙ ꝑ: universale con-
tracte ẽ fundatꝰ universale ꝛ̃ ꝛ̃ ꝛ̃ ꝛ̃
ꝑ ꝑ ꝑ. nag̃ q̃ a ng̃ ꝑ ꝑ
adpetra et inferiora naa abstracta ẽ indifferens
ad ẽ genus et species: ꝑ. ad ꝑ ꝑ ꝑ universa-
le ẽ relatꝰ fundatꝰ in vo ꝙ. qđ ẽ universa-
le de ꝑ ꝑ ordinꝰ ad inferiora, hoc ꝑ ꝑ universa-
le ẽ vere dicere ꝑ ꝑ ordinꝰ, sed ꝑ ꝑ
dicat fundatꝰ ẽ rae, q̃ de ꝑ ꝑ
ꝰ dicꝰ id qđ de ꝑ ꝑ
qđ de ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ẽ exercita separae ẽ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ꝰ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ

stractione simplici hoc ponitur naturam determinatam speciei loquuntur solum majus at indifferens ad inferiora. Dices de-

nique universalis est 2a intentio, quia universalis supponit 1am intentionem sed 2a intentio est simplex abstractio naturae: ergo universalis supponit simplicem abstractionem naturae: ergo universalis est 1a. Respondetur distinguendo antecedens: universalis signans est 2a intentio, concedo: universalis signata est non universalis signans est haec cognitio universalis quae est 2a intentio formalis, et hac probato 1am intentionem formalem sive simplicem abstractionem naturae. Simplex abstractio non est sive cognitio faciens universale est 1a intentio formalis, et dicitur 1a quia non supponit aliam cognitionem: ex quibus patet quomodo 1a ...ens accipiendum est: universalis sit signans supponit 1am intentionem formalem; non autem universalis signata: quid autem sit 2a et 1a intentio explicatum est in proemialibus n.o

Sectio 3a quaenam sit obiectum immediatum cognitionis abstractivae

Quoniam sit tra ... universale diximus, quaenam autem sit subiectum denominationis universalis, sive quaenam sit obiectum

immediate attactus per predictam cognitionem modo
inquirit. Toste demone docent obiectum
cognitionis abstractive esse naturam unam unitate
obiectiva resultante ex cognitione in obiectum.
Sed hic discurrendi modus satis superius
pugnatus est ex dictis scotarum opinio esse
naturam ex natura rei distinctam, proinde impugnatur
expressis contra hanc sententiam. 3a est
singularis Pris. Isquierdo in tanto scien-
tiarum disputatione 16 sectione 6, asserentis
obiectum immediatum cognitionis abstractive esse idolum
ab intellectu confictum quod cognoscendum sit omnibus
inferioribus naturalibus et ea reprehensa propter
similitudinem cum illis.
305 Hinc docet universale esse
unum in hac ratione et plura in individuis
per illud idolum reprehensatis. addit hoc idolum
non praeter de inferioribus ad modum illius na-
turam praeter de illis denique ait idolum hoc esse obiectum
cognitionis abstractive, et perfective quamvis
sit intellectus per cognitionem attingit idolum substitutum
alis, et illud reprehensat et non attingit idolum subs-
titutum pro tale et intellectus pro hoc statu nisi
cognoscat nisi in tantum hoc hoc non est quod in-
tellectus faciat entia rationis ficta stantium en-
tia superstitia mira haec: nescio an Pater
Isquierdo bona senectute maturus haec cogi-
tavit
305 Contra ~~po~~ 1 obiectum immediatum cognitionis abstractivae illud,
ex quo cum gratia, seu cognitione resultat unitate, et ex cognitione, et idolo

UGR Biblioteca Universitaria

unirle n resultat: go. Mar certa, et nor. unirle resultat, ex cogne, et obo, qd sit multiplicale in pluribus p identitatem; et idolum n sit multiplicale in pluribus p identitatem: go. Mar stat ex explane unirlis, et nor. aliaque omnes hones, in quibus unirle multiplicat idola, et fantasmata essent urget: ideo obetur immediatum cogno abstractivae esset idolum, q unirle sit unum, et simile pluribus; et qdlibet individuum sit unum, et simile pluribus: go qdlibet individuum idolum sit lrao ila nula.

quarta sentia sit pris Vrtado ostendentis obum immediatum cognis abstractivae esse plura, ut silia in aliquarane: sic dispone sa metae sexione sa. Ostra sit, q tale obum debet esse intentionaliter unum, et plura cognita ut silia non fiunt intentionaliter unum rationis: nam plura cognita ut silia sunt plura cognita ut plura, similido est sva pluritas: go. Per arriaga sequitur sentiam docentem obum abstractivis esse plura silia specificative, et confuse ea tacta, ita ut intus discernere nequeat, an illud obum sit unum, an plura. Et haec sunt communis sentia philistarum, qui iis de ferretris, quibus precisiones filii explane, exponunt obum immediatum pdicti cognis esse scilicet plura cognita unum, non vo plura, ut plura.

Ad 3ra sit: obum immediatum cognis abstractivae sit illud, qd fit intentionaliter unum p cognem abstrahentem, et tale non sit obum anatum: go. Pt nor. p cognem abstractivam, iuxta adversarios, attingunt plura specificative, et confuse; et lt hoc modo plura attingent ve attingunt plura: go si tale esset obum cognis abstractivae non esset intentionaliter unum. Pt nor: p cognem, p quam plura confuse attingunt, non dat in intu unas, et pluralitas lt confusa: go obum cognis abstractivae non erit intentionaliter unum, et ve plura roboratur, iuxta adversarios, p cognem abstrac-

vel cognoscit obiectum ut in se, et in se sunt plura: ergo cognoscit ut in plura: ergo obiectum habet in intellectu quidquid habet in se: ergo non habet esse unum intentionaliter.

309

Hic tenet restrictio sed dico quod cognitio abstractiva cognoscit plura, et non ut plura, et ut unum, quia plura non cognoscuntur modo defive diverso, et modo defive eodem. Et contra quia licet modo defive eodem attingant illa plura, si plura attingunt habent pluralitatem in cognitione: hoc patet: nam ideo duo homines vel habent pluralitatem in intellectu, quia intellectus attingit plura: ergo si intellectus per cognitionem abstractivam attingit plura, obiectum habet pluralitatem in intellectu. Quod autem intellectus attingat plura modo defive eodem, hoc sequitur quod intellectus attingat totum praedicatum intentionalem illorum pluriorum, et sic ratio communis abstrahatur a singularitatibus, quod est nostra sententia per quam, et contra adversariorum restrictiones faciliter concluduntur impugnes factae contra praecisiones formales per quae n. 190 et 203.

§ 310

Sexta sententia est communis obiectivis, qui defendunt obiectum immediatum cognitionis abstractivae esse unum intentionaliter, sive naturam, quae vi cognitionis abstractivae obiectivae praecindit a suis singularitatibus. Cum hac sententia sit nostra conclusio: obiectum immediatum cognitionis abstractivae est praedicata essentialia naturae tantum, ex dictis propositionibus dictivis claret sententiae nostrae conclusionis. Sicut enim dicitur per hanc communionem alterminatam ad hoc inducitur praedicata intentionalia, non vero rationalia, ita similiter modo dicimus per hanc communionem hoc vel inducitur praedicata essentialia naturae, non vero singularitatis; proinde obiectum immediatum huius communionis abstractivae hoc esse naturam cum sua praedicata essentialia tantum. Conclusio patet 1o ex divo Tomaso contra gentes capite de natura communis si separata intelligatur non potest esse nisi unum quod vis haustes natura.

Constitutivis speciei remanet natura generis indivisa.

Dñr Io cost, q̃ste doctor opinando S. Thome dicit
alīq̃ q̃ty ad, ct alīq̃ q̃ty vniuersale, et dicit hoīs q̃ty
hor, et hoīs q̃ty speciēi. alīq̃ q̃ty ad ā dñy, et hoc
nificat q̃ty hn̄ ty ph̄y, q̃ q̃ste sciē in una re cmuna vnte q̃
ficat q̃ty ty ph̄y, q̃ q̃ste vñ vera dñr in oppa ad alīq̃ dñy
q̃stione d Faculte do q̃ humana ap̃hendit

Ji ysg addita dñr ad q̃ sequit in tpo in vniuersali,
accidit mentalitati ly od ingno p̃tmeliter de specie
i, et in individuali p̃ncipaliter hyc q̃ferit clarissima p̃ventiana.

p̃ 12

p̃ 2o arte: dr, immediate cognis abstractiue p̃d, q̃ immediate abstractiue ty d p̃ly naa ly prata intenua nag: go. Mar Iuuca, e
nor q̃: q̃ immediate abstractiue p̃ q̃ dy ostrit ī denotificale
ay inferiorib⁹ ty ply naa ly prata intenua nag p̃ denotificalis
ay inferiorib⁹ go. p̃ 2o: dr, dby immediate cognis abstractiue, q̃ dñr
cognoscit prata cognea abstracta; ty prata hac cognea hoc unitate cog
nosc ī naa huma ly prata intenua ysp̃ies: go. Ter vrat q̃ cog
ny ysp̃ies ply cognoscit id q̃ p̃ indifferenter sub q̃ty. p̃ 2o: ia
dby immediate cognis abstractiue q̃ q̃ scit dr alīc cognea acāpe
re denominatiue unite q̃ria uniuersalis, ty ply naa ly nag prata
essentialiter talg de nong acāpere q̃ scit: go.

p̃ 13

ex hn̄ deducit 1o: q̃d p̃ intenua nag; q̃d extenua. extenuag v ompia inferiora nag: intenua prata communia inferiorib⁹. declaratur, cognis abstractiue, q̃ extenue intentionaliter de prata ab inferiorib⁹ separat. Deducit 2o: dby cognis abstractiue ī dñag vt universalitate q̃ naa vt intentionaliter una dñr ep̃g cognis, q̃ ī una, et cognis abstractiue ī het ep̃g p̃bo: una de ep̃stalis cognis

tnaa specificave una, sive naa, quae exercite fit una p
ranz. Deduces 3º: qd licet hq cognz prus repraesentat naa 2ª prata esse
ntialia ipsius, p talz cognz n fieri unirle: n e repraesentat na
a abstracta, + tracta d sua singularitz. Deduces denq hq ppo
nz, obz cognis abstrauz ss plura rr, si ita inteligat ut obz p
cognz abstrauz gatactz atingat ut plura rr, ee falsz; si e inte
ligat ita ut obz, qd atingit p cognz abstrauz sit a pterei rr
plura, ee vz.

§314

ut plenius hec inteligant robis, an naa possit abstragi ab uno
individuo, qn abstragat ab omnib. Pres obiedo, Vrtado, et lin
ce affirmant, sed postzenet comunis sentia, quae a no bis.
Pt: qn naa huma, quae ante abstranz erat pri, post abstra
cnz l het intentionalit pritatz, tn 2 silz: go n abstraqua
p: qq idem hec cognio prus n abstracva naa a preitate, qu utrumq rep
sentat. Si 2z: go naa abstracta solz het prata intenva naa in quid,
et reliqui hones veniunt. Confirt: cognio abstracva l s hec naa pri, l ista
naa huma? Si 1z, n abstragit naa a pro. Si 2z go ab omnibus
abstragit, cz nulla singularitas exprimat, et ab omnib naa rep
sentet precisa. Sexto 4º arguta solvunt.

§315

arguas 1º expre Vrtado Authorite divi tomae opusculo ss: unir
le s unz in cogne, qa lt plura 2z qd plura n constituant unz
intz, tm plura 2z qd silia constituunt unz intz. Ex quib deducit 1º: go plura, ut plura n ss plura ut silia, alit plura, ut plu
ra possent constituere unz intz. 2º go plura ut silia, quae ss vel plura
poss constituere unz intz. 3º go plura ut silia s obctz cognis abstrac
vae: nq obz huius cognis s unz; plura ut silia ss unz: go.

UGR Biblioteca Universitaria

Resdeo diversos esse hos conceptus: plura ut plura, plura ut similia: plura ut similia includit hos conceptus: quia nequeunt esse plura ut similia, quin vero pluralitas includatur; primus vero conceptus 2us non continet: quia stat optime plura esse plura, quin sint similia.

§ 316

hinc ad ut horum resdet, plura ut plura, in quibus nulla ratio convenientiae, seu similitudinis inveniatur, utique non constituere unum intellectum. ceterum plura ut similia 2um illud praestat, in quo a similitudine constituere fundaliter, non vero formaliter unum intellectum. hoc est, plures entitates eo quod similes sint praebent fundatum ut illa ratio similitudinis abstrahatur a difficilis, et tunc posita hac cognitione intellectus fit formaliter unus. Ex quibus patet quid rendendum ad illa res deductas. Ad 2am resdet plura ut similia posse constituere fundaliter unum intellectum. Ad 3am nego: nego obiectum abstractionis similia formaliter, per quam plura constituunt similia, non vero plura ut similia. sic plures homines constituunt tamquam per formam inesse similium praeterea intentionalem, et hoc intentionem sub obiectum abstractionis.

§ 317

arguens 2o: cognitio abstractiva hoc homo habet obiectum hominem, quem denominat, et constituit individuum praeter hoc quem cognitio denominat, et constituit individuum praeter hoc plus &c: patet nota: ille homo denominat individuum rationem, qui sit rationis, et hoc qui sit rationis, sit prius, plus &c: ergo. Confirmatur: illud sub obiectum immediatum abstractionis, quod est fundatum immediatum universalis formaliter talis; et tale fundatum sunt plura ut similia: ergo. Probatur maior: obiectum immediatum abstractionis est subiectum, quod denominat universale; est fundatum immediatum universalis formaliter talis est subiectum &c: ergo. Ad argumentum concedo maiorem, distinguo minorem, et hoc quem cognitio &c. sit prius plus, concedo: intentionaliter prius plus, non minorem. Ad probationem concedo maiorem, et distinguo minorem: et hoc qui sit rationis sit prius plus &c, concedo: intentionaliter prius plus, non minorem, et consequentiam.

UGR Biblioteca Universitaria

hoc ut sit a parte rei dicit grata intentionem, et differentiam cum natura identificatam. hec cognitio hoc sit species, et ideo attingit intentionem naturae humanae, quae natura attingat differentiam; unde talis cognitio attingit naturam, quae neque sit formaliter prius, neque formaliter plus, sed abstrahit, et attingit naturam, quae sit vel prius, et plus. Ex quo sequitur hominem denominatum pro cognitione hoc esse hominem, qui vel sit prius, vel plus, non vero hominem, seu intentionaliter sit prius, vel plus. Ad confirmationem disquo maior: illud sit X quod sit fundatum 2um adequatum, quod tale fundatum dicitur a parte rei, n.o 2um inadequatum quod tale fundatum X concedo maior. fundatum, quod sit obiectum immediatum abstractionis sit illa forma, sive proprietas, in quo stat ratio similitudinis; hec autem ratio sit natura 2um intentionum ipsius, et hec obiectum immediatum abstractionis. Cum autem hec natura a parte rei identificetur cum singularitate, et hec non sit obiectum abstractionis, ideo natura ut sit a parte rei 2um adequatum non sit fundatum proximum cognitionis.

§ 319

argues 3.o: obiectum immediatum abstractionis sit natura omnium singularium, sed natura omnium singularium sit plura: ergo. Ratio noris: nam natura omnium singularium sit collectio illorum, collectio autem illorum sit plura: natura omnium singularium non sit identificalis cum quolibet inferiori, nec de quolibet praedicabilis; sed natura obiectiva sit natura omnium singularium: ergo. Argumentum probat nec plura, nec naturam 2um se esse obiectum abstractionis. Directe disquo maior: obiectum abstractionis sit natura, quae vel sit omnium singularium, concedo: quae intentionaliter sit X, n.o maior, ad probandum respondendum sit, natura vel sunt esse collectionem omnium singularium, non vero naturam intentionaliter. Ad confirmationem dicitur naturam vel sunt omnium singularium non esse identificalem, esse vero sunt intentionaliter, sive per intentionem naturae satis constat ex dictis solutio.

§ 320

instas: cognitio abstractiva tenetur ad naturam ut in se unam, ad quam

ut multiplicem, ladnaq multiplicem specificare sunt q. n. [illegible] ab cognosceret ipsa cognitio quae sit fra unitis. Tt 2um tunc obiectum n. esset cum pluribus identificale. Dicendum ergo erit 3um: ergo obiectum immediatum abstractionis sunt plura. Urget 1o: cognitio abstractiva tantum ad naturam, ut sit a parte rei, sed a parte rei sunt plura: ergo. 2o naturam, quae cognoscit sunt multiplex, sed tota probabilis de quolibet: ergo ob cognitionis abstractivae sit plura poterit totum praedicari de pluribus. 3o: licet cognitio abstractiva non cognoscant singularitates, cognoscunt tamen plures naturas identificatas cum singularitatibus: ergo cognoscit pluralitas. Ans instantiae nec a divo Thoma a nobis citato n. 117o ubi apparet ait per cognitionem significari essentiam, quae nec sunt una, nec multiplex.

321

Sed ut clarius praedamus, nota duplici 1a disiuncta parte disquo 3a: cognitio abstractiva tantum ad naturam multiplicem 2um inadequatum quod dicit natura multiplex, concedo: 2um adequatum, n. Abstractio tantum ad id, quod ipsa cognitio abstragit, quod est abstragit sunt intentionem naturae; hoc est non sunt natura multiplex, quia natura multiplex dicit singularitates. Nec hinc sequitur hoc intentionem praesupponi ad ipsam cognitionem, sed per ipsam exercite praescindi a diffusis. Ad 1am urgeo resolvendo cognitionem tantum ad naturam, ut sit inadequate a parte rei, non vero ut sit adequate. Ad 2am concedo maiorem de natura ut sit a parte rei, non est de natura ut sit in cognitione. Ad 3am n. ahs: cum est tantum cognoscat intentionem naturae, non cognoscunt plures naturas.

322

Arguens 4o: natura abstracta sit totum divisibile in partes, sed totum divisibile in partes sunt plura: ergo. Confirmatur: si natura abstracta esset una prius, et plus adequate identificaretur cum uno 3o, cum natura scilicet humana: ergo prius, et plus identificarentur inter se. Disquo maiorem: natura abstracta sit totum actuale divisibile in partes actuales, n. sit totum potentiale divisibile

in ptes potentiales, concedo maiorem. Totum actuale divisibile in ptes actuales, sed illud, quod est divisibile in ptes, quas actualiter habet; natura abstracta est divisibilis in plura inferiora, in quibus identificatur cum quo haec plura formaliter non contineant in natura abstracta, quia haec ab inferioribus specifica, ideo non est divisibilis in ptes actuales, sed tantum divisibilis in ptes potentiales: quia illa inferiora participare possunt illam naturam. Totum quod potentialiter non est plura.

§323

ad confirmationem respondetur, quod si natura esset una rerum, sicut una est natura divina, prius, et plus cum illa identificarentur identificarentur inter se, at natura non est rerum una sed multiplex, et solum intentionaliter una; quod quia prius, et plus identificantur cum natura solum intentionaliter una. Solum sequitur quod tam prius, quam plus participent eundem conceptum naturae, sive assimilentur in natura, sed dicis, si natura esset rerum una prius, et plus rerum identificarentur inter se: ergo si sunt formaliter una formaliter identificantur inter se: ergo prius sunt formaliter plus. Concedo ans, et nego consequentiam. Si natura esset rerum una, prius, et plus adequate rerum cum illa identificarentur, et consequenter adequate identificarentur inter se. Ex eo quod natura sit formaliter una solum sequitur, quod prius sit inadequatum suum, ratione scilicet naturae formaliter identificetur cum natura, et similiter plus: ex eo quod duo extrema inadequate identificentur cum uno 3°, non sequitur identificari inter se: patet in alio, quod formaliter inadequate identificatur cum homine, et similiter rale, et tamen alio non est formaliter rale: similiter nec natura 1a sed forma, et forma et natura inadequate identificentur cum composito.

§324

arguens 5°: divisio, et indivisio rei versantur immediate circa idem, sed divisio intentionalis naturae in prius, et plus versatur circa prius, et plus: ergo indivisio intentionalis versatur circa prius, et plus, sed indivisio intentionalis est abstractio: ergo haec versatur circa prius, et plus: ergo illos huius obiecti: ergo obiectum abstractionis est plura. Maior constat in unione fica, quae est indivisio totius, et in destructione, quae est divisio, quarum utraque circa idem compositum versatur. Disgustum maiorem: divisio, et indivisio rei, quae sit totum

325

326

nes, concedo ans, et n. cons: si ē duo cognoscunt sive cognoscunt clara, sive confusa, si duo attingunt, plura attingunt.

§ 27

instas obj immediatum abstractionis sub cons, quod tamquam a fra denominatur unum, et tale subcons sunt plura: go. Ad nor: plura sunt de essentia universalis, tamquam quam fra: go tamquam subcons. Confirmatur 1º obj immediatum abstractionis, quod huius fit exercite intentionaliter unum, et plura fiunt intentionaliter exercite unum per cognitionem: go. 2º obj immediatum abstractionis sunt prale de pluribus, et ab illis identificabile: go sunt plura. 3º per cognitionem qua intus attingit plura, ut nequeat reddere rationem de illis, plura fiunt intentionaliter unum, et talis cognitio abstractiva: go attingit plura. 4º totum abstractionis sunt prale de pro, et ab parte illius 2. si 1º: go necessitat pra ri de plo. si 2º: go dat una pars prabilis de pro, et alia de plo, et sequentur tale obj sunt plura.

§ 28

concedo maiorem, et n. nor, ad probationem disquo maiorem: plura sunt de essentia universalis fundaliter sunt, concedo: formaliter sunt, n. nor, fundatum ad universale praeter similitudinis, quae in pluribus datur, ut iam diximus, et consequenter plura de essentia universalis fundaliter talis; de essentia universalis formaliter talis sunt solum cognitio abstractiva, quae sunt fra, et prata intentionalia, quae sunt subcons talis cognitionis. Ad 1m confirmationem concedo maiorem, dari tamen gratia disquo nor: et plura fiunt intentionaliter unum, quatenus ab illis aliqua ratio communis abstrahitur, concedo, in alio sensu, n. nor, quando cognitio al abstrahit ab hoc eqn o X rationem alis plura fiunt unum, et ex hoc non sequitur cognitionem al attingere illa plura; non ē attingit difficas, a quibus

rang comu abstragit, ad 2 quaedo ans, et disquo coens:
go tr plura, ncedo: go fllit, et incogne plura, n° coeq.
Mat ex dictis.

§329

ad 3 n° mat: sicut C. qd intus atingat plura, fus e n ob-
stative plura atingat; ita sllit si plura, fus e atingit,
eo modo, quo plura cognoscit erunt intentionaliter plura
, et n unu. Et si ve cognoscit plura cur n poterit red-
dere rang dicilis? vide dicta n° 198, et sequentib. ad
4 respondet totu obtu abstractionis ee p dicabile de pao, et nq
n sit p dicabile de plo: nq dicat obtu abstractionis sit nara
una, hq cuntas i in p tu, et a parte rei nara simultiplex, ideoq
patet de omnib. in feriori ordine prari iuxta dicta n° 323.
hic animadvertere potest ens cuiuslibet
obtu cognitionis abstrahe e totu praeuie de solo pro si
ita intelligat ut prius sit subtu sufficiu, ut de ipso totu
obtu predicet uerae. si ad sensus sit ut prius sit subtu
q excludat aliud a pratione falsae pro.

339 Arguies 1o:
obtu immediatu abstraonis e ens: q e folit unus.
q e nara signate una. Confirm 1o: obtu immediatu
abstraonis cognoscit ad istar unius: q e folit unu.
Confirm 2o: p cognitione abstractiua n cognoscit plura
as q cognit c rentia pluratis e carea pluratis
e folit unas q omnto ans nq ut postea dicemus
n q pluet obtu abstraonis e folit ens. Conc tono que
q: cuius unas sit pao entis pt ens cognosci, q unus
cognat. do disgno cquis: q e folit unu unate tra
sali 2do: unate ppria universalis no quego

unas transdalis [illegible] quilibet individuo a
[illegible] hereptnaa [illegible] se. una suo universalis [illegible] que
[illegible] a cognitione et cum hec cognoscit obiectum
i ipsius ideo nara signate unanimitatis abstrahens
331 Ad 1m [illegible] firmans [illegible], vel [illegible] anti disquo
[illegible], [illegible] unum: [illegible] [illegible] [illegible] unus
condo [illegible] ut cognoscat obiectum ad instar unius [illegible]
[illegible] cognoscat sine singularitatis. [illegible] ita cognoscat solum
[illegible] [illegible] nara [illegible] singularitatis: Ad 2m
[illegible] anti, [illegible] coeg. Ans [illegible] ipsa cognitio abstractiva separatur
a singularitate, et ideo talis cognitio singularitatis non cognoscit
[illegible] nec cognoscat carea, quia carea pluralitatis est ipsa cognitio, quia [illegible]
[illegible] non cognoscat; ad summum quod abstrahens erit fundalis
carea pluralitatis [illegible] fundatum ad cognitionem [illegible] carea.
[illegible] quibus subiectum abstrahens [illegible] signate unum, nec [illegible] plu-
ra, [illegible] solum plura [illegible], et exercite [illegible] unum.
332 [illegible] dicendum [illegible]
obiicies 1o: ab lo abstrahit naa [illegible] identificat, [illegible] naa Pri
solum identificat cum pro: [illegible] naa Pri solum abstrahit a pro: [illegible]
species immissa a Pro non deservire ad cognoscendum alium
hoc: [illegible] hata specie solius pri ab hoc solum abstrahet naa.
[illegible] 2o pro visa a longe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
abstrahit a solo pro: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solum identificat cum pro, [illegible] [illegible]
a huma [illegible] [illegible] a huma solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], hoc 2o modo abstrahit, et tunc [illegible] identificat cum pro,
et [illegible] [illegible] abstrahit.
333 Ad 1m firmans [illegible], [illegible] coeg [illegible]
a solo pro immittit species, hec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mana abstrahat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et dq̃ d' sapicis, vt imꝓpꝛiꝑ cognoscat, sine inspexi-
oribus, q̃ e nata abꝛ̃ ꝑ abstrahi. Et d' 3ia
mi. pcessu mitis, duos falsos ꝓmisit supositos: ng̃ pilly
ꝛ abstrahit appo nata humana. Dilligenti agitat
ea sua singularitate sipꝰ Delisboteris dicens, q̃ sp
sumpt actus illꝛ ani. Itaꝛo specifica abstrahe
abstractio fiet ab omnibꝰ differentijs diuidentibꝰ
ꝓꝑ ab diuisiua rationis q̃ sumpsit ꝓ sua
abstractionis abuda.

Dubitat 2° ex ingenioso
R. sp sumpt actus cognitio ꝛ abstrahit ex ꝛõe cognitionis
ab obiecto ꝓ actu sp ꝛõe cognitionis ꝓt ab uno abstrahi, q̃
ab omnibꝰ abstrahat. Pꝛ ary sp sumpt actus cognitio
abstrahens ꝛõe cognitionis, ipsa cognitio à se ipsa abscinde-
ret. Hoc ẽ falsum. Similiter ab eo q̃ ꝓmisit
mit exptꝰ actus sp ex parte actus ꝓmissi: &
Pꝛ ary, dicitur mitis Giouanis sumpt actus
sp ut sic segꝛ ꝓꝑ ary Corne cognitis, ꝑ cognitionis
ꝓꝑ dicit ꝓ alis cognitis, nõ mere. Pꝛ. Nus cognitio
solus signat ꝓꝑ ary. Nus cognitis destruit de nullo
dicto ꝓmissi, nisi dicta cognitio ẽ exacta
precisio sui ꝓꝑ. Nisi à sua dicta

Ista nõ opinio ꝛ ꝛõe obiecti sumpti ab intellecto
ẽ minor ꝓ illa cognitio solus mat̃ actus sui singu-
laris ipse ille cognitio solus mat̃ actus sui singu-
laris ipse sine fine dispꝰ 2d capitulum
universalis metaꝓ metaꝓ explicat. 3° Paulo. Disputatio 3ª de
abstracto nil aliud ẽ nisi ꝑ sua capacitate dalia
dalia metaꝓ ca. & loq̃ a sile abstracto
ca ꝑ sua capacitate ꝓꝑ ary ꝓ sumptus sicut
metaꝓ ca & sus solus facit ens.

UGR.Biblioteca Universitaria

q̃ gdo naa rragit oronia ẽpũs grata rahunt ẽgo unq̃ grauq̃
ut exigentia ad ĩferiora, naa tractat dsq̃ ẽq exigeq̃ retenu-
rit.

sed nota: debes 1º tenuiũ dari agtudq̃ naq̃ fundabilitate, ut
ꝓbet tale. Et tudo fundabile stat in tribꝰ principalibꝰ naq̃, quę
sũt substantiales, et gdo naa rragit hũ agtudq̃ fundabilitate. Et
tudo ꝓbs stat in recto ex naa, et cogne abstracta, q̃ agtudq̃ ẽ
ia unũ ẽlis, et sicut gdo naa trahit ĩ rragit cogtiõ, ita nec
agtudo ꝓbs rragit. Notare debes 2º gd̃ cogtiõ abstracta, agtia
naa hũ agtudq̃, sic q̃ ꝓbs ĩ ideo naq̃ gtia. Nã: q̃ gtia
agtudo exigentia intrinseca cogtiõ ĩ subiũ naq̃ hũ
trinseq̃ exigentiã, sicut dt cogtia, aqua ad denonat ꝓbe dicty
sic ꝓbs ralis, ĩ ideo denonat dcis ty ĩ.

ꝓ 310

dicendũ 1º: agtudo adidentitatiq̃ ẽidentias; naaq̃ntu abstractis
ĩ hũ idẽtitatiq̃ ẽq̃luribꝰ q̃ a Linaa ẽ ꝓcedũ tame nectit nisi ĩ aliq̃ ĩn-
diuiduo: gdo hũ agtudq̃ potq̃ adaliq̃ ẽndiuiduũ: talis ẽ naa exigẽ
taliq̃ ẽndiuiduq̃ ĩ adẽtitatẽ. Ideo naa ĩ ꝓbet potentiã agtudq̃ ẽ
bet pone ĩnegtã, q̃ ne ẽq̃ q̃ nos dicim agtia nectit ĩnegtia, sic nõ q̃
gnouit nate agtia nectit naue ĩnegtã: gdo ĩ naue agtia d:
ĩrtia ꝓbꝰ nec ẽ ꝓbs. et actus ꝓtia debent ẽ ĩneodẽ genere, et
actus ĩ res dẽsporis, nec agtia dinaq̃ talis: gdo ꝓtia ĩ rcq̃
tudo naq̃ talis.

ꝓ 310

ad 1ũ dicẽdũ: agtudo ꝓpa adidentitatiq̃ ẽidentias, sicdo: ag-
tudo naua de ubidẽq̃ ẽ ubidẽtitatẽ, nõ ẽ ĩ idẽtitatiq̃ ẽidẽtias, sicdo
naq̃, et nõq̃ adidentitatẽ ẽidẽtias ẽ ĩ rcq̃. Naa abstracta adẽtis
gtiãdũ ẽ adidentitatẽ ẽidẽtias, et coẽnt dicũ ꝓbet ẽidẽtias ẽidẽtias

le vigia, et a generi ẽ̃ genꝰ̃ naa as degeis. Nec ꝑ naa ꝑ casa nec ꝑ lẽ exigẽ gẽ nec ꝑ lẽ excludẽ de feas, qd ſ̃ inuenary, gouagad ẽas. Ad ex dicgus ans naa ha mal nemẽ exisse ſ̃ ne aligo indeuidus, a que ingoa ꝑ ãdare got, sudo, aque ꝑ ãdare gouy nl. Nl obẽ gd naa ingoens ſ̃ exisse, gn ſ̃ien̄ indeuidus, sem hoc exisse ne nemẽ, gn ſ̃ies ſ̃, assecat hoc ꝑ̃ dẽ ad ſ̃ies ſ̃ ta gnaa a bela ingoes.

ꝑ 3A1 v

ad 3y, ratis gmis ſ̃, dicgus ocens gen̄ naue naa agta, sudo, nl naa exerẽ agta, nl ocey. ſ̃ naa ẽt gouea pra, hy gouo agtudo debeet cognosẽ, q ẽt pratq, se hens exgeras, ideo gẽ ne ingens n̄ cognoscẽ ut gouea agta: gouea agta ſ̃. Ideo naua agtudo ꝑ̃ is naq ꝓuenit ag ꝑ̃ia cognꝰ, ideo, ros ẽnoſſẽt ꝑ̃ pria naue gnem talis cognos ad 3y, sem naa ꝑ̃ ſſẽt dicta a ſ̃ nogula ꝓne, gn ut dicta ad inga. ad 4m dico, qd ſ̃ ꝓ cognoscere ꝑ̃ is intelligat agtudo n̄ ꝑ̃ia, vg ſ̃, si una mat ꝑ̃ habeat de ado 3y ſ̃ dis 3y, falsa ſ̃ nor.

ꝑ 3A2 A

Hoc ꝓ una mat ꝑ̃ habeat, qq ve dicta ꝓ̃ ꝓ̃ia ꝓ̃ia ad nec ogeranq inter eas, dis quenda ſ̃ mar: actus, ex gotia debent ẽ ones ad genere entis, nl ones ad genere ꝓportionis, sudo mary, et mis 3y, con 3ocey. Sed dicẽ qd actus, ex gotia debent ẽ ones ad genere, n̄ debeet intelligi de ad 3 genere entis: ad ꝓ̃ia ẽ n̄ ẽt ꝓ̃ia ad actuãdum, nec actuãdum actus mis 3y, alma Valis n̄ ẽt actus corporis. Debent ẽ: gois ad 3 genere ꝓportionalis, hoc q dicgoa dat ꝓportio ad actum, et in actu ad gois, hoc dat in naa, qui ꝑ dicgg naq agtudi ꝓportionata ad dicendum as singulares hoc ꝑ exponẽ ad ꝓ tudoum is logo.

UGR Biblioteca Universitaria

§343

essentia universalis logici stat de pluribus, in quibus rerum multiplicatur, ut constat ex ipsius definitione. Universale logicum in actu 1° est illa aptitudo, quae est universale ut de pluribus praedicetur. Universale in actu 2° est actuale exercitium aptitudinis ipsius, sive actualis enuntiatio. Aptitudo universalis logici ut praedicetur erit remota, quando illi desit aliqua conditio ut praedicetur, quando vero nulla desideretur, tunc aptitudo proxima dicitur. Inquiritur ergo per quam formam constituatur universale logicum in esse distincto ab universali metaphysico. Formae quae assignant relationem rationis ex parte obiecti resultantem ex actu comparante naturae inferioribus, et nos nostras iteramus impugnantes.

§344

ex Scotistis alii docent universale logicum unice constitui per praedicabilitatem; aptitudinem ad essendum in pluribus et ipsius partem alii ad tenent aptitudinem ad praedicandum, et aptitudinem ad essendum eque constituere universale logicum: omnes tamen convenient in eo, quod universale logicum ut tale constituatur per simplicem comparationem, in qua aiunt, stat aptitudo proxima universalis, ut de pluribus praedicetur. Respondeo contra disputantes actum 1um remotum universalis logici, et actum 1um proximum dicunt 1° universale logicum in actu 1° remoto constituit per simplicem abstractionem positivam. Et haec sententia nostra, quae est: porro tali abstractione, manet natura abstracta ut praedicetur de pluribus, et natura sic apta universale logicum in actu 1° remoto: ergo. Nos Scotistae, et maior constat: quia tali abstractione porro natura manet separata ab differentiis, in quibus est, et multiplicari non repugnat, et consequenter manet nova apta, ut dictis praedicetur: ergo.

§345

dicunt 2° recentiores nostri universale logicum in actu 1° proximo constitui per simplicem comparationem cum ipsius inferioribus. Simplex comparatio naturae cum inferioribus factus, per quam sine affirmatione separatae convenientia naturae cum inferioribus cognoscitur natura humana

Edentaficalis cy ꝑ plo X. a hyc rē 2ª nrae, que ꝓc. unir
logy ina cui ꝙximo ꝓnoa ꝓximę grabilis de ingeñ
orē, ta dnaq ꝙximę lalq de inferioribꝰ, eq uidē simplex
ꝓpria nalq cy inferioꝝ. go. Se nori: ad hoc ut naq ꝙximę
grabilis de inferioribꝰ unitē, ad requiritur ut ęntes rē
ꝙximę ponere grave naq de inferioribꝰ; Aut ęntes rē tm ponens
requirit impbe, paraco: go. Sonoris: ng ęncus ꝙximę ponę
nisi ille ignotescat reuentia naq cy inferioribꝰ, hꝰ ꝙ aparę ꝙximę
ꝓpriq paranq. Warnat: n ęra ng ꝙximo ęntes ad affirmandę go
ens naq de inferioribꝰ, qui ignorandę, reuenia n agnat.

Exhis colis 1º unirę logy ina cui ꝓpriū paranq, ꝓpriq naq cy pla
ribꝰ, leq quę libet inferioꝝ. Vat rō: g actus, quo exerat grabilitas
ina cui 1º ꝙximo unirę logy, Facies 2us unirę logy, ꝓparo
ꝓpria facus, quo exerat grabilitas ina cui 1º ꝙximo unirę lo
gy go. Vat noris: ng ꝓparo ꝓpria naq cy inferioribꝰ facus alis
grabilis naq de inferioribꝰ, ut ꝓxta dicta nº 295. Vat 2º grabilitas u
nirę tm dnoꝝ, et requirę libet inferioꝝ gore dari ꝓpria facq, ut
Sciat dnoꝝ, si de quo libet. Nota unirę posse intelligi
ly ineuery, a ly excepturq ꝓpriis. Ad 1ºmo do exę unirę logy
ina cui libet, et ly quę libet debuno in dividi; Ad 2ºmo do posse
do ad facq ly, grauis de omnibꝰ ng grabilitas exercenda ad
omnia inferiora ę extendę.

Colis 2º unirę logy ina cui 1º ꝙximo ꝓpriū ꝓpriq paranq
ꝓpriq: g quę libet virtus, seu potia unę ꝙximę ꝓpriū
ę grabilis facus adquę virtus, seu potia, unę dicendis
albo pacere. Colis 3º unirę logy ut 1ºdas ly abunirę meto
dhy ly unirę logy ina cui 1º remoto. Vat rō: g unirę logy
ut 1º diuery abunirę meto g ly unirę ę grabilis facus abunirę ina

§ 350

rogabis 2º: an natura universalis habeat aptitudinem ad identitatem cum individuo vago? Respondeo, nam non habet aptitudinem ad identitatem cum individuo in se, et a praeterea vago; ita vero habet ad identitatem cum individuo intentionaliter vago. Ratio 1ª quia natura universalis non habet aptitudinem ad impossibile, impossibile est individuum in se, et a praeterea vagum: cum quodlibet individuum suum determinatum essentiam habet. Ratio 2ª quia natura habet aptitudinem logicam ad identitatem cum quo, qui licet in se, et a praeterea sit hoc determinatum individuum, potest esse vagum, et indeterminatum in cognitione: nam intellectus formare potest hunc actum aliquis homo, per quem natura ad individuum indeterminatum contrahitur.

§ 351

Opponens 1º contra 1ª dictum ex Tomis: iuxta divum Tomam quaestione 7ª de potentia articulo 1º: intellectus adinvenit intentiones generis et speciei considerando ordinem eius, quod sit in intellectu ad res ad extra; et actus considerans eiusmodi ordinem comparativus: ergo universale logicum in actu 1º remoto constituitur per comparationem. Confirmatur: quia posita simplici abstractione natura manet indifferens ut fiat logica particularis, vel logica universalis: ergo. Respondeo: si homo comparetur ad genus, vel sit logica particularis, si vero comparetur ad individua sit universalis; et posita abstractione simplici natura sit indifferens ut comparetur ad genus, vel ad individua: ergo. Respondeo ad obiectum divinum Tomam nihil contrarium afferre: licet intellectus adinveniat intentionem generis, et speciei considerando ordinem actus intellectus ad obiectum, et hoc fiat per actum comparantem, hic non constituit actum 1º remotum universalis: quia talis comparans supponit iam universale constitutum per simplicem abstractionem, cum iam supponat intentionem generis, et speciei.

§ 352

ad confirmationem dico quod ans: quia posita X manet indifferens ut fiat in actu 2º logica particularis, vel logica universalis, concedo: ut fiat in actu 1º, nego ans, et consequentiam

Sea huma, ídea gra q dícet al fét paralleris, u rq dícet grus, q dicis alí
ud índíuíduu fét unítas: aceryhoc nelq̃ndum, Sdenar q dígra in
actu 2º alíquíd enunciati, Kuo rbereet naa unítas in actu 1º remoto, u
modo loquens, rde naa, ut dicens gratias remotas, manet ufq̃ne fórtu
ra ut talis q símplíq abstracta, et in actu 1º nullo modo índíffens ut fét
unítas, q̃ara clarú.

§353

Ppones 2ª tra áz dicty: pa rtúrua unítas logí ſ relatoranis naa adín
ferióra; ſ hic relato fét q acty pparanes: go. Pémar 1º: unítas logy ſ líc
ut tale ſ rugíus, ſ rugíus dícit relang adínferióra. go. de 2º: unítas
logy Puna versus gluta. ſ una versus gluta dícit relang ad gluta: go u
nítas logy rtúrua q̃ralz pranes in actu pparanes. Sotz arguy, sed ver, ſ lo
quens de unítate logo in actu 2º, de quo vq ppones grus, loquit̃ in deuni
tate logo in actu 1º remoto, ídeo q dís quanda mar: pa rtúrua ad ſ
relato fundalis, rndo: Pclao, nº marg.

§354

símplex abstractionaua, quę ſ pa rtúrua unítas in actu 1º remoto
dícit fét ſ fundalis relato, q ista abstragit naa ab inferioribus ut ígre
dat agtm, ut ínter se pónit q acty pparanes q ígrediunt ad inferióra: unde
in rtúrua actus 1º remotus unítas logí q pparans, ruerdang ad ígrédi
B pparans dísquo marg: unítas logy, ſ rugíus rq ínter se existens eccaa,
rndo: rq ínter se interíus eccaa, nº marg, et in hoc sensu usa nore,
et reta in 1º nº casg. Ad 2 q̃ quans dícquo q marg: unítas ſ ſ rtú
rua unus versus gluta, nº: per ſ ínter se unus ſ dícendo marg. Nda
rugíus nulles Interpraes q q d rtúrua ínter rugíoris, rde unítas, ſ ydi
nonanes ſ ſ q venient ad símplíq abstracte, quę ſ fundalis, nec
fóris Pclao.

§ 355

ínstas: ſ pparao ppria tendat modo relato, ſ in regenere naa
(relato) ut relata, ra q ígr denonabit relata: go ſ unítas logaper

gorij denorat relatus, hic ꝑsaro vł ꝑsentat relatus: go ꝑsaro ꝑsentia ꝓgoníe relatus; thic nulla alia ñisi relatio ratis: go hic ꝑsentiaꝫ unius legis inactus remoto. Dicitur quo religua ñ tangenta: ng idem legis vg ñ denorat infinitus, t dicgne diua infinitas cognoscat, gñ cognoscit a Deo ut infinitus, g̃ ꝑsit. Eodem modo negatus totius denotationis relatus, ñ hic ꝑsentat ut relatus alicui sia relationis ꝓgonis ad alios ꝑsatus. Dicguo ans: t ꝑsaro nag hic ñ denorabit entitates relatas, sed ñ denorabit entitates relatas, ñ ans. Aduersarij: ñ ans ge li idem vadit obiectus legis illas denotando ñ hoc sig̃ ñ denotantes entitates.

ℨ 356

ꝓgones 3ᵒ stratly dicit: intus assuefactus abstrahere nag abinferiori ꝓpter hic hic prave abstrahit simplicem ꝑsonam: go hic ad unitatem legis inactus ꝓximo requirit. Nam, gdbly quat intus assuefactus fuit ponere simplices ꝑsonas, qua redditur ꝓxime postea prave nag de inferiori. ñ ga hic ꝑsaro ñ requirat intus ꝑ. simplicem ꝑsonam simplicem elicit intus ꝑsonas simplices: go simplicem ꝑsonam simplicem elicit ꝑsonas, ꝑsequ. Nego ant, ñ loq. Disparitas: quia intus habet ꝑsonas simplices ñ requirit cognitionem motus ad affirmandum, quod cognitio requirit ad ꝑsonas ꝑsequ: sicut ut intus elicitat aphæresin, alias aphæresis ñ requiret, requirit tamen ut iudicium elicitat.

ℨ 357

Contra 2ᵒ: habitus abiectus aphæresis, ꝑsequitur, aperit intuitiue ratio homis cuius stratly hæresis ñ ꝑsaro simplex: go. Minor nag et dist quod nor: stratly aphæresis ñ ꝑsaro simplex, ratio maior ñ est falsa maior quidem nor. Igit ñ g̃ las aphæresis aperit intuitiue ratio homis cuius, in 2. Rly ñ ꝑsaro simplex, et nulli stratly arguit. Et ꝑsaro simplex ñ est falsa nor, ad cor ad 2ᵒ. Postea intus ponit grauia nag de inferioribus, ñ gradatim simplicia ꝑsaro: go hic ñ requi-

vit ad actum 1um proximum universalis logi. Omitto ans, et n° coeq: n loqui
m de universali respective ad quemlibet intellectum, et respective ad nostrum, lalt. in eius
dem ratio: qui quidem sine previa comparatione, non valet expeditus ad probandum
na, de inferioribus.

§358

nra 3a ilam postq n° 347 obiicies 4° ex prea ria ga, et alijs: universale
logicum ut tale est absolute, et proxime prale; et ut absolute, et proxime prale
constituitur per comparationem simplicem: go. Pt mar: universale metum ut tale est absolute,
et proxime identificale: go. N° mar: nam universale logicum ut tale intelligitur
constitutum si intelligatur unum aptum quantum est ex se praedicari de pluribus; hoc autem in-
telligitur de universali logico in actu 1° remoto, quod ut constat ex dictis constituitur
per simplicem abstractionem, et non requiritur simplex comparatio. Ans probatur ex ratione Sfal-
sum: nam universale metum habet ex suo actu 1um remotum quod proximum. Constituitur in actu
1° remoto per identificalitatem, quam habet ex se: et hac identificalitate
intellecta, ita intelligitur universale metum formaliter constitutum. Constituitur vero in actu 1°
proximo per possibilitatem identitatis, et quando haec formaliter, et directe intelligatur, intelli-
gitur universale metum constitutum, et consequenter, quando intelligatur ut absolute, et proxi-
me identificale. Ex 3a utrum servetur universalitas in actuali praedicatione?

§359

actuales praedicationes, ut diximus, sunt actus 2us universalis logici, et gravissima hi-
ne oritur difficultas, an scilicet universale per actualem praedicationem destruatur;
an vero sua retineat universalitatem in ipsa praedicatione. 2. supono 1° triplicem posse
praedicationem sive propositionem in qua reperiatur universale. 1a, ita, in qua subiectum sit
aeque universale ad praedicatum, ut hoc est aliquid, et de hac et similibus non dubitatur, nam
tam ex parte subiecti quam praedicati universalitas servatur. 2a singula de sub-
iecto universali ori praedicatum nunc universale enuntiatur, et quae dicitur praedicatio

indirecte, vg al Thoo, linqua de subcto nus unirli, universali-
us pratu pratt: vg hoo Tal, 3a deniq P, inqua de subcto particulari
enuntiat pratu unirle, vg prus Thoo, de 2o, et 3o ptionem generis
inquirit, an illis servet universalitas?

§360

huic difficulti ansq pvel ralis indivisibilitas iudicij mentalis, qu
si talis sit, si p hu actu prus Thoo, intus atingit singularitatem
pris n poterit expte prati atingere nag sine singularitate: q sub-
ctu, et pratu sunt rr idem. similit in his pponib al Thoo, hoo Tal.
si e expte subcti 2u pponis atingit abstractu, n poterit atin-
gi al abstractu ex pte prati: q subctu, et pratu sunt rr idem, et coent
in utraq pponesubcta, et prata erunt eque unirlia. hec igitur sa-
tis implexa difficultas nos minime urgeret defendentes ralem
disibilitatem iudicij mentalis; + demus pnunc iudicium mentale qua-
litatem esse rr indisibilem. Ceterum supponendum 2o iudicium esse ralem fbilitatem
disibile in 3es fbilites, quarum alta sit fble subctu, alta fbilis co-
la, et fble pratu alta.

§361

supono 3o: ad iudicium pcedere duplicem aphensionem, alta, quae
cores deat subcto, alta prato: ideo q prius quam intus hoc iu-
dicium eformet prus Thoo pcedit una aphensio circa naqhu-
mq, et alta circa prietatem. supono 4o: qd lt unirle logicum sti-
tuat p potiq ad pranem, adhuc dubitari pot, an ipsius ac-
tus 2tus destruat illa potiq, an n 2. nq plures dant potiq, quae
p suum actum 2um pficiunt, ut patet in potia ignis ad sbcrendum;
et alia potiq, quae p suum 2um destruunt: vg potia, quae prius
het ut se intrficiat, lites, qd quis het, ut qd suum Tal idoneus
Hisgo suppositis 1a sentia docet universalitatem n manere in actu-
ali pranem. Ita Scotus comunit et exntis pres Urtado ariaga,

obiedo, alfonsus, quos citat ꝛ̃ regnẽ ger Pũnado deiguna
sexeone ꝛ̃. sub principũe gloriosꝰ Rex. Valentia unꝰ ualiãt̃ nac
uali grane ꝓpugnat. sẽ sott capreolꝰ, cãcerarius, Ferbeus
et bos ꝛ̃ frequenes ser nris Pes conẽ obsenes, qui os, ẽ nie
, et alij gloriosꝰ quõ ꝛ̃ d̃ heret ger ag ũ ar ꝛ̃ ac ere ꝛ̃ ꝓ log ꝛ̃ deigu
na ꝛ̃ sexeone ꝛ̃, et gloriẽ Rex: ghac cũ ar ig ar omnes ill
aut hores, quos retulẽ mus in ũ mũlis ꝓ maa lege o tage
nũ ꝓ anes ordinacꝰ.

fº 362a
nra dc: bnẽ de manet in actuale grane de ꝛ̃ ferioꝛ. Pro
aut hoꝛ̃e sancti Fomgo pusculo ꝛ̃ dicentis: hoo n̄ prat̃ de bor
e ug dꝫ ꝓ parcularis: cuius rao ꝙ ꝙ tus ꝛ̃ ꝓ dicat, gd nificat.. Modo is
e tus hoo nificat nag huing ab̃ gom nẽ ꝓ ãte ãpane, et rane ꝓ arcula
ri, ergo ug pane. Et quõ ero hic ꝛ̃ dicẽ rao, in hac ꝓ ane bꝰ hoo
grat̃, ho o retinet ꝛ̃ ug uniãlis: go hic manet in actuale ꝓ rane
de ꝛ̃ ferioꝛ. ꝓ ane: hoo n̄ prat̃ in illa ꝛ̃ gone ꝛ̃ ug dꝫ ꝓ parcularis:
go hoo retinet ꝛ̃ ug uniãlis. Sono ꝛ̃ dotor in angelũ, cuius rao
ꝙ ꝙ hoo prat̃ ab̃ gomni participane, et parcularis rane, h̄ tm hoo
n̄ retinet et uniãlis participare, et cullaris ꝙ rang talẽ tatis lo
res: n̄ ẽ dat̃ dis: gre illg peculiaꝛ ẽ rang, seu talẽ tane, nꝰ ata
cipat hoo, hoo illa gone ũnẽtis.

fº 363
go hic ãrane: in ha c gone grus hoo ex pte grat̃ ati nãte nao
huma gisa ã dñeus: go atingit nao huma u mũlis: go uẽne
ma net in actuale ꝓ rane de ꝛ̃ ferioꝛ. Et ẽ legẽdũ ex anti,
gd trigita rane gre ꝛ̃. si ex pte prat̃ eus ꝓ ortis n atinger ẽ ha
gisa ã dñeus illa grã n̄ ẽt gratis superioꝛ de ꝛ̃ ferioꝛ ne uelꝓ
adueniãt ꝛ̃ facẽt: go. Rao ante: gratia ingulis ꝛ̃ rata, ire ꝛ̃ rata
ad ꝓ ueniẽtes n̄ ꝛ̃ ꝓ ꝛ̃ g: Rao: ꝛ̃ cepe ꝓ ratibus grus nam
ꝛ̃ geres naa ꝓ ꝛ̃ ad ꝛ̃ ueis, eadẽ ẽt hic ꝛ̃ gre grus ꝛ̃ hoo

UGR Biblioteca Universitaria

ac aliqua ex his prius sit hic hoc, prius sit aliquis hoc, et hoc sit falsum: go.

§364

Et hec nor coadlg ptz: si eadem hec ptio esset, prius sit hoc, ac hec prius sit hic hoc, sicut vas hec, ~~[illegible]~~ prius sit hic hoc, va esset hec, tamen prius sit hoc; et hoc sit extrinsecus falsum: go. Et nor ille coadlg ptz: si ph[illegible] prius sit hoc idem fuit enuntiavit ac ph[illegible] prius sit aliquis hoc, quod [illegible] tenerem reddere interrogati cur prius sit hoc, ac rogati, cur prius sit aliquis hoc? quod falsum sit, si [illegible] interroges, res debitur, quia sit al rale: si vo[illegible], quod sit hic hoc, [illegible]: go. [illegible] rao, qua [illegible] ans pt, [illegible] quod idem attingit prave, seu enuntiavit ep illum actum, quod attingit per simplicem apprehensionem, quae ad illud iudicium [illegible], et quod attingit per [illegible] apprehensionem naa precisa ad [illegible]: go. Nor [illegible] apprehensionem hoc solum intentum naa representat.

§365

probatione hac [illegible] via adversariorum [illegible]: alii [illegible] dicunt [illegible] actum attingi [illegible] singularitatem [illegible] ideo [illegible] prius sit hoc equivalet huic prius sit hic hoc. Alii dicunt attingit singularitatem aliquam subdistinctam, illam [illegible] huic equivalere prius sit aliquis hoc, quae res nec [illegible] manent. Nor quidem ingenio [illegible] actum [illegible] attingi naam humanam singularem, nec particularem, nec universalem, et solum naam [illegible]. Et [illegible] quod [illegible] actum attingit naam [illegible], attingit naam precisa a singularitate, et quidem una, et apta ut de pluribus [illegible]: go attingit naam universalem. Indicat naam illam non esse universalem, quia ex parte subiecti attingit singularitas. Et [illegible] quod [illegible] ex parte subiecti attingat singularitas, [illegible] [illegible] hoc non [illegible], ut enuntiavit attingat solum naam [illegible]: go nec [illegible] ut attingat naam universalem. Sexio 4a adversariorum momenta explodunt.

Sexio 4ta

UGR Biblioteca Universitaria

ADVERSARIORUM MENTA EXPLODUNT.

§366

Ly. 1. hæc pro. prus. hoo. Tqualitas rr. indistincte: go. si ex pte subcti atingit singularitas pri, eqdem atingit ex pte prati: go. non atingit naq. unirlem. Confirmat 1°. q. hy actus prus. hoo. naa. intentionalit. contracta a pri: go. eius modi actus naa. abstragit intentionalit. a pro. Confirm. 2°. implicat, naq. hum. fieri unirlem actus, q. qui fit particularis sten. prone naq. hum. de inferiori particularis: go. Argumentum duplicat retorquet: 1° in hoc iudicio, prus. aliquis hoo, in quo ex pte subcti fallis atingit determinate prus: go. idem atingit ex pte prati. 2° in hoc: prus. non. sla. pro, ex pte subcti atingit solus prus: go. idem atingit ex pte prati.

§367

directe omissa anti, dis quo toens: go. si ex pte subcti atingit singularitas, eqdem atingit p. supove ex pte prati, sed eqdem atingit enuntiative ex pte prati, non coeq. Et distinctione pecipiatis notandum quid nonne p. supove, quid enuntiative veniat intelligendum. Supove idem sac. subiective, quid quid go. fr. lit. atingit p. intrinsecam tendentiam subcti, subiective, seu p. supove atingi dicitur. Et quid fr. lit. atingit p. intrinsecam tendentiam prati enuntiative, seu q. idem prave atingit: go. ly. go. iuxta omissionem facta iudicium sit simplex rr. qualitas. Sequitur q. d. subcti. rr. prati, et prati. rr. subcti, qua pt. quid quid vificat de subcto in sensu rali debet vificari de prato, et e contra. De subcto huius pponis prus. hoo. vificat atingere singularitas pri: unde de prato eiusdem idem debet vificari. Tamen advertendum quomodo vificat, subcti illius pponis atingere singularitas pri.

§368

dicimus go: subcti illud atingere p. supove singularitas pri. et hoc p. sum vificat de prato, de quo tamen hæc pro: prati illius pnis atingit p. supove singularitas pri. At vero si hæ ppones: prati illius pponis non atingit enun

tiave singularitate gratiae subiecti illius, per quam non attingit enuntiationem singularitatis gratiae. Unde quidquid de subiecto de gratia verificatur, id actus ille indivisibilis a quo per respectum attingit singularitatem, et illa non attingit enuntiationem, provenit ex intrinseca tendentia ipsius, qui habet iudicium per diversimode repraesentare, idque repraesentat ipsum subiectum, etiam illud per entitatem gratiam, ut patet in resolutionibus, et explanatur per potentiam in indivisibili actu visionis, qui affirmative respicit deum, et aversive respicit peccatum.

§369

Sed in tua solutione: tunc actus visionis est indivisibilis respicit deum, et peccatum qui non diligenter, per iudicium indivisibile respicit naturam, et singularitatem, quia illa illius: ergo puritas nulla. Probatur consequentia nimis, non cedo. Puritas ab actu visionis attributum dicitur ratione quia sicut indivisibilitas visionis non obstat et attributa diversa munera et denominationes tribuantur ita nec indivisibilitas iudicii tollit quod per respectum attingat singularitatem, et illa non attingat enuntiationem. Dico ad nam ut non singularitas nihil probat adversariis: nam in nostra sententia de persone obiective ponitur, inter processionem attingere unum gratiam, et nullum identificationem ipso attingat.

§370

Ergo ad argumentum formaliter respondetur distinguendo per respectum per hunc actum, non identificationem substantialem naturam adaequate et communicationem universalitatis, quod non solum ab adversariis. Directe ergo ad tertiam dico: ergo hic actus non attinet conventionaliter per respectum ad gratiam, cedo: enuntiationem, nego; et similiter disiungendo, concedo: unde quod illa actu utrumque verificatur, et trahit naturam, et abstrahit, tamen eodem modo. Ad 2 disiungo maiorem: infatigat naturam peccatum indivisibiliter, cedo: per actum subiectum divisibilem, nego maiorem, et similiter dicta nomina, nego consequentiam. Si iudicium nec similiter est partibus in plures gratiae diversas tendentias habentes, utique per illud naturam figuri non potest particularis, et universalis: ergo identificatio in ipso subiectis visionis, et gratiae, nihil prohibet per eundem actum naturam fieri unitatem

UGR Biblioteca Universitaria

lis, et particularis iuxta explata.

§

Ad 2m momentum: natura non fit universalis, nisi per cognitionem confundentem individua; sed hic actus prius sit hoc non confudit individua. ergo. Et nota: talis actus separat prius a reliquis individuis; et idem indivisibilis actus nequit separare, et confundere prius cum reliquis individuis: ergo. Confirmatur 1o: actus identificans formaliter, et ex parte naturae cum aliqua singularitate tollit universalitatem; et talis sit hic actus prius sit hoc: ergo. Ratio maioris: quia tunc non manet de pluribus generalis. Confirmatur 2o: implicat, quod in eodem indivisibili actu natura maneat et divisa, et indivisa; et maneret si servaretur universalitas in hoc actu prius sit hoc: ergo. Ratio notionis: nam in illo indivisibili actu maneret universalis, et consequenter indivisa, et esset contracta ad prius, et ideo divisa.

§ 362

ad argumentum concessa maioris quoad notionem; sed hic actus prius sit hoc non confundit propositione individua, concedo: non confundit enuntiative, nego notionem. Ad probationem dicta similiter maioris, nego absolute notionem. Potest utique idem indivisibilis vel actus separare, et confundere individua, modo supra explicato, cum possit idem actus diversas tendentias habere, ita ut per ipsum hoc denominetur subiectum, et illud praedicatum, et non viceversa: unde de illo actu non possunt verificari propositiones hanc naturam: non separat singularitatem, non confundit individua; possunt vero affirmari: illa actus confundit individua, illa separat. Ad 2m confirmationem aliquo maiorem: actus intrinsece identificans formaliter, et ex parte naturae cum aliqua X, concedo: actus extrinsece identificans X, nego maiorem.

§ 373

ut universalitas naturae auferatur non sufficit, quod intellectus ut cum identificet naturam cum singularitate, et requiritur quod illam intrinsece identificet, hoc est, requiritur quod intellectus attingat naturam, et singularitatem

q̃ modꝰ unꝰ ꝺ̃ꝰ ut a ẽngit q̃ hꝫ actꝫ vgꝛus, Vñchoo,
pꝛoꝓnus solꝫ ex tẽnca ẽdinaꝛiꝫ nag ceẽngulaꝛ ẽtegoꝛ
q̃ ñ atẽngat nag ee singulaꝛ ẽtꝫ tꝫ quꝫ duo tꝛes, ut ille
amat aduerꝫ ꝓpꝛꝫ ꝓponenda. tuncꝫ tolẽ vnꝰ ꝺ̃ꝰ alteꝫ,
ẽmo ilꝫ ꝺicat tꝫ quꝫ totꝫ potenꝰ ale de suo ẽnfeꝛio in ꝓpa-
ꝛat hoꝛnaca is tonaa huma identificalis cꝫ ꝓꝛo, tnquo
naa manet unꝰ ꝺ̃ꝰ ilꝫ, ꝛndisilꝫ a cꝫ apaꝛeat naa
etẽngulaꝛitaꝛ ilꝫ a ꝺ̃ꝰ ut apaꝛeat q̃ quꝫ duo tꝛes ex
tẽnces identificat aduꝫ apꝛensionꝫ ꝓpꝛꝫ.

Vs74
aduꝫ ꝓpꝛtionꝫ diquo mang, inglat, qꝺñ eoꝺꝫ ñdes i laau
eoꝺꝫ modo, et nus aꝺꝓane atiñgꝫt nag, hꝫc manet
diuꝛsa, et ñdiuꝛsa ꝺ̃. ꝺꝛꝫ: implicat q̃ meoꝺꝫ ac pꝛeꝺicti
so modꝫ, et nus ꝺiuꝛsa sane tali, atiñgꝫ tꝺ̃ ñgo
Blay. V tnuꝫ xabit ty ẽ ni hibꝺ ꝺꝫ tuti ꝺꝫ actuꝫ ꝓpꝛ
ꝓpꝛtue atiñgat nag ñno ulaꝛiꝫ, et enunciaa
atiñgat nag vniuꝛsꝫ: ñg ꝓꝛꝺꝫ tactus ñꝺiꝛiꝫ tibi
diuꝛsi ꝺe ẽndi ꝛeaꝺꝫ ty sabꝫ tnabꝫ diꝛsi ꝺeꝛ
ultꝰ ꝓaꝛtinhoc aꝺ naa huma ꝓꝺꝛꝫ ñꝓꝛiꝫ quo
hquetin diꝛeꝺꝫ, in quoꝛ ꝛtue atiñgit naa ꝺiꝛa
ui in ꝛeuoꝛa. ñg atiñgit q̃ ẽnt, etꝓ ꝛuporꝫ ꝛeuꝛu
tactue atiñgit nag ñꝺiꝛiꝫ, et ñee ẽngulaꝛi hꝫ.
ñ, ilꝫ etꝫ eoꝓaꝛte sabꝫ ꝛnaceet ẽngulaꝛi ꝓꝛio cet tꝺ̃a
ngnaa ẽngulaꝛi ñ ẽ ꝺequꝺ liet ñꝺiꝛiꝺnaꝓꝺicaꝛi

D Zy ẽ: hic actus ꝓxuseho ꝺꝫ ꝓꝺicat ꝺeꝓꝛeiꝫ
nag, quꝫ cy ꝓꝛo ñ ilꝫ hficat. ꝺnaq quꝫ cy ꝓꝛo ñ ilꝫ h
ficat ẽ ẽngulaꝛi: ꝓ naa quꝫ ꝺeꝓꝛo ꝓꝺicẽ ẽngulaꝛi:
ꝓ. ꝺiꝫ uo nag: hic actus ꝺꝫ ꝛeꝺicat ꝺe ꝓꝛonaꝓ quꝫ
cy ꝓꝛo ñ ilꝫ hficat. Zy ꝺꝫ ꝺ ꝺiciꝫ hic ꝺeꝓ ꝛu naaeu
ꝓꝛo ñ ilꝫ hficta. ñg hꝫ ñꝺꝛiꝫ ꝺ ꝺiciꝫ naaeu ilꝫ hficta

UGR Biblioteca Universitaria

illa natura attingit per predictum actum, quae cum per veritate
potest praedicari ratione identificatae cum proprio, et solum natura, quae
identificatur cum proprio potest cum unitate, ergo natura non manet in isto
actu universalis: ratio huius consequentiae: quia non manet natura uni-
versalis per illum actum per quem non attingit natura omnium sin-
gularium, natura una per actum per quem attingit natura pro-
pria per quem attingit natura.

§376

confirmat: Ergo ratio praedicta prius attingit collectionem omnium naturarum secundum in-
tentionem, licet tamen naturam intentionem identificatam cum proprio, quam quidem naturam platoni-
cam? Si sic falsa erit propositio. Si secundum naturam non erit universalis: ergo. Et ergo ins-
tantia, quam confirmatio manifeste retorquent in hac simplicia apprehensione
hoc, in qua, quae iuxta citatam resensionem, natura apparet universalis;
sed manebit universalis, si suae teneant instantia, et confirmatio: nam
illa natura attingit per apprehensionem hoc, quae cum veritate potest praedicari ut
identificata cum proprio, et solum natura, quae non identificatur cum proprio, potest
cum veritate praedicari: ergo. Haec eodem simili patet, ad suam probat Rector
Intorquet ergo confirmatio: nam apprehensio hoc attingit collectionem omni-
um naturarum secundum intentionem, tamen intentionem identificatam cum proprio, et
naturam platonicam?

§377

resolvebit Rector, illam apprehensionem hoc attingi naturam hic et secundum intentionem
naturae non vero pluralitatem, seu collectionem omnium naturarum; et hoc intentionem
identificatam cum proprio, sed non cum solo proprio, sed cum proprio et solo; ideo quod cum veritate
de solo proprio, et de solo proprio: quia illa solo non denotat exclusionem, sed denotat
totum intentionem posse sufficienter praedicari de quolibet inferiori, divisim, non conexa
igitur resensionem, restione resolvendo, dico quando maior: illa natura, quae secundum
intentionem potest praedicari ut identificata, concedo: quae secundum singularitatem potest praedi-
cari, non maior. Ad confirmationem resolvitur, praedicta praedicta propositio non attingere colec-

prari deg

ng om nig nang: nom ng ingula ris atq; nec plaustrū, sed ut ingule ineun
ug nau gris p̄ ḡn solus, sine uny, ou nāq; indiuiduus: q̄ n̄ got naa dnuoñ
diuiduo abstrāgi, q̄ n abnoñ abstragat.

§ 378

Ag sabitur. Enūs hic q̄ tig p̄nis hoo eq̄ uales huic p̄no saligueis hoo; sed hic
enuntiatiue q̄ rectus nō distinguo nag ingulare: go q̄ p̄. sine q̄ tionū de
grato uerū nauo filet enuntiato, uadit q̄ gny de grato paralaxi
uo filet enuntiato; sed hic q̄ tig p̄nis hoo i eq̄ ualent de grato uerū nauo fi
let enuntiato: q̄ de ista dicig p̄nis q̄ eq̄ ualent filet de grato paralaxi
afferuo q̄ filet enuntiato; sed dicig huius p̄nis sed hic q̄ tig nō hoo.
go hic q̄ tio eq̄ ualent de grato paralaxi afferuo filet enuntiato: go. ſ. p̄. hy.
Secundi uerū q̄ tig nō hoo: go aligueis hoo ſ. p̄nis; sed inqualibet uerū ng ge
ag, uerū q̄ subay uerentū: go q̄ ng huius p̄nis hoo subay uerū aliqueis
hoo ſ. p̄nis go q̄ hy ding̃ enuntiatiue singulare uag, licet q̄ singēt nō
icare § 29.

§ 379

ad argum. Negno mag. hic q̄ tio ſ. eq̄ ualet huic attento ob
uiſcuo ut ſ. q̄ pueri, uidē: attento ob uiſcuo, ut filet enuntiatiue
q̄ gny, eq̄ ualet ſ., nō mag. hōy uiſcuy huius q̄ gnis
p̄nis hoo uidelicet ut ſ. q̄ pueri, ut hic q̄ tio eq̄ ualet hu
ic p̄nis aligueis hoo: q̄ a q̄ pueri, ut enuntiatiue nag de icat sing
ulariter, q̄ pueri aligueis hoo de icat natiue. sed uidetur hōy
utrūs argonis ut filet enuntiatio hic q̄ gnes ſ. eq̄ ualentes: q̄
ſ. enuntiat naa q̄ ise q̄ enuntiatiue nag, ergo q̄ enuntiat naa icat sing
ulariter. Dicendū §. 62. Ad q̄ arg. dicig mag: q̄ tio
de grato nauo uerū filet enuntiatiue, uadit ſ. n: q̄ tionū de grato
nauo uerū filet enuntiatiue simpto uadit ſ. n: q̄ mag.

§ 380

ut ista dicuntur tales sint, debent ea q̄ dicta, et nau enuntiatiue
de eo: uel de q̄ dicta, cuius sit enuntiatiue alleg, debet uadi-

UGR Biblioteca Universitaria

a ꝑ ꝓ nunq̃ de eo dꝫ subeat, ídꝫ prat̃ intendit, ꝓ hũc ꝓ ꝓnit̃ gr̃us hoo
alias ꝓat̃ ꝓtendit nat̃, vt adꝫ ꝓ hꝫ gr̃us hoo, ꝗ alias ꝓat̃. Sed ꝓ nis
ꝑtic̃ extendit ꝗ hꝫ gr̃us hulus hoo, ꝗ ex ꝓgrat̃ dat̃
get omnes homines, et ad ꝑdic̃ndũ ꝛnficiat, ꝛ ꝓ affirmet, bnegat oꝑ
ꝑficit et requirit ad falsit̃ dei, illi ꝓponit adꝫ ꝓ hꝫ gr̃us hoo
quis hoo, hoc ꝛ nficiat ut falsa ꝛ ꝓ ꝓ.

ad ꝓbãdũ dicit quo mag. hꝫ rectũ arguit ꝓ acento obo vificato ut ꝛ
nedo: acento obo vificato ꝑtit enũciatiõ quia est talis, nõ mag. Sustadi
ra insumulus nã 13 uerbũ illa, quia assignat aliquã ꝛtã acento obo vi
ficato ut ꝛ, q̃ nus tut ꝛ, ad quis ca thales, nõ dicit ꝛ. Sed dicit ꝛ
dicta ea dꝫ ꝑtãa ꝓpones ꝓnis ꝛtrarias, qꝝ ꝓpones uerũt, acento
ut ꝑtit enũciat, uerũ sit ꝗ obꝫ mutant habẽt ẽ ꝓpones, et ẽ ꝛa.
Dicit: ẽ hãc ꝓpone gr̃us hoo singularitas ꝓ ꝛ obꝫ ꝓpones, et
cõe enũciatiõis: ꝗ tã illa atingit enũciatiõe singularitas, Hoc ꝛg.
ẽ ꝛficit ꝗd aliquid ꝛtat obꝫ enũciatiõis, ut enũciatiõe atingat,
hoc ꝛ ꝓtic̃ ẽ ꝗstiõe ꝓponit obꝫ, ꝓnis, ẽ ꝛfit ut gr̃us ꝛ ꝓat,
ꝑtic̃ꝰ requirit ꝗd aliquid ꝛtat enũciatiõis ẽ hoc dꝫ nat
obꝫ ut dicat enũciatiõe ꝛtã, ꝗd ꝛficiat ꝛta respectũ ꝗd ꝛtat
respiciat obꝫ.

hꝫ ex alio ꝛtc. ꝗ hꝫ acꝫ hũchoo naa ẽ hoc unũ ꝗ ꝓ unũ
tis: gener ꝗ hꝫ gr̃us hoo. Pbcia: idẽ ẽ ꝛtã naa hentiũ
ꝗ ꝓ unũ bis, q̃ exalẽpa gre ꝑtit ẽ gr̃us atingit naa unũ
bis ꝗ ẽ 1ª exalẽpa gre ꝑtit ẽ gr̃us, naa unũ bis atingit ꝗ ẽ 1ª
ẽ ꝛfit ut naa ꝑtit unũ bis, Thesaeus hũchoo aꝑt naa unũ bis.
Pbr: idẽ ꝗ hꝫ acꝫ hũchoo naa ẽ ꝑtit unũ bis, ꝗ ꝓ hꝫ indiuiꝫ
acꝫ naa ꝑtit unꝫ singularitꝫ, ꝑtit enũciat ẽ hoc ẽ gr̃us hoo.
go. Post arguit ẽ hoc acꝫ, naa identificalis ꝓ, ꝗd

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

nam non manere unitas similiter probat, quod sicut actus iste hic homo formaliter apprehendit attingit naturam singularem; ita quod hic prius homo formaliter intentionaliter attingit singularitatem, quod est contra ipsum resensionem.

§ 383

ad argumentum vero antecedens nego consequentiam. Ad partes, quod per hunc actum hic homo attingit naturam et singularitas per modum unius tri, ita ut intellectus per illum naturam ad tale determinatum individuum; quod est intellectus ita determinatus, et contrahit naturam illam non relinquit unitatem. In hoc vero actu prius homo attingit naturam et singularitas per modum duplicis tri, ponentis unam propositionem, et singularitas pri non attingit, tamquam de facto formaliter intentionaliter determinans, et contrahens naturam ad hoc determinatum individuum, ut diximus n° 373. Ad confirmationem disquo maior: ideo per hunc actum, quia natura habet intrinsece intentionaliter suam singularitatem, nego: quia habet extrinsece, et nego maiorem. Ita est solutio ex dictis, et n° proxime citato.

§ 384

ex dictis inferes 1°: quod licet hic actus, hic homo, individuum talem naturam humanam, equivaleant coadunatis, ut vult Sanctus, at ius non retinet universalitatem per se dicta. Iuxta illam retinet: quia hic actus Prelatus, et individuum exercite intentionaliter referre ad naturam superiorem: unde manet in illo natura superior, et universalis. Inferes 2°. quod Iodinus tomas dicat loco a nobis citato n° 362: homo qui praedicatur de sorte, idem sicut sortes, et qui praedicatur de platone idem sit plato, cum praedicatum inscit subiectum, ex his tribus non sequitur hominem singularem praedicari de platone, et sortem: nam ut ipse sanctus doctor immediate antea dixerat: homo sit in pluribus, et praedicatur de pluribus, non tamen unus homo in numero, sed unus in specie: nam homo qui praedicatur de sorte, et ubi manifeste ait, hominem, qui praedicatur de sorte esse unum in specie, sed esse naturam universalem. Disputatio 4ª de probabilibus philosophis. Sexto 1ª sententia praelegentis.

§ 386

Phi comunit sequunt Porfirium, qui in isagoge, seu in introductione ad libros de Categoriis unirle dixit ingenus, difeq, species, proprium, et accidens, quae pralia apelavit. Hanc divisionem, et nos sectantes non nulla de singulis praefractabimus. Haec unirlia pralia dicunt, quia et subrane unirlis meti considerari possunt; nihilominus subrane unirlis logi accipiunt. Non tamen dicimus, pratorum genera diversa esse. Alia denuntiant in quid, qualia sunt prata, in quibus rei essentia consistit: ideo quod essentia est quidditas apelatur: quia interroti, quid sit res, per ipsius essentiam res demus. Alia dicunt in eo, quod quid, et sunt illa prata, quae rem constituunt tanquam pratum, seu pars per se stans, et malis fluit indifens ad diversas species. Sic al prat in quid, de quo, quia est pratum essentiale ipsius, et prat est in eo quod quid, quia est par malis, et fluit indifens ad species equinam, et humanam.

§ 386

alia prant in quale quid, illa scilicet, quae tanquam fluis, et differentialis, et lut alii adiacens rem determinat ad species, lad aliquid totum determinatum, vel gignilitas, quae non solum prat in quid de equo, quia est de ipsius essentia meta, sed est prat in quale quid, quia est pars meta fluis, et differentialis adiacens alii, quod per gignilitatem determinat ad species equinam constituendam. Alia denique prata dicunt in quale, et sunt illa, quae se habent tanquam accidens rei essentiae: quo consilitas prat in quale de homine, quia se habet lut accidens metum rei homines. notandum est sicut quod diximus, illa dicit rei essentia, quae sunt prata tria, et ratio ora rei, et lut radix ceterorum pratorum, quae recipiunt in re, et per ipsius definitionem explantur, et haec essentia est rei natura dicitur.

UGR Biblioteca Universitaria

§381

essentia, seu lt sit indivisibilis vr a phis, considerat ut partialis in partes fr-
les, et considerat ad instar compositi fici. Sicut e in hoc dat m aa
1a, unio, et fra, et maa saltem, quae de facto existit sub pars malis
per se stans, et indifens ad hoc, illud compositum fici constituendum: vt
et fra vg ignis sub per fralis alt, scilicet maa adiacens, et maa
vi unionis fici determinat ad compositum igneum constituendum, ita in composito
meto, seu essentia meta equi vg in qua fralit distinguunt al, et gig-
nile, al lut subcum, pars malis, et indifens mte ad hoc illud compo-
situm metum constituendum; gignilitas a sub lut fra, pars differentis,
adiacens ali, qd per gignilitatem determinat ad hoc compositum metum, scilicet
equum, constituendum.

§388

hac supposita doctrina, porfirius sic genus definivit: unum aptum praeri pluribus spe-
cie differentibus in eo quod quid. Sed ad normam huius definitionis sic clarius et R
bus nris definit: unum aptum praeri de pluribus essentialiter differentibus tamquam
pars malis essentiae metae illorum. Per esse unum aptum praeri de pluribus
convenit genus cum reliquis praedicabilibus, ideoque illa bra sunt in define
genus generis reliqua a sunt differentia: nam per illa differt genus
a differentia, quia haec praeter tamquam pars fralis, differt a specie, quia haec praeter
tamquam tota essentia. Denique differt a proprio, et accidenti, quia haec non
praeter nec tamquam pars, nec tamquam tota essentia.

§389

dividitur genus in supremum, medium, et infimum. Supremum, quod sub
alio genere non continetur, et sub se alia continet, ideoque tale genus
non constat genere, et differentia: hoc genus sunt ens. Genus medium, seu
subalternum, est quod sub alio genere continetur, et sub se alia continet:
vg genus substantia, quae continetur sub genere ens, et sub se continet ge-
nus vivens. Genus infimum, quod sub genere continetur, et sub se enu-

lis genus continet: vg altitale ru iralis, qd quidem subse nullus genus continet; ad ipsum (e) immediate sequuntur differentiae rugilitis, g inilitis &c. Hoc genus infimum (e) proximum appellat. Hic notabis nullum inveniens esse qd genus sit species ru unius, et genus rualitatis. Sic genus p dictam definitionem definitum, species ru unius in communi, et genus ru suorum inferiorum.

§ 390

Robis 1º quae pluralitas inferiorum requiratur ad hanc? ad hanc requiri pluralitatem constat ex ipsius definitione, est enim actus praedicari de pluribus. Dico ergo ad hanc non sufficere pluralitatem eiusdem infimae speciei. Ratio: quia genus debet esse praedicabile de pluribus, tamen differentibus, ut constat ex definitione, et plura eiusdem infimae speciei non differentia sunt, sed solum numerica. Hic sonat Divus Tom. 10 posteriorum lectione 12: non possibile invenire aliquid hanc, cuius unaquaeque sit ex species. Ergo genus debet sub se continere plures species, et ulterius rogat, quae non debeat esse haec ex pluralitas ad hanc requisita?

Ut res degat supono duplex esse ex pluribus genus: aliud ex pluribus subiicivi, aliud ex pluribus.

Est illa, quae sub se nulla individua continet, ideoque non est multiplicabilis in plura individua: talis est in sententia Tomistarum natura unius cuiusque angeli. Species vero praedicabilis est quae in plura individua multiplicari potest, ideoque plura individua sub se continet. Dubio ergo respondeo: ad genus sufficit pluralitas in specie subiicibili, et non requiritur pluralitas in specie praedicabili. Probatur: ad hanc sufficit sibi unus actus praedicari de pluribus, et habet differentiam. Et hoc verificatur si genus continet sub se plures species subiicibiles. Ratio minor: nam hic Tomistarum natura angelica est genus rudivi tmicaechi gabrielis, et non praedicatur de pluribus, ergo tantum differunt, et illi continuatur differentia numerica differentia specifica cuiusque habet angeli.

UGR Biblioteca Universitaria

Dicendo contra hunc dictum in hipotesi quod omne aliud
potest huius esse tantum possibile aliud esse genus, et tunc solum dabit
plura tam inferiora eius quam infra ex specie: quod hoc sufficit
ad genus ratio maioris: tunc aliud esset idem, aut modo, et modo
genus: quod. Confirmatur possibilis est materia tamen ex tali determinata
ad unum determinatum compositum ficum constituendum: quod possibile est genus
determinatum ad unicam speciem infimam constituendam: nam genus assimilatur materiae,
non materiae, et disgruo materiae generis: tunc aliud esset idem secundum intrinsecum, scilicet
secundum extrinsecum, non materiae. Aliter in illa Hipotesi esset principium sentiendi sicut
modo sensus, ac non esset idem ac modo secundum extrinsecum: nam modo habet esse genus, et
genus sensus extrinsecum alii, quia illi provenit a cognitione abstrahente rationem alias
a pluribus inferioribus specie distinctis, quod tunc non haberet. Nec aliud in illa
Hipotesi quod teneret ad aliquid ex quinque praedicabilibus.

ad confirmationem concesso antecedenti, non concedo: genus quod solum assimilatur materiae de facto
existenti; sicut quod hoc non sit determinata ad unicam compositum; ita nec genus
ad unicam speciem; Elicies 2° contra secundum dictum: iuxta Porphirium genus debet
tenere sub se plures species, quae subsistunt plura individua;
sed talis non sunt species subiicibiles: ergo plures species subiicibiles non sufficiunt
ad genus. Nego maiorem: nam ut constat ex definitione generis a Porphirio
adita solum requiritur ad genus, quod sit praedicabile de pluribus essentialiter
differentibus, quod verificatur, si plura, de quibus genus praedicetur, solum
sint plura in specie subiicibili, ut diximus.

§ 394

robis 2°: an inferiora generis debeant esse entia completa, affirmant
Thomistae, sed negant nostri, et ratio est: quia hic conceptus sparsifica sunt unus
communis, et aptus ut praedicetur de materia, et forma essentialiter differentibus,
et incompletis: ergo inferiora generis non debent esse entia completa.
idem dicitur de hoc conceptu accidens, ratione accidentium, quae entitates

in completa, et species differentes dicuntur ex Santo Thoma ad 2um quaestionem articulo 1o ad 2um: non tamen inferius sunt ita nisi quod habent aliquam completam; et ideo substantia non praedicatur proprie de parte. Haec autem horis Tartae non faciunt quod substantia, sed completa, et ideo eius inferiora debent esse similiter completa, unde solum infertur quod substantia praedicatur et fit completa necessarium praedicari de substantia fit incompleta.

395

Robis 3o: an genus praedicetur formaliter immediate de individuo, an solum immediate, de specie, et mediate de individuo? Respondeo, de utraque scilicet de individuo, et specie immediate formaliter praedicari genus. Pr: al vg. genus ru homo, qui sunt species, et ru pri, qui sunt individua; et eque formaliter immediate praedicatur hoo sal, et prius sal: go. Ratio noris: quia formaliter immediate praedicatur hoo: go formaliter immediate praedicatur quidquid homo constituit; sal homo constituit: go. In substantia ergo ea de individuo formaliter immediate praedicatur species, et mediate genus: quia ex hoc antecedenti prius immediate sequitur: go hoo: postmodum vo: go al: quia prius sunt esse al, quam esse homo, et prius esse homo, quam pri.

396

Robis 4o: an genus possit praedicari de individuo metaphysice incompleto? Suppono in quolibet individuo dari genus, differentiam specificam, et differentiam individualem, seu materialem. Si individuum supponatur virtutem ex genere, et differentia specifica, solum quod illi deficiat interationaliter differentia individualis; tunc genus potest immediate formaliter praedicari de tali individuo praedicamento incompleto: aquino escribo mas en esta o sa por bolver la otra a ora y alargar la cura que lo cura, es quien cura.

UGR Biblioteca Universitaria

g de talí índiuíduo genus ſ pars malis vtcúq. Secuñ de índiuíduo
olta ſ ídeuato ñ loquím, g díſea índiuídualis ku numerica, apñ
ſ tenat ad ſídeuatas nuces; índiuíduo ídem, g d ínteligat ſ tanñ
ñ, ex genere ſ díſea ſ pecíca differñ, ſ tanñ ex ínteligat díſe
a numerica. Dubñ, go ſ de índiuíduo multiplici, illi ſ ntiga ſ
deret ſ pares essentiales, et ſ singulares, vg hoc al, et albe
l nare resdeo: g tunc genus ñ prae ſ tinguit pars malis cuíllo
índiuíduo ñ ínteligat pars ſ ſalis, seu díſea ſ pecíſica.

397

Lobis dicſ, quomodo genus ſit tota, pole, et pars malis ne ſ ngerio
ñ? Respdeo genus, g do ſ abstractiua á díſeis ſ et tota pole; g ſ ſtitui
le g plura ínferiora ſ ad quo ſ stracta ad ínferiora, tunc ſ pars
malis ſ ic adsit ſ ens g ſ ng cogn ſ abstracta ſ genus, et tota
pole; ſ al vo ut ſ genus ſ ens g ſ ng cogn ſ hoc ſ genus, et pars malis ſ tan
ens ſ ng determ ſ g, ſ ecisſ ad quę ſ tracta. Vide ney 325. Nota g d ſ do
al gratiæ tota ſ potentiale, ut ín hac ſ pone hoc ſ al, ſ ut ñ reduplí
cat regra ſ ng ſ tiæ ſ ntiæ ſ tota potentiale: ng ſ ſa ſ cognitio, ſ tiæ ſ ng
denotat conuenientiam ſ ng ſ ſ ng ſ requisitę ad tota ſ pole. Sexto ſ dicitur
ſ pralis.

398

díſeo ric à Porſirio de ſ ſtitutiua ſ pralis de ſ pueris ſ de ſ ſens ſ pecia
lis ſ pralis gnica. Re de ſ ſtitutiua hæc díſeis ſ tinctiua ñ reuera, g inde
ſ ſitiua admisa, hæc mutuo ſ ubstituuntur tutiora: unus ager
ng quę pars ſ alis essentialis mei illius. Pars unus agri ſ ve
nit ei reliquis pralis, g ſ ng quę pars ſ alis abolis dicit ſ ua
dicta nº 388. Diuiditur díſea in communem, propriam, et propriſſimam,
communis ſ illa, quæ ſ tuit duo differentiæ inalógo accidentalis
vel ſ differentiæ vg albi, et nigri, quę ſ tuunt differentiæ
vanę albedinis, et nigredinis, quę accidentales ſ tuun
ſ tur ei ſ to ínalógo, Díſea ſ propria ſ ng quę ſ tuit ín ſ ſ propriatę

sic visibilitas, quae proprietas est hominis, est aliqua ratio, per quam homo
fiat ab equo ut: Proprissima est quae per supra apposita definitio explicatur.

§ 399

predicta divisio est in propria, nam ad prale differentia solum pertinet differentia
proprissima. Differentia autem communis pertinet ad prale accidens, et
differentia propria ad prale proprium. Differentia proprissima recte dividitur
in subalternam, et infimam, sive atomam. Prima est quae simul cum genere
sumitur ultimus contrahibilis ad aliam speciem inferiorem: ut sensitivum quod est
ultimus contrahibile per rugilitatem ut: quia licet sensus sit differentia viventis, est
differentia subalterna ultimus determinabilis ad speciem inferiorem leonis
ut. Infima, seu atoma est differentia, quae non est ultimus determinabilis per aliam
differentiam essentialem ad aliam speciem, sed solum est contrahibilis per differentiam nu-
mericam, humanam: ut rugilitas, quae ita determinat ad speciem
leonis, ut non sit determinabilis ad alias species (si possibiles non sint plures
leonis species) sed solum contrahibilis per differentiam numericam.

400

dividitur differentia in contrahentem et extra genus. Prima est quae sine illo
genere, cuius ad hoc iacet nullibi potest reperiri: ut gignilitas, quae sine
alio nunquam reperitur. Secunda est quae ita unus genus contrahit, ut sine illo re-
periri possit in alia specie ut gralitas, quae sine alio, quod contrahit in homine,
potest reperiri in deo, et angelis. Differentia diversimode denomina-
ri solet: si videretur respective ad genus dicitur tractiva, quia contrahit, et
determinat genus ad aliquam speciem. Dicitur divisiva, quia genus, quod est to-
tum potentiale per illam dividitur, et reddit pars actualis speciei. Di-
ferentia respective ad speciem dicitur constitutiva quia simul cum genere speci-
em constituit. Respective ad inferiora universalis, et prialis: quia de infe-
rioribus praedicari potest tamquam pars formalis. Hinc differentia subalterna est prialis
et universalis de specie inferiori; differentia autem infima solum est universalis,
et prialis ratione individuorum suae speciei.

UGR Biblioteca Universitaria

ex quo coles, qd in hac ppone equus sensivus, li sensivus,
quae sit differentia subalterna prat de equo tq de specie inferiori:
nq lt equus q ee sensivus n differat ab omni n ipso; differt
tm ab omni n sensivo, qd sufficit ad rationem differentiae subalternae.
Hinc nihil obs, qd sensivus pdicet de equo tq quae pars malis,
et q tq quae pars filis: nq sit pars malis rationalis, et sit pars
filis rationalis generis vivens. Coles q hq pranq equus sit gignilis ee gra-
nq universalis de equo universali; n vo superioris de inferiori: q differentia
gignilis n sit superior ratione speciei equi. Solus go prat gignilis
tq quae pars filis constitutiva illius speciei, qo ad rationem superioris,
et universalis n sufficit.

402

quaeres hic, an differentia infima coalescere possit ex duplici
gradu divisivo generico? n dubium de differentia ea subalterna:
hic e vivens sensivus ex duplici gradu generico constat. Nec
dubium sit qdo duplex gradus genericus sit tota rei essentia:
nq tunc duplex illud gradus n erit differentia, cum n pdicet
tq quae pars filis, tq quae tota essentia; dubium go sit an sit po-
bilis aliqua differentia infima, quae tq quae pars filis pdicet, et ex
ut duplici gradu divisivo generico. Ita pres lincae, Soliti-
us, et Conimbricenses hic quaesnt 2a articulo 2o affirmative res-
dent communiter rres nn cum pre quibus dispune 23 cum quibus
affirmative q res deo.

403.

et pt possibilis sit actus voluntatis, qui simul sit caritatis, et mi-
sericordiae; talis actus constaret differentia infima infima
ex duplici gradu divisivo generico composita: go. Pbor.
in tali actu ratio actus voluntatis est genus, et complexum
ex conceptibus caritatis, et misericordiae est differentia; sed quia

charitas, et misericordiae ... diversae generice, ac in illa cata
... pars huius ... : nam praeter car-
itas communis, et genericus omnibus actibus caritatis et similiter
... misericordiae ... pars ... : nam ... illi ... di-
... differt ab omni ... ipso, et ... est pars ...
... et gradus de inferiori ... : ergo. ...
... communis ... differentia ... rationale ... formali ...
no sensitivum rationale, in qua vivens ... genus ... differ
... differt ab omni ... ; et ... duplici gradu diversi
... genericus: nam ... sensitivum ... , ... rationale ... ange-
lis.

404

... : ... differentia infima ... ex duplici gradu diver-
sae generico, ... illorum ... differentia ... :
ergo ... illorum ... genus, et differentia : ergo quali-
bet ... et inferius. ... : ...
... quodlibet illorum ... differentia ... alterius, ...
est differentia ... : ... ex illis gradibus, ...
... in alia specie ... actus miseri-
cordiae, qui non est caritatis; sicut ... et rationale ... in ...
Unde ... misericordiae est genus, ... caritatis
est genus, ... caritatis ... differentiae
... est differentia, ... misericordiae ...
... caritatis ... differentiae ... : unde mutuo
... et mutuo ... : ... hoc non ... ab
differentiae ... .

405

... : unus ... resultat ex actu ... ; ... differentia
est unus ... : ergo ... illius ... , et alia actus, et ...
... differentia. ... : ... duplici ... resulta-

re una fra fica: go ex duplici maa meta, seu duplici gene-
re n̄ potest resultare una fra meta, sive difea. Nō mars intg
de acu, et gotia, quæ ve sint subcty, et fra: nō ex pluribus gradi-
bus caloris unus q̄ se resultat, et nullus subcty, seu fra altius.
Illa duo grata, in ne ... sit subcty, seu fra altius, unq
q̄ se fra metq̄ constituerent, et n̄ herent se disparate, sicut n̄
se herent alij et rale. Ad 1 fortiorē dis partas, q̄d magis, cum sit
ly subcty repugnat repugnat. Generi ... n̄ repugnat ratio fra nec,
ut patet in genere medio.

406

Oppones 2º in composito fico fra specifica simplex. Composito me-
ty se het instar composito fici: go. Urget: ex duplici fra fica
resultat duplex composito fici, et difea constans duplici grato
divisive generico. Est duplex fra meta: go resultaret du-
plex composito metq. Resp. de 1º nendo mars nō fra ligni
specifica composito ligneis et constat pluribus fris partialibus. 2º omis-
sa mars, nō nō ... omni modo similitudine, quinq hec sit ho-
sa nº 187. Ad urgeq, nō mars de duplici fra partiali et sub
ornata: n̄ ... duplex composito fici in homine, et in ... ...
... ama, et fra corporeitis. Ad 2º ... mars de duplici
fra adequata, et n̄ partiali: difea ... illa sunt partiales, et
in adequata, ut patet in alterali homine. Sexto 3º de reli-
quis tribus pralibus.

847

... sic species, quæ ... ...
... ...
... ...
... ...

UGR Biblioteca Universitaria

hoc sensilis, hoc sensilitas, prato qqui, logi de esen tia sensationabilis de eque uniuersalis, ideo qq quy n. sensibile ra esentias, cui qua muttio nomine sensu hoc: generalis, sensilis: go hoc. qq quy @ soluy singulis qt uniuersale ratione individuo, sy sue specie: unde abin individuo valet illao ad qq quy: qq sensu: generalis: n. @ valet extra: sensilegoqua.

accidens ly quale, qd. q. defea communis dicit, sunz qua le deplusio in quale in reverbum. dicit in qual q. e accidens sexta extra subiecti de quo grat, in quo conuenit cum qq quy; ab hoc @ differt q. in conuertibilit. Accidens dicit insubertalis de subiecto q. in accidens, et subiecto n. dat conuersa illao. Accidens ut fiaq, contra ly, Accidens pra in relinquit a subiecto, f. quo solu in uno get q. pra n. conuertibilit, ut illi pes sacciderens, q. de hone grat q. dicitor modo, s. hoc: goveripes, n. @ valet spes: go hoc. hinc obseruabis loco accidens requirit, q. n. q. dicat obseruabilit, ideo q. accidens separans tale ante et nulla dat illao, seu obseruatio, neq. a subiecto ad accidens neq. extra; ut patet in albedine, a qua n. valet s. albedo hoc, neq. s. hoc: go albus.

§. Obserua 2º, ad rang accidenis n. requirit q. e exigat a subiecto, neq. q. accidens ltinens subiecto exigat, ut patet in albedine. locensq. hoc n. excludit de uialiq. d. accidens, q. d. a subiecto exigat, ut accidit in dipede, q. ab hone exigit, et calore ab igne exacto. Obserua denique accidens n. pose ee qq quy in 4º modo; pose vo ee qq quy in 1º, 2º, 3º nao d. accidens logicum meaq s. proprij, cuius flio rao n. delinquit n. a subiecto. Item extra esentia illius, cui qua mutuo n. vertit. tale s. rale realis, et rale rationalis. In 1º nula

UGR Biblioteca Universitaria

dat illao ab uno ad aliud, in 2° ca dat illao n̄ mutua: ergo
sit illo: ergo rale, n̄ e converso. hoc accidens metus grat de subiecto, tq
in concreto, quia in abstracto, qd n̄ evenit in accidentifico, qd
tamen in concreto potest grari de subiecto.

§ 114

Ex his notabis 1° qd accidens, qd in concreto grat in quale de subiecto
cuius sit accidens, potest grari in quale, et in abstracto de
suis inferioribus: nam calor potest grari tamquam species de pluribus
caloribus n̄ distis. 2° qd qdo accidens tribuit subiecto denominationem
intrinsecam, et unionem fictam, quam cum subiecto habet, debet praeponere
existentiam subiecti, si ergo subiectum n̄ existat, n̄ existet hic
accidentalis praedicatio prius sit albus: quia prius n̄ existens n̄ sit albus,
nec ex suppositione, qd existat debet esse albus, sive accidens n̄ tri-
buat denominationem intrinsecam, sive fictam n̄ uniat subiecto, qd denominat,
n̄ requiritur existentia talis subiecti vg prius sit cognitus. 3° si unica al-
bedo esset in pluribus subiectis, tunc secundum albus esset unibile, nam multipli-
cari sit, ipsa vero albedo, cum unica, et ea dem esset in omnibus, pos-
tis n̄ esset unibilis. Sexto 4a triplex resolvitur dubium.

Dubium, qd non sit obiectum definitum per definitionem unius cuiusque praedicabilis? 1a sententia
Scotistarum asserentium esse formam rationis resultantem ex cognitione abstractiva, seu obiectum tali-
um definitionum esse 2am intentionem obiectivam, quod dicitur definibilis, ipsam vero naturam, quae fit
unibilis, seheret in obliquo. 2a sententia Scotistarum, qui dicunt ipsum actum
intellectus, qui sit 2a intentio formalis esse obiectum definitionum. 3a sententia Scotistarum obiecto, et aliorum bu-
entium illud definitum esse concretum ex natura, et cognitione, seu 2a intentione formali,
utroque in recto. 4a asserit esse solam naturam, ita spinulam, et scortiam ali-
qui. Communis ergo nostrorum opinio sit obiectum talium definitionum esse concretum de-
nominativum dicens in recto naturam, et in obliquo cognitionem, seu 2am in-

tenny ſ̄ b̄ꝫ.

§ 416

ad hęc ꝫ nra ſ̄ solutio, & qua rone dixim⁹, qd dat̄ int̄ alig, qd ſ̄ genus, et hꝫ xpty genus. Hoc ſ̄ genus ſ̄ vera, denonary, dicens ut qd, seu tq qđ ruber, q̄ vera intenta ab⁹ et dicens, utq; ut tq qđ q̄ tq̄ cogny dr, qđ ſ̄ 1ª intentionis, q alig cogny n̄ genus. Hęc vo ſ̄ genus ſ̄ 2ª intentionis: q ad rone nay alig, seu grary ig cognit̄, q alig cogny hui ſ̄ intenny ſ̄ ydey: idey, q dat̄ ad ſ̄ genus ruber, ad duo dat̄ ut dr̄ ꝫ, verie enunt̄ et grary genus: nglit̄ ipꝫ cogny al, et grata intenta alig ad rone int̄ inquir̄, q dng ut illa ꝫ obꝫ; de quo ens ie dr̄ ens ary apty dr̄. tq qđ pars mea ſ̄ bony, qđ ſ̄ idey, a rone, q dng ut ꝫ obꝫ ad ſ̄ & ſ̄ genus, generis idey dr̄ de obo religuary definy, pratꝫ.

§ 417

de hoc ſ̄ tle ꝫ obo ꝫ definy de ſ̄ dicim⁹ ee grata intenta nay, q̄ importat int̄ ens, et hꝫ intentionis, q̄ importat ordinem. Et definy ꝫ definy generis ꝫ idey de religuo pratꝫ. Illud, qđ dr̄ exprimi ꝫ ipꝫ definy; tq exprimi ꝫ definy generis ſ̄ ydey denonary, dicens int̄ rem, et hui ꝫ intentionis; qđ exprimi ꝫ qđ ꝫ definy ſ̄ ny apty grary de genere. Hoc intenty nay, ut dicens in obo quo ꝫ ad rone: sed genus ſ̄ ny apty &c. ꝫ. Hęc non probat̄ ꝫ dicens ꝫ falsas ꝫ singulas ad rones ꝫ sentias. Illas omnino certa: nglit̄ genus, et ee in apty &c. tq qđ malis pars mea ſ̄ vivent.

§ 418

ig ad ſ̄ tias ꝫ ponas. hꝫ ens tia ſ̄ bona ꝫ, ſ̄ obꝫ definis genꝫ ſ̄ et obas ves albedo, ſ̄ pa cogtio, talis una ens ecia ſ̄ ens ecia una apty ꝫ grary dꝫ virtꝫ, qđ ſ̄ manifeste falsꝫ. ſ̄

lit. nec actus intus ut voluntas, nec naa, et ipsa cognitio seu 2a intentio filio in recto importata, ut placet pro obiecto, nec pla naa si hec n. sit pura sp. ralis de pluribus gonulibus ex p. dicto abis sobis defitis p. definis generis, cum illis n. conveniat essentia, quae p. predictam definis exprimitur ubi observabis 1o. quid sit intelendum, q. do dicimus obis definis generis esse naa in recto, et 1a intentionem in obliquo, q. d. scilicet his sceptus unus aptus &c. n. enuntiatur de toto secreto denonavo, seu de genere secreto sunto, sed solum sunto specificative, hoc s. de naa 2a intentionis, q. a de ha ex pla ut cognoscante cognitionem abstractivam vificatur esse unus aptus &c., et hoc n. vificatur de 1a intentione.

419

explat hoc amplius in hac propone, hoc albus sustia, pratum sustia n. vificatur de hone, et albedine, nec de hone pure sunto, sed de hone hente albedinem unde subest de quo vificatur pratum sustia, dicitur dicens in recto naa humana et in obliquo albedinem. similiter in hac propone al. genus pratum genus n. vificatur de ali, et abstractione in recto, nec de ali ut cum sit de ali abstracto, seu dicente cognitionem abstractivam, q. d. illam importare in obliquo. Observabis 2o. q. d. in hac prane unus sapiens &c. lium importet unitatem, illam importat in obliquo, exponitur sic, hens unitatem &c. 3o. ipsum intentionem naa esse rationem unum, ut q. d. q. d. sit idem ac dicere prata intentionem naa esse apta, ut accipiam denonanum unius p. cognitionem, p. quam naa sunt una, ut quo.

420

4o. accidens ve de fide p. genus, et differentiam, q. n. oportet p. ex aristotele 7 metaphysicae dicente, ea esse simpliciter definitiva, quae simpliciter, ibi Q. loquitur Phus de definitione propria entis completi, quae quidem accidentia n. spectat. s. q. d. q. do phus, et divus tomas

videntur innuere concreta accidentalia, vel alias afferre in recto
fig., et in obliquo subiectum loquuntur de concretis ut sunt species qualitatis,
proinde non loquuntur de concretis ut talibus, sed de illorum fris. Observa denique
quaelibet definitio explicata in recto definitum, et ratione qua definitum;
quare definitio generis exprimit in recto concretum denominativum, de
cuius ratione est importare subiectum in recto, et fra in obliquo: un-
de definitio exprimit in recto fra in obliquo. Et licet definitio non ex-
plicet praedicata essentialia naturae, ita ut illa definiat, ideo est, quod de-
finitio generis non est definitio naturae, proinde quod illa debet explicare quod
est de essentia generis, non vero quod est de essentia naturae.

§ 421

Dubium est, an detur genus respectu quinque praedicabilium? Contra non nullos
Thomistas respondeo affirmative cum communi scotistarum, et iesuitarum.
Dicit illud est genus, quod est unum aptum praedicari de pluribus tamquam pars
materialis illorum; sed hic conceptus unitatis logicae, seu praedicabilis est unum
aptum praedicari de quinque praedicabilibus: ergo datur genus respectu quinque
praedicabilium. Maior constat, et non probatur: nam quodlibet praedicabile est tale praedicabile:
ergo participat conceptum praedicabilis communem omnibus praedicabilibus, et praedicabi-
litatem quodlibet a quolibet differt. Dicitur 1°: si hic conceptus praedi-
cabilis esset genus ad quinque praedicabilia, esset conceptus superior seipso:
nam esset superior omni genere, et ipse est genus. 2°: conceptus praedicabilis
esset genus, et esset species: nam genus esset talis determinata spe-
cies praedicabilis: ergo.

421

Ad hoc dico quod proponendum, si hic conceptus praedicabilis sub eadem ratione
esset superior, et inferior seipso, non: sub diversa ratione concedo. Hic
conceptus praedicabilis potest dupliciter considerari, vel est conceptus se ex-
tendens ad quinque praedicabilia, vel est hoc determinatum genus, hoc est pot-
est capi vel praedicabilis, vel hoc praedicabile. 1° modo considerationis non
est superius seipso, quia ita comprehendit quinque species praedicabilium, un-

UGR Biblioteca Universitaria

de qua libet vificet, ut sp̄ale, p̄ 2º modo videret scilicet hoc
prale qd̄ s̄ illud sugere tq̄ quā determinatū genus, ig̃ s̄ aliq̄d
determinatū prale, et in hoc sensu ostinet, et Scriptus inferior
ut ranis universalissimę pralis. Hoc ab omnibus explan-
dū s̄ in rane universalissima entis, quę s̄ superior omni ente,
et ipsa sens, p̄inde sub aliqua rane superior, et sub alia
inferior ipsa.

423

ad 2um dis quo ans: raptus prale 1º intentionaliter sumptū est ge-
nus, et 2º intentionaliter sumptū est species, concedo: prale 1º in-
tentionaliter sumptū est genus, et species, nº ppone. Explat: pra-
le 1º intentionaliter sumptū, sive, ut s̄ raptus obiectus p cognitionē abs-
tractiuā prius ad ipsis stantū unū aptū prari de pluribus tq̄
quā pars malis; nō tq̄ quā tota essentia de reliquis
pralibus inferioribus sive videret ut genus, sive ratin-
gat p hanc cognitionē genus, qd̄ s̄ illud attingere p 2ᵐ inten-
tionē, s̄ species: q̄ genus, ut genus s̄ una species sumpta sub
raptu universali pralium: unde raptus generis, ut talis s̄ pra-
lis tq̄ quā tota essentia de omnibus generibus. uno bro pra-
le ut huiusmodi pralium s̄ genus, sub 1º pralis s̄ species, sub 2º
intentionaliter sumatur.

424

3um dubium s̄ an p̄fata divisio universalis in quinque prali-
a sit adequata? Affirma s̄ communis sententia, quę sic
pt: quidquid de pluribus prat, l prat essentialiter, l acci-
dentaliter, si essentialiter prat tq̄ quā tota essentia
et s̄ species, tq̄ quā pars pralis essentiae, et s̄ genus,
tq̄ quā pars s̄ lis, et s̄ differentia. Si p̄dicet accidentali-
ter prabit l convertibiliter, et erit proprium, l inconvertibiliter,
et erit accidens: ergo p̄dicta divisio adequata s̄.

Dices 1º: in hac pratione prius supponatur, seu suppositum; pratum ad nullum prale pertinet, nec tamen iuxta aliquod pertinet ad genus, et iuxta alios ad propriam. Similiter pratum huius hoc sub prale iuxta dicta nº 453 pertinet ad prale differentiae, et iuxta alios ad prale speciei. Ergo pratum huius prius sub hoc non est pratum universale: quia nata in illo sint intrinsece singularisata.

425

Dices 2º: in hac pratione hoc in quantum sustentatum sub sustentatum pratum ad nullum prale pertinet: ergo. Respondeo, si illa pratio equivalet huic sustentatum sustentatum ut ipsum pertinet ad aliquod prale: nam sub pratione universalis de equivalentia, si equivalet huic, hoc sustentatum sustentatum, pertinet ad prale species, quae tunc pratur de inferiori. Insuper pratum huius, bonum dei sub hoc pertinet ad accidens: nam accidentale sub bono divino, ut per illam propositionem exprimitur, est bonum. Rursus: pratum huius Christus sub hoc pertinet ad prale species: quia licet hoc non sit tota essentia subiecti materialiter considerati; sic enim consideratur per humanum dicitur divinum; at sub tota essentia subiecti formaliter considerati in ordine ad significandum propositionis, illa enim equivalet huic, hic hoc sub hoc. Ergo de duo notabis, hoc conceptum est superiorem alio, sub latius patere, quam aliud, quindeque hic conceptum ens, sustentatum sub ordine. 2º quod licet quodlibet prale sit ultimus divisibile in alia membra, non ideo divisio pralium sit inadequata; nam ens adequate dividitur in sustentatum et accidens, et haec ultimiorem divisionem patiuntur. Controversia 4ª de categoriis Aristotelicis. Disputatio 1ª de antepraedicamentis. Sexto 1ª unitio ca X, et denominativa explant.

apud Lanospramentum dicitur quod a Graecis Categoria, plura
lut in bestiabulo praementorum Phus praefixit, quae ante
praementa dicuntur, et haec sunt univoca &c., et denominava
de his tribus modo sermo non sit, de illis quae in nostro loge spedit
egimus; circa oba tamen tres significata versandum. Uni
voca iuxta Phum sunt quorum nomen sit commune ratio vero sustin
nificata per nomen omnino eadem. nonne sustin, ut frequens
sit apud Aristotelem intelligitur essentia; ideo ipsa formitur ad haec
sic univoca explanat: plura, quorum nomen sit commune, et
ratio per ipsum nificata sit omnino eadem. At univoca tria ve
quirunt.

427

1um quod dicitur pluralitas, sive existens, sive possibilis. quod ratio uni
voca sit unitas, quindecim de pluribus debet vificari. 2um quod
obiectum significatum per terminum univocum sive vocalem, sive mentalem,
sit obiectum commune pluribus: unde terminus univocus non debet nifi
care immediate pluralitatem. 3um quod ratio nificata, seu obiectum
sit formaliter idem, et quod adequate participet ab illis pluribus.
sic sumptus homo sit univocus, quia nificat naturam humanam, quae nifi
cat pluralitatem, et haec natura sit formaliter una, et eadem participa
tur a pluribus individuis. Unde natura humana, quae sit obiectum
nificatum sit communis pluribus. Hinc obiectum significatum per nomen
univocum dicitur ratio univoca, ipsum nomen dicitur univocum
univocans, et plura, quibus ratio illa venit, dicuntur
univoca univocata.

428

equivoca sunt plura, quorum nomen sit commune; ratio vero

p illud nificata diversa, sic galus hoc, et galus avis, qui eodem nomine nificant, et non per eandem rationem. Nota 1°: quod si vocabulum intentionaliter sumatur, sive considerata in ratione equivocorum est univoca; quia omnia participant per eandem rationem conceptum equivoci; si vero intentionaliter sumatur, sive non reduplicative, ut equivoca, non est univoca, nec possunt unica definire definiri, et in hoc sensu loquitur plures dicens equivoca esse prius dividenda, et postea definienda. Nota 2°: quod ea, quae sub uno nomine, et ratione sunt equivoca, sub alia possunt univocari: patet in homine franco, et galo, et equivoca in ratione galli, et univoca in ratione viventis. Nomen equivocum dicitur equivocans, et plura in quibus reperitur predicta ratio dicuntur equivoca equivocata. Dixi nomen equivocum, quia conceptus mentalis necesse est equivocus: nam actus intellectus non est indifferens ut modo unam, modo aliam rationem obiectam nificet. Quid sit equivocus casu, quidam Aristoteles habet in summulis n° 221.

429

analoga, de quibus sub hoc nomine Aristoteles non egit, sunt plura, quorum nomen est commune; ratio vero nificata tamen nomen non simpliciter diversa; sed aliquomodo eadem, ut trus hoc nomen homo vivens et pictus, qui nificat rationem simpliciter diversam inter se, sed aliquomodo dissimilem in figura, colore &c.; cum hac similitudo sit solum aliqualis, nomen analogum absolute stat pro obvio, quod famosius analogatum dicitur, nomen analogum dicitur analogum analogans: plura de quibus dicitur, dicuntur analogata analogata. de his 1° 2° intentionaliter sumentis idem dicendum ac de equivocis, Analoga dividuntur in analoga a tribunis

et analoga ꝓportionalitatis ingrie. 1a ꝑ plura, quoꝝ nomen ꝯmune, ratio ꝙ nomen nificata eadē
oꝝ, reperit; in eligibus vo vare alicui ad eundem.
430
Exempli hec herbe sane, q̄ dāt ad hominē pulsū, et medicina, cetere sanitas soli grie, et ad urinā hominis, in pulsū ⁊ medicina ita ⁊ soli ad hominē, ⁊ medicina cause sanitatis, cuius index pulsus. Analoga ꝓportionalitatis ingrie, ꝑ plura, quoꝝ nomen ꝯmune, ratio ꝙ oꝝ nificata eundem oꝝ, eadē nis grie, in eligibus ⁊ soli ⁊ metafore. Tales vt leonis, et hominis fortis, hoc vult, q̄ dicit: hec analoga alt dicunt ꝓportionalitatis ingrie, ingrie analoga: ingad vt hominē hec ingrietas requirit. Alia ꝑ analoga inequalitatis, q̄ ꝑ plura, quoꝝ nomen ꝯmune, et ratio nificata inequalit inequalitate relationis ad ꝓpe dū exercitoꝝ vt ratio alis ruhominis, et leonis, quē abundāt participant inequalit ꝙ exercitij ꝓprius dū exercitij.
437
Aequi hec analoga ꝓpria inequalitatis ⁊ univoca, q̄ eadē ratio alis ꝓpriis generis in homine, et leone. Tales ⁊ analogi, sic univocis intelligendus sūt, ad de plicamenta epi 1ꝝ ponit exempli equivocoꝝ, inalis ruhominis, et bovis. Alia dicunt analoga ꝓportionalitatis ꝓprij, ꝯcurrentia, et ꝑ plura, quoꝝ nomen ꝯmune, et ratio ꝙ oꝝ nificata ꝓprie, et ad ⁊ metafora ab eis participat. Ut nomen principis ruhominis, et cuiusdā domus, et originis fontis. Hec vo ⁊ analoga sunt univocis; q̄ eadē ꝓpria ratio reperitur ratio principij in aqua, domus et originis fontis. Alia dicunt analoga transcendentia, illa, quoꝝ nomen ꝯmune; et ratio ꝙ oꝝ nificata, ita participat ad dū ens, ut ad hoc abstrahi vel; talis ⁊ apud aliquos ratio-

UGR Biblioteca Universitaria

entis, t de hoc paulo infra.

analoga ad infinis ab aliquibus vocantur analoga proportionis, quae ab analogis proportionalitatis differunt ea ratione, qua proportio differt a proportionalitate. Proportio, apud hos authores, est illa habitudo, quae datur inter unum, et alium omnino similem, seu equalem, v.g. quae datur inter mensuram ulnarem, et aliam mensuram similiter ulnarem. Proportionalitas est habitudo unius proportionis ad aliam proportionem: v.g. quae datur inter mensuram semipalmarem, ad palmarem, respective ad palmarem, et vipalmarem: non diximus se habere semipalmarem ad palmarem, sicut palmaris ad vipalmarem, sic se habere vestem parvam ad puerum, sicut magnam ad virum.

433

denonava iuxta philosophos, quae ab aliquo apellantur nonis habent solum differentiam casu. Sic calidum apellantur accipit a calore, fluxus, a fluxu; unde calidum, et fluxus solum casu differunt a calore, et fluxu. Id, quod denonans tribuit dicitur denonavum denonans. quod denonans accipit dicitur denonavum denonatum. voces, sive conceptus explantes concreta oba dicuntur denonava formalia; ipsa vero concreta oba dicuntur denonava oba. Concretum in quo datur subiectum, forma, et applicatio huius ad subiectum, aliud ad aliud, metum aliud. Concretum fieri, cuius forma vel distinguitur a subiecto; si forma uniatur fieri subiecto, ut albedo parietis, tunc forma, et denonatio albi dicitur intrinseca; si vero forma fieri non uniatur ut in hoc concreto prius cognitus, forma, et denonatio cognitae sunt extrinseca; si autem forma sit partim intrinseca, et partim extrinseca, ut denonatio ve in propone, tunc denonatio sit partim intrinseca, et partim extrinseca.

434

hic fieri

extrinsecae aliae possunt esse auferibiles ut denominacio
ici, rupri aliae a inauferibiles ut denominacio cogitacio
etiam fre intrinsecae per unionem auferibiles. Ut et aliud
est calor concretus metafisicus illud est cuius fra rrid
tat cum subto et ideo non denominatur quidditatiu
ut dicitur illius fra, ut quasi fra est recto pra
uilis de subto per oppositam rationem concretus ficus denomina
tum appellatur. denominacio alia est accidentalis aliae
sentialis. accidentalis ut est fice accidentalis quando scili
at fice aduenit subto, docuimus esse fica non est ut
calor rui ignis, ut est fice accidentalis quando non pertinet
fra ad esse metafisicum subti ut rui lus rubrum. simi
liter denominacio essentialis aliae fica metafisica alia
laque pertinet ad esse fica ut denominacio anima
ti ut compositi fici umani laque ad esse metafisicum ut
denominacio umani rupri. nota differentiam inter concretum
fice accidentalia et essentialia. Ly non multiplicatur per prius
multiplicationem facturum multiplicatur uno et si una sit
fra, si multiplicetur subto. concreta essentialia multipli
cat si fra multiplicent ideo concretum persona in Deo mu
ltiplicatur.

Ens dicitur tribus modis in religiosis: 1° participialiter, id est
quod est ac existens. 2° nominaliter, si quaeque potentia
existere. 3° sumitur aliquando a filosofo pro ente inde
pendenti ab alio, tamquam a subto vel causa materi

alicuius solum substantie complete. 4° unus pater
ronomastice pro ente 1°, infinito, et reliquorum causa,
quale est solus Deus, de quo et odi 3° dicit ego sum qui
sum, et in hoc sensu creature quasi non sint sic, et di
cunt ens secundum quid propter earum limitationem
et imperfectionem, presens ergo difficultas solum proce
dit de ente in 2° sensu, an scilicet Deus, creatura, sub
stantia et accidentia que participent hunc conceptum
possint existere? quod est univocari in ratione entis.

Ergo scola tostica apud palancos tractatu 5° logice quis
tione 4ª, et ex iesuitica doctores eximius et acuti
simus, patres conimbricenses, fonseca et hurtado
disputatione 5ª logice sectione 3ª. sed ex his non omnes com
beniunt: caietanus et patres basques et fonseca non so
lum nant ranem univocam, sed etiam analogam quam reliqui
defendunt. affirmative sententie suffragantur subtilis
scola apud pontium disputatione 69 sectione 2ª, et ex
nostris patres Cardinalis de lugo in 1ª parte dis
putatione 12 articulo 5° obiedo arriaga, ex qui
ex dolince, qui rospeinado tractatu 5° sectione 2ª,
qui comuniter adherent recentiores nostri cum qui
sit nostra conclusio: ratio entis est univoca Deo creaturae,
substantie et accidenti.

Probat: ratio entis est comu
nis Deo creaturae etc. non est analogice comunis: ergo uni
voce. maior prius probanda, et minor deinde. pro
bo maior: illa ratio est comunis Deo creaturae etc.
in qua Deus creatura etc. obtibe combeniunt; sed Deus
creatura etc. obtibe combeniunt in ratione entis:

UGR Biblioteca Universitaria

q. probo minor: ratio entis pronunciatur per potentiam ad rem existendi; sed in hac potentia Deus, creatura et obiectum conveniunt: ergo probo minor: Deus, creatura et obiectum possunt rem existere: ergo. Roboratur: ratio hominis est univoca illis extremis in quibus reperitur iste conceptus homo; ergo ratio entis est univoca illis extremis in quibus reperitur iste conceptus ens. Ergo ea est legitima apparitio, et ans contra: nam ideo homo est univocus, quia in omni individuis naturae humanae dat fundamentum, ut ab illis abstrahat hic conceptus homo; sed in Deo creatura et dat fundamentum ut abstrahat hic conceptus ens: ergo.

Probo 2.

minor 1. sili: analogis 1. intentionalis entis non dat ratio communis: ergo sed ratio entis sed communis deus, creatura et non sed analogia communis. Et ans: illa ratio communis pluribus quae sed adeo in ipsis, sed ratio analoga non sed adeo inanalogatis: ergo. Maior ex eo patet, quod ideo ratio hominis non sed communis homini, ergo, quia non sed adeo in utroque ratio hominis. Nota etiam: nam ratio aliquam hoc dicitur sanus, non sed adeo a illa, aliquam medicina dicitur sana, hoc est sanus dicitur quia fluit hic sanitas; medicina autem quia illam causat, ac quia vero ut deus sit ens, et scilicet creatura, substantia, et accidens recte respondemus: quia potentia rem existere: ergo hic potentia, seu ratio entis sed univoca.

respondent 1. tertiae: ens sive dei, creaturae et est analogum analogia proportionalitatis propriae et inaequalitatis; non autem proportionalitatis improprie. Contra: nam analogia proportionalitatis propriae sed univocatio, ut diximus n. 431. Et ultimus pt: nam analogia proportionalitatis propriae dat, quod eadem ratio a pluribus participat inaequaliter solum ratione ex parte differentiae; sed hoc non solum univocatio: ergo. Rnor: ratio alias inaequaliter participat ab homine, et fruto: quia inaequalitas solum sequitur ex parte differentiae, ratio alias sed univo-

vocatur homo, et bruti; constat ex pho quod [illegible] de gra mentis: univoca
vo dicuntur quorum et nomen convenit, et 2 nomen eadem ratio
ut al, et hoo, at ab hos; communi ratione hominis utrumque al nu, cupat
et hao nis tu eadem: quod ratio entis in equalitate participata a Deo creatu
ra [illegible] inequalitate [illegible] expte difficultatem non tollit vocem univocam.

440

assignant [illegible] disparitatem dicentes: difficultas sequentes rationem comu
nem, quales sunt difficultas hominis et bruti utique non tollere univocationem; quod vero
[illegible] difficultas includunt [illegible] in ratione communi, ut sunt difficultas entis, quae [illegible]
[illegible] includunt in ente, tunc ratio communis necessitate est univoca: quia ratio
entis non potest abstrahi a difficultate. Contra [illegible] 1° quilibet conceptus potest [illegible]
abstrahi ab illo, quod non [illegible] de ipsius conceptu meo; et difficultas entis non est de conceptu
meo entis: ergo. Maior certa, et [illegible]: [illegible] de conceptu meo entis [illegible]
difficultas [illegible], de quo praedicatur ens difficultas praedicatur, et hoc [illegible] [illegible]
[illegible]: ergo. Maior patet: nam ideo de quo praedicatur hoo praedicatur [illegible] quia [illegible]
conceptu meo hominis. Nor constat: nam [illegible] de creatura [illegible] [illegible]
[illegible] esse deum, esse accidens &c.

441

contra [illegible] 2° hac duplici ratione: 1a ens [illegible] ut tale non [illegible] deus, aut
creatura: ergo ratio entis potest abstrahi a Deo, creatura &c. Ratio antis:
nam conceptus entis potest intelligi, et explicari [illegible] potens [illegible] existere, quin
intelligatur [illegible] deus. 2a ens includeret [illegible] difficultas, nulla difficultas
includeret [illegible] ens; et iuxta [illegible] quaelibet [illegible] includit [illegible] ens:
ergo. Et maior nulla difficultas includit [illegible] omnes difficultas entis: ergo [illegible]
ens includit [illegible] omnes difficultas, nulla difficultas includit [illegible] ens. Ans
constat: aliter creatura includeret difficultas [illegible], ab aliis [illegible] &c.
[illegible] ex eo sequitur, quod si creatura includit ens, et hoc [illegible]
[illegible] omnes difficultas, has debet includere creatura:
patet in hoc [illegible]: hoo includit [illegible] al; et al includit [illegible]
[illegible] vivens: ergo hoo includit [illegible] vivens.

UGR Biblioteca Universitaria

nec impugnis vim erubat palam cirestio: ait quod creatura includit ens, quatenus hoc includit inadequate differentias entis: quod indeque creatura includit ens, et solum differentias ab alicuius. Contra: quod creatura non includit totum quod dicit formaliter ens. Hec consequentia legitima, nam iuxta ipsum ens includit formaliter omnes differentias, quas creatura formaliter non includit, sed infero: quod vero non sunt hec propositio: creatura est formaliter ens. Ideo consequentia: ideo non sunt vera hec: homo est formaliter equus, quia licet homo includat formaliter aliquid, quod dicitur inequo, tamen scilicet aliud non includit formaliter differentiam equi: quod si creatura solum includit formaliter unam ex differentiis repertis formaliter in ente, et non includit alias sibi formaliter inclusas, non erit vera illa propositio creatura est formaliter ens. Sive dicat Palanco creaturam esse formaliter ens: quod creatura est formaliter quidquid est formaliter ens, tamen formaliter includit omnes differentias: quod.

443

2 Respondent tertio: differentias includi in ente, sed non formaliter explicite, sed implicite, ideo quod per rationem ens explicat ens, et non explicant differentias. Contra: quod ens ita implicite includat differentias, quod ad illas includat, tamen 2 si hoc reddunt hunc eius quod dicitur 2 quod ratio entis potest absque quod a suis differentiis. Contra 2 vel quod creatura includit formaliter ens includit ergo implicite omnes differentias, tamen 2 si hoc quod creatura includit ab eis: si hoc quod creatura non includit quidquid est formaliter ens, denique si dicat creaturam includere implicite differentias entis, ergo illas vero non includere sequitur, nec sive includere differentias: nam illas solum includit implicite: quod.

444

Nota conclusio: denique confirmatur: omnis terminus capax suppositionis distributivae in sibi recte disposito, sub illa ratione, sub qua capax est talis distributionis, est communis, et univocus, et talis terminus

ens: go. nonquia índoc: ídq̃ omnem ẽntiã ẽt deus creatura ẽt
ens: go deus creatura est p̃ posse. Ad 4m quã g̃ ingenerius
p̃ nonquia nõ ẽt ens ídq̃ dic: ca nũq̃ alia ẽt ẽ se q̃ creat
carnalia ẽt carnalia ẽt carnalia ẽt carnalia. ẽnquo, nõ ẽt bus
carnis, quã mediã ẽt equiuoca, aqua ẽ nugonis dẽtribuere
existit ẽtis ẽt ẽ gole accidat ẽs ẽnro ídq̃ ẽ ingẽr ẽus
creatus ẽt. univocatio ẽt res ẽtis ẽ nulla ẽ, tas ẽ ídq̃
rado, ẽntiane, lavalq̃ et nr alq̃ ẽ ẽtis ídq̃ univocor
inea rane, qua p̃ntiãne ẽtis ẽs: ng ut dixímus nõ
ẽt ẽs, quẽ ẽ ubi ẽntiane ẽt equiuoca, ẽ ubalia p̃ ẽ univo-
ca: go ẽtis ẽ uno voto ẽ rendi. ẽno ẽt ídq̃ ẽtis ídq̃ ẽtis.

AAS

Obiãbit ẽt: nemũ dari univocatio inter ea, que infinite distant, ẽ deus
ẽ creatura infinite distant go ẽt ma: inter ea, que infinite distant nequit
dari ẽs ẽtis go. Prob ẽt ens ẽtis, ẽ infinita. ídq̃ ng ẽs, nisi ídq̃ Deus
ẽt, ẽ nequit nisi ẽt creatus go ẽs ens ẽtis ẽt nisi ẽ deus, ens
creatus. 2o. n dari univocatio inter ea inequalissima, ẽ deus ẽ creatura
inequalissima go. Ad ma: nequit dari univocatio inter ea, que in-
finite distant in ẽtio ẽtis, inquo infinite distant, quo in ẽtio, inquo
nullomo do distant, nõ ma: Deus, ẽ creatura infinite distant,
ẽ hic dicũ infinite distare in ẽtio ẽtis ẽ ídq̃ pendẽ ex hoc, quia nõ univocant, nõ
differunt ẽtis ne ens, et ideo inter eos univocatio. Nego, ea ens
ma: inter distant, et tm univocant in ens ẽtis, ẽtis ẽ alt
ẽ differãdi tant.

AAb

ad 1m ẽtis dicq̃ ens, ens ẽtis, ẽ ẽtis, infinitus, ẽ ado:
ens ẽ creatus ẽtis, nõ. Ens abstractis, nego ẽtis, nego ẽtis, ẽ
ẽ abstractis pendẽt ideo ẽ ens, ẽ ens ẽ ẽtis, ẽ ẽtis, quia nõ in ẽtis
ẽtitudo. ẽ mediãt res dat ad 1m: int cans ẽ ẽtis inequalis

UGR Biblioteca Universitaria

virtus non dari univocam in illa ratione, in qua sunt aequales, hoc est hic nostra
ratio defectus, dari vero in ipsa virtute praedicta, in qua non sunt inaequales, ut
dicendum de eo, quorum unum Praecessarium, aliud contingens, unum perfectum,
aliud imperfectum, unum causa, aliud effectus &c. nam haec omnia proveniunt a defectu
non a conceptu communi entis.

447

Instas 1º: effectus non adaequans virtutem causae, licet participans ab illa per sili-
dinem deficientem, et imperfectam, sed creatura effectus non adaequans virtutem
causae divinae: ergo talis similitudo, quae omnimoda non est, non sufficiens ad uni-
vocam: ergo inter Deum, et creaturam non dari univocam. 2º: de ens existens
creatura ab alio: sed ista existentia per accidentalem, et existere solum
sic placet dicit de ipsis, quae a se, et per se existunt: ergo. Ad 1am instantiam ratio
o illo, de quo nos sumus, talis similitudo non est sufficiens
ad univocam fieri, et sub omni conceptu specifico, quod est ad uni-
vocam logicam, et sub aliquo conceptu, non nostro. Causa fieri ratione effec-
tus potest esse univoca, solum logice. Et sic fit univocam quia
sit quod effectus, et causa sunt omnino similes in specie; ideo quia
ergo dicitur causa univoca ratione ab illis ignis: et illa causa, quae effectum
sibi similem non producit dicitur equivoca, talis solum producens aliud. et in
hoc sensu ut Deus non est causa univoca creaturae.

449

Ut ut causa sit logice univoca ratione effectus sufficit, quod in causa dicitur ali-
quid praedicatum, quod praedicatur in effectu, et in tali praedicato logice univo-
cantur: cum ergo in Deo, et creatura praedicatum ens inveniatur, ideo logice
sunt univoci. Hoc fundamentum a tostis, qui docent potentias animi, et
ipsarum operationes univocari inaequalitatem, et inter potentias,
et operationes non dicitur omnimoda similitudo, et hac parte retorquen-
tur omnia tostarum argumenta. Ad 2am instantiam ratio non absolute
nostra: ea enim quae ab alio existunt, ut opponere existunt, sicut licet essen-
tia creatura ab alio sit, tamen essentia 449

449 Obiicies 2º: ratio quae prius [illegible] invenitur in creatura dependens ab alio non est univoca; sed ratio entis prius considerata invenitur in creatura dependens a Deo; ergo. Confirmatur: eiusmodi ratio dicit dependentiam, et independentiam; ergo non est univoca; nam ratio entis non reperitur in creatura et independens a se, et in Deo etiam dependens ab alio. Respondeo: ratio entis, quae non includit formaliter dependentiam, formaliter considerata non dependet ab alio; ergo formaliter acceptata non includit formaliter differentiam Dei. Confirmatur 2º: ratio entis exigit participari eo modo, quo participatur; sed participatur inaequaliter; ergo exigit participari inaequaliter; ergo includit inaequalitatem. Respondeo: obiectio, atque confirmationes manifeste retorquentur in potentiam et operationem animae; nam operatio dependet a potentia; ergo operationis qualitas dependet a potentia, et qualitas independens est; ergo non est univoca.

450 Similiter 1ª confirmatio: ratio qualitatis quae non includit formaliter dependentiam a sua potentia, formaliter considerata non dependet ab illa; ergo formaliter considerata potentia. 2ª etiam: ratio qualitatis exigit participari eo modo, quo participatur; sed participatur inaequaliter; ergo. Tum palam certo soluta argumenta, ad retorsiones solvere conantur, aiunt qualitatem ut praecise talem non dicere dependentiam a potentia; talis dependentia provenit a differentia, seu talitate qualitatis; ceterum hoc ait evenire nequit in contrarium, ingenii exiguitate pro eis dicti dependentiam a Deo; et hoc pro tanto licito abiluntur si mea attentione; quod quia dicebant pro qualitatis univocatione, illi dicimus et pro univocatione entis; dicitur etiam quoniam ratio quae praecise considerata invenitur in uno dependens ab alio, dependentia oritur ex ipsa praecisa ratione tali, de

ortae ex alio praeter nomen.

451 ad univocationem non requiritur, iuxta dicta omnimoda similitudo, sed sufficit convenientia plurium saltem in uno praeter. possunt ergo duae entitates in aliquo praeter differre, et in aliquo convenire, et in hoc erunt univocae non vero in aliis: datur ergo in creatura dependentia a Deo, quod praeter in Deo non datur; at hoc solum probat Deum et creaturam non univocari in ratione dependentiae. cum ad praeter dependentiam, quae in creatura reperitur detur praeter ens, quod talem dependentiam formaliter non dicit, pro hoc praeter etiam in Deo inveniatur, in illo Deus et creatura univocantur. ad 1am confirmationem distinguo ans: ratio entis est non dependere ab alio, sunt soli non praecisive, concedo: sunt non nativae, non ans, et coeas: quod ens praecindat formaliter ab alietate, non est quod dicat formaliter ab ei ratione; sicut quod animal praecindat formaliter a rationali, non est quod sit formaliter irrationale. ad 2am nomen de ratione entis praecisive sumitur; sic enim nullam exigentiam habet, sed solum logicam nativam indifferentiam ad participationem.

452 Replicas: ratio entis est formaliter participabilis, sicut illa possunt participare differentiae; sed differentiae nequeunt participare rationem entis, nisi inaequaliter: ergo. replica retorquetur in potentiis animae et ipsius operationi. distinguo maiorem: ratio entis est formaliter logice negative participabilis, concedo: est formaliter positive participabilis, nego maiorem. ratio entis non exigit hoc vel illo modo participari, quod est participabilitas positiva; sed est indifferens, et nec exigit nec excludit participari; quod ad hoc vel illo modo participetur unice provenit a differentiis participantibus: unde tota inaequalitas, et analogia se habet ex parte differentiarum, ut patet in diversitate quae equus et homo participant rationem animalis, et etiam in oppositione rationis.

453 Obiicies 3o: ratio entis proprius et principalius convenit Deo,

qui sens presentiq; qua creature, q̃ sens q̃ fuit ẽ parte; go no ens
in vniuerso. 2ª pte. Vº no ens plene, et totaliter vere deo; creatura
ex se, et restricte: ng deus sit plenitudo entis; creatura ẽ ens carens
ẽ infito, ẽ gdlet, magis tñ deficit et quoq; de ẽ: go. Vao omne
ens ideo alb̃ns nõ vniuerse deficit, et ẽ: go. Albedo plene, et
totaliter. Calor, dulcor, etopia ẽ ens, et restricte: go. 3ª pte. creatura
in toto quatalens; tñ pone qua sens ẽ ens dei: ng ens creatum, q;
omnimode dige det ad deu: gnalm ens qui ens univocat ẽ deo. 3ª
et 3º: ens tot sic existens, sicut deus tot sic existens, ng necessario existit
existens existens ng quid: ng creatura mere possibilis tota existit tñ potia,
et gdo existit tñ gente existit: go

4ª

obiectio quat gntñ arma, q̃ quilibet gntñ spaliter q̃ aliq̃ quat ratione
alitis, quo operans hoc ẽ gntñ ratione actionis, in se invocavit. Ita
do gitans, et nõ ens: ng ens dei gnies, et gntñ spaliter sit ens, quo
creatura gentita a deo, et in ea rane in mensura entis. Ad 1m distinguo tot
tñ antis pz, et nõ: ng illud in mensura entis gdlem, et totaliter participat deo,
q̃ creatura participat gdlem deus est plenitudo entis, de quo gentita a deo
in deo gnere, quo in ea rane entis, sicut creatura existit. Similiter ad
2um dico quod ens increatum et infinitum dei, nisi quatenus ex sua rane dicit in se tot tñ
entis pz ng deus. Ad 3um ng ly ethiops vel dei, illud quod, gdlem dicit
nec ethiops, albedo, nec dei potest creatura esse: nulla gntñ pars
nec ng creatura plene, et totaliter sua mensura entis participat.

4ª

ad 1m gntñ ng vel dei nec bonus, et ens grans: ng gdo creatura
a deo plenius in toto q̃ducit, qua ens q̃ ens, q̃ quatale ens: q̃ plenius
gressa: hoc ẽ ng quo capax entis dicens plus plenitudinis, altius de
us regat entis in eo dat, q̃ plenius includere. Ad 2um gntñ ng se dona
tñ de esse partic, q̃ alte tenta; et illo nõ de esse rationali dat
nec obi q̃ ẽ in 1º ens ut deus, et creatura univocant: q̃ ut exis
tentia creatum primi tenetur, et in 1º dicit; hoc q̃ gentita a deo;

UGR Biblioteca Universitaria

nq deus, et creaturas existant lex tq gent existant

sicut si duo homines currunt ad necessario, tq gent alt utq ve

currerent.

obiicies 4º: si rao entis esset univoca deo creaturae &c. ergo rao bonitatis et

perfectionis esset univoca; sed hoc est falsum: ergo. Pt nor: rao univoca sequalis

est inferioribus; sed bonitas, et perfectio non sequalis in deo, creatura &c. ergo. Confirmatur

ex palanco: rao perfectionis precisa a differentiis fitae et infinitae, non sunt inequalis de-

o, et creaturae, nec in illa deus, creaturam excedit; tamen de perfectione

infinita deus creaturam non excedit: ergo. Pt nor: licet deus per suam differentiam exce-

dat creaturam, haec collifea iuxta iesuitas nentes transcendentiam entis

non sunt formaliter perfectio, nec formaliter ens: ergo deus non excedit creaturam in perfectione

cedo maiorem, et nego nor., ad probationem omitto maiorem: nam equalitas dicit pluralitatem

quae in conceptu univoco non datur, sed solum rao eadem, in quo sensu concessa ma-

iorem, nego nor. Perfectio et bonitas 2um hunc conceptum eque reperitur in deo, et creatura;

quod ergo perfectio et bonitas in deo et infinita hoc provenit a singulari tabulis iuxta di-

cta.

457

ad confirmationem concessa 1a parte maioris, distinguo 2am: nec in illa formaliter sumpta deus excedit

creaturam, concedo: nec in illa rationem sumpta, deus excedit creaturam, nego maiorem, et dis-

tinguo maiorem probationis: licet deus &c. non sit formaliter perfectio, sed tamen maioritas perfectionis, concedo: licet

deus &c. non sit formaliter perfectio, nec maioritas perfectionis, nego maiorem. Deus sit infinite perfecti-

or creatura; ad hoc ergo sufficit quod ens sit formaliter perfectio, et differentia entis sit

rationem perfectio; non vero requiritur quod ens sit formaliter infinita perfectio: ex ente ergo, et maiori

infinita perfectionis, quae provenit a differentia, resultat ens infinite perfectius, quod latius

patebit quaestione sequenti. Pro nunc explicatur insentia tertiarum, iuxta quam su-

betum reddit magis calidum quod quod necessarium, nec formaliter scalor, sed tantum pro ma-

iorem radicem. Poterit ergo ens magis formaliter perfectum esse quod non formaliter, sed per-

fectio.

458

obiicies 5º: rao entis transcendit formaliter differentias: ergo rao entis non est univoca.

UGR Biblioteca Universitaria

Pdo ca ratio entis transcendit differas, inferiora entis differentiae enim quot inferioribus ratio entis non est eadem n° ans, et [illegible] quasi, ad hunc illo omnibus resideo iuxta authores [illegible], [illegible], et n° cong. Ad quae [illegible] ratio [illegible], inferiora [illegible] differentiae [illegible] contractae, [illegible] differentiae [illegible] abstractae, ant [illegible], [illegible]; quod [illegible] inferioribus [illegible] non est eadem, [illegible] non [illegible] abstracte non est eadem, neque [illegible]. Authores [illegible] docent [illegible] as dari distinctionem [illegible]: [illegible] differentia non [illegible] abstrahibilis, [illegible] abstrahibilis differentiis: [illegible] cognoscendi [illegible] eligat [illegible] eligant differentiae [illegible] est possibile potens [illegible] existere, [illegible] univoce, [illegible] abstracte [illegible] unius [illegible] ab alio, [illegible] praecisas.

45 [illegible] ex alio toma opusculo 48 [illegible] cap. [illegible] analogia [illegible] [illegible]. Et [illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible] in aliud. Et [illegible] omnes [illegible] univoce [illegible] generis [illegible] Deo a[illegible] nihil [illegible] generis [illegible] Deo [illegible] univoce [illegible] [illegible] ut indice, nos [illegible] defendere [illegible] maxime angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

46. Int[illegible] toma [illegible] tantos angelum et [illegible] [illegible] capitulo: [illegible] differat [illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] hoc nomine [illegible] differat a [illegible] nomine [illegible] aliud e [illegible] quia ad [illegible] quia [illegible] oportunius [illegible] Damazenus 1° [illegible] instructiones cap. [illegible] huius exprime [illegible] generis [illegible]: [illegible]

et corpus inanimatum... Ipse licet esentia corporea vocans deum, angelum, animam. Dum igitur tot has explant authoritates ad hoc angelicum accedamus.

461

1a Ergo authoritas sic exponitur: ens analogice, analogia inequalitatis, et proportionalitatis propriae dicitur de gradamentis. Cum autem iuxta superius dicta haec analogia sit vera univocatio, nil afert angelicus contra nos. Intelligentia haec fuit dicta: nam dominicanus ferrariensis in commentario 1o contra gentes capite 22 ait: sanctum tomum duplicitur ratione aliquam communem, 1o modo secundum formam, id est secundum suam essentiam metam abstractam a differentiis: 2o secundum modum essendi, id est secundum differentiam ipsi adiacentem. Ex quibus dicitur divus Thomas considerans rationem communem illam explicat analogiam inequalitatis, et proportionalitatis propriae: nam considerat rationem communem non secundum formam, seu essentiam, sed secundum modum essendi, seu differentiam: patet ex ipso 1a parte quaestione 13a articulo 6o, ubi ait: analoga sunt quorum nomen est commune: ratio vero significata per nomen est partim eadem, partim diversa.

462

Loquitur ergo angelicus praeceptor de analogiis, quae solum differunt ratione differentiarum, et quorum essentiae eaedem: ergo haec analogia, licet non secundum omnia praedicata, secundum aliquid saltem conveniunt, et univocantur, et hoc est, quod ratio significata sit partim eadem, partim diversa. Et quando nos asserimus ens substantiae univocari non, ita dimus hanc univocationem fieri secundum omnia praedicata, nec ratione differentiarum, solum secundum aliquid praedicatum, seu vi essentiae: ergo nobis nos opponitur, ut ostendat angelicus. ad secundam authoritatem similiter respondemus, in qua ex sancto doctore nostra confirmatur solutio: si enim in specie ratio, cur denegetur entia ratione generis ratione substantiae et accidentis, videbimus esse quae substantia dicitur priorem, et diversitatem ratione accidentis: ergo loquitur de ente secundum modum essendi, seu secundum differentiam substantiae ente adiacentem.

463 3a denique authoritas, quae robustior vide

[illegible] Sgit loco nobis obo ait: de deo nil p̄dicare ut genus, l̄species: et l̄ dicit
a quo ne 1o arculo 2o ait: patritas, et filiatio ī relatiōs l̄ species
diversis: go nil ꝯ deo ut species aliquā de deo l̄ praedicare ꝯ quo genus.
Rursus 1a pte quae ne 3o arculo 2do ac divus tomas, cum testo ꝯ sco
cleanus, et cagreolus in 1m distio 25 quae ne 1a arculo 3o ꝯ sup tm
tionis et unitatis, trib divis ꝯ tio, gnīn divis ler unitia, species,
l genus; et in loco nobis obo ait comune qd de pluribus univocis gna-
t, praedicatur quo genus, l species ex quibus fit oratorius: omne
qd de pluribus praedicatur univoce, praedicatur quo genus, l species; sup ꝯ
tionis, unitatis praedicatur de tribus divisionibus: go species ꝯ tionis praedi
catur quo genus, l species. Sibus 1 rectus mas, canonis dñi tionis, quod
& universalis accidit, qdo ait in argumentis, et sic ne dari deberet
l species, et alibi nra qdo ait: de deo nil, ut genus, l species
praedicatur. Tite d go ꝯ facit ꝯ de divo tomaz.

464

abominib d gil exponendus. dicendum go nemo debet ꝯ agno-
re duplex genus, duplex ꝯ tio genus, species in recta porphyr, ut genus, et
species recta praedicatur ꝯ tione ad de recta plura differentia. Genus et spe-
cies indicant per modum totalitatis multiplicabilis l essentialis, ut dicit go in dicto
in dicto, et deo species, nec genus porphyrianum. Genus et species quae de nobis
ne solis nemo logis negabit in deo nec ne, et de deo praedicatur pter univoce, et de
rebus, ut de deo, et de rebus relatis univoce praedicatur negabit genus et species im-
multiplicabilis. Et in hoc duplici sensu excellentius nemus tomas, nil ꝯ meret
dictum nemus.

465

adductum, solutio nra nota 1o arculo sequi dicere, ens praedicari de substantia, mo-
accidenti: accidens in ente l ꝯ plicatum: nemo ens: et dicitur ens dici de substa-
et accidente, sicut dictum in primo libro nemus. Et his inductis ad quaestionem huius de-
ne ut l dicere substantiam et qm, ut de nostro in materia. Et ad hoc ens

§ 168 de quelib[us] rigor, et indiuiduis n[ost]ris, fide dignis, et qui[bus] sup[er]no Bz[ar]z
nemi gore, reuela re, et aduocare. 1° modo numeri diffi. filio rum gd
denomat de ens, ens, qualitate, 2° gd diffa eque 2° do nomini, prime filie diffe
rad[ic] qualitas, qualitas, et sub hac rane filie defendi questio ens tuce.
Sup[er]nos 3° dis hos ex. exemid Bz[ar]z, nempe: 1° subtecum, seu substantie.
2° adiacens, seu accidens: 3° exiens, humane subtecum, seu substia, et gdo accipi
ens p[ro] subto denominis, et modis pris p[ro] Bz[ar]z, in quo sensu et essen
tia rane generis, et ens subtum, p[ro] hac qui[bus] adiacens diffa, qualitas
et quantitas mensurabile, et essentia nominis adiacens, seu abstractis, p[ro]
accipiens p[ro] diffa, seu p[ro] mensurabili adiacente, in quo sensu et essen
tialis, et accidens, seu rad[ic] diffendi, et alis, abalienabilis, et inseparabilis
nominis, et dictionis, et hoc, qui subtum, tunc et essentia et tria
genera includens filie.

162

In hac 4ª mat[eria] notabit Bz[ar]z tria de mensurabili ens
et: 1° quis mensurabilis, 2° qui[bus] mensurabilis, 3° quomodo mensurabilis
1° questio 2ª, de exiis. examinis, et examinatis, diuisio, et secundis que
1ª 1ª log[ica] sectione 4ª ca prima mensurabilis essentia, negatur hoc
es, et probat Doctor, apud Bz[ar]z diuisionem mensurabilis, quo nem 2ª, et tertio
partes istius, primo, et tertia diuisionem 1ª log[ica] sectione 3ª, et quinto et sexto
tali 1ª log[ica] diuisionem 3ª sectione 2ª Pana do bracam 2ª log[ica] diuisionem
8ª questione 2ª, subalternis plurib[us] exiis Bz[ar]z, et quinto, et
ens tertia, diffa filie defend.

70

Prob[atur] hc: diffa ens in filie ens: quia ens in tertia diffa filie defend, et ens:
qd adiacens, et tertia addite filie ens in filie ens; diffa ens in adiacens
et tertia addite filie ens: ergo. Maior nota: nam adiacens, et tertia
addite rebus accidentalib[us] alie filie, tertia qd adiacens, et alie. Pedo
nor: quia tertia in diffa ens in humanis filie ens et dictionis, linga nostra;
qd filie dictionis, et dictionis linga nostra, adiacens, et tertia addite

rarum, tamen: sine distinctione adequata vel inadequata
stare nequit illatio non mutua: ergo si inter ens et perfectionem
datur illatio non mutua, datur distinctio formalis, aliquis inadequata
modo sic: ergo in perfectione datur aliquid quod non sit formaliter ens,
probo hanc coeq: eo ipso quod valeat hec illatio, est perfectio: ergo for-
maliter ens: et non teneat hec: est ergo formaliter perfectio, falsa est hec
propositio, ens est formaliter perfectio: ergo aliquid datur in praedicato huius
propositionis vicinius non convenit subiecto; sed hoc aliquid nequit esse ens;
ens enim convenit subiecto: ergo in perfectione datur aliquid quod non sit
formaliter ens: ergo in perfectione datur aliquid quod sit formaliter ens, et
aliquid quod non sit formaliter ens, ex eo enim datur compositio meta-
physica et contra illa redeunt facte impugnationes.

73 Secundo

~~probo~~

probatur conclusio sic: si perfectio est ens, est formaliter ~~[illegible]~~ tota subi-
tantia ~~[illegible]~~ hoc non est dicendum: ergo, nos ex eo patet,
quod aliter differentia ut talis est formaliter tota species, cuius est differentia. Probo ergo maior: si perfectio
est formaliter ens, est formaliter ens per se, sed ens per se formaliter tota substantia: ergo. Probo maior:
si perfectio est formaliter ens, est formaliter complexum ex ente, et perfectione; complexum ex ente, et
perfectione formaliter ens per se: ergo. Sed huius argumenti declinare voluit Rector quidam ingenio-
sus respondens perfectionem non esse speciem: quia species constare debet genere, et differentia
ex quo constat perfectio non genus iuxta aristotelem, et divum tomum. Tamen ad
[illegible] falsum suo loco ostendimus non satisfacit, nam nec necessario substantia
esse speciem sive propriam, sive impropriam entis; ex quo sic repellitur argumentum: differentia
formaliter ut talis specie impropria necessario est tota species impropria, cuius differentia: ergo
perfectio necessario formaliter tota substantia.

474

aliter respondet alius ingeniosus: differentia tota genus disgregatur formaliter a specie, atque ideo
perfectio absente: quia species praedicatur inferioribus tamquam tota essentia, et differentia solum
ut pars formalis. Tertio hoc, quia tota perfectio ens non tamen dicitur formaliter differentia:

(2) obligo q̃ nulla a venire accidentia, q̃ nulla sit falsa: generalitas falsitatis, quia falsa non venientia ag accidentia.

A77

Replet et augeat edificatione: Q̃ istas, dedit in primas scripturis; aliquid dat q̃ sit falsitatis. et aliquid q̃ non sit falsitatis. Ideo ego nihil dat in nulla earum falsitatis dicere ab accidente. Ideo ergo nulla non dicit ab accidente q̃ nunq̃ entia, q̃ tria, q̃ dat in rationalia scripturis falsitatis. Ideo dicit Ego q̃ scripturas non venientia ag accidentia. 1ª pars cog: nat: qua (2) primas sens venit ag accidentia q̃ sens. Ergo nunc illa alia pars subsequa q̃ primas dicit ab accidentia et quia non sens, transcendit falsitatis abenes, non dicit aliquid et falsitatis. Ideo ego non transcendit falsitatis illa vanitas, qua nulla dicit ab accidentia, q̃ non transcendit falsitatis deglas.

A78

Hac urgentia q̃ cum tali modo adversariorum, dicit, qua dicunt primas esse non venientia et dicit ab accidentia q̃ nulla q̃ primas inadequate venit ag accidentia: nunq̃ primas inadequate venit ag accidentia, et ab accidentia inadequate dicit, hoc inadequate erit dicta; non (2) dicta illa falsitas, quia proveniens ag hoc inadequate non sit falsitatis, sequit dicit q̃ nunq̃ non (2) falsitas. Ideo igit vanitas communiorum et celebrior restrictis dictis in ens oracy, et abstractis qua a diversarij tenent. Dicunt horum diversi q̃ duplex falsitas, quarum ea exprimit q̃ hujusmodi ens, hujusmodi primas universi, et alia q̃ primas ens q̃ hujusmodi ens dicit ens abstracy; ens falsitatis oracy q̃ primas falsitatis.

A79

Addunt q̃ primas non repugnant pariq̃ inalig duplicq̃ falsitatis, quarum una scilicet q̃ modaliq̃ ens, et alia q̃ modaliq̃ actus: nq admisa tali pariq̃ alia non potest ponenda esse inquantum ens finitum et infinitum, et finitum infinitum. Exempla sequitur in primas non repugnant aliquid q̃ sit falsitatis: ideo q̃ primas ens oracy, hujusmodi ens, non ens, quia exprimit q̃ hujusmodi ens, dicit ens abstracy, ens falsitatis non exprimit q̃ primas

qd ens contractum, ex qua doctrina sumitur argumentum disgunt ens
contractum advenit enti abstracto ens abstra
ctum. ē ratio fli conveniendi et ens contractum
ē actio fli differendi unde n sequitur per eq
dem rationem fli ens convenire et differre, adve
nire, et ē id cui advenit.

180 sionem ē 1o lt perfectas sit fr ens contractum
hoc ipso qd sit fr ens ē fr ratio fli conve
niendi et differendi; s hoc ex plat: go. proo
mar: lt substantia sit fr ens contractum
ē ratio fli conveniendi et differendi: go. nec
dicere valet, substantiam ita ē ens contrac
tum ut includat intensivum entis qd ē ratio
conveniendi et perfectam quae lt sit fr
ens n ē intensivum entis: ideo qd n habet
rationem conveniendi: nam contra ē: quia si perfec
tas ē fr ens vel includit intensivum entis
vel n? si 1m: go sicut substantia quia
includit intensivum entis habet rationem conve
niendi cum accidenti, ita etiam perfectas
si 2m go perfectas n ē fr ens: proo hanc
coeq: qd fr n participat intensivum alis
n ē fr alis qd n participat fr in
tensivum hois n ē fr hoo: go si perfectas
n participat fr intensivum entis n ē
fr ens

281 Urget adhuc: Voc, qd fr includit

ingredere cum intentionem, tum 2. Si hoc 2um: quod quidem dat aliquid quod sit intentio entis, et aliquid, quod intentio entis non sit, et hoc est quod non erit — — — — — — — —

[illegible] ens. Si 3um ergo quidquid dat [illegible] exprimitur [illegible] ens [illegible] exprimi [illegible] quidquid est intentio entis: ergo [illegible] filius [illegible] intendi. [illegible] non esse 2um [illegible] intentio entis; [illegible] ingredere [illegible] aliquam [illegible] qui non sit [illegible] intentio entis; non [illegible] quin [illegible] ens. [illegible] ens, participat [illegible] intentio entis: [illegible] non [illegible] ens. Si 3um, [illegible] participat intentionem entis, tum 2. et tenent subdividere [illegible] in [illegible] quorum [illegible] infra [illegible] subsequet.

[illegible] Justitia [illegible] non participat [illegible] intentio entis: ergo [illegible] non [illegible] ens: [illegible] ens [illegible]. [illegible] aliquo [illegible] non exprimit [illegible] ens 2um [illegible] non participat intentionem entis. Justitia 2um [illegible] exprimitur [illegible] ens, [illegible] justitia 2um [illegible] participat [illegible] intentionem entis. [illegible] singulas [illegible] pendas. [illegible] ex eo [illegible] homines non exprimat [illegible] vale [illegible] non participat [illegible] intentionem talis [illegible] patet: [illegible] exprimere [illegible] quidquid exprimitur [illegible] ens, [illegible] requirit in accidente, in quo [illegible] quidquid exprimi [illegible] ens.

non desunt auctores, qui absurdum reputant admittere in [illegible] [illegible] alia [illegible] modus [illegible] et alia [illegible] modus actus [illegible] [illegible] inquantae [illegible] per [illegible] in [illegible] et [illegible] ut non [illegible] deveniamus ad [illegible] indivisibilia [illegible] [illegible] distinctas quantitatis in [illegible] magnus dat discrimen inter quantitates et [illegible]. [illegible] non [illegible] modus actus, et [illegible] et [illegible]

qua realitas, aliâ, qua sit mera generica, aliâ differalis aliâ vtrius generis, aliâ vtriusq; differalis. Inde vtriusq; differale, q̃ duo dicit ĩ illud genus, q̃ dat agere vel ce igq; denonari vtrumue differalis, qua, exercite accipiẽ a cog ne quidem. Illud igit genus, q̃ dat agere vel petitas q̃ ut quis sa tas p̃ sua differendi ergo; ce igit qua ut habeat cognitionem exercitus denominat differa, sit ratio veniendi.

481

Hoc resdere in gotti adversarij argumento, q̃ quidã dicit realiq; ea qua q̃ dicit, sive de genere p̃ intentionali ens, qualiscunq; alicuius, qui cq; q̃ dicit, sive realis, q̃ ens, ens q̃ nullum ce ĩ intentionale, vel ad aliquid, nonnulla rane videtur gotti qua, qua a cognitus sit ratio veniendi cq; alicuius. Ut hic, quia certo ĩ creationis ens, ens romanes, dat significatum ce ĩ tellectui, ce ĩ tellectui, ce ĩ tellectui adaequatum, ens romanes, ens mate. Et hoc gotti ita est significatum in toto qua differa, est ratio veniendi cq; significatum qua differa, et significatum, qua significatum, sive realiq; ens, ce ĩ intentionale, ens, est ratio veniendi cq; significatum ĩ intentionale, ens, cq; est ratio ĩ toto veniendi qua habeat ens intentionale. et qua est obiectum intentionale. Sexto a nonnulla obtinere cognita.

482.

Atq; ens ĩ divisorum quae ne deveniat ad aliquod ens, est quidem existere ens modi, quo differa addit genericae, et quodlibet non, aut essentia, vel essentialiter ens; et si differa in est, ens, ens, quo ens, ens addit aliquid existere non, ut talis differa in est, ens, ens. Ita ex cognitanto doctore, et quae ne ad aliquod ens, et illud qd ens, dicit ens apprehensione ens, unius cognitionis indicit non ens significatum, ens apprehendit, et ens cognitionis differa, qo ens differa ens. Nihil aut horum, nisi aliud vocabulum ens, ens, sancti doctoris fidelis exigit bo. Angelici mandati in villa qui a toto nobis obiectum, et ens, existat, non addit quasi existens non qd est non, facit, et huic aut horitus non de cognosci ulla nos, ignorantia, nisi existentia, aut essentia.

q̃ omnis essentia, et naa ñ̃ filiet ens; posset ad eã aliquid p̃modi dici
mery, q̃ aliquid mery ens varie q̃ntati.

490

ad rõnem rescdr, ẽ sermo de ente inclusione relãtiõ ad filiet
ens ens entitatis in alios unde indifferens includit in se filiet ens. nec ab
rdit / dicente se here filiet ens ens suum y differens sicut alius q̃ntis: ngr̃ iam al's in q̃ntitatis, in rõne ẽ ens filiet ens in reas
in @ filiet hac @ cõmune exco prãr̃ p̃t, q̃ descendens ad posteriora
ficiõ, ex to 43 cãr: dicer q̃ infima includere omnes differas superiores
que da nolunt includere totas differas stãles de rale inclusione
de genere, superiori ingerit de q̃ filiet includi in da ẽa nobis ab ea
de rali in @ de filiet inclusione.

490

Pbr̃ 2º: reas filiet ẽ sua essentia, et sua aliquidditas, sic ens
tas et quidditas si filiet ens. ps. Pbr̃ 1º hoc sic ens reas, reas ad
ens reas sens reas. Pbr̃ 2º: reas filiet aliquid ens, et q̃d filiet
aliquid ens filiet ens. ps. Rao maior: ng reas filiet ad ens,
q̃d @ filiet aliquid ad ens ens filiet ens, nor̃ rao. ens, et ali-
quid ẽ vi sinonimi. Dsa maior dis quo nor̃: et ẽ essentia, et quid-
ditas ad ens ens filiet ens, no minor̃: sic essentia, et quidditas sun-
tave, ens ens sunt filiet ens, ergo nor̃ et cõcl.

491

sensus dionis Vbat ex dicis nº 468 unde ẽ, et essentia so lapis
et esse ad ens ens, dequo in rificat se filiet ens q̃ones nor̃ ens. Ad
hoc rõnem dicitur mag. hoc ẽ sic ens sua sunes le si sinimere enumerationes, ad
sunto in rigore ẽ sustinõ mag. Sinquacq; ponat sumit sinrigo
re ẽ sustinet, esse non rificat diversas ens, ut patet in hac quimera sin
gultis, inquale in rificat verã ẽ. Simultanee sumit sinrigore enu
merationis, hoc, put modus grandis et i dez rificandi subcat
gratio, et tunc solũ rificat illud ẽ q̃d hic, q̃d hic gras, Vbi cat:
ẽ @ q̃d hic gras si ẽ ad ens, Vnde sic rificat vere ens, et soli ens ad
esse sunt.

UGR Biblioteca Universitaria

§492 Ad 2 confirmationem dicque maior: quia est aliquid entis addere supra ipsum: sed aliquid substantiae, seu rei supra entis, non maior, et sublata distantia, et nota b aliquid substantiae, seu rei supra, nota quod de aliquid addere nendum est. Ad quam ignorationem respondet, quod addere enim esse substantiale aliquid addere supra, quod quidem est substantiale ens. Ens supra ipsum non est tota, ens sublata tota substantia, neque in plures ex genere, et differentia, ens substantiae supra, genus, specialiter veniendo. Licet quia nec sit tota substantia, nec genus. Solum est. quia non sublata ens, aliter esset substantiale genus. Explicatur hoc in albedine, quae cum sit albi supra, nec est albi substantiae supra, solum est forma superaddita substantiae, et convenit de illa necessario quod sit albi.

§493 Instas 1º solutio confirmationis: in illa propositione quia, quia non alienat substantiam, sicut quando dicitur homo est mortuus: quo non est, et non corpus. Et sic modo alienat, inutiliter in diverso modo alienat. In 1ª alienat modo supra explicato quatenus sola solum sufficit illud esse addere, quod haec quia. In 2ª alienat, quatenus cola quae importat tempus praesens ... sufficit ... us ... facit ... hoc quod extitit ... Instas 2º confirmationis solutum quomodo ... explet, aut ... perfectibilis, et intelligibilis quae sublata ens, non est ... quod non est ...

494 Et instas eas ... cognoscibiles, et convenit substantiae ... ad illam propositionem ... de quo ans quomodo ... quia sublata ... sublata immediatis, non est sublata ... et ... non ans, et corpus. Sicut ens potest immediate trahere cognitionem, quia ens sublata ... cognoscibilis; ita ... quia potest trahere cognitionem ... cognoscibilis ... sive ... cognoscibilis: unde ex eo quod ... immediate cognitionem non sequitur esse sublata ens: quia cognoscibilitas in quia non est ... substantia ... sub qua.

495

495

Instas 3º: privatio non est filiatio nihil; ergo filiatio aliquid: non enim dat dignitatem nihil, et aliquid. Confirmatur: privatio filiationis est quod, et aliquid filiationis ens: ergo privatio filiationis ens. Nego antecedens, et distinguo consequens: ergo filiatio aliquid addens nihil, nego; ergo filiatio aliquid sive rationem, concedo consequens. Dat enim dignitatem nihil, et aliquid positivum, aut rationem; dat esse aliquid, privative; esse aliquid addens non tantum nihil, neque [illegible] esse [illegible] entis, bene non est esse filiationis ens. Et hoc est a dicere aliquid rationem. Ad confirmationem respondemus, habet hunc sensum, privatio filiationis est quod, quod significatur hoc nomine denotat privationem esse filiationis quid [illegible] entis, quod tamen esse; si vero habeat hunc sensum: privatio filiationis est quod habet essentiam, falsa propositio est; idque si addas essentiam aliquam realem, negatio quia privatione accepta non tenenda absolute esse.

496

Arguis 3º: quidquid est non repugnans filiationi non implicat filiationem impossibilem; privatio et non receptio filiationis non implicat filiationem; ergo filiatio impossibilis; confirmatur: ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~: privatio includit filiationem sua dicere, tamen est quod filiatio impossibilis, ergo possibilis tamen filiatio impossibilis: ergo filiatio possibilis. Distinguo majorem: quidquid est positive non implicat filiationem possibilem, concedo: quidquid est positive non implicat filiationem possibilem, nego majorem, et distinguo minorem: privatio filiationis positive non implicat, nego: filiatio quaevis non implicat, concedo. Explicatur: privatio filiationis quod videtur nihil positive, et tamen nihil habet posse, neque implicare posse, neque posse non implicare, nec esse posse aliquid, nec posse nihil, et [illegible] dicat abire, quare dicit abire esse posse, quod non tollit quod ipsa dicat non aliquid posse et non implicans, significat inesse in materia, non esse, quod neque filiatio possibilis, nec filiatio possibilis non visibilis, quia includit praecindit visibile, et non visibile.

497

Hinc ad confirmationem, nego ea [illegible], ad cuius [illegible] dico includere privativa, et non esse impossibilitate, et impossibile posse, quia privatio nec filiatio possibilis nec posse filiatio impossibilis, sed praecindit possibile et impossibile, quae dicit quod dat inter posse et potentiam, et hac privatio abutroque extremo posse impossibile. Instas 4º: haec propositio falsa: privatio et non receptio filiationis poten-

ficat: gohe ẽ ens tradidor ẽ ens: g̃ ens ex mera ꝓpositõe ꝓpositõis dgd
pove ñ implicat ꝙ illud ꝓueniat ad eos ꝙ sint entia: go ens ꝓpositum. Du dans, et
nõ supponat ꝓ entia: ngta ꝓpõ ꝙ ens ꝓpositum ẽ ens: cui ẽ uera aggregatiua ꝙ ẽ ly ẽ
pq quãdo una ẽ falsa, ay ẽ uera pove nec implicat, nec pove ñ implicet, tab
uera existente: sicut ñ ẽ tradidor hic, ens ne assaruocatũ, ens ne cessa
rio ñ currit.

A98

Ho pones ñ ẽ falsa, nec currere, nec ñ currere ẽ necessariũ, sed ens ꝓpositum
sibi ẽ in uno casu tradidor hic ho ẽ ponis: ꝓ minori una ẽ ens ꝓpositum ñ im
plicat pove ens ꝓpositum ẽ ens ꝓpositum ꝓ quãdo pendit a potẽtia, et impossibile pot ee
possibile, q̃d ñ possibile ut ꝓmittas, ñ implicat pove: et insurges: implic
at quia ens et entitas a possibili ut impossibili, adeniens ut ens, ab aliquo
ut nullo: go. Socrates ens: q̃ ens de quo pendet ens ens ẽ cognitum q̃ uerum q̃ ẽ
ñ ens impossibile, sicut q̃ ens quidditas a hircus, et accidens ẽ cognitum
q̃ iustum et accidens ẽ ens ẽ cognitus q̃ ens tum go.

A99

Risque ans: implat quia ens pendet a positione abstracta a possibili et
impossibili, nõ implat quia ens pendet mera positione propria a possi
bili et impossibili ingenia, nõ ens, et z adhuc ens quia. Nec ẽ uera positio, quia ens
pendit a hircus et accidens, ac ẽ positio, quia ens pendit a possibili,
et impossibili, ut patet ex dicto. Ista duo abstracta genus alicuius abstra
cta, hic uniuersale, et dicta mera ens positio. Vna ista aliquando comu
nis pendit a contingenti, et impossibili, ut quia ens ens fiet, hic aliquando ab
hoc et equo.

§ 800

Mera positio alia ingenia alia. Positio dat ad unum quia ẽ in
cludit illud alicui, et quo ẽ ens fiet: hic non pendit nõ hoc, quia
ab ens, nec possibili, et hic positio dat ẽ ñ inclusio alis. Ingenia dat ad
unum quia ẽ includit illud alicui ens fiet, positio ẽ ly quia illud
et immediate excludit aliud quia ẽ ens, ab hoc ad ens ẽ a positio
ne dicto dat ly quia pendit mera positione ingenia, ñ inclusio illis.

UGR Biblioteca Universitaria

Exēplū exemplo: visile nō ī includit fūlē ī realiē, cuī quia nō ī includit fūlē ī realiē, nō excludit fūlē ī realiē nec visile excludit fūlē, cē immediate opp̄ aequo ralitas nō dīguit, et ī hoc casu visile grādet mera gradōne ī gria ā valde cē mera gradōne ī gria ab aequo; et sīatt nō sequit visilis, ergo ē grādat, cē nō hō ē valis et equs: ita nec sequit ē nō hō ē ī gria, cē impossile.

Sol

Ē rao q̄ ī gradus solus grādit ab impossile, quatenus nō ī includit fūlē ī esse, cui quorū cōcretū, viculus excludit gradus omnō gradū nō dīs ab ente, et cōsequēs fūlē, et immediate excludit impossile, qđ sabī nō grādere gradōne mera ī gria. Dēnō ī stas: nequit gradus gradī ī gria abimpossile. Ego. Probans: nequit abimpossile grādere, qđ nō ē impossilis; + gradus nō ē impossilis. Ego. Probō: hō gradus nō ē impossilis. Ego. Probō hō: ī gradus nō ē impossilis. Rao cō: q̄ ā gradus nō ē gradus fictus, et ā afirma degrado infinito, sāvana de grado fictō cē nō valet ad afirmā degrado infinito. go.

Sol

Ad 1ū ans instā, ad gradū nō ī includit, et nō ī, ad huius gradus nō ē ens cō cō, et dīcō q̄ nō ī ad ūnū. 1ā gradus nō ē de grado fictō, et 2ā afirma de cō grado infinito. nō: de diverso grado, 3ō: explā. ā gradū nō ē de grado fictō bene volet ad afirmā de grado infinito, qđ gradus sui ūsq; sīdē, nō cōgdo sī diversi, ut cōcēnt ī duplici 2ā gradū: gradus et hō sī hoc nō ē impossilis, gradus autē hō sī impossilis et ī ludō nō ē ludō qđ licet exprē gradū ī 1ā gradū ī 2ā licet exprē cōh: ergo bene valeret hō ē debēs ē gradū de grado infinito. gradus sī nō ē impossilis, et tunc ūsq; gradū sīa nō ī ens ūsq; ligitō q̄ ī ens gradus sī nec sī grave possilis, nec nō ē impossilis, ergo in dīcō ab ūsq; Ds deest

Sol. Para. pō ā gradū sed una ā y sī una ē.

arguēs 1ō: sub sumta gradus differt sī ab impossili, et nō ens, ā sī sīa nō differt ab ente, ab impossili, et nō ens, nisi ā, id qđ est nō ē, et sī ens: 2ō. gradus ē sī possilis, et sī ens. Mar ē ab sē falsa: nam sub sē differt ab impossili; 1ā ipsa sī possilis, et nō ens, 2ā et sī ens: Dadhuc mar hō sīc pōt dīsquī: sustia gradus differt sī ab impossili, et nō ens, ut impo-

fíle, dñr ens, dñr ens ~~[illegible]~~ n ꝟ subſtãa:
q̃ eſt ímpoſſíle, dñr ens ſ q̃ápſe ñ ens et ímpoſſíle, nº mag. ſubſtãa
q̃ réq̃ dífert ab ente ut ſubſtãa, et cõe ab omníbꝰ, q̃ñ excludít q̃ q;
adhuc dñr requíſít q̃ q̃ res poſſíle ens, et q̃ poſſíle; ínſpíce q̃ ſequítur,
et ñ ens ut rem q̃.

61

argues ꝟ. Ex galanes q̃ eſt, ſſ exclusa ſua realitate, q̃ nõ ſit exclu
ſa ut q̃ eſt, ſ omnis ſſtas q̃ exclusa ſua realitate ſtrahit ſ ſſtãe ens: q̃.
ſſe mai: omnis ſſtas ſ exclusa ſua realitate ſtrahit ſ ſſtãe ens exclu
ſe rei ñ ei; ſ omnis ſſtas ſſ ens exclusæ ſuæ nõe ſ q̃ ens: q̃. maior: nq̃
ñ eſſet ſ realitate ſua exclusa, nec ens ſſtãe. Pmaior: omnis ſſtas q̃ ens ex
clusæ ſuæ nõe ens, ſſ q̃ ens nõe: nq̃ nõe exclusæ q̃ nõe: q̃. ſ ens ab aliquo nõe q̃
poſſet poſſtãe. Galanes q̃ eſt q̃ q̃ ens, et q̃ poſſíle ſ habe q̃ ſſtãe q̃ ens, enis.
q̃ ſſe negat ſ exclusa aliqua ínſer: ſequítur q̃ ens q̃ nõe exclusa ſua realitate
ſ: q̃. ſ q̃ ſſtãe ens. Pecto q̃ maior, nq̃ ídea q̃ ens q̃ ſſtãe ſ ens. Pcõſ
q̃ ens, et nõ mai, q̃ adhuc q̃ nq̃ dícq̃ mai q̃ omnis ſſtas q̃ ens ſ ut ſtãe ens q̃
adhuc exclusa ſſ, q̃ ens: Pecto: ſſtãe mai ens ſubſtãe ens nõ mai. Ell q̃ ens
ut adhuc, et ſſtãe ut exclusa ñ ut adhuc, q̃ ſſtãe ens ſua realitate nq̃ mai.
indeterminate requírít, q̃ ſſ ens.

62

Negues. Pſſtãe ens ens q̃ dñr aliquas ſſtãe ſ ens, et ſſ q̃ dñr: q̃. ſſ ens:
Pt ans: ens ens q̃ dñr q̃ ut ſabalie ſ ens, et q̃ ut ſabalie ſ ſſtãe
ens: q̃. Pt ans: ens ens q̃ dñr q̃ ſſtãe ſ ens: q̃. ſſtãe: ens ſ ut talis
ſtãe ens entíty: ſ ſtãe ens ens vñ ſ ſtãe ens vñ: q̃. ſſ ens. Nã ens
q̃ adhuc ſ q̃. Pans ſtãe ens ſt ens: nq̃ ens ex q̃ ſ ens q̃ ens ſtãe
ens: q̃ aliquas q̃ dñr existãe ens q̃ ſſ ens: q̃ ſ ſtãe ens
ſolus existãe ñ. Pecto q̃ aliquas q̃ dñr ſ q̃ quæ nõ ſolus ſſ ens
q̃ dñr. hoc patet q̃ ſ aliquas ſtãe ens q̃ nõ ſolus ſſ ens: q̃. ſſ
ſolus, quæ nõ ens, ſ ens ſolus qua ens: ſſtãe q̃ ens ens ſolus, quæ
q̃ dñr, et aliquas ſolus ens quæ ens q̃ dñr.

UGR Biblioteca Universitaria

Hinc ad 1.m antis pvanz dis quo ans: ens creatz pducit pur ab alio, l pur denotante ab alietatz ee ranz fl.lq qui pducit, n.o: denotante pur ab alietatz ee ranz fl.lq quae ens fl.lit pducit recedo ans, et g ans pvanis et n.o cuiq, ad cfirmz recedo mar, et n.o nor: sicut ex eo qd mea sit rtituz viventis, seu posito humani inde sequitur mag ee viventz, et humanz, ita l. pcas sit rtituz substiz et pars detnata entis ad sustiz. tituendz n sequit pcz debere ee rtituz vz sustiz. Et rao: q pcas considerat ut pars sub stiz, et tunc n sit rtituz recreve suntz, alit ee tota sustia, l pars eadz, et tunc n sit rtituz sustanve suntz, alit ee pars detnata: unde pcas solz pars detnava, et rtituz adiecve suntz, qd n sit ee fr ens.

Go 7

Instas: rale, ut rale sit principiz elicivz raonis; sit principiz elicivz raonis sit fr ens: g.o Rao co entis: q sicut principiz raonis sit fr ens, q necuit conveniri n enti, et impossibile; ita sit pcas erivz rtituz, q necuit conveniri n enti, q n possibile: g.o Disquo mar: rale ut rale recreve suntz sit fr C.o adiecve suntz sit fr n.o mar: rale recreve suntz sit fr.lis species subaltna viventis potns tribuere rale existentiz raonis, q inde q sit fr ens, n ita rale adiecve suntz ralitas, quae solz sit talis, et rao fr.lis qua vivens det nat ad tales species quae sit fr principiz raonandi. Rao co entis nulla: l. e raonis nequeat conveniri ex possibili et n enti n sequit ee fr ens: sicut l. risibilitas necueat conveniri n homi, n sequit res illz ee fr hom.

Sect. 4.a

Magni Suarez argumentum, et aliorum instatur

Si ens n transcenderet fr difas, nec rao pfeonis las fr transcenderet; d hoc e falsz: g. Probat mor: si rao pfeonis n transcenderet difas, Deus, et Crea eent equales in pfeone; d hoc n e dindz: g. Probat mar: si rao pfeonis n transcenderet difas rao pfeonis eet eadz in Deo, et Crea; d n e eadz: g. Hoc argumz ab

Eximio

sumpsit Palanco ut det. N. nro 256, et iuxta ibi dicta rei, concessa mari, nandomiro, ad huius probationem disquo disquo marg; si rao pfeonis Dei et Crea eent equales in raone intenva pfeonis, concedo: eent equales in pfeone rei sumpta, no marg, ad huius probaonem concessa mari, mor eadem distione accipienda e. Igit Deus, et Crea univoce conveniunt in raone intenva pfeonis, et consequenter rao intenva pfeonis eois e Deo, et creae.

503. Sicut e quando abstrahit rao alis a rugibitate, et higbitate nil manet in his difis, qd sit fr al, ita abstracta raone pfeonis ab aseitate, et aliietate, qs difs Dei, et creae, nil remanet in talibus difis, qd sit fr pfeo. A hoc ad n sequit qd Deus n sit infite pfectior crea: qa addita aseitate raoni intenve pfeonis addit maioritas infita pfeonis: nam aseitas lt n sit fr pfectio quae, e tamen pfeo qua: unde ex pfeone, et aseitate rultat infita mar pfeo. Hoc explicari pt in qcumq raone univoca, vg in raone bonitatis fite, q abstrahibilis e ab auctonesto naturali, et supnali. sicut e rao bonitatis, ut pfecte abstrahat, ita bet abstrahi, ut nil remaneat, qd sit fr bonus; et cqr utrq aus convenit in raone bonitatis, lt supnaturalis sit magis bonus raone difs, quam aus naturalis; eodem mo dicendum de pfeone Diva, et Creata.

510 D instas 1. propter qd unum qd tale, et lud magis, d propter aseitatem Deus est perfectior creatura: ergo aseitas est magis perfeo. Si proloquium crude esset sumendum, dicendum esset albedinem propter quam totum fit album esse magis album: partem incompletam propter quam totum completur esse magis completam: disguo ergo proloquium propter qd unumquodque tale et lud magis ut quo, vel ut qd, concedo: determinate ut qd, no maiorem, et disguo maiorem d propter aseitatem ut rationem formalem quae Deus est no: d propter aseitatem ut rationem formalem quae Deus est concedo maiorem, et etiam eam de perfeone quae et sam no de perfeone quae. Lud propter quod unum tale est, vel potest ratio generica, vel difalis: sic Signibitas est ratio propter quam equus est equus, at ipsa non debet esse magis equus, quia solum est ratio, qua al est equus.

511. Instas 2. aseitas perficit formam ens: ergo est forma perfeo entis. Confirmatur in Deo juxta eorum loquendi modum sunt plures formae perfeones: ergo. Disguo ans: aseitas perficit formam ut quo ens, concedo: perficit formam ut quod, no ans. Perficere ut quo est determinare aliquid ad aliquam lineam perfeonis, quin per talem determinationem addatur perfeo, d solum maioritas, vel minoritas perfeonis prout fuerit determinatio; sic aseitas determinat perfeonem ad lineam perfeonis infinitam, et cum ipsa non sit forma perfeo quae non perficit ut qd. Ad confirmationem rem, sum usitatum

loquendi mu salvari sive in Deo. Dent
fr plures pfeones que, l multiplex pfeo qua-
quin determinate requirat qd dr multiplex p-
feo que.

512 Instas 3.° subtu n fit pfectu nisi p
pfeone simplitr: g. n fit magis pfectu nisi p
maxe pfeone. Retorquet: al n fit al nisi p al sim-
plitr: g. n fit magis pfectu al, nisi p perfec-
tius al; d al fit pfectius p Signibitate: g. Sig-
nibitas e fr pfectius al: g. e fr al. Concedo igitur ans,
et disguo conquens: g. n magis pfectu fit nisi
p maxe pfeone advenientem; no: nisi p maio-
ritate pfeonis advenientem, concedo cog. Subtu n pt
ee pfectu nisi in lo det pfeo: ut a s magis per-
fectu et requit pfeo, d n que adveniat, d sufficit
quod pfectio ig supponat, et adveniat maioritas,
et tunc a pfeone supposita, et maioritate addita
rultat maior pfeo.

513 Instas 2.° Sic syllsmus recte con-
cludit in Darapti: Ois substia e fr pfeo; d ois subs-
tia e fr pscitas: g. aliqua pscitas e fr pfeo: D
Tunc syllsmu minime concludere ostendit in
hoc simili: Ois equs e fr al, d ois equs e fr
Signibitas: g. aliqua Signibitas e fr al. Defectus
g. syllsmi stat in eo qd a identati frali ina-
quata Atmoru cu 3.° infert frale adquatu

UGR Biblioteca Universitaria

identitatem Atomorum inter se: cum oppositum inferatur; nam eo ipso quod duo Atoma sunt inaequate identicentur cum 3.o sunt inaequate a 3.o distinguuntur, et sunt adequate inter se. Consequens ergo quod Atomissis inferri potest est: ergo aliquid quod est sunt perfectio, est sunt perfectitas: vel ergo aliquid est sunt perfectitas quod est sunt perfectio, quod verum est: nam substantia est aliquid quod est sunt ~~perfectio~~ perfectio.

512. Instas 5.o juxta eos Jesuitarum sententiam, subtum non fit magis calidum per maioritatem caloris, sive per maiorem radicationem, sed per additionem novi caloris: ergo Deus non est magis perfectus per maioritatem perfectionis, seu per perfectionem quam, sed per additionem novae perfectionis sunt talis. Haec paritas, quae satis importuna est commodius solvetur dum de interne quantitatis agamus. Pro nunc haec sufficiat disparitas: ens ut sic solum est minus praecisive perfectum, quatenus praescindit a perfectitate, quae in substantia est maioritas perfectionis comparative ad differentiam accidentis. Subtum autem minus calidum, est minus rei calidum: unde ut ens sit magis perfectum, sufficit, si contrahatur ad suam differentiam, quae licet non sit, est tamen rei perfectio: ut autem subtum sit magis calidum, debet ei uniri aliquid quod rei sit calor; maioritas autem caloris neque rei, neque sunt est calor.

Sect. 5.a

An genus proximum transeat sunt differentias infimas.

515 Certum est apud oes difas Atrahentes non includere fr gus, cuius difae Atrahentes sunt. Vg raoale ru alis ng raoale pt in alia specie inveniri sine ali: dubium g. est d difijs Dantibus an sit Signibitas vg. includat fr al. Nant oes, qui transdentiam entis Achidunt; ex defentibus transdentiam etiam nave rent Hostes, et mi Coitz Da paucos Rat. Sonsinantes, et Aversus apud D. Deinado t 2. d 2a. sr. Nava est mra. Dc. q pbat oibus lis raonibus, quibus non transdentiam entis in suas difas pbabimus. 1a. qa. Signbitas advenit, et supaddit fr ali (idq dindum de qlibet difa infima ru generis proximi) 2a. qa. si Signbitas eet fr al, eet fr tota species equina. 3a. qa. si Signbitas eet fr al eet rao fralis Dveniendi, et difendi.

516 Dices Da. V. p Signbitatem difert equus ab oi non ali: g. Signbitas est fr al. D Hoc argum idem est ac potum nr 503 ideoq silitz solvendum. Dices 2o. Cogtio plantae vg est aliqua difa cogtionis: g. aliqua difa includit Dptum genericum. Pbat mar: Casus obliquus huius tri Cogtio plantae non est se solo difa lius Cogtionis; d qtenus Cognotatus a casu recto; d casus rectus, aquo Cognotatur est fr Cogtio: g. Dfrat apreheo, judiu, d discursus ss difae cogtionis, d includunt Dptum genericum cog-

tionis:

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

g. difæ includunt cptu genericu cogtionis; no abste marg; Cogtio plantæ n. e. solu difa cogtionis, d una species cogtionis, quæ pinde includre bet cptu genericu cogtionis.

513. Ad id, qd addit, qd casus obliquus lius tri cogtio plantæ n. e. si solo difa, ret, qd nec solo, nec cu alio e. difa cogtionis, d solu ly plantæ e. vox, qua utimur ad signandu taleitatu omnino intrinecu cogtioni, qa n. hemus voces, quibus xplet taleitas nisi p ordinem ad lud xtrinecu. Silit ret ad cfraonem: judiu sit apheonem, et discursu n. solu ee difas cogtionis, d species. Idem qd dit de difa ru generis qd sit difa n. includit genus pximu dit etz de genere pximo ru difæ; gus sit pximu n. includere fr difa infima. Insuper: si in difijs n. includit fr gus, nec in ipsis includi fr atributa generis: ideo in pseitate vg in qua n. includit fr ens, nec fr includit bonitas, vetas &c.

518. Dices 3o. hgibile e. fr principiu talis sensaonis; d hgnibile e. difa cdaens: g. Dbat mar: hgnitus e. fr sensao; d hgibile e. fr principiu hgnitus: g. Disguo marg: hgibile dcreve e. fr principiu talis sensaonis, dcedo: hgibile abstrive sumptu: no marg: ad pbaonem disguo etz marg: hgnitus dcreve sumptus e. fr sensao, dcedo: abstrive sumptus, no marg. Thgbile,

et Ignitus si sumantur decreve 1.us est principium sensationis, et 2.us sensatio, quia 1.us est tota species equina, et 2.us aliqua species sensationis, et ideo nec 1.us est fr principium sensiendi, nec 2.us est fr sensatio. Explanantur haec in ribile, et ribitate.

513.

Disp. 3.a

De Induo.

SEC. 1.a

An possit abstrahi univoca ratio Indui.

513. Generi, et speciei respondet induum; postquam igitur de genere, et specie sermonem instituerimus, et induo restat nobis agendum. Induum dicitur res determinata, et singularis, quae sic a Porphirio definitur: id cuius collectio proprietatum numquam in alio erit eadem. Has indui proprietates septem esse asserit Boecius, et Albertus Magnus tr. D. cap. 3.o et has congerunt DD. Dbricenses q. 3.a art. 1.a hoc carmine

Forma, Figura, locus, stirps, nomen, Patria, tempus
Unum perpetua reddere lege solent.

Definitionis sensus est, ut id esse induum, quod numquam cum alio convenit in his septem proprietatibus collective

sumptis, in fra, id e, pulchritudine, aut deformitate: figura, dispotione quantiva magtudinis, seu parvitatis: loco, in quo quis natus e: stirpe, seu genere unde originem traxit: nomine, quod cuilibet impotum e: Patria; a qua e oriundus: tempore quo cptus e.

52. Cæterum hæc Porphirij definio, descriptio e, quæ potius nris sensibus, ut facile unius indui ab alio discernere queat adaptari pt, qz esentiæ indui. nam hæ pprietates n reperiunt in induis spitualibus, nec itm ulla asignabit cdictio in eo qd duo indua corporea divinitus saltem cvenire posint in oibus iis pprietatibus, qd sit sint eiusdem fræ, figuræ, loci &c. strictius g. Aplicuit induum D. Thomas 1a pte. 129 art 2e sic, qd e in se indivisum, ab alijs vo divisum, juxta quæ verba la cois defio indui eformari solet: indisum in se, et disum a quobet alio: d cum pfata defio Aplet unitatem, q n esentia, d pao indui e, et cveniat cuibet rei unitatem generis, ideo coitm RR. nri hanc pro induo defionem cstuunt: totum meplum cstans a esentia loga adequata rei, et difa numeca.

521. Aplat; quælibet entas ante operaonem intlus e indidisa, et in ipsa dat tota esentia loga, quæ dit species infima, huic indeterminate addit difa indualis, seu numeca.

sic Petrus vgs. dit species infimae 3tis, quae est ipsius essa loga adequata, supra quam addit Petritatem, quae est differa numeca, et indualis. Divit indum

et Dr. intalitr sumptum. Indum 1e intentionis, seu 1 intalitr sumptum est indum 2o. Illud est quod sit a parte rei, independenter a denomaone habita per intellum. Indum 2e intentionis est illud, quod sit denomaone ab intellu, et sic sumptum aliud dit subjicibile, quod sit de 1o praedicat trus superior ut Petrus est 3o. et aliud dit praedicabile, quod juxta Porphirium illud est, quod de uno tantum praedicat.

522. Hoc duplitr fieri pt 1 pp. omnino identicam, ut Petrus est Petrus, 1 p pp. n omnino identicam, et quae fralis dici pt vg: sic 3o est Petrus: nam lt in utraque pp.ne indum de seipso predicet: tri vo 2e pp.nis ss fr divisi. Divit etiam indum in completum, et incompletum. Istud est quod ordinat ad componendum aliud: illud quod ita n ordinat. Completum pt esse physice completum, quod n ordinat ad aliquod physicum constituendum: vg compotum ex corpore, et aia, Petrus: physice incompletum est quod ad aliquod physicum totum constituendum ordinat. vg maa 1a. Indum pt esse mepse completum, 1 incompletum mepse ut dimus n 336. Denique divit in indum vagum, et determiatum. 1um est quod in intellu reperit sub cogtione disjuncva: vg aliquis 3o, determiatum quod a parte rei existit.

523. His ita: n mediocris orit dificultas an sit

Rao indui V intalitr sumpti ita ab oibus induis abstrahi posit, ut s cois, et univoca oibus induis? Cajetanus, et cum eo Plerique Thostę affirmavi Rent, Cui adherent Scotę n pauci cum Merinero: A nris plures cum DD. Rubio Dnimbrisensibus, et Ximius D. 6. mephę, sect 8. A oppoto stant totidem Thostę cum Alberto Mgno Soto, et Palanco, Scotę cum Scoto in 1a Distione 23 q 1a Aureolo et Nominalibus, cum Poncio, A nris Sapitimus Molina in 1a partem 2. 23 art. disp 3. Acutimus P. Carnalis Toletus, Fonseca, Lince, Benedictis, quibus novime subcripsit Eminentimus N. Ptolemei disertaone 2a sect. 3a.

522. In hanc ppendeo stiam, sq nra dd. Rao indui n e oibus induis univoca. Pbat: la rao pq ultimo res dstuit, et disguit ab oi eo qd n e ipsa n e rao cois, et univoca; d talis e rao indui: g. Probo marg. la rao p quam ultimo res dstuit, et disguit ab oi n ipsa e hec rao peculiaris p q res ultimo dstuit: d hec rao peculiaris &c n e cois, et univoca: g. Mor videt innegabilis, n e dici pt rao cois plurbus la, quę cuilibet e peculiaris. Pbo g. marg: la rao p q Prus ultimo dstuit, et disguit ab oi eo qd n e Prus e ~~e rao~~ petreitas; d pritas e hec rao peculiaris, p quam res ultimo dstuit &c. g. Aplat vis nrę pbaonis: rao indui in Pro e Petreitas, rao indui in Pbo e Paulitas: d Pritas, et

Paulitas ss raones peculiares, et ꝯqr diuꝫ: g.

525 Dices: raonꝫ induꝫ in Pro eē l q.a ē indiuisus in se, et distinctus a quolibet alio, l q.a ē totꝫ meꝑbum ꝯstans ꝯ essentia loga adequata, et difa numeca, quꝫ ꝯptus cuꝫ etiam reperiat in Pro rao induꝫ ē eis cois, et nō peculiaris. Unde in quobet induo disquibilis ē duplex fralitas, alia, q sit singutas, seu determinao naꝫ ad raonꝫ indualꝫ, et alia fralitas, q sit talis determinao naꝫ ad tale induꝫ: p 1.m fratatꝫ oia indua ꝯveniunt, et univocant: p 2.m vo nō ꝯveniunt, q.a la taleitas ē ultima rao difendi. D ꝯ.a ē 1.a ꝯ eadꝫ doctra: ideo plam 2.m fratatꝫ indua nō ꝯveniunt, nec univocant, q.a la 2.a fralitas ē ultima difa induꝫ: d ~~ꝯptus~~ tota singutas induꝫ ē ultima difa induꝫ: g. tota singutas ē peculiaris rao cujuslibet induꝫ, et plam ꝯvenire nequeunt.

526 Mare adversorꝫ: pbo morꝫ: tota singutas Pri vꝫ Pl.s povꝫ qd a parte rei dicit ē Petreitas; d Petreitas ē ultima difa induꝫ: g. sequit sicut adversij volunt Pritatꝫ eē singutatꝫ, et eē talꝫ singutatꝫ, et p 1.m ꝯptꝫ ꝯvenire cuꝫ Plo, et p 2.m a Plo differre; dicaꝫ sul etꝫ p 2.m ꝯptꝫ Prus cuꝫ Plo ꝯvenire; nꝫ nō minus reperit in Pro, et Plo ꝯptus singutatis, qꝫ ꝯptus talis singutatis, et sicut Prus, et Plus ss induꝫ, et ideo ꝯveniunt in raone induꝫ, cuꝫ etꝫ uterꝫ sit 3oc induum, de utroꝫ ꝯ verificatur

Plus e Joc induy, Plus e Joc induy; n solum
convenient in ratione indui, d etiam Jecscitate indui, et
cqr in la ultima difa indui.

527. A quibus Cr. e Q.
et confirmat V. nra Cs. Vel la fralitas 2a. e rao
fralis constituens rationem indui, l n? Hoc 2um n dicetur;
nam juxta adversos tota rao induationis constituit pdu-
plem fratatem, atque adeo p Jane 2m constituit. Si 1um g.
Jec rao fralis reperit in quobet induo: g. Jec 2a fratas
e univoca. Pbat 1a. coa: ubicumque reperiret rao induao-
nis, inveniret qd qd fr constituit induaonem; d induao
constituit fr p duplem lam fratatem, et cqr per Jecscitatem in-
duaonis: g. Jecscitas reperit in quobet induo, ad 2m coam:
si Jecscitas reperit in quobet induo, e d quobet prabi-
lis; d si e de quobet prabilis e univoca: g. Nisi dicas
Jecscitatem ee partibilem in duplem fratatem, et nunc idem
eformat argutum, et dabit processus fratatum sine tro.

528. Confirmat Q. nra Cs. precipue Cra. defenden-
tes intransdentiam entis, et substinentes univocaonem
indui: utramque constiam nectere pdifile fuit Ximio Dre.
dis 5a. meplarum sect 5a. n 18. Difa infima 2um po-
vum qd dit, seu V. intalitr sumpta n Jet rationem fralem
conveniendi: g. difa numeca 2um povum qd dit, seu V. in-
talitr sumpta n Jet rationem fralem conveniendi: g. n Jet
rationem fralem coem, et univocam. Hec confrao, quae maxime
torquet intransdentiam tuentes fundat arguto lo,

quo

intranſdentia ghat colr, et quo no aſi fuimus
nſ 266. ibi ē ab eibus dit, qđ rao ſtalis differen
di, nequit ee rao ſtalis ꝺueniendi; ideoꝫ gſcitas nō
ee ſi ens, alias ipſa gſcitas, q ē rao ſtalis diſ
fendi, cet rao ſtalis ꝺueniendi, qđ abſurdꝫ negut-
tamus.

523. Cuꝫ ꝫ. adverſij ſuic arguto reant retortiō-
ne pota nſ 282. qđ ſit gſcitas ē diſa, et inalietas
etꝫ ē diſa, et ꝺqa diferunt, et ꝺueniunt. Dicimus
nos loqui de gſcitate Vl intaliꝫ ſumpta, et 2ꝺo ꝑovꝫ
qđ ipſa dicit, in quo ſenſu nullomo ꝺuenit eꝫ ina-
lietate. Hac doctra ſuppoſita, quꝫ aqđ intranſdistas
1ª ē ſic arguto: ꝫ. ſtat diſa Vl intaliꝫ ſumpta ē
2ꝺo ꝑovꝫ, qđ dicit, quęꝫ ſit rao ſtalis ꝺueniendi. ꝺ.
do Jane eoꝫ. Rao indualis Vl intaliꝫ ſumpta ē
2ꝺo ꝑovꝫ qđ ꝺ cet univoca: ꝫ. cet rao ſtalis ꝺue-
niendi.

53ª. Dico diſaꝫ Vl intaliꝫ ſumptꝫ n ꝓſſe ee rao-
nꝭ ꝺueniendi, et ꝺiſendi ſub eaꝺ ſtatate: ꝓſſe vo ſub
diuis. ꝺ. ꝺ. et ꝛeꝺeunt ditand nſ 522, et gretzeca in
ſa 2ª ſtatate, et Ieſcitate ꝺat aliqđ, qđ n ſ ſi induao,
ſn? Si 2ꝺo ꝫ. la Ieſcitas, qđ induao ē rao ſtalis
ꝺueniendi; ſi 1ꝺo quid ē hoc, qđ n ē ſi induao? ſi dias
ee induaꝭ adjeeve ſumptꝫ, impugnabeis ꝺ ſuglī
capite: qđ ſam induao ſi talis n ē diſa ultima
n ꝫ. ē diſa ultima la ultra qꝫ alia. diſa ꝺat, ꝺ qđ

Q. pretz difam indualz fr talz dat induao adjecve sumpta, quae e difa induaonis: g. Q. q.a 3ec induao adiecve sumpta etz erit rao univoca, Rao e: q.a induao fr talis ideo univoca e q.a fr reperit in 2ro, 2lo &c. detz induao adjecve sumpta reperit in 2ro 2lo &c. juxta dicta n.o 526. g.

Sec. 2.a
Argu.ta solvunt.

531. Argues 1. rao indui pt abstrahi ab oibus induis; d rao sic abstracta e univoce cois oibus induis: g. Rao maris: nq oia indua ss similia in raone indui, et 3qr pbent fundatz ad abstraonz, 2. monorz: Rao indui abstracta e 3.a 3ibilis p qdlibet induz. d quolibet @ pt de 3pra praxi g. 2. ans 3ic 3ptus, indisz in se, et disz a quobet alio, vel totz mepzz 3stans a esa loga adequata, et difa numeca, e 3.a 3ibilis p qdlibet induz; d a quolibet pt le 3ptus praxi: g. Retorquet argutz in 3ecseitate indui: oia e indua ss silia in 3ecseitate, g. pt abstrahi ab oibus induis: g. e univoca: Dices dispatatz ee qd 3ecseitas in quobet induo e divra; qd @ Xplet 3ac, 1 sili voce 3ecseitas, quae e cois, ideo e, n q.a rao 3ecseitatis sead, d q.a nobis voces dess ad lz singutatz detrahtz xplandaz.

532. D 3ec, quae optima respontio e, optime arguto

nro

532. D hec q optima responsio ê optimè arguto nro adaptat; ideoq neganda ê mar: q^a rao indui fr includit in induo; nil ad abstrahit ab eo in quo fr includit, sed solus pt atrahi ab aquo qd sl ɔ ipso fr includat: vg al n̄ atrahit pprie loquendo ab hoc, d sm fr atrahit â rali. Ideo apud defentes intrandeas bona ê hec illao ens atrahit â pseite: q ens n̄ includit fr inpseite. Mar q illa in hoc sensu vera erit: rao indui atrahit fr ab essa mepha, cus ê rao indui, d hinc nil ɔ^a nos: nas ê pauleitas atrahit â nara huna, et n̄ ideo ɔtus cois, et uvralis ê. Hinc neganda ê maris rao: qdbet induus tale ê ptr raones peculiares ~~[illegible]~~ dirsas.

533. Ad ~~[illegible]~~ maris pbaones ng ans, ad cus pbaones disguo ans: hic ɔtus indisus in se &, l essa mepha & ê anagicè ɔhilis p qdbet induus, ɔcedo: ê univocè ɔhilis p qdbet induus, ng ans. Ille ɔtus ê pralis de quobet induo, ptr dirsas raones, ideoq ê ɔtus, qui 2^m nmn ê ides oibus induis: rao per ipsus sigcata ê dirsa. Explat: hecseitas vg ê la ulma difa, q apud advios nlomo ê unca; et nilonus pt sic explari: ê la rao fralis p q induus ulmo difert â n̄ ipso, l alio

eqivalenti nos. De hac q̂ explaone hecseitis efor-
mari pt idem argutum, ac efrat ꝯa nos: nam lec-
tus hecseitis ꝯvenit oibus hecseitabus cusbet in-
dui: q̂r Ille ꝯtus ê ꝯhile p qdbet induum.

534. Rent ad-
vis, qd lt ꝯtus le coad voces oibus induis adap-
tari possit; secundum raonem vo sigcata p voces
n̂ oibus ꝯvenire: qa hecseitas p las explata ê
in qobet dirsa. En qomo li ꝯtus, bus explat
rao indui pt coad voces ibus induis ꝯveni-
re, qn rao p ipsos sigcata, hoc ê rao indui,
s oibus induis eadem. Instas 1°: la q unica de-
fione defiri pt sunt univoca in la raone in
q̂ defiunt; d oia indua unica defione defiunt
in raone indui: q̂. Pbat mir: oia indua defi-
unt hac defione: indisum in se, et disum a qo-
bet alio, l ista: totum mephum ꝯstans ex essa
aqta rei, et difa numeca: q̂. Ꝯfrat ex Do Tha
1a pte qte 29. art. 1. ad 1m: lt hoc singulare,
l lud defiri n̂ possit, tn qd ptinet ad raonem
coem singltis defiri pt: q̂ indua defiri pt sub
raone coi singltis.

535. Ad instaam disguo marem: ea
q unica defione nmnis defiri pt st unca &,
ng: ea q unica defione rei &, ꝯcedo marem, et
ꝯcessa miri in 1° sensu, negata q̂ in 2°, ng co-

UGR Biblioteca Universitaria

aj. Defio rei la dit, q n̄ sm coad tros frales, plubus spetit, d ē plubus obtis ptr raones eas-des, vg hec p ali, principium sendi, q voces n̄ sm dicunt de oi ali; d ē obtus p voces ex-pssus spetit oi ali ptr easdes raones. De-fio nmnis la ē, cus voces, sive tri frales de plubus dici pt, d n̄ ptr easdes raones: hanc distiones admittere bent advij in explaone hecseitis, slt rao fralis, q̄ induus ulmo di-fert a n̄ ipso, q adaptari pt, hecseiti Pri, et hecseiti Pli, et nilonus, q̄ eiusmi hecseites n̄ st eiusdes raonis, la explao ē explao nm-nis n̄ vo rei.

536. Ad miris pbaones reo o Arle 3° mephorus cap. 5; induus n̄ defiri: ideo nec supra appotis, nec ulla alia raone defit induus, et rao ē: q̄ vera defio bet stare gere, et difa; gus a, et difa st uvralia; st d unus aptus prari de plubus; in induo a nlus stus uvralis dat, qui de plubus s pralis. Ad sfra-ones ex Angelico desumptas reo: defiri posse raones coes singltis, d sm defiones nmnis, q̄ defit rao cois singltis, q qdm rao ē co-is ē quoad nmn.

537. Interptaonis rao ē, q̄ S. Dr iu-dicat defiones singltis coes ēē, sct iudicat ēē

coes ipsas singlites. Singltas ad indicat â S.o Tha
cois sm quoad nmn, n̄ vô obtivè: patet: nas xa
ipsus singltas ê difa oinò ulma, et indetermi-
nalis, ut dixerat, qd ê in se indisus, ab alijs vô
disus: si ad singltas eet rao obtivè cois eet deter-
minalis, et difa n̄ ulma, nec plas induus eet
ab alijs disus. Preterea S. Dr. ibi docet, qd lt n-
mn psona sigcat singlre in gere substae adhuc
n̄ ê insgrua defio Boetij, qa lt hoc, l lud sin-
glare &c, qa talis defio ê una unite nmnis; n̄
vô sigcat raones coes, et uncas: ita eades 1a pte
qte 30. art. 4. in corp. ibi: dindus ê qd ê in re-
bus hunis cognomen psona ê coe coitate nmnis,
n̄ sct gus, l spees, d sct induus vagus; at qui in-
duus vagus aquis hovg ê apud advios n̄ sigcat
raones coes, neq ê uncus, nisi unitate nmnis:
g loquit S. Dr de unite singltis, q talis s sm
quod nmn.

538. Replicas: rao psone ê unca: g et rao
indui. Pbat ans: psona xa Boetius ê xlis rna-
re indua substantia: g. Rao 1a coe ê, qa psona in-
cludit sa induaones: g si rao psone ê unca ê
rao indui. Omisso anti, ng coas, ad hus pba-
ones ret, psonas n̄ includere sa induaones,
qa ly indua in Boetij defione ides ê ac n̄ co-
municata: ac pinde psonas xa ipsus ee negao-

ones actuales communicaonis naxe xlis phy-
cè spletę ad aliud substaale, q negao indua-
ones sr n̄ dicit. Persona ā duples stus sr
dicit. Naras slt rales coes, et uncas, et ne-
gaones, q nec ois, nec aqd ê.

539. Argues 2°: ideorao
cois indui n̄ eet unca, qa n̄ posset ꝑ se p̄cindi
â taleitabus vg petreite, et pauleite; d. pt: g. P-
bat mix: stus de cus essa mepha n̄ st talei-
tes pt ꝑ se p̄cindi â taleitabus: ideo nasq̄ na-
ra huna â singtabus p̄cindi pt, qa hę n̄ st
de mepha essa narę hunę; d de essa mepha
raonis cois indui n̄ st taleites: g. Pbat mix:
si taleitas, vg petreitas eet de stu mepho rao-
nis cois indui solus Prus eet induus (ides din-
dus de reliquis) hoc ā ê falsus: g. Urget: qdo
quis eminus ꝑcipit hoc al cogcit lud êe in-
duus, nescit tn q̄le induus s: g pt attingi rao
indui, qn attingat taleitas: et qdm hęc rao
maxè urget nos defentes obtivas p̄cissiones.

540. Retorquet ar-
gutus in hęcseite indui, sive in induo vago,
vg exp̄ssus ꝑ hunc stus aquis ho: nas ideorao,
q reperit in induo vago n̄ posset p̄cindi â tale-
itabus indui vagi, qa de hus essa st taleites; d
n̄ st: g. Pbat: si taleitas eet de essa indui vagi, Prus

UGR Biblioteca Universitaria

sm est aquis ho, et de singulis hoibus n̄ posset dici ē aquis ho. Ad argutum igr omissa maiori, q falsum stinet suppotum, qd sle det rao cois indui, ng mires, ad hus pbaones disguo mares: stus, de eus essa mepha mulplici n̄ st taleites pt &, ng: stus de eus essa mepha una n̄ st taleites pt &, scedo mares: et disguo mares; dde essa mepha mulplici raonis cois indui n̄ st taleites, ng: de essa mepha una raonis cois indui, ng suppotum, qd una s essa mepha indui, et ng ē ans pbaonis.

541. Soluo explat in tro anago Gallus, qui s hoes, et aves ptr raones dirsas sigcet, n̄ ita pt atrahi â taleitabus, ut sigcet naras unas, et coes oibus infeoribus; et rao ē, qa Gallus sigcat naras, sive essas mulplices: unde lt taleitas galli avis n̄ s de essa mepha raonis cois galli, et silir taleitas hois galli, n̄ pt ab his taleitabus atrahi, aliqua rao cois, et unca ru hois, et avis: qd n̄ evenit in raone coi naris hunc, qa sm sigcat naras unas idencales s pluribus ptr easdes raones. Idem g dicimus de tro induum, qui anagus ē, ac pinde n̄ pt atrahi â taleitabus, ita ut obtum hus cogtionis induum s rao, q descendat ad infeora ptr easdes raones: sct obtum hus

cogtionis gallus n̂ est rao ęquè descendens ad hoes, et aves.

542. Hinc lt rao indui â suis taleitabus atrahi neat, n̂ pbat trus induus, n̂ posse prari de quobet vg Prus ê induus, Josephus ê induus, sct benè prat ho in Gallia natus ê Gallus, avis ê gallus, sct nec sequit sm Prus êê induus, sct n̂ solus ho Francus ê Gallus. Et rao oius ê, qa tri anagi sigcant essas, et singltes ofusè, qn singltes sint de stu mepho esse, nec oes singlrites sub tro anago otentę de quobet prant. Ad urgeas disguo ans; qdo quis eminus pcipit hoc al cogcit lud êê induus mephè inspletus, et nescit q̂le induus mephè spletus s, scedo: cogcit lud êê induus mephè spletus, et nescit q̂le induus mephè inspletus s, ng ans.

543. Obtus expssus p hunc stus hoc al ê induus mephè inspletus ut diximus n° 396, p q cogtiones attingit al, et singlritas, et sm pscindit difa specica activa alis: unde qd unicè n̂ cogcit p las cogtiones n̂ ê taleitas indui, d sm diffa specica, q si cogceret, cogceret qdqd attingit p hanc cogtiones hic ho vg p q n̂ sm attingit, induus ut sic, d taleitas indui. Ex hac doctra clarè pcipit, cur

nara huna â singltabus abstracta s cois, et unca, qª slt de quobet infeori ptr raones easdes prari pt, qd n̂ evenit in tro induo, et in tro Gallus, cus rao abstracta n̂ spetit hoi, et avi, ita nec rao indui Josepho, et Joanni.

544. D instas: ideo trus gallus n̂ sigcat raones uncas ru hois, et avis; qª rogati cur ho ê Gallus? Remus qª in Gallia natus, et rogati cus avis s gallus, raones hanc dirsas assignamus, qª ê mas gallinaceus; atqui rogati cur Prus, et Plus st indua, n̂ dirsas, d easdes exhibemus raones: ĝ trus induus n̂ anagus, d uncus ê. Pbat mir: rogati cur Prus ê induus dicimus, qª ê indisus in se, et disus â quobet alio, et hoc ipsus remus rogati cur Plus s induus: ĝ. Instaa retorquet in indeo vago aquis ho; si ê rogemur cur Prus s aquis ho, rebit, qª ê aqd opotus mephus stans ex essa loga, et disa numeca, et silir rebit de Plo, cur s aquis ho: ĝ rao indui vagi unca ê.

545. Dirtè ĝ reo, scessa mari, negando mires, ad pbaones concesso anti, ng coas: nas, ut diximus, lt q ab advijs defiones appellant, lt coad voces oibus induis adaptari possint: rao sigcata p ipsas n̂ ê

oibus induis eadem: qa ly in se 1a defionis, et ly difa numeca 2a d important p quobet induo obtum dirsum. Et rao ê; qa idem ê dicere Prum êê indisum in se, ac dicere êê indisum in Pro, et qdo de Plo dicit, idem ê ac dicere êê idisum in Plo; êê a indisum in Pro, et êê indisum in Plo n̂ st raones eedem. Set trus aquis ho, qui de Pro, et Plo dicit n̂ ideo ê cois: nam qdo de Pro dicit ly aquis importat taleitem Pri, et taleitem Pli, qdo de Plo prat.

546. Dicit oa Ing mihi q colendissimus Ra pperam reret interrogatus, cur Prus ê induum, si diceret, qa ê indisus in Pro: nam ly in se indisus in sensu frali n̂ refert ad Prum q̂nus Prus ê, d ad Prum q̂nus ê pcissè unus numo; Prus a sub hoc otu induus numo, ovenit o Plo: hoc pbat q discursu isto: nam unitas trantalis ê cois, et unca; d n̂ eet si ly in se, quo explat unitas indualis referret deterte ad Prum, et Plum, q̂ Prus, et Plus st: g. Pbat marem: nam eo ipso qd ens s uncum unicę st paones entis: g. Pbat deinde mirem: unitas trantalis sic explat: indisio rei in se; d si ly in se referat ad Prum, Plum & unitas trantalis n̂ eet unca: nam rogati cur Prus s unus trancentar dindum eet, qa

ê indisus in se, qd eet idem ac dicere, qª ê indisus in Pro, et silix de Plo, qª ê indisus in Plo: q̂ l unitas trantalis n̂ ê unca, l nra doctra p̄ reciproco sui nla ê.

547. D oª ê: nam nos minimè p̄bamus ly indisus in se, quo explat rao indui bere intligi indisus in Pro, Plo & ex sola sigcaone lius nmnis in se, d qª lud reciprocus eo ipso qd referat ad difas induales, ɔ hęc in quobet induo s dirsa, lud in se denotat n̂ eas des, d dirsas raones. Ex qbus ɔcedo libenter unites trantales ee uncas, at nq qd inde sequat unites induaonis uncas ee. Ad raones p̄bativas reo, ly indisio rei in se quo explat unitas trantalis n̂ bere ita intligi indisio rei in Pro, lud vô indisus in se, quo explat unitas indualis si intligi bet indisus in Pro, et rao disparitis ê mafesta.

548. Nam Prus vg ~~in~~ ~~ê~~ ~~ê~~ n̂ ê unus trancentar qª Prus ê, d qª ê ens: ee d unus trancentar ê pao n̂ Pri, qª Prus, d Pri qª ens: unde ly indisio rei in se refert ad fras, q̂ Prus ɔstituit in ee unius, sive indisi trancentar, q fra ɔeades s in oibus entibus, ly in se denotat raones eas des. Pta oppotas q̂ raones lud indisus in se de Pro pra-

UGR Biblioteca Universitaria

tus bet intligi indisus in Pro, qslt lud in se refert ad fras, q̂ q̂ Prus ɔstituit in eē indui, et ad fras, â Plus induus ē: ɔ ad fra hęc in Pro s petritas, et in Plo paulitas, ideo reiprocus sui n̂ ad easdem, sed ad diversas fras referri debet.

549. Argues 3°: ois trus capax suppoonis distribę in sylmo rectè dispoto ē cois, et uncus; ɔ talis ē trus induus: g. Mar â nobis negari nit, la ɔ usi fuimus n° 444 ꝓbantes uncaones entis. Pbat g mir in hoc sylmo: oes induus ē indisus in se; ɔ Prus, et Plus st induus: g Prus, et Plus st indisus in se; ɔ in hoc sylmo trus induus rectè distribuit in infeora, de qbus prat indisus in se: g ly indisus in se, et ɔquenter rao indui ē unca. Retorquet argutus in hęcseite: ois hęcseitas ē ulma rao difendi; ɔ Petreitas, et paulitas st hęcseites: g petritas, et paulitas st ulma rao difendi: g hęcseitas ē unca Pro, et Plo; g nil dat in induo, qd uncus n̂ s.

550. Facilis ē huic arguto ex dictis n° 445, qd slt tri anagi capaces st distrivę suppoonis in sylmo rectè dispoto: qa tri anagi possunt sub aliq̂ raone ēe unici, et sub alia ęquivoci,

UGR Biblioteca Universitaria

ut ibi ostendimus. Dixtè ḡ scessa maxi, disguo mixes; d talis ê trus induus 1° intencionar sumptus, ng: 2° intentionar sumptus, scedo mixes. Ad miris pbaones reo, sylmus lus rectè scludere si intligat induus 2° intentionar, seu put subjacet huic voci induus; n̂ vô si intligat 1° intentionar, et 2um povus qd dicit â pte rei. Hoc ad sm pbat qd vox induus s cois oibus induis; n̂ vô qd rao p tales voces sigcata s cois. Et rao ê; qa le sylmus hunc sensus het oe induus ê indisus in Pro, Plo, Josepho, &; d Plus, et Prus st induus: ḡ Prus, et Plus st indisus in Pro, Plo, Josepho &: unde sumpto induo 2m povus, qd â pte rei het nlomodo admittit distribuones ptr easdes raones. Silir rendus ê advijs in sylmo retorsionis.

Sect. 3a

An in unico Induo dari posit species logica?

551. Ad raones geris suficere pluritas infeorus, q sola spec subcili disguant diximus n° 391. Exemplus speci subcilis dedimus in Angelis, quorus quibet in Thostarus sentia ê dirsc speci, et sequenter quibet Angelus ê una spees, q sub se nlus in-

duum stinet. Quapter inquirit an hec species, cui plura indua repugnant s species loga, et pralis? Affrant coir Thostę ɔ Cplutensibus Carmelitanis Joanne â S° Tha qte. 8. art. 4. Ex Thostis vô negant Curiel, Ortiz, Lynce, et alij, quos sequit Palanco trac. 3. de uvralibus qte. 3, Cpluten Dominicani qte. 5. art. 5, Baiona, Herbeus, Sabellus, Sonsinas, Prado lib. 1° logę qte 29. citans Thostarum clypeum Prum Nigrum qte 26. Cruzelence cap. de spec, et hęc ê sentia Scotarum oium ɔ suo Subtili, et Jesuitarum ɔ D.e Eximio.

552. Huic sentię adhęreo: nara, cui plura indua repugnant vg nara D.i Michaelis n̂ ê logè ursalis, seu spees pralis, atq adeo hęc n̂ salvat in unico induo. Pbat 1°. ex D.o Tha 1.a pte. qte. 13. art. 11. dicente: nmn Deus n̂ sigcare naras uvrales, q.a sigcat naras ~~uvrales~~ immultiplicales. Et in 1.um dist. 29. qte. 4. art. 2. incorpore: ursale exigit pluratem, in his, q sub ipso stinent l au, l poa; d nara D.i Michaelis xa Thostas ê immulplalis, et sub se n̂ stinet nec au, nec poa infeora: g. Pbat 2° â raone: Ad spees prales, seu uvrales mephè requirit id, qd requirit ad naras ursales; d ad hanc mephè requirit, qd s xx mulplalis impluri-

bus, et de his pralis: ḡ ad spees prales requirit, qd s rr mulplalis in plubus. Mar ɔstat, et mir ⓓ ex defione uvralis, et coa ex legitima.

553. Ex quo discursu subinfero: atqui nara Dⁱ Miclis n̂ ê rr mulplalis in pluribus: ḡ. Pbat: qd ⁿ plura ɔ qbus nara idenficet st impolia nara n̂ het poas ut idenficet ɔ lis; n̂ ⓓ pt nara idencari ɔ impoli: ḡ. Ɔfrat 1°: xa Thostas nit gus ê prale, nisi sub heat plures spees: ḡ nit spees ê pralis, nisi sub se plura heat indua. 2°: ursale ê totus poale, qd ɔ difijs tanquas ɔ ptibus actualibus pt ɔstituere plura ɔpota mepha actualia; ⓓ talis n̂ ê nara, cui plura infeora repugnant: ḡ. 3°: nara ursalis pt verè prari de plubus; ⓓ n̂ ê verè pralis de plubus nara, cui infeora repugnant: ḡ.

554. Ret Joan^es â 1°. Tha qte citata art, 3°, et 4°, et ɔ eo Thostę, naras Dⁱ Miclis ut p̂cisas â singlrite ê ex se indifentes ad singlrites, et here poas ut prędicet de multis; hanc ḡ poas n̂ ê povas, q^a la multa, q trent rus politatis, n̂ dant, ⓓ las poas ê netivas, q̂nus slt in nara q̂ntus ê ex se n̂ dat repugnaa, ut si multa darent, posset ɔ lis idencari, et de lis prari. Ɔ^a ê 1°: nara Dⁱ Miclis ⓓ ut p̂ci-

ssa â singlrite ê fr polis; d nara fr polis nit qn-
tus ê ex se prari de plubus: g. Mar ê certa, et
mir pbat: nara qntus ê ex se pralis de plu-
bus ê nara qntus ê ex se idencalis ɔ plubus;
d nara qntus ê ex se polis n ê idencalis qn-
tus ê ex se ɔ impolibus: g. Rao miris: nas na-
ra qntus ê ex se polis dicit povas repugnanti-
as ad impoles.

555. Ɔa ê 2°: nara Di Miclis ⓐ ut p-
cissa â singulte fr dicit qntus ê ex se irrep-
ceptibilites in maa: g dicit fr immultipli-
calites: g dicit fr repugnaas ad identites ɔ
plubus infeoribus. Ans ɔcedit â Joanne â So
Tha, xa ques nara D. Miclis ê essentiar ir-
receptilis in maa, et ab hac irreceptibilite n
pt nara pcindi. Pbat g 1a coa: xa Thostas indu-
ao sumit â maa 1a, pinde docent repugna-
re plures Angelos distos, ɔ ijs repugnet maa, vi
cus facienda ê induao. Ex quo sic: ubi n dat
maa n dat pluralitas induorus: g ubi dat
repugnaa ad maas, sive ad receptiones in
la, dat repugnaa ad pluralites induorus;
d in nara D. Miclis ⓐ ut pcissa â singlai-
tate dat repugnaa ad maas, seu ad recep-
tiones in la: g.

556. Ɔa ê 3°: aus, et poa bent ee in

UGR Biblioteca Universitaria

eodem gere, ut 3° quoque verbo decantant Thos-
tæ; dans correns identalitati naræ Angelicæ ê im-
polis: ergo impolis ê poa, q dat in nara ad tales
identalites. Mar stat: nam aus correns ê iden-
calitas infeorum, q apud Thostas ê impolis. Dª ê
4°: nara D. Miclis ª ê inaqtê scepta ê radix
suæ induaonis, et singlritis: ergo n ê indifens ad
singlrites. Ans ê citati autoris, et coa ê legima;
qbet ê radix exigit suum radicatum, et ad hud
n ê indifens: sic ho ru risilitis, maa ru qn-
titatis.

553. Ret Mr Froilanus: dari duples repug-
naas ad maas, seu immaterialites, alias
specicas, aet ab hac n pvenit repugnaa ad plu-
ra. Alias ee induales immaterialiti, qq stan-
te, dat repugnaa ad pla. In Angelo ª, atten-
ta sua nara pcisse, dat sm materialitas spe-
cica, ac pinde n dat repugnaa ad plura. d
resio hæc impugnat ex dictis; nam qd het fa
exigeas ad immaterialites induales n ê fa
potens mulplari indualiter; d nara Angeli-
ca ª ut pcissa het fa exigeas ad immateri-
alites: g. Rao miris: q ª ª ut pcissa ê radix
immaterialitis indualis: g. Alij aliter rent
Thostæ apud Joannes à Sº Tha: naras Angeli-
cas ee spees pales, q lt respiciat unus indu-

us verus, et reale repicit pla ficta.

558. D 3ª ê 1º: naras respicere pla ficta n̂ ê respicere pla in qbus rr multiplicet: g. 2º: qª silir posset dici naras divinas ee ursales, respicere q plures Deos fictos. Divinas oipoas ee productivas chimeræ; nas si vera poa pt respicere identes impoles, cur vera poa n̂ poterit respicere efectus impoles? Ex dictis facile impugnat aliorus Thostarus sentias asserens naras Angam ee netivè ursales: nas l loquunt de nara Angam 2um stus gericus, et de hac n̂ ê dubius ee ursales: loquimur d de spec; si a de hac spec dicant here veras ursalites impugnant ex dictis; si vo dicant hanc spees Angam ee netivè ursales, ee qd n̂ s verè ursalis, nobis tunc n̂ opponunt, lt impropriè loquant.

Sect. 2ª

Oppota dissaqueantur

559. Oppones 1º: nara Di Miclis ad aqd prale ptinet; d n̂ ad aliud, nisi ad spees: g nara Di Miclis ê spees pralis. Pbat mar ex Dº Tha cap. 6. de ente, et de essa, ubi ait: naræ Angl st ordinabiles pramento tanq spees: Ofrat 1º: hæc pratio, nara

Dⁱ Miclis ê substaa, ê pratio geris de spee: ĝ. Cfrat 2°: hęc pratio: Dⁱ Michael ê nara D. Miclis ê pratio supeoris de infeori: ĝ nara D. Miclis ê spees ursalis, atq adeo pralis. 3°: res spirituales ~~scipiun~~ scipiunt instar rerum maalium; d res maales st ursales: ĝ. 4°: nara Dⁱ Miclis inaqtè scepta n̂ ê fr singlris: ĝ ê fr ursalis.

560. Nego marę in sensu Thostarum: quodlibet prabile bet ee prale de infeoribus; s ad nara Dⁱ Miclis de pluribus, n̂s, pralis ideo ad nlum prale ptinet. In nra sentia la Cppoo mar vera ê, d qª s Thostis n̂ admitimus naras angelicas ee immulplales in pla indua eiusdem speci. Ad autoritem Dⁱ Thę reo, loqui de spee subjicili n̂ vo prali. Sm ĝ nara Dⁱ Miclis, suppota immultiplicabilite posset poni in pramento, set ponit Prus, ut slt subjiciat pramentis ipsi supeoribus, entis, vg substaę &. Ad 1am cfraones disguo ans: ê pratio geris de spee subjicili, scedo: de spee prali, ng ans, et coas. Ad 2am ng ans: nas in illa praone ęquè patet subtum, ac pratum; set in hac Filius divinus ê nara divina.

561. Ad 3am reo res spirituales scipi instar rerum maalium, q̂nus p spees maalium scipiunt spirituales, n̂ q̂nus spi-

ritualibus tribuant la prata, q maalibus tribuunt: aliter si nara spiritualis in toto rigore beret scipi, set maalis; ɔ nara maalis scipiat ut verè multplalis in pla verè talia, ita ɔ nara D. Miclis: 4ª sfrao pbat naras dias pcissas â singlrite, qd xa Thostas aliquos furi pt, eê ursales; n̄ ɔ ut pcissa eê fr singlris, omitto g ans, et ng coas: nas nara la ê ut pcissa â singlrite ê incè deterta ut radix ad suas singlrites, unde n̄ ursalis eet pta dicta.

562. Oppones 2º: ablata fra â q pvenit nare Ang^e inconmunicalitas plubus, scipit nara la ɔ funto in re ɔmunicalis plubus; ɔ ablata p intlus singlrite â nara Ang^a aufert fra, â q pvenit &: g. Sfrat 1º: nara specica D Miclis n̄ ê fr induus: g supeor ru lius. 2º: D Michael subjicit immeatè suę nare specificè: g respicit suas naras ut spees prales. 3º: singlritas nare Ang^e ɔhit naras Ang^am: g hęc ê ɔhilis: g ursalis. Fas argutus, q sfraones retorquent: argutus in nara dia; q eê ursales pbari pt eades fra. Silir 1ª sfrao: nara dia n̄ ê fr Pater: g nara dia ê supeor patre. 2ª Pater immeatè subcit nare dię, ut sstat in hac ppoone Pater ê Deus. 3ª: q^a paternitas strahit

naras dias.

563. Dixtè disguo mares: ablata oi fra, à q̂ &, scedo: ablata aliq̂ fra, ng mares. In D° Michaele, suppota Thostarus sentia, duplex dat fra, â q̂ pvenit incomunicalitas plubus. Una è singlritas, q lt p intlus auferat, adhuc nara n̂ pt scipi comunicalis: q̂ restat adhuc alia fra, exigea slt, q ipsa nara, ê indenter â singlrite, dicit ad singlrites: hæc ad exigea ad unas tm singlrites ê repugnaa ad pla. Ad 1am cfraones omisso anti, ng coas pter dicta. Ad 2am scesso anti, ng coas: n̂ ê suffit ut nara s ursalis qd de uno tm prari possit: unde indeus respiciens suas spees, n̂ respicit spees prales, si spees n̂ s de plubus pralis. Ad 3am scesso anti, disguo sqns: g la nara ê cohilis p indifas, ng: p exigeas, scedo coas. Ut nara s ursalis bet ee logê indifens ad infeora, q̂lis n̂ ê nara ex se exigens hanc detertas singlrites.

564. Oppones 3°: set het stus gericus ad difas specicas, se het stus specicus ad difas induales; d stus gericus n̂ exigit detertas difas specicas: g nec stus specicus exigit detertas ~~exig~~ difas induales; atqui nara D Miclis ê stus specicus: g. D sub eodes discursu infero; d n̂ ê stus gericus le, cui plures spees repugnant: g n̂ ê stus specicus,

UGR Biblioteca Universitaria

cui plura indua repugnant. Disguo mares: sct se het &c, ita ꝯtus specicus pralis ad difas induales, ꝯcedo: ita ꝯtus specicus subcilis, ng mares, et mix subsumpta, et ꝯsequens eades distione accipienda st. Nara D. Miclis sm dicit spees q̂nus gere ꝯstat, et difa specica; ꝯ ad hoc gus, et difa n̂ possint ꝯhi p̄ pla infeora, ideo lt s spees n̂ ê pralis, nec ursalis.

565. Oppones 4° ex D° Tha qte de spiritualibus crearis: sct hec albedo n̂ ꝓhibet here subse multa indua, ex hoc qd ê albedo, d ex hoc qd ê in hoc, qd ꝑtinet ad raones indui, ita nara cuslibet Ang^i n̂ ꝓhibet ee in multis, ex hoc qd ê nara in tali ordine rerus, qd ꝑtinet ad raones speci, d ex hoc qd n̂ ê nata recipi in aliquo subto qd ꝑtinet ad raones indui: g̃ nara Ang^a sm ut individuata ê immulplalis; n̂ vo ut ꝑcissa singlrite. Dsi ex hac autoritite aliqd infert ê, naras Ang^am ee verê mulplabiles, qd facile ostendit rogando Thostas, an qdo asserunt naras Ang^am ee immulplales, id asserant de nara specificavê sumpta, l individuata? Hoc 2^m dicere neunt; id ē ē het nara huna ꝓut ê in Pro.

566. Debent g̃ dicere 1^m: atqui xa D^m Thas nara cuiusli-

bet Ang^i n̄ ꝓhibet ēē in multis ex hoc qd ē na-
ra in tali ordine rerum, qd ꝑtinet ad raones speci;
ḡ nara cuslibet Ang^i specicavè sumpta, et ꝑut
ꝑtinet ad raones speci n̄ ꝓhibet ēē in multis,
et consequenter ēē verè mulplales. Pbat eades
parite q̄ utit Ang^us: sic se het nara Ang^a in
ordine ad mulplaones in infeora, set, albedo ru
infeorum; d albedo specificavè sumpta ē verè mul-
plalis, et sm ꝓhibet mulplari, qdo ē in hoc
induo: ḡ nara Angelica specicavè sumpta ē ve-
rè mulplalis, et sm ꝓhibet mulplari qdo ē in
hoc induo: ḡ D Thas tm abest ut nobis opponat,
ut potius suppotum questionis Thostarum destruat.
567. Pbo de-
nique D. Thas ꝯ^a Thostas ēē hoc entimemate:
nara cuslibet Ang^i, ē ut ꝑcissa à singlrite ē in-
receptilis in maa: ḡ nara cuslibet Ang^i, ē ut ꝑ-
cissa à singlrite n̄ ē ursalis. Ans, ut ꝯstat ex
Joanne à S^o Tha, et ꝯplutensibus Dominicanis
qte. 7. art. 5. ē Thostarum, et eorum rao ē: q^a
la nara ē ut ꝑcissa ē immaalis essentialiter
ꝯpleta. Coa ā ē D. Thę lib. 1. Periherm^as lec.
7. ubi ait: dupliciter ꝑt ꝯtingere qd id qd sig-
cat ꝑ nmn n̄ s aptum natum prari de pluribus;
uno modo qdo nmn sigcat fras, 2^m qd trata ē
ad hanc maam, set hoc nmn Sortes, l Plato,

qd sigcat naras hunas, put ē in hac maa: alio modo 2m qd nmn sigcat fras, q n̄ ē nata in maas recipi. Hæc ꝯa Thostas militare luce clarius ꝯstat.

Disp. 2a.

De præmentis, et post gritis.

Sect. 1a

Præmenta elucidantur.

568. Duplicia sumit' pramentus, 1m ꝑ rectā pratorus serie a gere supmo incipiente usq ad induus, de q̄ pcedea pramenta enunciari possunt. 2o accipit' ꝑ gere supmo, a quo tota pratorus series descendit ꝑ spees impositas. Induus dicit' 1m subtus: qa oia prata supra id colocata de induo dixtè prant; et id de nlo dixtè prat. 1m gus in vertice cuslibet pramentorus lineæ colocatus dicit' supmus gus prale, q n̄ qa s gus coe oibus pramentis cuiusbet lineæ, tale solus ē ens; d ita appellat, qa ab illo incipit aliq̄ detrata prædicamentorus linea. Quot sint pramenta variè oppinabat' apud antiquos. Quidas Architas Tarentinus decem enumeravit hunc sequutus Arles oius Phorus mentes ad hunc numerus in posterus redegit; ias n̄ absq temerite ab hac opione quisq recederet.

UGR Biblioteca Universitaria

569. Nefas ē eet huic nº ꝯdicere ait Subtilis Dr in 4m. dist. 13. qte. 1. art. 1, et ꝯnimbriceses hic qte. 2. art. 3: ee docma Philocus docuit Exim. disp. 39. mephe sec. 2: deces q̂ pramenta his versiculis claudunt:

Arbor, sex, natos, ardore, refrigerat, ustos,
Ruri, cras, stabo, tunc manicatus ero.

Arbor sigcat pramentus substae, q ê potens p se existere absq inhaerea ad subtus. Sex sigcat qntites, q ê radix impenetraonis duorus corporus. Natos relaones, q ê rao, q̂ unus ê ad aliud. Ardore q̂lites, q̂ subtus denominat q̂le, vg calidus, nigrus. Refrigerat aones, vi cus caa pdu-cit efus. Ustos paones, q ê ao, q̂ efus pducit. Ruri ubicaones, q ê rao, q̂ res in loco existit. Cras duraones, q ê rao fralis, q̂ res in tempore existit. Stabo sigcat situs, qui ê dispoo, seu figura corporis in loco, ut sedere, stare. Manicatus denotat here, seu mus hendi p aproximaones aqd â se distus, ut vestes, arma &c.

570. Nonnullas ꝯdiones ex Arle exhibunt Phi, ut res aliq̂ in recto pramentorus gere collocet. Alie q se hent ex pte vocis, alie ex pte obti: 1e in 1o, et 2e in 2o exhis carminibus ꝯtinent.

Vox una, et simplex, rebus ꝯsigna locandis,
Entia p se se, fita, realia, tota.

UGR Biblioteca Universitaria

Vox igr in recta pramentorum serie collocanda bet ee una, id e, trus bet ee uncus: ideo excluduntur tri anagi, et equivoci. Simplex, hoc e, trus insplexus, ideo n ponit hic al rale p hoc sigcando, d hic ho. Rebus signa locandis, hoc e, qd trus ita res sigcet, put sgruit pratis supeoribus, ideo albedo ut de ipsa vericet pratum superius qlitas explari bet p trum albedo, et p istum album.

591. Res a in ordine pratorum collocandae bent ee entia p se, ideo p excluduntur n entia, privaones, et negaones, q ab oi povo st distae. Excluduntur a entia, q talia sunt p agregaones, ut excercitus; n a p ly p se excluduntur accidentia. Finita, id e, entia, q heant ee limitatum: nam Phus pramenta disposuit put accidentibus et substais, q accidentibus substare possint, q qdm fita, et limitata sunt; realia, id e, q n sint entia ficta, et raonis. Tota, id e, spleta n phyce: nam qlitas in pramento ponit, et phycam spleones n het, bet g ee phyce spleta. Ut pramentorum series smodius efret, ecce arbores, sub cus tegmine ad pramenta selligenda tantisper sedere poteritis.

UGR Biblioteca Universitaria

512. Arbor ista tribus ramis, seu lineis constat; in mia, q recta dicit, gus supremus in supmo vertice collocat, et sub ipso gera infeora usq ad induum invenies. In duabus colateralibus lineis, q obliquae dicunt difas divi-

UGR Biblioteca Universitaria

dentes gera, q in linea recta st, respicies. Hoc
en dat discrimen, q in dextera dant difs, q di-
vidunt raones supeores, et stituunt raones in-
feores; in sinistra a st difs, q dividunt raones
supeores, et raonibus infeoribus repugnant. In
linea recta n dat mutua illao: nam sm pt ab
induo usq ad supmum gus ascendi sic: e Prus:
g ho: g al &, n a e ens: g substaa &.

§ 73. Per lineas
vo collaterales a supmo gere descendi potest
usq ad induum p ppoones disiunctivas: vg e ens:
g l p se, l in alio: est substaa: g l vitalis, l emor-
tua, Ex bus ppoonibus si altera simplex ne-
get, bene infert opposita detertè: vg e al: g l ra-
le, l irrale; d n irrale: g rale. Mos fuit a-
pud antiquos, qugnonnulli ex Neothericis imi-
tant in gradum substaa, et vivens in arbore
pramentali collocare gradum corpus, qd nos
minimè admittimus. Et rao e: q aa grdu infe-
ori bet dari illao ad supeores; hec a illao n da-
ret, n e valet, e vivens: g corpus: nec valet
e corpus: g substaa. Nec dicas corpus ibi potum
n ee corpus 2m coes stum corporis, d corpus na-
le spletum, a quo rectè erit illao ad substaam:
et vivens ibi collocatum, ee vivens vehetavum,
a quo benè valet ad corpus nale spletum. Cete-

UGR Biblioteca Universitaria

rum hæc nil nisi confusionem pariunt: sed et reliqua
pramenta sumuntur 2um quod se exprimunt; ita be-
ret poni corpus, quod cum ita fieri neat, omino relin-
quendum.

574. Hic commode venit quod dicendum circa ens,
an sit propriè genus? Id negavit R. quam ingeni, de
quo num° 473 asserens velut indubitatum prin-
cipium heri ab omnibus cum Arle lib. 1. Mephæ, et D°
Tha, ens non esse genus. Nobis autem oppositum sentien-
dum, ens sit esse propriè genus: nec oppositum suadet a
ratione, nec ab autoritate: non a ratione: nam ens est
contus superior pralis de plurimis tanquam pars malis,
ut l ipse Rr fatetur: quod quam amplius requiritur ad ra-
tionem generis? Si dicit aliquam limitationem requiri,
quæ non habet ens ad omnia se extendens: cur eam dem
limitationem non exigit ipse, quando ait, deum colloca-
ri sub genere substantiæ: si quam substantia, absque limitatio-
ne genus est, erit autem ens.

575. Præterea autoritates Phi, et
Di Thæ, intentum non convincunt. Audiatur Eximius
circa autoritates citatas Phi: testimonia, quæ ex lo
lib. sumuntur non esse firmæ autoritatis, quia Arles nil
in lib. docet asserendo, sed argutando, et dubitan-
do. Si quam dubitavit Phus: quam non habebat a Pho
tanquam principium indubitatum ens non esse genus, ut
asserit Francus Ruizius in indice Arlico ver-

bo ens: hæc ā ~~hæc~~ fuit plurium ex veteribus opinio, ut aiunt PP. Rubio cap. 4. qte. 5. de pramentis, Quiros trac. 2. pte. 4. disp. 20. sec. 4. num. 27. Fonseca lib. 4. meph., cap. 2. et alij plures, et ā in manuscriptis.

536. Autorites D. Thę explatę manent num. 461, et tribus sequentibus, ubi S. Dr. ibi sm negat ens ēē gus eo mo, quo negat ēē unicum s ā xa explaonem traditam ens verè s unicum, ā in sensu D. Thę ē ā. pprie gus in sensu eiusdem. Hic rogabis, an pramenta beant interse rr disgui? Cois ē netiva resio: nam ao, et passio n disgunt rr, et xa plures nec substaā et qntitas, sed de hoc alibi. Maius ē dubium ā Deus possit poni in pramento substaę ex se pcindendo ā fito, et infito. Negant Thostę, et alij plures apud P. Quiros de Deo qte. 3. art. 5. affirant coiter nostrates.

Sect. 2ª

Deus pt poni in pręto substię.

511 Ut Dr. nra, quam titulus insinuat ratione firmetur suppono, Deum colocari in pręmento substantię, n ē Deum colocari tanquam substię superiorę univralę, et prabilę: nam Deus ē singularis:

UGR Biblioteca Universitaria

nec colocari tanq substia de qua in suis prementis egit Arles, et cum ipso Porphirius: nam ut sectio: precedenti notabimus, loquebant de substia fita, et limitata. Deus g. pt poni in premento substia, ut singulare induum, de quo predicet rao superior substie prescindentis a fita, et infita. In hoc g. sensu precedit questio, et nra afirmava Dc, que pbat: hec prementorum series e Recta: e Deus, g. intlivus: g. vivens: g. substia: g. ens; d hec series e prementum, in quo Deus ponitur tanq induum, de quo pret substia, tanq rao superior: g. Roborat A. D. Thoma 1a parte 228. art. 2. ad 1um dicunt duo tantum ee prementa in Divinis, substie slt, et Relaonis.

538. Objicies 2a 1. S. Augustinus de cognitione vere vite cap 3o ait: ab his omnibus (slt pritis) pprietas summe essentie evidenti raone penitus Actiudit. Et S. Cirillus Alexandrinus 1. de trinitate: omnino sub genere, et specifica difa divinitas n e. Ad 1m autotatem respondet S. Augustinum minime negare Deum posse poni in premento substie, modo nobis Xplato: nam 5. de trinitate Cap 3o docet, quedam prementa, ut substia, et Relax pprie dici de Deo. Solum g. nat S. Dr. Deum posse poni in premento Xprimente adquate pfeonem Divinam; ad 2am dicit S. Cirillum, solum negare Deum ee sub genere cognotante specie multiplibile 2um esam, et etc

sub diferentia similli. sic q loquunt q plures
Ds, qui minime negant in Deo difam, per q
a crea diferat. Videat P. Didacus Ruiz de tri-
nitate disp. 39, sect: 9.

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

obiicies 2º Deus si infinitus: quo in nullo gradu laudari, nec collocari potest, quo in nullo grado perfecte, et adequate laudari potest, ratio infinitatis et inadequate, non vero non potest laudari perfecte, nisi cognoscat omnes rationes perfectionis infinitae, quae dicit: potest videri aliquis aptus in adequate, qualis sit iustitia. Obiicies 3º Deus non potest contineri sub genere iustitiae: ergo. Probatur: infinitus non potest contineri sub specie finitae, sive infinitae, et genus iustitiae fit: probatur non esse genus perfectibile sive finitum genus iustitiae, sicut quaelibet alia genera, perfectibile: quia finitum: ergo. Respondeo, distinguo maiorem, quando infinitus non potest contineri sub specie, seu genere, sub ratione speciei, nego [illegible]: seu quo sub ratione logice superioris, subdistinguo: infinitus non potest contineri sub specie prout tali, seu genere sub ratione logice superioris nego: sub specie prout tali concedo, et nego maiorem.

580

Infinitus, seu potest contineri necnon sub ratione speciei, quae sufficiat superior: necessitas rationis fieri, quae talis est prout potest esse logice superior, de qua actualis est ratio, quae praescindat a finito, et infinito, et continet nec est prout fit, prout infinitum, hac de logica non potest, seu quo ratio superior, qualis est ratio entis praescindentis: ad minorem, de actu, esse sub specie, quae perfectibile, dicit esse quid superius perfectibile; hoc de actu ergo potest quo ratio superior perfectionis extranea: non de actu infinitas quae sub logice perfectibile sive quo [illegible] denotat esse quid perfectibile, et universaliter formaliter, quando nec dicit potentiam receptivam, nec imperfectionem. Sic de ratione universalis logice perfectibilis, et perfectionis actualis volentis: et omnia a divinis praedicantur, quia ex hoc sequitur nec imperfectio, nec fundo involvit essentia divina.

581

obiicies 4º: Deus non potest comparari ex genere. Probatur: ergo. Probatur antecedens: increata natura non potest recipi ratione aliqua generis

Sed est actus purus: ergo nec in deo aliquid, quod sit potentiale: ergo deus non potest componere X; confirmatur 1°: ab ente in potentia, et ab ente in actu non potest abstrahi aliqua ratio communis; sicut a colorato in potentia, et in actu, sed deus sit ens in actu, et creatura ens in potentia: ergo. Confirmatur 2°: si Deus poneretur sub genere posset excogitari prius, et simplicius Deo; hoc autem dicimus: ergo. Confirmatur 3°: plus differunt Deus, et angelus, quam quantitas, et quam alias; sed hae non possunt poni in eodem praedicato: ergo nec deus, et angelus sub eodem praedicato sustinent; et a ente non sub eodem genere

Disquo abiecimus ans: Deus non potest componi ex genere, et differentia constituentibus speciem praedicabilem, seu multiplicabilem, concedo: constituentibus speciem subiicibilem, seu essentiam metaphysicam, qua essentialiter differat a creatura, nego ans. Ad probationem omitto ans: nam ultima differentia creaturae, cum pura differentia sit dicitur actus purus, et disquo concedo: ergo nec in deo aliquid, quod sit sive potentiale concedo: non quod dat in deo vel potentia sive ad aliquid recipiendum: ergo nec in deo aliquid mere potentiale, nego consequentiam praedictam nº 580 ad 1am confirmationem nego maiorem, et ex parte adiunctam: ab ente in potentia, et in actu potest abstrahi ratio potentiae, vel existentiae utriusque communis, et similiter a colorato in actu, et in potentia.

583

ad 2am confirmationem disquo maiorem: si deus poneretur X posset excogitari aliquid in subsistendi coeca, et simplicius simplicitati intentionali Deo: aliquid prius priorite tali, aut dignitatis, et simplicius simplicitate fica, nego maiorem. Sustinet priorem, et indignitate Deo, utique pugnat minime vero

ae prioris insistendi coea, quatenus venerabilis deus justitia;
n @ et ratio. Similiter deus nullam habet perfectionem: unde deo
convenire simpliciores ac perfectiores; et @ in deo plures sunt inten-
tionales perfectiones, quam habet perfectiones intentionaliter singulas
in ipso deo, qui ratio summa plurium perfectionum.

584
ad 3am objectionem dicendum, plus differunt deus, et angelus
in suo genere praemeritali, quam differunt entia inferiora
ordinaria. Genus praedicabile illius ordinis praemerentium
in quo deus et angelus collocantur, justitia, in qua ra-
tione differunt deus et angelus specialis @ ratione praemerentium,
in qua ponitur quantitas, diversa tabella, in qua collo-
catur qualitas: unde in entia praemerentia aliter ens
et nec in illo invenire opposita quantitas, et qualitas alte-
rentur in rationem entis. Ita optime tamen, et que deus
et angelus in ratione inferiori plus differunt, quam
quantitas, et qualitas; et ratio minus, quam ratione praemer-
tionem. Hoc plus differunt in ratione inferiori qua-
litas naturalis et qualitas supernaturalis, quam qualitas, et
quantitas, et illa in eodem praemento conveniunt hic
rationem de praemento relativo.

585
de singulis praemerentibus hic tractare inutile, et in-
genium constituti motus ad haec remittant. Pra-
mentum @ relationis citra, additio, adiuncta ma-
xime inhaerens, longius dicta ratione valent. Sec-
tiones igitur relationis explicant in eorum dicentur
loca ad illam, quorum et satis alend.

ex quib⁹ relac̃ ḡnerac̃ vnica, ex q⁹b⁹ filli vocant, q⁹ vnica tñ ad
relac̃, ut ꝑ ꝓt ꝓcess, et adiuncta cognoscit, cognoscenda relicta. hꝫ creatu
ra, ut creatura rationis relatoꝝ filiatus filius ꝓꝝ. Ad relanz vna requiri
ne. fundatꝝ, terus, et vno fundandi relanz. fundatꝝ subcꝝ, ad referẽ, et
comunit accipit directe ad ꝓpriam mentalẽ, ex alio tñ ad aliq ad re
latꝝ referẽ, ad comunit accipit in obligo in ꝓpria mentali. Duo
fundandi ꝗuo posito resultat relac̃ inter fundatꝝ et trꝫ.

586

hꝫ explant in relanz cas (vt actual⁹ talis) ad effectꝝ ꝗuꝫ explat ꝓꝝ
intentionale, comparanz ea ꝑducat actualẽ effectꝝ. Caꝫ go fun-
datꝝ, seu subcꝝ relanꝝ, et venit directe in dicta ꝓpria. Effectus
terus, ad quẽ fit relac̃, et finitalis ꝓpria venit in obligo. Actio de-
clara vno fundandi relanz. nꝫ ꝑtia actione resultat relac̃
nꝫ ad effectꝝ ex ꝑte subiens nobꝫ ut ea ad effectꝝ referat.
Nota hic: fundatꝝ relanis ꝗut distꝫ a ꝓpria fundandi dicã fun-
datꝝ vnus; ipꝫ ꝗ fundatꝝ ꝗut in relanꝝ, et ꝑ deplanꝝ ra-
nꝫ fundandi dicã fundatꝝ ꝑ ẽ nꝫ. Nota: hꝫ vna adon
ne relanꝝ, ꝗue, vt alis ut ꝗuntur. §

587

dirã de relac̃ in vale, et vt nis. ꝑ ꝗuꝫ dat inter extrema vt distanꝝ
int⁹ caꝫ et effectꝝ. ꝑ ꝗuꝫ int⁹ ꝓpria vt identificata ꝑ ꝗuit. ꝗ
int⁹ visile, ad alt vale. Et ꝗuꝫ dicit hꝫ inꝑpria, ꝗ ꝓ ꝗ relac̃
valis ut ꝓpria relac̃. Et vno ꝑ relac̃, iuxta comunꝫ ꝓlorꝫ, et
phẽ sensꝫ ver dat inter vnꝫ, et aliud inter duo dat ꝑ ꝗuit vnuꝫ
et aliud, ꝑdo extrema vt identificant. Nec hinc ꝗuit ꝗd re-
lac̃ rationis ut finita, vt a dalẽ ꝗuit ꝓ dicit: aliud ad aliud, ꝗd in re ꝗuit
a in re relanis ꝗuit in ut ꝗuit ꝗuꝫ inter entia ꝗcunq⁹ alia. Sicut
dicit ꝗ nihil in ut ꝗuit inter distantia, Tenꝫ ꝗuit inter entia
et valia, ꝗ ꝑ dicit ea ad ea vo, et valet ea vo.

588

UGR Biblioteca Universitaria

secundo dividitur relatio in relationem esse, et relationem dici: 1ª quae habet vim esse relationis independenter ab operatione intellectus: qualis est relatio causae ad effectum. 2ª (quae dici solet relatio rationis) quae non est vera relatio ante operationem intellectus cum fundato in re comparantis unum extremum alteri: ut relatio pri albi ad plus album, de qua postea. Aliqui confundunt relationem dici cum transcendentali, et relationem esse cum praedicamentali, sed iure minime factum: nam relatio transcendentalis habet suum vim esse independenter ab operatione intellectus, et est intrinseca rebus: relatio autem dici est res extrinseca proveniens a modo concipiendi. 3º solet dividi in mutuam, et non mutuam: 1ª quae dat inter extrema, quorum unum refertur ad aliud, et vice versa: talis est relatio pris ad filium, et filii ad patrem. 2ª quae dat inter extrema, quorum unum refertur ad aliud, et non extra: huius exemplum si invenias distinctionem admittere potes.

§589

relatio mutua quam unice dari existimo, dividitur 1º in relationem equiparantiae, et disquiparantiae. 1ª quae in utroque extremo habet similem rationem fundandi, quae ratio denominat utrumque extremum denominatione similiter: ut relatio inter prius album, et plus album: nam ratio fundandi relationem est similitudo in albedine, unde ratio fundandi, et denominatio est eadem in utroque extremo albo. 2ª cuius ratio fundandi in utroque extremo, non est eadem, non praestat eandem denominationem: ut relatio pris ad lib., quae distas denominationes extremis tribuit. nam diversa est denominatio pris ad denominatio lib.

490

Solent Scotistae dividere relationem in extrinsecus advenientem, et advenientem intrinsecus. Extrinsecus adveniens est, dicunt, illa, quae potest non dari positis fundato, et termino: ut posito igne, et ligno potest non dari actio combustiva, in qua stat relatio actionis, si non applicentur. Intrinsecus adveniens, iuxta eosdem, est quae necessario resultat positis fundato, et termino: ut relatio similitudinis, quae necessario resultat, positis pro, et plo albis. Leterum haec divisio abunde impugnatur a Eximio disputatione 48 metaphysicae sectione 1ª, et quidem sicut positis igne, et ligno potest non dari

relatio actionis ex defectu a planis; ita similiter positis pro, et plo pro ... dari relatio similitudinis, deficiente albedine: unde utraque relatio erit extrinsecus adveniens. hæc divisio recta erit, si per eodem intelligant relationem intrinsecus advenientem, ac relationem transcendentalem: et extrinsecus advenientem per eodem, ac pramentalem.

491

et hæc sit plausibilior relationis divisio in transcendentalem, et pramentalem. 1a sit cuius ratio proxima fundandi non adequate identificatur cum extremo relato, subiecto, sive fundato remoto: ut relatio causæ ut producive ad effectum, et relatio effectus ut producibilis ad causam. pramentalis sit illa, cuius ratio proxima fundandi non identificatur adequate cum extremo relato, subiecto, seu fundato remoto, licet solum inadequate identificatur, ut evenit in relatione formitatis inter actum, et ipsius obiectum, licet non adequate distinguitur, ut in relatione prioris ad filium. hæc est distinctio inter transcendentalem, et pramentalem relationem communis, et vera sententia. Unde falsum sit quod apud eximium disputat 1. sententiæ sexione 1a ... quibus asserit: relationem transcendentalem a pramentali differre in eo quod 2a exigat necessario terminum existentem, non autem 1a; hoc autem gratis exigit: nam relatio formitatis inter iudicium vim de futuro, et ipsius obiectum sit ea relatio pramentalis, et tamen ... existit ...

592

circa relationem transcendentalem observandum sit 1o ita apelari, quia omnia entia realia transcendit ... nam omnis entitas ... realis vel sit causa, vel effectus, et utroque modo refertur: nam causa ad effectum, et effectus ad causam referuntur. Observandum 2o relationem transcendentalem, sistere in ipsa ratione proxima fundandi, quæ ut dictum sit, identificatur cum fundato relationis: sic calor quia producibilis sit ab igne ad ignem refertur, et hæc passiva producibilitas sit ratio proxima fundandi in qua stat relatio transcendentalis. Similiter ignis quia producivus caloris refertur ad calorem: unde in hac actione virtute produ-

ea stat relatio ignis ad calorem, hæ @ranes primæ fundandi
non debent formaliter sufficit sufficere ut identificentur extremis re-
latis.

593

pro relatione pramentali observandum 1º aristotelem, quem imitatur Sanc-
tus Thomas in tria capita illa dissecat 1º quod pertinet ad unitatem, et mul-
titudinem: 2º ad actionem, et passionem: 3º ad mensuram, et mensuratum. Ad unitatem,
et multitudinem reducuntur æqualitas, et inæqualitas in quantitate;
similitudo, et dissimilitudo in qualitate; identitas, et distinctio specifica in natura;
conformitas, et diformitas, convenientia, et disconvenientia, et similes. Ad
actionem, et passionem pertinent relationes producentis, et producti; prioris, et fi-
lii: materialiter, et informati, cognoscentis, et cogniti: possi-
dentis, et possessi: domini, et servi: magistri, et discipuli, et ha-
bitus modi aliæ. Ad mensuram, et mensuratum adiguntur rela-
tiones distantiæ, et propinquitatis coexistentiæ, et non coexistentiæ; pri-
oris, et posterioris, et eiusdem rationis aliæ.

594

observandum 2º tam pro relatione transcendentali, quam pramentali,
quod in utraque videtur potest duplex conceptus pro ratione distinctus: conceptus
scilicet in, et conceptus ad relationem conceptum in sub relatione quod se
habet ex parte fundati, sive subiecti relati. secundum conceptum ad
sub relatione quod se habet ex parte termini. Observandum 3º, eandem relationem po-
sse esse transcendentalem, et pramentalem rudiversorum extremo-
rum: nam actio vero, qua causa producit effectum sub relatione pramentalis
ut causæ, et effectus; et sub transcendentalis sui ad causam, et ex suppo-
sitis ad effectum. Observandum denique relationem pramentalem non conve-
nire singulis entibus prout sunt ipsis, sed aliquid super additum,
ut statim explicabo. Sexto 4ª in quo non formaliter consistat pramentalis
relatio? non nullæ reiiciendæ sunt sententiæ prius, quam nostram
stabiliamus. Indifficulter quæ inquirit, quænam sit

fra qua res pramentalis refert ad aliq, 1a sentia Rostarum docentium, esse accidens quod modale superadditum fundato, pro, et rani fundandi simul existentis, et in fundato intrinsece receptum. Fortis fabent, Scotus cum merinero, et ex veris pre smolina, Rubio, et alii apud prae quiros dispune 37 sexione 2a. Unde relatio pramentalis similitudinis v.g. quae dat interpretum album, et plus album (idem dicendum de omni relatione pramentali) dicunt stare in accidenti modali superadditum, intrinsece recepto in p, de cuius essentia referre prius ad plus, quidquid accidens distinctum sit a p, plo et albedine tutius sq.

§ 96

Sentia haec impugnat 1o authoritate divi Tomae, 3a p, quaestione 13a articulo 6o ad 2um: ea, quae relative dicuntur, possunt alicui subiecto advenire de novo absque illius mutatione, sicut hoc fit dextro per mutationem illius, qui fit sinistro, atqui subiectum mutaretur si relatio staret in accidenti intrinsece recepto in subiecto: ergo in hoc non stat eius modi relatio. Respondent Fortis: in relatione, quae stat in albedine v.g. non fieri mutationem in causa, seu similitudine fundamentali, fieri tamen in ipsa relatione formali. Contra: quod solum fiat mutatio in relatione formali, non obstat, ut subiectum vere recipiat accidens illud; et subiectum recipere accidens sine intrinsece mutari: ergo. Respondet iterum: quod licet in p albo v.g. illud accidens relativum recipiat, non mutatur intrinsece: quia eadem actio productiva albedinis virtualiter productiva accidentis relativi: unde posito p albo absque nova actione, et mutatione pri ponitur quidquid requiritur ad relationem pramentalem.

§ 97

Contra 1o: nam ex data doctrina sequitur, quod posita actione productiva albedinis ponitur illud accidens relativum: nam necessario ponitur actio, quin eius terminus ponatur: ergo prius potest referri relatione pramen-

tali stante in silidine, absque eo quod det albedo albus, aut refera-
t. Loca hec patet: nam albedo potest produci in p. independenter ab e-
xistentia cuiuscumque alterius albi. Ita S. D.: ideo requireret tale
accidens, quia sine illo non daret fr. silido; sed hoc est falsum: ergo.
Mar. Stotarum: patet nor. prius, et plus albi potest esse fr. silis
in non hendo illo accidenti superaddito: ergo stat fr. silidos
sine illo accidenti. Vel antis. Sed nam deus potest producere albe-
dinem in p. et in plo, et non occurrere cum albedine ad producendum
illud accidens superadditum, tunc erunt fr. silis in non hen-
do illo accidenti, quia silido ita stat sine illo accidenti ut
si adveniret hoc accidens, talis silido deficeret.

598

Ita S. 3.o ex pho. 6.o q. 10 met. c. p. 15 dicente: eadem sunt quorum
una sunt substantia, similia quorum una sunt qualitas; equalia
quorum quantitas una. Ex quibus sic: silidos duorum stat fr.
in unitate qualitatis; sed unitas qualitatis duplicis albedinis
stat fr. in albedine unius, et non in accidenti superad-
dito: ergo. Mar. Sophi. et ultimus, stat quia posita in p. albedine
eiusdem speciei, et cum ijsdem gradibus, ac sit albedo, quae dat in plo,
ponit qualitas una (de hac quae unitate loquitur Aristoteles) hac quae
unitate posita, ponit qualitas silis fr. et coeunt plus, et
prius sunt fr. silis per illam qualitatem.

599

Ita sed denique ab absurdo: hoc accidens superadditum produce-
ret, et non ab aliqua causa; hoc dicere est: ergo. Pt. mar.
illud accidens non produceret a Deo, nec a causa 2.a ergo. Pt. ans.:
si hodie vel nascatur plus albus ratione, hodie in p. granatae e-
xistentia producitur novum accidens relativum, vel cuius refera-
tur relatione silidinis ad plus; sed hoc accidens non producitur a
Deo: non quia dat in natura exigentia, ut dicunt autor

nalis illud producat, nec producit a pro romae nato. Dat ergo ma-
gna distinctio ut plus existens romae accidens producat in pe-
xistentia granatae, nec dentes producit ap, aut ab ipsius albedi-
ne: nam plus natus romae nec a platio aut requisita pertinens
ex parte pri, aut albedinis, ut pro nato, deveat illud accidens
ap, aut albedine produci: go.

600
Confirm: quia ex tanta sententia sequeretur hoc alia absurda. Vnde
quod una formica producit, producerent tot accidentia, quot sunt formi-
cae existentes: omnes enim similes formicae denuo producunt, sic
quod in formica daretur aliquid accidens supernale intrinsece
receptum. Pt: nam formica est dissimilis gratiae sanctificantis:
go ut velane dissidentis referat ad gratiam, debet in ipsa form-
ica recipi accidens vicinius referat ad gratiam, stabile accide-
ns exigit necessario gratiam sanctificantem, ad quam referret
cum qua iuxta vestas metaphoricae: go est accidens supernale:
go V.

60 V.

~~[illegible]~~
no es Coral

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

§60 Secunda sentia docet: relanem pramentalem identificari adequate cum fundato, cum pro albo vel cognotante terminum. Inde in textu hanc sentiam (quae vulgo cognotatorum dicitur) tota relatio pramentalis pri albi ad plus album adequate formaliter stat in sola albedine pri cognotante albedinem, quae sunt in plus; quae albedo sic ens expressum non constituit relanem, et requiritur tamquam tres relanis. In merito pro sentia hac citatur eximius doctor, ut satis ostendit per Pinado tractatu 1° logicae dispune 1ª sexione 3ª. hanc tenent Herbeus, Sabelus, Prado, et aliqui ex nostris recensioribus cum pre meratio dispune 3ª de deo sexione 3ª. Sentia haec reiicitur: nam si esset vera posito pro albo ponerent omnia constitutiva relanis pramentalis; et hoc est falsum: ergo. Probatur nor: si posito pro albo starent omnia constitutiva relanis pramentalis, illo posito, staret actualis relatio pramentalis pri albi ad plus album non existentem, et hoc dici nequit.

602

Respondent 1° quod licet posito pro albo dentur omnia constitutiva relanis pramentalis, haec adhuc non dantur, non ex defectu fraterni, et ex defectu tri cognotati; implicat dari actualiter omnia constitutiva relanis pramentalis, et quod haec actualiter non dantur, et stante pro albo stant actualiter omnia constitutiva relanis pramentalis, et relatio pramentalis non datur: ergo licet in solo pro albo non stant omnia constitutiva relanis pramentalis, illo posito stat actualis relatio, mar certa sunt res quae libet nihil aliud sit quam sua constitutiva. Nor ex doctrina adversariorum sunt certa: nam stante pro albo stant omnia constitutiva relanis, et deficiente tro non datur actualis relatio.

603

Et dicunt 2° deficientem tro deficere relanem coad obliquum non vero deficere coad rectum, licet constitutivum, contra: deficiente obliquo deficit aliquid constitutivum, licet non sit hoc: ergo non in solo recto stat fra relanis.

UGR Biblioteca Universitaria

ſ. ly: res dit ſupra facty ergo ly, ſ. dicos ly, ꝯ de ꝓtione de-
larus ꝯ ad obligs, ꝯ vo ad rem, ꝯra: ꝯ ꝓtiuy ꝯ ad obligs,
ꝯ ſeu ꝓtiuy relatiꝰ ln 2. ſ. ly: go in ſolo reo, arguit ꝯ
inſolo fundato ſtat relatio. ſ. ly: go pas ē ꝓpter fundato, ſeu ra-
tio habet ſalbo, ſtat ſra relatio. Dicunt ſery 2o defficere
tro maneriorum ꝓtiua relatis ꝯ ad entes, ꝯ vo ꝯ
ad denoranz: q ut prius denote relatus, requirit tres, ꝯ
referat.

604

ꝯra 1m. Franciſ. fra ſufficiens ad obligs denoranz, et ſuffi-
ciens aplatione ſubto capacis ſtat habet denotas: ſeu
ꝯra adversarios, fra adequata relatis ſufficiens ad deno-
ranz, ſ. ſufficiens aplata ſubto capacis ſ. ſit fundato:
go ſtat debet denotas: go pas ē pter pro alio ſtat quid q̄d
requirit ad denoranz, relatis: go ſtat relatio ꝯ obligs ꝯ ad den-
cats, ꝯ ad denoranz. ꝯra 2m. relatio ꝯ ad ſentia ꝯ inuacle
quate, ꝯ obligs ꝯ ad rem ꝯ ad denoranz, ſ. ſ. ly: ly dent omni
ꝯtiua relatis ꝯ ad entes, ſo tunc ꝯ omnia ꝓtiua
relatis ꝯ ad denoranz, ꝯ ent ſicut illa ꝯ ad actualitat, dabi
t ꝯ hꝫ. ſ. ly: rogat ſery ad ſ. illud dis tm, ꝓtiuat ad ſuffi-
ciens relatis, ln 2. ſ. ly: go eſſentia relatis ꝯ identificat ade-
quate ꝯ fundato. ſ. ly: go ille dicit ꝯ into, ꝯ intelligit eſſentia
adequata relatis, ꝯ ſ. ſufficiens ad ꝓxandz denoranz relatꝰ.

§ 605

ꝯ dent 4m denoranz defficere ſ. ſ. ꝯ vo ꝯ, gratenus entes, qui excendla-
t adtes, ſeu cognoscz, et inome ad illud exhibebat ꝯ o defficiente, adea
ꝫ tm extendit, ꝫ ea ꝫ entes manuat ꝯtrariato ꝯra: ꝯ tens
io entis ad tes ſupra entes; ꝯ defficiente 2o maneat ea ꝫ entes: go

UGR Biblioteca Universitaria

manet eadẽ exterus, dicgunt marẽ: exterus enear adtrẽ ẽy ex
terrey, raduent: ſ ipſa entas ẽyte, negant. Terra: ng ipſa entas ẽy
exterey, nũl aliud ẽgũ ipſa entas ẽyte dicunt ny adtrẽ: go imanet
illa entas ẽy, ſ manet eadẽ entas ẽy exterey. ſ @ illud exterũ
ereatũ te aliquid dicty ab entare, infero: go entas ẽy re, ẽy ſ ra
rũtura ñ reſpũt trẽ: go prea albus ẽy te ñ ipſa relanis.

Resdebis pry albẽ ẽy te ibi idenũſuare ſg relanis: a ſhada optĩ-
me gonit, q deficiente vro, illa fran preet denonary relatũ nec
heat totẽ ẽ, ſ here port ẽy exterey, ſ heut vene ẽne ligit
dari in deo de rey, ẽbery de ale, mundo ẽy coadhg enear, ñ vo
coad denonare. Vra tm: ng hic modus ponendi divinũ, ẽberas
abom rũ theologis rec a me admitt̃ pter la coadmittere quĩ da bus
dius exogitari pot ẽgũ ẽnduplicis musc relare illg ea, dẽ ſ cũ fi-
culty adstruere, quẽ in duo ẽbera ẽ ſ ra infra ẽ ſ tanere ẽ exgd
abrũtis. Ego admitto ille duo extrema modus ẽ impugnanes supra
factas.

ẽ ſ ipſa dicat relary gramentales, tare ẽ ſ ẽnarare ẽxima fun-
dandi, ſ a ſore, pluresy ẽ nr̃ comunit̃ ey pot rũ obedare ra-
ga, Brado, ẽ ingeniose Rñ rao ẽxima fundandi ẽ extraho ẽr-
ẽg pot ſ here, Vra ex ẽ fundat̃, tu he bũ, ut facio in meas
recepta in principio ẽduentes, Vra ex ẽ pur ẽ, tanẽs in
effectu recepty, qarty ẽ ẽ fundat̃, ẽ pot ẽ ẽ ẽ ẽ, put rd
ao ſimilidenis in albedine, quẽ ſ tare in albedine recepta ẽg,
ẽ albedine recepta ẽ gle, ſ nec ſentia hg à nobis adnitũ. ẽ
q relao gramentalis tare recipit in illa hg quẽ ñ relata fun-
dat̃ adtrẽ, ſ rao ẽxima fundandi, tanẽs in albedine recepta
ẽ ſ fundato ñ ſ ra relao ẽ fundat̃ adtrẽ ẽ go. Nec ſ ẽ ẽ: ng
ſ ra relanis gramentalis potẽ pare de let recepty relanis, cũ

UGR Biblioteca Universitaria

us extrema sunt fundatum et trus.

Pt nor: nec albedo recepta in plo, nec in pro, nec coniunctum utriusque sunt
fra relava: go ratio proxima fundandi stans in albedine recepta
in fundato non sunt fra relavo fundati ad trum. Ans coad 1m pro 2 stat:
nam albedo recepta in pro nullum respectum dicit ad albedinem receptam
in plo et extra. Coad 2m pt: nam e duobus fice absolutis nequit re-
sultare unum intrinsece fice relavum pramentaliter, sed utraque illa
albedo sunt intrinsece fice absoluta: go. Ratio maioris: nam ex utraque
illa albedine non resultat aliquis modus intrinsecus superaddi-
tus, et eadem maior a parte firmat: nam e duobus quorum neutrum sunt
ancentaliter relavum ad extremum a, nequit resultare unum tran-
scendentaliter relavum ad extremum a: go e duobus fice absolutis
nequit resultare unum intrinsece pramentaliter relavum.

609

res debis, qd ex duobus, quorum unum sunt pralis relao, pot sunt pralis relao
resultare: sicut e duobus, quorum nullum sunt fralis silido pot sunt resultare fralis
silido. Contra: nequit resultare una fralis silido e duobus, quorum nullum
sunt inadequata silido: go nequit resultare una fralis relao e duobus, quo-
rum nullum sit saltem inadequata relao. Totum concedit ab adversariis: di-
cunt e prum album esse inadequate pramentaliter relavum ad plus al-
bum, et e contra: unde ex pro albo, et plo albo resultat fralis adequata relao.
Contra, et infero: go prus albus in esse relati pramentaliter ad plus al-
bum solum constituit prum albedinem, et similiter plus prum in esse relati ad prum.
Pt coea: ideo, iuxta adversarios, relao pramentalis pri albi ad
plus album stat in coniuncto utriusque albedinis, quia posito tali coniuncto,
vificat, qd unum extremum sit sicut alium.

610

Ex quo sic: Sed hoc precise qd prus albus sit pramentaliter relavus in-
adequate, et plus sit pramentaliter relavus inadequate, vificat, qd

gdany extremy, ꝑ tenent alicui
ꝓpꝛietatẽ albe-
dinis. hinc apparet dis quas aut dicunt quod nullus ꝯ adequa-
tus ꝑfectꝰ resultare adquata ꝓpꝛietas ꝑfectꝰ: aut ꝯ dicunt, quod ry
rentry ꝯ adequata relacõi, nec ꝑfectꝰ resultare una relacõ ꝑfectꝰ; nec
ꝓpꝛietas ꝑfectꝰ adequata ꝓpꝛietati ꝑfectꝰ. Tenẽa dicunt ry, idcõ dicunt ꝯ-
venerabiles indagine extreme: ng tñ dicunt, ut patet unus
extremus, vg gradus hꝰ ꝑfectꝰ, quia ultra plus ꝑtꝰ ꝑfectꝰ. Relatio ꝓ-
prietatis vg adplus albedinis nꝰ relatio dicunt, tunicas adalbedi-
nem, quia gradus potius referuntur ad gradus, quia plus adalbedinis: unde
ꝑfectꝰ ꝓpꝛietas dicunt ꝯ extrema; relatio ꝓpꝛietatis non
ꝯtinuatur ꝯ forma, ideo dicunt subiectum, fundatum relationis ad tri-
nitatem ry adfundatum.

Adamus Colebrensis hic ergo ꝓ ꝓpꝛietate ꝯtinua
ꝯtinuata. quando queritur vtrum
res abeuna aureolus, Pontius, petrus, pinula, ockam, vel quid quod sequitur per
aquilam tractatu de disputata, et ꝯtinuata, et ꝯtinuata
nisi bene teneas. Ita relatio practicalis ꝯtinuatis, et mutatis
mutandis ꝓpꝛietatis stare in actu primo, patet non extremus ex alio.
sensus tenet: aureolus primo ꝯtinuatus, ergo albedo vel stare ꝓpꝛietatis
tatis: ng ultimus gradus suus, quia ꝓpꝛietatis fundatum adaccen-
tum ꝓpꝛietatis relationis. Hinc subiectum, fundatum, tunicas, corpus
extensum fundandi ꝓpꝛietatis capax ultimus actualis accidentis primo
ꝯtinuatus fundatum ad esse, ad quod requiritur actualis relatio practica-
lis ꝓpꝛietatis, quia ꝓpꝛietatis stat in gradu primo ꝯtinuatus, independen-
ter ad quem gradus albedinis denominat fundatum, nec plus denomi-
nat tunicas, et has denominatis accidentibus denominatis primo
ꝯtinuatis.

612

His ita sit 1a nra conclusio relatio praedicamentalis fundata in unitate et multitudine, quae formaliter stat in actu comparante unum extremum alterius extremo. Dicitur: ante operationem intellectus, inter praedicatum album, et praedicatum album, non datur formalis relatio: ergo talis relatio stat in actu intellectus; sed non in alio, nisi in actu comparante: ergo in actu comparante stat formalis relatio unitatis et multitudinis. Ans constat ex impugnante aliarum sententiarum; nam plus albus non refertur ad praedicatum album quod accidens tantum, nec per solum fundatum ut asserit 2a sententia; nec per rationem proximam fundandi, ut ait 3a cum extrema la sunt intrinsece sive abstracta: quia nihil restet in ergo talis relatio stare possit legitime infertur stare in actu comparante.

Este no es corral
Aunque esta en blanco

2ª ꝑ: relac̃ gra mentalis fundata in actu, et pare ꝑ 3ª tat in actu
prima fundandi. ꝛc ſimultanee; actiones 2ę, et ſic ſimiles, et ꝑ ſi-
a pacto q̃ dicit referri ad effectu, et effectus ad causa: go in actu q̃ dic
xa, q̃ ſ, non fundandi, tat ꝓficiens ſta relac̃ gra mentalis funda
ta in actu, et pare. Vlo antec: ng causa pacto q̃ dicit dicitur ad
ns effectu, et effectus q̃ dicitur ad causa realis actio ꝛ dis quia ad causa,
et effectus tmen causa pro pacto in actus ꝑ actus referri ad effectu, et hic
ad causa tm̃ q̃ antecedit ad realitatis ꝑ actus, sed ꝓ alleg
ato realis relatis, in requirit ad actus ꝑ actus, ut causa fiat referatur ad
effectu. Hz goldricus scribit ad ne go causa, et effectu, diuendu de unione go ex
tremis de logne libro gra, et obus et de aliquis ſ. Sexto ꝑ
gustus solune.

Sexto 1ª
Pro Argentorum Solune

6ta

Hz arguit ꝑ ꝛ instantia: in nobilitate ſit ꝑ talis t hic g oeniat
accidenti ꝛ ꝓ addito: go. Pbatur: aligdo deficit totale ſ. ſit ꝑ in nobilitate in ſpe,
et plus albedo, g aligdo deficit albedo in nobilitate: go ſ. ſit ꝑ g oeniat mo
do ꝛ ꝓ addito. Vlo cons: ſ. ſ. ſit ꝑ in oeniat ad modu ꝛ ꝓ addito ꝓ
ficiente albedine in nobilitate, in nobilitate, ꝑ particulare de facto ſ. ſit ꝑ,
aliquado ꝓ albedo diuersi ſit ꝑ gradu aligdo. Vlor ſ. ſ. equali-
tas ſeat in quantitate ut in ſpe extrema, et ſcenes quantitate in
ne, ſequeret equalitas: go. Pbatur: accidentalis ꝓ albedo re
ferri relatione ſ. ſit ꝑ dinis ad plus albedo, t hic relatio ſ. ꝓ menta-
lis: go hic ſ. accidentalis ꝓ albedo: go accidens ꝛ ꝓ addito ꝑ albedo
albedo ꝓficiat in ſ. ſit ꝑ, gdo in dat plus albedo, et ꝓficiat
ſ. ſit ꝑ, gdo plus albedo addi, t hic ꝛ addito ꝛ in ꝓficiat nine
accidenti ꝛ ꝓ addito ꝛ ng subiecto, quia ens et albedo ꝛ addi-
to ad aliquid nine ꝛ ꝛ mutant.

UGR Biblioteca Universitaria

argum requiret: nam deus refert ad creaturam, sibi coexistentem: ergo in deo dat illud accidens superadditum, et in deo intrinsece receptum: directe versa maris non maris, ad quam redo deficere simpliciter similitudinem uno extremo deficiente, cum similitudo per utrumque extremum constituatur, non vero quod ex defectu unius extremi sequatur totalis defectus similitudinis: totalis enim defectus denotat defectum utriusque extremi. Ad 1am confirmationem non maris: equalitas stat in eo quod nullum extremum altius excedat; si ergo unum oreseat dabitur excessus, et non equalitas. Ad 2am respondeo integro sillogismo non 2am coeam in sensu tostarum. Igitur per accidentalis est tam relatio fundamentalis stans in albedine, quam potest non albus; quam relatio formalis stans in actu comparante: quam potest intrinsece illum non referre ad plus; at licet relatio sit accidentalis, non est accidens superadditum intrinsece receptum in ipsa, ut contendunt Iostae;

616

hinc licet relatio sit accidens, ficum ut actio, sive substantia ut unio inter corpus, etiamsi, semper est accidens logicum, non vero ficum ut subiecta relati: quia est extra huius essentiam, tam physicam, quam metaphysicam. 3a confirmatio probat, quod prius est fundamentaliter relatum constituit per accidens superadditum: nam stante pro albo, Petrus vificat hanc propositionem est risibilis, et hanc est fundamentaliter risibilis: et deficiente pro albo, utraque contraria vificatur: ergo. Unde Ilesa maris non oris, et adiuncta quam: nam in ipsis, quae sunt saltem partium extrinseca per sibi ab uno contrario transire ad aliud absque mutatione intrinseca, ut constat ex auctoritate divi Thomae posita nº 596; et ultimus eximius D. Anselmo in monologio cap. 24: nam ego nec maris

617 nec noris, nec aequalis, nec similis sunt hoc post annum nascuro; oes tamen relationes hoc donato, hic re propterea sine mutatione: quia hoc opus transire dentis sibi ad sibi absque mutatione.

2um argum desumit ex pluribus divi Thomae locis, praecipue quaestione 7a de potentia articulo 9 ad 1um. Relatio aliud habet in quantum est accidens, aliud in quantum est relatio; in quantum est accidens habet quod

ſit in subco, et ita aliquid ingerens sit in ex hoc ipso, qd relao. et ali
ter: relans realis in re subco, inter ens ad subm, cui subco facere oppos.
in loquit de vnis tomas de relane fundamentali nonne g filii, ne clave. sit
ut ex ipso tanto dicere ad nobis accto, sic dicere fundamentali fundabile
tanto filiationis, et equalitas, quam vna est qualitas, et ita quantitas, quam
quidq; accidens subcto ingerens, et quicq; subcto ingerens facimus.

618

Ad arguta in contra: Res non deficere, quia qd relatiuum ipsius deficiat: ad
deficiente g̃ albo non deficere denominato relatiui, quod deficiat ipsa rela-
o. Relans: deficiente extremis extremis deficit unio, deficit visio defi-
nire, ix casa in eo quorum quidem deficiente ad primare denomi
nacerbi in lagidis, his legatis aqua mouio g extrema, nec visio
gobetis, nec casa gaximanes, retinens, nec ita verbo destruit aliquis la
gis igo. Ad ans englatorib: quidlibet g̃ his nihil inde, quia, quia tunc, his
g manentib necessario debet ita verificari qd nec casum, et inde
et gabites in praxandalas, reg unio, et tribio mese cognectunt ay ex
tremis, et bo: unde his deficientib deficiunt cognexive vnitiua
unionis, et visionis. casa in eo extime potentis quidem et visi g
aximanes: hac ad latus deficit g casa extime potens quidem.
Ad verbos lagidis in solis retinet ex lagidibus te gaximanes locali:
unde hac destructo destruit a verbis ad deficeti retinet.

619

Ad arguta non ig non rens: inest filio, et filio albo independenter ab inter dat fili
do filii: filio filii albo: filio relao: go. Pro nor: filio filii praxilis, quia quis ch nesciet inal
beatine scire filii: talis rao filii relao: go. Pro nor: nec ibi ligi rao filii, qua quis
ch nesciet filii inalbe tine scire filii, qui intelligat filii quis non tine ad filii: go. Pe
ri negatus filii e, quia potest esse, Cupitus filii relanis: et hanc filii filiationis visi
cat de g negatus filii e, quia potest esse. Aliqui aut horum non tenet g defende
nes ne ne mate diantes, quis, et filio albo, ante intuitu operans et ob
ig fundabile filiationis. Nec apud ignotis, g a filii filiato habet inesse gd non visus

extremi qualitas sit una albedo ⊙ pri, et pli n̄ sunt una, nisi per operans intus.

620

sed hanc rationem existimo minime sustinendam pro dicta n° 598 quando ⊙ dicitur similitudo similitudinis stare in qualitate una n̄ sit intelligenda unitas uniformis, sed specifica: quare concessa maiori, Disquo nomine, sed similitudo 2um rem significatam per hunc conceptum similitudo similitudinis sed similitudo relationis n° 2um explandi modum talem rem per hunc conceptum similitudo similitudinis, sed similitudo relationis, concedo nomine et disquo maiorem probavimus: similitudo similitudinis 2um rem significatam per hunc conceptum similitudo similitudinis sed ratio similitudinis sed sicut plus 2um rem significatam per terminum sicut, concedo: 2um modum explandi talem rem per terminum sicut, nego maiorem. Ex quibus patet ad reliquas propositiones arguti. Ad maiorem confirmationis sic licet respondendum, esse vero de conceptu similitudinis expresso 2um modum exprimendi rem; non vero de conceptu similitudinis expresso 2um rem expressam.

621

explatur solutio: ante operans intus intellectum, et plus albos dat similitudo similitudinis: quia dat eadem qualitas; similitudo ⊙ ista 2um rem significatam per terminum istum similitudo similitudinis, non sed similitudo relationis, sed solum relationis fundalis, et ratio est quia talis similitudo nihil dicit quod sit relativum: nam quidquid repraesentatur ex parte obiecti sunt prius, plus et eorum albedo, quae quidquid absolutum sunt unde stat optime haec obiectum prius scilicet plus, et eorum albedo, illos constituere similes, quia adhuc illos constituunt relatos. Intus ⊙ hanc similitudinem attingens tamquam quidquid absolutum exercite refert unum alteri per actum comparativum. Ex his patent tribus distinctionibus: similitudo similitudinis 2um rem explatam per actum non esse relativam, quia sit ipsa similitudo absoluta: secundum modum explandi rem, scilicet 2um actum comparantem unum extremum alteri.

622

Instas 1°: nequit intus reddere relativum, quod absolutum sit, sed prius albus vel quidquid absolutum sit: ergo. Nego maiorem: nam sicut intus potest intentionaliter disquirere, quod indistinctum sit, sic exercite per cognitionem alterius disquirit ⊙ a ratione quae sit quidquid indistinctum; ita similiter potest intentionaliter referre quod sit ipsa absolutum. Nec hinc sequitur, quod actus comparativus non conformetur cum suo obiecto: nam sicut cognitio alterius conformatur cum suo obiecto, licet illud exercite disquirat, quia ad hoc probet fundatum; ita actus comparativus

refert unum extremum absolutum ad aliud; quia in ipsa similitudine stat fundatum ad comparandum.

623.

Instat 2°. sicut logice sumptum est formalis intentionalis relatio unius ad aliud: ergo sicut obiective sumptum erit relatio realis unius ad aliud. Respondeo: quemadmodum sicut logice sumptum ornat intentionaliter unum ad aliud tanquam formalis intentionalis; ita sicut obiective sumptum ornat obiective tanquam formalis et realis unum ad aliud. Et instantia probatur, quia sicut cognitio est intentionaliter distincta a realibus, ita et obiective sumptum se ipsum distinguet a realibus. Distinguo antecedens: sicut logice sumptum est formalis intentionalis relatio significante talis, non exercite talis, concedo antecedens, et ad consequentiam. Sicut logice sumptum est formalis relatio; At illi non correspondet aliqua relatio ex parte obiecti. Sicut cognitio absolute, quae est formalis distinctionis, non correspondet ex parte obiecti aliqua distinctio obiecti; Inde sicut est relatio extremorum non relativorum, ut cognitio passiva est distinctio extremorum non vero distinctorum.

624

Instat tertium 3° Ingeniosus Respondeo: ad modum quo conceptus intentionalis sicut necessarium explicari quando explicatur relatio intentionalis; ita conceptus obiectivus sicut necessarium explicari quando explicatur relatio obiecti: ergo. Urget: Ut Petrus, Plus, et albedo sint conceptus duo se absolutus, Petrus, et Plus sub albedine involvunt relationem: nam involvunt similitudinem: ergo. Respondeo: Sed Petrus, Plus, et albedines non sunt similes, Petrus, et Plus sub albedine sunt similes: ergo similitudo. Ad 2am partem: quia obiectum conceptus intentio-

nalis sicut Trao filius pt. quia cum verite affirmat
Trinitatem in ordine ad quam instantia re instat in co
gne precisiva ad, quae quidem nequit explari,
qn explet distio rationis: ergo nequit explari ab obiectum,
qn explet distio oba: ergo obiectum cognitum precisive sra
o filius pt. quia cum verite affirmat ad Eccl. distinctum
a rali. Directe ergo resolvet nendo Ans: non rationes
intentionalis sicut si ipsa relatio filii, sive actus spa
ra vus: unde nequit explari, qn relatio explet sicut
quod obe sunt [illegible] filii [illegible] quae [illegible] ex dictis [illegible]
n filius, sed solum fundalis relatio: unde explari pa
tet qn signate attingat relatio.

Dixi signate quia ipse actus explans illud sicut obiectum
sexcerata filii relatio: at cum ipse actus sic ipsum non
attingat nulla filii alit oba relatio attingit ad
urgeam nam ans, ad huius [illegible] Resp. ante nostro
eq. Disparitas [illegible] ex nro 10. Instas 1o: Sunt
alibi in quantum alibi sibi alteri alibi, sibi
in quantum sibi relativum: nequit cognosci
ut tale, nisi in ordine ad aliud: ergo. Resp.
mari Disquo nos; sibi in quantum sibi
relativum cum dici recedo cum eam nos: sibi
dicit relativum in quantum dici, non vero in qua-

nam est, quia tota relatio stat in ipso actu, quo sibi refert ad aliud; non vero in ipso esse, seu in obiecto ex quo placitum: sicut ad inquantum ad filium distinguitur a rali, non distinctione stante in ipso ali, sed sistente in cognitione precisiva.

626,

Quintum Argumentum contra 2am Rationem: transacta actione generativa, manet relatio pris ad filium: ergo in tali actione non stat relatio. Pro ans: transacta actione generativa. Per se ve Per filius ve filius, sed hoc sine manere relationem pris ad filium: ergo. Dico quod Ans: transacta X manet moraliter relatio pris ad filium, concedo: manet fieri non ans: Ad hoc, et similes denominationes, et relationes sufficit, si actio maneat moraliter minime requiritur quod fieri existat: sic per actionem peccaminosam moraliter perseverantem homo dicitur peccatum: Nam ad placitum ve repraesentat pro voluntatem moraliter existentem. Ex quo constat ad maiorem probationem: Per ve dicitur Per, Et filius sapiens filius: quia actio ~~[illegible]~~ generativa in memoria hominum perseverat.

UGR Biblioteca Universitaria

625

Sextum argumentum si relatio pris ad filium staret in actu, idem esset pris esse pris ac filius esse filium: ergo. Disquo ans: idem esset quoad formam denominationis concedo: idem quoad substantiam denominatam, nego ans. Eadem forma potest praestare diversas denominationes: sic eadem actio denominat causam producentem, et effectum productum, eadem visio hominem videntem, et obiectum visum: unde eadem actio generativa denominat unum gignientem, seu pris alium genitum, seu filium. Hic observa ad has denominationes sufficere actum praeteritum, et moraliter perseverante non vero actum mere possibilem, aut futurum: quia haec numquam extiterunt sive quod requiritur ad moralem perseverantiam ut diximus de morali perseverantia voluntatis constituentis nec ad placitum.

628

Ex dictis nota 1.° relationem praedicamentalem unitatis, et multitudinis abstractive non dari ante intellectus operationem: nam comparatio in qua stat praedicamentalis actus intellectus. Unde talis relatio non est praedicamentalis, sed intentionalis: ipsa vero relatio concreve sumpta est partim praedicamentalis, partim intentionalis nam sic dicit obiectum quod comparatum, et actum comparativum. Nota 2.° quod ut praedicamenta sint diversa non requiritur talis distinctio intellectus, sufficit diversas praedicamentis ita expresse divus Thomas in 5 metaphysicae lectione 9.ª praedicamenta diversificantur secundum diversos modos praedicandi. Hoc patet in actu, et pane non indistinctis quae diversa praedicamenta constituunt eo quod eadem

actio diversimode de diversis predicatur ita q terat probabilior
Testarum sententia, ut docet Mast. Lincens. 3a pte lib. 3o q.
ipse 4a articulo 4o n. 17.

62
Queres 1o: an relatio terminet ad absolutum, aut ad relativum? Dubium procedit de relatione mutua: certum est non mutuam tra-
ri ad absolutum. Respondeo: ergo 1o: relatio transcendentalis
trahit ad relativum. Probatur: causa ut talis refertur ad effectum ut tale;
sed effectus ut talis est relativus ad causam: ergo. Similiter obiectum ut cog-
nitum ad intellectum ut cognoscentem, et hic ut cognoscens ad obiectum
cognitum: idem ergo accidit in qualibet relatione transcenden-
tali mutua. Respondeo 2o: relationem praedicamentalem trahi ad abso-
lutum. Communis nostrorum restitutio cum eximio dispone 47
metaphysicae sectione 17 relatio praedicamentalis unitis, et multi-
dinis, cum iuxta nos in actu comparante consistat, et solutio ad
absolutum trahitur. Relatio praedicamentalis actionis et passionis ad
absolutum trahitur, nam actio generativa vel non trahitur ad filium ut fili-
um, sed ad hominem, quem filius denominat filium, aliter generatio est nave-
ta ad ipsum: ergo.

63
Hinc falsum quod a Scotistis intenditur quod per scilicet referatur ad
filium quatenus relative oppositum: nam per solum refertur ad
hominem media actione generativa, quae est forma oppositionis: unde solum
refertur ad hominem specificative sumptum, non prout dicentem formam deno-
nantis. Unde relativum debet trahi ad suum correlativum speci-
ficative, non quod reduplicative sumptum. Hinc est quod per refer-
tur ad filium 2um subiectivum, non vero 2um formale filii: nam formale filii,
et patris idem est: cum hoc constat, quod subiecta talium denominantium
opponantur, cum distinctione realem requiri. Dicta quod non competunt
divisis personis, cum relationes patris, et filii sint transcende

ntales.

631

Queres 2º: quomodo relativa sint simul natura et cognitione; ad hoc dico non omnia relativa esse simul natura: nam ea quae sunt priora, et posteriora natura sunt relativa, et non sunt simul natura: alia autem relativa sunt simul natura, ut donus, et servus, quia nullus alterum natura praecedit. Ad 2um res dico: relativa dicitur simul cognitione non quia unica cognitione debeant cognosci, nec quia uno extremo cognito alterum necessario debeat cognosci, sed quia frequentius unum extremum non cognoscitur quin aliud cognoscatur sive hoc fiat per unam sive per duplicem cognitionem, et ratio huius est quia cum quodlibet ex relativis respiciat alterum, necesse est cognosci ut relativum quin cognoscatur alterum. Ceterum hoc non semper accidit cum non semper extremum ut relativum cognosci debeat sexio 6a postpramenta explanet.

632

Aristoteles non nulla adiunxit pramentis, quae post pramenta apelavit ea quae inter numerat opposito videlicet modus prioris et posterioris simultas; motus, et modi aliquid habendi, de quibus non nihil fit reliqua in fica tractabimus; opposito quadruplex est relativa, privativa, contraria, et contradictoria. Relativa datur inter extrema, quae mutuo referuntur, et quae a ipsa relatione ita diversimode denominantur, ut unum extremum necesse est illa eadem relatione denominari sicut alterum: unde consistit in repugnantia duarum denominationum: sic per, et filius, quia eadem actione generativa referuntur, per illam actionem ita per denominatur per ut necesse est denominari filius, et filius non possit denominari pater. Opposito Privativa quae datur inter frigus, et ipsius carentiam

in subcto capaci illius hendi sic nec tio visus in hone.

Hic observandis actioma illud sci a privane ad habitum non da
t regressus esse ita intelligendum iuxta divisionem, quod
a privatione auferente potiam ad formam non datur regressus a
di pro forma sivo: privatio potiam non auferat, regressus ad formam dari
i poterit; cum subcto privatum aliqua forma si potiam retineat po-
sit illam absolute aquire. = Oppositio contraria iuxta phydat inter illas
quae sub eodem genere maxime distant, et ab eodem subcto mutu
ose expellunt. Ad oppositionem igitur contrariam tria requiruntur: 1um quod
extrema sint sub eodem praedicamento, ut calor, et frigiditas, quae sunt
sub eodem praedicamento qualitatis. 2um quod extrema sub eodem genere, sed
in praedicamento in quo sunt maxime distent: ut calor, et frigiditas,
quae sub praedicato qualitatis sunt qualitates maxime distantes.

631

Inde licet albedo opponatur eo ad idem subcto cum colore nigro; tamen non
contrariantur quia sub genere coloris, et qualitatis non distant maxime
qualiter albedo, et nigredo, 3um quod ad oppositionem proprie contrariam requi
ritur, quod unum extremum formaliter et non solum effective aliud ab eodem su
bcto excludat. Sic ignis non contrariatur frigiditati non solum, quia non sunt
sub eodem praedicato: ignis est in praedicato substantiae, et frigiditas in pra
dicamento qualitatis; unde quia licet ignis expellat frigiditatem a subcto,
illam non expellit formaliter, sed effective, producendo scilicet calorem, quiquidem
contrariatur frigiditatem, quia illam formaliter expellit ab eodem subcto.

631

Oppositio contraria iuxta fes potest esse mediata, et immediata. Me-
diata datur inter duos terminos pro vox admittentes diem, ita ut uterque
possit a subcto deficere: sic opponuntur assensus, et disensus, potest esse
intus ab utroque se suspendere, immediata datur inter extrema,
quorum alterum sub disiuncto necessario in subcto: ut propositio

dispositio in qua stat sanitas, et mala dispositio, in qua egritudo consistit. = Oppositio contradictoria, quae dat intellectum, et non esse rei. non loquimur de oppositione innificando, de hac egimus in sumulis; sed de oppositione contradictoria in rerum essendo. Nec a privativa differt quod privativa admittat medium, si ... admittat formam, nec illius capax sit non dabitur privatio. Contradictoria autem medium non admittit nec res necessario sunt, vel non.

636

prioritas quadruplex sunt quae his versiculis plectitur:

Tempore, natura, prius ordine, dicitur, et honore:

Causa causato dicimus esse prius.

1a igitur sunt prioritas temporis, quae dat quidam durationem, et existentia valet alterum antecedit ut adamus reliquos homines. 2a sunt prioritas naturae, quae dat intellectum praerequisitum, et conditionem se tenentia ex parte causae, et effectus: sic sol sunt prior natura calore a se producto. Hinc licet causa in eodem instanti indivisibili temporis producat effectum, in illo eodem instanti causa dicitur esse in non prioris, et effectus in non posteriori ideo haec dicitur prioritas causalitatis, ad quam reducitur prioritas originis, quae datur in divisione inter principium producens, et terminum productum.

637

huic prioritati cognoscitur prioritas inexistentiae seu subsistendi coeca, quae dat intellectum extrema; quorum unum ex alio infertur non vero extra: sic omnis ratio superior rationis inferioris: nam si sunt hoc: quod al: non autem per oppositum valet illatio, et haec quae dicitur prioritas logica. 3a sunt prioritas ordinis, dat quod intellectum, quorum unum alterum praecedit ordine doctrinae, cognitionis, et enumerationis. Sic logica prior sunt aliis scientiis, primis ... 4a prioritas honoris, seu dignitatis reperitur quod intellectum ex

trema, quorum unum alterum dignius aut perfectius sit, ut angelus, ut homo, rex, ut subditorum. Modi posterioritatis tot sunt quot modi prioritatis.

638

Simultas tridem modis distinguitur, quod prioritas. Alia est simultas temporis, quae datur quando duo eodem tempore incipiunt, et existunt. Alia simultas eorum quando duo mutuo se inferunt. Alia simultas dignitatis, quando duo sunt aequalia in dignitate, aut perfectione; alia cognitionis, quando unum necessario cognoscitur, nam aliud cognoscatur. Alia naturae, quando duo mutuo referuntur, sunt neutrum sine altero. Alia est simultas divisionis generis: quando duae species dividunt immediate idem genus, ut substantia, et accidens. Motus est transitus seu ipsius subiecti ab uno ad alium terminum; de quo infra, et meta. Modus gendi nificat here aliquid circa partes, ut bestes, arma &c. Hoc addestinunt praedicamentum pertinet ut diximus n° 569. Ad versum a 5a de iis quae pertinent ad triplicem intellectus operationem. Disputatio 1a de apprehensione, et iudicio. Sexto 1a notitia apprehensionis permittitur.

639

Categorijs atque sex philosophus duos libros periermenias, id est de interpretatione, in quibus discrevit de nomine, verbo, et oratione per quae enuntiatur. De his late egimus in sumulis; usus tamen obtinuit, ut his de iis, quae ad falsitatem, et veritatem enuntiationis spectant agatur, per cuius facilioris captum, quid ad apprehensionem pertineat sciendum est. Apprehensio igitur est cognitio spiritualis obiecti expers affirmationis, et negationis. Dicitur cognitio spiritualis: quia apprehensio debet esse actus intellectus. Dicitur expers affirmationis et negationis per quae vocabulum explicat differentia apprehensionis a iudicio, et discursu, de quorum ratione est affirmare, loquere; quod idem est, ac enuntiare aliquid de aliquo.

UGR Biblioteca Universitaria

Dividit 1º apprehensio in simplicem, et compositam, simplex dicitur in completa, et composita dicitur completa. Apprehensio simplex est actus intellectus qui exprimit per unicam vocem, v.g. prius hoc apprehensio composita, seu completa, quae repraesentat obiectum ut correspondent pro vocali complexo, v.g. aliquale. Sive aliis terminis, 1ª est quae repraesentat obiectum per modum unitum, et 2ª per modum plurium apprehensionis aliae dicunt.

Abstractiva est, quae praescindit ratione communem apprehensionem mere positivam, quae mere praescindit praeter plurium non communem circa apprehensionem non communem exagitant quaestiunculae.

641

1ª quaestiuncula est an idem actus possit esse apprehensio, et iudicium? Communis restitutio est non posse circa idem obiectum, posse vero circa diversum. Ratio 2ª est quia tendentia apprehensionis, et iudicii diversa sit, non pugnat quoad diversum obiectum. Ratio 1ª quia tendentia iudicii est tendentia actus affirmantis, vel negantis. Tendentia autem apprehensionis est tendentia actus nec affirmantis, vel negantis; affirmatio autem, vel negatio est exclusio affirmationis, vel negationis respectu eiusdem obiecti, eodem actu reperiri nequeunt.

642 Verum est quod iudicium potest considerari quatenus praecise est apprehensio subiecti: ad hoc non est considerari iudicium ad aequatum, nec cum repraesentatione totum illud obiectum cuius est affirmatio, vel negatio. Quaestiuncula 2ª: quod obiectum apprehensionis possit esse obiectum iudicii? Negat Cassimus Vazquez disp. 6ª cap. 7. Communis autem nostrorum sententia est affirmativa, et probatur, differentia apprehensionis a iudicio non stat in obiecto, sed in modo illud attingendi: ideo quin audiens propositionem aliquam potest formare Dei de ipsius obiecto antequam de illo sententiam ferat, illud affirmando, vel negando. Saepius etiam accidit quod quis audiens propositionem ab alio prolatam Dei quod erat ab illo affirmatum, vel negatum, et ideo nec assentiat, nec dissentiat: ergo idem obiectum formalis copulae, seu identitatis extremorum apprehensibile potest attingi.

623. 3ª quæstiuncula an aprehensio debeat præcedere iudiciu?

Iuliodiu y Dibiny ꝑ prædo cum D. Icapax Sᵗ aprensio nis saltem ꝑ tale quæ ē mutuo imperfecta, de indeiuncta mutuo, Sentia Ch. Colmo Suarez nec præcedit Angelicu: Angelus bonu q̃ sug. D. actuꝫ n̄ præcedit ad aprehensiõ motiuy proponente. Dubiu biy q̃ ē circa humanu iudiciu, cui aſſabet ipse Imunis ima nostro, Sentia D. Patre, Hurtado Sylueira, de anima vnnulo alio. Imunis Sentia potius filosofu Sensu, et autoritate, quæ ꝓ se patet. Pat Suarez Silla probat: in hus dependet a voluntate, q̃ quis aſensu dyensu; 2º voluntas ꝓ cæteris requi situ ꝓbia mutuo proponente motiuy, quæ quin mutuo ne quidē iudiciu, alio q̃ alē quid iudiciu y dare in cui ipse Sentia stum subsistere voluit. Silla Dracone Diechuare dicunt Imuni autoritate potius fidendy.

624. Quæritur D. anaprehensiõ Sᵗ aga ad Veritatiu? Sal. Dig dy vera de claratiuu. Affirmat Fonseca Lib. 2. metaꝑ cap. 2º quæst 6ª Sect 2ª. Imbruense, Conimbricense, Lib. 2. metaꝑ cap. 2º quæst 6ª Sect 2ª, valē. Affirmat Imunis Sentia. Dicit Veritas, ꝓ Sᵗ aprehensiõ potest ꝓcedere aprensione. Ratiõ: quia aprehensio potest ꝓcedere obiectiue, ut ē ipse, Salitare ipse: q̃ potest ꝓcedere Romani Cumulato, Sabilo: q̃ potest ꝓcedere vera ꝓfalsa, obiectiue. Sed aprensio bus actualis hoc equus. Ipse ex D. Tho. 1ª 2ª Super 3 metaꝑay: quæ sy pluriu ē veritas hoc q̃ Imunitas ex 2y ꝓpriꝫ q̃ditay. Vbi quæritur se: quæ sy cui usdiu simpliciu aprehensiõ nis quibus sy pluriu cognitu obiectiue enuciabilis.

625. Veritas quæ ē veritas dicenda Sᵗ dy obiectiue vocale. S. Tho. 1ª 2ª. q. 3ª. art: quæ loquendo veritas ipsius ponente et dicente, q̃ dicetur iudicanda. Et ita Imunis Sentia ubi cap. ultimo Lib. 6. cap. 2º ait veritatē obiectiue inclusam q̃ tantu ipse ē q̃ dicit, obiectiue: prout quæ autoritas iudicatiua speciali modo ꝓpriꝫ iudiciu veritatis, et falsitatis. Sed D. Tho. ait obiectiue dicitur aſensus simpliciu ē veritay. Ex hoc aſumē aptioꝫ de anima Cap. 6: Sty... veritas ē Sinꝫ; quæ q̃ dicetur de ipsa veritate ꝓpriꝫ q̃ apprehensiõ ꝓpriꝫ iudiciu, dicitur ita q̃ veritas ē ꝓpriꝫ ita le ꝓpria q̃ Ipse met Subiecto vbi ꝓpriꝫ Sinꝫ ē Ipse. Cæteay de veritate ꝓpriꝫ iudiciu Imunis dicit ē veritatis: q̃ Sly iudiciu dicitur cap. 3º Imuni Sensu Huius quia aſimat obiectiue ē hoc ē ꝓ se vbi cum ſalsu quia aſimat obiectiue Sylt.

Sect. 2ª

Anindúcúz Sú qualitas 11 ẓ dýsiú.

626 Nihil actú: ynotius quo nó ýsé ẽgdi nano est quapropter dýsiú ẽ quelýsiú dubý ẽ solutio. Dapud autorem secundú benú ad quod plene satisfacit.

Quæritur ergo Súne iudicý mentale (de vocali ergo scripto non bábá ẽ eadé býsiú 11 qualitas nú ýsiú ang alterno Sú iudicio, dg pro q ad eadem Sionem propria: g quid dg iudicio si de propria apprensione et intelligendo proje Sú iudicio stante Dei tuxmet habeo apud alios tú sitiuam ẽ ea

rúma tract 3. dysp. 2ª Sect 3. paragrafo 6. vobis dg 6 bý ẽ ostensa 6. pyo-

2. in hoc sentio 2 pag. Sopr recensentur Sodrinus 2ª. parte log. quæstiúa

vsqz Dionisio vtapicio de anima dýsp 6 quæst. 10 ex anglis recentiori-

randus Gabriel Serrara quos citato sequi Adriaen quæst 2 Sect 2.

Propugnat pro dýsitatiúa

627 diúi Thom. apud alamanú tagarum Sum fúlosum, parte 1ª sacro, ubi ex-

bú Dicit bene apud rationes pro bonum iudicý ẽ qualitas n Simplý 32 dysp.

Cursus Doctorú. 3º de anima cap. 8 Complutenses Burgensis 4ª parte dysp. 223

cap. 3. Patres Jesuitæ Rubio Salisienú Granado, et Sonz Dmú dgiú ideo

efficiuntur nullatenú ysiú Quadrat, ẽ est Sacramentum Doctorum Angelicú

Conclusio Complutenses nú damus, Dhú ergo Sú ognitra dicto iudicý ẽ qualitas nú

Sibilú Sproprias 3 ordinibus radysiú quam vnatur ad subsy dentiby alterna

ad dentiby gratz, valerna Sú fatalú copulatiúgd.

Prob ex dictis Sancti lib. 3º

628 de anima cap 6: j dýsitiúy ẽ gi ẽ Sintellectu intuitiva Sistat circa quæ falsitas nẽ-

Ad 1 quibus falsitas ẽ qualitas negatiúa Sú ẽ Sproprio quæ dg ẽ ẽ pitiuus Sin-

tuitiuy quæ ẽ Sproprium. Cognitiones hic per dictum: Nihil quæ Sintellectus

Sno est ut in propria falsitas, veritas ẽ Nihil in quadrat Sproprio quæ

dg Sregnu intellectus; sic iudicý vagu Sú Sproprio Sconiú Squadrat falsitas

Sveritas: g iudicý vagu Sú Sproprio Sconiú Squadrat falsitas

Sveritas. Ad 2 Sproprio Snuquam ẽ pluribus cognitibus actibus radysiú:

g iudicý ẽ vagu Sú Sproprio ẽ pluribus cognitibus actibus radysiú: cognos-

citatus radysitas. Nam ẽ vagu ab Sú, nisi quoad Spartes extra, vero

ad 2 Sproprio babamus 622 citra ẽ cgima.

Ad 3 Sub impro quod

pro cuius Sú ad axiomu nyiom dicitur Philosophy logú n de Sproprio ne

fica

sic ea quae tenuerat in compositione iudicii sint ex compositione, de compositione metaphysica, quia iudicium constat ex partibus scilicet facultatis. Probat inquam illa verba Philosophi intelligenda esse de vera compositione quae componendo et dividendo fit a mente, et dividendo ad asserendum Philosophus loquitur de compositione complexa quae est metaphysica: ergo. Rursus illa verba Philosophi intelligenda sunt sicut intelligit Cajetanus in expositione huius loci, et ab huius loci de vera sic compositione: ergo. Audiat enim Angelicum Magistrum in expositione citati libri Philosophi: Intellectus multa in complexa a prius separata componit et ab intellectu in quo compositione et de quo est veritas et de quo falsitas.

Ex quibus verbis manifeste colligitur quod in compositione ab intellectu effecta in qua stat veritas, et falsitas adiungit idea simplices, sive compositiones simplices quae prius erant separatae, ut sequentia ostendunt: ergo illa compositio sive iudicii in quo stat veritas, et falsitas est vera compositio physica, non metaphysica. Dixi adiungit incomplexa seu apprehensiones simplices quia ut Divus Thomas ait praecedunt quidem incomplexa a capitulo Philosophi dicentis, per quas apprehensiones simplices complexae, id est ideo a Philosopho asseruntur indivisibilia non vera, et falsa ut Ioannes Timirum 625 ait: a Divo Thoma dicuntur incomplexa nec vera nec falsa, id est iuxta Philosophi Doctrinam indivisibilia, seu simplicia, aut incomplexa.

Sdrus dub. ill.:

651 Phili verba non est intelligenda de compositione veritatis sufficiens, nam si iudicium ex apprehensionibus rerum distinctarum iudicium esset unum vere tale Baptistae non appellatur ita: Sdit quasi unum: ergo est unum meta esse nam fit tale. Sed tamen: quia verba fili omnes dubitant circa multiplicitatem rerum partium tollit, quod ait iudicium esse compositionem actuum sive conceptuum ipsi &c. Quod autem Philosophus dicat quasi unum est quod compositio iudicii ne compositio ex actu et potentia informative unitis ita enim non sunt partes compositae iudicium quia prius de excludit ara ne partium distinctarum. Hoc roborat ex Doct. qui citata lectione 11 explicat duplicem modum quo definitio potest esse falsa, ait alio modo quod partes definitionis non cogeret sibi sibi ergo tunc definitio est falsa.

Sbí Sancto doctor loquíť de definíne mentalí, quę trac ínam ghen-
ne ꝓpter, ut trac ex exemplo abígho dicto, ut alíndem ílla, ín
qua dane ꝓpter, quę ínvíćę n̄ coherentę sſ hoc n̄ eſt ky ſílla ag̃he
nerio ꝓpter eſt actus n̄ índiſíbilis: tunc ⁊ nec dariene absolues ꝓpter,
ne cgłęſí ínvíćę n̄ coherent: nq eſt ſſlues ęſtus dę actus,
quę ꝓnde coherent ky n̄ ídentíficantur nec ſſ absolues
ne: go. Ex hac dístínctíone auctorítę enerbac ꝓ reſpto ad ver ſáte-
ríę díantę, phę loquí de ꝓpte, quę ín discurſu ſpíritę ſed
unte ⁊ discursy ſſ gradę ex plurib⁹ ad ínuicem n̄ díſtí-
nctę. Ex hac ínqua nq ex ęadem auctorítę ſſ
aphenſto ne ꝓpter dístínctíones ꝓnte tales.

Ex
Prima ſunda ad ascrię dubíſi: ánt ⁊ dari ꝓpte
ín ínte, ſue ínteſlectę, ín qua ſtac tęs, ⁊ falſas; hę ⁊ nó
ky ín discurſu; ſę ín índício ſtare poſſ. Deníq; phus
in exemplo ad ducit hę índícia, Cicer ſalſus. Cicero
nat Lerio albus: loquę ſe de índíc: Respdent, qd do
phus ánt in ínte dari ꝓpte, loquę n̄ de ꝓpte ſſ, ſed ac
ty ſſ, tđ ꝓpte oba, quę cnus ínas ꝓ actę índiſíbílí
tertionalę ſuę ín ílla extrema, quę ꝓ ꝓ eas ín ſe
nnes erant ínecessario nalę ſparata. hq ns̄ ſíma
re annane dícendo, qd ſtat a pho dię inpty ꝓ índíc
y a ſíny ꝓpere, ⁊ dę ꝓ índíc nany dívídere, ſ ex
qd ínas ꝓ índíc nany dívídat, n̄ inſert índí
áy ſtare ſarb; alię ꝓ a ſíny dívídere, ty ínstans
ſarb ſtat: go.

Ex
Secra ſ. hq Petrus ípſe dis ín grua ſauctorítę:
ex ſtene ⁊ deguę, qd ín índíc ín díſcſ ſolę adu

unent oba, quæ erant separata; qd a intentionalit adu
nent oba, quæ erant separata, solum, qd vi iudicij fiat compo
tio obiorum; sed pho dit fieri compositionem conceptus intus: go non loquitur ari
steles de compone oba, sed de fili. Sed ita vim intus per iudicium
affirmativum coniungere oba, sed non affirmat hoc solum a pho, sed coniun
gere ipsum actus intus, quibus oba coniungunt. Nec infirmat
vim nri arguti qd addit: nam licet intus per iudicium affirmativum coniun
gat intentionalit oba, et illa intentionalit dici dat per iu
dicium novum; attamen in usu per iudicio tam affirmativo, quam ne
vo dat compositio actus intus, ut constat ex pho, qui de omni iu
dicio indiscriminatim loquitur.

§ 51

Ex dictis confirmatur 1° nra conc. evertendo principium adversario
rum fundatum: ideo iudicium non est indisibile quia est filiter
enuntiatio filius unius de alio; sed hæc ratio non probat in
disibilitatem iudicij: go. Nam iudicium est filiter enuntiatio
nem filius unius de alio sed est filiter oratio perfecta filiter en
untiativa; sed iudicium est filiter oratio perfecta filiter enun
tiativa non probat indisibilitatem iudicij: go maior certa nor pro
ptio vocalis sed filiter oratio perfecta filiter enuntiativa;
sed propositio vocalis est filiter oratio perfecta filiter enunti
ativa non probat indisibilitatem propositionis vocalis: go iudicium est fili
ter oratio. Maior, ad quod adversarius debet esse ca:
nam conceptus oratio perfecta filiter enuntiative sumptus conve
niens tam propositioni mentali, quam vocali. Nam certa,
et ~~[illegible]~~ urget a partitate.

§ 56

Alia pariter 2° confirmatur nra conc: discursus sunt qualitas non
disibilis: go iudicium sunt qualitas non disibilis. Ans ab adve
rsario concedit, sed hæc assignant disparitatem, qd discur

sus in modo intrinseco repraesentandi non differt a iudicio ad iudicium ex modo intrinseco repraesentandi differt a apprehensione. Et ratio est quia intellectus ex uno assensu, seu iudicio movetur ad aliud: unde duplici, vel triplici iudicio posito resultat discursus: at intellectus nec ex una apprehensione movetur ad aliam, nec ex ibi apprehensionibus positis circa obiectum datur assensus, vel dissensus, nisi ponatur novus actus ab illis apprehensionibus adaequate distinctus. Et contra disparitatem 1.° quia sicut iuxta adversarios discursus, et iudicium non iudicium non differunt ex suo intrinseco modo tendendi quia discursus est dissimilis, similiter nos dicere possumus iudicium, et apprehensionem non differre ex intrinseco modo tendendi, quia iudicium est dissimile.

§ 17

nec valet dicere, diversum, et apprehendere, ac iudicare, cum ex valde diversum sit iudicare, et discurrere. Contra 2.° nam dispositio ab adversariis assignata inter discursum et iudicium, quod positis illis iudicii, ponitur discursus, et positis apprehensionibus non ponitur iudicium, sed hoc est pro disparitate reddere id ipsum de quo disputamus. Sicut ergo ab ipsis dicitur, quod intellectus ex uno assensu habito movetur ad alium, et utroque posito ponitur formaliter discursus; ergo dicere possumus, quod habitis ab intellectu duabus apprehensionibus, altera circa subiectum, altera circa praedicatum, intellectus ex illis movetur (nam haec apprehensio est suasiva convenientiae inter praedicatum, et subiectum, et modum proponunt) ad hanc aliam apprehensionem eliciendam, quae subiecto tribuat praedicatum, praedicatum a subiecto removeat, quibus apprehensionibus positis ponitur formaliter iudicium.

658

Denique adversarij de omni iudicio sive absoluto, sive hypothetico, sive causali, quam ego dispartatam assignabunt discursum, et hoc iudicium causale, quia sol lucet dies est. Si est discursus sine dissimilis quia posito uno iudicio mobetur intus ad aliud tenendum, et posito hoc assensu causante quia sol lucet, mobetur intus ad hunc assensum causatum dies est: ergo hoc iudicium erit dissimile: ergo quodlibet aliud, unde omnibus idem sit dicendum, ad finem notandum quod licet authores, quos citavimus n° 64 pro nostra sententia militent non omnes eodem modo discurrunt; alij enim docent iudicium constituit per duplicem tantum apprehensionem, aliquam correspondentem subiecto, aliquam praedicato obiecto, quae sententia acutissimi doctoris: alij triplicem apprehensionem distinctam constituere iudicium tuentur.

659

Hanc sententiam nos sequi expediximus n° citato, cuius ratio specialis est, quam sic proponit per Benedictus logicae l° 3° quaestione 2a cap. 1° suppositis iis apprehensionibus, quae iudicium antecedunt, intellectus dum iudicat aliquid de novo, intelligit 2, si aliquid: ergo novum actum elicit, qui cum solus non sit iudicium, erit parsibilius a subiecto, et praedicato distincta, quae correspondeat eo. Sine illo: ergo dum de non iudicante fit iudicans non immutatur vitaliter, et coeterum sicut antea non iudicavit, nec modo iudicat. Confirmatur in supra nostra assertio: nam plus citato loco asserens iudicio fieri componendo addit, id evenire temporis intervenientis, id est, intervenientis cole nificantis ex tempore: et tempus superadditum a tempore intelligitur: ergo duabus apprehensionibus 3a addit cole correspondens. Ex quibus colligitur ad iudicium non requiri per duas apprehensiones correspondentes subiecto, et praedicato, tripliciter aliquam

tq d sufficit una apprehensio colis corresdens, quae supra dicta as
pas triplicem apprehensionem iudicium vtinentem efficit.
Sexio 3a nra. sc ab obiectionibus vindicat.

660
obiicies 1o: positis tribus apprehensionibus circa subiectum, praedicatum, et identitatem, vel distinctionem vtriusque non ponitur iudicium: ergo iudicium non est qualitas composita ex tribus apprehensionibus resultans. Antecedens ex eo constat, quod quis saepe tria illa apprehendat, quin de illis sententiam ferat, et dubius gereat. hoc argumento, licet suo solidiori cardine tota volvitur oposita sententia. Tamen amplius solidetur huic argumento: nam retorquetur 1o: positis tribus apprehensionibus vocalibus circa subiectum, praedicatum, identitatem, vel distinctionem non ponitur iudicium vocale: ergo hoc non est disiunctum inter tres apprehensiones vocales resultans. 2o: positis duplici, vel triplici iudicio non ponitur discursus: ergo discursus non est resultans in plura iudicia resultans.

661
quidquid ergo his respondendum est ab adversariis, idem, et nos respondebimus. Dicent igitur ex antecedentibus retortionum solum inferri, iudicium vocale non in quolibet aggregato vocalium apprehensionum consistere, et similiter discursum non in quolibet, et coniuncto iudiciorum non inferri, quod vocale iudicium, et discursus non constent partibus resultantis. Et haec sententia respondetur suo argumento, cuius antecedens distinguo: positis tribus quibuscumque apprehensionibus non ponitur iudicium concedo. positis tribus congruentibus apprehensionibus, non ponitur iudicium, nego antecedens, et consequentiam. Verum est, quod positis his, aut similibus apprehensionibus, prius, identitas, hoc non ponitur iudicium; sicut positis illis vobis non ponitur iudicium vocale. at sicut positis his vobis, prius, est, hoc, ponitur vocale iudicium, constans vobis resultans, ita non licet pon-

tis his tribus apprehensionibus, prius sit hoc ponit iudicium mentale. Et ratio est: quia in his apprehensionibus nulla datur, quae tribuat praedicatum subiecto, aut praedicatum a subiecto separet, quod requiritur ad iudicium.

662

Instat retorsionem factam in nostro ingenio sus Rr; quia hoc quidem, quod post subiectum vocale prius ponatur [illegible] sit, et postea [illegible] et praeferantur hae voces sine notabili intervallo, ponitur necessario iudicium vocale: quo ex eo quod apprehendatur prius identitas, et hoc, dabitur a sensus talibus, et consequenter habebis iudicium mentale. Ans. Constat: nam iudicium vocale pendet ab arbitrio hominis volentium apprehensiones illas vocales taliter dispositas significare iudicium mentale, et esse iudicium vocale, cum quod iudicium mentale ab arbitrio hominis non pendeat, sed in intrinseca sua tendentia constat, inde est, quod licet positis tribus apprehensionibus vocalibus ponatur vocale iudicium, non ideo positis tribus mentalibus apprehensionibus ponatur mentale iudicium; et haec est disparitas ad nostram retortionem.

~~Nego an~~

Nego antecedens, nec consequens, ad antecedens quam resolvitur, unde est, quod iudicium vocale, cum sit nostrum ad placitum, pendere ab arbitrio hominis, ad quorum arbitrio non pendet iudicium mentale. Sed dicimus quod sicut stare possunt apprehensiones vocales, quae ex instituto hominis significent prius, identitatem, et hominem, quia adhuc stet iudicium vocale; ita similiter stare possunt apprehensiones mentales circa prius, identitatem, et hominem, quin stet iudicium mentale: et sicut ex 1° non sequitur quod iudicium vocale non stet apprehensionibus vocalibus rationis distinctis; ita similiter ex 2° non infertur iudicium mentale non stare mentalibus apprehensionibus rationis distinctis. Inde disparitas nulla est, imo paritas nostra solidatur.

664

obiectis 2º: 3us ille actus, qui sit formalis cola, et sit vr indisibilis, vel formalis asensus, vel disensus identitatis extrema, vel iudicave tendit ga talis identitatis, ln 2. si 1us: go in sola cola stabit formalis iudicium, et hoc erit vr indisibile. si 2us, ex omnibus illis apprehensionibus solum resultavit agregatum apprehensionum, sed in agregato illarum apprehensionum necessitate iudicium: go. Rao noris: nam quaelibet apprehensio, et omnes simul apprehensiones tendunt in obiectum: go. Retorquet argutum: 3a illa vox sit, quae sit formalis cola vocalis, vel formalis asensus, vel disensus, vel tendit iudicave, ln 2. si 1us: go in sola illa stat iudicium vocale. si 2us ex simplici apprehensione vocali solum resultavit agregatum vocalium apprehensionum. similiter retorquet in discursu: nam parcula go vel tendit ga conecnem primarum cum rene discursive, vel iudicave, vel apprehensive? si 1us in illa stat totus discursus. si 2us erit agregatum iudiciorum. si 3us erit apprehensionum agregatum.

66.

Respondet go directe, 1us illum actum, qui sit formalis cola mentalis, se solo non esse asensum, vel disensum identitatis, sed tamen formalis qua asentiendi, vel disentiendi, quae simul cum aliis apprehensionibus correspondentibus pratis, et subito iudicium constituit, ex illis resultat formalis enuntiatio unius de alio. sicut vox sit non sit sola asensus, vel disensus vocalis, sed rao qua asentiendi, vel disentiendi vocaliter, quae simul cum aliis apprehensionibus vocalibus constituit propositionem vocalem, seu vocalem enuntiationem unius de alio. Dicitur ergo ex planda expectalis tendentia cola, non sit peculiaris nostrae sententiae, sed contrariae comunis. Et tendit: nam licet iudicium sit vr indisibile, stat nihilominus tribus formalibus alia correspondens subiecto obo, alia prato obo, et alia identitati, vel distinctioni.

rogo go aduersarios hec ꝑ ꝓbas, quę ꝓbisco la
ꝓbet a sensus, ꝛ sensus tendẽt ẽudicare, ⁊ nõ. et ẽdẽ
ꝓmat aliquos: unde tenorem aduersarij negãtis
ẽgdare, sicut nec ꝓbãtis ualẽtis nos. Inde recta ꝛ
dishonestate desẽt ẽllo dare sensus, ꝛ aliꝫ sensus ꝛ ad
mis. a. ꝛ de eo dẽ accꝰ ꝓbi ꝓbandi, dicitur magis ẽcludẽ
dus: ⁊ ꝓbis aꝑhendẽtꝫ ꝓbi, recipiendi ⁊ agregãdi, a ꝓbo
nõ ut cessẽ nõ. agregãdi, qdlt ꝓbis enumeratis corpus
dealio, ꝛ eo magis, grauis ꝛ diuersa pars: nec ꝛ qui
ꝓbet aꝑhensio ꝛ hoc tendat ⁊ probi. ꝛ tenuẽ
aꝑhendi, ⁊ ẽudicare respõdẽtꝫ sibi, ut patet in diuer
sis, ⁊ ẽ iudicio vocali

67

Instas ꝓ: ꝛ nec ꝛ gdãs aꝑhendi ⁊ tenuẽ ꝛ
tendunt ẽ probi: go. R. ans: loquẽs, aꝑhendi quomo
cꝫ ⁊ simpliciter, ꝛ meant modus intrinseci tendẽdi
ẽ probi ⁊ modus ẽtrinseci tendẽdi ⁊ aꝑhendi: go nõ
ẽudicatus. Instã ꝛ sic: quę ẽ ꝓpriꝰ vocabi ⁊ ꝛ ꝛ
sic. Nõ ẽpit ans, ⁊ dbꝫ quo mõ ꝓbatis: ⁊ ẽllꝫ aꝑhendi
& ẽtrinseci ẽtrinseci modus ẽtrinseci & ꝛ ⁊ ⁊ go. nõ
tat ẽtrinsec modus ẽtrinseci ⁊ nõ magis. Igit qui ꝛ aꝑ
hensio ad magis ꝛ duo hꝫ tendere aꝑhendi ⁊ ꝛ ꝛ
tendere ẽudicare ⁊ ꝛ aliꝫ modo ꝓmanẽt magis qui
⁊ ẽstrinseci ⁊ ꝛ ꝛ ⁊ ꝛ ad aliꝫ ꝛ ẽudicare ꝛ
ꝓbi ⁊ ꝛ ⁊ ꝛ aliꝫ ꝛ ꝛ. Tenere ꝛ
aꝑhensio ꝛ ẽtrinseci ⁊ ꝛ ⁊ ꝛ ⁊ ꝛ
ꝛ ꝛ ⁊ ꝛ ẽudicare, ⁊ aꝑhendi
ẽtrinseci ⁊ ꝛ aliꝫ ꝛ ⁊ ꝛ

2ª instas: 1ª illa aggrauio correspondens ídentatæ l distinctiõn
sonus ex eo ꝙ dun ꝙ
ay alíj, et simul cy his dñorum ꝓcy cognoscunt, nec ex
eo ꝙ talis aggrauio sit dictæ ad dictas: go. Instra sta, ꝙa
ingenia ꝓnuntiandæ cõnat ꝓcorum in dictaj vocalis ꝑ
ꝓcy ꝙæ ꝓcorum. 2ª ín ponit vocalis 2ª in particulago
discursus. 3ª in illa ꝓbe, ꝙ ꝓbis cola in dictõ in
dictj. in his omnib⁹ ꝓbe ꝓbat exponat ea ay instra,
res dat go 3ª illg entat ee nxia. I no ꝓbis quæ
enuntiandæ ung dictõ n 2ª tang gdicit hic reg-
tus, et 2ª gdicit rang ꝓbg quia enuntiandæ ꝙ ꝙad
cursu cy alio actu regentare subtus, et alio re
gentane gratus subtat ꝓbis enuntiatiõ dictio.
669
Vnde notabis cõg mentalg, 1ª, solg attingere dictus
tang sub gloria rane identatis, nõ attingere identatis
extremorum: rg ha, et illude extremus, gdicit dicta
ꝓcane regentane subtus, et gratus ꝓbat: unde
ꝓpositis in tenta illis 3 dictis adjunctis, quæ regentat
subtus, gratus, et identatis dictis dictiõ ponit dictiõ.
Neue dicendum ꝙ de Cola vocale, ꝙa ꝙ nõ attingit extremo, sed
ly identatis regentatis alicui insola illa stante adequate cum dicty
vocale. Nec placet quidam ꝓtans dicere ly illg accompanimenta
g et acty sit categoricy, ut cum dicit Cicatus benedictus, et sic
de acty, quin solum ratione regentat, et ꝓpriæ, et solg gdicendum
quod propria aggrauio nisi ꝓpriæ (ꝓpriæ) ꝓpriæ quia dg ꝙ ꝙa
dg sine ꝓpriis intelligere cum, quæ quidem ꝓpriæ, ꝙ
in sua regulis dicemus nº 1830 et sequenti

673
dicitur 3ª: cum dicty ut tale dicit ꝓpriæ aggrauio ut
talis, go cum dicty n stante simplici aggrauio ad nobis

UNIVERSIT DE GRAN

UGR Biblioteca Universitaria

potia Ratione: quia ex triis aphrentiis syllepsis non differt ab unica

henne, et hoc non sufficit ut differat specifice. go. licet aliquae

formari possint contradictiones, exprimens vocaliter utrumque differentiae

specifica a iudicio, et apprehensione vocali. Damus casum antecedentem

aliis quaerens disquio: quia ex syllepsis apprehensionis specifice differe

natura solum in non differunt. X n. quia ex syllepsis apprehensio

nes plures non differentiam — solum in non differt omne tamen ore,

et similiter distantiae, non loco; quaelibet apprehensio ex ipsis

iudicium constituunt specifice differentia ablatio: unde ratione ex tri

plici specie differt ab unica apprehensione. Tamen quod non sit una

set ex triis apprehensionibus solum distis, sed non differt ab uni

ca, quia falsum est, nam licet ponere aliquas apprehensiones solum

distis, adhuc differet specifice ab unica apprehensione, sane

subiecto specialis formalis, quae sunt iudicium, et non apprehensio.

71

Ostenditur 4°: iudicium sunt una qualitas, sed ex pluribus apprehensio

nibus distis non resultat una qualitas: go. Probatur: ex quo sunt ordinatis ad ipsum, sed recipit fieri una qualitas; sicut scilicet se habent ipsae illae apprehensiones: go. Probatur

1° quia illae apprehensiones possunt valere existere sine apponere:

2° quia non se habent ut aggregatum corporis. Responsio: 1°: si iudicium

sit unius quae est ex quo ipsis coniungunt, sed hoc fieri recipit enim

ne iudicio: go. Probatur in iudicio novo praeordinatione: neque

aliis novi dicto, et dicto non sunt: 2° si iudicium est intentio

partes et quae coniungunt subiecto et gratiis, sed hoc est

non potest complere quorum aliorum substantiam. Ergo

tam et partitionis casu patient rationes de qualitate

a.

72

Iudicabat dico quam: iudicium sunt una qualitas spiritualis,

UGR Biblioteca Universitaria

ꝓpoñis, nõ ꝓtẽr ꝓpoñis leges, sed omnis, et ñhoc sensu
do nõnos, et in hoc sensu dicuntur exparte gen
ñales ~~alegnge~~ ad ꝓpoñis (sic leges) neq̃ sũt una ge
ꝓ altas ꝓter leges ꝓpoñis, sed, nauem ordinatas, nõ ma
ñs, et distantiã nõe, nõ coeg. Hodie aũgues nullo dis
cultos tenet, quę ab adiectiuis, ñ ꝓtr solũ hec ñãdicio
vocale, sicut gs vocale indiuiduũ, una ꝑ gtia ñ ꝓter ꝑ
poñis, q̃ nulla pars alia, hec reꝑ ꝑ ꝓter ꝓpoñis, una
t una gtio ꝓter leges ꝓpoñis, habes ꝓter reꝑ ꝑ leges
gratis, sic media unione legali, sed solũ, et habes ñ eg it
exercere simul q̃ gratis hec tpõrũ ad ꝓponendũ unũ ꝓpoñ
q̃ gratis, gd nauis vnãs sicut inuentũ ꝓpter merca
tũ.

173

ꝓter nullũ nõus ille ꝓbatur, nõris: nõ ita ꝓ homines ꝓpõe
exercere ꝓpone, hoc quatenus pot̃ nauis ad ꝓpo
ñõng: ut ꝓter complexionis vocalis, et ñ indistincte ñ
mtũ ꝑ ñ tuant tres q̃ adiectiua, et ꝓsa ꝑ unũ ꝓ tres
ꝑ tuere, sicut duo gradus Caloris ponentes q̃ ꝓtia gnal
ẽ alijs recipiat: ꝑ q̃ gdilla aptiones sicut tres q̃ adiectiua,
et ꝓsa localia gd usitate dicũng, ꝓ locale. Nõ ꝓ ꝓter
ꝓ ses a nauis nõe, cum ꝓpoñis, ad adiectiua q̃
nis dis quo nauis indiuiduũ nauis Penitentialis dis io obor
tedo: Penitentialis dicto ꝓpter nõe, tres indiuiduũ ꝓ
ves, quę nauis ꝑtinent tres leges, diuersas tenore
ge obũ, gd ꝓpter ~~est~~ Penitentialis ꝑtinentia da
et nauis illa Penitentialis separata ad leges, quę ñ
vocale ꝓpone debet explari, et de facto explanãn
dũio indistincte, vel de habes, et prauis dignosci ex
modo tendendi

gd ornis salt tre

tribuat alti media cola enuntiava. Sexio 4a deveritas et falsitas iudicij.

64

n loquimur hic de verite transcendentalis quae sunt patientis, et convenit cuilibet entitati, at proinde est iudicio falso; nec de veritate moralis quae stat in conformitate locutiones externae, cum in uno iudicio. Sermo igitur est de veritate logica, et logica falsitate, quae in omnium solo dicitur conformitas actus cum obiecto iuxta illa fiba, ab eo quod res sunt, in ratione, ratio vera, et falsa, cum de illa ratio dicitur formaliter quando intentionaliter conformatur suo obiecto; ideo pro currente vera sunt formaliter haec ratio: prius currit et ipso non currente est falsa formaliter quia evadit propter diformitatem obiecti: ideo falsitas dicitur diformitas actus cum obiecto.

65 Dubium ergo est in quo formaliter constat veritas logica an sit sit aequate in ea actu vero, an consistat in complexo et ex actu et obiecto an aliquo distincto ab actu et obiecto. Dico in hoc puncto et versantur sententiae. 1a est Scotistarum, et aliorum docentium veritatem et consistere in relatione quadam, seu entitatem resultante ex ipso actu ad obiectum, quae quidem relatio ab obiecto, et ex actu distinguitur, et iuxta aliquos est relatio realis, iuxta alios vero est relatio rationis. Sententia haec reiicitur 1o: quia divina cognitio ab aeterno est ex vera; sed haec veritas nequit stare in illa relatione, non enim dari ex potest ab aeterno entitatem, nec in Deo dari potest ille realis motus ex relatione: ergo. 2o quia propositio heretica est falsa, et catholica vera quae in nobis ullam relationem fingat.

Secunda sententia docet veritatem aequate identificari cum actu quod dupliciter evenire potest. Si in illo sensu connotatores dicunt relationem aequate identificari cum fructu et defectu ex defectu connotati, ita similiter ab ipsis dicitur quod actus est verus per veritatem intrinsecam, ergo quemquidem potest dari deficiente obiecto quod connotatum pure extrinsecum, sed sensus quo defendit accurrere a patre flu[illegible] et aliis scoste de quo postea ad solutionem argumentorum exhibitis dicendis sententiam admittit, nec ita cognotatorum praesertim ex dictis in 60 et sequentibus.

3a sententia est dicens quod ipsa actus necessario verus et congruenter verus ait quod veritatem actus congruenter veri stare in complexo ex actu et obiecto et veritatem actus necessario veri unice stare in ipso actu. Sed eodem consistere veritatem tam actus congruenter quam necessario veri probabimus infra.

655 Quidem sententia docet veritatem logicam stare in complexo ex actu et obiecto. Unde hic conceptus veritas importat in recto actum et in obliquo obiectum, et denominatio veri est partim ita et partim extrinseca actui, est ex ea quia importat ipsum actum, et est extrinseca quatenus dicit obiectum actui extrinsecum. Haec fere unitis in Jesuitas opinio Ilexio dis. p. 8 metaphysice sect. 2a, et haec est nostra conclusio veritas logica iudicii sive congruenter ~~[illegible]~~ sive necessario veri formaliter consistit in conformitate actus enunciabilis cum suo obiecto, et falsitas in opposita deformitate. Probatur 1o ex Philosopho cap. de substantia: oratio, et opinio ipsae quidem immobiles perseverant omnino. Cum vero res mobiles contrarie circa ipsas fiunt: ergo iuxta Philosophum veritas orationis mutatur per mutationem obiecti: ergo obiectum constituit veritatem orationis et enunciationis.

658 Pro 2o arguitur praesertim intellectu conformitate actus cum obiecto, et deformitate ab obiecto intelligitur veritas, et falsitas actus, et haec conformitate, et illa deformitate non intellectus non intelligitur veritas et falsitas: ergo in hac conformitate

stat veritas et illa deformitate stat falsitas: in eo stat formaliter veritas enuntiationis quod reddit enuntiationem formaliter veram; sed quod obiectum sit in se sicut per propriam repugnantiam reddit enuntiationem formaliter veram; et quod obiectum non sit in se sicut per actum recipiatur reddit enuntiationem formaliter falsam: ergo. Igitur veritas logica stat in commensurane, seu similitudine duorum actus, scilicet obiecti, et falsitas in dissimilitudine; sicut ergo commensuratio, et similitudo propter utrumque extremum constituit ita et falsitas et veritas.

Noy corral.

679

ex quib⁹ deduces falsꝫ ẽ 2ꝫ ex relatiõe veriꝫ, et eo ulterius ꝓ nro gaudꝫ
siꝫ gdeceus ꝑt necessariꝫ cõtingere loge veriꝫ ꝓuẽtu ab exigentia, in exigen
tia quꝫ dicẽt habeꝫ obiꝫ 2ꝫ se adgrauꝫ obiꝫ 2ꝫ se. iuxta dictꝫ maxiõ
a quꝫ cõgrue; quꝫ habeꝫ obiꝫ exigaꝫ, in gradꝫ obiꝫ cõmũe ꝓmissꝫ quꝫ
ei õne ad formẽꝫ, deformiꝫ ei obiꝫ agere ꝑ hoc ꝓ grauꝫ frigidꝫ, fa
gesceteꝫ, a hoc ꝓ frigidꝫ se habeꝫ ꝫ in exigat frigidꝫ, illgemeꝫ
gat habeꝫ 2ꝫ. Deducis 2ꝫ male ab aliquo debẽt exigi ꝓmissa ꝑ informi
et ei dicit cognẽ: ꝫ sine cogit dicta sua, ꝫ formaꝫ ei obꝫ ita sine nõa
ꝫ ꝫ ei dicit cognẽ ꝫ ei obꝫ formaꝫ.

680

Ex dictis ꝫ deducis. quid resideꝫ ad difficultꝫ quꝫ dꝫ, quꝫ hinc habeꝫ
nunc sit vertas, et falsas nitigiare magis, et minꝫ sit ea ueras
aeus sit verior, aut falsior alio? Ad hmõi dicit ꝙdam, gesse ea
dicaliꝫ, et maliꝫ, per ea tenẽ, in vo sit verior, sit falsior alio. Ideo
sit gcis siꝫ a eaꝫ ẽ radicaliꝫ verior, alio, gdeceus ꝓ ea sit ẽ cõtingens
exigi, ut obꝫ sit sine a quo ꝓgenerat: ꝙ sit ea ꝑ deus existẽt, quꝫ
cõtingens ex ipso, l deꝰ existẽtiꝫ, quꝫ ꝑ illꝫ ꝓgenerat sit sine sit
ꝙ ipsꝫ ꝓgenerat sit ea necessariꝫ. Ideo ealeꝫ exigi ꝑ hoc: vndꝫ
sit ea ea radicaliꝫ verior 2ꝫ. sit ea quꝫ sit ea ꝑ deus ẽ existẽt
magis repugnat veritas, quꝫ sit ea ꝑ deus ẽ existẽt sit radicaliꝫ fal
sior 2ꝫ.

681

Vae ꝫ gcis siꝫ a eaꝫ ꝓt ꝓgenerare gsiliꝫ a obꝫ quꝫ dꝫ, vg sor
ꝙ homo currit, unus homo currit unde ꝑ gsiliꝫ obiꝫ formaꝫ
quꝫ ens, et ideo sit ens extense verior, sit sit magis ꝓpinquꝫ exigenꝫ
quꝫ ens. Homẽ ꝫ falsas magis extense exit ꝑ hoc actu cõtingꝫ homẽ esse
mortuꝫ, virginẽ tegꝫ currere, ac ꝑ hoc cõtingꝫ homẽ currere ꝑ sor cu
rere: ꝙ sit ea ens aeus minꝫ a vera extense recedꝫ
quꝫ ens. Ideo de nõ ꝫ gcis siꝫ a eaꝫ, et falsas gcis sit in endꝫ ẽ
in eo sit ꝙ a eaꝫ formaꝫ, deformiꝫ: unde aeus falsꝫ formaꝫ

Deformari, et coeunt, hec quidquid requirit advitis, et falsis. Sexto, ea satisfit adversariorum argumentis

Argues 1º: diva cognitio immensura actus nostri intellectus: ergo vas actus nostri intellectus stat in conformitate cum diva cognitione. Probatur: quia diva voluntas immensura actus nostri voluntatis, bonas illorum stat in conformitate cum diva voluntate: ergo similiter nostra ars, coeque, et superius antecedentia: nam nec diva cognitio immensura nostre cognitionis; hec enim comensurat ab obiectis cuius intentionalis ipso sit, et ipsis similis, illud intentionalitatis repraesentans. ~~[illegible]~~

Neque voluntas divina est mensura actus nostre voluntatis, et hic sua hoc talem habeat a Divina voluntate, sed adiectam imaginationis, sed ex alio capite iuxta varias sententias. Ubi notabis quod licet Divina Intellectio immensuraret ab obiecto non ideo Intellectio divina est finita quia infinitudo provenit divine Intellectioni a suis intrinsecis. Argues 2º ex Patre Hurtado veritas est perfectio actus, sed omnis perfectio est aequalis in casu vero: ergo veritas est aequalis intrinseca actui vero. Confirmatur: Deo duplicis facultas huius actus, Deus ne Trinus; ut placet veritas huius peccati, est fugiendum; sed Deo duplicis obiectum 1º, et duplicis obiectum 2º: ergo nec falsitas 1º nec veritas 2º constituitur per obiectum.

Deus a mari, nomine quae esse falsa pluribus exemplis, demonstrari posset. nam perfectio corporis est informari animam rationalem, informatio autem animae nostrae intrinseca corpori, similiter perfectio actus est conformari cum obiecto, licet obiectum sit intrinsecum actui. Confirmatio retorquetur: Nam Deo duplicis deformitas peccati cum divina bonitate: ergo haec deformitas constituitur per Divinam Bonitatem. Direc te distinguo primam minoris partem: Deo duplicis facultas

Scribbe Supra Lucius actus, Deo: ab ma ch be Supra
Sec. 3 gomnes Suiparres: no.

C Silet 3 y que 3g Deo Placet veritas Dei
be Supra, 3do: ab Sracbe Supra 2 Dos Suiparres no. V. Deo placet ver
itas, 3 silé placet Boy, porque Deo veritas Spiritu requiritur
nec utile 3 y plicat falsitas Deo utile 3 y plicat Obiecty pa
quod facultas 3 Spiritu. Cerat ost, quia ut Deo placeat actus
verus Supra, 3 silé placet actus cum Specifica be, o silet
utile 3 y plicat actus falsus Supra 3 actus falsus Specifica
tibe silé Supra placet.

Supra Bonitas moralis est adequata intrinseca actus
voluntati: ergo veritas logae aequate intrinseca actui intus: nga ch sic ha
bet adveritas sicut actus voluntati ad Deum tales. Miquidy 3 y
nisi actui, nga Deo 3 ig, Obnga assigna disparitg quod det actus voluntati
sic moralis Bonum requirit 3 y 3 ig 3 Boy in se Bony, Deo plus, sicut
Bony apprehat. Vnaus actus sic Deo Logae verus debet expressus
Bony, ut est ipse, e non Supra sic ignis Spiritu Bony ut apprehat.

Solutio hy cuingitur: nga voni tas mora
lis aequate intrinseca actui, actus debeat poni sub Bony ga apparentig: ergo
veritas ut aequate intrinseca actui debeat expressa Bony sicut ens ipse. Si
enim bonitas moralis aequate intrinseca actui debeat expressa Bony, vera
illa aggressa Bonitas aequate intrinseca actui voluntas moralis actus, si per ign Spiritu
cur debet Spiritu 3 Bony veritas loga? Obngo igitur ratio placet 3 Imani Theologo
ry nascatur nga bonitas moralis stat Bonitate, 3 Damnata alis, 3 distantiae
de y ui, 3 lege: Vnde illa Bonitas ne actui aequate intrinseca.

Arguit 3 actus
affirmgo 3 ry ea hos hat gl ug 3g ea expratg Bn sicut est: ergo ug 3g
est verus 3 Bn: actus pt ug 3g, e Bona mala, 3 Bona mala Obiecto: ergo ug 3g
est verus, 3 falsus. Dy quo ad vs: actus &a gl ug ratio ry Bn sicut est 3 Deo qua
Spiritus 3 ius expratio Bn sicut est, no: 3 dy ad ty Lucius 3 Deo. Sic actus
pulchro cyclo ratio imago Bn eius in veritas tas Spiritu actus 3 Deo.
Dany Spiritu actus 3 Deo ita ty, e Bony Spiritat. Sic valet simpliter 3 Deo actus ne
in 3 Deo actus ge ens, 3 Deo Spiritus expratio Bn 3 ys, sicut ens tas Spiritu actus

UGR Biblioteca Universitaria

ígrea agnere honorꝫ gloriꝫ, comerciꝫ, ꝛ̃ sodalitatꝫ, quꝫ quidꝫ extrinsecum illis ꝛ̃ vel non vel ꝛ̃ ca
lꝫ corpus, et moralis eodem modo dicentur defugꝫ, vel adiꝫ ígra
tum, vel similiter de aliquo ꝛ̃ fugꝫ, vel adiꝫ ígra
tum, et falsum fugꝫ. Ad
2um nꝫ ꝫ dicendum: ꝛ̃ requiri ad caritatem vel actum obꝫ, sed ꝛ̃ ad ipsum
omnia opera fieri, ut illud finaliꝫ obꝫ.

694

Ad 3um nego. Deus ꝛ̃ negatione includit aliquid, qꝫ creatura
tus adhuc aliquid ꝛ̃ ens participatum, hoc ꝛ̃ importat ipsum esse naturale
rei secundum se, vel ꝛ̃ aliquid ipsius, vel de ratione radicaliter, et hoc significat
hoc nomen in actu imperfecto, vel ꝛ̃ actum perfectum. Et sic
ꝛ̃ actus divinus, qui significatur per verbum, est ꝛ̃ actus
ipsius ad aliquid relatus, vel non actus illius ꝛ̃ falsus; nꝫ negatur obꝫ simi
liter actus illius ꝛ̃ est referens ipsum ad aliud vel ꝛ̃ absolute falsus, sicut falsus
sit hic homo, et ipse equus, ex adfalsitate termini significati, quia ꝛ̃ falsus.

692

ad 3um patet quꝫ ídeꝫ accidentaliter intelligendo, licet semper ꝛ̃ mentaliter
existendo. Aliquando radicaliter et tale actibile ex, et ipsum divinum, vel ꝛ̃ ipsius
divinum quod innotuit rei, constituens informatum obꝫ: Deus ꝛ̃ informitas ex
tra 3um tum, ad illud talis respectus ideales ipsius ad aliquam naturam ꝛ̃ existentem di
cꝫ. Sed nꝫ dico, falsum, nec error radicaliꝫ hoc importando, aliquid ꝛ̃
ad aliquid et ipsum ꝛ̃ falsum; falsum ꝛ̃ ipsius obꝫ ꝛ̃ actualiter, arguendo, et simi
liter ignorantia aliquorum inexistentium prudenter dicitur existimatum esse
ex falsitate ipsius quod ipsi videtur. Et hoc significat ut apparet in Indeo.

693

arguens 6.: obꝫ ꝛ̃ mensura vitiosa ꝛ̃ mensura dignitatis mensuratorum: go. ꝛ̃

re 1º si vas loga staret in actu, et obo, sicut actus dicitur loge vus, ergo obiectum
loge vus: nam sicut actus conformis obo, ergo obiectum conforme actui. 2º: vas divinae co
gnis de peccato esset moraliter mala: nam constitueret per obiectum moraliter malum.
3º vas huius actus hoc equus sed quimera erit impossibilis, et quimerica:
nam quimericum est, cuius aliquid saltem constitutivum est quimericum: ergo. disquo
mare: obiectum est mensura vitis adequate sumptae, non inadequate sumptae, concedo
mare. obiectum solum dicitur mensura actus ab eo quod res est, non est proprio va, vel falsa
est; hoc autem solum est quod actus, et consequenter vas inadequata commensuretur cum obo.

694

ad 1am confirmationem nego sequelam, quae ad iuncta probatione non firmatur: nam actus dicitur loge ve
rus, non quia est extremum conforme obo, sed quia est extremum, et simul virtus intentio
nalis repraesentativa obi; quod cum non habeat obiectum, hoc non est capax talis denominationis.
ad 2am nego illud absurdum sequi: nam licet vas divinae cognitio ad obliquum esset
pure maliter mala, haec denominatio non refunditur in divinam cognitionem, quia malum
non est cognoscere peccatum sicut est in se. Hoc patet in relatione coexistentiae, et
oppositionis dei cum peccato, quae relatio nullo modo mala est. ad
3am nego absolute propositionem: nam quod illae actus conformetur cum suo obo possibi
le est, ergo vas, quae in illa conformitate consistit, est possibilis. Et licet obiectum sequi
mericum solum probat esse obiectum impossibile in esse entis; non vero in esse vificativi,
et in hoc sensu constituit vitam absolute possibilem. Disputatio 2a de oppositio
ne, et determinatione veritatis, et falsitatis. sexto 1a utrum eadem propositio possit esse
va simul, et falsa?

695

nihil de hac re agere vicissim, sed magis vitiosum multa dicere
paucis ergo difficultatem propositionis supono nullam propositionem posse esse nec

vg, neg falsg: ng gdlibet ſ, bn ſ. ſupono ꝫ ggons repſentat ſoba
diversas hge vg grecismū et ioannes logicū ſub una exp̄ negō-
re cōi vg, et ſub alia falsg: ar. @ hyc cadg grio ínecgra diuerſa
hō ſimul va, et falsa, et ſupone gdgrius naturā et ioannes
logicā, ꝫ veras que ris ꝑdādas, ínegua negat communis ſenā
a ag exímō disputē mecg: afírmanē pres Cardā aliscā
lugo, Vpalda, lirca, Balerād, oſtād, deama ꝫ oppoſitā ꝫ pa-
ꝫ, et alīs: cadg proponitur ſuctinat apud authores cū eg ga-
nas, quas vocant índissolubiles, et unicas obg res grīcentes,
gporg exempla ínfra dabimus.

696

Ag authorēs ly ſentg dico: nulla grio ſpōt ne ínes de, ſi
ne ne diversam, ob ng posſ cū ſímul va, et falsa. Pt. ſi ea-
dg grio posſet et falsa ſímul, et va obg adequata ſg tus
posſet de, et ſímul n cū ſíat ꝫ illg repſentat; ſ ínfalso obg
cū, et ſímul n cū ſíat ꝫ ggons repſentat: go. Marg tūng
vas ggonis stat ínformitē cg ob adequata, ac ꝫ adeo illa
va grio, qug repſentat obg ut ſínse: go ut illa grio cū debi-
te va, obg debebat cū ſíat ꝫ ggons repſentat: ſímilit cg
falsas ſín deformitē ad obd adequatum, ut illa grio ut
ſímul absolute falsa, obg debebat n cū ſíat ꝫ illg rep-
ſentat: go obg cū, et ſímul n cū ſíat ꝫ ng repſentat.
nor @ ex eo vratg gd ínfert ídg ſímul cū, et n cū. ſ ſpōt:
ſ poſſibile est talis grio ſpōt ſub ſtantia cū ꝫ ſímul va, et
falsa; ſimilat duo contradictoria cū ſímul va, et falsa;
unum @ debet cū deberi vg, et alterg deberi falsg:
go.

697

Ras debg ꝑdicas rarus o pōt me gvare cg dg ggons n po-
ne cū vg ſímul et falsg, ...

UGR Biblioteca Universitaria

ptio petrus currit, et ioannes loquitur. ptio posita: go saltem virtualiter colava, et disiunva. Modo sic si colava non currens, et si ioannes loquatur, sit absolute falsa, nam ut colava sit falsa sufficit, si una pars falsa sit. Si sit disiunva non falsa, sit absolutiva: nam ut ptio disiunva vera sit, sufficit quod una pars sit vera: go cum illa ptio necesse est simul colava, et disiunva, nec poterit esse simul vera, et falsa. Haec nituntur communi doctrina quam omnes in sumulis stabilitam, ponunt scilicet oppositam dividi in colavam, et disiunvam. sexto 2a argumenta contra hanc diluit.

101 Argumentum hic desumitur ex propositionibus insolubilibus, quae illae sunt, cuius verba significant ut sonant tales sunt ut ad earum veritatem sequatur falsitas, et ad falsitatem veritas, ideo appellantur propositiones se intimentes, reflexive falsificantes, et inexplicabiles: supponamus igitur quod in instantia nulla existat ptio nisi haec, ego sum ptio falsa: ex quo sic: si haec ppo est vera, est simul falsa: nam erit vera, quia verum est quod dicit si verum est quod dicit, et dicat se esse falsa, verum erit quod est falsa: ergo erit simul vera, et falsa. Respondeo 1o ppo illa est implicatoria, quia est falsa, tamen est falsa, est vera, tamen est vera; ideo simul est, tamen est implicatoria.

102 2o Respondeo: quod si illa ppo de se loquatur, atque adeo sit supra se reflexiva, in ipsa disiunctiva dicitur ratione duae falsitates, seu duae enuntiationes fundatae, alia quae sit enuntiatio directa, talia enuntiatio reflexa, tunc directa erit obiectum enuntiationis reflexae, in quo casu illa ppo, quae est complexum, ex duci ppe, si sit virtualiter colava, erit absolute falsa, ut una falsitas, enuntiatio scilicet directa,

sit falsa; si sit vera, erit absolute vera, cum natura
falsitas sit falsa, tal tera vera. Sed ppo directa, et reflexa, et disquo.
e, ppo reflexa erit tantum vera, et directa erit tantum falsa.

Argumentum 2.um: Ihi
potest, quod deus pactum hoc ineat cum pro: si sit ppo ate habita
sit vera statim dabo tibi gratiam, alioquin eam non daturus, si ppo
1.a pro habita sit hec, non heo gratiam, tal ipso erit vera, et falsa;
si vera deus statim conferret gratiam, tum ipsa ppo neget existentiam gratiae
in illo instanti, in quo ipsa conferret, erit falsa. Si ppo sit falsa, ideo erit,
quia prius habet gratiam si habet gratiam va erit, aliter deus non conferret gra
tiam quod si illa ptio sit vera sit simul falsa. Respondet, illud decretum ingla
torium et irrationale esse ac proinde indecens: non enim potest deus decer
cernere aliquid sub conditione excludente id ipsum quod decernit;
illa enim ptio non habet gratiam in casu apposito excluderet potionem gratiae
ac proinde alia ptio proferenda esset, quae redderet decretum nugatorium.

§ 104

argumentum 3.um: demus quod prius videns plus cogitabundum habeat hoc iu
dicium plus nunc habet iudicium verum, et quod plus habeat hoc prius nunc
habet iudicium falsum: ex quo sic iudicium pri solum erit falsum: nam
conformabitur cum suo obiecto quod iudicium plus affirmantis iudicium pri esse
falsum. Idem argumentum fit in iudicio plus. Respondet, quod prius suo iudicio cum eat plus
cogitabundum habere iudicium verum circa aliquod obiectum distinctum a iudicio ipsius pri, quod
ita non sit, iudicium pri solum est falsum. Sed ita datur argumentum iudicium pri habere pro
obiecto iudicium plus, scilicet prius nunc habet iudicium falsum, casus est implicatorius.

105 Ut Ratio

ipso argumento constat: nam illud iudicium pri est falsum, tamen est falsum, esset verum,

rmeruery: ng ꝺ ſuꝑoꝛone q ꝺ rucry ꝓꝛ ſu ſalty. ue demonꝛtratiꝝ
ꝛuay ſormal hic dꝛcuꝛſiu: rucry gli aſſumar rucry ꝓꝛ eſſe ſalty;
ꝺ rucry ꝓꝛ ꝺ ſormal huic obio. q ſalty; ꝺ ſuꝑoꝛ rucry: q ſormal
ta ſormal obio. Inug rucry ꝓꝛ cob ty rucry gli quitty ꝓꝛ rucy ſly
rucre ſalty, debꝫ ꝺcere rucry gli ſormaꝝ cy ſuo obio, q ꝺ cy ſuo
ſucro: q debꝫ ꝺcere Inug rucry: q Inug rucry debꝫ, ſuꝑa ſcꝛ ſi
cy, q ꝺ ſalꝛ badita ꝺomaruum. 2 Hiſtoꝛia mag. ſcholaſtica ꝺ
ſcꝛiptoꝛ, qui ſcꝛibit ſuꝑ ꝓꝛyca ſud Thag. Hbeaty de Sauonia. Hcꝛiptoꝛy
hemoꝛi uery alioꝝ q ſcꝛipſeꝛunt loqꝫ hg cg ñ minus ſalſe, q ſuꝑ ſcꝛi
uergrei.

Hrgury ꝺ: hec ꝓꝓo ualet ꝺ: i loquat ꝺ hoc ſtanꝛ ꝺ ſal
za; ſiuero loquat ꝺ alio ſalſa; ⁊ hoc ꝺ, q ꝺ ſiſpaꝛate ñ ſic ꝺ ho
e aug: go ead ꝓꝓo ꝓꝛ ſimulata, a falſa ſu ꝺiuerſoꝝ ꝺ, ⁊ hg
ſiſpaꝛate ꝛeſpond. Hſte V: hec ꝓꝓo pꝛuſcuꝛꝛit, et ꝛacmus loquꝫ ſequꝛa
le ꝺ ab ꝝ ꝓꝓo ſimplicꝫ ꝓꝓo ſalſo ñeo ꝺ, inſtantes quary una ꝝ
enunciac uery, ꝓꝛ, ꝺ alia ſacany ꝛacoꝛiu; te ſhis alia ꝓꝓo ſimplicꝫ
uale falſa. go illa pꝛuſcuꝛꝛit ⁊ ꝓꝓo ſimulata, a falſa
Hſte 2: pono ſi q quis unico aſſenſu aſſentiat mꝛſterio incarnatio
nis ꝓꝓ ꝺiuinꝝ teſtimoniꝝ, et diſcꝛetae exiſtentiꝝ angelorꝝ in humo
teſtimonio, talis actus ut ſimul uus, et falſus, ru incarnatio-
nis, et exiſtentiꝝ angelorꝝ, quꝫ ſiſpaꝛate ꝛepugnat: go.

Reſpdeo ad argum, q ꝺ ſi illa ꝓꝓo mentalis, diuerſa, et in ea-
ꝺ ſi q ꝺ loquꝫ ꝺ hoc, et q ꝺ ꝺ aliꝫ, ay ſi equiuocꝫ men
tales in ꝺcnſ ſiſpaꝛ ſi ꝛpeciales diuerſa ſilꝫ ſi, q ꝺ ꝺ ꝺ
uerſis obis loquꝫ: ng ꝺ uox galus malꝫ ꝓꝛ ead

UGR Biblioteca Universitaria

n̄ s̄ eadē fr; sive n̄ s̄ eadē p̄ut s̄ tres locus: q̄ tis nificava vocis
repsentantes hoc franci, s̄ diversa a vocē repsentante galeyaus.
Inde nor s̄ falsa; vaq̄ in illa assignata nulla s̄. Ad 1m̄ confirmo
nē dicit illa ppone equivalere simplicib̄ coad aliqua; n̄ q̄
coad omnia: nā simplices conformant, l̄ deformant suo obo ade-
quato; illo q̄ composita n̄ ita. Ad 2m̄ resdet, q̄ dille actus ēēto
lavus in carnis, et existentiē angelorū, et totus ēēt fal-
sus p̄t falsitē unius p̄tis, tunc q̄ n̄ ēēt actus sup̄nalis fi-
dei, hic nā q̄ necessit tendere circa obū mal falsū. Sexto 3o
nē posit vas, et falsas ēē subsesive in eo obiectū.

78

Suponendū s̄ 1o ppone necesario vā, sive necesario falsā nō
grave n̄ pose de va in falsā, aut ē contra; pose vo ppone voca-
lē, aut scriptā ut certū suponit; quare dubiū solū versat
circa ppone mentalē contingent vā, l̄ contingent falsā, hā vā
p̄ius currit p̄ qua suponendū 2o n̄ ēē idē ppone ēē contingen-
t vā, l̄ mutabit vā: l̄ q̄ aliqua p̄tio in ta sui p̄ducere
potuerit n̄ ēē va, restat tm dubiū ā illā veritē, quoq̄ semel
luet posse amittere; suponendū 3o ppone mentalē pose in in-
tu conservari p̄ aliqd instia temporis, vā ā b, c, unde rogat an
p̄tio contingent va posit ēē va in instanti a, et falsa in in-
stanti b, etiā terū ba in instanti c.

Suponendū 4o ex pre quiros ppone mentalē ori

plicat, quae cum ero comparatur 1º ex parte obiecti, quod fit quando tempus seu instans
determinate significate exprimitur per ipsam propositionem, ut ego prius currit in
instanti a, 2º ex parte modi, quando ex parte copulae exprimitur ali-
qua specialis differentia temporis praesentis, praeteriti, vel futuri, ut ego pri-
us accurrit, prius currit, prius curret. 3º ex parte subiecti
quando propositio comparatur ad illud tempore, cum illa coexistit, ut
si heri habuisset hanc vindicem prius currit, et illud comparas
ad die hesterno, ita hodie illud heri et ad diem hodiernam
illud comparas. Supponendum 5º quod si variatur tempus importatum
significate ex parte obiecti vel ex parte modi, variatur propositio: nam diversa
propositio, quae determinate loquitur de instanti a, ac illa, quae de
instanti b loquitur, similiter per tempus tendentia in eventio
nihil propositionis attingatur et angebit.

Supponendum 6º non variari propositionem variatione solius temporis im-
portato ex parte subiecti: pro intelligentia suppono quod tempus praesens, cum quo propositio
coexistit, potest considerari dupliciter, primo quatenus significat, ut
sentit tempus praesens, sive praesens instans, quod attingatur ut
instans [illegible] huius propositionis hoc significat collateraliter, quae signifi-
cat prius, plus etc. unde haec propositio prius sedet significat sessionem
per instans praesens sub ratione praesentis praecisive abstrahendo ab ins-
tanti a vel b: unde si instanti sedeat prius, cum sequenti instanti
praesens non sessionem praesentis, illa propositio est vera: quia propositio non significabat prius
sedere in instanti a, quod instans elabitur, sed prius sedere in ins-
tanti praesenti praecindendo ab instanti a, b etc.

TII

docetur hoc explicatur exemplo, quo Bonalis Sotus utitur in tertio prin-
cipiorum, quem etc.: ut propositio ista vera Sequana (fluvius Galliae
significat) quae nunc significat aquam, quae nunc est, et postea
significabit aquam, quae postea erit, sicut propositio eius significat

de presenti aquam, quae nunc est, et ipso immutato, de presenti nificat aquam, quae advenit, ita tres iste instans presens nificat instans, quod nunc est, et ipso tro immutato, nificat postmodum instans, quod advenit, et fit presens. his suppositis in difficulte navam sententiam promovent presurtado, arriaga, obiedo, alfonsus, lince, conton, et alii sententiae ex exteris haud paucis, quos citat, et sequitur severa, affirmant tuentur tostae, hostae et exnris cum eximio dispune 8a metaphysicae sexione 2a, et acutissimo pres Coninbricenses, Amicus, rubio, quiros, mauri benedictus, et alii quam plurimi, et communiter ingeniosi Patres.

Cum hac sententia sit nra de eadem propositione mentalis potest transire de va in falsam, et e contra. Ad 1o clarissima authoritate philosophi in pramentis capite de sustia: si va est haec oratio quae pius sedere, non ille surgat, eadem haec oratio falsa erit. Idem et in opinione fieri videtur: ergo haec propositio prius sedet, quae va est sedente, falsa sed eadem pro surgente. Res debis ex premontia dispune 1a decimae sexione 2a, philosophum non concedere propositionem, et opinionem posse transire de va in falsam, et illud omittere. Contra est: licet Philosophus non sit philosophus affirmare illaba in confirmationem cuiusdam argumenti, quod sibi obiecit, idipsum ex propria sententia asserere ostendit.

Ad 3

nam asserens sustiam sui mutantem esse susceptivam contrariorum: propositionem non sui, et obimutantem susceptivam esse veritatis et falsitatis, ait, in oratione, at quo opinione non ita fit, et ipsae quidem immobiles penitus manent, si res quae movetur, ibi tunc evadunt circa eas contraria, oratione quae eadem manet, quae pius, in quam sedere, res quae in eadem va, interdum falsa sit, eadem circa spiritum efficiunt. Itaque ob ipsius claritatem explanatam non egent, confirmatione nilominus ex divo tomo 1a parte quaestione 14 articulo 5o. sequeretur quod propositio, quae semel est va, esset semper va, quod contra philosophum quidem, quod haec oratio sortes sedet

sua co scelere, et eadem falsa consurgente: ergo in extremum propositio eadem
propone potest migrare dum in falsum, aliter opposita diceremus non esse verba propositionum
ut ait angelicus.

§714
eodem loco addit Santus tomas: cogitatio inuariabilis verum et falsum
... si mutat ..., eadem opinionem retineamus, quibus verbis aristoteles ...
... explanatur ... qui de ... loquitur de propositione vocali, non de
mentali: ... loquitur ... , ... vocali et mentali ...
... eodem modo loquitur de oratione, ac de opinione, quae quidem ...
... et mentalis ... respondere ... de eadem specie, ... non
... ergo ... eadem ... immobiles penitus manere, ...
les, quibus ..., ... non ... de eadem ... propositione mentali intelligitur que
... solum mutatur obiectum ut ... mutatur propositio.

Ito Corral.

§715
Arguitur ... 2o: ... haec propositio sortes sedet ... in instanti a, ...
... et sortes sedeat in instanti a, ... et surgat in
instanti b, talis propositio ... et 1o instanti erit vera et in 2o falsa ...
... eadem propositio potest transire de vero in falsum, et de falsa in verum: ergo. ...
... eadem ... quae sola ... indiget propositio, quae affirmat
... actualiter coexistentem, falsa ... actualiter
... non coexistens ... in 2o instanti haec propositio sortes sedet affirmat
... actualiter, et ... non datur: ergo. ... ideo haec eadem
propositio ... et 2o instanti ... affirmat ...
actualiter coexistere tunc quando ... et tunc datur ...: ergo.

716

Confirmatur 1º ab eo quod res sit, vel non sit de praesenti quando praedicatio existit praedicatio vel falsa
sit, et de praesenti non datur sexio in instanti 2º: ergo in eodem praedicatio affirmans
sexionem falsa sit. Probatur maior, quia a nemine dicitur propositionem esse vel falsam
vel ab eo quod res fuit, erit, vel non fuit, vel non erit. Confirmatur 2º: haec praedicatio sortes
sedet ita se habet in 2º instanti, ac si tunc 1º eliceret; et si tunc 1º
eliceret, esset falsa: ergo. Probatur maior

nam ex supposito, quod illa praedicatio duret per tria instantia, debet in illis retinere
eandem intrinsecam tendentiam, aliter non esset eadem; sed ex sua intrinseca tendentia
talis sit ut si tunc 1º eliceret esset falsa: ergo falsa sit in 2º: nam 1ª,
2ª productio vel verbalis loquendi non mutat illius intrinsecam tendentiam.

717

res debis ex adversariis, illam propositionem in 2º instanti esse vel ut in illa
non detur actualis sexio: quia illa praedicatio idem significat in 2º instanti, ac in 1º, cum
hoc significavit sexionem sortis sibi coexistere per 1º instanti: sensus enim
illius propositionis sit hic: sortes sedet in instanti 1º, cum enim in 2º instanti eundem
sensum habeat, scilicet sortes sedet in instanti 1º, ita sit sortes non sedeat in
instanti 2º. Contra sit: nam gratis dicitur, quod haec praedicatio ex intrinseca sua tendentia
habeat hunc sensum, sortes sedet in 1º instanti, sensus enim sit hic, sortes
de praesenti sedet: unde solum repraesentat tempus praesens, sub praecisa ratione
praesentis, et quod illud tempus, seu instans praesens sit instans a, vel b
non a propositione determinatur, sed a coexistentia propositionis cum hoc, vel illo instanti:
unde praedicatio de praesenti si coexistat in instanti a, hoc instans praesens
significatur per propositionem; si vero coexistat instanti b, hoc erit instans
praesens per propositionem repraesentatum.

718

patet in exemplo alato nº 711 haec praedicatio sequana fuit

vŕficat sem. ℔ dez. certŋ le aqua, qŋ modo ille vŕficat nŕ
cadŋ, qŋ in instanti gudente ille verificabit ℔ dez. certŋ. Et ad
gronis, q sensus ℔ gonis dez. gentē. Hic sortes nunc sedet, gā
ng @ hic illud nunc in extremis ℔ gonis. ℔ illud @ nunc
nŕficant in instanti labentia dez. ℔ tio existē, tra ut instans
illud nŕficet cū ℔ tio coexistēti, sicut illa aqua requang nŕ
ficat ℔ nq ℔ gonis ℔ sequana nunc fluit, qŋ actualiter labit ℔ dez. ℔ tio
existēti. Dicitur nq ℔ hic ℔ tio sortes nunc sedet, ai hic sortes sedet tūm temp
ē ille ℔ dicta nº 7to. sexto 4ta varias in negotiis.

℔ gones 1º. ut hic ℔ tio sortes sedet ℔ vadebet dari sexto rotis ℔ omni ℔ pore
importato ℔ colŋ, cum per dia sit falsa, vadebet dari sexto ℔ aliquo tempore
℔ colŋ importato: tū dari sexto ℔ omni tempore, ce in dari sexto, qui
quo singulari ter. go. Prima tas in numis abolo 2ŋ ls, 2ŋ temp. importa
tus ℔ colŋ, singulatim, q dobŋ sit existens omni tempore importato
℔ colŋ, et q dū dat groŋ; Nego @ ex hoc gone q dat, necessario 2º. Dico quoma
ior: ut hic ℔ tio ℔ debet dari sexto ℔ omni ℔ pore importato ℔ colŋ tunc q
ipse ℔ tio existēs, et ut sit falsa debet in dari sexto aliquo tempore ℔ po
tato ℔ colŋ tunc q do ℔ tio existēs, cedo: ut sit vera debet dari sexto ℔ omni
tempore q dat, fuit, et erit, importato ℔ colŋ sed ℔ omnes, pore quo
sit existēs existens ℔ tio nunc.

2do

Negatio de ℔ omni vera, ut ℔ tio q dat hic instanti in quo ipse existēs,
existat obŋ vificavŋ; in @ requirit q dabŋ existat ℔ omni
℔ pore, quo existit ℔ tio. unde ℔ tio illa existens in instanti
erit vera, sed in 1º instanti dicti sexto, et in 2º erit falsa, ex hoc nam.
q ℔ tio importat instans pres. instans hŋ ℔ pres ℔ pori, q dobŋ hic singo
instanti, et instans 2ŋ ℔ pres ℔ pori q dobŋ hic in 2º instanti existit.
Hinc apparet falsitas ℔ gonis maris: regulas sexionŋ ℔ omnium pore

UGR Biblioteca Universitaria

inpotentia g colg ggone, qdhꝫ existẽs, et ndoñ ierẽ ne qdlꝫ tempore, ingno ipo gtiã ñ existẽs ñ ẽng latoñ; q illud omne tempus g pariẽs hꝫ instans, ingno gtio existẽs, cũ illud aliũ tempus g gtiã hꝫ instans, ingno gtio ñ existẽs, + contrariũ sꝫ qd ꝯ dict ꝛsionẽ p instantẽ et ñ dict ꝛsionẽ ingnatoñ ñ.

Exp ac hoc et simul tenq aliqs ingnat ggone vocalẽ hoc est dict, q̃ apud aduersarios stans ire gtiã dicit ẽnfalg. + cedente R aduersꝫ sentẽdis gariꝫ ire ggone mentalẽ, et vocalẽ, qd tñ vocales ñ ñfĩcant res rang communꝫ ñ eq̃uocãs, et tus gre vñ hoñ, qñ hoc nome ag clarẽ, et alis tñs hoc instans, qñ eq̃uoca uerẽ tñ et alꝫ instantẽ; tñ ingno gtio vocalẽ g ẽnfalg cedẽs, ñ ꝯ dict hoc, ea gtio vocalẽ g tus hoc instans, ñ ñfĩcant, ꝯ dict hoc ñ dict erit falsa, g tus hoc instans hꝫ ñfĩcatẽ, ñ inuenit ẽg ẽnfalg cedẽs et eq̃uocatio ñ dict gtio ñfĩcat tale dictum, ingno ñ dict hoc tantum gtio, g hoc instans ingno ñ dict g hoc hꝫ instans ñ ñfĩcat g ggone.

ceterꝫ dispatis hꝫ ꝛspondẽt ad gꝫ, qd quare dicendum qd subt hꝫ mentalẽ gtio hoc dict ñfĩcat dict hoc instans non ẽ ggonẽ, defendamus qd dict ad dictis, et gtio ñ ꝯ 18. huic g ñgat ad aduersariꝫ qdhꝫ vocalẽ gtio eq̃uoce ñfĩcat instans ingnatis ea ꝛsa euidentia hꝫ ñfĩcat ꝛsionẽ totã nunc, qd ipa ggone hoc ẽ tus ventiuus, et tunc ẽ instantẽ de quo dicit, ingnatis ea ꝛsa de quo dicit hꝫ ñfĩcat nunc existere, ea ẽ ẽ instantẽ ex ꝛsione nunc dicẽs, et de gtiã ingnatis mentalis. Ad ꝗnꝫ ꝛsdeo ꝗ remittẽs a tempore ẽnfarato g ꝯ dꝫ, tunc qd gtio ea ꝛsa, ñ vo qd ẽ-

UGR Biblioteca Universitaria

instanti ꝑticis, futuris undecunq; ingtat gdoby, dꝫ vñs vnā
ꝝ, et gd ꝓcedꝫ indet, n gd dꝫ dei, et nꝫ 20. ꝯpones 20. 23
ꝑla ꝑticꝫ regonē ꝑtempore ꝑsentꝫ Cuiꝰ one impleꝰ ꝯpo
nali 2. ꝑticꝫ huiꝰ ꝑtis tempꝰ quod venit tempori dependens
ꝯ cogne ut hoc ē ꝑsens, et locent ꝓxime illud ꝓuenit hoc,
et illud, et illi tempori, qui ꝓxime tempoꝝ. Si ꝯ Christ
ꝯpong falso, tunc ꝯ ꝯponit ꝯmnib⁹ instantib⁹ ꝯcluse
tunis, et ꝯ aliquo huiꝰ indet, qđ tempꝰ erit falsa: Christ
ꝯpong diu tunis, et nō ꝯpondebit erit va, ꝯ aliquo ꝯdebꝫ in
stanti dei sequi, ergo, et requiretur ad ꝑtis falsꝫ,
qđ in nullo instanti huiꝰ dei: Christ natꝰ, et nō fuerit hoc
nꝫ ꝑ instanti: qa. res dei ꝑpong illꝫ ꝯponere ꝑtempoꝝ
sentē abstracte subiecta rare tempoꝝ ꝑsentꝫ, qui sequ
tur ꝑticꝫ qđ aliquod ex illis instantib⁹ ꝯ, qđ ꝑticꝰ
sequ ꝓcedit existit ꝑtio.

22

Nō ꝯ ꝯpong vel ꝯ apelare simplicꝫ ꝑtis: nqđ instans
sit ꝑtis tempꝰ ꝑsentꝫ ꝑtinēs ad one, ubi ꝑticꝫ ꝑtis mentis
te, ergo quid denotat alij instantꝫ venit usq; qđ
libet sit subsequ one ꝑ ꝓcedentꝫ ꝑtis et instantis.
Dici ꝑ qđ ꝯ ꝯponit ꝯmale: nec hinc sequit, qđ hoc
tempꝰ, diuturnum, ꝑfusa, ꝑ Christ natꝰ: corrad. Ꝯ ꝑticꝰ ꝯponit ꝑ
tempoꝝ temporis, ad quo ꝯm fuit defensus ad impertinentiam [redacted] sit ꝑfusꝫ
in hac ꝑte ꝑtis hoc subsequ hoc ꝯponit ꝑticꝫ, et tm ꝑtinet ad omnis bo
es, nec aliquis hoc sit ꝑtis. Tuꝝ ꝯponit illa ꝑticꝫ ꝑtis ꝑtis, sit capax
obꝫ, aut ex qu modꝫ ꝑ exqu habꝫ, quam ꝯponit mutare potꝫ et aut

ex dictis constat.

125

Propones 3.° ut hæc pretio sortes sedet sit va satis est si pratum conveniat subiecto 2um aliquid instans presens importatum per colum; sed si sortes non sedeat in 2o instanti, pratum convenit subiecto 2um aliquid instans presens importatum per colum: ergo. Probatur: ut hæc pretio prius cucurrit de preterito, sive sufficit quod pratum conveniat subiecto 2um aliquid instans preteritum importatum per colum: ergo. Disquo maior: ut hæc 2um tempus importatum per colum, quando ipsa existit, concedo, quando extitit, vel extiturus, nego maior. Constat distinctio ex n.° 120. Ad quam quæsito antecedens similiter disquendum. Disparitas inter propositionem de presenti et preterito sunt, quod 1.a designat instans, vel confuse, illud sit instans, cui pretio coexistit: ideo non sufficit hæc pretio adamus existit vel aliquando fuerit va: quia existentia adami non datur nunc quando existit pretio. Pretio autem de preterito non exigit quod obiectum coexistat ipsi propositioni, sed quod aliquando extiterit.

126

Ex his colles 1.° propositionem mentalem de preterito affirmativam posse transire de falsa in vam, non autem e contra: hæc vera prius cucurrit falsa erit in instanti a, si nunquam cucurrerit; si autem currat in instanti b, tunc erit va in instanti c: hoc evenire necesse est contra: si autem aliquando cucurrit, nunquam deinceps erit vera quod non cucurrerit. Unde pretio de preterito nava prius non cucurrit potest transire de va in falsam, quod datur ratione. Colles 2.° propositionem affirmativam de futuro prius curret, de va posse transire in falsam, contra sed quia talis pretio hata in instanti a erit va si prius sit cursurus in instanti b; si vero nunquam sit cursurus ab hoc instanti in posterum. Eadem pretio durans usque ad instans c in hoc erit falsa; hæc autem pretio non potest transire de falsa in vam: nam hæc pretio prius curret ideo erit fal-

ra, q̄ nec ḡnq curturus prius, tunc ḡnq cucurrerit, ḡnq ḡngenerunt ḡn dever.

127

Si vero ḡno de futuro sit nova, vel prius curret post sui ḡngenere de falsa tunc ḡng in instanti erit falsa, si cucurrit in instanti b, et in instanti erit vera sin sit curturus postea. Coles 3º. hanc ḡnem Sortes sedet representare tempus prsens sub pura rat̄e prsentis ex parte copulae, quamquam ex parte subiecti, hoc tamen discrimine, quod ex parte copulae tempus nate representat, sicut nate representat Sortes; ex parte vero subiecti solum exprimit tempus coexistens ḡnoni: unde tempus cera ex parte ḡnis durans ḡnonis variat, sicut variat coexistentia, ideo ḡno debeat representare in tempore, hoc variabile, cum ḡnones representant ḡno durans pro sit representari in diversis instantibus.

128

Coles 4º. quod si ḡdicta ḡno sit indefinita quoad tempus, non ideo equivalet huic, Sortes sedet in aliquo tempore; sicut si ḡno al. sit hoc in extra negentia, sic de subiecto indefinito, ideo equivalet huic aliquid al. Nos coles 5º. quod sit hec ḡno hoc sedet vera sit quousque hoc sedens, non ideo vera haec Sortes sedet, sed in quocumque instanti sedeat, et ratio est quia primo de nullo dicitur nate hoc loquitur; ideo quousque ḡn sedens vera sit 2º quia in ḡnone tempus dicitur nate illud sede, aut coexistit ḡnoni: unde non vera, si non sedeat Sortes in illo instanti cui ḡno existit. Imo ex parte ḡnis ḡnare vera docere ex parte, sicut non debet in 1º ḡnone quamquam sit hoc sedens, est vera non in 1º instanti sedeat ḡno, et in 3º non prius, sedebit sedet, et erit falsa si in 2º nullo modo sedeat; ita haec Sortes sedet verificat in 1º instanti existens in 1º, et in 3º verificabitur existens non in 1º, et in 2º, et falsificabitur in 2º existens dicitur.

129

Coles 6º. quod cum illa ḡno significet expresse tempus prsens sub prsentia prsentis, verificat quodlibet instans, ut quis potens esse prsens, quamquam sit hoc instans,

aut necessario falsas, siue ꝙ ggones de futuris et ꝙ sit. loquendo de ggonibus
nisi de futuris cõtingentibꝫ absolutis, quę additionatę ꝙ quę ut ggones futuras,
et ꝙd modo ꝙ ꝙ et posse esse, dicitur ĩ necessario, et cõtingens, necessa
rio ꝙ dica aliquẽ posse nõ esse cõtingens ꝙ dicta esse ut posse nõ esse. Et
gens subdicitur ĩ absolutas, et additionatas, hoc ꝙ dicit de pendere ab aliqua de
tore, quę tñ differt sc̃hear a additionatis ut ĩpras autẽ cõtingentes. Illud
ꝙd dabit ꝙ dependere ab omni conditione: ut ꝙ ruinabit de his ꝙ futuris cõtin
gentibꝫ absolutis, et additionatis, exponitur ĩ hac manĩe necessario, et falsis.

132

nam sentia fuit epicureorum, et ꝙ mundo nobili ꝙ aristoteli, et Caroni. Affir
ma ꝙ sint falsi casus a deo sancta, ut apostas, nisi graui errores cõtra fidem catho
licam quales sunt per monstra disgunctiua cõtingentia de quibus lectione
2ª. Et ꝙ nullus ggones de futuro cõtingentes, siue absolutę, siue additionatę sint
determinate uere, falsas: dc hę ad argumenta contra ĩ, et ĩ resolutas eo
logice stroculiter ambo ꝙ bene breuiꝫ ꝙ a nobis ꝙ currentia, ne ĩ alienę
mentis falsę ĩmitamur. Ad ꝙ 1º aurea aristotelis aut hanc 1º dicitur
tranꝫ ꝙ 8º. cujus ꝙ quidꝫ dicere, quis ꝙ fore; a cuius ꝙ illud dicitur
fore dicere, necesse ꝙ ut gatta, albe ꝙ ipsum dicere, ꝙd omnis
affirmatio uera ꝙ aut falsa.

133

fore ꝙ ꝙ vobꝫ loquit cicero 1º de fato: ex his necessa e falsitatibꝫ
alterꝫ falsum, ut sancta bñ sillogizat, omnia ꝙ mendacia uera fu
turi: n sancta bñ falsum; nisi voluerimus epicureorum opinionem ꝙd:
potia uo ng opinę epicureorum mendacia ꝙ mendacium. Probatio
nis posset dc nra ꝙ se omnia sancta, quę ꝙ testimonia ꝙ quę uidem
possa pud ecclesiam montoia. Ad 2ª ha erant: deus hec cog

nem dei nate vel circa futura tam absoluta, quam conditionata; et quaelibet proprio nostra circa futurum absolutum, vel conditionatum conformatur, vel deformatur cum divina cognitione: ergo quaelibet proprio nostra circa futura absoluta, vel conditionata sit divinae eva, vel divinae falsa.

134

mas coadunatam quam partem constat ex pluribus sacrae scripturae locis: pro futuro absoluto sunt hic: unus vestrum me traditurus sum; pro futuro conditionato hic: ve tibi Corozaim: ve tibi Bethsaida: quae si intiro, et Sidone factae fuissent virtutes, quae factae sunt in Tyro, in Silitio, et cinere poenitentiam egissent. ex quibus colligitur, deum ab aeterno cognosce peccatum futurum Iudae, et futurum conversionem Sidoniorum, et Tyriorum, si illis collatae fuissent virtutes: ergo. quidam magister Ledesma Tosca manet negat de scientia certa dei circa futura conditionata, statuitque in deo quandam scientiam sicut naturalem, qua deus per conjecturas aliquo modo cognoscit futura conditionata: fundatum ipsius sunt, quia deus utitur his parvulis dubitativis forsan, forsitan, quamquam suam sententiam esse illi certissimam, ait; pro illa citat suos caietanum, fenariensem, caterinum, et conclusit illam sequi omnes discipulae divi Tomae.

nostram vero sententiam, ait hic magister, non esse illi probabilem, pro illa citat quosdam modernos theologos, qui non sunt de scola divi Tomae, et intento veluti dignito ostendit hos modernos esse eximium, acutissimum, sapientissimum molina, et eruditissimum valentia. egre ferunt Tostae res, Iesuitas dicere, sententiam hanc fuisse Tostarum, quod scilicet deus scientiam sicut naturalem habeat; et dum a magistro Ledesma non expugnant, quae hucusque diximus, et ipse hic dispunctum in elicione Salmantina erat anno 1611, patienter sustinere debent; non quod a nobis hoc dicimus. interim audiat

sedisma cur moderni nostri theologi scientiae, i. naturalis velut deo indignus abiicit.

736

divus Ieronimus q.te 26 Ieremiae ait: Cum ambiguum forsitan maiestate dei convenire non potest, sed nostro loquitur affectu, ut liberum hominis servetur arbitrium. Divus augustinus tractatu trigesimo 6 in Ioannem: ille, qui omnino sit, quando dicit forsitan, non dubitat, sed increpat... Dubitantis tamen sunt quando dicit ab homine, ideo dubitante quia nesciente; cum vero dicitur a Deo non sunt dubitantis, cum deum nullatenus, illa dubitatione arguitur infidelitas, non opinatur divinitas; similiter loquuntur reliqui omnes, res quorum doctrina sufficit loquuntur theologi, Iesuitae.

737

Pt 33c hac vane phica: hae propositiones prius peccavit cras, prius non peccavit cras, sunt de futuro contingenti absoluto; sed altera sunt determinate vera, et altera determinate falsa: ergo. Pt nor 1o. illae propositiones sunt contradictoriae; sed eduabus contradictoriis altera sunt determinate vera, altera determinate falsa: ergo. 2o. Cras ex his propositionibus prius peccat, prius non peccat, altera sunt determinate vera, altera determinate falsa: ergo hodie ex his prius peccavit cras, prius non peccavit cras altera determinate vera, altera determinate falsa. altera enim conformabitur determinate, et altera determinate deformabitur ab obo. Confirmatur: in quolibet tempore praesenti, praeterito, et futuro res sunt, ln sunt: ergo sicut ex his, peccatum sunt peccatum non, altera sunt determinate vera altera determinate falsa, ita hae peccatum erit, peccatum non erit. idem argumentum conformatur his, prius non erit si audiat contionem, prius non convertatur si audiat conditionem quae sunt futuro contingenti conditionato.

738

inter res ex dictis praedictas propositiones esse eoad se determinate vas, (determinate fal-

pas, le coadnos tales determinans n. repugnantes non sunt. et possumus, quae neque ex illis propositionibus sit determinata vas, quae neque determinata falsa. An quae hic determinata vas, vel falsas, quae propositionibus in se repugnat in ipsis propositionibus, vel in divo decreto ut volunt Jos. ad theologos peccat inquirere falsa et tota vis sentiam non difficile nitatur ex dictis: nam independenter a quocumque extrinseco vis, vel falsus est, quod alia peccatum pri. cras erit, si vis est, quod erit haec propositio prius cras peccavit conformis cum suo obo, et falsa haec prius cras non peccabit, si cras non det peccatum pri. Sexto 6.a obiecnes solvuntur ~~vicinus voluntas, positis omnibus principiis, et requisitis ex parte actus primi a deo operans, adhuc sit indifens ad operans, et non operans~~

Sectio 6.a

739 Obiecnes solvuntur.

obiicies 1.o si cognitio divina de peto futuro antichristi esset determinativa, peccatum ipsius esset necessarium, et non liberum: ergo. Pr. ans: scientia divina esset ans necessario inferens potionem illius peti: vere enim inferret: Deus sit illud peccatum: ergo illud ponendum est. ante solum notandum est potiam ad operans liberam aliquam esse antecedentem, aliquam consequentem. potia ans est illa, vicinus voluntas, positis omnibus principiis, et requisitis ex parte actus primi a deo operans, adhuc sit indifens, ad operans, et non operans, unde sub hac potia, quae dicitur libertatis et indifes, actus sit liber si ponatur, et libera sit voluntas, si non ponatur actus. potia consequens est illa vicinus voluntas, seu posita operans, et ipsi, quae illam necessario requirunt, posse non ponere operans, quae potia cum sit ad impossibile: impossibile est nunquam ponere operans, cum non operans, non dat, nec ad libertatem requiritur.

740

potiae anti opponitur necessarius ans, quae est illa, vicinus voluntas in actu 1.o primo non sit indifens ad operans, et non operans, sed determinata ad unum extremum, ut voluntas beati ad amorem, qui per impossibile non est. potiae consequenti opponitur necessarius

tas coens, quae stat in eo quod voluntas, ex supone operantis nequeat non operari, seu nequeat cum operante non operari operantem: tunc operatio quae mutatur compatibilis est cum nunc operantis dicitur necessas, et haec non tollit libertatem, quia quando detrimento operantis provenit ab operante libere posita: unde liberatur haec necessitas, ut non detrimento operantis. His suppositis, nego ans, et disquo ius probatur: scientia dei est ans necessario necessitate coenti inferens, sed do: necessario necessitate antecedenti, nego ans.

741

divina scientia est prior tempore peccato antichristi, et illud infert, quin sequatur peccatum esse necessarium: nam peccatum quod est posterior tempore, scientia est prius prior ut logica, et intentionaliter scientiae divinae, haec est prioritas in hoc stat, quod peccatum non ideo est futurum, quia scitur a deo, et extra, ideo scitur a deo, quia futurum est, ut loquuntur sancti patres, quos affert citatus motoria: unde licet scientia divina inferat necessario peccatum antichristi, illud infert necessario necessitate coenti: nam divina scientia supponit liberam determinationem antichristi ad ponendum peccatum, ex supone quod antichristus posituros sit peccatum, Deus ab aeterno cognovit hanc determinationem, et sicut potest antichristus libere se determinare ad non ponendum peccatum potest impedire scientiam divinam de ipsius peccato.

742

Ex quo colligitur, quod licet antichristus sit liber ad peccatum, cum peccatum non ideo potest falsificare divinam scientiam de peccato ratio est quia ut falsificetur scientia debet haec supponi in deo; sed in deo supponitur ideo est quia peccatum antichristi certo futurum est ex libera determinatione ipsius, quia supone facta, ut falsificetur scientia debebat antichristus ponere nunc peccatum, ponere nunc peccatum futurum cum peccato certo futuro est impossibile, unde impossibile est quod scientia de peccato futuro falsificetur; solum quod datur potentia in creatura ad impediendum scientiam divinam

de peto, ut diximus, quatenus potest liberè non ponere petum, tunc quod ab eterno non extitisset sua de peto.

143

Obiicies 2º instando: posito iam tempore, in quo antichristus peccaverit, legitimè tempore potest non petere, ~~[illegible]~~ licet peccare? si hoc poterit falsificare divinam scientiam, quae actualiter dat de peto. Si tamen non erit liberè: ergo. Respondeo dubitando, quod tempus, de quo loquitur, ipsum instans peti, vel instans ante de peto. Si hoc in illo non habet potentiam ad non petum: nam in instanti, in quo ponit petum, necessitatur non ponere petum; hoc est enim sine gente petum cum non peto: ergo de necessitatus ne nesciat ad petum, et ad non falsificandam scientiam de peto. Si loquatur de instanti ante, cum in hoc non detur actus 2us peti, nec aliquid necessarius ad petum, potest non peti, negat ex hoc solum sequitur, quod possit impedire scientiam de peto.

144

Oppones 3º futura contingentia non habent esse determinatum in se, cum non existant, dum sunt futura, nec habent esse determinatum in causis, cum haec sint indifferentes ad dandum illis existentiam: ergo propositiones determinatae ad talia futura non habent determinatam vitam, aut falsitatem. Dico quod licet praeter antecedens futura contingentia non habent esse determinatum in se praeter praeterito, quo ad ipsa futura procedit praeterito, concedo: praeterito ergo ipso portato per colum, nº. Praeterito de futuro formatur de praesenti ad futura, et de praesenti futura non habent esse determinatum; ad tempus in portatum per colum tempus futurum, pro quo affirmatur existentia, vel non existentia; et hoc sufficit, ut praeterito habeat in se determinatam vitam, vel falsitatem: sicut ut praeterito de praeterito hoc cum Iudas peccavit sitiva non requiritur, quod petum iudex modo existat, quia sufficit, quod extiterit praeterito portato per colum.

145

Vtrũ c dicẽgno ꝙ Zg anos ꝓꝑ: nec hent ee detnatꝫ anteceden in
suis causis, sed: nec hent ee detnatꝫ ee detnatꝫ ee in suis causis, nec
ans. Caa ẽtra ñ Tantecedens detnata ad ꝓpriꝫ hẽtia, ẽ
hꝫ nullꝫ anꝫ detnanꝫ hẽt ẽ Caa ad aꝫ dꝫ ꝓtiꝫ quꝫ ad cẽ
cedꝫ, attenta ẽ hẽtia ex rigore, qd ẽ detnat ad ꝓpriaꝫ
ponendo hẽ cõent necsiam ad ꝓpriaꝫ, talis operatio hẽ cõen
tꝫ detnanꝫ in caa, qꝫ detnatio optime subẽt ẽ hẽtia. Et
ne de ꝓpriaꝫ ꝓtꝫ ee antecedens ẽ ꝓpriaꝫ in caa, et in caa cõent
detnata. Disputo 5ª de discursu lexo 5ª nra discursus extra
nulla dubia circa ꝙꝫ enadam.

745

ꝙ analogiꝫ ẽt sibidiꝫ ad discursꝫ seu motꝫ localꝫ ꝙ dat discursus men
talis ẽt hꝫ dat motus localis ꝙ discorꝫ a termino ad terminũ transit ad aliꝫ; ita et dat
discursus, ꝙ discrus ex prima rẽ transit ad aliꝫ, sic discursus sic de filio ꝙ
detnatus ex 1º iudicio ꝙ ẽ ad aliud. Et ꝙ requirit ad discursꝫ duo aliꝫ ẽ
dicia requisita ut qualia cunq; hꝫ iudicia grius currit, grius motus discursꝫ mutatur
ad dat ꝙ grisio, qꝫ ꝓpriꝫ, in eo ꝙ ab primo iudicio detnes ẽ ꝓpriaꝫ ad aliud
cognoscibile, ego ẽ sensibile. Dicit primo iudicio ꝓpriaꝫ, quꝫ nec iudiciꝫ ut pote detnans
ad aliud, aliquꝫ priꝫ hꝫ debet malitus.

747

hic ẽ, qd ẽ intellectꝫ iudiciꝫ formandꝫ habeat exactitudinem ꝙ ꝓpriaꝫ ꝙ ẽ ꝓpriaꝫ
enꝫ subꝫ, int cognoscꝫ, ad hoc discursus ñ dat, ob defectꝫ iudiciꝫ ꝓpriaꝫ. hic ro
gat ẽ qꝫ discio dari debeat int cõa, ad qꝫ hẽ inventionalis ꝙ ꝓpriaꝫ

Scotus ait, aliquam dari debere distinctionem inter obj. a quo intus progreditur, et obj. ad quod progreditur. Et communiter negatur dari debere talem distinctionem: nam hic sunt optimus discursus: Sed hoc: quo alterum inter obj. utriusque iudicii, neque realis, nec formalis distinctio detur. Per quam controversiam quaestionis exigit distinctionem, saltem rationis rationantis: nam ex hoc iudicio prius sed hoc non tenet dicit moveri intus ad hoc: quo prius sed hoc. explicat discursus dicit formalis. Discursus quidem virtualis, qualis sit proprio actualis, ut quaestio 2 lucet dicens, sed rigorose non sit discursus.

748

Rogatur 2º an discursus formalis utitur per ans formale, an per formale consequens, vel per utrumque, in solo antecedenti formali stare discursum asserit per Urtado disputare Decima logicae sexione 12 et communis restitutio quae genera sunt, in utroque discursu statuit. Respondeo quod non intelligitur discursus formalis nisi intelligatur progressio intus ex uno iudicio stato ad aliud, et hic receptus intelligi nequit nisi forma intelligatur ans et consequens: ratio noris: nam nequit intelligi progressio localis, quin intelligatur locus a quo et ad quem: ergo. Haec consona sunt formalis quidiscursum sic definit: Sermo in qua, quibus dispositis aliud sequitur necessario. Dices 1º Discursus tenet ad scientiam et opinionem; et scientia et opinio sunt conclusiones: ergo discursus generat conclusiones: ergo non constituitur per conclusiones. Disquo maior. Discursus generat scientiam et opinionem habituales, concedo: actuales, sub disquo: Discursus adequate sumptus generat conclusiones, discursus inadequate sumptus, concedo maiorem.

749

Itaque discursus adequate sumptus generat scientiam et opinionem habitualem, seu habitum scientificum, et opinativum, at discursus ita sumptus non generat scientiam actualem, et actualem opinionem, quae in argumento sumuntur. Sed in argumento igitur intendit, quod conclusio scientifica, seu opinativa generetur a discursu, dicimus non generari a discursu adequate sumpto, cum conclusio ipsa non generetur. Generatur vero a discursu inadequato, sive ab antecedenti, si scientia et opinio conclusiones sumantur a discursu generantur, non tamen generantur extrinsecus, sed intrinsecus: nam opinio, et scientia sunt formae denotantes intrinsecum. Nota quod licet sit modus sciendi ignoti manifestativus, non ideo solum est discursus, nec ideo datur quadruplex modus sciendi: nam non quilibet

modus scienda stogeobus ꝯ ille, qui nō dignus, dicio, largiri.

752 Et dicis cōtinuādi descarg ꝯ segueꝝ vigde vidaꝝ, fruitur ecclesiastic. vsum
nichoo dāt: quo vsu sal. Et hoc vere dādo cadꝝ in fūctiōnē dubiꝝ, et dubi vidiciꝝ. Re
bus ꝯ, amoꝝ sit essentialis ꝯ: dubiꝝ inquit dicens precipue, quia negatiꝝ ꝯ contrarium
reuerendꝝ cum essentialis scire. Affirmant pres ad iago, quia, Gregoꝝ, et Rex allegat
Communiter dicto ꝯ nauarrus Nauarꝝ: Dicit, q cadꝝ ꝑla, qui immediate in vsu sic ināliō qui
ꝑmissa, ut patet ī hīs: Cesar ītperator, ī hi duo sexus. qd hic dicit ītp erat. hīc
ītperatoꝝ, ī hīc hos Cesar: qd Cesar ītperator, inquit ī grammar illa ꝑ tēpus
ītp hīc erat. Vacatione: q. fuit Cesar ītp, qui fuit dominus, qui fuit ītperator
vixo, qui ī obꝝ cessit. Ita ꝑla ītp cessit pro fuit cadꝝ ꝑla.

753
Ponit rōnēm ex dictis. Dicens Discursus ꝛ dicit ab ap̄ negato huiꝝ dicens. Hoc
ē rōnabiliꝝ. Scitat enabiliꝝ ē discursus ꝛ ī quo ꝛ dicit ab ap̄ negato huiꝝ ap̄ hensiꝝ:
Negat illē et ut ē datas Solutes ē Negatiua ab ap̄ negato: q dubio ē scitat dubio ꝛ
cōgnitio ap̄ hensiō Negatiua ē ap̄ hensiō abstractiua ab ente dubiꝝ dubiꝝ: nec necessit q hic hoc hoc, cū
enabiliꝝ dubio ꝯ ap̄ hensiō ꝛ ap̄ hensiō dubiꝝ ab ente dubiꝝ: nec necessit q hic hoc hoc, cū
nō ꝯ ens dubiꝝ ꝯ ens ab ente dubiꝝ ꝯ ens ab ente dubiꝝ: nec necessit q hic hoc hoc, cū
nō ꝯ ens dubiꝝ ꝯ ens ab ente dubiꝝ ꝯ ens ab ente dubiꝝ: nec necessit q hic hoc hoc, cū

752 actus ī intrō ce clarus, qui ceruus dare rep̄ reneat obꝝ nuoge
nus ꝛ. ī de cadꝝ clarus, qua ꝛ post a prima. Ad 6ꝝ, q uerisimile
ꝑ ponꝝ adūrus adūrus, qd ille actus deus ē ista essentialē
dependeat a ꝑtēs, ex hoc pōt abstrahi, et ī ista gladat agens,
qui ꝑ ponat hoc ī absentiꝝ: et ī regula tenet ꝑ missa, ī
colligere ab ꝑtas distantias rep̄ reneat ꝑ ponit ī ꝑ ponit
meꝝ fidei, trans aliquꝝ rales ēt dentes qn ī de requat qd
hīt ī diffens ad clarus, ꝛ discursus ex actus fidei, nō dicit qd
talis ī debeat ēt pose obscurus, nec ī da dicimus.

753
Probat ꝛ. ar ꝛ debeat attingere obꝝ adequatꝝ, prius arꝝ ī naturē
deoꝝ communi, et ratio: q ꝛ dicto ō attingat obꝝ adequatꝝ,

UGR Biblioteca Universitaria

pmisarum ut in hoc silo: omnis hoo sal; et prus s hoo: ergo prus sal
ergo prus s hoo, et omnis hoo sal: hoc ergo non debet evenire, omni
bonalit ex falso non potest inferri vim, iuxta illud ea falso aliquid ovum,
ut in hoc silo infert: omnis hoo sgignilis; et omnis equus s hoo: ergo om-
nis equus sgignilis; et eens hoc non est vim si attingeret obiectum adequatum
pmisarum, obiectum concoentis est hoc: omnis equus sgignilis, quia omnis
equus s hoo, et omnis hoo sgignilis: ergo. Confirmatur: dicitur non debet repetitum
Xne; et deberet, si X debet attingere obiectum adequatum pmisarum: ergo.

74

Resdet pariaga illud principium debere intelligi de silo vocali;
sed non assignet fundamentum, dicendum intelligi de discursu mentali.
Resdent, alii apud pre Conton, Xnem esse conditionatum, et pmissas
esse conditionem, qui de ipsius sensu facere: omnis equus sgignilis, si omnis
hoo sgignilis, et omnis equus s hoo. Contra nam vacet hoc pretio, Cris-
tus het duas personas raos, quia nestorius illam infert ex his pmi-
sis: quisquis het duas naas het duas psonas; et Chris-
tus het duas nas: Xe ergo faceret hujus sensum, Cristus het duas
psonas, si quisquis het duas naas, het duas psonas. Contra
2°: quia nunquam deduceret Xe absoluta: nam in purificanda Xe
ditionis, ipsa X evadit conditionata, ut patet in appositis
exemplis.

55

dices 1°: omnis actus attingit suum mobum; et mobum Xnis sobum
adequatum pmisarum: ergo. Confirmatur 1°: intellis sua necessaria,
et semper a conducit Xe suum omnibus requisitis ad eli-
ciendum assensum attingentem obiectum adequatum pmisarum: ergo. Confirmatur 2°

particula illativa ergo denotat in illo vocali consequentiam attingere obiectum adequatum premisarum: ergo et in illo mentali. Disquiramus omnis actus attingit suum modum intrinsecum, concedo: extrinsecum non maior, et concedo nostrum de modo extrinseco, et illam non de intrinseco. Modum intrinsecum, ut intus assentiatur huic consequentiae, quod hoc est identitas, quae dat intellectum, et praeter: premissae vero solum sunt modum extrinsecum. Ad 1am confirmationem nego antecedens. Quod ad 2am probationem: nam intus, et hanc premissis, quod non sunt habere aliquem suadentem consequentiam, ita sehere: quia ita sehent premissae: Sed alii dicunt quod sunt deficere in genere voluntatis ad illum assensum.

756

ad 1am nego antecedens: Si ergo solum denotat intellectum consequentiam deducere ex determinatione premisarum, ex hoc non sequitur consequentiam attingere obiectum adequatum premisarum, nec consequentiam esse essentialiter consequentiam. Instans: identitas extremorum cum uno 3o sub obiecto adequato premisarum, et identitas extremorum inter se sub obiecto consequentiae; identitas extremorum cum uno 3o sub identitas extremorum inter se: ergo consequentia maior, disquiro nostrum: identitas extremorum cum uno 3o sub adequate identitas extremorum inter se non sub adequate, concedo: patet distinctio in hoc sillogismo: omnis homo est animalis; Petrus est homo: ergo Petrus est animalis: in quo premissae sunt attingunt identitatem omnium hominum cum animali, et consequentia solum attingit identitatem Petri cum animali.

757

Dices 2o: Consequentia est talis sillogismus est talis; sillogismus est talis attingit intrinsece obiectum antecedentis: ergo. Probatur: ita sehet illa intellectus, et consequentia relativa intellectus fundatur, et tamen non potest dari relatio est talis, quae intrinsece non respiciat fundatum, et tamen: ergo. Confirmatur: sicut relativa sentiens relativa, ita et illa est talis: ergo. Probatur antecedens: ita relativa sentiens relativa, quae nequit perfecte cognosci nisi in ordine ad fundatum, et tamen

f ilao necuit in teligi nisi in ordine ad ans ex quo infert, et ad conseq, quae infert: ergo. tq arguitur, quae confirmatio hac distinctione solvuntur: ilao reduplicative sumta sit ut relatio, et non potest intelligi, quin intelligatur ans, et sc: ceterum ilao specificative sumta nil aliud sit, quam haec propositio prius sit hoc vero, quae ex se non dicit dependentiam ab hoc potius anti, quam ab illo, et coent, nec sit relativa. Patet ad fin arguti sexio 2a utrum ad discursum requiratur cognitio nata, et reflexa, de bonitate ilanis.

158

bonitas ilanis stat in conexione antis cum coenti, quae conexio sit illa ratio formalis, vi cuius necuit esse unum ans, quin unum sit coens. dubium quidem de cognitione exercita bonitatis ilanis: nam quando intus per premissas assentitur conseq in ipso actu exercito attingit bonitatem: nam attingit exercite cognitionem premissarum cum coenti. Rogatur igitur an antecedenter ad elicientiam conseq requiratur cognitio reflexa bonitatis, quae cognitio sit signata? cognitio haec potest esse propria, vel impropria reflexa. erit propria si reflectatur supra cognitionem antis formalis cum coenti formali, quia intus solum propria dicitur reflectere, quando suos actus attingit. erit impropria si reflectio terminetur ad cognitionem antis, et coentis obi.

156

difficultas affirmative resolvendo pres quaestiones, et politicus, quos aliqui Rres sequuntur. Nam pres tractado, et Ton disputatione 47 logicae sexio 3a cum communi Rrum, et haec sententia restitutio ad discursum non requiritur cognitio reflexa de bonitate ilanis, seu conexionis antis formalis cum coenti formali, seu de bonitate cognitionis antis obi cum coenti obo. Pt: quia hoc pacto quidem intus attingat motivum extrinsecum ad assentiendum conseq ponit discursus: ergo

ad discursum n, requirit cognitio nec propria, nec propria reflexa. Et ans
motivum extrinsecum sidentas extremitatum, ergo, et hoc quis eqd
intus per premissas fides attingat talem identitatem ponit qd subsistat ad de
ducendam conclusionem: ergo. nor patet a parte voluntatis, quae sic primo
tenetur amare, et hoc quis eqd illi proponat motivum extrinsecum, sicut
bonas: cognitio et reflexa debent esse motivum, et applicatio motivi.

760

Opponens 1°: premissae fides assumunt ut dicitur ad conclusionem inferendam: quia illarum
utilitas ad talem finem debet praeconoscere, et haec utilitas est cognitio
antecedentis fidei cum consequenti fidei: ergo. Confirmatur: sciens debet scire se scire,
et ad hoc requirit cognitio reflexa supra premissas fides: ergo. Dicitur
ans: premissae fides assumuntur ut dicitur, quando assumuntur ut premissae
et ex intentione fidei omnis inferendae, concedo: quando exercitata su
muntur sunt exercite dicitur ad conclusionem inferendam, n ans. Premissae
et earum cognitio potest assumi ex intentione conclusionis inferendae;
hoc autem non requirit ad discursum: nam si intus casu, laudo in
fusas habeat aliquas premissas, poterit ex illis conclusionem deducere, quin
requiratur reflexa cognitio: nam ut intus discurrat non requiritur
qd intendat discurrere, sicut ut voluntas amet non requiritur
qd intendat amare

761

Ad confirmationem iuxta dicta circa necessitatem logicae ad alias scientias, res
deo sciens debere exercitatis innate scire se scire non requirit de
innate qd nate cognoscat se scire. Instas 1°: particula causalis,
quae ex sua tendentia attingit cognitionem antecedentis obiecti cum consequenti obiecto utpa
tet, in hoc actu prius sal, quia sic hoc, et omnis hoc sal; par-

cula illava, ergo idem attingit ac parcula q.a ergo. Resp. maior, non nova
Idis partes, quod parcula q.a nate attingit cognitionem, ideo ipsa causalis quidditativa, vel falsa. Parcula vero q.a solum ex eo esse repraesentat cognitionem, ideo solum
dicitur vera, vel mala. Insuper causalis potest reddere, vel falsum, vel ens, sed ita
parcula ergo.

762

Instas 2.o: hanc a duobus ex Idis praemissis, saepe evenit, quod altera
eliciat scientiam, et alterum. Sed hoc provenit ex eo quod unus reflexa tantum
propria cognitione antecedentis obiecti cum consequentibus, et alterum: quod illa reflexio re-
quiritur. Resp. maior non nova. Disparitas inter utrumque stat, quod
unus per praemissas formales penetrat praemissas obiectas, alterum non, quin requiratur
cognitio cognoscentis, et statim dicitur: praemissae obiectae non penetrantur perfecte nisi
cognoscatur cognitio obiecti: ergo. Disparitas clarius gratia ans praemissae
et, nisi cognoscatur cognitio sub exercita expressione identis cum
uno 3.o, sed dicitur: sub nata expressione cognoscentis, non ans. Cum praemissae sint
motivum ad scientiam, praemissae debent cognosci, in ipso enim includitur cog-
nitio cum scientia, et non requiritur, quod ut cognitio cognoscatur, quod
haec cognitio nata de cognoscente, et sufficit 1.a cognitio praemissarum, quae
cognitio exercita cognoscentis.

763

Quaeres, quomodo ans sit causa scientiae? Dico 1.o: nec causa obiectum
nec formale causa fiat scientia. 1.a pars probatur: quia causa fiat non producit, nisi in-
stantis, et multoties ans obiectum non existit: ergo. 2.a pars probatur: nullum datur fundamentum ut ans
formaliter dicatur esse causam fiat scientia: ergo. Probatur ans: tale fundamentum esset, vel quia ans sequalis perfec-
tionis cum cognitione, vel quia sine illo intellectus non sufficienter potens elicere scientiam, vel quia haberet omni-
nus speciei ipsius ne scientia, et nullorum fundamentum: ergo. Nihil. nequaquam

valis sequalis aliter imperfectiones et tamen una sit scientia abstractiva. Probatur quia ignis non sapienter potens produci ab alio sine huius conflatione etiam quia latio non sit ignis. Probatur 3um quia intrinsece actus intus sit species explicata abstractiva, non tamen species ipsa.

764

Iuvenque eadem species impressaque scientia huius antis, prius sit hoc, deserviunt ad hoc scientia ergo salvale; quia obiectum includit in impressis; scientia adusque eadem species deserviunt pro ipsa ans non species impressa actione. Nec oportet evincit ex eo quod Aristoteles posteriorum capite 2o dicat: demonstrationem autem dico esse scientiam que sciendo efficit: nam ipse loquitur non de efficientia physica, sed de facultate quam habet demonstratio ratione huius cum non efficit in generare causas, sed ingerere causas facultatis, et inexistences quatenus denonat inas scientiam, ideo immediate dixerat: dicimus autem esse demonstrationem notitiam; sive autem quod propter illum hendo, et idcirco tamas ... heres caput ... principia scientiae non absolute, et propriis, sed quod ad modo causas efficientes scientiae.

765

Dico 2o ans obiectum scientia extrinseca mota scientiae formalis. Probatur: causa mota extrinseca sola ex qua potentialis intentionaliter mota ad generandum et ex ante mobet potentia valis ad scientiam generandam. Ergo. Ignorantia quia ... lo scientia ergo prius sal dicimus ex ante isto prius sit hoc, quia illud ane obiectum situit sal. Dices: ideo bonitas finis scientia extrinseca mota ad amorem prius quia ... finem, dicimus bonum ... lit. Dico 3o ans formalis scientia extrinseca mota ad scientiam formalem: Nam scientia ... extrinseca mota, quam exercitium causas extrinsecas mota; sed ans obiectum scientia extrinseca mota, ut diximus, et ans formalis exercitium ans obiecti. ans formalis cognitio, media qua ans obiectum mobet ... , et applicatio eius antis obiecti ad movendum ... Ergo.

166 hinc notabis 1 ans [illegible] debere precedere tempore [illegible]; nec [illegible] tanti vale [illegible] elicere pot. [illegible] physice dicat [illegible] n. [illegible] [illegible] tere [illegible] sape plura [illegible] cognitione [illegible] priori tempore [illegible], id ab aristotele dicit [illegible] comunit accidit; [illegible] evenit [illegible] ex ...ula debet [illegible]: notandum [illegible] aliqua prioritas debet [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] qualitas dicit prioritatem [illegible] [illegible] [illegible] qualitatis; [illegible] prioritas [illegible] debeat [illegible], nec [illegible] prioritas nat. erit quasi prioritas nat. [illegible] causa [illegible] reduci [illegible] ad genus cae. efficientis.

167

Notabis 2°. [illegible] ... [illegible] prioris [illegible] necessitate ad [illegible]

168

Suppono [illegible] [illegible] et quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ignis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] combustione. [illegible] ita dico 1°. [illegible] dico 2°. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] positis, et bene [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]

UGR Biblioteca Universitaria

Contra hoc obiicies: si praemissae sint comprehensibiles intus posset elicere actum evidentiae veritatis: ergo praemissae verae dicuntur non tamen necessitant ad speciem assensum. Confirmatur: habitis praemissis probabilibus intellectus potest intus habere adhaesionem evidentem quod ponentem falsam consequentiam: ergo. Respondeo concedendo maiorem [illegible] in sensu diviso a praemissis, non vero in sensu composito; quia ante praemissas indubitabilitas [illegible] intus assentit praemissis, adhaesit [illegible], tamen non valeat ponere actum oppositum; tunc coniungeret assensum et dissensum circa idem obiectum.

§ 7.

Ad confirmationem nego antecedens: licet intus haberet illam evidentiam adhaesionem [illegible] intelligibiles praemissas, non comprehensibile sinaliter id [illegible] falsas evidentiae [illegible] intus. Si vero illae praemissae sint intus comprehensibiles, tunc non posset habere ergo [illegible] evidentiam de falsitate, quia ante praemissas assentit [illegible] ergo [illegible] ideo positis praemissis manere [illegible] tis necessitatis ad exercitium adhaesionis, quia illis praemissis positis, tenetur intus assentire [illegible]; [illegible] nulla [illegible] adversario [illegible], qui ideo dicunt praemissas necessitare ad exercitium, quia intus [illegible] necessaria, quae positis praerequisitis omnibus ad operandum, debet operari: praemissae [illegible] omnia praerequisita ad [illegible].

§ 12.

[illegible]: praemissas [illegible] intus [illegible] virtualiter esse [illegible]: ergo non necessitat intus ad assensum [illegible], [illegible]. [illegible]: quia praemissae tenet identitatem extremorum cum uno 3o, et [illegible] tenet identitatem extremorum inter se, modo dicimus, quod [illegible] identitatem extremorum cum uno 3o, virtualiter [illegible] identitatem extremorum inter. Unde [illegible] evidentia identitatis extremorum [illegible] ad illam [illegible]

tendo cum hic ipsum sensus sit ipsum praestitus in ipsis n requiritur, et ratio:
quia obiectum praeposito evidenter intuitu, hic non debet, nec tenetur assentiri pro omnes actus, quos potest assentiri, alioquin intellectus habet hac cognitione prius hoc, tenetur deducere omnes hos assensus: ergo Al: ergo sustinet X: quia intellectus sit potentia necessaria, et in illo antecedenti dantur omnia praerequisita ad illas conclusiones.

172

aliqui Patres probare solent nostram conclusionem ex eo quod habitis praemissis, potest voluntas nolens impedire directe conclusionem, vel indirecte distrahendo mentem ad aliam obiectum. Sed haec probatio non sustinendum, 1° quia adversarii dicunt debere supponi intellectum non esse ad aliam distractum. 2° quia non facile potest voluntas praesertim nolens impedire conclusionem suppositis praemissis. Dicimus contra 2um dictum: potentia necessaria positis omnibus requisitis ad operandum, necessitata est ad exercitium ad operandum; sed intellectus sit potentia necessaria, et praemissae sunt omnia requisita ad operandum conclusionem: ergo. Omnis maior non est cum 2 propositionibus: nam unum ex praerequisitis est, quod intellectus non praestiterit assensum sufficientem illi obiecto, qui praestitus fuit pro praemissis ut diximus nostra antecedenti.

173

Dicimus 2°: apprehensio evidens obiecti necessitat coadexercitium ad assensum talis obiecti, sed assensus praemissarum seipsis saltem equivalenter apprehensio evidens obiecti conclusionis: ergo. Probatur maior: apprehensio evidens ut talis immunere determinandi intellectum ad assensum excedit apprehensionem probabilem; sed apprehensio probabilis necessitat coadspecie ad assensum sui obiecti: ergo evidens necessitat coadexercitium. Disquo maior: apprehensio evidens necessitat X quando intellectus praestitit alium assensum prioris eiusdem obiecti: quando non praestitit, concedo maiorem. Ut supra diximus ut intellectus necessitetur coadexercitium, debet non procedere ad assensus; si enim processit, ipsum intellectus non tenetur ulterius progredi. Ad maiorem probationem concesso

mari, disquo nor: sed apprehensio probabilis est sola cum ad speciem, non necessitat simul cum carentia rationis in oppositum concedo. Et haec disparitas inter evidentem, et probabilem apprehensionem, quod haec non illa necessitet illam carentiam rationis in oppositum.

114

Dices 3.° non minus efficax assensus praemissarum vel assensus conclusionis quam intentio finis circa electionem mediorum; sed intentio efficax finis necessitat cum ad exercitium ad electionem mediorum: ergo assensus praemissarum necessitat cum ad exercitium ad assensum conclusionis omissa mari, et concessa nori non coeq. Et quia intentio finis, et praemissae eadem efficantiam habeant in ordine ad electionem dictorum, et ad conclusionem; intentio tamen necessitat efficax nisi necessitet ad electionem dictorum, quia nisi ponat electio voluntas non satisfacit oneri sibi imposito ex intentione efficaci; intus vero satisfacit et si conclusionem non eliciat: quia nullus intus sensus assentiri obiecto conclusionis, huic implicite assentitur, quando assentitur praemissis. Ubi nota bis quod obiectum evidenter notum non necessitat ad assensum explicitum, quando praecessit assensus implicitus. Disputatio 4.a de effectibus discursus. Sectio 1.a de scientia, fide, et opinione.

115

Scientia fides, et opinio communiter dicuntur effectus discursus: quia cum sit effectus discursus, modo iam explicato, et quaelibet conclusio sit vel scientifica probabilis, vel de fide, ideo scientia et effectus discursus appellantur scientia communiter definitur cognitio certa, et evidens. Potest esse immediata, vel mediata, 1.a cognitio certa, et evidens non habita per discursum, vel 1.a principia per se nota, quaelibet, tamen sit, et haec dicitur non discursiva, mediata, seu discursiva cognitio certa, et evidens per demonstrationem acquisita, et haec effectus discursus. Pro faciliori intelligentia sciendum quid sit certitudo, quid evidentia,

quid demonstrao. Certudo alia sit obiectiva, alia ad Jesiva, et filis alia, oba sit conexio, quae obiectum habet cum veritate, cuius assentimus, vi cuius conexionis obiectum necessit sphere aliter quam actus representat. Sed haec non tam certudo, quam vas actus dicitur.

)) 6

Certudo ad Jesiva datur, quando quis ita firmiter adhaeret suo iudicio ut de ipso non dubitet, quae ad Jetio sit ad iudicium verum, erit absolute certudo; si vero sit ad iudicium falsum, certudo non est. Certudo filis, quae sit stricta certudo stat in conexione et vite radicalis actus, vas radicalis sit illa, vi cuius actus non potest non representare obiectum, ut sit in se, ex quo sequitur, quod omnis actus certus sit verus; at non omnis actus verus sit certus, cum certus duo includat vitam radicalem, et filem, et actus verus solum exigat vitam filem, quod a intellectu necesse dubitare de actu, sive reflectendo supra ipsum, sive supra obiectum, sive supra principium motivum, seu efficiens, provenit a praedicta conexione.

§ 111

Conexio, quae dicitur actus, certus erit tam quam a principio intrinseco a sua intrinseca perfectione, tam quam a principio extrinseco provenit ab illa principio efficiente, seu motivo; sic hic tactus fidei deus sit primus sit certus rane obiectum ipso rentis aliter se habere, rane habitus signalis, qui sit principium efficiens, et ex ratione principii motivi, quod sit divinum testimonium. = evidentia supra certudo addit claritatem actus, vi cuius intellectus nec includentem dubitationem habere potest de oporto; quam dubitationem habere potest actus certus, ideo evidentia includit claritatem certudo, et vitam. Certudo ergo evidentiam non includit, sicque actus certus potest non esse clarus.

)))

UGR Biblioteca Universitaria

immoralis, fica, et mag, et hec ultima sit solus rigorose evidentia, et certitudo 1a stat in cognexione moralis actus cum obo. vel actus quoquis iudicat rem existere. 2a in nali conexione actus cum obo ut representante vel actus quoquis videns albedinem, affirmat albedinem existere, qui quidem actus potest esse falsus sive non alterabilis albedinis ignis albedinis species verbis. 3a stat in metaconexione actus cum obo ut per actum representat quod nec divinitus se hereat ad propositum potest vel hic actus impossibile sit simul esse, et non esse. Dicta intelliguntur tam de certitudine quam de evidentia. de evidentia si connectio attingatur per actum lentem clarius contrahentem evidentiae.

119

demonstratio iuxta philosophum sic definitur: Silus, in quo ex premissis evidenter evidenter infertur conclusio, quae definitio convenit demonstrationi prout sunt species silis, et quidem nolitur. Dividitur in demonstrationem a priori, et a posteriori. 1a est quid, et quia, eo quod sit illa, quae per causam demonstrat effectum, et effectum demonstrat per aliquid sectenens ex parte causae. Sic existentia lucis demonstratur per existentiam solis, qui est causa; et substantia demonstratur per applicationem, quae est causa non sit, sed tamen aliquid sectenens ex parte causae. Datur demonstratio a priori per radicem metaphysicam radicatam, vel Phoo: quoniam silis, vel per radicem fisicam, ut datur ignis: quo calor. Demonstratio, quae omne infertur fit scilicet ad effectum a causa ad radicatum, a radice

demonstratio unius per aliud, quod neque proprius, nec posterius demonstratio a concomitanti, ut quando definitum obiectum demonstratur per definitionem obiectum.

180

Iuxta philosophum tria ad demonstrationem requiruntur, quae debent per cognoscere principium scilicet subiectum, et passio. Principium quod sit illud dicitur, seu veritas, quae assumitur ut moveat ad scientiam. Subiectum de quo inventa

2º, quæ sine tali discursu habet, scilicet assensum dictis per solam loquentis authoritatem.

82

Opinio est actus iudicativus gravi fundato nixus, et non certus ex lo. dicitur gravi fundato, quia tale debet esse, ut possit movere viros doctos, et cordatos; si enim hoc careat iudicium non opinativum, sed temerarium erit, et in hoc differt opinio a verrore, et suspicione, addit, et non certus ex lo: quia tale fundatum debet non esse proxime potens ad certitudinem, quia in re tali non sit, quia ita proponitur intuitu, ut: ad certitudinem movere nequeat. Hinc sequitur opinio ex ratione tali non excludit dubitantem prudentem, nec imprudentem, et in hoc differt a certitudine, quæ prudentem dubitantem, et ab evidentia, quæ imprudentem excludunt. Infertur enim illam non esse opinionem, quæ sine probabilis: nam debet niti gravi fundato: potest tamen dari opiniones oppositæ equæ probabiles, cum utraque potest dari posse gravi fundatum. Denique fundata ad assensum opinativum non tollunt indifferentiam intellectus ad assentiendum, tamen unde requiritur pia affectio voluntatis inclinans, et imperans intellectum ad assensum.

83

Formido alia sit radicalis, formalis alia: radicalis formalis consistit in ipso actu opinativo, ut hato ex fundamento gravi non fundante certitudinem, quo posito, potest intellectus reflectendo supra actum, et fundatum, concipere prudentem dubitantem. Hic autem actus reflexus dicitur formido formalis, quæ ad opinionem minime requiritur, et ideo constitutiva ipsius non sunt tenet comu

nis sentia cum divo toma 2a 2ae quaestione 2a, art. 1o dicente:
formido accidit opinionis et ex plurimo Scripturae opinionis quidam opinantium non dubitant, sed existimant se certo scire, vitat quod ex ipsa expressa. his itaque suppositis inquiritur, an actus scientiae, fidei, et opinionis circa idem formale possint coniungi in eodem intellectu. possunt tales actus esse successive non dubitatur, nec quod habitus sint simul: nam quando baptizatur, videtur incredibile, quod per hanc fidei destruantur habitus scientificus, et opinativus, quos habebat circa plures vitae naturalis et cognoscibiles, et quae a deo revelatae sunt.

84

nec etiam procedit dubium de ipsis actibus circa idem formale obiectum: nam potest intellectus habere simul scientiam de deo uno, fidem de deo trino, et opinionem circa distinctionem virtualem inter essentiam, et personalitates. Unde dubium solum est de praedictis actibus circa idem formale obiectum. In quo 1a sententia, quam tenent plures apud praecontentos disputatione 2a loquitur secunda 2a est affirmativa, haec quae sunt plures, et gravissimos auctores, quos inter eximium, et acutissimum, et nomines eodem modo illam defendant: nam alii dicunt fidem posse coniungi cum scientia habitus species abstractivas, non propriae; alii cum scientia intuitiva supernaturali; alii cum cognitione sensitiva; alii cum sola visione beata: alii dicunt opinionem posse coniungi cum scientia si motivum actus opinativi evidens existimet.

85

Cum 2a sententia Innocentii: actus scientiae, fidei, et opinionis circa idem formale obiectum possunt esse simul in eodem intellectu. Eiusmodi actus non repugnant nec ex parte ipsorum, nec obiecti, nec motivi

borum, nec intus: ut constabit ex solutione argumentorum: ergo. Confirmatur 1º ex Divo Thoma 3ª parte quaestione 9ª articulo 3º ad 2um: opinio ex silo dialecto ea ante sua ad sua, quae per de nostra ne aquirit, quatenus aquisita potest remanere cognitio, quae per silum dialecticum. et clarius in 3um disputatione 1ª quaestione 2ª articulo 1º quaestiuncula 1ª ad 4um: opinio, et scientia quamvis sint de eodem, non tamen sunt 2um idem dicitur, et 2um diversa, et ideo possunt esse simul. Confirmatur 2º: apostoli viderunt Christum donum, ipsius panem, et mortem, et tamen habuerunt fidem theologicam de hoc: ergo. Confirmatur 3º: Philosophus catolicus, qui plures habet rationes probabiles, et evidentes circa Dei existentiam, quam dari fide divina credit, potest circa illam existentiam habere opinionem ex fundato probabilis scientiae ex motivo scientiae, et fidem ex revelatione.

Confirmatur 1º: idem medium, sed 2um diversa. 2º Apostoli viderunt Christum Dominum ipsius passionem et mortem, et tamen habuerunt fidem theologicam de hoc. Confirmatur 3º: Philosophus catolicus qui plures habent rationes probabiles, et evidentes circa Dei existentiam, quam dari fide divina credit potest circa illam existentiam, ex motivo scientiae, et fidei, et revelatione, quam ex Deo multi Justissimi habuerunt. hic reperiuntur tres confirmationes: prima ex Divo Thoma, et secunda, et tertia Sarone latae.

Sect. 3ª

Argumenta Solvuntur.

Argum. 1º ex Divo Paulo 1ª ad Corinthios

Capite 11 fides est argumentum non apparentium: ex D. Augustino: fides est credere, quod non vides. Item ex dicto Christi Domini: Quia vidisti me Thoma credidisti, ubi aiunt Divus Augustus, et Gregorius aliud vidisse, et aliud credidisse: ergo quia dicunt Hugo sciencia, et fides, de eodem obiecto. Respondetur fides est argumentum non apparentium, ex modo fidei licet possit esse apparentium, et alio motivo. Patet ex eodem Apostolo dicente: Invisibilia enim ipsius per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur. Ex quibus infertur quae fide divina credunt per ea quae facta sunt, sive per naturales rationes conspiciuntur seu evidenter noscuntur.

Ad Augustini verba sic respondetur fidem esse eorum qui non vident ex modo fidei. Ad 3um Divi Augustini, et Gregorii dicitur Thomam vidisse Christum resurrexisse et credidisse Christum quia resurrexit esse Deum, unde aliud vidit, et aliud credidit. Quae explicatio confirmatur verbis Sancti Apostoli Dominus meus, et Dominus et ex Christi Domini testificatis Thomae fidem, qui vidisti credidisti. Ex dictis colligitur quid respondendum S.to Gregorio dicenti. Fides non habet merito, cui humana ratio praebuit experimentum quae verba vera sunt quando qui assentit veritati non assentit quia dicit a Deo, sed quia experimento, si humana ratione comperit id ita esse ideo quod non vult praestare assensum nisi aliunde quam ex Divino testimonio sit ratio explicat S.tus Bona Ventura in 1.o disp. 22 quaest. 2a.

Ex his autem non inferas beatis posse fidem coniungi coniunctione neque licet hoc non repugnet ex natura actuum, potest divino decreto solum fides reperiri in iis viatoribus. Argues 2o nominis ponitur claritas, et obscuritas restitutio intellectus quae lux et tenebrae respectu eiusdem aeris certitudo, et incertitudo quam mors, et vita, simplicat quod coniungatur lux et tenebrae, mors, et vita: ergo simplicat quod coniungatur claritas, et obscuritas certitudo, et incertitudo. Sed coniungerentur si scientia fidei, et opinio in eodem intellectu invenirent simul ipsae coniunctae: ergo.

Disquo maior: non nus oponuntur Claras, et obscuras privativa, et certitudo, et incertitudo privativa, quia lux, et tenebrae, vita, et mors concedo: Claras, et obscuras, certitudo, et incertitudo positiva, quia lux Cl., nego. Claritas privativa oponitur obscuritati et mors privative pugnat cum vita, quia tenebrae et mors sunt ipsi non esse lucis, et vitae, ideo quia coniungi nequeunt. Liter obscuras actus fidei, et certitudo a consequi nari sunt positiva, ideo quia non sunt ipsi non esse claritatis, et certitudinis scientiae, quia obscuras fidei excludit a se, non vero ab eodem intellectu Claritatem, fidem dicit incertitudo opinionis.

89

Sicut intellectus hominis ratio disiungi potest fides divina de divinis misteriis, et humana, quia authoritas parentum de ipsis misteriis: unde iuxta adversarios in hoc casu coniungeretur certitudo fidei divinae, et incertitudo fidei humanae. Similiter in eodem intellectu coniungi potest apprehensio, et iudicium circa idem obiectum: sicut ergo fides divina excludit a se non vero ab eodem intellectu incertitudo, et apprehensio excludit a se esse enuntiationem unius de alio; illa tamen non excludit ab eodem intellectu, ita similiter in nostro casu. Et nota, quod intellectus hominis praedictos actus non denominat privative obscuros, et incertos, seu cognoscens non clare, et incerte: nam ad has denominationes quae obscuritas, et incertitudo requiritur notio claritatis, et certitudinis ratione eius de obiecto, quae notio nemo dare, nam solum sunt actus illi obscuri, et incerti positive.

90

Argues 3°: opinio affert secum formidinem, et sic omnem formidinem excludit: ergo non possunt coniungi. Confirmatur: actus non firmans intellectum circa obiectum cui assentitur facit intellectum formidolosum circa assensum, sed opinio non firmat intellectum. Ergo. Disquo ans. Ad 1am partem: opinio affert secum formidinem radicalem, seu fundamentalem, concedo: formalem, nego ans. Constat distinctio ex nostro TSS, et ex authoritate divi Thomae posita nostro TSS. Ad confirmationem nego ma-

tabilit cognoscere. Ex dictis notabis temerarie aquodq

quę 2ª ex dam

natis, quę ascribat fidei, stare pro se cum formidine circa existentiam

revelantis. Si mature a tanto maestro sententia nra pependeret, su

y iudicium, non vonrq sententiam, damnatis dignum senseret. Nec in

intu, in quo tia, fides, et opinio non ingerent, inbeni vel formi

do circa revelans, cum insens et posito talium actuum intus nec du

bitet, nec formidet. Sexto 4ª an idem actus possit esse scia, fides, et opi

nio ru eius dem pr obi?

93

Contra comunem Tostarum, Scotarum, et non nullos tres affirmeres

deo cum pribus ariaga, ripalda, quiros, et rrib nris comunit pt: non

implat qd idem actus circa idem fidem eliceat ex motivis scie, fidei,

et opinionis, quorum qdlibet seorsum sit sufficiens ad movendum intus,

ut as entiativum obiectum talis actus est scia, fides, et opinio: ergo.

pt mai: ergo illa moba non pugnant inter se, et possunt movere simul, cum

tendant ad eundem finem, seneca, dum vitam suam dedam, et qdlibet seorsum, potest

sufficienter movere ad assensum: ergo. Confirm: idem indivisibilis actus volu

ntis est elargitionis elemosinę potest elici ex motivis placendi

deo, adimplendi preceptum et sublevandi seriam inopis: ergo similiter no

tabis, qd ad vitam nrę rationis non requiritur qd pdictus actus sit intri

nsece scia, fides, et opinio, sed sufficit si talis sit solum extrinse

ce.

94.

Vao, et ex pla rcnis: q^a cum rc n sit essentialis rc, nec debeat attingere obm adequatum pmisarum, ideo actus hatus ex pmisis evidentibus est scia, et similiter opinio, qui heret probabilibus, et fides, qui ex pmisis de fide; cum nulla rc debeat attingere obm pmisarum, nulla ex illis rcnibus est intrinsece scia, fides, lopinio, sed tales sunt ex modo, ex quo herent: unde deficiente aliquo ex illis mobis actus est entaveidus, et solum deficeret extrinseca de non ao fidei, scie, sicut dicendum sin asignato actu miseritor dig. Pot. dicitur qd pdictus actus est intrinsece scia, fides, lopinio; tunc intrinsece respicit illa tria moba, quorum nullum erit adequatum ru illius actus, lt qdlibet sit adequatum ru fmlitis ipsius

residentis vg mobum fidei est adequatum, est adequatum ru illius actus lum fmlitis quam dicit inesse actum fidei, lt tale mobum fidei n sit adequatum ru illius actus rane omnium fmlitum hec explant in exemplo confirmationis.

Opones 1°. rc sequitur debiliorem ptem: qo pdictus actus est opinio, que deliberat. Ploquium pvat, actum de quo in confirmatione n est qualitas theologica, nec obe dig sed solum miserdig. Disquo ans: rc sequitur deliorem ptem, que talis est ex genere suo, concedo: que n sit talis ex genere suo, n^o. ploquium solum intelligitur, qdo rc deducitur ex duplici pre, quarum una certa, et alia falibilis, et nulla se sola sufficiens ad rcnem inferendam. tunc pmisa debilior pars ad rcnem inferendam

sine quo se non inferret. Si vero ex quolibet ex premissis seorsim deduci potest, tunc nulla ex premissis est ex genere suo pars, sed tantum occidentaliter, et consequenter se sequeretur utramque denominari. Sed ergo se habet illa actus ratione trium motivorum, quorumque quodlibet esse sufficiens.

796

Opponet 2º. Idem actus non potest esse liber, simul, et necessarius; sed actus scientiae et fidei est liber, et necessarius; liber, quia actus fidei pendet a pia affectione voluntatis, et libero imperio. Necessarius, quia actus scientificus habet a bonitate ex motivo necessitante. Per Peirhado resolvit libertatem esse in se inseparabilem a fide, ideoque actus fidei posse esse necessarius. Quidquid autem de hoc sit resolutio necessaria mari nendo nos coadiuvans, ad huius quaestionis distinctionem, actus scientificus habet equidem necessitatem coadiuvans vitio objectivo: necessitante coadiuvans hendum ex motivo fidei, nam actus ille poneretur ex duplici motivo fidei scilicet et scientiae; et licet non obstante necessitet saltem coadiuvans ad assentiendum obiecto, possumus illi assentiri ex tali motivo, et non ad assentiri ex motivo fidei, si autem voluntas libera sit ad imperandum assensum ex motivo fidei, potest illum non ponere, et consequenter actus, qui simul sit scientia, et fides sit absolute liber: nam si intus necessitas poneret actum scientificum, ipsumque hic actus esset distinctus ab actu, qui simul esset scientiae et fidei.

797

Opponet 3º. Sicut fides, et opinio constituunt per differentias privative oppositas: ergo. Probatur antecedens, differentia opinionis sit incertitudo, differentia fidei sit obscuritas, et differentia scientiae sit certitudo, et claritas, sed certitudo, et claritas privative opponuntur incertitudini, et obscuritati: ergo. Arguitur quia non possunt ingredi in eodem intellectu plures actus scientiae, fidei, et opinionis circa idem obiectum. Verumtamen ergo in homine rusticohente fidem humanam et divinam. Directe non ante, et per maiorem probationis toad duplicem logicam. Opinionem ut dicta, sed actus

iudicavus gravi fundato nixus sin certus ex lo, sig opinio
n sit certa ex mobo, seu fundatus quo nitet, et aliunde sit cer-
ta, hoc quidquid requiritur ad sit certitudinem. Si sit fides, assen-
sus prestitus pt authoritatem dicentis: ad quem receptum vificandum
sufficit qd fides n sit clara ex mobo proprio fidei, cum hoc tm stat
qd nec opinio certitudinem nec fides claritatem excludant, et tendat
ex mobo disto a mobo opinionis, et fidei.

798
Ex quibus patet difficultas scientiae, fidei, et opinionis n oponi privative,
cum nulla aliam excludat: nam de indivisibili actu vificatur clarus ex mo-
bo scientiae et obscurus ex mobo fidei, et incertus ex mobo opinionis,
et absolute dicendus sit actus ille clarus, et certus, ut diximus. Hinc
nota 1º: differentiam inter actum solius opinionis, et actum opinionis, et scientia-
re in eo qd 1us sit pove obscurus, et incertus tamquam ad obiectum, quam ad
mobum; 2us vero sit absolute clarus ad obiectum, quia et nec ab obo, nec a
mobo opinionis claritatem n participet, illam participat a mobo scientiae.
Insuper actus solius opinionis est pove radicaliter formidolosus ad obiectum:
nam intus reflectens supra suum actum opinativum, et mobum posset dubitare, et nil
daret excludens formidinem, actus vero qui sit opinionis simul, et scientiae n est pove
radicaliter formidolosus ad obiectum; licet intus reflectens supra mobum n est
certus ex lo, cum actus ille n videratur dicat conceptum excludentem formidi-
nem, ex mobo scientiae est pro obiectum omnino certus et clarus.

799
Ex quo inferes de conceptu opinionis procedentis a conceptu mere, et n mere
opinionis n est radicalem formidinem pro obiectum, et vero dicimus conceptum radicalem
formidinem pro mobo opinionis; de hac ratione semper vificabitur esse actum iudi-
cativum gravi fundato nixum, sin certum ex lo. nota 2º qd intus cog-
noscens illud principium, impossibile sit idem simul esse, et n esse, n potest habere
actum, qui simul sit assensus, et dissensus pro idem formidinem: n est potest iudica-
re idem simul posse esse, et n esse, ut iudicaret, si dissensum haberet circa tales

actus; nec sibi implanus invenies in actu scientiae, fidei, et opinionis, ut dicta repetit ex dictis.

800

nota 3° minime ex nostra sententia sequitur quod idem actus possit esse simul apprehensio, et iudicium, nam ut alibi diximus, tendit ad apprehensionis, tendit ad actus, nec affirmantis, nec nuntis, et tendit ad iudicium, tendit ad actus affirmantis, nuntis, qui respectus opponuntur, non autem opponitur quod quidem actus sit clarus ex uno modo, et ex alio modo eam dicta ritus non habeat. Nota 4°: nullum absurdum sequi in eo quod ex repetitione actuum, qui simul sint scientia, fides, et opinio generetur habitus scientificus, et opinativus, et fidei. Nota denique, quod licet pars a ratione actus intus non dicat formaliter, et formaliter, sed ab his prescindat, non ideo ille respectus abstractus sit opinativus: non autem verificatur de actu intus ut sic, quod sit iudicativus gravi fundatio nixus, et non certus ex eo, qualiter requiritur ad opinionem.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

UNIVERSITAT DE ...

omnia omnia tº hor

om

omnia

om ne omnia

omnia

omn omné

om om

omnia omnia

omnia omnia omnia omnia

omnia omn

omnia omnia

om

omnia ~~omnia~~

omnia

~~omnia~~ 55 hor tenui ... ptito

enves dedar

~~mit subito cau~~, q. valuere muy

omn omnia, sunt homini

om ancia endentia

Pº Pedro

hois ... ptilo

omnia omnia omnia

omnia

omnia

omnia omnia.

omné oa

utrum ens transcendat §467.

Depramento de lanis §585.

de aphenne et iudicio — §689.

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria

Nº Caja
B-53